

క మ్యూ ని స్టల
వి క్య స ం ఘ ట న
అ న్వే ష ణ

ప్రథమ సంపుటి

డి. వి. సుబ్బారావు

కాంతిరేఖ ప్రచురణా చిలువూరు

దుగ్గిరాల మండలం, గుంటూరుజిల్లా

1999

కమ్యూనిస్టుల ఐక్యసంఘటన అన్వేషణ

ప్రచురణ : మే 1999

సర్వస్వామ్యములు

రచయితవి

వెల : 70/-

ప్రతులకు

డి. వి సుబ్బారావు

చిలువూరు-522 332

దుగ్గిరాల మండలం

గుంటూరు జిల్లా

ముద్రణ

సర్వోదయ ప్రెస్, విజయవాడ-10.

అంకితము

తాము నేలతల్లికి అంకితమై

నన్ను చదువుల తల్లికి అర్పించిన

త్యాగమూర్తులు, నా తల్లిదండ్రులు

క్రిత్తిశేషులు దేవినేని శంభయ్య, రత్నమ్మల

పాదపద్మములకు ప్రేమతో సమర్పణ....

ప రి చ యం

గ్రంథకర్త శ్రీ దేవినేని వేంకట సుబ్బారావు తన “కమ్యూనిస్టుల ఐక్య సంఘటన అన్వేషణ” అన్న గ్రంథాన్ని మొదటి ప్రపంచ యుద్ధ పరిణామాలు, భారత జాతీయ కాంగ్రెసు విధానాలతో ప్రారంభించారు. ఎందువల్లనంటే, ఈ యుద్ధ కాలంలోనే 1917 ఆక్టోబరులో రష్యాలో మహానాయకుడైన వి. ఐ. లెనిన్ నాయకత్వాన బోల్షివిక్ విప్లవం (కార్మిక కిక్కుల పిప్లవం) జయప్రదమైంది. సోషలిస్టు ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. 1920 ప్రాంతంలో భారతదేశంలో కూడా చిన్నచిన్న కమ్యూనిస్టు గ్రూపులు రూపొందుతున్నాయి. అటు తరువాత 1925 డిసెంబరులో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడింది.

గ్రంథకర్త తన గ్రంథములో అధ్యాయాలకు పర్వాలని పేరుపెట్టారు. పేద వ్యాసమహర్షి విరచిత మహాభారతములో 18 పర్వాలన్న విషయం సర్వవిదితమే. ఆదిపర్వం

ఈ గ్రంథం ఆదిపర్వంతో ప్రారంభమగుతుంది. ఆదిపర్వం, జాతీయ సంఘటనా పర్వం, విగ్రహపర్వం, పోరాట పర్వం, సభాపర్వాలు, ఈ మొదటి సంపుటిలో ఉన్నాయి.

ఆదిపర్వంలో ప్రథమ ప్రపంచ సంగ్రామములో యుద్ధం ఎడల మహాత్మా గాంధీ, భారత కాంగ్రెసు అవలంబించిన వైఖరి, యుద్ధము ముగిసిన తరువాత జాతీయ కాంగ్రెసు ఆశించిన విధంగా బ్రిటిషు ప్రభుత్వం భారత దేశానికి స్వయం పరిపాలన యివ్వడానికి సుముఖత చూపించకపోవుటతో సహాయ నిరాకరణోద్యమాన్ని ప్రారంభించుటతో ప్రారంభమైంది.

భారతదేశములో కమ్యూనిస్టు బృందాల యేర్పాటు, మూడవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెసు సమావేశం, వలస సిద్ధాంతంపై లెనిన్-యం. యన్. రాయల విభేదాలు రాయ్ డికాలనైజేషన్ సిద్ధాంతాన్ని కమ్యూనిస్టు మహాసభ త్రోసిపుచ్చట వగైరా ఘటనలు వివరించబడ్డాయి.

కొమింటర్న్ 6వ, కాంగ్రెసు భారత బూర్జువావర్గాన్ని గురించి ఒంటెత్తు పొరపాటు అవగాహనకు వచ్చింది దాని ఫలితంగా భారతదేశ కమ్యూనిస్టులు అవలంబించిన పొరపాటు ఎత్తుగడలు, చైనా, జర్మన్, బ్రిటిషు పార్టీలు మూడు, బహిరంగ లేఖలు వ్రాయుట, వాటి వివరణలతో ఆదిపర్వం ముగుస్తుంది.

జాతీయ సంఘటనా పర్వం

1930 దశక ప్రారంభమునుండి యూరపులో పాశ్చాత్య శక్తుల బలం పెరిగి, పెద్ద ప్రమాదంగా తయారైన పూర్వ రంగంలో, ఈ దుష్టశక్తులకు వ్యతిరేకంగా యూరపులోని పలుదేశాలలో శాంతి, ప్రజాస్వామ్యం, అభ్యుదయాన్ని కాంక్షించే శక్తులన్నింటితో పాపులర్ ఫ్రంటు ఏర్పరచబడింది. ఇదే సమయంలో కొమింటర్న్ 7వ కాంగ్రెసులో అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు నాయకుడు డిమిట్రావ్ ప్రవేశపెట్టిన

నివేదికలో ఫాశిజానికి వ్యతిరేకంగా విశాలమైన ఐక్యసంఘటన నిర్మాణానికి, పోరాటాలకు పిలుపు యివ్వటం జరిగింది.

వలస దేశాలలో కూడ జాతీయ విముక్తికోసం సామ్రాజ్యవాదులతో జరిపే పోరాటంలో జాతీయ బూద్ధవాపర్లంతోసహా అన్ని వర్గాలు ఐక్యసంఘటనగా ఏర్పడి పోరాడాలని సూచించబడింది. ఈ పిలుపు ఫలితంగా, భారతదేశంలోని కమ్యూనిస్టు పార్టీ, కార్మిక సంఘాలు భారత జాతీయ కాంగ్రెసుతో కలసి ఐక్యపోరాటాలు సాగించిన విషయాలు, ఈ కాలంలోనే అఖిల భారత రైతు సంఘం, విద్యార్థి సంఘం, అభ్యుదయ రచయితల సంఘాలు ఏర్పడటం కార్మిక, కర్షక ఉద్యమాల విస్తృతి, సమరశీల పోరాటాలు, విద్యార్థి, యువకుల పోరాటాలు, అభ్యుదయ రచయితల, ప్రజా సాంస్కృతిక దళాల యేర్పాటు, విస్తృతి మొదలగు ఉద్యమాలలో భారత విముక్తి పోరాటం అత్యధిక బలాన్ని సంతరించుకోవటం మొదలగు ఘటనలు ఈ వర్షంలో వివరించబడ్డాయి.

విగ్రహపర్వం

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం 1939 సెప్టెంబరు 1న, జర్మనీ పోలెండుపై దండెత్తడంతో ప్రారంభమయింది. హిట్లరు అంతకు ముందునుండి ఆఫ్రికా జకోస్లావేకి యాలపై సాగిస్తూ వచ్చిన దురాక్రమణ, జర్మనీతో బ్రిటన్ చేసుకొన్న మ్యూనిచ్ ఒడంబడిక సోవియట్ యూనియన్ పై హిట్లరు దాడిచేసేటట్లుగా బ్రిటన్, అమెరికాలు యిచ్చిన ప్రోత్సాహం మొదలగు ఘటనలతో విగ్రహపర్వం ప్రారంభమవుతుంది.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ ప్రారంభం నుండి జాతీయ కాంగ్రెసు, మహాత్మా గాంధీ అనుసరిస్తూ వచ్చిన వైఖరి కాంగ్రెసులోని అతివాదుల వైఖరి, రాంఘర్ కాంగ్రెసు వ్యక్తిగత సత్కాగ్రహ తీర్మానం 1941 జూన్ 21న హిట్లరు సోవియట్ యూనియన్ పై దాడి చేయడం సామ్రాజ్యవాద యుద్ధ స్వభావం మారి ప్రజాయుద్ధముగా మారిందని భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ అవగాహన, జాతీయ పోరాటం ఎత్తు గడలో మార్పురావాలని వాదించటం, జాతీయ కాంగ్రెసు పోరాటాన్ని తీవ్రతరం చేయాలని నిర్ణయించి 1942 ఆగస్టు 8న తీర్మానించడం, ఆ మహాసభలో మహాత్మా గాంధీ “చేయి లేదా చావు” (దు ఆర్ డై) అనే పోరాట నినాదంతో ఉద్దేకంగా ఉపన్యసించడం, తరువాత జరిగిన పరిణామాలు వగైరా వివరించబడ్డాయి.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం సోవియట్ సైన్య విజయ వరంపరల ముందు జర్మన్ ఫాశిస్టు సైన్య పరాయనం, సోవియట్ ఎర్రసైనికులు బెర్లిన్ పార్లమెంటు (రీచ్ స్టాక్) భవనంపై సోవియట్ జండా ఎగురవేయడంతో బెర్లిన్ పతనం, జర్మనీ ఓటమితోను, తూర్పున జపాన్ ఓటమితోను 1956 సెప్టెంబరులో మిత్ర రాజ్యాల విజయంతో ముగిసింది.

యుద్ధానంతరం 1946లో కేంద్ర, రాష్ట్ర శాసనసభలకు జరిగిన ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు ఘన విజయం సాధించింది. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ అంచనా వేసినట్లుగానే యుద్ధానంతరం దేశమంతటా అన్ని వర్గాల ప్రజల పోరాటాలు ప్రభుత్వోద్యోగ

గురి, పోలీసుల సమ్మెలు, బెంగల్, ఢిల్లీగా తెలంగాణా రైతాంగ పోరాటాలు, 1946 బొంబాయి నావికా తిరుగుబాటు జరిగాయి. ఇండియా తమ చేయి జాతిపోతుం దని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదులు గమనించారు. భారతదేశానికి అధికార మార్పిడి చేయక తప్పదని గ్రహించారు. 1946 ఎన్నికల తరువాత కేంద్రములో కాంగ్రెసు-ముస్లింలీగు తాత్కాలిక జాయింటు ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. అధికార మార్పిడికి బ్రిటన్ మౌంట్ బాటన్ ను భారత వైస్రాయిగా పంపింది మౌంట్ బాటన్ అవార్డు, దేశము భారత్, పాకిస్తాన్ నులుగా విభజన, 1947 ఆగస్టు 15న భారత్ స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందడం మొదలగు ఘటనలతో విగ్రహ పర్యం ముగుస్తుంది.

పోరాటపర్యం

భారతదేశానికి 1947 ఆగస్టు 15న వచ్చిన స్వాతంత్ర్య స్వభావంపై పి. సి. జోషి నాయకత్వంలోని కేంద్రకమిటి 1947 జూన్ తీర్మానం, వాస్తవ పరిస్థితికి దగ్గరగా వుంది అయితే సోవియట్ యూనియన్ లో ప్రసిద్ధి చెందిన అకడమిషియ నుల అంచనా, ముఖ్యంగా యుకొప్ అంచనా భారత స్వాతంత్ర్యం గురించి పేరుగా వుంది. యూరపులోని సోషలిస్టు దేశాల అనుభవాల సమన్వయానికిగాను యేర్పడిన “కొమిన్ ఫారం” అంచనా ముఖ్యంగా దాని సెక్రటరీ జనరల్ యుడనోవ్ అంచనా మరో విధంగా ఉంది. భారతదేశంపై సామ్రాజ్యవాదుల పెత్తనం సరోక్షంగా సాగు తూనే ఉంది, నిజమైన స్వాతంత్ర్యం భారత దేశానికి రాలేదని, భారత బూర్జువా వర్గం, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదులకు లొంగిపోయి, దేశ పరిపాలనలో జూనియరు భాగస్వామిగా వుండటానికి అంగీకరించినదనే విశ్లేషణ చేసింది.

రణదివె పైవిశ్లేషణపై పు మొగ్గి పార్టీ కేంద్ర కమిటిలో మెజారిటీ సభ్యులను తన అవగాహనపై పు తిప్పుకొనడం, 1948 ఫిబ్రవరి చివర మార్చి ప్రారంభంలో జరిగిన కలకత్తా రెండవ పార్టీ కాంగ్రెసులో భారతదేశానికి వచ్చినది బూటకపు స్వాతంత్ర్యమని అభివర్ణించి, ఇక బూర్జువావర్గ విద్రోహానికి వ్యతిరేకంగా కార్మిక వర్గ నాయకత్వాన జనతా విప్లవ పోరాటం సాగలన్న విషయం రణదివె తన ప్రధాన రాజకీయ నిషేధికలో పేర్కొన్నారు.

అప్పటికి తెలంగాణాలో భూస్వాముల అక్రమాలకు, రజకాదులు, దొర్లన్యాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రారంభమైన తెలంగాణా పోరాటం నైజాం వ్యతిరేక దేశముఖ్, జాగీర్దారీ. పూర్వపు దొరలకు వ్యతిరేక పోరాటంగా ఉన్నత శిఖరాలకు చేరింది. దొరల భూములను ప్రజలు పంచుకొని, గ్రామరాజ్యాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. నిజాం సవాలు ఇండియన్ యూనియన్ లో చేరాక భారత ప్రభుత్వంతో ఒక యేడాది యదా తథపు ఒడంబడిక చేసుకొన్నారు తెలంగాణా పోరాట స్వభావాన్ని సరియైన అంచనా వేయక చై నాలోవలె భారతదేశంలోకూడ రైతాంగ సాయుధ విప్లవ పోరాటము ప్రారంభమయిందని, తెలంగాణా పంధాయే భారత ప్రజాస్వామ్య విప్లవ పంధాయని దుందుడుకు వాద పరాకాష్టంగా కలకత్తా కాంగ్రెసు నిర్ణయించడం, అటు తరువాత కమ్యూనిస్టు పార్టీ దేశమంతటా నిషేధించబడటం, కమ్యూనిస్టుల అరెస్టులు వగైరా ఘటనలు వివరించబడ్డాయి.

రణదివె దుందుడుకు, పూర్తి సెక్టేరియన్ విధాన పంథా దుష్ఫలితాలు వెల్లడవటంతో పార్టీ అధినాయకత్వంలో విధేదాలు, రణదివేను నాయత్వంనుండి తొలగించడం, చైనా మార్గమే మన మార్గం అంటున్న రాజేశ్వరరావు కొద్దికాలం ప్రధాన కార్యదర్శి అవడం, తరువాత అజయ్ ఘోష్ జనరల్ సెక్రటరీగావడం, విభేదాల పరిష్కారానికి సోయిట్ నాయకత్వానికి విజ్ఞప్తి చేయడం అజయ్ ఘోష్, రాజేశ్వర రావు, డాంగే, బసవపున్నయ్యల రహస్య మాస్కోయాత్ర, అక్కడి సంప్రదింపులు, స్టాలిన్ సలహాతో నూతన పంథా నిర్ణయంతో పోరాట పర్వం ముగుస్తుంది.

సభాపర్యం

1950 జనవరి 26న భారత నూతన రాజ్యాంగం ప్రకారం రిపబ్లిక్ గా ప్రకటించబడింది. దీని ప్రకారం 1952 ప్రారంభంలో వయోజన వోటింగుతో పార్లమెంటు అసెంబ్లీలకు ఎన్నికలు ఇరుగనున్నాయి.

నూతన పార్టీ విధానం ప్రకారం తెలంగాణా పోరాటాన్ని విరమించి, ఈ ఎన్నికలలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ పార్లొంటుందని ప్రకటించడం, నిర్బంధ విధానం సడలించు ఫలితంగా జైళ్ళనుండి నాయకుల విడుదల రహస్య జీవితంనుండి నాయకులు, కార్యకర్తలు బహిరంగంగా రావడం, పార్టీని రానున్న ఎన్నికలకు తయారుచేయడం, 1952 లోక్ సభకు, శాసనసభలకు జరిగిన ఎన్నికలలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ సాధించిన ఘన విజయాలు వగైరా వివరించబడ్డాయి.

అటు తరువాత 1954లో తమిళనాడులోని మదురైలో జరిగిన 3వ, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసు, దాని నిర్ణయాలు వివరించబడ్డాయి. అప్పటికి కూడ భారతదేశానికి నిజమైన స్వాతంత్ర్యం రాలేదనే కమ్యూనిస్టు పార్టీ అంచనా 1954 ఏప్రిల్ లో ఢిల్లీలో జరిగిన కేంద్రకమిటీ సమావేశంలో "రైతుల గ ప్రజాసామాన్య ములో మన కర్తవ్యాలు" అన్న ముఖ్యమైన పత్రం రూపొందించిన ప్రధాన విషయాల విశదీకరణతో సభాపర్యం ముగుస్తుంది.

ఈ ప్రథమ సంపుటము 5 పర్వాలు చదువుచున్నప్పుడు భారత జాతీయ కాంగ్రెసు, దేశ స్వాతంత్ర్యానికి జరిపిన పోరాట వివిధ దశల వివరాలు వివరించబడ్డాయి. 1917లో రష్యా అక్టోబరు విప్లవం తరువాత యేర్పడ్డ సోషలిస్టు ప్రభుత్వం, దాని నాయకత్వము, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీలు భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో వివిధ వర్గాల పాత్రను గురించి వేసిన అంచనాలు, కొమింఠరను, తరువాత యేర్పడిన కొమిన్ ఫార్ముల అంచనాలు ఈ గ్రంథంలో వివరించబడ్డాయి. అంతేగాక భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పాటు, స్వాతంత్ర్యమునకై అది సాగించిన పోరాటాలు వివిధ దశలలో అది అనుసరించిన ఐక్యసామిని ఎత్తుగడలు వాటి ఫలితాలు, స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో కౌక్కికోవ్యమ పాత్ర కౌక్కికుల, కర్షకుల వీరోచిత పోరాటాల పాత్ర, 1934లో కాంగ్రెసులోనే కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ ఏర్పాటు, కాంగ్రెసు సోషలిస్టుల మధ్య, కమ్యూనిస్టుల మధ్య ఐక్యత-నిభేదాలు వివరంగా తీసుకురాబడ్డాయి.

తాను చెప్పదలచుకొన్న విషయానికివున్న ఆధారాలు గ్రంథకర్త పేర్కొన్నారని పాద సూచికలలో వీటిని పేర్కొనుట జరిగింది. ఈ పాద సూచికలలో పేర్కొన్న గ్రంథాలు, వ్రాతలు, రచయితల పేర్లు పరిశీలిస్తే తన గ్రంథ రచనకు రచయిత ఎంత విస్తృతమైన సాహిత్యాన్ని సేకరించి, అధ్యయనం చేసి, తన గ్రంథ రచన సాగించాలో బోధపడుతుంది. ఈ కృషి బహుశా ఒక అర్థ దశాబ్దానికి పైగానే సాగినట్లు కన్పిస్తోంది, తాను వ్రాసిన వివిధ పర్వాలను ఎప్పటికప్పుడు నాకు యిచ్చి, వాటిలో చేయవలసిన మార్పులు, చేర్పులు, సూచనలు కోరుతున్నాను. గత నాలుగేళ్ళుగా ఈ గ్రంథకర్త రచన భాగాలను చదివి అనేక సూచనలు చేస్తూవచ్చాను. మొదట నేను చదివిన వ్రాతప్రతిలో వ్యాకృతులు మెలికలు తెరుగుతు, పొడవుగా సాగాయి. వాటిని విడగొట్టి సరళం చేయవలసిందిగా సలహా యిచ్చాను. రచనా పద్ధతిలో కొన్ని మార్పులను సూచించాను. వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకొని గ్రంథకర్త కొన్ని మార్పులు చేసిన ఫలితంగా తుదిరూపం దాన్ని గ్రంథాన్ని ప్రకటించటం జరిగింది. అయినా యిప్పటికీ వ్యాకృతములలో పదాల ఉపయోగంలో స్పష్టత, సరళతరలేదు. అయినా ఈ గ్రంథంలో అనేక విషయాలు తెలుసుకోవడానికి ఒక ఘనంగా పాఠకులకు పరిశోధకులకు బాగా తోడ్పడుతుందనుటలో నాకెట్టి సందేహము లేదు. ఆ విధంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ సభ్యులకు అభిమానులకు ఎంతో విలువైన పాఠాలు తీసుకోవడానికి, సరైన ఐక్యసంఘటనా ఎత్తుగడలు అవలంబించి, విధానములో ఎత్తుగడలలో సమాజములో వస్తున్న మార్పులను బట్టి మార్పులు చేసుకొంటూ, ఉద్యమాన్ని విస్తృత పరచి, బలపడుటకు అవసరమైన గుణపాఠాలు ఈ గ్రంథములో లభిస్తాయి. కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు, అభిమానులు, అభ్యుదయవాదులు తప్పక ఈ గ్రంథాన్ని అభిమానించి, ఆదరణ చూపుతారని ఆశిస్తాను. విశేష క్రమచేసి, ఎంతో సాహిత్యాన్ని సేకరించి, వాటిని అధ్యయనం చేసి, ఈ గ్రంథాన్ని రచించి, ప్రకటించిన శ్రీ సుబ్బారావు అభినందనీయుడు. ఈయన పెక్కికల్ గా కమ్యూనిస్టు పార్టీ సభ్యుడు కాకపోయినా, కమ్యూనిజంలో ప్రగాఢ విశ్వాసమున్న కమ్యూనిస్టు. ఈయన ఈ బృహత్తర రచనకి వా హర్షికాభినందనాలు:

వై. వి. కృష్ణారావు

హైదరాబాదు

20-4-1999

అఖిల భారత కిసాన్ సభ గౌరవాధ్యక్షులు

ఆలండియా అగ్రికల్చరల్ ప్రెస్ సెన్ కమిషన్ సభ్యులు

ఒక మాట

ఈ రచన ప్రచార పత్రమూ, చరిత్ర, శాస్త్రీయ సమగ్ర పరిశోధనాపత్రమూ కాదు. అత్యవిశేషనా క్రమచిత్రణ.

ప్రపంచ సోషలిస్టు వ్యవస్థ కుప్పగా కూలిపోవుట, భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం, మూడు రాష్ట్రాలకు పరిమితమై, మిగిలిన రాష్ట్రాలలో నామమాత్రమై ఉండుట యీ అధ్యయనానికి ప్రేరణ అయింది.

భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ త్రివేణి స్రవంతుల చిత్రగతుల సమాజ మహాయజ్ఞ ప్రయోగంగా నెంచిన శాస్త్ర విద్యార్థి అన్వేషణ, అధ్యయనం.

ఈ విశేషనా అంతర్మధనం, వతనం, నోట్సు, అధ్యయనం, వెయిన్సర పేజీల సుదీర్ఘ కథనమైంది. ఈ యజ్ఞఫలాన్ని పదుగురతో పంచుకొనుటకు భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి “చంద్రునికో నూలుపోగుగా” సమర్పించుకొంటున్నాను.

ఈ అధ్యయన అవగాహనలు, విమర్శనాత్మక విశ్లేషణ, నిర్ధారణలు సహజంగానే మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు సైద్ధాంతిక పరిధులు, విలువలను ప్రాతిపదికలుగా పరిగణించుట పాఠకులు గ్రహించగలరు.

సోషలిజం, కమ్యూనిజంలో పూర్తి విశ్వాసంతోనే యీ రచనా వ్యాసంగం కొనసాగింది. విప్లవోద్యమాలు, పోరాటాలు అపజయాలను తాత్కాలికంగా ఎదుర్కొన్నా, కాశ్వత విజయాన్ని సాధిస్తాయనే పూర్తి విశ్వాసం ఉంది.

కమ్యూనిస్టుల నిర్మాణ రాజకీయ కార్యాచరణలలో వుద్భవించే సమస్యలు ‘సైద్ధాంతిక విమర్శనాత్మక విశ్లేషణ నిజాయితీ ప్రాతిపదికపైనే పరిష్కారం కాగలవు. పీకలవరకు గతంలో కూరుకుపోయి భవిష్యత్తుపై దృష్టి సారించుట మానరాదు.

వర్తమాన తక్షణ సమస్యలపై కేంద్రీకరించి, గతం నేర్పిన కఠిన చేదు అనుభవ పాఠాలను మరువరాదు. నేటి ఆదర్శ భవిష్యత్తుతో గత అనుభవాలను ఎప్పుడూ సంలీనం, సమన్వయం చేయుటే రాజకీయ వాస్తవికత అగుతుంది.

ఈ రచన కేవలం ఘటనలతో వివరాలతో నింపబడుటను కావాలనే వదలి వేసింది. సుదీర్ఘ కమ్యూనిస్ట్ వుద్యమ కార్యాచరణలో ఉద్భవించిన ఆచరణయోగ్య సైద్ధాంతిక సమస్యల అధ్యయన, అవగాహనల విశేషనా వద్దతినే అనుసరించింది.

ఈ అధ్యయన, వివేచన, అవగాహనలు మాత్రమే సరియైనవని రచయిత భావించుటలేదు సాంస్కృతిక పరిష్కారాలు లేవు. సమిష్టి ప్రయత్నంలో పరిష్కారం కాని క్లిష్ట సమస్యలు లేవు. ప్రయత్నం శాస్త్రీయమైనది, ప్రశ్నింపరాని నిజాయితీ గలది, వాస్తవికతను ప్రాతివధికగా చేసుకొన్నది మాత్రం కావాలి.

ఈ రచన వివిధ దశలలో, వ్రాతప్రతిని వోపికతో చదివి, ఎన్నో సలహాలు, సూచనలు యిస్తువచ్చిన శ్రీ వై. వి. కృష్ణారావుగారికి ప్రత్యేక కృతజ్ఞతాభి వందనలు సమర్పించుకొంటున్నాను. సర్వోదయ ప్రెస్ యాజమాన్యం, ఉద్యోగులు యిచ్చిన సహకారానికి నా కృతజ్ఞతాభివందనలు.

కమ్యూనిస్ట్ ఉద్యమ వివిధ వర్ణ ఇండ్రచాపం మీ ముందున్నది. వీక్షించండి.

చిలువూరు, మే 1, 1999

డి. వి. సుబ్బారావు

మార్గాన్ని గురించి తెనిన్

"సోషలిజానికి వెళ్ళే మార్గం, ఎలా ఉంటుందో, చివరి వివరాలతోనూ మార్కుగాని, మార్క్సిస్టులుగాని ముందుగానే చూడగలిగారని మనం యెప్పుడూ చెప్పము. మనకు తెలిసిందల్లా, యీ మార్గం ఎటువైపు పయనిస్తున్నది, ఏ వర్గ శక్తులు యీ త్రోవన నడుస్తున్నాయి అని మాత్రమే. ఆచరణాత్మకమూ, నిర్దిష్టమూ, అయిన వివరాలన్ని లక్షలాది ప్రజానీకం అనుభవం ద్వారానే వెల్లడౌతాయి." రష్యన్ పిప్లవం కాలంలో తెనిన్ మాటలు. (తెనిన్ కలెక్షన్ వర్క్స్, వా. 25, పే 281.)

విషయ సూచిక

ఆదిపర్వం

i సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటన

1

కమ్యూనిస్ట్ బృందాలు (2) రాయ్ - లెనిన్ ల వలన విప్లవ చర్యలు (3) మూడవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ కాంగ్రెసు అవగాహన (4) కార్మిక వర్గం రాజకీయ రంగ ప్రవేశం (5) అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు నిర్మాణం (6) భారతదేశంలో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ స్థాపన (7) కార్మిక కర్షక పార్టీ స్థాపన (9) సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానం కమ్యూనిస్ట్ ల కృషి (10)

ii వామపక్ష కాంగ్రెసు-కమ్యూనిస్ట్ ల సంఘటన

11

ఎ.ఐ.టి.యు.సి. లో ప్రథమ చీలిక (13) సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానం (14) ఉప్పు సత్యాగ్రహం, శాననోల్లంఘనోద్యమము (15) గాంధీ-ఇర్విన్ వాదంబడిక (17) కరాచి కాంగ్రెసు మహాసభ (17) కరాచి కాంగ్రెసు మహాసభ, కమ్యూనిస్ట్ ల అవగాహన (18) సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక శక్తులలో చీలికలు (19) కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులలో చీలికలు (19)

iii కమ్యూనిస్టుల అతివాద పోకడలు

20

అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ 6వ కాంగ్రెసు (20) కాంగ్రెసు వలన సిద్ధాంతపత్రం (21) రాయ్ వలన నిష్క్రమణ సిద్ధాంతం (23) వలన సిద్ధాంతంపై చర్చల సరళి (25) నూతన వలన సిద్ధాంతం (28) విదేశ సలహాలలోని వైరుధ్యాలు (30) భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీలో ఐక్యతా పునరుద్ధరణ (34)

జాతీయ సంఘటనా పర్వం

i జాతీయ సంఘటన

46

కమ్యూనిస్టు పార్టీ పరిస్థితి (48) చారిత్రాత్మక 7వ, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు మహాసభ (50) దత్తు-బ్రాడ్లీ ల సిద్ధాంతపత్రం (57) ఐక్య సంఘటన కార్యక్రమము, ప్రజా పోరాట పద్ధతులు (59) అంతర్జాతీయ 2వ కమ్యూనిస్టు మహాసభ నిర్ణయాలు, భారత కమ్యూనిస్టుల అవగాహన (62) కమ్యూనిస్టుల సోషలిస్టుల మైత్రీ సహకారం (64) కమ్యూనిస్టుల సోషలిస్టుల మధ్య అభిప్రాయ భేదాలు (67) కాంగ్రెసులో కమ్యూనిస్టుల విస్తరణ (71) కమ్యూనిస్టుల లక్ష్నో కాంగ్రెసు మహాసభ (74)

ii ఐక్య ప్రజాసంఘాల నిర్మాణం

76

అఖిల భారత కిసాన్ సభ నిర్మాణం (76) అఖిలభారత విద్యార్థి ఫెడరేషన్ నిర్మాణం (77) భారత అభ్యుదయ రచయితల సంఘం (78) కార్మిక ఉద్యమ-ఐక్యసంఘటన (78)

iii రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు, ఐక్యసంఘటనా సమస్యలు

82

కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు, జాతీయ సంఘటన ప్రజాపోరాటాలు (84) రైతుల ఆందోళన. ఐక్య పోరాటాలు (84) వ్యవసాయ కూలి సమస్యలు ప్రాథమిక అవగాహనలు (87) కార్మిక, కర్షక, ఐక్యత, రైతు కూలి రాజ్య నినాదం (88) వ్యవసాయ కూలీల సమస్యలు (89) కాంగ్రెసు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, జమీందారీ భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాలు, అనుభవాలు. (90) కార్మికుల పోరాటాలు జాతీయ సంఘటనా సమస్యలు (93) కొన్ని రాజకీయ సమస్యలు ఐక్యకార్యాచరణ (99) ఐక్యసంఘటనా అభ్యర్థిగా బోసు కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగా ఎన్నిక, కాంగ్రెసులో సంక్షోభం (102) వామపక్ష ఐక్యత (104)

విగ్రహపర్వం

i స్వాతంత్ర్య పోరాటము

107

వామపక్షం ఆందోళన, కాంగ్రెసు రాష్ట్ర మంత్రివర్గాల రాజీనామా (108), రాంఘర్ కాంగ్రెసు-లాహోరు లీగు మహాసభలు (109) సామ్రాజ్యవాద యుద్ధ వ్యతిరేక పోరాటాలు, కాంగ్రెసు, సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు (110) కమ్యూనిస్టులు అతివాద మిత్రులతో తెగతెంపులు [114] కమ్యూనిస్టులపై నిర్బంధ చర్యలు తీవ్రమగుట [117] భారత కమ్యూనిస్టుల అతివాద వైఖరి కొమింటర్ను ఆమోదముద్ర [118] భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ వాంటరిరై పేరగుట [119]

ii అగస్టు క్వీట్ ఇండియా ఉద్యమము

122

iii ప్రపంచ ప్రజాయుద్ధం, కమ్యూనిస్టులు

126

అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుల స్పందనలు [127] భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీలో చర్యలు [129] కమ్యూనిస్టులు "ప్రజాయుద్ధం" నినాదంపై సమీకరణ [131] భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీపై విషేదం తొలగింపు [133] కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్మాణాభివృద్ధి [135] జాతీయ ఐక్యతా పుద్యమం [138] అధికాపృత్తి ఉద్యమము [145] నూతన విధానాల ఫలితాలు [146]

iv సంయుక్త స్వాతంత్ర్య సంఘటన

149

యుద్ధానంతర ప్రజావెల్లున [149] సోవియట్ వైఖరి, అవగాహన [151] భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఎన్నికల ప్రణాళిక [155] బ్రిటిష్ కాబినెట్

మంత్రివర్గ రాయభారం [159] బ్రిటిష్ కాబినెట్ ప్రతినిధుల రాయభారవర్గం ప్రతిపాదనలకు కమ్యూనిస్టుల స్పందన [162] కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఖరి పోరాటపు 1946 ఆగస్టు తీర్మానం [164] ప్రజాస్వామ్య విప్లవం సంయుక్త స్వాతంత్ర్య సంఘటన [167] వామపక్ష ఐక్య కార్యాచరణ [168]

V అధికార మార్పిడి, ఆఖరి ఘటనలు 169

తత్కాలిక ప్రభుత్వం, రాజ్యాంగ నిర్మాణ సమస్యలు [171] మౌంట్ బాటన్ విభజన పథకము [173] మౌంట్ బాటన్ అవార్డు కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైఖరి [175] కమ్యూనిస్టు కార్యక్రమంలోని ప్రధానాంశాలు [177] విస్తృత సంయుక్త సంఘటన [178]

పోరాటసర్వం

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన 181

i పోరాట పంథాకు పునాదులు 181

భారత పరిస్థితిపై అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు వర్గాలలో అధ్యయనాలు [181] కమ్యూనిస్టు పార్టీలో పోరాట పంథా రూపొందిట [186]

ii కమ్యూనిస్టు పార్టీ రెండవ కాంగ్రెసు 190

పార్టీ 2వ, కాంగ్రెసు రాజకీయ అవగాహన [192] ప్రజాస్వామ్య సంఘటన 2వ, పార్టీ కాంగ్రెసు అవగాహన [196] వామపక్ష ఐక్యత [197] కాంగ్రెసు ముస్లింలీగు ప్రజాస్వామ్య సంఘటనల సంబంధాలు [199] ప్రజాస్వామ్య విప్లవ కార్యక్రమము [199] జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవానికిపార్టీ కర్తవ్యాలు [201]

iii సాహసికవాదం సంక్షోభం 203

పార్టీ విధానం, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుల వైఖరులు [206] భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీలో వ్యతిరేకత [209] ఆంధ్ర శైక్రచేరియట్ లేవనెత్తిన ప్రశ్నలకు రణదివె జవాబు [212] భారతదేశంలో "చైనా పంథా"లో విప్లవం [218] నూతన జూన్ 1950 కేంద్ర కమిటీ అవగాహన [221]

iv సంక్షోభంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ 225

నూతన కేంద్ర కమిటీ విధానంపై అజయ్, మాచే, డాంగేల విమర్శన [227] ఐక్య సంఘటన ముగ్గురు ముఖ్యుల అవగాహన [231] విదేశ నూతన సలహాలు [235] నవంబరు-1950-పొలిట్ బ్యూరో చిత్తు రాజకీయ తీర్మానం [238] జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన [242]

ఐక్య జాతీయ సంఘటన [260] వ్యూహం, ఎత్తుగడలు [261]

vi అతివాదంలో అంతర్ధానమైన ఐక్య సంఘటన

267

పోరాట వ్యూహం, ఐక్యసంఘటన [267] ఐక్యసంఘటన, సమగ్ర
అవగాహన [275]

సభాపర్వం

. పథమ ఎన్నికలు, ఐక్య సంఘటన పోరాటాలు

287

కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రథమ ఎన్నికల ప్రణాళిక [287] ఎన్నికల ఐక్య సంఘ
టనలు [289] ఎన్నికల ఫలితాలు, వుద్యమాల స్థితి [293] హైదరాబాద్ లో
జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన [పి.డి.యచ్] సమస్యలు [294] హైదరా
బాద్ పి.డి.యచ్. లో రెండు దృక్పథాలు [296] రాజకీయ పరిణామాలు
ఐక్యసంఘటన దృక్పథం [305] ఐక్య సంఘటన భూమిక కార్మికవర్గ
ఐక్యత [308] ఆచరణలో కార్మికవర్గ ఐక్యతా సమస్య [312] ప్రపంచ
చ్రేడు యూనియనుల ఫెడరేషన్, ఐక్యకార్యాచరణ అవగాహన [315]
సారాంశము [317]

ii రెండు దృక్పథాలు రూపొందుట

319

పార్టీ కాంగ్రెసు మార్గంలో [323] విస్తృత 30 డిసెంబరు 1952 కేంద్ర
సమితి సమావేశం [328] పార్టీ పునర్నిర్మాణం [330] మధురై పార్టీ కాం
గ్రెసు రాజకీయ విధానం [332] కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం మధురై
అవగాహన [336] మధురై కాంగ్రెసు ఐక్యసంఘటన పంథా [337] కేంద్ర
సమితి ఏప్రిల్ 1954 నిర్ణయాలు [340] వ్యవసాయ రంగంలో కర్త
వ్యాలు [341] రైతాంగంలో మన కర్తవ్యాలు [343] పొలిట్ బ్యూరో
ఉపోద్ఘాతం [343] తీర్మానం సారాంశం [344] రైతాంగ ఐక్యత [346]
కార్మిక-కర్షక ఐక్యత [348].

ఆదిపర్వం

సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటన

ప్రథమ ప్రపంచయుద్ధ కాలంలో గాంధీ నాయకత్వంలో కాంగ్రెసు, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు యుద్ధానంతరం భారతదేశానికి అధినివేశ ప్రతిపత్తిని యిస్తారని ఆశించి, ఆంగ్లేయులకు పూర్తి సహకారాన్ని యిచ్చింది. కాంగ్రెసు, గాంధీజీ ఆశించిన విధంగా సామ్రాజ్యవాదులు భారతదేశానికి స్వపరిపాలన యిచ్చుటకు సిద్ధంగాలేరు. యుద్ధకాలంలో భారత పైనికులకు విదేశాల అనుభవాలు, రష్యాలో సోషలిస్టు విప్లవ విజయం, హంగరీ జర్మనీలలో జరిగిన విప్లవ పోరాటాలు దేశంలో స్వాతంత్ర్య పోరాటాలకు నైతిక బలాన్ని కూర్చాయి. భారత ప్రజల పోరాటాలను, సంస్కరణల ఎరనుచూపి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పరిష్కరించ ప్రయత్నాలు సాగించింది.

జాతీయ కాంగ్రెసు అమృతసర్ మహాసభలో భవిష్యత్ కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించు ప్రయత్నం చేసింది. కాంగ్రెసులో ఒకవర్గం సంస్కరణలకు సహకరించాలని, మరోవర్గం బహిష్కరించాలని, మూడోవర్గం సంస్కరణలను, ప్రభుత్వ వ్యతిరేక పోరాటాన్ని వుద్యతం చేయుటకు ఆయుధంగా వుపయోగించాలని, మూడు ధోరణులు వ్యక్తమైనాయి యుద్ధంలో జర్మనీపక్షం వహించిన టర్కీపై, అనేక ఆంక్షలు విధించి ఆంగ్లేయులు ఖలీఫా అధికారాలను తొలగించివేశారు. ఈ చర్య ముస్లిం దేశాలలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక భావాలను ప్రజ్వలంపజేసింది. గాంధీజీ టర్కీకి సానుభూతిగా, భారతదేశంలో బ్రిటిష్ వారిపై పోరాటం జరిపే కాంగ్రెసుతో కలసి అహింస, సహాయ నిరాకరణ మార్గాలను చేబట్టమని సలహానిచ్చారు. భారతదేశంలో టర్కీలో బ్రిటిష్ వ్యతిరేక పోరాటానికి సానుభూతి, సహకారాలనందించ ఏర్పడిన ఖిలాఫత్ కమిటీ గాంధీ సూచనలను ఆమోదించి, హిందూ - ముస్లింలు ఐక్యంగా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని కొనసాగించుటకు ఐక్య ప్రాతిపదిక రూపొందించు పరిస్థితులను కల్పించింది. అదే సందర్భంలో జలియన్ వాల్ టాగ్ ఘోర దురంతాల విచారణ కమిటీ నివేదికను ప్రకటించింది. దేశమంతటా నిరసన ప్రజ్వరిల్లి, సహాయ నిరాకరణోద్యమాన్ని చేబట్టాలని ప్రజా ఆందోళన యెక్కువైంది.

ఈ వాతావరణంలో ప్రత్యేక కాంగ్రెసు మహాసభ 1920 సెప్టెంబరులో జరిగింది. అమృతసర్ కాంగ్రెసు మహాసభలో సహాయ నిరాకరణోద్యమం చేబట్టాలనే ప్రతిపాదనను వ్యతిరేకించిన గాంధీజీ పోరాట పంథాను చేబట్టారు. “ఎడారిలో స్వరాజ్యం” అన్న వినాదాన్ని యిచ్చారు. డిసెంబరులో జరిగిన నాగపూర్ కాంగ్రెసు మహాసభ సహాయ నిరాకరణోద్యమ పోరాట పంథాను ఆమోదించింది. పోరాట కార్యక్రమము ద్విముఖమైనది. ఒకటి : మద్యపాననిషేధం, అశ్శుశ్శుత నివారణ, విశేషవస్తువుల బహిష్కరణ, నూలు వడకుట, తిలక్ స్వరాజ్యనిధి సేకరణాది

నిర్మాణ కార్యక్రమము. రెండు శాసనసభల, కోర్టుల, ఆంగ్లభాషా విద్యాలయాల బహిష్కరణాది పోరాట కార్యక్రమముయివ్వబడింది. ప్రతిభారతీయుడు కార్యక్రమం లోని యేదో ఒక అంశాన్ని ఆచరణలో పెట్టగలిగినది. ప్రజలను రాజకీయాలపై పు ఆకర్షించి, కార్యకర్తలను సమీకరించే కార్యక్రమము.

ఉద్యమంలో కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి, మధ్యతరగతి, నిరుద్యోగులు పాల్గొన్నారు. రాయ్ బెదిల్లీ ఫరిదాబాద్, మాయోంగిరిద్, దార్వార్, చీరాల, పేరాల, మల బార్ రైతుల సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో పాల్గొన్నారు. పన్నులు, కొళ్ళు, బేద కొళ్ళు సమస్యలను జోడించి ఉద్యమానికి ప్రజాపునాది నేర్పరచారు. బొంబాయిలో ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్సు రాజుమారుని రాకకు నిరసనప్రదర్శనలలో, చారీచౌరాలో ప్రజలు హింసాచర్యలు జరిపారని, గాంధీజీ వుద్యమాన్ని విరమించారు.

కమ్యూనిస్టు బృందాలు :

ప్రపంచయుద్ధ కాలంలో “శత్రువుకు శత్రువు మిత్రుడు” అనే సిద్ధాంతంతో జర్మన్, జపాన్, కెనడాల సహాయంతో ఆయుధాలు సేకరించి, భారతదేశాన్ని దాస్య విముక్తి గావింపనాచి విఫలమైన విప్లవవాదులు ఖిలాఫత్ ఉద్యమంలో రష్యావెళ్ళి ప్రభావితమైన విప్లవకారులు, బాంబుల వాదాన్ని విడనాడి రష్యా విప్లవంతో ప్రభావితమైన యువ విప్లవ కారులు సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో “సంవత్సరంలో స్వాతంత్ర్యం వస్తుందని” అశించి ఉద్యమంలో పాల్గొని అసంతృప్తి చెందిన జాతీయ వాదులు, బొంబాయి, కలకత్తా, లాహోర్, కాన్పూర్, మద్రాసులలో సోషలిస్టు భావాలతో కమ్యూనిస్టు బృందాలుగ రాజకీయరంగంలో ప్రవేశించారు. గద్దర్ పార్టీ, బాబరు అకాలీలు, అతివాదులు కొందరు కమ్యూనిస్టు బృందాలలో చేరారు.

బొంబాయిలో శ్రీపాద్ అమృత్ దాంగే “సోషలిస్టు”, బెంగాల్ లో ముజఫర్ అహమ్మద్, నజ్రుల్ ఇస్లాం. “నవయుగ” పంజాబ్ లో గులాంహుస్సేన్ “ఇన్క్వీలాబ్”, మద్రాసులో సింగరవేల్ చెట్టియార్ “లేబర్ కిసాన్ గెజిట్”, తమిళంలో “కార్మికుడు” అనే పత్రికల ద్వారా సోషలిజం, కమ్యూనిజం, అతివాద రాజకీయాలు ప్రచారం చేశారు. రాయ్ బెదిల్లీ అందే అంతర్జాతీయ, కమ్యూనిస్టు విధానాలు, నిర్ణయాలు ప్రచారంచేస్తూ రాజకీయ నాయకత్వాన్నిచ్చేవి.

కమ్యూనిస్టు బృందాలు, సంస్కరణవాదులు, కాంగ్రెసులోని మితవాద అతివాదులు, విప్లవవాదులు అందరితో కలసి కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి, యువజనులను తక్షణం కోర్కెలపై సంఘటితపరచి పోరాటాలు జరుపసాగారు. ప్రభుత్వం నాలుగు పెషావరు కుట్రకేసులు బనాయించి, అరెస్టులతో కమ్యూనిస్టు భావాల వ్యాప్తిని అరికట్ట ప్రయత్నించింది. కమ్యూనిస్టు బృందాలను నిషేధించకపోయినా, బహిరంగంగా పనిచేసే అవకాశాలు లేకుండా చేసింది. బహిరంగ వేదికలుగా బొంబాయిలో లేబరు సోషలిస్టు పార్టీ అఫ్ ఇండియన్ కాంగ్రెసు, బెంగాల్ లో లేబర్ స్వరాజ్ పార్టీ అఫ్ ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్, పంజాబ్ లో కార్మిక, కర్షక పార్టీయైన కీర్తికిసాన్ పార్టీ, యు.పి.లో కార్మిక, కర్షక పార్టీలను నిర్మించారు.

బ్రిటీష్ దౌర్జన్య, నిర్బంధాలకు వ్యతిరేకంగా, స్వరాజ్యం కొరకు దేశభక్తి ప్రేరేపించిన జాతీయవాదులు, మధ్యతరగతి ప్రజలు సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో పాల్గొన్నారు. కార్మిక, కర్షకులు అధికవేతనాల కొరకు. భూమిశిస్తు తగ్గింపుకు; విదేశీయ వస్తువుల బహిష్కరణ, స్వదేశీ వస్తువులు పునరుద్ధరించాలనే ప్రజాోద్యమంలో ప్రజానీకమంతా పాల్గొంది

రాయ్-లెనిన్ల వలస విప్లవ సిద్ధాంత చర్యలు

అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ రెండవ కాంగ్రెసు 1920 జూలై, ఆగస్టులలో మాస్కోలో “వలస దేశాలలో విప్లవాలపై” సిద్ధాంత చర్యలు జరిపింది. వలస దేశాలలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో బూర్జువా వర్గపాత్రలపై, రెండు భిన్న వైఖరులు వెల్లడైనాయి. అవే లెనిన్-రాయ్ దృక్పథాలుగా ప్రసిద్ధికెక్కాయి.

వలసదేశాలలో బూర్జువా వర్గాన్ని విప్లవాత్మక శక్తిగా గుర్తించి, వారి నాయకత్వంలో జాతీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమాలలో కమ్యూనిస్టులు విధిగా పాల్గొని, పుద్యమాలను పెంపొందించి, చివరికి చివరకు లెనిన్ సిద్ధాంతం తెలియజేస్తున్నది. “జాతీయోద్యమం యెట్టిదైనా, దేశవిముక్తికై విప్లవ పోరాటాలను సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా, వాస్తవంగా నడుపుచున్నచో పూర్తిగా పాల్గొని సహాయాన్ని అందించాలని, తమ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కాపాడుకొంటూ, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణానికై తమ శక్తికొలిపి పాటుబడాలని లెనిన్ చెప్పారు”¹ అని అధికారి వివరించారు ఒక్కమాటలో బూర్జువా స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో కమ్యూనిస్టులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనను పోరాటానికై యేర్పరచాలని లెనిన్ స్పష్టం చేశారు.

లెనిన్ తన వలస విప్లవ సిద్ధాంతప్రతిపత్తిని రాయ్ అభిప్రాయానికై వంపగా, రాయ్ తన అనంగీకారాన్ని తెల్పారు రాయ్ “ఇండియాలో జాతీయ అభివృద్ధి చెందిన వలసలలో ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా వర్గవిభజన స్పష్టంగాలేదని, భూస్వామ్య వ్యవస్థనుండి బూర్జువావర్గం పూర్తిగా వేరై భిన్నంగాలేదని, అంచేత జాతీయ ఉద్యమ ఆదర్శాలు అభివృద్ధి నిరోధకాలని, అనగా జాతీయోద్యమ విజయంలో బూర్జువా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం సాధింపబడదని నేను సూచించాను. మా అభిప్రాయ భేదాలకు, భారత జాతీయోద్యమంలో గాంధీ నిర్వహించుతున్న పాత్ర కీలకమైనది. రాజకీయముగా గాంధీ విప్లవకారుడుగ కనిపించవచ్చు, కాని మతానికి, సంస్కృతికి సంబంధించిన భావాలలో గాంధీ ననాతనవాది. అందుచే, గాంధీ సాంఘికంగా ప్రగతి నిరోధకుడు కాకతప్పదు” అన్నారు. అంతేగాక “వలసదేశాల్లో బూర్జువావర్గం ప్రజాస్వామ్య విప్లవాన్ని సాధించలేదు. ఇండియాలో జాతీయ అభివృద్ధి చెందిన వలస దేశాలలోగూడ జాతీయ ఉద్యమాన్ని బూర్జువావర్గం నడవజాలదని రుజువుచేసాను

1. అధికారి, జి. (1964) జాతీయ పునర్నివనానికి, సోషలిజానికి కమ్యూనిస్టు పార్టీ భారతీయ పంథా. (ఆంగ్లంలో) పేజీ 59-60.

ఈ రాజ్యాలలోని బూర్జువావర్గం సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీపడి, భూస్వామ్య సామాజిక పరిస్థితులలో మ్రగ్గుతున్న కార్మికులను దోచుకొన్న లాభాలలో వాటా పంచుకొంటారు." అని వివరించారు. అంతేగాక "భారత జాతీయోద్యమ నాయకత్వాన్ని కార్మికవర్గం హస్తగతం చేసుకోని పక్షంలో భారత జాతీయవాదం బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీపడి తీరుతుందని"¹ చరిత్ర భవిష్యత్తు రాయ్ చెప్పారు. లెనిన్, రాయ్ల చర్చల ఫలితంగా లెనిన్ కోరికపై రాయ్ సిద్ధాంతాన్ని, లెనిన్ సిద్ధాంతానికి ఉపసిద్ధాంతంగా కొమింటర్ను ఆమోదించింది. రాయ్ తన సిద్ధాంతానికి మెరుగులు దిద్దుకొంటూ, కొన్ని పారపాటులువున్నా ఆచరణలో "భారతవాణి" అయ్యారని దత్తగుప్తా అభిప్రాయము.²

మూడవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసు అవగాహన :

సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనా కార్యక్రమాన్ని 3వ, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ కాంగ్రెసు జూన్ 1921లో రూపొందించింది. గయ భారతజాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభకు ఆచరణ కార్యక్రమాన్ని సందేశంగా పంపింది. అంతేగాక, డిసెంబరు 1922లో రాయ్ భారత జాతీయ కాంగ్రెసు ఆచరణ కార్యక్రమాన్ని "మనం కోరేదేమిటి?" అనే కరపత్రంగా రూపొందించి, గయ జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రతినిధులకు పంపకంచేసే యేర్పాటు గావించారు.

జాతీయోద్యమాలకు మద్దతునివ్వాలనే లెనిన్ అవగాహననే కొమింటర్ను కొనసాగించింది. జాతీయోద్యమాలు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఉద్యమాలను సాగించిన మద్దతునిస్తూ, విప్లవ వర్గాలతో నేరుగా సంబంధాలను పెంపొందించుకొంటూ వుండాలి. జాతీయోద్యమాలు రాజీమార్గాన సాగిన, విప్లవశక్తులు విప్రత సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనను నిర్మించుటకు ప్రతిబంధకాలు యేర్పడగలవు. అవి దాటరానివి కాగలవు³. మనులిస్క్కి 5. వ అ.క.పా. సమావేశంలో ముగింపు వుపన్యాసమిస్తూ "వలస సమస్యపై రోజులగ్నైంబర్లు శూన్యవాదాన్ని రాయ్ ప్రతిబింబించుచున్నాడనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఇంకా "సాంఘిక ఉద్యమాలు, జాతీయోద్యమాల మధ్య నిజానికి, న్యాయబద్ధమైన సమతూకపు అవగాహన వుండాలి. స్యయం నిర్ణయ హక్కు విప్లవ ప్రయోజనాలకు భిన్నమౌతుందా? రాయ్ ఈ విధ

1. రాయ్, యం. యన్ (1965) యం. యన్. రాయ్ స్వీయగాథలు, ప్రజా సాహిత్య పరిషత్తు. తెనాలి. పే. 354.

2. అదే. 354-5.

3. గుప్త, సోబన్ లాల్ దత్తా (1980) కొమింటర్ను ఇండియా సమస్య (అంగ్లంలో) 1920-27, మోనోగ్రాఫ్ నం. 3 సెంటర్ ఫర్ స్టడీస్ ఇన్ సోషల్ సైన్సెస్, కలకత్తా (అంగ్లంలో) పే. 54లోని ఉదాహరింపు.

మైన ప్రశ్న పేసుకొనగలిగితే మనం అతనితో చర్చలు సాగించగలం¹” అని వ్యాఖ్యానించారు, జాతీయోద్యమం సాంఘిక సమస్యల యెడల అభివృద్ధి నిరోధక పాత్ర వహించుచున్నదనే రాయ్ అవగాహనతో కొమింటరను చేదించకపోయినా, సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలతో నిర్దయాత్మకపాత్ర విషయమై ప్రధాన భేదం కన్పించుచున్నది.

ఈ సిద్ధాంత చర్యల కాలంలో భారతదేశంలో కొన్ని నగరాలలో మాత్రమే కమ్యూనిస్టులు బృందాలుగా పనిచేస్తున్నారు. ఒక రాజకీయ కార్యక్రమము, సిద్ధాంత రీత్యా, నిర్మాణరీత్యా సంఘటిత పార్టీగా యేర్పడిలేదు. టాష్కెంటులో రాయ్ నాయకత్వంలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ పనిచేస్తున్నది. దేశంలోని కమ్యూనిస్టు బృందాలు యీ చర్యలలో తీసుకొన్న పాత్ర కానరాదు. ఆచరణలో యీ బృందాలకు, కొమింటరనుకు వలస సమితి సభ్యుడుగావున్న రాయ్ సందానకర్తగా వున్నాడు. పార్టీ కైశవదశలోనే యీ సుదీర్ఘచర్చలు పార్టీ సంఘటిత పడుటకు, సిద్ధాంతరీత్యా ఎంతవరకు తోడ్పడినదో చెప్పజాలము. అయితే, “స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వపు రాజకీయ విధానాల అనుభవాలు మననం చేసుకొనుట అవసరం. కారణం స్వాతంత్ర్య సంతర రాజకీయ ప్రక్రీకరణలకు మూలం గతంలోనే వుంది”² అన్న అధికారి మాటలు ఆలోచనను కలిగించకమానవు.

కార్మిక వర్గం రాజకీయ రంగ ప్రవేశం

భారత రాజకీయరంగంలోనికి గాంధీజీ ప్రవేశానికి పూర్వమే 1908లో, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం తిలక్ ను అరెస్టు చేసినపుడు మనదేశ చరిత్రలో కార్మికవర్గం మొట్టమొదటి రాజకీయ సార్యజనక సమ్మె చేసింది; ఆ సమ్మెను “భారతదేశంలో కార్మికవర్గం పరిణితి చెందినట్లు బహిరంగ ప్రకటన చేయుటయే” అని లెనిన్ వ్యాఖ్యానించారు. “ఒక పోరాటరూపం ఆవిర్భవించింది. బెంగాల్ విభజన సందర్భంగా ప్రజలు యీ పోరాట రూపాన్ని పెంపొందించారు. అదే హర్తాల్”³ అని నంబూద్రిపాద్ అన్నారు. అంతేగాక “యుద్ధానంతర ప్రజావెల్లువ మరొక ప్రత్యేక లక్షణాన్ని, స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో వొక వర్గంగా తన స్వంత పోరాట రూపాలతో, కార్మికవర్గం రాజకీయ పోరాటాలలో పాల్గొనుట ఆరంభించిందని” కూడ అన్నారు. బూర్జువా నాయకత్వానగల జాతీయోద్యమానికి బలాన్ని చేకూర్చింది. కారణం, అప్పటికి కార్మికవర్గం కాని, కమ్యూనిస్టు పార్టీగానీ వొక నిర్మాణ రూపాన్ని పొందలేదు.

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1987) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర (తెలుగు) మొ. భా. పే. 365.
2. అధికారి, జి (1964) జాతీయ పునర్నివనానికి, సోషలిజానికి కమ్యూనిస్టు పార్టీ భారతీయపంథా (అంగ్లంలో) పే 58.
3. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్ (1981) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర (తెలుగులో) మొ. భా. పే. 377.

పారిశ్రామిక కార్మికులు 1918-19లలో అనేక సమస్యలు చేసారు. మద్రాసులో బకింగ్ హామ్ కర్నాటక మిల్లు కార్మికులు మిల్లులో జాతి విచక్షణకు వ్యతిరేకంగా, అహమ్మదాబాద్ లో బోనన్ కోతకు వ్యతిరేకంగా సమస్యలు జరిగాయి. ఇదే కాలంలో పేతనాలలో 10 శాతం హెచ్చింపుకు బొంబాయి జోమిల్లుల, బెంగాల్ జూటుమిల్లుల కార్మికులు సమస్యలు జరిపారు. జాతీయ ఉద్యమంలో భాగంగా అహమ్మదాబాద్ లో “గాంధేయ కార్మిక సంఘం” మద్రాసులో వాడియా, చక్రయ్య చెట్టియార్ లు పై సంఘానికి భిన్నంగా కార్మికోద్యమానికి నమూనాగా మరో కార్మిక సంఘాన్ని నిర్మించారు.

యధ్ధకాలంలో రైతులు, కార్మికులు సైన్యంలో చేరి ప్రాంస్, మధ్య ఆసియా లలో బ్రిటిష్ తరపున పోరాడుట, విదేశీయులతో యేర్పడిన సంబంధాలు, రష్యన్ విప్లవ ప్రభావం, భారతజాతీయోద్యమం, అతివాద ఉద్యమాలపై పడింది. నాడు 1916-1920 లలో నాలుగు వెల్లువలుగా సమస్యలు కొనసాగాయి. మొదటి వెల్లువ 1917 ఆగస్టులో ప్రారంభమై సెప్టెంబరు-అక్టోబరులలో 30 సమస్యలు జరిగాయి. తపాలా కార్మికుల సమస్యమాత్రం ధీర్ఘకాలం సాగింది. మిగిలినవన్నీ పేతన కార్మికులు 10 శాతం పేతన పెంపుకై సమస్యలుచేసి, పెంచుకొనగలిగారు. రెండవ వెల్లువ బిజ్జలమిల్లు కార్మికులు 1918 ఏప్రిల్ నుండి జులై వరకు జీవన వ్యయానికి తగినట్లుగా బోనసు పెంచమని, మూడవ వెల్లువ 1919 జనవరిలో 1.10లక్షల కార్మికులు మిల్లు పేతనాల పెంపుకు, జనవరి, ఫిబ్రవరి 7లలో రైల్వేవర్కుషాపులలో, టంకీశాలలో, రేవులలో, ఇంజనీరింగు వర్కుషాపులలో పేతనాల పెంపుదలకై సమస్యలుచేసి, తమ కోర్కెలు సాధించారు. నాల్గవసమస్యల వెల్లువ 1920 జనవరిలో నెలరోజులు 1.70 లక్షల కార్మికులు పేతన పెంపుదలకు, తక్కువ పనిగంటలకు, రాయితీలకై సమస్యలు చేశారు. రైల్వేవర్కుషాపులు, నూనె మిల్లులు, ఇంజనీరింగు, రేవు, మునిసిపలు, ట్రాంలే, ధర్మ కార్మికులకు సమస్యలు వ్యాపించింది.

అఖిలభారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు నిర్మాణం :

కొన్ని సంవత్సరాలకు జరుగుచున్న సమస్యలు యే కేంద్రకార్మిక సంఘాలు లేకుండానే జరిగినవి. బొంబాయి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అంచెనాల ప్రకారం 1920 సెప్టెంబరులో 93 కార్మిక సంఘాలున్నవి. వీటిలో పెక్కిరిటికి జాతీయవాదులు కొన్నిటిని భారతదేశంలో పనిచేస్తున్న బ్రిటిష్ కార్మికులు నాయకత్వం వహించుతున్నారు పరిస్థితులు ఒక కేంద్ర కార్మికసంఘ మేర్పాటుకు పరివర్తమైనవని తెలియజేస్తున్నవి. అన్ని రాష్ట్రాల కార్మిక సంఘాల ప్రతినిధులు 1920లో అఖిలభారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసుకు యేర్పడినవి. జాతీయకాంగ్రెసు, ఇంగ్లండు లేబరుపార్టీ ఈ సంస్థ నిర్మాణంలో ముఖ్యపాత్ర వహించాయి. అతివాద నాయకుడు లాలాలజపతి రాయ్ అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికయ్యారు. సింగరవేలు చెట్టియార్ ఎబిటియూసిని కొమ్మింటరనుకు అనుబంధ సంస్థగా చేయగోరుతూ తీర్మానం ప్రతిపాదించారు. కాని ఓగిపోయింది. అయినా, మహాసభ విదేశాలలోని కార్మికసంఘాలతో సంబంధాలను పెంపొందించుకోవాలని విలుపునిచ్చింది. యూరియా మహాసభ 1922లో దేశంలో ప్రబలిన కరువుకై ప్రత్యేక నిధి సేకరణకై కార్మికులకు విజ్ఞప్తి చేసింది.

బొంబాయి, బెంగాల్ రాష్ట్రాలు 1921, 1922లలో సమ్మెలు, ఆందోళనతో కల్లోలీతంగా వున్నవి. ఈ కాలంలోని 674 సమ్మెలలో 540 యీ రాష్ట్రాలలోనే జరిగాయి. సమ్మెలలో 10.5 లక్షల కార్మికులు పాల్గొనగా 109 లక్షల పనిదినాలు పరిశ్రమలు నష్టపోయాయి. ఆర్థిక పరిస్థితులే యిందుకు కారణం. ధరలు పడిపోయాయి. ధరల సూచిక 1920లో 183 నుండి 1921లో 173కు, 1922లో 164కు పడిపోయింది; సమ్మెల పరంపర అన్ని పరిశ్రమలకు వ్యాపించింది. రాయల్ కమిషన్ కు “1920-21, 22లలో సహాయనిరాకరణోద్యమంలో కార్మిక అశాంతి పేర్కొనంతగా వుంది. కార్మిక తగాదాలు ప్రధానంగా ఆర్థికపరమైనవి. ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయి, వేతనాలు వెనుకబడినవి. మరోవైపున పరిశ్రమలు విలసిల్లాయి” అని ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తెలియజేసింది.

ప్రపంచ యుద్ధంలోను, తదనంతర కాలంలోను భారతపారిశ్రామిక బూర్జువా వర్గం అధిక లాభాలు గడించి, నూతన పరిశ్రమలను స్థాపించుటతో కార్మికవర్గం సంఖ్యతోను, గుణాత్మకంగాను పెరిగి సంఘటితమగుతున్నది. ఆర్థికమాంద్యం 1923లో ప్రారంభమై 1929 నుండి తీవ్రమైంది. కార్మికులు తమ జీవన ప్రమాణం కాపాడుకొనుటకై 1927 వరకు, 1928 నుండి 1930 వరకు కాపాడుకొనుటతో పాటు వేతన పెరుగుదలకు వుద్యతంగా పోరాడారు. దేశంలో పేదరికం పెరుగుటలో మార్కెట్టు కుదించుకుపోయి, పరిశ్రమలు అధికోత్పత్తి సంక్షోభాన్ని యెదుర్కొనవలసి వచ్చింది. పారిశ్రామికులు లాభాలను అదేవిధంగా పొందుటకు వేతనాలకోత, రేషన్ లేజేషన్ ద్వారా పని ఉద్యతిని పెంచదలచారు. ఇవే చాల సమ్మెలకు కారణాలయ్యాయి. సమ్మెల వెల్లువ 1923 నుండి 1927 వరకు 737 సమ్మెలలో 12లక్షల కార్మికులు పాల్గొనగా, 294 లక్షల పనిదినాలు నష్టపోవుట జరిగింది.

కార్మికులకు 1928-30 మరీ గడ్డుకాలమైంది, వేతనాలకోత, అదనపుపని, నిరుద్యోగం కార్మికులు యెదుర్కొనవలసి వచ్చింది. ఈ కారణంగా 492 సమ్మెలలో 13 లక్షల, 34 వేలు పాల్గొనగా, 460 లక్షల పనిదినాలు పరిశ్రమలు నష్టపోయాయి. కొన్ని సమ్మెలు దీర్ఘ కాలం బొంబాయి, పోలాఘాల్ లలో రెండు సార్వత్రిక సమ్మెలు జరిగి, ప్రత్యేకతను సంతరించుకొన్నాయి. కమ్యూనిస్టులు కార్మిక రంగంలో ప్రవేశించారు. అనేక యూనియన్లకు నాయకత్వం వహించారు. మరెన్నో కొత్త సంఘాలు నిర్మించారు. కార్మిక సంఘాలలో సంస్కరణ వాదులు, విప్లవకారులు, సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు, జాతీయవాదులు కలిసి పనిజేసే కార్మికుల ఐక్య వేదికలుగా, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనలుగా బ్రేడుయూనియన్లు ప్రత్యేకతను సంతరించుకొన్నాయి.

భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ స్థాపన :

ప్రథమ ప్రపంచ యుద్ధకాలంలో, తదనంతరం జరిగిన పారిశ్రామికీకరణతో కార్మికవర్గం గణనీయంగా పెరిగి, జీవన పరిస్థితులు క్షీణించగా, సంఘటితమై యే విధంగా పోరాడింది, ఆ పోరాటాలు జాతీయ సహాయనిరాకరణోద్యమాలతో సందాన

వరచబడుట చూశాము. అఖిలభారత ప్రేమ యూనియన్ కాంగ్రెసు 1920లో ఏర్పడింది సంఘటిత కార్మికోద్యమం బలపడింది. అనేక సమ్మె పోరాటాలు, రెండు సార్వత్రిక సమ్మెలు నగరాలలో జరిగాయి. వివిధ నగరాలలో కమ్యూనిస్టుబృందాలు యేర్పడి వివిధభాషలలో పత్రికలు నడుపుతు, కార్మికవర్గానికి రాజకీయ చైతన్యాన్ని కలగజేస్తున్నది. ఈనేపథ్యంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ యేర్పడుటకు, కేంద్ర నాయకత్వ ఆవిర్భావానికి భౌతిక పరిస్థితులు ఏర్పడినవి.

కాన్పూరులో సత్యభక్త, బహిరంగ కమ్యూనిస్టుపార్టీ అఫీసు, పఠనమందిరం ప్రారంభించి, అఖిలభారత కమ్యూనిస్టు సమావేశముకై పిలుపునిచ్చారు. జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభ డిశెంబరు 1925లో జరిగింది. అదే పెండాలులో ఆ దినాలలోనే 300 మంది కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధులు సమావేశమయ్యారు. సకలత్ వాలా సంఠేషం, డిశెంబరు 25న ప్రతినిధుల సమావేశంలో చదువబడింది. ఆహ్వాన సంఘ అధ్యక్షుడు హస్తత్ మెరాని ప్రసంగం తరువాత సింగరవేలు అధ్యక్షపన్యాసంలో "కమ్యూనిస్టులమైన మేము స్వరాజ్య పోరాటంలో అత్యంత ప్రధానపాత్ర వహించాము. స్వరాజ్యం బూర్జువాలకొరకు గాదు. శ్రామికులకొరకు, స్వరాజ్యంలేక జీవితమేలేదు. కార్మికులు లేకుండా స్వరాజ్యమేలేదు" అన్నారు. కాంగ్రెసు కమ్యూనిస్టుల మధ్య సహకారాన్ని గురించి "స్వరాజ్యం కొరకు యే పార్టీకైనా సంఘటిత కార్మికుల సహకారం అవసరం" అన్నారు. అణచబడిన వర్గాలు, అంటరానితనాన్ని పేర్కొంటూ "ఇది ప్రధానంగా భూ సమస్య, వారి ఆర్థిక బానిసత్వాన్ని తొలగించకుండా, అస్పృశ్యతా విచారణగురించి మాట్లాడుటలో నిజాయితీలేదని" అని వొక్కాణించారు.

అధ్యక్షస్థానం నుండి సింగరవేలు 26వ తేదీన జరిగిన రెండవ సమావేశంలో కమ్యూనిస్టు ఖైదీల బాధలపై బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్ని నిరసించుతు, సకలత్ వాలా మహాసభకు రాకుండా ఆటంకపరచిన అమెరికా చర్యను ఖండించారు. నిరపరాధులైన 13 మంది కమ్యూనిస్టులపై తప్పుడు కేసులుపెట్టిన ప్రభుత్వచర్యను నిరసించారు. కమ్యూనిజానికై వారి అకుంతిత త్యాగాన్ని హర్షించుతు, కమ్యూనిస్టుపార్టీ నిర్మాణ ప్రకటన, ప్రతినం తీర్మానాలను ప్రతిపాదించగా ఆమోదించబడినవి.

మూడవ సమావేశంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ నిర్మాణ సూత్రాలు, ఛేద్యం, ఆశయాలు, చర్యల అనంతరం తీర్మానములుగ 21వ తేదీన ఆమోదించారు. కేంద్ర కార్యవర్గంగా 16మంది సభ్యులు ఎన్నికయ్యారు. మరో 14 మందిని అవసరాన్ని బట్టి కో ఆప్ట చేసుకొనుటకు అధికారమివ్వబడింది; మరునటి దినం కార్యవర్గం సమావేశమై అధ్యక్షునిగ సింగరవేలును, ఉపాధ్యక్షునిగా బగెర్ హటాని, జనరల్ కార్యదర్శిగా యస్.వి. ఘోషేని ఎన్నుకొన్నారు. పార్టీ అంత్యధ్యేయం కార్మిక, కర్షక రిపబ్లిక్ గా ప్రకటించారు. కేంద్ర కార్యాలయం బొంబాయిలో యేర్పాటుచేయ నిర్ణయించారు.

కార్మిక కర్షక పార్టీ స్థాపన :

కాంగ్రెసులోని అతివాదులు లోన, బయటవున్న మితవాద అభివృద్ధినిరోధక శక్తులతో పోరాడుటకు, కాంగ్రెసు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని శక్తివంతంగా, నిరవధికంగా కొనసాగించుటకు వొత్తిడి చేయుటకు, సోషలిస్టు ఉద్యమ ప్రాతిపదికగా, ప్రజా ప్రభుత్వం కొరకు పెట్టుబడిని, భూమిని సమిష్టి యాజమాన్యంలో, ఉత్పత్తి పంపకం మారకం సమాజపరంచేసి ప్రజాస్వామ్యం అదుపులో కొనసాగించుటకు ఒక నూతన రాజకీయ పార్టీని, కాంగ్రెసుకు అనుబంధ సంస్థగా నిర్మించనెంచారు. ఈ ఆలోచన రాయ్, డాంగేలు విడివిడిగా ఒకేకాలంలో చేశారు¹. అదే కార్మిక, కర్షక పార్టీ గ రూపొందింది.

సింగరపేలు మే 1, 1923న హిందూస్థాన్ కార్మిక, కర్షక పార్టీ ప్రణాళికను ప్రకటించారు.² జాతీయ కాంగ్రెసు పై వర్గాల పార్టీయని, బడుగువర్గాలు తమ కోర్కెలకై పోరాడుటకు, కాంగ్రెసుకు అనుబంధ సంస్థగా తమ పార్టీని స్థాపించుకొనాలని, ఆ పార్టీ భారత స్వాతంత్ర్యానికి పోరాడుతుందని, కర్షకులంటే భూమి లేని వ్యవసాయ కూలీలు, పేదరైతాంగమని ప్రణాళిక నిర్వచించి స్పష్టంచేసింది.

కార్మిక సంఘాల నిర్మాణం. వారి సమ్మెహక్కును గుర్తించుట, కనీసవేతనం గృహవసతి, ప్రమాద, ఆరోగ్య, వృద్ధావ్యభీమా, ప్రోవిడెంటు ఫండు, శలవులు, 8 గంటలపని, ఉచితవైద్య సౌకర్యం, ప్రసూతి శలవులు, కూలీలను చేర్చుకొనుట ముతామేష్ట్రీల ద్వారా కాక వారి సంఘంద్వారా చేర్చుకొనుటకు, కార్మికుల తక్షణ కోర్కెలగు ప్రణాళిక పేర్కొంది.

రైతులను భూములనుండి తొలగించకుండా రక్షణ రైత్వారీ ప్రాంతాలలో 25 శాతం భూమిని తగ్గింపు, రైత్వారీ-జమీందారీలలో ఒకేరకపు భూమిని పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు రద్దు, ధన, వస్తు రూపేణా వసూలుచేసే నజరానాలు, వెట్టిచాకిరీ రద్దు జమీందారులకు దక్షిణలు రద్దుచేసి, ఉచిత నీటి పారుదల సౌకర్యాలను కలుగజేయాలని ప్రణాళిక కోరింది. నీటితోపాటు ప్రజాస్వామ్య పౌరహక్కులు, రాజ్యాంగ సంబంధమైన శాసనసభ, పరిపాలన వ్యవస్థర యేకీకరణ, రాష్ట్రాలకు స్వపరిపాలన వాటిమధ్య ఫెడరల్ సంబంధాలు, శాశ్వతవైద్య, పోలీసు వ్యవస్థలనుమార్చి, స్వచ్ఛంద వ్యవస్థలుగా చేసి, ప్రజలను సాయుధులను చేయాలని ప్రణాళికకోరింది.

బెంగాల్, బొంబాయి, పంజాబ్, యు.పి.లలో 1926-8లలో కార్మిక కర్షక పార్టీల నిర్మాణం జరిగింది, కాని, అఖిలభారత కార్మిక, కర్షక పార్టీల ప్రథమ సమావేశం కలకత్తాలో 1928 డిసెంబరులోనే సాధ్యమైంది. ద్వితీయ మహాసభలాహోర్ జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభ సందర్భంలో జరిగింది. కాంగ్రెసు 1920-30లలో

1. అధికారి, జి (1974) భారతకమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర అధికార పత్రాలు.

(ఆంగ్లంలో) వా. సం 2. పే. 97.

2. సింగరపేలు (1974) - అదే - పే. 114-124.

సహాయ నిరాకరణ, శాసనోల్లంఘన వుద్యమాలు రాజీ విధానాలు కారణంగా ఆశించిన ఫలితాలను పొందజాలకపోవుటతో అసంతృప్తులైన వారందరి వేదికగా కార్మిక, కర్షక పార్టీలు రూపొందాయి. కాంగ్రెసులో అతివాదులు, నెహ్రూ, బోస్, ఆచార్య నరేంద్రదేవ్ అతివాద రాజకీయాలతో ఆకర్షితులైన వారందరు కలిసి పనిచేయుటకు కార్మిక కర్షక పార్టీలు వేదికలయ్యాయి. ఈ కాలంలో జరిగిన అనేక కార్మిక, కర్షక పోరాటాలలో యీ పార్టీ నాయకత్వం వహించుటతో ప్రభుత్వం ప్రమాదకరమని తలచి, మీరట్ కుట్ర కేసు పేరుతో అభివృద్ధి చెందుతున్న రెండవతరము నాయకత్వాన్ని జైళ్ళలో నిర్బంధించింది.

కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ 1934లో యేర్పడి, కమ్యూనిస్టులతో ఒక రాజకీయ అవగాహన 1936లో యేర్పడునంతవరకు కార్మిక, కర్షక, సంఘటిత శక్తిని పెంపొందించుట, ఐక్య పోరాటాలద్వారా జాతీయ ఐక్య సంఘటన నిర్మాణావకాశాలు పెంపొందించే అవకాశం యేర్పడలేదు, ఆచరణసాధ్యం కాలేదు. ఇదేకాలంలో ఆరవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ కాంగ్రెసు 1928 చివరలో జరిగి వలసదేశాలలో పోరాటపు నిర్ణయాలు, అతివాద వక్రీకరణకు ఆచరణ లోపమైనందున జాతీయ సంఘటన మొలకలు ఆదిలోనే సమసిపోయాయి.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానం కమ్యూనిస్టుల శ్పషి :

కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెసులో చురుకుగా బనిచేయప్రారంభించారు. బొంబాయి, బెంగాలు రాష్ట్ర కమిటీలలో ముఖ్యపాత్ర వహించే దశకు వచ్చారు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులుగ ఎన్నికైన కమ్యూనిస్టులు 1927లోనె, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కాంగ్రెసు ధ్యేయంగా ప్రకటించాలని తీర్మానం ప్రతిపాదించి కోరారు¹. కార్మిక, కర్షక ప్రజాసామాన్య తక్షణ కోర్కెలను విప్లవ జాతీయోద్యమ పోరాటాలతో అనుసంధించి, రాబోయే జాతీయ పోరాటాలలో కార్మికులు, కర్షకులు ముఖ్య పాత్ర వహించుటకు పూర్వరంగ ప్రాతిపదిక ఏర్పాటు చేశారు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు 42వ మహాసభ డిశంబరు 1927లో మద్రాసులో జరిగినపుడు విషయ నిర్ణయ సభలో కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధి జోగ్లేకర్, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కాంగ్రెసు ధ్యేయంగా ప్రకటించాలని తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించగా, నెహ్రూ బలపరచారు. మహాసభలో నెహ్రూ ప్రతిపాదించగా జోగ్లేకర్ బలపరచారు. ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడింది. ఇది గాంధీజీకి నచ్చలేదు. అదే స్థలంలో తరువాత జరిగిన రిపబ్లికన్ కాంగ్రెసుకు నెహ్రూ అధ్యక్షత వహించారు. “కాంగ్రెసులోని వామ వక్రీయులు ఒక సంఘటనగా యేర్పడి పనిచేయుట దాని వుద్దేశ్యం, ఆ సమావేశం నెహ్రూ అధ్యక్షుడుగా ఒక కార్యనిర్వాహక వర్గాన్ని ఎన్నుకొన్నది. అందులో ముజఫర్ అహమ్మద్ ఒక కార్యదర్శి². మద్రాస్ కాంగ్రెసు మహాసభ సైమన్ కమీ

1. సర్దేశాయి, యస్.జి. (1967) ఇండియా రష్యన్ విప్లం (ఆంగ్లంలో) పే
2. సత్యనారాయణ కె. (1983 ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమచరిత్ర) పే 3.

షన్ ను బహిష్కరించాలని తీర్మానించింది. కాంగ్రెసు సైమన్ కమిషన్ కు వ్యతిరేకంగా జరిపిన నిరసనోద్యమంలో కార్మికవర్గం, రాజకీయ సమైక్యత, ప్రదర్శనలు పెద్దయెత్తున జరిపి తన అగ్రగణ్యమైన పాత్రను నిరూపించుకొంది. ఇదిచూచి కాంగ్రెసులోని మితవాదులు సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీవడుటకు ముద్రాను స్వాతంత్ర్య తీర్మానాన్ని తిరుగతోడి, అధినివేశ ప్రతిపత్తి చాలునన్న మోతిలాల్ నెహ్రూ నివేదికను ఆమోదించి; దానిని కలకత్తా కాంగ్రెసులో ఆమోదించజేయుటకు గాంధీజీని తీసుకొచ్చారు. వామపక్షం సవరణ ప్రతిపాదించగా వీగిపోయింది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం ప్రతిపాదనను బలపరుస్తూ 50వేల మంది కార్మికులు రెండు గంటలు, మహాసభను గెర్వాచేశారు. ఫలితంగా ఒక సంవత్సరంలో అధినివేశ ప్రతిపత్తిని యివ్వకపోతే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కొరకు 1929 చివరలో ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించగలమని కలకత్తా కాంగ్రెసు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి హెచ్చరికచేసింది. ఈ నేపథ్యంలోనే మార్చి 1929లో మెరుపుదాడి కావించి 33 మంది కమ్యూనిస్టులను అరెస్టుచేసి, మీరట్ కుట్రకేసు బనాయించింది.

అరెస్టులు, కుట్రకేసుల ద్వారా సామ్రాజ్యవాదులు, కమ్యూనిస్టులు, కాంగ్రెస్ నాయకులమధ్య ఒక అడ్డుగోడను కట్టగలమనుకొన్నారు. అందుకు భిన్నంగా జాతీయ అంతర్జాతీయ సుహృద్భావం, సంఘీభావం వ్యక్తమై దేశంలోని కార్మికసంఘాలు, కాంగ్రెసు కలసి ఐక్యంగా “మీరట్ రక్షణసమితిని” జవహర్ లాల్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటు చేశారు. మోతిలాల్ మీరట్ ప్రైవీల తరపున కోర్టుకు హాజరయ్యారు. కేంద్ర రాజ్యాంగ సభలో వారి ధైర్యసాహసాలను మెచ్చుకొంటూ అరెస్టులను ఖండించి, నిరసించారు. దేశీయశాఖ బ్రిటిష్ మంత్రిని ముళ్ళతీగలు, కంచెలు, కృత్రిమ అడ్డుగోడలు, భారతదేశంలోనికి నూతన ఆలోచనా విధానాలు రాకుండా ఆపగలరాయని ప్రశ్నించారు. అట్టి ప్రయత్నాలుచేయు రోజులు గతించాయని అన్నారు. అందుకు వ్యతిరేకంగా జాతీయ సుహృద్భావ సంఘీభావాలు దేశమంతటా ప్రస్ఫుటమయ్యాయి.

మహాత్మాగాంధీ 1929 చివరలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానాన్ని ఆమోదించిన చారిత్రాత్మక లాహోర్ కాంగ్రెసు మహాసభకు వెళ్ళుతూ మీరట్ జైలులో విచారణలో ఉన్న కమ్యూనిస్టు నాయకులను కలుసుకొని జాతీయ సహాయ నిరాకరణోద్యమం, స్వాతంత్ర్య పోరాటమునకు మద్దతుకోరుతూ పాల్గొనుటను ఆహ్వానించారు.

ii

వామపక్ష కాంగ్రెసు - కమ్యూనిస్టుల సంఘటన

కాంగ్రెసులోని వామ పక్షీయులు ఒక సంఘటనగా పనిచేయు ఉద్దేశ్యంతో నెహ్రూ అధ్యక్షతన “రిపబ్లిక్ కాంగ్రెసు”, “మీరట్ రక్షణ కమిటీల ఏర్పాటులు, కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టులు, అతివాద వామపక్షీయులు, అతివాద జాతీయవాదులు అందరుకలసి ఐక్యకార్యాచరణ మార్గంలో పనిచేయుటకు ప్రాతిపదిక యేర్పడింది. ముద్రాను కాంగ్రెసు మహాసభ సైమన్ కమిషన్ ను వ్యతిరేకించుతు, బహిష్కర

జోద్యమాన్ని సాగించుటకు నిర్ణయించింది. ఇది కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు అతివాద జాతీయ శక్తులన్నీ ఐక్య కార్యాచరణలో ప్రజలను సంఘటిత పరచుటకు, మహోద్యమాన్ని నిర్మించుటకు ప్రాతిపదిక నేర్పరించింది. మరోవైపున బూర్జువా మితవాద, సంస్కరణవాద పార్టీలన్నీ కాంగ్రెసు నాయకుడు మోతీలాల్ నెహ్రూ నాయకత్వాన “అభిలషక్ష కమిటీగ నేర్పడి, స్వయంగ రాజ్యాంగ సంస్కరణలు రూపొందించుట ప్రారంభించారు. “అదే సమయంలో కాంగ్రెసు నాయకత్వం అంతర్జాతీయ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంస్థతో సంబంధాలను లాంఛనప్రాయంగా సభ్యత్వాన్ని స్వీకరించింది. చైనాలోని విప్లవ శక్తులపై సామ్రాజ్యవాదుల దాడిని ఖండించింది. కార్మిక, కర్షక సంఘాలకు జాతీయస్థాయిలో ప్రోత్సాహాన్నిచ్చింది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకంగా పోరాడే శక్తులన్నిటితో అవి కాంగ్రెసులో ఉన్న వెలుపల వున్నా వాటికి చురుకుగా మద్దతునిస్తేతప్ప సామ్రాజ్యవాదపు నవాలును ఎదుర్కొనుట అసాధ్యమనే వాస్తవాన్ని వారు గుర్తించారు¹. ఈ విధంగా ఒకవైపు మోతీలాల్ నెహ్రూ నాయకత్వంలో మితవాద, సంస్కరణవాదులు మరోవైపు జవహర్ లాల్ నెహ్రూ నాయకత్వంలో అతివాద పోరాటవాదులు మూడోవైపు గాంధీజీ నాయకత్వంలో మధ్యేమార్గ, ఒత్తిడి-పోరాట-రాజీవాదులు ఎట్టి పరిస్థితులలోను, ఎట్టి పోరాట రూపాలలోను తమ వర్గ ప్రయోజనాల దృశ్య ప్రధానంగా కాపాడుకొనగలిగిన సామర్థ్యాన్ని కలిగివున్నారు.

భూమిశిస్తు హెచ్చుచేయుటకు వ్యతిరేకంగా, నైమన్ కమీషన్ వ్యతిరేకోద్యమ భాగంగానే 1928 మొదటి పాదంలో గాంధీ నాయకత్వంలో బార్దోలి సత్యాగ్రహం ప్రారంభించబడింది. ఇది ప్రధానంగా భేదభిక్షకు, అధికపడ్డిరేల్లకు, అధిక కొళ్ళకు వ్యతిరేకంగా, అప్పలరద్దుకు రైతులుజరిపిన పోరాటం. పోరాటం పూర్తయిన తర్వాత భూస్వామ్య వ్యతిరేకపోరాటంగా పరిణమించింది. వీరి వ్యతిరేకత కారణంగా బ్రిటిష్ వ్యతిరేక పోరాట పదునును కోల్పోరాదనే లక్ష్యంతో రూపొందించిన వ్యూహం యిది. ఉద్యమంలో అహింసా, ఆచరణ ప్రాధాన్యతను నొక్కిచెప్పటంలోని అంతర్యం యిదేనని, అందుకు విధించిన షరతులు తదనంతర ఘటనలు దీనినే తెలియజేస్తున్నవి. గాంధీజీ 1920-21లలో పన్నుల నిరాకరణోద్యమాన్ని సత్యాగ్రహాన్ని ప్రారంభించి, బొంబాయి, చౌరీచౌరాలో ఉద్యమం హింసామార్గంలో పడిందని ఉపసంహరించుట, పరిమితులు విధించుటలోని వ్యూహాలక్ష్యమిది, కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, వామపక్ష కాంగ్రెసు వాదుల నాయకత్వంలో కార్మిక, కర్షక పార్టీల నిర్మాణం, రైతులలో వచ్చిన పోరాటోత్సాహం, జాగృతి కాంగ్రెసును కలవరపరచింది. రైతుల అభిమానాన్ని తిరిగి పొందుటకు, బార్దోలిలోనే భూమిశిస్తు హెచ్చించుటను వ్యతిరేకించుట ఉద్యమాన్ని గాంధీజీ ప్రారంభించారు. ఈ పోరా

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ.యం.యస్. (1987) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర (తెలుగులో) మొ. భా. పే. 365.

టంతో గాంధీజీ నాయకత్వం వల్ల 1920లో కోల్పోయిన విశ్వాసాన్ని రైతులలో తిరిగి పెంపొందించింది¹.

ఎ.ఐ.టి.యు.సి.లో ప్రథమ చీలిక :

భారత కార్మికోద్యమము, అతివాద రాజకీయాలు, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమంతో అనుసందించదగినవి. సామ్రాజ్యవాద యేజంటు అయిన ఆంస్టర్ డాం ఇంటర్నేషనల్ కు భారత కార్మికోద్యమాన్ని అనుబంధసంస్థగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం గతంలో చేయ ప్రయత్నించి విఫలమైంది. అట్టి ప్రయత్నాలనే తిరిగి 1928-29లలో నూతన ఎత్తుగడలతో చేసింది.

ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులో అతివాద కాంగ్రెసు వాదులు, కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు ఆధిక్యతలోవున్నా సంస్కరణవాదులు, మితవాదులు గణనీయమైన బలాన్ని కలిగియున్నారు. సోషలిస్టులు కార్మికుల తక్షణ కోర్కెల, లక్ష్యాలను చేబట్టుటతో అఖిలభారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు ఆచరణలో జాతీయకాంగ్రెసు కంటే మెరుగుగావుంది. ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు 1929 లోనే సోషలిజం లక్ష్యంగా ప్రకటించింది. కాంగ్రెసు మూడు దశాబ్దాల తరువాతగాని అట్టి ప్రకటనను లాంచనప్రాయంగా స్వాతంత్ర్యానంతరం అధికారంలో స్థిరపడిన తరువాత ప్రజల అభిమానాన్ని కోల్పోవుటనే భయంతో చేసింది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకతలో మాత్రం ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు, జాతీయ కాంగ్రెసుకు వెనుకబడివుంది. ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సమితిలో జాతీయ కాంగ్రెసు అనుబంధ సంస్థగా చేరింది. జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ఆ సంస్థ ఉపాధ్యక్షులలో ఒకరుగా వున్నారు. అదే పనిని ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు మితవాదుల వ్యతిరేకత కారణంగా చేరజాలక పోయింది.

పైమన్ కమీషన్ బహిష్కరణోద్యమంలో కాంగ్రెసులోగల అతివాదులు, మితవాదులు ఏకమయ్యారు. కాని లిట్లీ కమీషన్ వ్యతిరేకోద్యమంలో అఖిలభారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులోని మితవాద, అతివాదులమధ్య అట్టి ఐక్యతలేదు. పైగా యీ సమస్యపైనే భారత ప్రేడు యూనియన్ ఉద్యమంలో మొట్టమొదటి చీలిక యేర్పడింది. కార్మికోద్యమ అభివృద్ధిలో తిలక్, లాలా లజపతి రాయ్, చిత్తరంజన్ దాస్ లవంటి కాంగ్రెసు అగ్రనాయకులు ప్రముఖపాత్ర నహించినప్పటికి గోపాలకృష్ణ గోఖలే తదితర మితవాద నాయకుల ప్రభావానికి లోబడిన నాటి నాయకులు కొందరున్నారు. అతివాదులపై ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ ప్రభావంవలన, మితవాద నాయకులపై ఆంస్టర్ డాం ఇంటర్నేషనల్ ప్రభావం వుంది.

లిట్లీ లేబరు కమిషన్ యెడల అవలంబించ వలసిన వైఖరి విషయంలో ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులోని జాతీయవాదులు, కమ్యూనిస్టులు తదితర అతివాదులు

1. సంబూద్ధిపాథ్, ఇ.యం.యస్. (1987). భారత స్వాతంత్ర్యపోరాట చరిత్ర (తెలుగులో) మొ.భా.పే. 366-7.

ఐక్య కార్యచరణలో ఆంధ్రర్ డాం ఇంటర్నేషనల్ చే ప్రభావితమైన మితవాదులతో సంఘర్షించారు. బ్రిటిష్ వారు పై మన్ కమిషన్ వ్యతిరేకోద్యమ అనుభవాలతో, ఎం. ఎన్. జోషి, దివాన్ చమన్ లాల్ లను భారతీయ ప్రతినిధులుగా లిట్లీ కమిషన్ లో నియమించారు. బ్రేడుయూనియన్ కాంగ్రెసుతోగాని, దానిలోని వివిధ రాజకీయ గ్రూపులతోగాని సంప్రదించకుండానే ఈ యిద్దరు నాయకులు ఏకపక్షంగా కమిషన్ సభ్యత్వాన్ని ఆమోదించారు. బ్రేడుయూనియన్ కాంగ్రెసు 1929 నాగపూర్ మహాసభ ప్రతినిధులలో వారి చర్య చర్చనీయాంశమై అసమ్మతిని రేకెత్తించింది. మహాసభ లిట్లీ కమిషన్ ను బహిష్కరించాలని నిర్ణయించింది. అంతేగాక మీరట్ కమ్యూనిస్టు కుట్రకేసులోని ముద్దాయిలను విడుదల చేయాలని, ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సమితికి అఖిలభారత బ్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసును అనుబంధ సంస్థగా చేయాలని కోరుతూ, రెండు తీర్మానాలను మహాసభ ఆమోదించింది.

మితవాదనాయకులు మెజారిటీ ఆమోదించిన తీర్మానంపట్ల నిరసన తెలుపుతూ, మహాసభనుండి వెళ్ళిపోయి పోటీ బ్రేడుయూనియన్ సంస్థకు యేర్పాటుచేశారు. నాగపూర్ మహాసభ జవహర్ లాల్ అధ్యక్షతన జరిగింది. ప్రతినిధులలో కమ్యూనిస్టులకు బలమున్నా మెజారిటీలేదు. జాతీయకాంగ్రెసు నాయకులు, అతివాదులు, కమ్యూనిస్టులు కలసి మెజారిటీ అయ్యారు. లిట్లీ కమిషన్ బహిష్కరణ తీర్మానం రద్దు బడింది. జాతీయ ఐక్య సంఘటన విజయమది. తదుపరి “టియూసి” అధ్యక్షుడుగా సుభాష్ చంద్రబోస్ ఎన్నిక అయ్యారు. పరిషత్తులో ఐక్య సంఘటన అభ్యర్థిగా, జాతీయ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నిక అగుటకు యిది నాంది అయింది.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానం :

లాహోర్ జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభ 31 డిసెంబరు 1929న సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది; అనంతరం కాంగ్రెసు కార్యవర్గం సమావేశమై జనవరి 26, 1930న సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యదీక్ష దినంగా ప్రకటించి, ప్రజలను ప్రతి సంవత్సరం జండానెగురవేసి, స్వాతంత్ర్య ప్రతినను బూనమని కోరింది. మహాసభలో మితవాదులు, అతివాదులు కాంగ్రెసు అనుసరించవలసిన విధానాలపై సంఘర్షించారు. కాంగ్రెసు కార్యవర్గనిర్మాణంతో అంగీకరించని సుభాష్ చంద్రబోసు అతివాదులు కాంగ్రెస్ డెమోక్రటిక్ పార్టీని స్థాపించారు. కాంగ్రెసు ఉప్పుసత్యాగ్రహం, శాసనోల్లంఘనోద్యమాలను ప్రారంభించి మరో చీలిక రాకుండా కాపాడకలిగింది. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా నెహ్రూ, తాను సోషలిస్టునని, రాచరికానికి, పూజలిఖానికి వ్యతిరేకినని ప్రకటించారు. కాంగ్రెసు సంస్థానాలలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వాన్ని, పౌరహక్కులు కోరుతు తీర్మానించింది.

కమ్యూనిస్టు గ్రూపులు, పార్టీ యేర్పడిన నాటినుండి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం లక్ష్యంగా కాంగ్రెసు ప్రకటించాలని, ప్రతి కాంగ్రెసు మహాసభలో కోరుతూ నిజమై వచ్చారు. గాంధీజీ కోరిన విధంగానే శాసనోల్లంఘనపోరాటంలో కమ్యూనిస్టులు, అతివాదులు తమ కార్మిక, కర్షక సంఘటిత శక్తితో పాల్గొనే జాతీయ సంఘటనకు

జాతీయ ప్రాతిపదిక యేర్పడింది. సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో 50 శాతం భూమి శిస్తు తగ్గించుట, ఉప్పుపై పన్ను రద్దుచేయుట మొదలగు ప్రజాసమన్యలను చేర్చుటతో వచ్చే ప్రజాపుద్యమ వెలుగును అణచుట సాధ్యంకాదని పాలకులు గుర్తించి, అగ్రగామిదళంగావున్న కమ్యూనిస్టుపార్టీపై దాడిచేసి, నాయకులను అరెస్టు చేసారు. దేశమంతా జనవరి 26, 1931న, ప్రభుత్వం తీవ్ర నిర్బంధ విధానాన్ని చేబట్టినా, లాఠీచార్జీల నెదిరించి జండా ప్రతిస్థాపన చేసి, ప్రతిన బూనారు అనేక ప్రాంతాలలో కాల్పులు జరిపినా ప్రజల నణచజాల పోయారు. ఇది గ్రహించిన లార్డ్ ఇర్విన్ సామరస్య పూర్వకంగా, రౌండు టేబులు సమావేశమును ప్రకటించారు.

జాతీయవాంఛను గాంధీజీ 11 అంశాలకు కుదించి, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కాదుగదా కనీసం అభినివేశ ప్రతిపత్తిని కూడ ప్రతిబింబించని ప్రకటన చేసారు. నెహ్రూ, అతివాదులలో ఆందోళన సందేహాలను కలుగజేసింది. ఈ 11 అంశాలలో ప్రధానంగా పారిశ్రామిక, వాణిజ్యవర్గాల కోర్కెలేవున్నవి. భూమిశిస్తు, ఉప్పుపన్ను పేదప్రజానీకపు తక్షణ కోరికలు అందులో పేర్కొనబడలేదు.

ఉప్పుసత్యాగ్రహం, శాసనోల్లంఘనోద్యమము :

జాతీయ కాంగ్రెసు కార్యవర్గం 1930 ఫిబ్రవరిలో పోరాటానికి పిలుపునిచ్చి, గాంధీజీని నాయకత్వం వహించమని కోరి, అహింసా విధానాన్ని, గాంధీని అనుసరించమని ప్రజలకు విజ్ఞప్తి చేసింది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం సంప్రదింపులకు ఎప్పుడు ఆహ్వానించినా సంసిద్ధమైనది తెలిపింది. దండి ఉప్పు సత్యాగ్రహ శాసనోల్లంఘనోద్యమానికి పరిమితులతోకూడిన వివరమైన కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించింది. ఏప్రిల్ 5వ తేదీని, జలియన్ వాల్ బాగ్ మానవ హత్యాకాండ, 11వ వార్షికోత్సవ రోజుకు ఒక రోజు ముందున, 4వ తేదీన ఉప్పుసత్యాగ్రహపు రోజుగా గాంధీజీ నిర్ణయించుటలో వ్యూహరచనా నైపుణ్యం విదితమౌతుంది. ఒకరోజు ముందే అహింసా పోరాటం నైపుణ్యాన్ని సమీకరించి, మొహరించుటతో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం సంప్రదింపులకు వస్తుందనే అంచనా యిమిడివుంది. దండి ఉప్పు సత్యాగ్రహయాత్రకు 10 రోజులు ముందే గాంధీజీ వైస్రాయికి లేఖ వ్రాసారు. వైస్రాయి నుండి వ్యతిరేకమైన సమాధానం మొచ్చింది. గాంధీజీని, ఆయనతోపాటు దండియాత్రలో పాల్గొనేవారిని తప్ప మిగతావారిని ప్రభుత్వం ముందే అరెస్టుచేసి, శిక్షలు విధించింది. గాంధీజీ 5వ తేదీకి దండి చేరి 6వ తేదీన ఉప్పు చట్టాన్ని ఉల్లంఘించారు. ప్రభుత్వం దమనకాండలో భాగంగా గాంధీజీని అరెస్టు చేసింది. ప్రజలు వువ్వెత్తుగా విజృంభించి గ్రామాలలో, నగరాలలో ప్రదర్శనలు జరుపుతూ, ఉప్పు చట్టాన్ని ఉల్లంఘించ ప్రారంభించారు. ప్రభుత్వం భాష వాయువులు, లాఠీచార్జీలు, తుపాకీ కాల్పులు, అరెస్టులు విచ్ఛలవిడిగా కొనసాగించి, హింసా, దమన, దౌర్జన్యకాండలతో పుద్యమాన్ని అణచివేయ ప్రయత్నించింది.

గాంధీజీ ఉప్పుశాసనోల్లంఘన సత్యాగ్రహానికి ముందే విప్లవకారులు చిట గాంగ్ ఆయుధాగారంపై దాడిజరిపి, ఆయుధాలు స్వాధీనం చేసుకొని, పట్టణంలో

వందేమాతరం గీతంపాడుతూ, పోలీసుస్టేషను లన్నిటిని స్వాధీనం చేసుకొని, మిలిటరీని నిరోధించుటకు జాంకీయను నిర్మించారు, వైన్యాన్ని చేరపేసే రైలుని పట్టాలు తప్పించారు.

ఘోర్యాల్ నైనిక బెటాలియన్ సత్యాగ్రహాలైన ప్రజలపై కాల్పులు చేయుట పరికితనమని, అది సాంప్రదాయానికి విరుద్ధం వినిరాకరించి తిరుగుబాటు చేసింది. గాంధీజీ సూచనలపై లొంగిపోయి, వారి నాయకుడు శిక్ష ననుభవించి, విడుదలై కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరారు. అదే విధంగా చిటగాంగ్ వీరులు పెక్కురు చేరారు.

సరిహద్దు రాష్ట్రాలలో ఖాన్ సోదరులు ప్రారంభించిన శాసనోల్లంఘనోద్యమం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సాయుధపోరాటం సాంప్రదాయంగాగల తెగలవారు, ఉద్యమంలో ప్రవేశించుటతో అహింసా పోరాటంగా మండజాలకపోయింది. పెషావర్ లో పోలీసులతో ఘర్షణలతో ముగిసింది.

తిలకకాలం నుండి తీవ్రవాద రాజకీయాలకు గురైన షోలాపూర్ నగరంలో సత్యాగ్రహం, అహింసా పరిమితులను దాటింది సత్యాగ్రహంలో పాల్గొన్న ప్రజలు-పోలీసు ఘర్షణలలో పోలీసులు, ప్రజలు చనిపోయారు. ఉద్దేశ్యమైన ప్రజలు కార్మిక వలంటీర్ల నాయకత్వంలో ఆరు పోలీసుస్టేషన్లపై దాడిచేసి రికార్డు రూములను, బ్రిటిష్ ఆఫీసులను తగులబెట్టారు. బ్రిటిష్ ఆఫీసులు, వారి విధేయులు పారిపోయారు ఘోర్యాల్ అనుభవంతో షోలాపూర్ ప్రజలను అణచుటకు బ్రిటిష్ తెల్లవైనికులను వినియోగించారు.

గాంధీజీ ఉప్పు సత్యాగ్రహ శాసనోల్లంఘనోద్యమం హింసా పోరాటమైందనే పేరుతో శాసనోల్లంఘనోద్యమాన్ని ఆపకపోవుట గమనార్హం. గాంధీజీ అరెస్టు అనంతరం కాంగ్రెసు కార్యవర్గం, క్రింది కమిటీలకు అన్ని పోరాట రూపాలలోను, పన్నుల నిరాకరణతోనూ చేపట్టమని కోరింది. “ఇది వాస్తవంగా తరువాత కాలంలో జరుగునున్న స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి మార్గదర్శకమైందని” నంబూద్రిపాద్ వాఖ్యానించారు. షోలీసులు, వైనికులు, చట్టవిరుద్ధమైన ఆదేశాలను పాటించనవసరంలేదని, ఘోర్యాల్ వైనికుల ఆదర్శంతో నడవమని మోతీలాల్ నెహ్రూ విజ్ఞప్తిచేయుట దేశములో అతివాద ప్రభావశ్యాప్తిని పరోక్షంగా తెలియజేస్తుంది.

సంఘటిత కార్మికవర్గం, కర్షకులు, యువజనులు, విద్యార్థులు, వ్యాపారులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపోరాటంలో తీవ్రంగా పోరాడారు. పల్లె ప్రాంతాలలో రైతులు, కార్మికుల పోరాటాలకు షోలాపూర్ మార్గదర్శకమైంది.

“సంక్షిప్తంగా, గాంధీజీ వుద్దేశ్యమైనప్పటికీ ఉప్పు సత్యాగ్రహం ప్రజల్ని ఉత్తేజపరచింది. విస్తృతమైన, నిర్యాణయతమైన పోరాటంగా మారటానికి, గాంధీయ (అహింసా) సిద్ధాంత పరిమితులు అడ్డుగా నిలువలేకపోయాయి.¹” చిటగాంగ్

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1987) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర (తెలుగులో) మొ. భా. పే.

స్వాయం తిరుగుబాటు, జల్లాబాద్ కొండలలో మిలిటరీ, పోలీసు దళాలతో పోరాటాలు, మూర్ఖావేదికల తిరుగుబాటు, కొన్నిచోట్ల కొద్దిరోజులైనా ప్రజలు అధికారాన్ని తమ చేతులలోనికి తీసుకొనుట, ప్రభుత్వం, కాంగ్రెసు పూహించిన పరిణామాలగుటతో తమతమ పట్టుదలలను నడలించారు.

గాంధీ ఇర్విన్ ఒడంబడిక :

ప్రభుత్వం గాంధీజీని, కార్యవర్గాన్ని 26 జనవరి 1931న విడుదలచేసింది, సంభాషణల అనంతరం గాంధీ-ఇర్విన్ వొడంబడిక జరిగింది. భారత భవిష్యత్తును గురించిగాని, భగత్ సింగ్, రాహుర్ చంద్రసింగ్ సత్యాగ్రహాల విడుదల హామీని, ఖైదీలను తగ్గరించి నిషేధపు తొలగింపు హామీలేకపోవుట కాంగ్రెసు యువనాయకత్వంలో అసంతృప్తికి కారణమైంది. సుభాష్ చంద్రబోస్, విఠల్ భాయ్ పటేలు బహిరంగంగా ఖండించారు.

గాంధీ-ఇర్విన్ వొడంబడిక 5మార్చి 1931న సంతకాలు జరిగాయి. ఏ కోర్కెలకై శాసనోల్లంఘనం జరిగిందో వాటిలో యే ఒక్కటి నెరవేరలేదు. కాంగ్రెసు తిరస్కరించిన అధినిషేధ ప్రతిపత్తిని గురించి, బ్రిటిష్ మంత్రులతో కలసి రౌండు టేబులు సమావేశంలో చర్చించుటకు గాంధీజీ అంగీకరించారు. భగత్ సింగ్ ఉరిశిక్షను రద్దుచేయాలన్న షరతు పెట్టినందుకు యువతరాన్ని కోపోద్రిక్తులను చేసింది.

కరాచి కాంగ్రెసు మహాసభ :

కరాచి కాంగ్రెసు మహాసభలో ముఖ్యతీర్మానం, గాంధీ-ఇర్విన్ ఒడంబడికకు రెండవ రౌండు టేబులు సమావేశమునకు, కాంగ్రెసు హాజరగుటకు ఆమోదాన్ని తెలుపుట ప్రధానంగావుంది. తీర్మానాన్ని కార్యవర్గం రూపొందించింది. తీర్మానం తీవ్రవ్యతిరేకతను ఎదుర్కొన్నా ఆమోదంపొందింది. అదేవిధంగా భగత్ సింగ్ ఆయన అనుచరుల ఉరిశిక్షపై తీర్మానం, సంఘటితమైన మైనారిటీ తీవ్రమైన వ్యతిరేకతను ఎదుర్కొంటూ ఆమోదంపొందింది. విప్లయ నిర్ణయసభలో బోస్, ఆచార్య నరేంద్రదేవ్, పురుషోత్త మదాన్, టాండన్, స్వామీ గోవిందానంద్, బులుసు సాంబ మూర్తి, కాశీశ్వరరావులు అధికార తీర్మానానికి అనుకూలత ప్రకటించలేదు.

జాతీయ కాంగ్రెసు భవిష్యత్తు రాజ్యాంగంలో ఆదేశ సూత్రాలుగా చేర్చవలసిన ప్రాథమిక హక్కులను వివరించే మరొక తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. వామ పక్షియులను సంతృప్తిపరచి, తమ అనుచరులుగా చేసి, ప్రభుత్వంతో బేరాలాడి, పాలనా వ్యవస్థలో తమ వర్గ ప్రయోజనాలను పరిరక్షించుకొనుట గాంధీజీ కాంగ్రెసు నాయకుల విధానం. అందుకే నెహ్రూని లాహోర్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిచేసి, కరాచి కాంగ్రెసులో తమ అభ్యుత్థిని పునఃసంఘటించుకొని, మితవాదవర్గం నెహ్రూ అధ్యక్షతను కొనసాగించింది.

ప్రాథమిక హక్కుల తీర్మానం, ఆదాయాన్నిబట్టి పన్ను, మరణ సుంకాలు, ఉత్కృష్ట గుల శీతపు గరిష్టపరిమితిలపై తీర్మానాలు, పట్టాభి శీతాతాపయ్య కాంగ్రెసు

చరిత్రలో ఉదహరించినవిధంగా వామవక్షియుల అసంతృప్తిని కొంతవరకైనా తగ్గించుటకు తోడ్పడింది.

కరాచి కాంగ్రెసు మహాసభ, కమ్యూనిస్టుల అవగాహన :

కరాచి కాంగ్రెసులో జాతీయవాదులు చేబట్టిన రాజకీయ విధానం, కమ్యూనిస్టులు, తదితర అతివాదులలో అసంతృప్తిని కలిగించింది. కమ్యూనిస్టులు ఆరవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ సమావేశం, వలస విప్లవ పోరాటాల సిద్ధాంత పత్రపు వెలుగులో జాతీయ కాంగ్రెసు విధానాలను అధ్యయనం చేశారు. ఆ అవగాహనతోనే కరాచి కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకు, భారతకమ్యూనిస్టు పార్టీ చిత్తు కార్యక్రమాన్ని చర్చల నిమిత్తం అందజేసింది. దానిలోని ముఖ్యంశాలు క్రిందివిధంగా వున్నవి¹.

“బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం భారతదేశాన్ని దాస్యంలోనే, వుంచుటకు, స్థానిక రాజులు, భూస్వాములు, వడ్డీ వ్యాపారస్తులపై ఆధారపడి జాతీయ బూర్జువాల సహాయాన్ని ఉపయోగించుకొంటున్నది,

“జాతీయ కాంగ్రెసుపై ప్రజలకు బ్రతులున్నాయి. గాంధీజీ 11 అంశాల కార్యక్రమం చేంబర్స్ అవ్ కామర్సు సామాన్య కార్యక్రమాన్ని ప్రతినిధిస్తున్నది. ప్రజాపోరాటాలు బ్రిటిష్ రాజ్యాంగ చట్టపరిమితులలోనే వుండునట్లు జాతీయ కాంగ్రెసు ముఖ్యంగా అతివాద కాంగ్రెసు వర్గాలు తాము చేయగలిగినదంతా చేస్తున్నారు.

జాతీయ విప్లవ వర్గాలు బూర్జువా ప్రభుత్వానికై పోరాడుతుండగా భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్మిక, కర్షక ప్రజాతంత్ర నియంతృత్వానికై, కార్మిక, కర్షక సోవియట్ల ప్రభుత్వానికై పోరాడుతున్నవి. ఈ పోరాటపు ప్రధాన లక్ష్యాలు 1) సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం 2) సోవియట్ల ప్రభుత్వస్థాపన 3) భూమి, అడవులనన్నిటిని జాతీయం చేయుట 4) 8 గంటల పనిరోజులుగ వున్నవి.

“భారత విప్లవ విజయానికి ప్రధాన ప్రమాదకర అడ్డంగ నెహ్రూ, బోస్ల ఆధ్వర్యంలో “జాతీయ కాంగ్రెసు అతివాదులు జరుపు అందోళన”, “గతంలో ఇండిపెండెంటు లీగ్ను స్థాపించి, కార్మికులను, ప్రజలను గందరగోళంలో” ముంచిన విధంగా మరోసారి జరుగుతుండా, తీవ్రవిమర్శకు గురిచేయుట”, స్టాలిన్ అతివాద దృక్పథం-జనుంచి పార్టీ ప్రధాన కర్తవ్యంగా నెంచారు.

పార్టీ చిత్తు కార్యక్రమం జాతీయ పోరాటంపై తనవైఖరి స్పష్టంచేయకపోగా పార్లీసుటను నిషేధించలేదు. అంచేత కమ్యూనిస్టులు ఎందరో జాతీయోద్యమంలో పాల్గొని జైళ్ళుకెక్కారు. మరెందరో కార్మిక సమ్మె పోరాటాలలో నాయకత్వం వహించి అరెస్టు అయ్యారు. మీరట్ కుట్రకేసులో కమ్యూనిస్టు అగ్రనాయకత్వమంతా అరెస్టు చేయబడ్డారు.

1. సి.పి.ఐ. ఎడ్యుకేషనల్ డిపార్టుమెంటు (1974) భారతకమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర (ఆంగ్లంలో) పే. 34-5.

జాతీయోద్యమంలో పాల్గొనమని కమ్యూనిస్టుపార్టీ పిలుపునివ్వనందున కమ్యూనిస్టులు అధికారికంగా దూరంగా వుండిపోయారు. ఆ కారణంగానే బొంబాయి కమ్యూనిస్టుపార్టీకాఖ 1930 జూన్ లో “బొంబాయి పార్టీకాఖ వాస్తవంగా పోరాటంనుండి తిరోగమనం చేసి, మొత్తం పోరాటాన్ని కాంగ్రెసే కొనసాగించునట్లు చేసింది. మా పాత్ర అప్పుడప్పుడు కరవత్రాలు ప్రకటించుటతో ముగిసింది. ఆ కారణంగా జాతీయ పోరాటంలో కమ్యూనిస్టులు యేమీ చేయుటలేదని, కాంగ్రెసే పోరాటాన్ని చేస్తున్నదని కార్మికవర్గం తలచి, కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని అనుసరించిందని¹ పేర్కొన్నది.

సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక శక్తులలో చీలికలు :

జాతీయ కాంగ్రెసు 1927లో ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకలీగులో చేరింది. పండిట్ నెహ్రూ లీగు కార్యవర్గ సభ్యునిగా ఎన్నికయ్యాడు. నూతన అతివాద వొంటెత్తువిధాన ఫలితంగా యేర్పడిన కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వం, ప్రత్యేక సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకలీగును యేర్పాటుచేసి బొంబాయి ఆక్టోబరు 1930 మహాసభలో నెహ్రూను, కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని పరుషంగా విమర్శించింది. గాంధీ-ఇర్విన్ వొడంబడికతో నెహ్రూ, కాంగ్రెసు నాయకత్వం ట్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదంతో చేరిపోయిందంటూ, అంతర్జాతీయ లీగు కేంద్రం, నెహ్రూను 1930 మార్చిలో కార్యవర్గంనుండి ఏకపక్షంగా తొలగించింది. అదేకాలంలో కార్మిక, కర్షక పార్టీల పని ఆగిపోవుటతో కమ్యూనిస్టులు యేకాకులయ్యారు.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రేమయూనియన్ కాంగ్రెసులలో చీలికలు :

కమ్యూనిస్టుపార్టీ యీ ఆత్మహత్యా అతివాద వొంటెత్తు పోకడలు కారణంగా చీలిపోయింది. రణదివె నాయకత్వంలో మైనారిటీ సభ్యులు, దేశపాంఛె నాయకత్వంలో మెజారిటీ కేంద్ర కమిటీ వుండిపోయాయి. మైనారిటీ “వర్కర్స్ పార్టీ” స్థాపించింది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ యేర్పడిన నాటినుండి వలస సిద్ధాంతంపై అంతులేని చర్చలు జరుగుతున్నవి. ఆరవ కొమింటర్న్ కాంగ్రెసు అతివాద వొంటెత్తు పోకడలకు ఆజ్యం 1928లోపోసింది. అనుభవంగలపార్టీ అగ్రనాయకత్వం 1929లో కాన్పూరు కుట్రకేసులో అరెస్టు అయింది. ఐక్యతను పునరుద్ధరించుటకు అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యవర్గం, ఇరుపక్షాలు తమ వాదనలను మాస్కోలో కొనసాగించమని ఆహ్వానించింది. రణదివె ఆహ్వానాన్ని నిరాకరించారు. పార్టీ 1931లో రెండుగా చీలిపోయింది. గ్రూపులమధ్య సంఘర్షణలు యెక్కువయ్యాయి. అందుకే అతివాద వొంటెత్తు విధానాన్ని బాల్యారిష్టమన్నారు” లెనిన్.

ఈ చీలికల ప్రభావం కమ్యూనిస్టులు పనిచేస్తున్న ఒకే ఒక సంఘటితపు ప్రేమ యూనియన్ కాంగ్రెసుపై పడకతప్పలేదు. జోషి, గిరిల నాయకత్వంలో 1929లో నాగపూర్ సమావేశంలో యేర్పడిన చీలికనుండి కోలుకొంటున్న కార్మికో

1. సి.పి.ఐ. ఎడ్యుకేషనల్ డిపార్టుమెంటు (1974) భారతకమ్యూనిస్టుపార్టీచరిత్ర. పే. 35.

ద్యమం మరో చీలికకు గురైంది. కమ్యూనిస్టులు, జాతీయ కాంగ్రెసు నాయకులు గతంలో కలసి జాతీయ సంఘటనగా పనిచేసి, సంస్కరణవాదులను ఎదుర్కొన్నారు. కమ్యూనిస్టుల సంఖ్యాబలం వాస్తవంగా తక్కువే. జాతీయ వాదులతో కలసి సంస్కరణ వాదులను ఓడించగలిగారు. ఇప్పుడు కమ్యూనిస్టుల ఆతివాద వంటెత్తు విధానం కారణంగా కార్యకర్తల స్వతంత్రపాత్ర, అంతర్జాతీయ ప్రేమయూనియన్ కాంగ్రెసుకు అనుబంధించు విధానాల కారణంగా ఎ ఐ టి యు సి నుండి చీలిపోయి “రెడ్ ప్రేమయూనియన్ సెంటర్”ను యేర్పాటు చేసారు.

అతివాద చోరణితో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ అధికారరీత్యా జాతీయోద్యమం, పోరాటాలలో పాల్గొనకపోయినా, అనేక ప్రాంతాలలో బెంగాల్, యు. పి., పంజాబు లలో కార్యక, కర్షక పోరాటాలలో 1930 జాతీయ ఉద్యమంలో వ్యక్తిగతంగా పాల్గొన్నారు.

iii

కమ్యూనిస్టుల అతివాద పోకడలు

కరాచి కాంగ్రెసుకు ముందు, తరువాత జరిగిన రాజకీయ పరిణామాలకు కమ్యూనిస్టులు స్పందించిన తీరు, ఐక్యకార్యచరణల అవగాహన, జాతీయ సంఘటనా వివేచనలు, 6వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెసులో వలస సిద్ధాంతచర్చలు, నిర్ణయాలు, భారత కమ్యూనిస్టులపై వాటి ప్రభావం, వారి ఆలోచనా విధానం అత్యంత ఆసక్తిని కలిగిస్తున్నది. అంతర్జాతీయ 2వ, 3వ, 4వ, 5వ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసులలో వలస సిద్ధాంతంపై జరిగిన చర్చలు, మరోసారి పునరావృతమై, బృహత్పరంగా పరిణమించుట పెద్దమలుపుగా నెంచవచ్చును.

అక్టోబరు 1927లో చైనానుండి తిరిగివచ్చిన రాయ్ “వలస నిష్క్రమణ సిద్ధాంతాన్ని” పరిపుష్ట మొనర్చి, వివరంగా, స్పష్టంగా చిత్తు తీర్మానరూపంలో మహాసభలో చర్చల నిమిత్తం ప్రతిపాదించాడు. రాయ్ ప్రధానంగా 1922లో వ్రాసిన “మార్పుచెందే భారతదేశం”, 1926లో వ్రాసిన “భారత రాజకీయాల భవిష్యత్తు” అనే సిద్ధాంత గ్రంథాల సంక్షిప్తరూపమే “వలస నిష్క్రమణ సిద్ధాంతం” వ్రతంగా చెప్పుకొనవచ్చు. కొమింటర్ను కార్యవర్గపు చిత్తు కార్యక్రమ సిద్ధాంతపత్రం, రాయ్, పామిదర్తులు హానీల అవగాహనలకు భిన్నంగా ఉంది. రాయ్, పామిదర్తులు అస్వస్థత కారణంగా కాంగ్రెసు మహాసభలో స్వయంగా పాల్గొనజాలకపోయినా వారి అభిప్రాయాలను ముందుగానే స్పష్టంగా తెలియపరచారు.

అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ 6వ కాంగ్రెసు

భారతదేశ సమస్యపై రష్యన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీవైఖరి, కొమింటర్ను జనరల్ సెక్రటరీ బుఖారీన్ నివేదికలో వివరించబడింది. భారత బూర్జువావర్గం కొంత కాలమైనా విప్లవపాత్రను వహించుతుందనుట వూహించరానిదని, బుఖారీన్ వాదించారు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా వ్యూహాత్మకంగా తన బలాన్ని పెంపొందించుకొనుటకు ప్రయత్నించవచ్చు, చైనా బూర్జువావర్గంవలె సాయుధ పోరాటాన్ని చేబట్టదని, బుఖారీన్ విశ్లేషణ స్పష్టంగా వుంది. స్వరాజ్యపార్టీవారిని కూడ తీవ్రంగా నిశ్చలించాడు.

కాంగ్రెసులో సికందర్ నుర్ (పొకుత్ ఉస్మానీ), రాజా (మహమ్మద్ షఫీక్ సిద్దీక్) నారాయన్ లేక స్పెన్సర్ (పౌమ్మేద్రనాద్ తాగూర్)లు వోటింగు హక్కుగల ప్రతినిధులుగాను, క్లెమెన్స్ డత్, మహమ్మద్ అలీ (సిపాసి), బుహానీలు భారత యితర ప్రతినిధులుగాను పాల్గొన్నారు. రష్యానుండి బుఖారిన్, లాజోవస్కీ, వార్గాలు పాల్గొన్నారు. ప్రధాన నివేదికను కుసినిన్ ప్రవేశపెట్టారు. చర్చల మిగిలిన రాయ్, పామిడత్తు తమ సిద్ధాంత పత్రాలను ముందుగానే పంపారు. అస్వస్థత కారణంగా స్వయంగా పాల్గొనలేదు.

కాంగ్రెసు వలన సిద్ధాంత పత్రం :

కుసినిన్ 6వ కాంగ్రెసు వలన సిద్ధాంత పత్రాన్ని సమర్పించాడు¹. భారత దేశానికి సంబంధించినంతవరకు దాని సారాశం యిలావుంది.

రెండవ కాంగ్రెసులో వలస సమస్యలపై ప్రధాన సిద్ధాంతం, వ్యూహం, ఎత్తుగడలు లెనిన్ సూత్రీకరించిన తరువాత అనేక నూతన అనుభవాలు అభించాయి. అనేక వలసలలో కార్మికవర్గం రాజకీయ, వర్గ పోరాటాలలో ప్రవేశించింది. రైతాంగ విప్లవ పోరాటాలకు నాయకత్వం వహించుచున్నది. నికారాగ్వా, సిరియా, మొరాకో ఇండియాలో వ్యవసాయ సంఘర్షణలు, కొట్లాటలు జరిగి అనేక అనుభవాలు సమకూరాయి. చైనాలో విప్లవ, ప్రతీమాతక విప్లవాల అనుభవాలు మరువరానివి. అర్ధవలస దక్షిణ అమెరికా దేశాలలో జాతీయ విప్లవపోరాటాలు జరిగాయి. రెండవ కాంగ్రెసు వలన సిద్ధాంత సాధారణ సమస్యలను పరిశీలించింది. ఆరవ కాంగ్రెసు వివిధ వలసల ప్రత్యేక సమస్యలను ఎత్తుగడలను పరిశీలించి వివరించింది. కాంగ్రెస్ పరిస్థితిని సమీక్షిస్తూ వలస రాజ్యాలలోని విప్లవాల యెడల లెనిన్ అవగాహన రుజువుైందని పేర్కొన్నది.

ఇండియాలో జాతీయ విప్లవోద్యమము పునర్జీవంబొంది వివిధ రూపాలలో కార్మిక కర్షక విప్లవంగా రూపొందుతున్నది. చైనా, ఇండియాలో వలస, వ్యవసాయ సమస్యల పరిష్కారానికి రెండు మార్గాలు కన్పడుతున్నవి. ఒకటి, సంస్కరణలతో సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీవడి బూర్జువా ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేయుట. తన చారిత్రక కర్తవ్యంగా బూర్జువావర్గం తలచుచున్నది రెండోవర్గం వలస సామ్రాజ్యవాదానికి, శేషవ్యూహదళానికి వ్యతిరేకంగా విప్లవపోరాటాలు, విజయము. సామ్రాజ్యవాదగుత్త ఆధిపత్యానికి స్వస్తిచెప్పి, వ్యవసాయవిప్లవాన్ని పరిపూర్తిగావించి, వలస దేశాలలో పెట్టుబడిధారితర మార్గంలో అభివృద్ధి వ్యూహం, తార్మిక, కర్షక నియంతృత్వ స్థాపన పంథాయని స్పష్టంచేసింది.

వలసలలో సామ్రాజ్యవాదపాత్రను స్పష్టంచేసి, ఇండియా తదితర వలసలు “సామ్రాజ్యవాద వ్యవసాయ అనుబంధం”, “ప్రపంచ గ్రామాలు” కావు అన్నది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం ఇండియాను పారిశ్రామికీకరణ చేస్తున్నదన్న అవగాహ

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర. అధికారపత్రాలు. ఎడి. అధికారి (1974)

నను కొమింటరను విమర్శించింది. ఈ విధమైన అవగాహన “వలస నిష్క్రమణ సిద్ధాంతానికి” దారితీస్తుంది. ఆ సిద్ధాంతాన్ని ఆమోదించుట, అనగా రెనిన్ “వలస దోపిడి సిద్ధాంతాన్ని ప్రధానంగా విడనాడుట” అగుతుంది. సామ్రాజ్యవాదం వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల వినిమయ పరిశ్రమలు, యితర చిన్న పరిశ్రమలకు మాత్రమే అవకాశమిస్తుంది. పారిశ్రామికీకరణ అంటే భారీపరిశ్రమస్థాపన, అదే పరిశ్రమలు పెంపొందుటకు మౌలికమైనది. చిన్న పరిశ్రమలకు మాత్రమే కొద్ది అవకాశాలనిస్తూ భారీపరిశ్రమలను నిరోధిస్తూ, గ్రామసీమలలో పూర్వం అవశేషాలకు మద్దతునిచ్చే విధానాన్ని అవలంబించుచున్నది. అతిహీన జీవితాన్ని సాగించే రైతులపై వివిధ అధిక పన్నులను ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా పేస్తున్నది.

రెండవ ప్రధానాంశం, బూర్జువావర్గం యెడల అవలంబించవలసిన విధానము. చైనా అనుభవాలనుండి పాఠాలు నేర్చుకొని, ఇండియా విప్లవానికి ఎత్తుగడలను ఆలోచించాలి. రాజకీయ సిద్ధాంతపత్రంలో భారత కమ్యూనిస్టులకు కొన్ని సూచనలున్నాయి. భారత విప్లవోద్యమంలో నాయకత్వపాత్రకై, కార్మికవర్గానికి బూర్జువావర్గానికి జరుగుతున్న పోరాటంలో 1927కు పూర్వపు చైనాలో భిన్నమైన ప్రత్యేక లక్షణాలేమిటి? భారత్ లో బూర్జువావర్గం ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా నిస్సందేహంగా వొక వర్గంగా సంఘటితమై ఉంది. చైనా బూర్జువావర్గం కంటే పరివక్షిత చెందింది కార్మిక వర్గం చైనాలో కంటే సంఖ్యా బలంలో యెక్కువైనా, రాజకీయంగా బూర్జువావర్గ ప్రభావంలో ఉంది.

బూర్జువావర్గంలో అత్యంత శక్తివంతమైన వొక భాగం ఇండియాలోని సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీమార్గంలో పడిపోయింది. మరోభాగం స్వరాజ్యపార్టీ రాజకీయ సిద్ధాంతపత్రం పేర్కొన్న విధంగా, కార్మికులను త్రోసివేసి, రాజీ అవగాహనకు యెదురు చూస్తున్నది. అన్ని బూర్జువా పంధాలు గతంలో వ్యవసాయ విప్లవానికి ద్రోహం చేసాయి. భవిష్యత్తులోను విప్లవ వ్యతిరేకపాత్రనే చేబట్టవచ్చును.

కమ్యూనిస్టు వర్గాలను, గ్రూపులను బలమైన కమ్యూనిస్టు పార్టీగా సంఘటిత పరచుట, కార్మికులను ప్రేడు యూనియన్ లలో సంఘటితపరచుట, ప్రేడు యూనియన్ లలోని సోషల్ విద్రోహ నాయకులకు క్రమబద్ధ పోరాటాలలో తీవ్రంగా విమర్శించి, బహిరంగపరచి, తొలగించుట, భారత కార్మికవర్గ ప్రధాన కర్తవ్యం. భారత స్వాతంత్ర్య విప్లవ పోరాటాలకు తప్పనిసరిపని, భారత కమ్యూనిస్టుల ప్రధాన కర్తవ్యం. సామ్రాజ్యవాద, శేషపూర్వ వ్యతిరేక జాతీయ పోరాటాలలో కార్మిక వర్గ నాయకత్వంపై పోరాటం, కార్మికవర్గం అగ్రగణ్యమిదగమగుట, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ద్వితీయ కర్తవ్యం. కారణం, సామ్రాజ్యవాద, భూస్వామ్య, రాజీ బూర్జువాల సంఘటనను, కార్మిక, కర్షక విప్లవ మేధావివర్గాల సంఘటన కార్మికవర్గ నాయకత్వం క్రిందనే వోడించి, సామ్రాజ్యవాదుల సంఘటనను బ్రద్దలుకొట్టే భారతదేశములో వ్యవసాయ విప్లవాన్ని ఆవిష్కరించగలుగుతుంది.¹

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర, (1972) అధికారపత్రాలు, ఎ.డి. అధికారి, సి. సి. ఐ. ప్రచురణ. వా III C. పే. 624-629.

రాయ్ వలస నిష్క్రమణ సిద్ధాంతం :

రాయ్ ప్రతిపాదించిన “వలస నిష్క్రమణ లేక డీకలొనైజేషన్” సిద్ధాంత సార సంగ్రహం¹ యీ క్రింది విధంగా వుంది.

మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానంతరం బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం, కాంగ్రెసు, ముస్లిం లీగుల సంయుక్త పోరాటాన్ని, కిలాఫత్ పోరాటరూపంలో యెదుర్కొనవలసి వచ్చింది. యుద్ధకాలంలో విప్లవ పోరాటాల భయంతో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కొన్ని రాజకీయ, పారిశ్రామిక, ఆర్థిక సదుపాయాలను కలుగజేసింది. అ ప్రధాన రాజకీయ సంస్కరణలు కొన్నిటిని 1919లో చేసింది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రథమ పోరాటం, 1920-22లలో ద్రోహంతో ముగిసింది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాట ప్రథమశక్తి జాతీయ బూర్జువావర్గంకాదని, పెంపొందుతున్న కార్మిక, కర్షక పోరాట శక్తియని, విస్తృత కార్మిక సమ్మె పోరాటాలు, గ్రామసీమలలో పరిపక్వం చెందుతున్న వ్యవసాయ విప్లవశక్తులు ప్రధానమైనవని తెల్పింది.

యుద్ధానంతర పెట్టుబడిదారి ఆర్థిక సంక్షోభం, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం భారత దేశాన్ని పారిశ్రామికంగా వెనుకబడునట్లు చేయు ఆర్థిక విధానాన్ని తప్పనిసరిగా మార్చుకొనునట్లు చేసింది బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంలో భారతదేశం అత్యంత బలహీనమైన దేశంగా రుజువు అగుటతో యుద్ధానంతరం పారిశ్రామికీకరణను త్వరితం చేసింది. సామ్రాజ్యవాదుల పోటీతో సతమతమగుచున్న భారత ఇంజనీరింగు, లోహ, యంత్రిక సప్లయలు బ్రిటిష్ ప్రోత్సాహంతో అభివృద్ధి చెందాయి. భారత పారిశ్రామిక కమిషన్ మన దేశంలో పారిశ్రామికాభివృద్ధికి సూచనలు చేయుటకు, 1916 లోనే యేర్పాటు చేసారు. భారత పారిశ్రామికులు వైనికావసరాలను సప్లయ చేయజాలక పోవుటతో, భారతదేశంపై, మార్కెట్టుపై బ్రిటిష్ గుత్త అధికారాన్ని కాపాడుకొనుటకు, జపాన్ ను దూరంగా వుంచవలసిన అవసరం యేర్పడింది. బ్రిటిష్ విధాన మార్పుకు కీలక కారణమైంది. శతాబ్దాలపాటు లాంగ్ మైర్ మిట్టల యజమానులు బ్రిటిష్ ఇండియా విధానాలకు ప్రధాన నిర్ణేతలయ్యారు. వ్యాపార పెట్టుబడినుండి పారిశ్రామిక, బ్యాంకింగ్ పెట్టుబడి విధానములకు సామ్రాజ్యవాద విధానం మార్పు చెందుటను తెలియజేస్తుంది. అభివృద్ధిసదంలో ఉన్న పెట్టుబడిదారి సామ్రాజ్యవాదానికి ఊదావశలో పడిన పెట్టుబడిదారి విధాన సామ్రాజ్యవాద విధానానికి మౌలికమైన భేదమిదే అగుట స్పష్టము.

“భారతదేశాన్ని పారిశ్రామికీకరణ చేయుటతో బ్రిటిష్ లోహ, యంత్ర పరిశ్రమలకు కావలసిన మార్కెట్టు యేర్పడుతుంది. ఉత్పత్తి శక్తులని అభివృద్ధి చేయుటతో, భారతీయుల కొనుగోలు శక్తి పెరుగుతుంది. భారత పారిశ్రామికశక్తిని నేరుగా ఉత్పత్తి రూపంలో దోపిడి చేయుటతో అదనపు విలువ మొత్తంగా యెంతో పెరుగు

2. రాయ్, యం. (1928) భారత సమస్యపై చిత్తు తీర్మానం. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర. ఎడి అధికారి. వా III C. పే 572-606.

తుంది. జాతీయ బూర్జువాలకు అందులో భాగం యిచ్చినప్పటికీ సామ్రాజ్యవాదం ముందెన్నడూ పొందని అధిక లాభాలను పొందుతుంది. కావలసిన దానికి మించి వున్న పారిశ్రామిక శక్తి అతివృత్తిగా లభించుటతో పెట్టుబడి పెరుగుదల అతివేగంగా జరుగుతుంది. ఆ కారణంగా ఇంగ్లండులో మళ్ళీ పెట్టుబడి పెరుగుదల తరుగును పూడ్చుకుంటుంది. ఈ విధంగా భారత పారిశ్రామికీకరణ సామ్రాజ్యవాద స్థితిని బలపరస్తుంది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాద పరిధిలో యిది జరిగినచో, పెట్టుబడిదారి విధానానికి స్థిరత్వాన్ని చేకూర్చుతుంది.¹

“నూతన విధానంలో క్రమేణా “వలస నిష్క్రమణ” యిమిడిస్తుంది. “ఆధారిత ప్రభుత్వదళ” నుండి “అధినివేశ ప్రతిపత్తి దళకు” పరిణామం చెందుటకు అవకాశమివ్వబడుతుంది, భారత బూర్జువా వర్గాన్ని ప్రత్యర్థి వర్గంగా త్రొక్కిపెట్టి వుంచుటగాక. సామ్రాజ్యవాద నేతృత్వంలో దేశాన్ని అర్థికాభివృద్ధిగావించుటకు, భాగస్వాములను చేయుట, వెనుకబడిన వ్యవసాయ వలసదేశంగాకాక, నూతన పారిశ్రామిక దేశంగా, బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్ లో భారతదేశం స్వతంత్రజాతి అగుతుంది²”.

భూస్వాములు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులకు ఎప్పుడూ మిత్రులుగానే ఉన్నారు. వ్యవసాయాభివృద్ధికి సూచనలు చేయుటకై నియమించిన రాయల్ కమిషన్ భూసంస్కరణల పేరెత్తక, చిన్న భూఖండాల యేకీకరణ సూచించి, భూస్వామ్య విధానానికి మరింత బలాన్ని చేకూర్చింది. “వ్యూడలు భూస్వాములను రద్దుచేసి, పెట్టుబడి దారీవిధానాన్ని అభివృద్ధిచేయుటగాక, రైతులను భూములనుండి తరిమివేయుట సూచించింది. ధనికరైతులకు అధికార సహకార బ్యాంకులద్వారా అప్పులనిచ్చి ప్రోత్సహించు విధానాన్ని చేబట్టింది.

“జాతీయోద్యమానికి నాయకత్వం వహించే బూర్జువావర్గం కోరేది “అధినివేశ ప్రతిపత్తి”, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంలో భాగస్వామ్యం మాత్రమే. సామ్రాజ్యవాద భారత బూర్జువావర్గం ‘చట్టబద్ధ’ పోరాటాన్నితప్ప మరే విప్లవ పోరాటాన్ని ప్రోత్సహించదు, జాతీయ బూర్జువా వర్గానికి నాయకత్వం వహించే కాంగ్రెసు రాజ్యాంగ సంస్కరణలు, ద్రవ్యవిధానంలో స్వాతంత్ర్యం జాతీయ పరిశ్రమల రక్షణ ప్రధాన ఆశయాలు. జాతీయ బూర్జువావర్గం విప్లవేతర మార్గాలను అనుసరించుటకు చారిత్రక కారణాలున్నవి. దాని అభివృద్ధి ఒకవైపు అభివృద్ధి నిరోధక, వ్యూడలు ఆర్థిక విధానానికి బ్రహ్మముడి పేనుకొనివుంది. ఆ కారణంగా వారి వర్గ ప్రయోజనాలకు భిన్నంగా జాతీయ విప్లవ కార్యక్రమాన్ని జాతీయ అభివృద్ధి నిరోధక వ్యూడలు భూస్వాములకు, విదేశీయ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విప్లవ పోరాటాన్ని నడుపజాలదు. కాన భారతీయ విప్లవం, బూర్జువా విప్లవం కాజాలదు³.

1. రాయ్, యం. యన్. (1928) ఇండియా సమస్యపై చిత్తు తీర్మానం. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర అధికారపత్రాలు. వా III C. పే. 576.
2. రాయ్, యం. యన్. (1928) ఇండియా సమస్యపై చిత్తు తీర్మానం. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర. అధికార పత్రాలు. వా III C. పే. 576.
3. అదే పే. 581,

భారతదేశంలో పెట్టుబడిదారి విధానాభివృద్ధి మార్గాన్ని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం అవలంబించుటతో జాతీయ బూర్జువా విప్లవపాత్ర అదృశ్యమౌతుంది. నేటి పరిస్థితులలో జాతీయ బూర్జువావర్గం సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా శత్రువుగాకాక, దాని మైనరు భాగస్వామిగా, అనుచరునిగా అభివృద్ధి అవుతుంది. ఉమ్మడి భయాలు, ప్రయోజనాలు వారిద్దరూ వర్గపోరాటానికి వ్యతిరేకంగా సంయుక్త సంఘటనగా ఏర్పడి దోపిడి, దౌర్జన్యం కొనసాగునట్లు చేస్తాయి”¹.

దోపిడి, దౌర్జన్యానికి వ్యతిరేకంగా జరిగే జాతీయ స్వాతంత్ర్య పోరాటం, సామ్రాజ్యవ్యతిరేక పోరాటమేగాక వారి స్థానిక మిత్రుల, పెట్టుబడిదారుల, భూస్వాముల వ్యతిరేకంగా అత్యధిక ప్రజాసామాన్యం జరిపే విప్లవ పోరాటం అగుతుంది. వర్గపోరాటం జాతీయ పోరాటంలోకలిసి పోతుంది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపోరాటం పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక పోరాటంగా అభివృద్ధి చెందుతుంది².

ఈ కారణంచేతనే “సామ్రాజ్యవాదం అనుసరించే పారిశ్రామికీకరణ కొన్ని సౌకర్యాలనిచ్చి, భారతీయ బూర్జువా వర్గాన్ని మైనరు భాగస్వామిగా జేసి, అధినిపేత ప్రతిపత్తినిచ్చి, ప్రజాదోపిడి కొనసాగిస్తూ, అభివృద్ధిచెందుతున్న కార్మిక, కర్షక విప్లవ పోరాటాలను ప్రజాస్వామ్యం, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య పోరాటాలను అణచి పేయు వ్యూహంగా రాయ్ తదితరులు భావించారని”³ అధికారి పేర్కొన్నారు.

వలస సిద్ధాంతంపై చర్చల సరళి :

కుసినిన్ వలస సిద్ధాంత నివేదిక మూడు వర్గాల వ్యూహం, ఎత్తుగడల రూపకల్పనగావుంది. వార్గా, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్ర కార్యవర్గపు వాదనలను చేబట్టి, పారిశ్రామికీకరణ ఫలితంగా భారతదేశంనుండి బ్రిటిష్ వలస నిష్క్రమణ సిద్ధాంతాన్ని తీవ్రంగా విమర్శించాడు. భారత బూర్జువా నైజము “జాతీయ సంస్కరణ విధానం”, “కార్మిక వ్యతిరేక విధానం”, “విప్లవ పంథాకాదనేది కూడ స్పష్టం” అని కుసినిన్ అన్నారు. పెటీ బూర్జువా యెడల అస్పష్టతకులోనై, నగరపెటీ బూర్జువాలు, బూర్జువా మేధావివర్గాలు జాతీయోద్యమంలో ముఖ్యపాత్ర కొంతవరకు వహించగలరని అంగీకరించాడు. కార్మిక, కర్షక పార్టీలు వలస, అర్థవలస దేశాలలో కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు బదులుగా యేర్పరచుట ఆమోదయోగ్యం కాదని స్పష్టం చేశాడు.

బ్రిటిష్ ప్రతినిధివర్గం, కుసినిన్ వైఖరిని చివరివరకు వ్యతిరేకించింది. బ్రిటన్ ఆధిపత్యంలోనే పారిశ్రామికీకరణ జరుగుచున్నదని, దాని పరిగణించకపోయిన కార్మికవర్గ పాత్రను తక్కువగా అంచనా వేయుట అగుతుంది. కార్మికవర్గం సంఖ్యలో

1. రాయ్, యం.యన్. (1928) ఇండియా నమన్యపై చిత్తు తీర్మానం, భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర. అధికారపత్రాలు ఎడి. అధికారి. వా III C. పే. 582
2. అదే పే. 588
3. అధికారి, జి (1975). మార్క్సిస్టు మినరిని. నం. 2 డిసెంబరు 1975. పే. 21

పెరుగుతుంది. పారిశ్రామికీకరణ ఫలితమే కార్మికవర్గం పెరుగుదల. క్లెమెన్స్ దత్ సంక్షిప్తంగా “భారత బూర్జువావర్గం విప్లవ ప్రతిఘాతకశక్తి, దాని అర్థం ప్రజావిప్లవాభివృద్ధికి దానిని మనం వినియోగించుకొనరాదనికాదు” అని బ్రిటిష్ ప్రతినిధివర్గవైఖరిని వెల్లడించాడు. కార్మిక, కర్షక పార్టీలను కొనసాగించాలన్నారు¹. “ప్రపంచ విప్లవంలో భారతదేశపు పాత్ర” అను వ్యాసంలో “వలస సిద్ధాంతానికి వ్యతిరేకంగా భారత బూర్జువా వర్గంలోని పరస్పర వైరుధ్య లక్షణాన్ని, వూగినలాట పాత్రను, ముఖ్యంగా సామ్రాజ్యవాదం అభివృద్ధిచెందే ప్రజాపోరాటాల కారణంగా సహజమని భారత బూర్జువావర్గ ఆచరణ, అనుభవాల పమగ్ర అవగాహన, వారి చైనా మిత్రుల ఆచరణ, వారి కార్మిక కర్షక వ్యతిరేకత వారి విదేశీయ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకత కంటే ప్రధానమైనదని” వివరించారు.

కార్మిక, కర్షక పార్టీల విషయమై, రష్యన్ ప్రతినిధివర్గం వాటిని రద్దు చేయాలని, కమ్యూనిస్టు పార్టీపైనే కేంద్రీకరించాలనే వైఖరిని స్పష్టం చేసింది. ఈ సమస్యపై డిస్మాన్, రాజా, మాజాట్లు రష్యావైఖరిని బలపరచారు. నూతన వ్యూహములో, కార్మిక, కర్షక పార్టీల యేర్పాటు ఎత్తుగడను బలపరచారు. “ఎవ్వరూ, ఎప్పుడూ ప్రతిపాదించని, కార్మిక, కర్షక పార్టీలు కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు ప్రత్యామ్నాయాలుగా వూహించుకొనుటతో వాటికి వ్యతిరేకత వచ్చింది. దేశంలో పెటీ బూర్జువా శక్తులు, కొన్నిచోట్ల కార్మికీకరణ జరిగింది. వలసలలో పెటీ బూర్జువా మేధావివర్గాలు, నగరపెటీ బూర్జువాలు విప్లవాద్యమాలలో గణనీయమైన పాత్ర వహించవలసివుంది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనలో వారి పాత్రయే నిర్మాణ స్వరూపాన్ని వహించాలి? ఈ పెటీ బూర్జువా శక్తులతో కమ్యూనిస్టు పార్టీ నింపివేస్తామా? ఆ పని చేయము. దానికి మారుగా, పెటీ బూర్జువాల విప్లవ కార్యాచరణను కమ్యూనిస్టు పార్టీ వినియోగిస్తుంది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటన కార్మిక, కర్షక పార్టీ నిర్మాణ స్వరూపాన్ని తీసుకొంటుంది. నగర మేధావి వర్గాలను, పెటీ బూర్జువాలను, కార్మిక వర్గ నాయకత్వంలో సమీకరిస్తుంది. సంస్కరణవాద నాయకత్వంలోవున్న కొన్ని ప్రేక్షు యూనియనులను, రైతు సంఘాలను, కార్మిక, కర్షకపార్టీ యిప్పుడు నాయకత్వాన్నిస్తున్నవి. ఇప్పుడు వీటిని రద్దు చేయమంటున్నారు. లెనిన్ మనలను అనేక సార్లు హెచ్చరించిన “ప్రొఫెనర్ల పిడివాదం” అని తాగుర్ వాదించి రష్యావైఖరిని తీవ్రంగా విమర్శించారు. తాగుర్ బ్రిటిష్ వైఖరిని యీ విషయంలో బలపరచినా, వలసలలోని కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు బ్రిటిష్ పార్టీ మార్గదర్శక నాయకత్వాన్ని వ్యతిరేకించాడు.

సికిందర్ సుర్ “వలస నిష్క్రమణ సిద్ధాంతాన్ని” తెలియజేస్తూ దాని మద్దతుదారులు పెట్టుబడిని, పారిశ్రామికీకరణను గందరగోళ పరస్థున్నారన్నారు. రాజా

1. జేనెడీ ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ లిండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా, పే. 25.

వలస నిష్క్రమణకు వ్యతిరేకంగా కుసినిన్ తో ఏకీభవించాడు. స్వాతంత్ర్యం ఒక్క సోషలిస్టు విప్లవం వలనే వస్తుందన్నాడు.¹

నారాయణ్ వలస సిద్ధాంతంలోని “నిజమైన పారిశ్రామికీకరణ, భారీ యంత్ర నిర్మాణ పరిశ్రమతో, ఉత్పత్తిశక్తుల స్వాతంత్ర్యంతో జరుగుతుందని, సామ్రాజ్యవాదం ఆ పనిచేయక నిరోధించుచున్నదని “దానితో యేకీభవించజాలనన్నాడు!” యుద్ధ అవసరాల నిమిత్తం, జపాన్, అమెరికాలు, ఇండియా మార్కెట్టులో బ్రిటిష్ స్థానానికి ప్రమాదం వలన, ఇండియాలో పారిశ్రామికీకరణవలన బ్రిటిష్ లోహ, యంత్ర పరిశ్రమలకు మంచి మార్కెట్టు లభించే కారణంగా కొంత పారిశ్రామికీకరణ జరిగిందన్నారు. రాజకీయంగా దీని అర్థం, భారతదేశంలో పారిశ్రామికీకరణానికి మార్కెట్టు విస్తరణ, వ్యవసాయ సంస్కరణలు యెంతో అవసరం. అవి ఎంతో చిక్కులతో కూడిన దైన్యంను బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం చేబట్టజాలదు. అంతేగాక, యీ పారిశ్రామికీకరణతో రైతాంగం కడుదైన స్థితికి వస్తుందని, అది వ్యవసాయ విప్లవానికి, కార్మికవర్గ సంఘాటల పెరిగి సోషలిస్టు విప్లవానికి దారి తీస్తుందని, అంచేత జాతీయ బూర్జువావర్గంలో మార్పు వస్తుంది” అది, దిగజారి సామ్రాజ్యంతో సహకారాన్ని కోరుకొంటుందనుటకు, భారత బూర్జువావర్గం దాని చరిత్రలో ఎప్పుడూ విప్లవ పోరాట రూపాలను చేపట్టకుండుటే తార్కాణమని వివరించారు.

వలస సిద్ధాంతం “బూర్జువాలు విముక్తి వుద్యమాలకు దూరమగుటలేదని, ప్రజలలో ప్రాబల్యం వుందని, జాతీయ నాయకత్వం స్వాతంత్ర్య వుద్యమానికి ద్రోహం చేయలేదని, జాతీయ బూర్జువావర్గానికి సామ్రాజ్యవాదానికి సహజ వైరుధ్యమున్నదనుటను, ఇండియాలో పెట్టుబడిదారి విధానాభివృద్ధికి సామ్రాజ్యవాదం ఆడ్డంకిగా వున్నంతవరకు, భారత బూర్జువావర్గమే సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో ఛోదక శక్తియనే వుదహరింపులను “నారాయణ్ వ్యతిరేకించారు.” విముక్తి వుద్యమానికి, భారత జాతీయ బూర్జువావర్గం యిప్పటికీ ద్రోహం చేసిందని, తాను విశ్వశించుతున్నానన్నాడు.” చిన్న సిద్ధాంత తీర్మానంలో మన దాడిని బూర్జువావర్గంపై కేంద్రీకరించక, నేటి ప్రధాన శత్రువులైన సామ్రాజ్యవాదం, పూర్వదళిజాలపై కేంద్రీకరించాలన్న ప్రతిపాదనను వ్యతిరేకించారు. కార్మికవర్గ పార్టీలను, కమ్యూనిస్టు పార్టీకి ప్రత్యామ్నాయ బహిరంగ పేదీకలుగా స్థాపించుటను వ్యతిరేకించారు. రెండు ప్రత్యేక వర్గాలైన కార్మికులు, కర్షకులు వాకే పార్టీలో సంఘటితపరచుటను నారాయణ్ వ్యతిరేకించారు. తన వాదనను బలపరచుకొనుటకు తూర్పు దేశాల కార్మికుల కమ్యూనిస్టు విశ్వవిద్యాలయంలో స్టాలిన్ వుపన్యాసం నుండి సుదీర్ఘ, వుదహరింపులు నిచ్చాడు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదంతో, భారత బూర్జువావర్గం అప్పటికే ఒక కూటమిగా యేర్పడిందని, ఆ సంఘటనను బ్రద్దలు కొట్టుటకు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విప్లవ సంఘటనగా ఐక్య కార్మిక కర్షక పార్టీరూపంలో నిర్మించాలన్న స్టాలిన్

2. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1975), అధికారపత్రాలు. వా III C
అధికారి ఉపోద్ఘాతం. పే. 403-404.

మాటలను పేర్కొన్నాడు¹. కొమింటరును యీ పార్టీలు కమ్యూనిస్టుపార్టీపాత్ర తగ్గకుండా వుండునట్లు జాగ్రత్త వహించాలని తెలిపింది. జాతీయ కాంగ్రెసు బయట కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆధ్వర్యంలో స్వతంత్ర కార్మిక కక్షక పార్టీని స్థాపించాలనే ఉద్దేశాన్ని ఆచరణలో పెట్టింది రాయ్ అని గుర్తుంచుకొనాలి. ఆచరణలో ఈ పార్టీలో గూడా ఒంటెత్తు పోకడులు వచ్చాయి. “భారత్ లో సోషలిస్టువిప్లవం అనే పరిభాషలో మాట్లాడుతు నారాయణ్ అతివాద, నెక్జేయన్ దృక్పథంలో మాట్లాడుట స్పష్టమని²” అధికారి అన్నారు.

స్టాలిన్ 1925లో తూర్పుదేశాల కార్మికుల, కమ్యూనిస్టుల విశ్వవిద్యాలయంలో భారత కమ్యూనిస్టుల కర్తవ్యంగా “....(సామ్రాజ్యవాదుల, జాతీయవాదుల సంఘటనను విచ్ఛిన్నం చేయుటకై రాజీ బూర్జువా వర్గాలపై ఘన విమర్శన దాడిని ఎక్కు పెట్టి, వారిద్రోహాన్ని బయటపెట్టి, శ్రామికజనాలను వారి ప్రభావానుండి వేరు చేయాలని¹” స్పష్టంచేశారు. అదే వరవడిలో 6వ మహాసభ రాజకీయ సిద్ధాంతం సూచించింది. అవే భారతకమ్యూనిస్టుల ఆచరణ సాధారణ ఎత్తుగడలయ్యాయి.

నూతన వలస సిద్ధాంతం :

చర్చల అనంతరం ఆమోదించబడిన “నూతన వలస సిద్ధాంతం; బ్రిటిష్ దృక్పథానికి కొన్ని రాయితీలను యిచ్చినా, ప్రధానంగా రష్యన్ దృక్పథానికి న్యాయాన్ని చేకూర్చింది, చైనా అనుభవాన్ని ప్రతిబింబించింది. భారత విప్లవం వ్యవసాయ దశకు చేరినదనే దానిపై ఆధారపడి, మూడువర్గాల వ్యూహాన్ని చేబట్టింది. బూర్జువా జాతీయవాదం బలహీనపడుటతో, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదము “భారత పారిశ్రామికాభివృద్ధిని అడ్డుకొను విధానాన్ని అవలంబించుట సాధ్యమైందని, సిద్ధాంతం తెల్పుతుంది. పేద రైతాంగం, పెటీ బూర్జువావర్గం, కార్మికవర్గ మిత్రులుగ నిర్వచించి, “పెటీ బూర్జువా మేధావివర్గంతోపాటు, పేదనగర పెటీ బూర్జువావర్గం చాల వరకు, చురుకైన విప్లవశక్తుల ప్రభావంలో ఉన్నాయని అంది. వ్యాపార బూర్జువా వర్గం, సామ్రాజ్యవాద పెట్టుబడి వర్గాల ప్రయోజనాలకు నేరుగా చైనాలోని “కంప్రెడరీ బూర్జువావర్గంలాగ సేవలందించుచున్నది. జాతీయ ఉద్యమాన్ని, దేశ పారిశ్రామిక ప్రయోజనాల ప్రతిబింబించే బూర్జువావర్గం బలవరస్తావుంది, అయినా “ప్రత్యేకపూగినలాడే, జాతీయసంస్కరణవాదంగా చెప్పబడుతున్న వైఖరి”ని కలిగి వున్నదని సిద్ధాంతం చెప్పుతున్నది. బూర్జువావర్గం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని సాగించాలనే కోరికవున్నా దానికి యింకే మాతం విప్లవకరపాత్ర లేదని అస్పష్టంగా సూచించగా, యిప్పుడు అది వ్యవసాయ విప్లవానికి శతృవుగా నెంచుచున్నది. కమ్యూనిస్టు విధానం, బూర్జువా శతృవర్గంపై బహుముఖ సంపూర్ణదాడిగా, సిద్ధాంతం ప్రధానంగా చెప్పుతుంది.

1, మార్టిషన్, ఒ.వి. (1979) కొమింటర్స్ అండ్ ది యిస్ట్ (ఆంగ్లంలో) మాస్కో-పే. 439-40.

2. అధికారి. జి. (1982) ఉపోద్ఘాతం. భారతకమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర. అధికార పత్రాలు, (ఆంగ్లంలో) వా III C. పే. 410.

బూర్జువావర్గల యెడల కమ్యూనిస్టులు అవలంబించవలసిన ఎత్తుగడలేవి? ఆ వర్గంతో ఎట్టి సంఘటననైనా నిరాకరించుట, “తాత్కాలిక వొప్పందాలు”, “తాత్కాలిక కలయికలను, నిర్దిష్ట సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రదర్శనలు” సందర్భంలో చేసుకొనవచ్చును. అయినా రాజకీయంగా, నిర్మాణ సంబంధంగా, అన్ని పెట్టి బూర్జువా పార్టీలు, గ్రూపులనుండి, పేరుగా అత్యంత స్పష్టంగా, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు “లక్ష్యం రేఖ”ను యేర్పరచుకొనాలి. “పెట్టి బూర్జువా పార్టీల, గ్రూపుల, జాతీయ కాంగ్రెసు లోని అతివాద వర్గాలందరితోనూ, వారి పూగినలాటలను, చిత్తశుద్ధిగా పాల్గొన జాలకపోవుటను కమ్యూనిస్టులు, అన్ని కార్యక్రమాల ఆచరణలో తీవ్రంగా విమర్శించుతూనే వుండాలి.”¹

ఆరవ కాంగ్రెసు తరువాతకూడ చర్చలు కొనసాగినా, నూతన పంథా, భారత దేశానికి నూతన వ్యూహం అవగాహనిచ్చింది. బూర్జువా జాతీయతను బలపరచే విధానాన్ని దీర్ఘకాలంగా అనుసరించుటకు వ్యతిరేకంగా కొమిటరను నిర్ణయించింది. వలస సిద్ధాంతాన్ని ఖండించింది. రాయ్ 1920 నుండి ప్రభావితం చేస్తున్న “వలస సిద్ధాంతాన్ని”, నూతన సిద్ధాంతం వ్యతిరేకించింది. కొన్ని ప్రత్యేక ఎత్తుగడల సమస్యలపై మాత్రమే కొమిటరను విభేదించింది. కొమిటర్ని కార్మిక, కర్షక పార్టీలను రద్దు చేయుటను కోరింది; రాయ్, బ్రిటిష్ పార్టీ రద్దును వ్యతిరేకించారు. అంతేగాక బ్రిటన్ రెండు పార్టీల విధానాన్ని అశక్తిగా ఆమోదించింది. రహస్య కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆధిపత్యంలోగల బహిరంగ కార్మిక, కర్షక పార్టీని కోరుతున్నది. నాటి పరిస్థితులలో చట్టబద్ధ, రాజకీయ విధానాలు రెండింటిని ఆచరించుటే తగినది. కార్మిక, కర్షక పార్టీ నిర్మాణమై ఆచరణలో పనిచేస్తున్నది. అందుకు కాలం, శ్రమ, ధనం వినియోగించబడింది. వాటిని రద్దుచేయ ప్రయత్నించుటలో ప్రతిఘటనను ఎదుర్కొనవలసి వచ్చుటయే, వాటికి కొంత రాజకీయ శక్తి గలదనుటను తెలియజేస్తున్నది. భారత కమ్యూనిస్టు పుద్యమానికి ప్రయోజనాల ప్రశ్నను వదిలిపేసి, ఇంటర్నేషనల్ కార్మిక, కర్షక పార్టీలను బలపరచుట మానిపేయుటతో రష్యా వైఖరి నిర్ణయాత్మకమైందనుట స్పష్టమైంది.

ఆరవ కాంగ్రెసులో అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యపర్గ వలస సిద్ధాంతాన్ని ప్రవేశపెట్టిన కుసినిన్ 30 సంవత్సరాల తరువాత సోవియట్ పార్టీ 20వ కాంగ్రెసులో వలసలు, అర్థవలసలలో జాతీయ బూర్జువా వర్గాల గురించి ప్రస్తావించుచు, “నాటి వలస సిద్ధాంతంలో కొన్ని సెక్షేరియన్ పోకడలున్నాయని” అంగీకరించారు.

సంక్షిప్తంగా వలస సమస్య చర్చలలో ప్రధానంగా బూర్జువా వర్గాలపాత్ర, విప్లవాత్మకం, విప్లవవిద్రోహాత్మకం అనే రెండు దృక్పథాలు సంఘర్షించాయి.

1. జె నె డి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ విండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 119-20.

విదేశ సలహాలలోని వైరుధ్యాలు :

డిసెంబరు 1927లో జరిగిన జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం అన్న కోర్కెను తీర్మానరూపంలో ప్రతిపాదించిన కాంగ్రెసులోని ఆతివాదవర్గాలకు విజయాన్ని సాధించారు. ఈ సమావేశానికి ఫిలిప్ స్పాట్, ఆర్. ఎస్. నింబకర్, కె.యన్. జోగ్లేకర్లు కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రతినిధులుగా హాజరై సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానాన్ని, యుద్ధ ప్రమాద తీర్మానాన్ని, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రపంచ లీగ్ లో కాంగ్రెసును అనుబంధసంస్థగా చేర్చాలనే జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ప్రతిపాదనలను బలపరచారు.

“నైమన్ కమిషన్” బహిష్కరణోద్యమంలో కార్మిక, కర్షక తదితర ప్రజాసామాన్యంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకత ప్రబలి, ఆశాంత పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. పారిశ్రామిక అశాంతి ప్రబలి 1928-29లో 203 సమ్మెలు, 316 లక్షల పనిదినాలు పరిశ్రమలు కోల్పోయాయి. భారత రాజకీయాలు ఆతివాదమార్గంపై పుకొంత మొగ్గుదలను, పబ్లిక్ సేఫ్టీబిల్లు” యెడల జాతీయవాదుల స్పందన ముఖ్యంగా మితవాద నాయకులైన మదన్ మోహన్ మాలవ్యా, శ్రీనివాస ఆయ్యంగర్, మోతీలాల్ నెహ్రూలు కేంద్ర శాసనసభలో తీవ్రంగా వ్యతిరేకించుట తెలియజేస్తుంది.

భారత కమ్యూనిస్టులకు మిత్రులెవరు! అనే సమస్య ఎదురైంది. మద్రాసు కాంగ్రెసు మహాసభలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానాన్ని ఆమోదించి భారతరాజ్యాంగపు చిత్తును రూపొందించుటకు అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని యేర్పాటు చేయుటకు నిర్ణయించింది ఆట్టి సమావేశం ఫిబ్రవరి 1928లో ఢిల్లీలో జరిగినపుడు, భారతదేశ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యంపై తీవ్ర వ్యతిరేకతయేగాక, అత్యధికులు అధినివేశ ప్రతిపత్తి లక్ష్యంగా వున్నారని తేలింది. హిందూ ముస్లిం మత సమస్యతో ముడిపడి సంక్షోభంలో పడింది. మోతీలాల్ నెహ్రూ ఆధ్వర్యంలో యేర్పడిన సబ్ కమిటీ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యంకాక అధినివేశ ప్రతిపత్తిని ధ్యేయంగా ప్రకటించింది. సోవియట్ యూనియన్ సందర్శించి, అప్పుడే వచ్చిన శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు, “అధినివేశ ప్రతిపత్తిని ఆమోదించుట ఆత్మహత్యా సాదృశ్యమన్నారు”. జవహర్ లాల్ నెహ్రూ సుఖానంద్రబోసులతో ఆయ్యంగారు కలసి, స్వాతంత్ర్య భారత్ లీగ్ - ఇండియా లీగ్ ను యేర్పాటుచేసి, నవంబరు 1928లో “సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం, సామాజిక, ఆర్థిక సమానత్వ సమాజనిర్మాణం ధ్యేయంగా” ప్రకటించారు. లీగ్ భారత జాతీయ కాంగ్రెసులోని ఆతివాద వర్గాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించుతున్నదనుటలో సందేహం లేదు. భారత కమ్యూనిస్టులు లీగు, దాని కార్యక్రమాలపట్ల ఆసక్తి కనబరచారు.

అదే విధంగా, యీ కాలంలోని మరో ముఖ్య పరిణామం, కార్మిక, కర్షక పార్టీల స్థాపన, పంజాబ్, యు. పి., బెంగాలులలో జరిగింది. అఖిల భారత కార్మిక, కర్షక పార్టీ సమావేశం అక్టోబరు 1928లో కలకత్తాలో సోహన్ సింగ్ జోష్ అధ్యక్షతన జరిగింది. సమావేశం ఆమోదించిన “సిద్ధాంతపత్రం”లో కమ్యూనిస్టు నాయకులు “బహిరంగ చట్టబద్ధ ప్రజాసంస్థను, కార్మిక, కర్షక పార్టీ నిర్మాణాన్ని ఆమో

దించి, అట్టి నిర్మాణాన్ని చేబట్ట నిర్ణయించారు. “సిద్ధాంత పత్రం” కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రస్తావన వదలి, “దేశంలోని అన్ని విప్లవ ప్రజాశక్తులను ఐక్యంచేసి, నాయకత్వం వహించి నడవగలిగినది, సరియైన రాజకీయ విధానం కలది కార్మిక, కర్షక పార్టీ” యని వొక్కాడించింది. “జాతీయ కాంగ్రెసులో, అతివాద వర్గంగా కార్మిక, కర్షక పార్టీ పనిచేస్తుందని కూడ” సిద్ధాంత పత్రం స్పష్టం చేసింది. సాంప్రదాయంగా, అతివాద వర్గాలు కాంగ్రెసులో పనిచేస్తున్న విధంగానే, అభివృద్ధి నిరోధక నాయకత్వాన్ని బహిరంగంగా విమర్శించుతు, విప్లవ పోరాట కార్యకర్తలను ఆకర్షించి నిర్మాణరీత్యా బలపడుతున్న పని చేస్తుంది. ఈ విధానం తక్షణ తాత్కాలికమైనది. జాతీయ కాంగ్రెసులో ఆధిక్యతను సంపాదించి, నాయకత్వాన్ని పట్టుకొనగలిగినంతవరకు, స్వతంత్ర బలమైన కార్మిక, కర్షకపార్టీ నిర్మాణ లక్ష్యం సాధించువరకు కాంగ్రెసులో వుండే ఆందోళన చేస్తుంటుంది.

ఈ విధానం, 6వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ “వలస సిద్ధాంతానికి” పూర్తి వ్యతిరేకంగా ఉంది, అందుకు స్రవణం కారణం, కొమింటర్ను నుండి సరియైన నిర్దిష్ట విధానం అందకపోవడంగా నెంచబడింది. ఫిలిప్ స్పాట్ తన జ్ఞాపకాలలో డిసెంబరు, 1928లో జి. యం. అధికారి యూరపునుండి భారతదేశానికి వచ్చువరకు, భారత కమ్యూనిస్టులకు, ఇంటర్నేషనల్తో నేరుగా సంబంధాలు లేకుండుట” యని తెలిపారు. పత్రికలలో వచ్చిన సంక్షిప్త వార్తలనుబట్టి కొమింటర్నులో కార్మిక, కర్షకపార్టీ యెడల వైఖరిలో మార్పు పస్తున్నట్లు భారత కమ్యూనిస్టు నాయకులు గ్రహించారనికూడ తెలియజేసారు. కార్మిక, కర్షకపార్టీ, కలకత్తా సమావేశం మూడో రోజున, కొమింటర్ను కార్యవర్గంనుండి, “స్వతంత్ర లీగ్” ప్రకటించిన “రాజకీయ పేదిక” పెట్టి బూర్జువా మేధావి వర్గాల, గ్రూపుల అస్పష్టతను, గందరగోళత”నాన్ని తెలియ చేస్తున్నందున దానితో ఎట్టి సంబంధాన్ని పెట్టుకొనరని అనుకొంటున్నామని తెలుపుతు లేఖ చేరింది. లీగ్తో ఎట్టి మైత్రి, సహకారం కార్మిక, కర్షకపార్టీ నెరపుట నిషేధించబడింది. అయితే, భారత కమ్యూనిస్టులు, కొమింటర్ను లేఖను పరిగణనలోనికి తీసుకొనలేదు. కొమింటర్ను సూచనలను, స్వతంత్ర లీగ్తో ఎట్టి సంబంధాలను కలిగియుండుట, నిషేధించబడుట, కార్మిక, కర్షకపార్టీని రద్దుచేయాలనే నిర్ణయాలను అధికారి స్వయంగా తీసుకొని వచ్చారు. బహుశా భారత కమ్యూనిస్టు నాయకులు అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీలో ‘మౌలిక వ్యూహం’ పై స్టాలిన్, బుఖారీన్ల మధ్య తీవ్ర అభిప్రాయబుండుట, అవి పరిష్కరింపబడకుండుట, అదే విధంగా మరో ఆరు మాసాలు కొనసాగగలవనే అవగాహన వుండుట వలనే, కొమింటర్ను సూచనలు, తాత్కాలికంగా ప్రక్కకు నెట్టబడినాయి అనుటకు ఆధారం కన్పడుతున్నది. మరో విషయం, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీకి స్పాట్, బ్రాడ్లీలద్వారా సహకార సూచనలను అందిస్తున్న బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ, కార్మిక కర్షకపార్టీ యెడల కొమింటర్ను తీసుకొన్న వైఖరిని ఆమోదించలేదు. ఆరవ కాంగ్రెసు తరువాత క్లెమెన్సోదత్ పి. సి. జోషికి “కార్మిక కర్షకపార్టీలో వాస్తవ కార్మికవర్గ కార్యకర్తలను సమీకరించుచున్నారని నేను అనుకొంటున్నాను”¹ అని లేఖలో వ్రాసారు.

1. జెనెడి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ లింక్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా పే. 130లోని ఉదాహరణ.

అంతేగాక చైనాలో సంక్షోభం “తరువాత, రాయ్ అవగాహన భారత కమ్యూనిస్టులకు స్పష్టంగా తెలిసినట్లు లేదు. అప్పుడు కొమింటాంగ్ పార్టీలోని బూర్జువా జాతీయవాదులను స్టాలిన్ బలపరచుటను, భారతదేశంలో బూర్జువా జాతీయవాదులతో సహకార, మైత్రీత్వాలను నామమాత్రంగా వ్యతిరేకించు వైఖరి చేబట్టుట, భారత కమ్యూనిస్టు వర్గాల పరిధిలోనికి వచ్చినట్లు కన్పించదు. ఆరుమాసాలు తరువాత భారత కమ్యూనిస్టులకు, బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీనుండి సలహా, సూచనలు, అదే విధంగా రాయ్ నుండి అందుతూవున్నవి. ఆ సలహాలు, సూచనలు, పరస్పర వైరుధ్యాంశాలను కలిగివుండుటయేగాక, కొమింటరను పండాను స్పష్టంగా భేదించుచున్నవి.

మార్చి 1929లో బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ, కార్మిక కర్షకపార్టీలను రద్దు చేయకుండా కొనసాగించుటను, “లేబర్ మంత్రి” లో ఆ పార్టీ రాజకీయ సిద్ధాంతపత్రాన్ని ప్రకటించి, బలపరచింది. పైగా 6వ కొమింటరను కాంగ్రెసులో “కార్మిక కర్షకపార్టీ రాజకీయ సిద్ధాంతపత్రంలోని అంశాలు చర్చించ పడలేదని విమర్శించుట తేలికే, కాని భారత సమస్య, భారత పారిశ్రామికీకరణ, దానిలో యిమిడివున్న భయ, ఆందోళనలు, బ్రిటన్ కు ఆసక్తికరమైన ప్రధానాంశాలు, భారతదేశంలో అభివృద్ధి చెందుతున్న నూతనోద్యమాన్ని శ్రద్ధగా పరిశీలించే విధంగా చేస్తుంది. ఈ విధంగా భారతదేశం యెడల మరింత శ్రద్ధ వహించాలని బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టులకు రష్యా హెచ్చరికగా తలంచవచ్చును.

బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ, భారతకమ్యూనిస్టులు స్వతంత్రలీగ్ తో ఎట్టి మైత్రీ సహకార విధానాన్ని చేబట్టుట ఆమోదించలేదు. క్లెమెన్స్ డత్త్ జనవరి 1929 లేబర్ మంత్రి లో లీగ్ విప్లవ సోషలిజానికి ప్రాతినిధ్యం వహించదని, సంస్కరణవాద సామాజిక ప్రజాస్వామ్యానికి అంకితమైనదని వ్రాశారు. స్వతంత్ర లీగ్ ప్రజల అభిమానాన్ని పొందజూసే జాతీయ బూర్జువాల ప్రయత్నమని. కార్మిక, కర్షక పార్టీ ప్రత్యర్థియని, బూర్జువాలు పోగొట్టుకొంటున్నదానిని నిలుపుకొనే ప్రయత్నమని వ్రాశారు¹.

సంక్షిప్తంగా బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ, కార్మిక కర్షక పార్టీ కొనసాగించమని భారత కమ్యూనిస్టులకు సలహాయించింది. అంతేగాక స్వాతంత్రలీగ్ తో ఎట్టి మిత్రత్వం నెరవరాదనికూడా గట్టిగా సలహానిచ్చింది.

రాయ్ అభిప్రాయాలు 1928-29లలో కొమింటరను అభిప్రాయాలకు అనుగుణంగా లేకపోవుటయేగాక పరస్పర విరుద్ధంగా వున్నవి². అంతేగాక అవి అధికార కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ పత్రికలో ప్రచురించుట మరియు అస్పష్టతను, గందరగోళాన్ని కలుగజేసినవి.

1. జె నె డి ఒవర్ స్ట్రీట్, మార్షర్ విండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా పే. 131లోని ఉదాహరింపు

2. అదే పే. 132

ఆగస్టు 1928లో 6వ, కొమింటరను సమావేశాలు జరుగుతున్నప్పుడే, ఇంపికార్ లో ప్రకటించిన వ్యాసంలో రాయ్ అతివాద కార్యవర్గ సిద్ధాంత పత్రాన్ని ఆమోదించి, వార్గా అవగాహనలను బలపరచి, తదనంతరం క్లెమెన్స్ దత్ బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించాడు. వ్యాసం ప్రథమ భాగంలో భారతీయ విప్లవంలో వివిధ వర్గాల పాత్ర విషయంలో అతివాదులతో అంగీకరించాడు. “బూర్జువా నాయకత్వం ద్రోహం కారణంగా పెటీ బూర్జువా కార్యకర్తలు, వర్గాలు వారికి దూరమగుటకు అవకాశాలు చాల తక్కువని, వారు యింకా విద్రోహ సంస్కరణవాద నాయకుల ప్రభావంలో వారి నాయకత్వాన్నే అనుసరించుతున్నారని” వ్రాశారు. రాయ్ ఉత్తరభాగంలో వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలు వార్గా కేంద్ర కార్యవర్గ అభిప్రాయాలకు దగ్గరగావున్నవి. ఆ వెంటనే కార్మికవర్గ స్వతంత్ర కార్యచరణ, పెటీ బూర్జువా అతివాద జాతీయవాదులు విరుద్ధ అభిప్రాయాలతోచీలి, దూరమగుచున్నారని పేర్కొన్నారు. ఒకరు కార్మిక కర్షక పార్టీ విప్లవ మిత్రులుగ, మరొకరు వేగంగా పాసిజం వైపు “సుబాన్ చంద్రబోస్ నాయకత్వంలో పయనిస్తున్నారు” అనీ తన వ్యాసాన్ని “వర్గశక్తులు ఈ విధంగా గ్రూపులుగ పునరీకరణ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విప్లవ పోరాటాలకు, స్వాతంత్ర్య పోరాటాలకు నాందియని”¹ ముగిరివారు. రాయ్ దృష్టిలో ఒక విధంగా వార్గా విధానం సరియైనది మరోవిధంగా క్లెమెన్స్ దత్ అవగాహన సరియైనది. సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీలో కొమింటరనులో జరుగుతున్న అంతర్గత పోరాటంలో రాయ్ యే నిర్ణయానికి రాలేదు. ప్లానిన్, బుఖారీన్ ల పోరాటం నాలుగు మాసముల తరువాత తేలిపోవుటతోనే రాయ్ తన విధానాన్ని నిర్ణయించుకొనుట జరిగింది.

సంగ్రహంగా రాయ్ కొమింటరనుతో ఎప్పుడూ అతివాదిగవున్నా 30 దశకం చివరలో కొమింటరను, బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు అవగాహనలకు, మితవాద వైఖరిని అవలంబించాడు. వార్గా 1928 వసంతకాలంలోని వ్యాసం కొమింటరను అతివాదం వైపు మొగ్గుటను సూచించింది. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ మార్గదర్శకం పహిస్తున్న బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ అతివాదంవైపు మొగ్గుటకు యిష్టపడలేదని క్లెమెన్స్ దత్ వ్యాసం స్పష్టం చేస్తున్నది. చర్చలు కొనసాగుతున్నప్పుడు రాయ్ యేవైపు మొగ్గక వేచియున్నాడు. ఆరవ కొమింటరను కాంగ్రెసులో అతివాదులు విజయాన్ని సాధించినా, మితవాద ప్రత్యర్థివర్గం పూర్తిగా ఓడిపోలేదు. దాని గొంతు నొక్కివేయబడలేదు. బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ భారతదేశంలో మితవాద ఎత్తుగడలనే అనుసరించుచున్నది. ఆరవ కాంగ్రెసు తరువాత రాయ్ మితవాదంవైపు పయనం ప్రారంభించాడు. 1929 ప్రారంభానికి స్వాతంత్ర్యలీగ్ ను చిలవతముటతో బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ వైఖరికంటె, రాయ్ అవగాహన మరింత మితవాద వైఖరిగా స్పష్టమైంది.

1. రాయ్, యం.యన్. (1928) “ది ఇండియన్ కాన్స్టిట్యూషన్” ఇంప్రికార్ VIII (ఆగస్టు 24, 1928) పే. 954. కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియన్ లో ఓవర్ స్టీట్, మిల్లర్ లు పే. 131 పే. ఉదహరింపు.

రాయ్ వైఖరిని అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీలో తన పూర్వ స్థానాన్ని పునరుద్ధరించుకొనుటకు వేచియున్నాడనుకొనుట, స్టాలిన్-బుఖారీన్ వివాద ఫలితాలను పూహించుట రాయ్కి న్యాయం చేకూర్చుట కాజాలదు. భారతదేశంలో నెహ్రూ నాయకత్వంలో అతివాదులు విజయం పొందుట విప్లవకర పాత్రను వహించగల అవకాశాలుండుట ప్రధానంగాను, తదితర పరిణామాల ప్రభావం కారణమై వుండవచ్చు. భారతదేశ పరిస్థితి, రాజకీయ వాస్తవ పరిస్థితుల రాయ్ విశ్లేషణ, 1928 తరువాత కొమింటరను విశ్లేషణకంటె వాస్తవ పరిస్థితులకు దగ్గరగా వుంది. కొమింటరను 10వ ప్లీనంలో ఇండోనేషియా ప్రతినిధి ముసోస్సో “రాయ్ మన కామ్రేడ్ కాదు, గాంధీ కామ్రేడ్ లేక బ్రాండ్లర్, థాల్ హేమర్ ల కామ్రేడ్” అని విమర్శించుట జరిగింది, కాని ప్లీనం రాయ్ని బహిష్కరించలేదు. ఇంప్రికార్, డిశెంబరు 1929లో క్రింది విధంగా ప్రకటించబడింది. “కొమింటరను 10 ప్లీనం తీర్మానం ప్రకారం 19 డిశెంబరు 1929 కేంద్రకార్యవర్గ ప్రెసిడియం ప్రకారం బ్రాండ్లియర్ నిర్మాణ సంస్థను అనుసరించుచు, ఆ పత్రికలకు వ్రాసేవారు. కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ కార్యవర్గపు ప్రెసిడియం సభ్యులుగ వుండజాలరు. రాయ్ బ్రాండ్లియర్ పత్రికలకు వ్యాసాలు వ్రాసి తనంతట తానుగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఇంటర్నేషనల్ బయట స్థానాన్ని పొందినందున, ఇంటర్నేషనల్ నుండి బహిష్కరింపబడినవానిగా పరిగణించబడింది. కొమింటరను 6వ కాంగ్రెసుకు వెళ్ళిన భారత ప్రతినిధులెవ్వరికి భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆమోదముద్రలేదు. అందులో వొకరు మాత్రమే సౌమ్యేంద్రనాథ్ తాగూరు రాయ్ని నిరసించుట మాట్లాడాడు. ఒకేవొక భారత ప్రతినిధి తిరిగివచ్చాడని, మిగతావారిని బ్రిటిష్ సి.ఐ డిట్యుగ అనుమానించి, అదేవిధంగా వారిపై చర్య తీసుకొన్నారని, రాయ్ “అవర్ డిఫిరెన్స్ నెస్” అనే పుస్తకంలో పేర్కొన్నారు. అంతేగాక కొమింటర్ ప్రెసిడియం, డిశెంబరు 1929లో బహిష్కరించకముందు రాయ్ బ్రాండ్లియర్ పత్రికలలో ఒక్కవ్యాసంకూడ ప్రచురించలేదు. తరువాత బ్రాడ్లియర్ జర్మన్ పత్రికలలో వ్యాసాలు ప్రచురించారు.

ఈ సంక్లిష్టస్థితిలో యం.యన్. రాయ్ ఇంటర్నేషనల్లోని పాత్రపై చివరి వాక్యం, కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ పురాతన పత్రాలు అందరికి పరిశీలనకు ప్రవేశం యివ్వబడిన తరువాత మాత్రమే వ్రాయబడుతుంది. స్టాలిన్ విధానాలను తీవ్రంగా ఖండించి, దశాబ్దాలు గడిచినా అవి యీ మధ్యనే పరిశీలనకు అందుబాటులో వుంచారని తెలుస్తున్నది, బహుశా కొంతకాలం తరువాత ఎవరైనా అసలు కథనం వ్రాయవచ్చు. అంతవరకు వేచివుందాము.

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీలో వికృతా పునరుద్ధరణ :

అతివాదధోరణిలో పార్టీ విచ్ఛిన్నత వొకవైపు జరుగుతున్నది. మరోవైపు గాంధీ-ఇర్విన్ వాదంబడికకు వ్యతిరేకంగా కరాచీ కాంగ్రెసులో అతివాద జాతీయ వాదులను సమీకరించే ప్రయత్నాలు జరిగాయి. సమ్మె పోరాటాలలో చొరవ, సాహసము కనబరచిన కార్మిక యువకులకు, పార్టీ శిక్షణ యిచ్చి, పార్టీ సభ్యత్వాలు యిచ్చారు. యువకార్మిక సమితులను వివిధ ప్రాంతాలలో యేర్పరచారు.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ నూతన నాయకత్వం అనుసరించిన అతివాద ధోరణి ఫలితంగా బ్రేడు యూనియన్ రంగంలో డిశెంబరు నాగపూరు చీలిక అనంతరం, తిరిగి 1931 జూలై కలకత్తా సమావేశంలో కమ్యూనిస్టులు ఎ. ఐ. టి. యు. సి. నుండి బయటకుపోయి రెడ్ బ్రేడు యూనియన్ సెంటర్ ను చీలిక కార్మిక సంఘాలను యేర్పాటు చేయుట, కార్మికవర్గంలో అనైక్యతకు తమ వంతు పాత్రను నిర్వహించుట తప్ప మరొకటి కాదు. అందులో చీలికకు ప్రధాన కారణం, ఎ.ఐ.టి.యు.సి. ని అంతర్జాతీయ బ్రేడు యూనియన్ కు అనుబంధసంస్థగా చేర్చు సమస్యపై వచ్చిన వివాదం అగుట దురదృష్టకరము, అతివాద ఒంటెత్తు పోకడల ఫలితంగా జరుగుట నగ్నసత్యం. అంచేతనే భారత కమ్యూనిస్టు వర్గాలు జాతీయవర్గాల నుండేగాక, జాతీయ తదితర అతివాద వర్గాలనుండి పేరై వొంటరి వారగుటకు స్వయంకృతాపరాధమే కారణంగా కన్పడుతున్నది. ఈ పరిస్థితినుండి బయట పడుటకు ఐక్యతా పునరుద్ధరణకు పార్టీ, తదితరులు చేసిన ప్రయత్నాలను అధ్యయనం చేయవలసివుంది.

కరాచి జాతీయ కాంగ్రెసు మార్చి 1931 మహాసభ ముందే, నవంబరు-డిశెంబరు 1930లో అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రతిక ఇంప్రికార్ లో ప్రకటితమైన “భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యాచరణ పేదీక ముసాయిదాను” భారత కమ్యూనిస్టు వర్గాలు, కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రతినిధులందరికీ విస్తారంగా పంపిణీ చేసారు. జాతీయ వాదులలోనేగాక, కమ్యూనిస్టు వర్గాలలో దానిపై విస్తారంగా చర్చలు కొనసాగాయి. కార్యాచరణ పేదీక ముసాయిదాలోని ముఖ్యాంశాలు యీ క్రింది విధంగా వున్నవి.¹

అవి : 1) బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం మన దేశాన్ని జానినత్వంలోనే కొనసాగించుటకు సంస్థానాధీశులు, రాజులు, జమీందారులు, భూస్వాములు, వడ్డీ వ్యాపారులు, వ్యాపారులపై ఆధారపడుతూ, జాతీయ బూర్జువావర్గపు సహాయాన్ని పొందుతున్నది. 2) కాంగ్రెసు యెడల ప్రజలు భ్రమలను కలిగియున్నారు. 3) గాంధీజీ 11 అంశాల కార్యక్రమం, ఛాంబర్స్ ఆఫ్ కామర్స్ మితవాద కార్యక్రమము. 4) జాతీయ కాంగ్రెసు ప్రజాపోరాటాలను బ్రిటిష్ రాజ్యాంగం అసెంబ్లీలకు పరిమితం చేయు ప్రయత్నాలను, అతివాద వర్గాలు తమ శక్తినంతా వినియోగించి వ్యతిరేకించుచున్నారు. 5) జాతీయ విప్లవవర్గాలు బూర్జువా పాలన, బూర్జువా ప్రభుత్వం కొరకు పోరాడుతుండగా, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ కార్మిక, కర్షక, ప్రజాస్వామిక నియంతృత్వం, భారత ప్రభుత్వం కొరకు పోరాడుతున్నది. 6) ఈ పోరాటపు ప్రధాన నాలుగు లక్ష్యాలు 1) సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం 2) సోవియట్ల ప్రభుత్వ నిర్మాణం 3) భూమి, అడవులు అన్నిటిని ప్రభుత్వం స్వాగతం చేసుకొనుట 4) 8 గంటల పని దినమును నిర్ణయించుట పేర్కొనదగినవి. ౪) భారత విప్లవ విజయానికి అత్యంత నష్టదాయకము, ప్రమాదకరమైనది, జాతీయ కాంగ్రెసులోని అతివాదవర్గాలు, నెహ్రూ, బోస్ తదితర అతివాద వర్గాలు చేయు ప్రచారము. ఇండియా ఇండిపెండెంటు లీగులాంటి వాటిని వీరు మరోసారి యేర్పాటు చేసి, ప్రజా సామాన్య కార్యకర్తలను తప్పుదారిని పట్టించ

1. గైడ్ లైన్స్ ఆఫ్ ది హిస్టరీ ఆఫ్ ది కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా (1974) సి.పి.ఐ, కేంద్ర పార్టీ ఎడ్యుకేషనల్ డిపార్టుమెంటు ప్రచురణ. పే. 34.

కుండా వుండగలందులకు, వారిపై తీవ్రవిమర్శ గావించి వారి విధానాలను బట్టిబయలు చేయాలి, యిదే ప్రధాన కర్తవ్యం. కార్మిక, కర్షక, యితర ప్రజా సామాన్యంనుండి అతివాద, జాతీయ, సంస్కరణవాదులను వేరు చేయుటకు వారిపై నిర్దాక్షిణ్య పోరాటం సాగించాలి

కార్యచరణ పేదిక ముసాయిదా తీవ్ర వొంటెత్తు పోకడల అవగాహనలను కలిగివున్నందున, కమ్యూనిస్టువర్గాలు జాతీయోద్యమంలో పాల్గొన పిలుపు యివ్వసం దున, కాంగ్రెస్ నాయకత్వం యెడల అసహన విధానాన్ని ముఖ్యంగా జాతీయోద్య మంలోని అతివాద వర్గాల యెడల చేబట్టినందున, కమ్యూనిస్టు నాయకత్వ వర్గాలు జాతీ యోద్యమంలో పాల్గొననందున ప్రజలనుండి వేరుపడిపోవుట జరిగింది బాంబె కమ్యూ నిస్టు పార్టీ జూన్ 1930లో కార్యచరణపేదిక ముసాయిదాపై వ్యాఖ్యానించుతూ “కాంగ్రెసు యెడల పూర్తి వ్యతిరేక విధానాన్ని అవలంబించి ఉద్యమాన్ని పూర్తిగ కాంగ్రెసుకే వదిలివేయుట జరిగింది అప్పుడప్పుడు కరవత్రాలను పంపిణీ చేయు గ్రూపుగా వుండిపోయాము,¹” అని పేర్కొని వాస్తవాన్ని తెలియజేసింది ఈ కారణంగా కార్మికవర్గంలోకూడ కాంగ్రెసే జాతి స్వాతంత్ర్యంకై పోరాడుతుందనే అభిప్రాయాన్ని కలుగజేయుట జరిగింది కార్మికవర్గంలో, జాతీయోద్యమంలో కమ్యూ నిస్టు పార్టీ నాయకత్వం అంటే, కార్మిక, కర్షక నాయకత్వాన్ని నెలకొల్పుట పార్టీ ద్యేయమైంది. కాని పార్టీ ఆచరణ, పోరాటక్రమంలోనే జట్టి నాయకత్వం లభించ గలదనే మౌలికనూత్రాన్ని పాటించనందున, పూర్తి వ్యతిరేక ఫలితాల నిచ్చింది పార్టీ ప్రజలనుండి వేరుపడిపోయింది.

కలకత్తా కమ్యూనిస్టు పార్టీ కమిటీ అతివాద నిచ్చిన్న కరచర్యలు, అనైక్యత అవగాహనల నుండి కొంతవరకు బయటపడి ఐక్యతా పునర్నిర్మాణానికి అన్ని పార్టీ బృందాలకు పిలుపు నిచ్చింది. మీరటు కుట్రకేసు నీందితులు 18 మంది కమ్యూనిస్టు నాయకులు జైలు నుండి ఐక్యత కొరకు చౌక సంయుక్త ప్రకటన చేసారు.² సంగ్రహంగా ప్రకటనలోని అంశాలు : 1. మీరట్ అరెస్టుల నాటికి పార్టీ, కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ లో చేరలేదు. 2. వలసలలో కార్మిక విప్లవానికి ముందు, బూర్జువా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం రావలసివుంది. భారత విప్లవం స్వాతంత్ర్యాన్నేగాక, పూర్ణము శక్తులపై విజయాన్ని పొందవలసి వుంది. స్వతంత్ర ప్రజాస్వామ్య రిపబ్లిక్ ను యేర్పరచవలసివుంది. 3. బూర్జువావర్గం, కార్మిక, కర్షక, నగర బడుగువర్గాలు, పెటి బూర్జువా విప్లవశక్తులు, సామ్రాజ్యవాదం దాని మిత్రులు సంస్థానాధీశులు, భూస్వాములు, విప్లవ వ్యతిరేక శక్తులు, పైవర్గాలతో స్వామి భక్తి పరాయణులు పూగిన లాడుతు వుంటారు. 4. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాద విముక్తి, పూర్ణము వ్యతిరేక ప్యవ సాయ విప్లవం, కార్మిక కర్షక నియంతృత్వంలో సోవియట్ల నిర్మాణం, 6వ ఇంట

1. హెడ్లైన్స్ అఫ్ ది హిస్టరీ ఆఫ్ ది కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా:

పే. 35.

2. అదే.

పే. 37.

రేషనర్ వలన సిద్ధాంత అవగాహన, కమ్యూనిస్టుల ముఖ్య కర్తవ్యం. 5. భారత్ కార్మిక, కర్షక రిపబ్లిక్ సోషలిస్టు రిపబ్లిక్ కాదు. దాని విధానం పెట్టుబడిదారేతర పారిశ్రామిక విధానం, తదుపరి సోషలిస్టు ప్రభుత్వంగా పరిణామం చెందుతుంది. 6. సోవియట్ల యేర్పాటు తక్షణ కర్తవ్యం కాదు. కార్మికులు తమ మిత్రులకు బూర్జువా ప్రజాస్వామ్యం, కృత్రిమ బూర్జువా విప్లవ పోరాటాల నన్ను స్వరూపాన్ని తెలియజేసే వాటి యెడల విముఖులగునట్లు చేయాలి. ఈ ప్రకటన, ఈ అంశాల వివేచన నూతన అవగాహన దశకు దారితీసింది.

ఈ సందర్భంలో “కార్యాచరణ వేదిక ముసాయిదా” విషయమై గయా ప్రసాద్ సింగ్ కేంద్ర “లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీలోని ప్లాట్ ప్రశ్నకు సమాధానంగా సర్ హెన్రీక్లార్క్, భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ “కార్యాచరణ వేదిక ముసాయిదా”లోని అంశాలు అంటూ పేర్కొన్నవాటిలో “బలప్రయోగంతో బ్రిటిష్ పాలనను అంత మొందించుట”, “నేటి సమాజవ్యవస్థను బలప్రయోగంతో కూలద్రోయుట”, “భారత దేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని సాయుధ విప్లవం ద్వారా సంపాదించుట” తక్షణ ధ్యేయాలుగ పున్నవని సమాధానం చెప్పాడు¹. అని పేర్కొనవలసివుంది. అంతేగాక కార్యాచరణ వేదికలోని మూడు అంశాల కర్తవ్యాలను పేర్కొని: ధ్యేయాన్ని సాధించుటకు నాలుగు వద్దతులను లేక విధానాలను వివరించారు.

“మీరట్ టై దీలు 1931కి నాటి ఎత్తుగడల ఫలితంగా పార్టీకి కలిగిన విపరీత నష్టాన్ని పరిగణలోనికి తీసుకొన ప్రారంభించారు. ఫిలిప్ స్పాన్సర్, జరిగిన నష్టాన్ని గుర్తించారు. కాని మా విమర్శనదాడిని కొమింటరనుపై కేంద్రీకరించక జయిలు బయటవున్న పార్టీ నాయకులమధ్య, ప్రధానంగా రణదివె, దేశపాండేల తగాదాలపై కేంద్రీకరించాము. జోషి యీ తగాదాలను అర్థంచేసుకొని, సందేహాలను వెలిబుచ్చాడు. దాంగేకూడ కొమింటరను ఎత్తుగడలవలన జరిగిన నష్టాన్ని గుర్తించివుండ వచ్చు కాని జయిలులో వచ్చిన తగాదాల కారణంగా అతనిని పార్టీ నుండి బహిష్కరించారు. మీరట్ జైలులోవున్న కామ్రేడ్స్ ఎత్తుగడలలో చూర్పు అవసరమని గుర్తించారు. పరిస్థితులను విశ్లేషణ గావించి, రహస్యంగా కొమింటరనుకు పంపించి దానిని బహిరంగ లేఖగా ప్రకటించమని విజ్ఞప్తిచేశారు. కొమింటరను స్పందించి భారత కమ్యూనిస్టులకు బహిరంగలేఖగా”² ప్రకటించింది. ఇంప్రికార్ జూన్ 1932లో చైనా, బ్రిటన్, జర్మన్ కమ్యూనిస్టుపార్టీలు ముందు సంతకంచేసిన బహిరంగ లేఖగా ప్రకటించింది.

మూడు పార్టీల బహిరంగలేఖలోని ముఖ్యాంశాలు ఈ క్రిందివిధంగా వున్నవి.

1) కార్మికోద్యమం గణనీయంగా అభివృద్ధి చెందింది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ చిన్న చిన్న బృందాలుగా, ప్రజలనుండి పేరై, పరస్పర సంబంధాలులేకుండా, రాజకీయ ఐక్యత లేక సంస్కరణవాదంనుండి పూర్తిగా పైదొలగకుండా వుంది. స్థానికతత్వం,

1. కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా, అన్ పబ్లిషడ్ డాక్యుమెంట్సు, 1925-34

ఎడి. సుబోద్ రాయ్. పే. 199-200

. జె నె డి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ ఎండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 151

రాష్ట్రీతత్వంతో ప్రజలకు దూరమై, అఖిలభారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రం లేకుండా ప్రమాదస్థితిలో వుంది. పార్టీ అగ్రగామీదళపాత్రను వెంటనే వునరుద్ధరించాలి. పార్టీ కార్యాచరణపేదిక నంగీకరించిన వారందరి ప్రధాన కర్తవ్యం యిదే.

2) ప్రజోద్యమాలలో బూర్జువా జాతీయ వాదుల, అతివాదుల విధానాలను బహిరంగంగా విమర్శించుట ద్వారా కార్మిక నేతృత్వాన్ని నిర్మించగలం. రాజీలేని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని కార్మిక నాయకత్వం దృఢతరం చేయగలదు. అతివాదుల జాతీయ సంస్కరణవాదంతో పోరాడునపుడు వారిననుసరించే ప్రజలు, ప్రజోద్యమాలు నుండి పేరుపడకుండానట్లు జాగ్రత్త వహించాలి. కాంగ్రెసు బూర్జువా నాయకత్వాన్ని వారిననుసరించే కార్మిక కర్షక విప్లవ వర్గాలను పేరుపేరుగా చూడాలి.

3) అన్ని జాతీయ కాంగ్రెసు వూరేగింపులలో, ప్రజోద్యమాలలో పార్టీ తప్పనిసరిగా తన నినాదాలతో పాల్గొనాలి. ఇంకా లేఖ ఐక్యజాతీయ సంఘటన "గురించి కలలు కంటున్నది,

4) బూర్జువా వ్యతిరేక పోరాటాలలో బూర్జువాలను పెట్టి బూర్జువాలను పేరు పేరుగా చూడాలి. యంత్రికంగా కార్మికవర్గ ప్రయోజనాలను స్వాతంత్రోద్యమ ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకంగా చూస్తారు. కమ్యూనిస్టులు దీనికి వ్యతిరేకంగా పోరాడునపుడు బూర్జువాలను, పెట్టి బూర్జువాల అస్థిరత్వాన్ని అనిశ్చితను, వూగినలాటను మరచి ఆచరణలో వారితో కలిసిపోవుట లేక అనుసరిస్తూ కార్మికులను జాతీయ బూర్జువా నాయకత్వం పాలుచేస్తారు.

5) సిద్ధాంత, నిర్మాణ ఐక్యతగల రహస్య అఖిలభారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ, వాస్తవమైన కొమింటరను కాఖ; కమ్యూనిస్టు కార్యక్రమానికై, కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ కార్యక్రమం పోరాట నినాదం కావాలి.

బహిరంగలేఖ, జాతీయ, సామాజిక విముక్తి విప్లవపోరాటాల, వొక "మూల మలుపు దశకు చేరిందని ప్రకటించుతు, ప్రారంభించబడింది. దీనివల్ల వ్యూహాత్మక మార్పును సూచించుతున్నది. అయితే 6వ కొమింటరను సమావేశానంతరం, వర్గాల పొందికలో వచ్చిన మార్పులను సూచించలేదు. బూర్జువావర్గం "బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వాదంతో విప్లవ ప్రతీకూతక రాజీ విధానాన్ని కొనసాగిస్తూ విప్లవ ప్రజా సామాన్యానికి విద్రోహం చేస్తున్న"దని ప్రకటిస్తున్నది¹ ఈ విద్రోహానంతరంకూడ బూర్జువా వర్గం "జాతీయ కాంగ్రెసు కార్మికవర్గంలో గణనీయమైన ప్రభావాన్ని కలిగియున్నది. దానిని కొనసాగించుకొనగలుగుతున్నది." "జాతీయ కాంగ్రెసును, అన్ని అతివాద జాతీయ సంస్కరణ వాదులను కార్మిక, బడుగు వర్గాలనుండి పేరుచేయుట" కమ్యూనిస్టుల ప్రధమ కర్తవ్యం. గతంలోవలెనే జాతీయ కాంగ్రెసు యెడల కమ్యూనిస్టుల వైఖరిని సూచించుటలో మాత్రం యే భేదంలేదు.

1. కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్, 1×(జూన్ 1, 1932) పే. 347లోని దానిని "కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా"లో ఓవర్ స్ట్రైక్ - 157 పేజీలోని ఉదాహరింపు సమాచారము.

బహిరంగ లేఖ తదుపరి కమ్యూనిస్టు ప్రధాన తప్పిదము “సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజాపోరాటాలకు దూరంగా వుండుట” అని స్పష్టం చేసింది. “ఈ స్వయం ముగా పేరుపడిపోవుట”, కమ్యూనిస్టులలో గందరగోళాన్ని సృష్టించిందని, దీనిని దిద్దుకొనుటకు “స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో అత్యంత శక్తివంతమైన పాత్ర” వహించాలంటున్నది. “సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకంగా త్రామిక ప్రజా సామాన్యం జరిపే” అన్ని పోరాటాలలో, సంఘర్షణలలో, ప్రదర్శనలలో ముందు పీఠీన” కమ్యూనిస్టులు వుండాలంటున్నది. అయితే యీ విధానాన్ని కమ్యూనిస్టులు అనుసరించనపుడు, తప్పనిసరిగా వారు “జాతీయ కాంగ్రెసును, ముఖ్యంగా అతివాద జాతీయవాదులపై నిర్దిష్ట, తీవ్ర, స్పష్టమైన రాజీలేని పోరాటాన్ని సాగించాలని, నిర్దాక్షిణ్యంగా వారి విధానాలను విమర్శించి బహిరంగ పరచాలని” అంటున్నది. ఈ ద్వంద్వవైఖరి ఎలా సాధ్యమో లేఖ వివరించలేదు. అందులో పార్టీలో చీలికలు, అనైక్యత, ప్రజలనుండి వేరుపడి అతివాదంలో, కొన్నిచోట్ల జాతీయ సంస్కరణవాదంలో మునిగి తేలుతున్నప్పుడు యెలా సాధ్యమో లేఖ వివరించలేదు. అంతేగాక, పార్టీ యంత్రాంగంలో బహిరంగ, రహస్య విధానాలను కలగా పులగం చేయుట, అత్యంత ప్రమాదకరం, పార్టీ రహస్య మౌలిక యంత్రాంగాన్ని కాపాడుకొనగలగాలి, ఎట్టి పరిస్థితులలోను “రహస్య సెల్లు”లకు ప్రమాదం రాకూడదు.

బహిరంగ లేఖ ప్రకటన అనంతరం సంవత్సరానికి మీరట్ ఫైదీలను విడుదల చేయ ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. డా. అధికారిని నవంబరు 1933లో విడుదల చేయగా, కలకత్తా వెళ్ళి “పార్టీ తాత్కాలిక కేంద్రకమిటీని, పి. సి. జోషి, యన్.జి. పట్నా, అబ్దుల్ హాలిమ్తో యేర్పాటు చేసారు. అదే కాలంలో ఇంప్రికార్ లో చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ; భారత కమ్యూనిస్టులకు వ్రాసిన బహిరంగ లేఖ ప్రకటించబడింది. లేఖ అధికారి తాత్కాలిక కేంద్రకమిటీని యేర్పాటు చేయుట, సరియైన మార్గంలోని ప్రధమ చర్యయని ప్రశంసించింది. చైనా బహిరంగలేఖ జూలై 1933లో వ్రాయబడింది, అందులోని ముఖ్యాంశాలు యీ క్రింది విధంగా ఉన్నవి.¹

1) “త్వరితంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీని నిర్మించుట భారత విప్లవపు కేంద్రక ర్తవ్యం.

2) “అంచేత, అఖిల భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీని యేర్పరచుటకు కలకత్తా కమ్యూనిస్టు కమిటీ శక్తివంతమైన పిలుపు నిచ్చుటను మేము ఆహ్వానించుచున్నాము. పార్టీ కార్యక్రమాలను అఖిల భారత కేంద్ర కార్యక్రమాలుగా చేబట్టుట, అట్టి అవగాహన, పార్టీ చరిత్రలోని పెట్టి తగాదాలకు, చీలికలకు స్వస్తిచెప్పి, శక్తివంతమైన ఐక్యపార్టీ నిర్మాణ ప్రతిపాదనకు మా స్వాగతం.

3) “భారత విప్లవానికి, కార్మికవర్గ నాయకత్వ పాత్ర చోదకశక్తియని, “కార్యాచరణ పేదిక” సరియైన బోల్షివిక్ విశ్లేషణ చేసింది. విప్లవ ప్రజా సామా

1. గైడ్ లైన్స్ ఆఫ్ ది హిస్టరీ ఆఫ్ ది కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా. సెంట్రల్ పార్టీ ఎడ్యుకేషనల్ డిపార్టుమెంటు, సి. పి. ఐ. పబ్లికేషన్. పే. 40.

న్యాయాన్ని ఆచరణలో విజయానికి నడిపించగల సామర్థ్యం, ఆ పోరాటాలలో శక్తివంతంగా పాల్గొంటున్న కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వంలోగల కార్మికవర్గానికి మాత్రమే కలదని ప్రజాసామాన్య తెలుసుకొనగలిగింది.

4) “చై నా కమ్యూనిస్టులమైన మేము ఎంత తీవ్ర పోరపాటు చేసినా, జాతీయ బూర్జువావర్గంతో విప్లవ ఐక్యసంఘటనను ఎంత చెడ్డగా కొనసాగించినా, ఐక్య సంఘటన ఎత్తుగడల కారణంగా, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో విజయాలను సాధించాము, మా పార్టీని బలమైన శక్తిగా రూపొందించాము.

5) “కాని లేఖ” భారతదేశంలో బూర్జువావర్గం రాజీమార్గాన్ని ఆపలబించినందున, సర్వసహా జాతీయ ఐక్యసంఘటన, ఎత్తుగడల సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, వ్యవసాయ విప్లవపు ప్రారంభదశలో అనుసరించుట సత్ఫలితాల నిష్పలేదు. భారతదేశంలో, కార్మికుల, పెట్టి బూర్జువా మౌలికవర్గాల విప్లవ కూటముల విధానాల సమన్వయ మాత్రంగానే రూపొందింది.

6) “గాంధీ, నెహ్రూ, బోసులను లేఖ తీవ్రంగా విమర్శించింది.” రాజ్యాంగానికి వ్యతిరేకంగా కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి, నగర బడుగువర్గాలతో ఐక్య సంఘటనను యేర్పరచి, కాంగ్రెసువాదులకు, కార్యకర్తలకు, వారి అనుయాయులకు పోరాటానికై మద్దతు నివ్వవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేయుట భారత కమ్యూనిస్టుల కర్తవ్యం. అదే కాలంలో అతివాద జాతీయ సంస్కరణవాదుల ప్రయత్నాలను బట్టిబయలు చేయాలి. నమ్మే పోరాటాలకు ప్రతిగా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలను పోటీ పెట్టుట పెద్ద పోరపాటు. రెండింటిని వొకే కాలంలో కొనసాగించుట అత్యవసరము.

7) “కొందరు భారత కమ్యూనిస్టులు, పార్టీపాత్ర, ప్రేడు యూనియన్ల పాత్రలను గందరగోళపరచి, తీవ్ర పోరపాటులను చేసి, కార్మిక వర్గపోరాటాల ఐక్యతను నిర్మించుటలో విఫలులు అగుటను గుర్తు చేయదలచుకొన్నాము. ఆధ్యతన 1929-32 కాలంలో విప్లవ కార్మికవర్గాన్ని జాతీయ సంస్కరణవాదం నుండి వేరు చేయు క్రమంలో, కమ్యూనిస్టు పార్టీ బలమైన శక్తిగా లేనందున, కార్మిక సంఘాలను “టి యు” సీలను చీల్చుట జరిగింది. సంస్కరణవాద వ్యతిరేక పోరాటమంటే ప్రజా సంఘాలను చీల్చుటకాదని కొంతమంది భారత కమ్యూనిస్టులు అర్థం చేసుకొనజాలక పోయారు. కార్మిక నాయకులైన కందాల్కర్, తదితర జాతీయ సంస్కరణవాదుల వ్యతిరేక పోరాటం అంటే అర్థం సంస్కరణవాద ప్రేడు యూనియనులలో పనిచేయుకుండుట కాదని, కార్మికవర్గ సంఘాలలో ఐక్యసంఘటన ఎత్తుగడలను అనుసరించుటను వ్యతిరేకించుటకాదని, కమ్యూనిస్టుల జాతీయ సంస్కరణవాదుల కార్మిక సంఘాలు కలిసి పనిచేయుట అని అర్థం చేసుకొనజాలక పోయారు.

లేఖ “భారత కమ్యూనిస్టుల ప్రథమ, అత్యంత ముఖ్యమైన కర్తవ్యం, వారు తమ శక్తులలో ఐక్యతను సాధించుట, అఖిలభారత ఐక్య ప్లాని రూపొందించుటకు సాగిరండి” అని పిలుపునిస్తూ ముగించింది.

రెండు లేఖలు తీవ్రమైన సెక్టేరియన్ పోకడలను కలిగివున్న సరిగా పార్టీ నిర్మాణం అవసరాలను, అందుకుగాను అన్ని ప్రజాసంఘాలలో, వాటి కార్యక్రమాలలో పాల్గొనుటను నొక్కిచెప్పాయి.

పార్టీ నిర్మాణ రూపాలపై రెండు లేఖలలోని సలహాలలో గణనీయమైన భేద మేమీలేదు. "ప్రధానమైన నిర్ణయత్యక్తమైన సమస్యయేమంటే చురుకైన (మిలిటెంటు) ప్రజా భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీని నిర్మించుట" అని లేఖ తెల్పుతున్నది. పార్టీ, బోల్షివిక్ పార్టీ నిర్మాణ సమూహాలలో, వుక్కు క్రమశిక్షణను శాంతియుత పార్టీగాక చురుకైనది, సాహసంగల విప్లవ పార్టీగా, సి.పి.యన్.యు. పార్టీవలె వుండాలి. "భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ నిర్మాణంలోని "నింపాది, నెమ్మది క్రమానికి మేము సహనాన్ని కోల్పోయి, కలత చెందుతున్నామని" చైనా లేఖ హెచ్చరించింది అధికారి తాత్కాలిక కేంద్రకమిటిని యేర్పాటుచేయుట సరియైన మార్గంలో ప్రథమచర్య అని చైనా లేఖ స్వాగతం పలికింది.

పరస్పర విరుద్ధంగా లేఖలలోని ప్రకటనలున్నా, లేఖల సూచనలలోని ప్రధాన భేదాభిప్రాయం కార్మిక సంఘాలలోని పని విధానానికి సంబంధించినదిగావుంది. ఉదాహరణకు ప్రేడు యూనియనులోని కమ్యూనిస్టుల ఆచరణ, సెక్టేరియన్ విధాన గా వుందని విమర్శించబడింది. కాని అదే కాలంలో రాజకీయ సమ్మెలను మరితగా ప్రోత్సహించాలని సలహాయివ్వబడింది. రెండవలేఖ, "అతివాద జాతీయ సంస్కరణ వాదులకు వ్యతిరేకంగా జరిగేపోరాటం అంటే అర్థం సంస్కరణవాద ప్రేడ్ యూనియన్లలో పనిచేయుట నిరాకరించుట కాదని స్పష్టం చేసింది. అంతేగాక కమ్యూనిస్టు (రెడ్) ప్రేడు యూనియన్లను, జాతీయ ప్రజాప్రేడు యూనియనులను రెంటిని కలిపిపేయుట కాదని వివరించింది. సంస్కరణవాద యూనియనులతో "కలసిపోవుట" "ఐక్యమగుట"కు సలహాయిచ్చుట, బహిరంగ లేఖలోని వైఖరి తిరుగుతోడునదిగా కన్పడుతుంది అయినా రెండు లేఖలలోని వైరుధ్యాంశాలు ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేయజాలవు. ఉదాహరణకు మొదటి లేఖ "కాందిల్కర్ తో ఐక్యతను సాధించాలనే వారి వైఖరి పూర్తిగా సరియైనదికాదు." అయినా అది కూడ "స్వయంసిద్ధంగా పేరు పడివుండుట, ముఖ్యంగా కార్మిక సభలు, సంస్కరణవాదుల ప్రభావంలో వున్న ప్రజా ప్రేడు యూనియనులకు దూరంగా వుండుట గొప్ప తప్పిదము అగుతుంది" అని స్పష్టంచేసింది.

భారత కమ్యూనిస్టులకు సంస్కరణవాద ప్రభావంలో వున్న ప్రేడు యూనియనులలో ప్రవేశించి, పనిచేయమని సలహా యిచ్చి రెండవ లేఖ, 6వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ సమావేశ ఫలితంగా జనించిన వికృత (అట్లా) అతివాదంనుండి దూరమగుటకు తీసుకొనే ప్రథమచర్య అగుతుంది. అయితే భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యాచరణ వేదిక ముసాయిదా సంస్కరణవాదంపై యుద్ధాన్ని ప్రకటించింది. కాని రెండవ బహిరంగ లేఖ కమ్యూనిస్టుల సంస్కరణవాద ప్రేడు యూనియనులలో చేరాలని సలహానిచ్చింది. స్వయంగా, స్వతంత్రంగా అధ్యయనం, పరిశీలనచేసి, తమ విధానాల రూపొందించుకొనజాలని తైవదశలోవున్న భారత కమ్యూనిస్టులను పెద

గందరగోళంలో పడవేళాయి తప్ప యీ లేఖలు భారత పరిస్థితులలో రూపొందించ వలసిన వ్యూహం, ఎత్తుగడల అవగాహనలను పెంపొందించుటకు యేమాత్రం తోడ్పడలేదని అనుకొనవలసి వుంటుంది.

“వాస్తవికతను, పిడి సూత్రాల కనుగుణంగా వికృతపరచే ప్రయత్నాన్ని రెండులేఖలు చేశాయి. భారత ప్రజానీకం మనస్సులలో వెలుగును ప్రభావితంచేసి వారి వూహలు, ఆలోచనలు ఆకాశంలో వివరించునట్లుచేసి గాంధీపై వారివిశ్వాసాన్ని పూర్తిగా గైకొని, పేర్కొనదగిన ఎట్టి రాజకీయ కార్యక్రమం ఆచరణ భారత జాతీయ కాంగ్రెసు ప్రభావ వలయంలో వుంటున్నదని, ప్రతి భారతీయునకు తెలిసిన యీ విషయాన్ని విదేశ కమ్యూనిస్టుపార్టీలు పరిగణలోనికి తీసుకొనవలసి వుంటుంది ఒక అహింసా మత ప్రవక్తకు వొక బూర్జువా రాజకీయపార్టీకి అంతటి ఔన్నత్యాన్ని గుర్తించుట, ఆపాదించుట తమ మర్యాద, గౌరవాన్ని పెంచుతుంది కాని తగ్గించదు. మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు పరిభాషలో వివరించి, అప్రధానమైనదిగా, తాత్కాలికమైనదిగా సూచించాలి. గాంధీ, కాంగ్రెసు ప్రజా సహకారాన్ని పొందుట కొనసాగగలదని ఆమోదించజాలరు. ఆ విధంగా సౌహార్ద పార్టీలు భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీకి ప్రజల విశ్వాసాన్ని పొందిన నాయకులను, వారి రాజకీయ సంస్థను తీవ్ర విమర్శనా దాడికి గురిజేసి ప్రజాభిప్రాయాన్ని చూరగొనమని సలహానిచ్చాయి, అట్టి నిరుపయోగ సలహాలు భారత కమ్యూనిస్టులకు అందుతున్నందున రాజకీయ అడవిలో మార్గంపోగొట్టుకొన్న వారయ్యారు. అనేక సంవత్సరాల తరువాత 1943లో అధికార కమ్యూనిస్ట్ వ్యాఖ్యాత రెండు లేఖలపై “పార్టీ తక్షణ బాధ్యతలను అవగాహన చేసుకొనుటకు, పార్టీ ఇలహీనతలను రూపుమాపుకొనుటకు, భారత పరిస్థితులకు తగిన పార్టీని రూపొందించుటకు తోడ్పడినవని” అన్నారు¹.

అంతర్జాతీయ కార్మికవర్గ పౌభాత్యత్వం తేలికగా యితరుల ఒత్తిడికిలోనయ్యే విశ్వాసంపై ఆధారపడివుండుట శోచనీయము.

1. సంగ్రహంగా 1920 దశకంలో జాతీయ కాంగ్రెసు సహాయ నిరాకరణోద్యమాన్ని చేబట్టి రాజకీయ సమస్యలకు, రైతాంగసమస్యలను జోడించి జాతీయోద్యమానికి ప్రజా పునాదిని యేర్పరచ మొదలిడింది. ఇదే కాలంలో కాంగ్రెసులోని అతివాదులు కొందరు మార్క్సిజం, సోషలిజంలచే ఆకర్షితులై బొంబాయి, కలకత్తా, లాహోర్, మద్రాసులలో కమ్యూనిస్టు బృందాలుగ ఏర్పడి, పత్రికలను స్థాపించి సోషలిస్టు ప్రచారాన్ని ప్రారంభించారు. నగరాలలోని ప్యాక్షరీ కార్మికవర్గంలో వారి తక్షణ కోర్కెలపై సమ్మె పోరాటాలు ప్రారంభించారు.

2. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఏర్పడలేదు. కాని అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు 2వ కాంగ్రెసులో లెనిన్ వలన చేశాలలో బూర్జువా పర్గాన్ని విప్లవాత్మకంగా గుర్తించి, జాతీయోద్యమాలలో కమ్యూనిస్టులు, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి నిలబెట్టుకొంటూ

1. రావు. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ... పే. 71 నుండి, ఓవర్ స్ట్రీట్, లిండ్ మిల్లర్ లు కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా (ఆంగ్లం) పే. 53-54లలోని ఉదహరింపు.

తప్పనిసరిగా పాల్గొనాలనే సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించారు భారత ప్రతినిధి రాయ్ లెనిన్ తో విభేదించి, ఇండియావంటి అభివృద్ధి చెందిన వలసలలో వర్గవిభజన స్పష్టంగా లేదని, భూస్వామ్య వ్యవస్థనుండి సంబంధాలను బూర్జువావర్గం తెగతెంపులు చేసుకొనలేదని, కాన జాతీయోద్యమ విజయంతో బూర్జువా ప్రజాస్వామ్య విప్లవవిజయం సాధించబడదని, బూర్జువావర్గం సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీవడి, దోచుకొన్న లాభాలలో వాటా పంచుకొంటుందని, నాయకత్వాన్ని కార్మికవర్గం హస్తగతం చేసుకొనని పక్షంలో జాతీయవాదం బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీవడి తీరుతుందని రాయ్ ప్రత్యామ్నాయ సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించారు. లెనిన్ కోరికపై రాయ్ సిద్ధాంతాన్ని లెనిన్ సిద్ధాంతానికి ఉప సిద్ధాంతంగా కొమింటరను ఆమోదించింది. రాయ్ కొమింటరనులో భారతవాణి అయ్యాడు.

3. ఈ దశకంలోనే జరిగిన విస్తృత కార్మిక సమ్మె పోరాటాల ఫలితంగా 1925లో కమ్యూనిస్టుపార్టీ స్థాపించబడింది. అఖిలభారత జాతీయ కాంగ్రెసు కమిటీలో సభ్యులైన కమ్యూనిస్టులు 1927లోనే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించారు. తరువాత కొంతకాలానికి జరిగిన మద్రాసు కాంగ్రెసు మహాసభలో కాని ఆమోదం పొందలేదు సైమన్ కమిషన్ బహిష్కరణోద్యమంలో కార్మికవర్గం పెద్ద యెత్తున సమ్మెపోరాటాలు నడిపి, తన అగ్రగామి పాత్రను నిరూపించుకొంది. ఈ నేపథ్యంలో ప్రభుత్వం మార్చి 1929న కమ్యూనిస్టు నాయకులను అరెస్టుచేసి, 'మీరట్ కుట్ర' కేసు బనాయించింది కార్మిక సంఘాలు కాంగ్రెసు కలసి జవహర్ లాల్ నెహ్రూ అధ్యక్షతన "మీరట్ రక్షణ కమిటీ"ని యేర్పాటు చేశారు. కాంగ్రెసు-కమ్యూనిస్టుల ఐక్య కార్యాచరణ, ఆందోళనలలో ఐక్య సంఘటన రూపొందుటకు మార్గమేర్పడింది సైమన్ కమిషన్ వ్యతిరేకోద్యమం అట్టి ఐక్య కార్యాచరణకు చక్కని సమూహ అయింది. జాతీయ కాంగ్రెసు అంతర్జాతీయ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనలో సభ్యత్వాన్ని స్వీకరించింది భారత ప్రేక్షకు యూనియన్ కాంగ్రెసు 1929లోనే సోషలిజం లక్ష్యంగా ప్రకటించింది. జాతీయ కాంగ్రెసు మూడు దశాబ్దాల తరువాతగాని అట్టి ప్రకటన చేయజాలకపోయింది. కార్మిక విట్లీ కమిషన్ బహిష్కరించు సమస్యపై ప్రేక్షకు యూనియన్ కాంగ్రెసు నాగపూరులో నెహ్రూ అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశంలో మితవాదులు జోషి, చమన్ లాల్ లు చీలిపోయి మరో సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ప్రేక్షకు యూనియన్ కాంగ్రెసు సుబాస్ చంద్ర బోస్ ను అధ్యక్షునిగా యెన్నుకొంది.

జాతీయ కాంగ్రెసు 1930లో "దండి ఉప్పు సత్యాగ్రహం-సహాయ నిరాకరణోద్యమాలను గాంధీజీ నాయకత్వంలో సాగించింది. గాంధీజీని అరెస్టుచేయగా, కాంగ్రెసు కార్యవర్గం అన్ని పోరాట రూపాలను అహింసామార్గంలో చేపట్టమని ప్రజలను కోరింది. పోలాపూర్ మరెన్నో నగరాలలో సంఘటిత కార్మికోద్యమం సమ్మె పోరాటాలు బార్దోలీ, పెదనందిపాడు రైతాంగ పోరాటాలు మార్గదర్శకమయ్యాయి. ఉప్పు సత్యాగ్రహం విస్తృత ప్రజా పోరాటంగా మారుటకు "గాంధీజీ సిద్ధాంత పరిమితులు" అడ్డుగా నిలువజాలకపోయాయి.

4. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు 6వ కాంగ్రెసు రాజకీయ అవగాహనతో భారత విప్లవానికి, భారత జాతీయ కాంగ్రెసులోని అతివాదులు, నెహ్రూ, సుబాస్ చంద్ర బోస్ లు ప్రమాదకర ప్రధాన అడ్డంకి యని భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్మిక, కిర్షకులు తదితరులలో గల కాంగ్రెసుపై భ్రమలను తొలగించాలనే ధ్యేయంతో తీవ్ర అతివాద వొంటెత్తు విధానాన్ని అవలంబించి, కాంగ్రెసును, నాయకులను తీవ్రవిమర్శకు గురిచేసి, దుయ్యబట్టసాగారు. ఫలితంగా ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక లీగునుండి జవహర్ లాల్ నెహ్రూ దూరమగుట, ప్రజలు బడుగుపర్గాలనుండి కమ్యూనిస్టులు దూరమగుట జరిగింది. ఈ అతివాద పోకడల ఫలితంగానే భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీలో మొట్టమొదటి చీలిక యేర్పడి, అతివాదవర్గం రణదివె నాయకత్వంలో “వర్కర్స్ పార్టీ”ని స్థాపించుట, కమ్యూనిస్టులు పనిచేస్తున్న ఒకేఒక సంఘటిత కార్మికోద్యమం “ఎబిటియుసి”లో చీలికవచ్చి “రెడ్ ప్రేడ్ యూనియన్ సెంటర్”ను యేర్పాటుచేసి కార్మికవర్గంలో అనైక్యత సృష్టించుట జరిగింది.

వలసలలో విప్లవ పోరాటాల లెనిన్ సిద్ధాంతం కొమింటరను 2వ, కాంగ్రెసులో, అన్నివర్గాల సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక జాతీయ ఐక్య సంఘటనగా ఆమోదించబడింది. అంతర్జాతీయ 6వ కాంగ్రెసులో కార్యవర్గం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వలస పోరాటాలను సమీక్షించి అతివాద ధోరణిలోని తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించగా ఆమోదించబడింది. భారత జాతీయోద్యమానికి తీర్మానం రెండే మార్గాలను సిద్ధేశించింది. ఒకటి సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీవడి సంస్కరణలను ఆమోదించి బూర్జువా ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేయుట. రెండు వలస సామ్రాజ్యవాదానికి, శేష పూర్ణలిజానికి వ్యతిరేకంగా వ్యవసాయ విప్లవ పోరాటాలను సాగించి, పెట్టుబడిదారేతర మార్గంలో అభివృద్ధి పూర్ణం, కార్మిక కర్షక నియంతృత్వ స్థాపన పంథాగ వివరించింది.

భారత బూర్జువావర్గం ఆర్థిక, రాజకీయంగా సంఘటితవర్గం, కొంత పరిపక్వత చెందింది. కార్మికవర్గం గణనీయమైన సంఖ్యాబలాన్ని కలిగివున్నా అనైక్యతకు గురై రాజకీయంగా బూర్జువావర్గ ప్రభావంలో వుంది. బూర్జువా వర్గంలో అత్యంత శక్తివంతమైన ఒక భాగం సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీమార్గంలో వడింది. మరోభాగం అట్టి అవగాహనకు యెదురుచూస్తున్నదని రెండూ వ్యవసాయ విప్లవ వ్యతిరేకులని తీర్మానం విశ్లేషణగావించింది.

కమ్యూనిస్టు గ్రూపులను బలమైన పార్టీగ సంఘటితపరచుట కార్మికులను ప్రేడు యూనియన్ లలో సంఘటిత పరచుట, కార్మికోద్యమంలోని సోషల్ డెమోక్రెట్ విద్రోహులను తొలగించిపేయుట కార్మిక పార్టీల ప్రథమ కర్తవ్యంగా 6వ కాంగ్రెసు నిర్దారణచేసింది. అన్ని వర్గాల జాతీయ ఐక్య సంఘటనా పూర్ణాన్ని త్రోసిబుచ్చి, కార్మిక కర్షక విప్లవ మేధావి వర్గాల సెక్షేరియన్ ఐక్య సంఘటనగా నిర్వచించి, కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో వ్యవసాయ విప్లవాన్ని లక్ష్యంగా తెలిపింది. సామ్రాజ్యవాద శేష పూర్ణలు వ్యతిరేక పోరాటాలలో కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో పార్టీ అగ్రగామిదళమగుట ద్వితీయ కర్తవ్యంగా కాంగ్రెసు నిర్ణయించింది. తాదు

“వలస నిష్క్రమణ సిద్ధాంతం త్రోసిపేయబడింది. సామ్రాజ్యవాదుల, బూర్జువా రాజీవాదుల కలయికను బద్ధలుచేయుటకై రాజీ జాతీయబూర్జువా వర్గంపై విమర్శనా దాడిని ఎక్కుపెట్టి వారి విద్రోహాన్ని బయటపెట్టి, శ్రామిక జనాలను వారి ప్రభావా న్నుండి పేరుచేయాలనే స్టాలిన్ వ్యూహాన్ని, 6వ కాంగ్రెసు అమోదించినదానిని అనుసరించి, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రధాన స్రవంతినుండి పేరుపడి ప్రజలకు దూరమైంది. సోవియట్ 20వ పార్టీ కాంగ్రెసులో 30 సంవత్సరాల తరువాత వలస సిద్ధాంత వత్రం కొన్ని పెక్టేరియన్ పోకడలున్నాయని అంగీకరించారు.

5 భారత కమ్యూనిస్టులను సంస్కరణవాద ప్రేడు యూనియనులలో పని చేయమని సలహాయించిన సౌహార్ద విదేశ పార్టీ లేఖ, 6వ కాంగ్రెసు ఫలితంగా వికృత అతివాదంలో మునిగిన వారిని రక్షించుటకు ప్రథమ చర్య అయింది. కాని భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యాచరణ వేదిక ముసాయిదా సంస్కరణవాదంపై యుద్ధం ప్రకటించింది. కాని రెండవ లేఖ సంస్కరణవాద కార్మిక సంఘాలలో పని చేయమని సలహానిచ్చింది. స్వతంత్రంగా అధ్యయనం, పరిశీలనచేసి తమ విధానాలను రూపొందించుకొనజాలని శైశవదశలోవున్న భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీని యీ లేఖలు పెద్ద గండరగోళంలో పడవేశాయితప్ప, భారత పరిస్థితులలో రూపొందించ వలసిన వ్యూహం, ఎత్తుగడల అవగాహనలను పెంపొందించజాలకపోయాయి. అంచేత పార్టీ పాక్షిక విజయాలనే పొందగలిగింది.

జాతీయ సంఘటనా పర్వం

i

జాతీయ సంఘటన

జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ఐరోపా పర్యటన అనంతరం 1933లో “భారత దేశం ఎటువైపు” అనే శీర్షికతో అనేక వ్యాసాలలోను, పత్రికా గోష్ఠిలలోను ప్రపంచంలో పెట్టుబడిదారీ విధానం విచ్ఛిన్నమగుతున్నదని, సోషలిస్టు విధానం ఆభివృద్ధి చెందుతున్నదని వ్యక్తంచేశారు. “సోవియట్ యూనియన్ అమలుజరిగే సోషలిజానికి యితర కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు ప్రభోదించే సోషలిజానికి భిన్నమైన సోషలిజమే భారతదేశానికి ఏకైకమార్గమని నెహ్రూ నాడు చెప్పారు.”¹ అంతేగాక “బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని ప్రపంచ పాశ్చిమ వ్యతిరేక పోరాటానికి అనుసంధానం చేయాలని” ఆయన సూచించారు.

జాతీయ కాంగ్రెసు దండి ఉప్పు సత్యాగ్రహంతో ప్రారంభమైన ద్వితీయ శాసనోల్లంఘనోద్యమాన్ని విరమించి, ఎన్నికలలో పాల్గొని, పోరాటాన్ని అనెంట్లీ లలో కొనసాగిస్తామని ప్రకటించింది. కాంగ్రెసు కార్యవర్గం 1934 డిసెంబరులో కేంద్ర అనెంట్లీలోని కాంగ్రెసుపార్టీ సభ్యులు, కాంగ్రెసేతర సభ్యులను కలుపుకొని రాజ్యాంగసంస్కరణలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడమని ఆదేశించింది. స్వాతంత్ర్యదినసందే సంగా 1935 జనవరి 26న “స్వాతంత్ర్యం మన జన్మహక్కు, దానిని సాధించేవరకు విశ్రమించమని” తీర్మానంలో గుర్తుచేసింది.

బొంబాయి కాంగ్రెసు మహాసభ అక్టోబరు 1934లో జరిగిన పెండాలు స్థలం లోనే మహాసభకు వచ్చిన ప్రతినిధులలోని సోషలిస్టు భావాలు కలిగిన అత్యధికులు కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ సంస్థాపనా సమావేశాన్ని జరిపారు. కేరళ, ఉత్తరప్రదేశ్ మరికొన్ని రాష్ట్రాల కాంగ్రెసు ప్రతినిధులలో సగంపైగా సోషలిస్టు భావాలు కలిగిన వారున్నారు. సమావేశం రాజకీయ విధాన ప్రకటన, నియమావళిని ఆమోదించింది. కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ, కాంగ్రెసులోపలవుండే కాంగ్రెసును సోషలిస్టు మార్గంలో పెట్టి పురోగమనం సాధించుటకు ప్రయత్నిస్తుందని విధాన ప్రకటన స్పష్టంచేసింది కాంగ్రెసులో సభ్యులై కార్మిక, కర్షక సంఘాలలో పనిచేస్తూ వాటి ఆందోళన పోరాటాలలో పాల్గొనాలని నిర్ణయించింది.

కాంగ్రెసులో 1934 నాటికి స్వరాజ్య పార్టీలోని అతివాద భావాలు కలిగిన వర్గమొకటి, సోషలిస్టు భావాలు కలిగిన వర్గమొకటి యేర్పడినవి. వామపక్ష కాంగ్రెసు వాదులు, సోషలిస్టువర్గాన్ని బలపరస్తున్నారు. కాంగ్రెసులో రెండు ప్రధాన ధోరణులు

1. వంటూరిపాద్, ఇ. యం. యస్, (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర
ద్వీ. భా. పే. 45.

ఏర్పడి, పుష్పాలు ప్రారంభమైనవి. “కాంగ్రెసులో వారు (పోషలిష్టులు) పైకి వస్తే నేను కాంగ్రెసులో వుండలేను. తీవ్రంగా వ్యతిరేకించే పరిస్థితిని నేను వూహించజాలని విషయం” అని గాంధీజీ సెప్టెంబరు 17న ప్రకటించారు. ఇది వామపక్ష భావాలు గలవారికి వ్యతిరేకంగా మితవాదులను బలపరచుటకై చేసిన ప్రకటనతప్ప మరొకటి కాదు.

నెహ్రూ తన ఐరోపా పర్యటనలో ఇటలీ, జర్మనీ, స్పెయిన్ లలో పాశింపు ప్రబలుట, బీజప్రాయంగా పాపులర్ ఫ్రంటులు యేర్పడుట, పాశింపు వ్యతిరేక సంఘటనల ప్రారంభ సమస్యలు, యూరప్ సమస్యలు, రష్యా విధానాలు సన్నిహితముగా అధ్యయనం చేశారు. బ్రిటన్ లో రజనీ పామీదత్తు, బెన్ బ్రాడ్లీలను కలుసుకొని రాజకీయ సమస్యలు చర్చించారు పాశింపుకు వ్యతిరేకంగా యూరపులో కమ్యూనిస్టుల పాత్ర నెహ్రూ పాశింపు వ్యతిరేకతను యినుమడింపజేసింది. కమ్యూనిస్టులకు దగ్గరయ్యాడు. “అదే సమయంలో గాంధీజీ నాయకత్వంలోని కాంగ్రెసు సంస్థ మాత్రమే స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని నడువగలదని విశ్వసించాడు. కమ్యూనిస్టులు యీ వాస్తవాన్ని గుర్తించి తదనుగుణంగా పనిచేస్తే, తాను కమ్యూనిస్టు పార్టీతో సహకరించుటకు సిద్ధముగా వున్నానని నెహ్రూ, దత్తు, బ్రాడ్లీలకు హామీ నిచ్చారు.”¹

ఎన్నికలలో పోల్గొని మంత్రివర్గాలను యేర్పాటు చేయు సమస్యలపై కాంగ్రెసులో అతివాద, మితవాద రెండు దృక్పథాలు వెల్లడైనాయి. మంత్రివర్గాలను యేర్పాటు చేస్తే కాంగ్రెసు బలపడుతుందని, పాలకవర్గాలతో జరిపే రాజీ భేదాలలో వారి వాదనలకు బలమేర్పడుతుందని మితవాదులు తలచారు. అధికారాన్ని స్వీకరిస్తే కాంగ్రెసు పోరాట స్వభావాన్ని కోల్పోతుందని, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదంతో పోరాటం వదలి, ఆంగ్లపాలనలో భాగంగా ప్రజల నణచే చర్యలు చేపట్టేసితి యేర్పడుతుందని అతివాద వర్గాల భయం. నెహ్రూ 1936 లో కాంగ్రెసు మహాసభ అధ్యక్షోపన్యాసంలో యిదే పేర్కొన్నారు.

బొంబాయి 1934 అక్టోబరు కాంగ్రెసు మహాసభ, గాంధీజీ సెప్టెంబరు 17 ప్రకటనలోని ముఖ్యాంశాలన్నిటిని తీర్మానాల రూపంలో ఆమోదించి, మితవాదంపై పునరునించుటయేగాక, వామపక్షవాదుల పెరుగుదలను అరికట్టే ఆటంకాలను కలుగజేసింది. కాంగ్రెసు సంస్థా నిర్మాణరూపాన్ని మితవాదులకు అనుకూలంగా మార్చారు. కాంగ్రెసు సూత్రాలను ఆమోదించి నాలుగు అజ్ఞాలు చెల్లించిన భారతీయ పౌరుడు సభ్యుడై, ఎన్నుకొనబడే హక్కు, ఎన్నుకొనే హక్కు కలిగివున్నాడు; దీనికి మారుగ 2000 కంటే ఎక్కువ ధారం స్వయంగా వదిలి, కాంగ్రెసు డిపోలో జమచేసిన వ్యక్తిని సభ్యత్వానికి అర్హునిగా చేస్తూ, ఆరు నెలలు ఖద్దరు ధరించనిచో సభ్యత్వం కోల్పోతాడని, ప్రతినిధుల సభలోను, మహాసభలోను సవరణలు ఆమోదించజేసారు. గాంధీజీ పూర్తి మద్దతుతోనే మితవాదులు యీ సవరణల సన్నిటిని నెగ్గించుకొనగలగారు.

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర ద్వితీ. భా. పే. 101.

వీటితోబాటు కాంగ్రెసు ప్రజాసంస్థ ప్రభావాన్ని తగ్గిస్తూ ప్రతిపాదించి మితవాదుల సవరణలు నెగ్గాయి. వాస్తవానికి యీ సవరణలన్నీ గాంధీజీ సెప్టెంబరు 17 ప్రకటనలో సూచించిన అంశాలై వున్నవి.

ఈ విధంగా 1930 దశకంలో జాతీయ కాంగ్రెసులో అభివృద్ధి చెందుతున్న వామపక్ష భావాలకు, సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీలేని పోరాటం సాగించాలనే వర్గాలు, మరోవైపు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంతో రాజీపడి ఎన్నికలద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలలో చేరి పనిచేస్తూ కాంగ్రెసు బలపడుటతో “తమ రాజీ బేరాలకు” బలాన్ని చేకూర్చుకొనాలనే వర్గాలకు సంస్థలో అంతర్గత పోరాటం కొనసాగింది. కాంగ్రెసు 1937లో రాష్ట్ర మంత్రివర్గాలకు నాయకత్వం వహించుటతో సంఘర్షణ రూపాలు మారినా కొనసాగాయి. సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటానికై జాతీయైక్య సంఘటనా వ్యూహాన్ని రూపొందించారు. ఆ అధ్యయన ప్రయత్నమే యిది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ పరిస్థితి :

కమ్యూనిస్టు పార్టీ పెరుగుదల, అభివృద్ధి మీరట్ కుట్రకేసు, తదనంతరద మన విధానంతో పరిమితంగానే 1934లో సభ్యత్వం 150కు పెరిగింది. అయితే 1934 జులైలో పార్టీ నిషేధించబడింది. పార్టీతోపాటు రెడ్ బ్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు, వర్కర్స్ పబ్లిషింగ్ హౌస్, బొంబాయి యంగ్ కమ్యూనిస్టులీగ్, తదితర కమ్యూనిస్టు సంస్థలు నిషేధించబడినవి. కమ్యూనిస్టు పార్టీ తాత్కాలిక నిర్మాణ సూత్రాలు ప్రకారం “రహస్యంగా పనిచేయు నిర్మాణం గలది.” ప్రపంచ ఆర్థిక, రాజకీయ ఇన్ స్టిట్యూట్ సమావేశం 1934 మధ్యలో జరిగినపుడు, సోవియట్ అకెడిమీషియన్ పావెర్ మిష్, భారతస్థితి అత్యంత ఆశాజనకంగా పేర్కొన్నాడు. “వలస సంక్షోభం తీవ్రమౌతున్నది” అని, “కార్మిక, కర్షక ఆచరణ వెల్లువ కొనసాగుతున్నదని” వుదహరించారు. అంతేగాక, భారత కార్మికవర్గం “జాతీయ బూర్జువావర్గాన్ని చాలెంజి చేయుట రోజు రోజుకీ విజయవంతమౌతుందని” భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ బలమైన పాత్రను నెరవేర్చుతున్నదని అన్నట్లు ఉదహరించబడింది.¹ మీరట్ కమ్యూనిస్టు ఫ్రైడీల విడుదల అనంతరం సంవత్సరకాలంలో పార్టీ జనరల్ సెక్రటరీగా, అధికారి, ఘాటే, మిరాజ్ కర్లు వరుసగా మారారు పార్టీ బహిరంగంగా కాని, రహస్యంగా కాని ఒక్కపేరు అయినా తీసుకొని వచ్చుట బయగలేదు. అయితే అంతర్జాతీయంగా 6వ కొమింటర్న్ కాంగ్రెసు “ఆతివాద విధానం”లో కొంత సుముఖ మార్పువచ్చుటతో పరిస్థితిలో ఆశాజనకమేర్పడింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ అతివాద సెక్టేరియనిజం, ప్రజలనుండి వేరుపడియుండుట నుండి బయటపడి అభివృద్ధి చెందుటకు అవకాశాలేర్పడినవి. మూడు పార్టీలలేఖ, చైనా పార్టీ లేఖ అందుకుతోడ్పడినవి. భారత కమ్యూనిస్టులు సంస్కరణవాద బ్రేడు యూనియనులతో సహకారాన్ని నెరపాలనే సలహా పర్యవసానంగానే 1933 మధ్యనుండి రెడ్ బ్రేడు యూనియన్

1. జె నె డి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ లిండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పెరినియల్ ప్రెస్. బొంబాయి. పే. 155 లోని ఉదహరింపు.

కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టీతర అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసుతో కలసి పనిచేయుట ప్రారంభించింది.

ఈ పంథాలో మరో ముందడుగు పావెల్ మిన్, వలసదేశాలలో కమ్యూనిస్టులు “జాతీయ విప్లవ శక్తులతో” సంస్కరణవాద రాజకీయ పార్టీలలో, మంచి సంబంధాలను ఏర్పరచుకొని పనిచేయాలని ప్రకటించుట, ఆ కాలంలోని ఇంప్రికారులోని రచనలు, భారత కమ్యూనిస్టులు భారత జాతీయ కాంగ్రెసులోని ముస్లిం లీగులోని పెసీబూర్జువాలతో సత్సంబంధాలు పెంపొందించుకొనాలనిపిలుపునిచ్చాయి. సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా అతివాద పార్టీలతో సహకారాన్ని నెరపాలని స్పష్టంచేశాయి. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్మిక రంగంలో అనుసరించుతున్న ఐక్య సంఘటనగా వ్యూహాన్ని రాజకీయ రంగంలోనికి విస్తరించుటగా క్లుప్తంగా చెప్పుకొనవచ్చును. కమ్యూనిస్టుపార్టీ 1934 చివరలో యీ పంథాలోని మొట్టమొదటిసారిగా నూతనంగా ఏర్పడిన కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ పార్టీతో ప్రాథమిక సంబంధాలు నెలకొల్పు కొనుటకు చర్యలు తీసుకొన్నది.

స్పెయిన్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ 1933లోనే మాడ్రీద్ నగర ఎన్నికలలో సోషలిస్టులు, రిపబ్లికనులతో కలసి ఐక్య సంఘటనగా ఏర్పడి పాల్గొన్నది. తదనంతరం జరిగిన పార్ల మెంటు ఎన్నికలలో పాసిస్ట్ వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటన ఫిబ్రవరి 1936లో అత్యధిక సీట్లలో గెలుపొంది అభివృద్ధి నిరోధక పార్టీలపై విజయాన్ని సాధించింది. దేశంలో ప్రజాస్వామిక విప్లవం అభివృద్ధి చెందుటతో, భయపడిన మితవాదులు జూలై 1936లో జర్మన్, ఇటలీ పాసిస్ట్ శక్తుల మద్దతుతో రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వంపై తిరుగుబాటు చేశారు. ప్రజలు పాప్యులర్ ఫ్రంటు-ఐక్య సంఘటన - అధ్వర్యంలో ప్రభుత్వరక్షణ పోరాటాన్ని సాగించారు. విదేశ ఫాశిస్టుల ఆయుధాల మద్దతుతో దేశాన్ని మితవాద అభివృద్ధి నిరోధకులు రక్తపాతంలో ముంచారు. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు స్వచ్ఛంద వైనికులుగా స్పెయిన్ ప్రజలతో కలసి పోరాడినా, పాసిస్టులే విజయాన్ని పొందగలిగారు. జర్మన్, ఇటలీ పాసిస్టులు తాత్కాలికంగా విజయం పొందారు.

నార్వే, బ్రిటన్, ఇటలీ, ఫ్రాంసు, హాలెండు. పోలెండు, జర్మనీలలోని ఏడు సోషల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీలకు ఫ్రాంసు, జర్మనీ, పోలెండు కమ్యూనిస్టుపార్టీలు మరో సారి కార్మికవర్గ ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణానికి కలసిరండని విజ్ఞప్తిచేయుటయేగాక, ఫిబ్రవరి 1933లో కొమింటరను, సోషలిస్టు లేబరు ఇంటర్నేషనల్ ఫాశిస్టులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుటకు ఐక్య కార్యాచరణకు కార్యక్రమాన్ని ప్రతిపాదించి, పోరాటానికై ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణానికి కలసిరండని విజ్ఞప్తిచేసింది.

ఫ్రాంసులో దౌర్జన్య ప్రదర్శనలలో అధికారాన్ని చేబట్టుదశకు ఫాశిస్టులు వచ్చుటతో కమ్యూనిస్టుపార్టీ, ఐక్య కార్యాచరణమార్గంలో సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు 1934 ఫిబ్రవరిలో ఐక్య సంఘటనగా ఫాశిస్టు వ్యతిరేక సార్వజనీన సమ్మె పోరాటాలు జరిపారు. సమ్మెలలో 45 లక్షల కార్మికులు పీరోచితంగా పోరాడారు. జూలై

1934లో కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టులు కార్మిక ఐక్య సంఘటన వొడంబడికపై సంతకాలు చేశారు. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు వుద్యమాలకు ఈ అనుభవము ఆమూల్యమైనది.

అర్జీయాలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఫాశిస్టు వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనను ఏర్పాటు చేయుటతో ఆరబ్ కార్మికవర్గంలో బలపడింది. అర్జీయా, ఫ్రెంచి వలస సిరియా కమ్యూనిస్టులుపార్టీ, జాతీయ విప్లవ పార్టీలతో సన్నిహితంగా పనిచేసి, చొరవతో ఐక్య సంఘటనను ఏర్పాటుచేసి బలపడింది. లాటిన్ అమెరికన్ దేశాలలో బ్రెజిల్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక శక్తులన్నిటిని సంఘటితపరచి విజయాలను సాధించింది. దక్షిణ అమెరికా కమ్యూనిస్టుపార్టీల సమావేశం మౌంట్ లిడో 1934 అక్టోబరులో జరిగినప్పుడు జాతీయ విముక్తి పోరాటాలలో వ్యవసాయ విప్లవ పోరాటాల ప్రాముఖ్యతను నొక్కిచెప్పింది. ఇది క్యూబా, చిలీ, కమ్యూనిస్టుపార్టీల ఎత్తుగడలలో ప్రధానాంశమైంది.

చారిత్రాత్మక 7వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ మహాసభ

విప్లవ పరిస్థితులకు ప్రతిచర్య ప్రతిఘాతక విప్లవం. అదే ఫాశిజం. ఫాశిజమే సంక్షోభాన్నుండి తనను కాపాడే పెట్టుబడిదారి విధానంగాతలచింది. జర్మనీలో 1918-20లలో కార్మికవర్గ విప్లవ వైఫల్యమే, అందుకై కార్మికవర్గం అనుభవించే శిక్షే ఫాశిజం అని పామీదత్తుపేర్కొన్నారు కమ్యూనిస్టులు సోషల్ డెమోక్రేటులు 1932లో కలసి ఎన్నికలలో పోరాడినా జర్మనీలో ఫాశిజం అధికారంలోనికి వచ్చేవికాదు. విప్లవాన్ని రక్తంలోముంచేదికాదు. సోషల్ డెమోక్రేటులకు బూర్జువా వర్గాలపై భ్రమలు కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకత, కమ్యూనిస్టుల ఒంటెత్తు పోకడల ఫలితంగా జర్మనీ, యూరపు దేశాలలో ఫాశిజం బలపడింది. బూర్జువ ప్రజాస్వామ్యానికి భరతవాక్యమే ఫాశిజం. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం 1933 తరువాత యెదుర్కొన్న మౌలిక సమస్య, జర్మనీలో శక్తివంతమైన ఫాశిజం వుద్యమించుట, ప్రతిగా స్పందించిన సోవియట్ యూనియన్ నూతన మిత్రులను సంపాదించుకొనుటకై “అతివాద వొంటెత్తు” పోకడలను సరళీకృతం చేయు ప్రయత్నాల ఫలితమే 7వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1935 నూతన విధాన ప్రకటన.

ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు వుద్యమ ప్రధాన స్రవంతిలో ప్రముఖులైన డిమిట్రావ్, కుసినిన్, బోగ్గియాటి, బెలాకున్, వాంగ్ మింగ్, మానువిస్కీ, వార్గాలు నూతన ఫాశిస్టు వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటనా విధానకర్తలు. కొమింటర్ ను కార్యవర్గపు 28 మే 1934 సమావేశంలో సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రతినిధి మానువిస్కీ, ఎజెండాలో కార్మికవర్గ నియంతృత్వ పోరాటం వొక్కటే చాలదని, ప్రజలు విస్తృతంగా పాల్గొనాలన్నాడు. మహాసభ ప్రాథమిక సమావేశంలోని ఎజెండాపై కార్యవర్గానికి డిమిట్రావ్ వ్రాసిన లేఖ సమావేశంలో ఎజెండాపై డిమిట్రావ్ వుపన్యాసం, చర్చలకు ప్రధాన భూమికలయ్యాయి. కొమింటర్ ను సోషల్ డెమోక్రసీని, సోషల్ ఫాశిజంగా నిర్వచించుటను తీవ్రంగా విమర్శించి, ఫాశిస్టు వ్యతిరేక పోరాటానికి సోషల్ డెమో

క్రాష్ట్ర పూర్తి సహకారాన్ని పొందుట తప్పనిసరియని, ముఖ్యవసరముని డిమిట్రావ్ నొక్కి చెప్పాడు. విప్లవ పరిస్థితులను, పరివర్తనను అతిగా అంచనాజేయటను, పొంబెత్తు పోకడలను కుసినిన్ విమర్శించాడు. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమములో సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ, స్టాలిన్లు, అతి ముఖ్యులైనప్పటికి, సోవియట్ రాజకీయ ప్రభావం అంతగా పనిచేసినట్లు కనపడదు. వలసలలో కొమింటర్లను విధానాన్ని పునఃపరిశీలించాలని, దాని అవసరాన్ని బెలాకున్, లాజోవస్కి, వాంగ్మింగులు గట్టిగా వుద్ఘాటించారు.

యూరపులోని బూర్జువా ప్రభుత్వాలపై బలమైన ప్రజా సమీకరణచే వొత్తిడి చేయుటకు వలస దేశాలలోని కమ్యూనిస్టు పార్టీలు తమ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించుటకు, లెనిన్ చెప్పిన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వ్యూహాత్మక గమ్యాన్ని నొక్కి చెప్పాలి. ఆయా దేశాలలోని బూర్జువా జాతీయోద్యమాలతో సహకారాన్ని నెరపుటను పునరుద్ధరించాలి అవసరముంది అంచేతనే యూరోపియన్, వలస కమ్యూనిస్టు పార్టీలు నాలుగువర్గాల వ్యూహాన్ని తిరిగి చేబట్టాలి. కాంగ్రెసులో వలసలలో కమ్యూనిస్టులు అనుసరించవలసిన విధానాన్ని ప్రతిపాదించిన వారిలో ముఖ్యుడు వాంగ్మింగ్. సమావేశం అయిన వెంటనే వలసలలో పంథా ప్రకటనను ప్రచురించుటకు సిద్ధం చేసాడు.

ప్రపంచ కమ్యూనిస్ట్ ఉద్యమ అధికారపత్రికలో 7వ కొమింటర్ను కాంగ్రెసుకు ముందు 1935లో, వలసలలోని జాతీయ విముక్తి పుద్యమం యెడల అనుసరించవలసిన రాజకీయ విధానాన్ని ప్రకటించారు. సంగ్రహంగా క్రింది విషయాలు తెల్పింది.

1) వలస దేశాలలో జాతీయ విముక్తి పుద్యమాలకు వ్యతిరేకంగా, వ్యూహాలు, కంప్రెడరీ బూర్జువావర్గాలు సామ్రాజ్యవాదానికి ప్రధాన మద్దతుదారులు. ఈ వర్గాలను జాతీయ బూర్జువావర్గానికి వ్యతిరేకంగా సామ్రాజ్యవాదం వుపయోగించుకొంటున్నది. జాతీయ బూర్జువావర్గ సంస్కరణవాదులు జాతీయ విముక్తి పుద్యమాన్ని బలపరచుట, ప్రజలు కమ్యూనిస్టులవై పు మొగ్గుకుండగలందుకై ఎత్తుగడ మాత్రంగా నెంచరారు. జాతీయ విప్లవం-సామ్రాజ్యవాదాల మధ్య, జాతీయ బూర్జువావర్గం పూగినలాడుట ఆ వర్గవైకంగా నెంచాలి. జాతీయ సంస్కరణవాద పార్టీలలో వామపక్షాలను, ప్రజలు విప్లవమార్గాన్ని అనుసరించుటకు, పంతులుగ పత్రం గుర్తించింది. కొమింటర్ను కార్యవర్గం, చైనా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణ ప్రయత్నాలను, బ్రెజిల్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ జాతీయ విముక్తి ఐక్యతను హర్షించింది.

2) వెనుకబడిన దేశాలలో సోవియట్ల నిర్మాణ నినాదాన్ని తీవ్రంగా విమర్శించింది. విప్లవదళను పరిగణించకుండా పైనినాదాన్ని, నష్టపరిహారం లేకుండా భూస్వాముల భూములను స్వాధీనం చేసుకొన కోరుటను విమర్శించింది. భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ విధానం వారిని ప్రజలనుండి వేరు పరచిందని సెన్నారు చేసింది.

3) జాతీయ సంస్కరణవాద పార్టీలతో తాత్కాలిక సహకారాన్ని నెరవేసినా, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో జాతీయపార్టీలతో కలిసి సంఘటనను ఏర్పాటు చేసినా, తన నిర్మాణ, రాజకీయ స్వతంత్రపాత్రను కొనసాగించిననూ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన నాయకత్వపాత్రను కోల్పోతుందనే అభిప్రాయం తప్పని వ్యాసం సృష్టించేసింది.¹

ఈ విధంగా పెట్టుబడిదారి దేశాలలో పోస్ట్ వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటనకు, వలసదేశాలలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విస్తృత ఐక్య సంఘటనకు ప్రాథమిక సిద్ధాంతచర్యల ప్రాతిపదిక యేర్పడి, 7వ కాంగ్రెసులో సమగ్రచర్యలకు, నిర్ణయాలు అవకాశము యేర్పడింది.

వాంగ్మింగ్, చైనా ప్రతినిధి, కొమింటర్న్ కార్యవర్గసభ్యుడు వలసల ముఖ్యంగా చైనా, బ్రెజిల్, ఇండియాలో కమ్యూనిస్టులు అవలంబించవలసిన నూతన ఐక్యసంఘటనా విధానాలపై ముచ్చటించారు.

చైనాలో కమ్యూనిస్టులు, పైనికవాదులు, జాతీయ సంస్కరణవాదులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకులందరితో, అభివృద్ధి నిరోధక కొమింటర్న్ నాయకత్వానికి వ్యతిరేకంగా తాత్కాలికంగా సహకారమైతిని నెరవేరించారు. చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ "చైనా ప్రజలందరి జాతీయ, సామాజిక విముక్తికై పోరాడు పార్టీ" కార్మికులను, కర్షకులను, పెటీ బూర్జువాలను, జాతీయ బూర్జువావర్గాన్ని అందరినీ కార్మికవర్గ నాయకత్వం క్రింద ఐక్యపరచుట చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ ధ్యేయమని వాంగ్మింగ్ వివరించారు.

బ్రెజిల్లో కమ్యూనిస్టులు సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా జాతీయ బూర్జువా వర్గంతో పొత్తునెరపే, వ్యూహాన్ని అనుసరించుతున్నారని వాంగ్మింగ్ అన్నారు. ఎత్తుగడలకు సంబంధించినంతవరకు చైనా, బ్రెజిల్లు భిన్నమార్గాలను అనుసరించుతున్నవి. చైనా కమ్యూనిస్టుల ప్రధాన ఎత్తుగడ, నాలుగు వర్గాలను తమ పార్టీలోనే సంలీనం చేసుకొంటూ, పార్టీని నిర్మించుటకాగా, బ్రెజిలియన్ కమ్యూనిస్టులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వివిధ రాజకీయపార్టీల, నాలుగు వర్గాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించే గ్రూపుల విస్తృత, సంకీర్ణ-సంయుక్త సంఘటనను యేర్పాటుచేయ ప్రయత్నిస్తున్నదని వాంగ్మింగ్ సృష్టించేసారు.

భారత కమ్యూనిస్టులు, చైనా, బ్రెజిల్లు రెండు దేశాల అనుభవాలను వినియోగించుకోవాలని వాంగ్మింగ్ క్రింది విధంగా వివరించారు² అతని సలహా అర్థం, ఒకవైపు భారత కమ్యూనిస్టులు నాలుగు వర్గాలలోని వారిని చేర్చుకొంటూ, పార్టీని

1. దత్తాగుప్తా, యన్. (1980) కొమింటర్న్ ఇండియా వలస సమస్య 1920-37 (ఆంగ్లంలో) పే. 212-3.

2. జెనెడి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ లిండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా పెరినియల్ ప్రెస్. బొంబాయి. పే. 158.

విస్తృత పరచి బలోపేతం చేయాలి. మరోవైపు విస్తృత సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంస్థ, బూర్జువా జాతీయ కూటమి శక్తులలో చేరాలి. దీని అర్థం జాతీయోద్యమం లోనికి చొచ్చుకొనిపోవాలి. నేరుగా సామ్రాజ్య నభ్యుదయ విజ్ఞప్తులుచేయాలి. జాతీయ నాయకత్వంలోని కనీసం కొన్ని వర్గాలతోనైనా, సమిష్టి కార్యచరణను పెంపొందించాలి. అంటే అర్థం భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ క్రిందినుండి ఐక్య సంఘటన, పైనుండి ఐక్య సంఘటన అనే రెండు ఎత్తుగడలను ఏకకాలంలో జాతీయ నాయకత్వంపై పోరాటం, సమిష్టి ప్రయోజనం కొరకు సహకారం కొనసాగించాలి అని వివరించాడు వాంగ్మింగ్. అరవై దశకంలోని అజయ్ ఘోష్ “ఐక్యత - పోరాటంగా” అర్థం చేసుకొనవచ్చు. దానినుండి వైద్యుత్తిక వివరణ లభించగలదు.

సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో చురుకుగా గతంలో పాల్గొనజాలక పోయినందుకు భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీని నిరసించాడు. “ఇండియాలోని మన కామ్రేడ్స్, అతివాద సెక్షేరియ నిజానికి లోనై చాలాకాలం జాతీయ కాంగ్రెసు, దాని అనుబంధ సంస్థల ప్రజా ప్రదర్శనలలో పాల్గొనని కారణంగా పేరైపోయారని విసుక్కించి, స్వతంత్ర శక్తిగా, వాస్తవంగా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక శక్తివంతమైన ప్రదర్శనలను బలహీనంగా పున్నందున జరుపజాలకపోయారని” వివరించాడు.

ప్రజలను విస్తృతంగా ఆకర్షించగలిగిన కార్యక్రమాన్ని భారత కమ్యూనిస్టులు రూపొందించ జాలకపోయారని నిజంగా పేర్కొన్నాడు. “సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటనా ఎత్తుగడలను యే విధంగా అమలు చేయకుండా వుండాలనే దానికి మన భారత కామ్రేడ్స్ ఉదాహరణ” అన్నారు వాంగ్మింగ్. గతంలో “కార్మిక, కర్షక రివల్యూషనరీల కొరకు సార్వజనక సమ్మె అనే కార్యక్రమముపై, ఐక్యసంఘటనను విచ్ఛిన్న ప్రయత్నించారు” అని విమర్శించారు.

ఇంగ్లీషు కార్ 9, మార్చి 1935న “ఇండియాలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సమస్యలు” అన్న శీర్షికలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఒంటెత్తు పోకడలను, ఫలితాలను, మొట్టమొదటి ఆత్మవిమర్శనా సమీక్ష ప్రచురించింది. రాజకీయ సిద్ధాంత వక్రంలో పునరాలోచన బీజాలు కనుపించినా, యీ నూతన అవికారవక్రంలో కూలంకషము, పరిపూర్ణమైన ఆత్మవిమర్శన కన్పడుతుంది. సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజాతి వ్యతిరేక విజ్ఞప్తులతో కమ్యూనిస్టు పార్టీ సరిబుచ్చుకొంటూ, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో ప్రజలు వెల్లువలై పాల్గొంటూఉంటే, పార్టీవారితో కలసి, నాయకత్వం వహించి పాల్గొనకుండా తీవ్రతప్పులను చేసిందని ఆ వ్యాసంలో అంగీకరించబడింది. ఫలితంగా సంస్కరణవాదులపై జరిపే పోరాటం, సామ్రాజ్యవాదంపై జరిపే పోరాటాన్ని పేరుచేయబడింది. కార్మికులు, కర్షకులు వారి కోర్కెలకై జరుపు పోరాటాలనుండి కూడ పేరు చేయబడింది. ఈ విధంగా రెండు పోరాటాలను సంఘటితం చేయుటలోని విఫలతను, ఫలితంగా పిడివాద వొంటెత్తు పోకడలు, పేర్కొంటూవాదం పెరుగుటను ఆ వక్రం వివరించింది. ఐక్యసంఘటనా ఎత్తుగడల ప్రాముఖ్యతను

వొక్కి వొక్కాణించిందని¹ దత్తాగుప్తా వ్యాఖ్యానించారు. అంతేగాక ఆ పత్రంలోని యీ క్రింది పేరాను పుదహరించారు.

“సమిష్టిగా కాంగ్రెసు సభ్యులుగ యీ సంస్థలు, కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి, యువజన సంఘాలు చేరితే వాటిబలం అంతులేకుండా పెరిగిపోతుంది. సభ్యులుగా చేరినా స్వతంత్ర పాత్ర పోయేదికాదు. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని విస్తృత పరచుటకు కాంగ్రెసులో సమిష్టిగా సభ్యత్వం స్వీకరించుట అవసరం, అది యెంతో పువయోగపడుతుంది. కాంగ్రెసులో చేరిన తరువాత సామ్రాజ్యవాద పోరాటానికి సంసిద్ధులైన వారిందరిని ఐక్యపరచి, గాంధీమార్గంలో కాకుండా వాస్తవంగా పోరాటాన్ని కొనసాగించవచ్చు.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1934లో నిషేధించబడింది. కాంగ్రెసు వొక్కటే చట్టబద్ధమైన రాజకీయసంస్థగా పనిచేస్తున్నది. కాంగ్రెసులో చేరి, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని కాపాడుకొంటూ, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటానికి కనీస కార్యక్రమాన్ని ప్రజల ముందుంచి, ప్రజా కార్యాచరణలో కలసి, కార్మికుల వేతనాల తగ్గింపుకు, రైతుల బేద భిక్షకు వ్యతిరేకంగా ఐక్యపోరాటాలను కొనసాగించుట నూతన అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు రాజకీయ విధానం. అందుకు పైనుండి, క్రిందినుండి ఐక్యసంఘటనా నిర్మాణ ప్రయత్నం ఆమోద యోగ్యమైనదే. అదే సమయంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజాతి వ్యతిరేక రైతు విప్లవ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించాలి.

“ఐక్యసంఘటనా యెత్తుగడలు అంటే సంస్కరణవాద వ్యతిరేక సిద్ధాంత పోరాటాన్ని రాజీతో విరమించుకొనుటని అర్థంకాదు. కమ్యూనిస్టులు రాజీవాద సంస్కరణ వూబిలో మునిగిపోకుండా వుండాలంటే, జాతీయ సంస్కరణ వాదంతో నిరంతరం పోరాటం జరుపుతు వుండవలసిందే. అప్పుడే సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటము బలపడుతుంది. అదే కాలంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెవేతర సంస్థలద్వారా స్వతంత్ర సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని మహోద్యమంగా ప్రజా సమీకరణతో చేస్తుంది. జాతీయవాదుల ఎత్తులను ఎప్పటికప్పుడు బహిర్గతం చేస్తుండాలని వొక్కాణించింది.”²

జాతీయ, అంతర్జాతీయ పరిస్థితులలో వచ్చిన మార్పులవలన వలన అర్థవలన దేశాలలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటనకు అత్యంత ప్రాముఖ్యత కలదని డిమిట్రావ్ తెలిపారు. వలన, అర్థవలన దేశాలలో విస్తృత సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటన యేర్పాటు చేయునపుడు, ఆయా దేశాలలోని విభిన్న ప్రత్యేక పరిస్థితులను, జాతీయ పుద్యమాలస్థితి, పరిపక్వతా దశలను, ఆయా పుద్యమాలలో కార్మికవర్గ పాత్రను, ప్రజాసామాన్యంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీకిగల ప్రాపకాన్ని, బలాన్ని, శక్తి, సామర్థ్యాలను పరిగణనలోనికి తీసుకొనాలి.

1. దత్తాగుప్తా, యన్. (1980) కొమింబర్న్ ఇండియా వలన సమస్య (ఆంగ్లంలో) 1920-37. పే. 214.

2. దత్తాగుప్తా, యన్ (1980) కొమింబర్న్ ఇండియావలన సమస్య (ఆంగ్లంలో) 1920-27. పే. 215.

డిమిట్రావ్ తన నివేదికలో “ఇండియాలో కమ్యూనిస్టులు జాతీయ సంస్కరణ వాద నాయకత్వంలోని, తదితర అన్ని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పుద్యమాలలో పాల్గొంటూ, విస్తరణచేస్తూ, తప్పనిసరిగా మద్దతునివ్వాలి. తమ స్వతంత్ర రాజకీయ నిర్మాణపాత్రను కొనసాగిస్తూనే, జాతీయ కాంగ్రెసులో పాల్గొనే అన్ని సందర్భాలను చురుకుగా పాల్గొంటూ భవిష్యత్తులో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విముక్తి పుద్యమంలో పాల్గొనే జాతీయశక్తులను, గ్రూపులను బలపరిచి స్థిరీకరణ చేయు విధానాన్ని సుగమం చేయాలి¹ అని వివరించారు.

కొమింటర్న్ నాయకత్వం ఐక్య సంఘటనా ఎత్తుగడలను ప్రతిపాదించుతు, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు జాతీయ విముక్తి పుద్యమాల బూర్జువా నాయకత్వాలతో సహా కారమైత్రిని తాత్కాలికంగా కొనసాగిస్తున్నప్పటికీ వర్గ పోరాటాన్ని పదలిచేయ వలసినస్థితి రాకూడదని ఇచ్చిన హెచ్చరికను గుర్తుంచుకొనాలి. కామ్రేడ్స్ ఎర్కోలి (టోగ్గియాటె) యిట్టి అభిప్రాయాన్నే వెల్లెబుచ్చుట గమనార్హం. ఈ హెచ్చరికకు ప్రాతిపదిక చైనాలో మొదట యేర్పడిన ఐక్యసంఘటనను కొమింటర్న్ గుటాంగు విచ్చి న్నంచేసి, దేశాన్ని రక్తపుపేరులలో ముంచివేచేడు జ్ఞాపకాలనుట సత్యం.

డిమిట్రావ్ నివేదికపై వాంగ్మింగ్ ల వ్యాఖ్యలలో వలస దేశాలకు సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్యాంశాలున్నవి. చైనాలో 1935 నన్ యీ సమావేశంవరకు ఆసున రించిన వొంటెత్తు పోకడలను విస్మరించి, బయటపడి వలసల, అర్థవలసల విప్లవోద్యమాలపై చేసిన వ్యాఖ్యలు అతిముఖ్యమైనవి. చిలియన్ నావికాదళ తిరుగుబాటు, ఇండోనేషియా నావికాదళ తిరుగుబాటు, భారతదేశంలో కార్మిక కర్షక పోరాటాలు, ఫిలిప్పైనులో రైతుల సాయుధ పోరాటం, కొరియాలో సమైక్య పోరాటాలు, పరిష్కారంలో నూనెగనుల కార్మికుల విస్తృత సమైక్యత, తూర్పు అరేబియాలో సాయుధ తిరుగుబాటులు, సీగ్రోలలో విప్లవ పోరాటాల పెరుగుదల, మూడు ముఖ్య విషయాలను తెలియజేస్తాయన్నారు. ఒకటి సామ్రాజ్యవాద దేశాలయెడల జాతీయ అసంతృప్తి పెరిగిపోయి ఐక్య సంఘటన యేర్పాటుకు పరిస్థితులు అత్యంత సానుకూలంగా ఉన్నాయి. రెండు వలస దేశాలలోని బూర్జువావర్గం, సామ్రాజ్యవాదదేశాల బూర్జువా వర్గాల మధ్యగలవైరుధ్యం, ఈ రెంటిమధ్య భూస్వామ్యవర్గాల మధ్యగల వైరుధ్యం తీవ్రమైన కారణంగా విప్లవ ప్రజాపుద్యమాల అభివృద్ధికి సానుకూల పరిస్థితులు సురింత యెక్కువయ్యాయి. మూడు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటం ప్రజలలో జాతీయ సంస్కరణ వాదులను బలహీన పరచుటతో ఆ పార్టీలలో పెట్టి బూర్జువాల పార్టీలలో అతివాద జాతీయ విప్లవవర్గాలు ఏర్పడుటకు మార్గం ఏర్పడుతున్నది.

చైనా ప్రతినిధి వాంగ్మింగ్ భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఎత్తుగడలను సవివరంగా విమర్శించి, వాటిని అధిగమించుటకు మార్గాలను సూచించాడు. ఒంటెత్తు పోకడల కారణంగానే, గాంధీయజం, జాతీయ సంస్కరణవాద ప్రభావాలు ప్రజలలో

1. డిమిట్రోవ్, జి. (1950) కార్మికవర్గ ఐక్యత, పాశ్చాత్య నిరోధించుట (ఆంగ్లంలో) 7వ. అ. క; పా. కాంగ్రెసు నివేదిక. పి.పి.హెచ్. పే. 51-52

వాస్తవంగా నడలకుండా పున్నవన్నారు. వీటినుండి భారత కమ్యూనిస్టులు బయట పడుట అరంభమైందని అంగీకరిస్తూ అదేకాలంలో జాతీయ కాంగ్రెసుతో సామ్రాజ్య వాద వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనకు పిలుపు, కార్మిక కర్షక సోవియట్లకు నష్టపరిహారం లేకుండా భూస్వాముల భూమిని స్వాధీనం చేసుకొనుటకు పిలుపునిచ్చుట తీవ్రంగా విమర్శించారు. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటం ఈక్రింది ముఖ్యాంశాలపై జరగా లని సూచించారు. 1) బానిస రాజ్యాంగ 1935 చట్టానికి వ్యతిరేకంగా 2) రాజకీయ వై దీలనందరిని విడుదల చేయాలని 3) ప్రజావ్యతిరేక, అత్యవసర తదితర చట్టాలను రద్దుచేయాలని 4) పేతనాల తగ్గింపుకు, రిట్రెంచిమెంటుకు వ్యతిరేకంగాను 5) పన్నుల భారానికి, అధిక భూమిశిస్తుకు, శిస్తుకట్టనివారి భూములను జప్తుచేయుటకు వ్యతిరేకంగా 6) ప్రజాస్వామ్య హక్కుల కొరకు పోరాటాలు సాగించాలన్నారు.

భారత కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెసు, దాని అనుబంధ సంస్థలలో అవి సంస్కరణ వాదాన్ని అనుసరించుతున్నా, వారు కలిసినవచ్చినా రాకపోయినా తమ స్వతంత్ర నిర్మాణం కొనసాగిస్తూ ఎట్టి పరిస్థితులలోను వాటిలో పనిచేయుట మానరాదని, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటన విధానాలలో పని కొనసాగించి తమ అగ్రగణ్యమైన దళపాత్రను నిరూపించుకొనాలని బ్రెజిల్ అనుభవాలను ఉదహరించుతు వాంగ్మింగ్ వివరించారు. ఎట్టి పరిస్థితులలోను జాతీయ కాంగ్రెసులో పనిచేయుట మానరా దన్నారు¹.

ఇండియా ప్రతినిధి తాంబె ఒంటెత్తు పోకడ తప్పులను సంస్కరణవాద కార్మిక సంఘాలలో పనిచేయుకుండుట, అకారణంగా కార్మికవర్గంలో చొరవను కోల్పోవుటను అంగీకరిస్తూ “తన ప్రధాన దాడిని జాతీయ బూర్జువా నాయకత్వపు సంస్కరణవాదపు ప్రమాదంపై కేంద్రీకరించాడని”² దత్తాగుప్తా రచనవలన తెలుస్తున్నది. అధికారి మార్క్సిస్ట్ మిసలిని 1971లో 7వ కాంగ్రెసులో భారత ప్రతినిధి వర్గం పాల్గొనలేదని ప్రశ్నించారు. జెనెడి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ విండ్ మిల్లరులు, ‘కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా’ అను గ్రంథంలో భారత ప్రతినిధులుగ 7వ కాంగ్రెసు వెళ్ళుతున్న దేశపాంకె, మిరాజ్ కర్లను ప్రభుత్వం సింగపూరులో అరెస్ట్ చేసిందని పేర్కొనుట, అధికారి వ్రాతనే బలపరస్తున్నది. దత్తాగుప్తా ఇంప్రికార్ 15 (36) 17 అగస్టు 1935, 946-47 పేజీలలోని తాంబె ఉపన్యాసం ఉదహరించుటతో చారిత్రికాంశాలలో యింకా అస్పష్టత సంధిగ్ధతవున్నా, బూర్జువా వర్గంతో సహకారం, సంఘటనలపై భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీలో 1930 దశకంలోనే రెండు దృక్పథాలు కలవనుట స్పష్టం.

1. దత్తాగుప్తా, సో (1980) కొమింటర్న్ ఇండియా వలన సమస్య 1920-37

(అంగ్లంలో) పే. 220

2. అదే

పే. 217

దత్తు-బ్రాహ్మీల సిద్ధాంత ప్రకరము

వలన దేశాలలో జాతీయ విముక్తి పోరాటాలను సమీక్షించి; 7వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు మహాసభ రూపొందించిన, జాతీయ ఐక్యసంఘటనా కార్యక్రమాన్ని ఆధారం చేసుకొని భారతదేశ పరిస్థితులకు అన్వయించి ప్రముఖ బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకులు పామిడత్తు, డెన్ బ్రాహ్మీలు ఒక సిద్ధాంత ప్రక్రాన్ని భారత దేశానికి పంపారు.

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ జాతీయ కాంగ్రెసుతో ఐక్య సంఘటనా ఎత్తుగడలు అవలంబించి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక జాతీయ ఐక్య సంఘటనా కార్యక్రమాన్ననుసరించి స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని కొనసాగించాలనే మౌలిక విధానాన్ని దత్తు-బ్రాహ్మీల సిద్ధాంతం సూచించింది, ముఖ్యంగాలు క్లుప్తంగా యిలా ఉన్నవి.¹

జాతీయ కాంగ్రెసు శాసనోల్లంఘనోద్యమం విరమించి పోరాటాన్ని ఎన్నికల రంగానికి పరిమితం చేసింది. ఎన్నికల అనంతరం మంత్రివర్గాలను స్వీకరించాలా కూడదా? అనే సమస్యపై తీవ్ర భేదాభిప్రాయాలతో చీలివుంది. సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా ప్రతిఘటనోద్యమమేది లేదు. ఇది భారతదేశ పరిస్థితి.

కార్మిక కర్షక తదితర ప్రజాసామాన్యం అర్థిక యిబ్బందులకు లోనై జీతాల కోతకు, వడ్డీవ్యాపారుల, రెవెన్యూ అధికారులపీడనకు వ్యతిరేకంగా అజ్ఞానకాలాది సమ్మెలు తదితర పోరాటాలలో పాల్గొంటున్నారు. కాని ఐక్య కేంద్రీకృత నాయకత్వమేదిలేదు. ప్రజా కోర్కెలను సాధించేందుకు ఐక్య ప్రజా సంఘటనోద్యమాన్ని నిర్మించుటయే నేటి కీలకసమస్య.

జాతీయ కాంగ్రెసు లక్ష్నోలో సమావేశం కాబోతుంది. వామపక్షశక్తులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక రాజీలేని పోరాటం కొరకు సోషలిస్టు భావాల ప్రభావాన్ని ప్రతినిధించే కార్యక్రమాలకొరకు, కార్మిక, కర్షక సంఘాల నిర్మాణంకొరకు ఒత్తిడి చేస్తున్నాయి. తరతమ భేదాలతో సామ్రాజ్యవాదాన్ని వ్యతిరేకించే వారందరిలో ఐక్యత సాధించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి.

భారత జాతీయ విముక్తిపోరాటానికి ఐక్యత ప్రథమావశ్యకతయని అందరూ అంగీకరిస్తారు. ఇది సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక శత్రులందరి పుమ్మడి పోరాట ఐక్యత. కాంగ్రెసు నాయకులు కొందరు మితవాద, లిబరల్ శక్తులు, బ్రిటిష్ పాలకుల మిత్రులతో ఐక్యత అవసరమంటున్నారు అట్టి ఐక్యత సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని బలపరచదు పైగా పోరాటాన్ని వినశ్చించుటద్వారా ఏర్పడుతుంది స్వతంత్ర పోరాటాన్ని బలపీనపరుస్తుంది పార్లమెంటరీ ఎన్నికలు, మంత్రివర్గాల పంపకాల ఐక్యత.

సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనలో భాగస్వాములయ్యే ప్రజల వర్గ వ్యవస్థను దృష్టిలో పంచుకొనాలి. సామ్రాజ్యవాదంచే అణచబడుతున్న అత్యధిక

1. సత్యనారాయణ, కంభంపాటి (1983) ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ చరిత్ర పే. 255-72.

ప్రజల వుమ్మడి పోరాటంలో పాల్గొనుటకు సిద్ధంగావున్న వర్గాలన్నీ ఐక్యం కాగలవు అట్టి ఐక్యతకు జాతీయ కాంగ్రెసులోని శక్తులన్నిటిని, కార్మిక, కర్షక, యువజన సంఘాలన్నిటిని బ్రహ్మాండ ఐక్య సంఘటనలో ఉమ్మడివేదికపై జ్యోతిషమైనర్చగల ప్రాతిపదికలో యీ క్రింది అంశాలు భూమికగా వుండాలి. 1) సామ్రాజ్యవాదానికి జానిన రాజ్యాంగానికి వ్యతిరేకంగా భారతదేశానికి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యంనకు పోరాట పంధా 2) శ్రామిక ప్రజల ప్రధాన అవసరాలకై తీవ్రపోరాటం. ఇవే ఐక్య ప్రజా సంఘటన ముఖ్యంశాలు.

జాతీయ కాంగ్రెసు స్వాతంత్ర్యానికై పోరాడే ప్రజల ఐక్య సంఘటన ప్రజలలో విస్తృత భాగాలను ఐక్యపరచి బ్రహ్మాండమైన కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించింది. జాతీయ విముక్తికోరే అన్ని వర్గాల ప్రధాన ప్రజా సంస్థగా వుంది. ప్రతిపాడిస్తున్న సూచనలు ఈ ఐక్యతను మరింత విస్తృతపరచు ప్రయత్నం మాత్రమే సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనను నిర్మించుటలో జాతీయ కాంగ్రెసు ప్రధానపాత్ర వహించగలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని మార్పుకొనుటద్వారా కాంగ్రెసు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనగా రూపొందుతుంది. వామపక్షమైన కమ్యూనిస్టులు శాసనోల్లంఘనాన్ని 1922లో విరమించినపుడు స్వాతంత్ర్య నిర్వచనంలోని అన్న ప్లేత, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకతలోని పూగినలాటను రైతులకు వ్యతిరేకంగా భూస్వాములను బలపరచుటను గాంధీ-ఇర్విన్ వాదంబడికిను రౌండుటేబులు సమావేశంతో సహకారమార్గం చేబట్టుట. 1934లో పోరాట విరమణను పూనాలో నిర్ణయించుటను, ఆ విధానాలకు మూలం బూట్టవా నాయకత్వమని విస్మరించారు ఆ వర్గం యొక్క ప్రయోజనాలు తరచు ప్రజా ప్రయోజనాలతో, జాతీయ పోరాట ప్రయోజనాలతో ఘర్షణపడుతున్నాయని విమర్శించారు. అట్టి విధానాలను కాంగ్రెసు అవలంబించుటను విమర్శించుట స్వాతంత్ర్య సమరయోధులను, వారి పోరాటాన్ని బలపరచు సదుద్దేశ్యంతో మాత్రమే జరిగింది. ఆ విమర్శన నాయకత్వాన్ని వొక మాతనవశకు అభివృద్ధి చేస్తుంది.

జాతీయ కాంగ్రెసు స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని బలపరచే కార్మిక, కర్షక యువజన శక్తులందరిపై ఆధారపడక వ్యక్తులకు పరిమితమయ్యే నభ్యంత్యంమీద ఆధారపడి పుంది. వీరి సంఘాలు కాంగ్రెస్ వెలుపల వున్నాయి. కాంగ్రెసుతో ఐక్యసంఘటనా వొప్పందం ద్వారాకాని, సమిష్టి ప్రాతినిధ్యం ద్వారాకాని అవి ఐక్యత సాధిస్తేనే నిజమైన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజాసంఘటనగా, విస్తృత జాతీయ ఐక్యసంఘటనగా అది రూపొందగలదు. అధిక సంఖ్యాక కార్మిక, కర్షక, మధ్యతరగతి, యితర ప్రజానీకాన్ని ఏకైక స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ సైన్యంగా సమీకరించగలుగుతుంది. కార్మికవర్గం అగ్రగణిపాత్ర నిర్వహించుతుంది. “దత్తు, బ్రాహ్మిల ‘సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజాసంఘటన’ భారత జాతీయ కాంగ్రెసు పునాదిగా ‘ఐక్య జాతీయ సంఘటన పంధా’ కార్మిక, కర్షక సంఘాలు అనుబంధసంస్థలుగా యేర్పడి, పోరాటాలకు నాంది ప్రస్తావన అయింది. జవహర్ లాల్ నెహ్రూ నుండి సుముఖ స్పందనలతో, “భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ జాతీయ

రంగంలో అత్యధిక మిత్రులు లభించుటకు, అతివాదం అభివృద్ధి చెందుటగా తోడ్పడింది. సోషలిస్టు పార్టీతో ఐక్యసంఘటన యేర్పడుటకు, నెహ్రూవాదులు అందులో చేరుట జరిగింది కొన్ని రాష్ట్ర కాంగ్రెసులు అతివాదుల నాయకత్వంలోనికివచ్చాయి. జాతీయోద్యమం విస్తరించి బలాన్ని చేకూర్చుకొంది. అతివాదులు, వారి మిత్రులు, కాంగ్రెసులో బలమైన శక్తిగా రూపొందారు¹."

కాంగ్రెసు నిబంధనావళిని మార్చవలసిన అవసరముంది. ప్రజానీకంతో ప్రత్యక్ష సంబంధం నిరంతరం కలిగివుండుటకు కార్మిక, కర్షక, యువజన సంఘాలు, కాంగ్రెసు రాష్ట్ర, జిల్లా, తాలుకా, గ్రామస్థాయిలలో తమ ప్రతినిధులను పంపే హక్కు, నిబంధనావళిలో చేర్చాలి. ఈ సమిష్టి ప్రాతినిధ్య పద్ధతి, ప్రజా సంఘాలకేగాక, అంతకంతకు ప్రజానీకాని కంతటికి విస్తృతంగా వ్యాపిస్తుంది. ఈ పద్ధతి యూరోపియన్ లేబరు పార్టీలకేగాక, ప్రధమంలో చైనా కొమింగ్ టాంగ్ పార్టీలో సత్ఫలితాలను యిచ్చింది. కాంగ్రెసు నిబంధనావళిలో సమిష్టి ప్రాతినిధ్యసూత్రం చేర్చుటకు కొంతకాలం పట్టనచ్చును కాన అన్ని స్థాయిలలో కాంగ్రెసు కమిటీలు, కార్మిక, కర్షక, యువజన సంఘాలు, కాంగ్రెసు సోషలిస్టు, తదితర సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంస్థల గ్రూపులతో సంయుక్త సంఘాలను యేర్పరచాలి ఐక్యసంఘటనలో సంయుక్తంగా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రచారం సాగించుట అత్యవసరం. బొంబాయి, కలకత్తాలలో యిట్టి సంఘటనలు తాత్కాలికంగా పనిచేస్తున్నాయి. వాటిని శాశ్వత ప్రాతిపదికపై నిర్మించాలి. బొంబాయిలో రాజ్యాంగవట్టానికి వ్యతిరేకంగా ఐక్యసంఘటన ప్రదర్శనలు జరిగాయి. ఇవి ప్రాథమికచర్యలే అయినా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటనకై ప్రజలలో ప్రబలతే వాంఛను, ఆశయాలను, అవకాశాలను ప్రతిబింబించుచున్నవి ఈ కర్తవ్యాల కనుగుణంగా ప్రజలపాత్రను యనుమడింప జేయుటకు, కాంగ్రెసు యంత్రాంగాన్ని ప్రజాతంత్రం చేయాలి. తదనుగుణంగా నిబంధనావళిని సవరణచేయాలి.

ఐక్యసంఘటన కార్యక్రమము : ప్రజాపోరాట పద్ధతులు :

జాతీయ కాంగ్రెసుకేగాక, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటన కంతటికి వొక స్పష్టమైన ఆచరణ కార్యక్రమ ముండాలి. లాహోర్ కాంగ్రెసు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమనగా పైనిక, రక్షణ, దేశ, విదేశ వ్యవహారాలపైన పన్నులు, వ్యాపారం, ద్రవ్య, ఆర్థిక విధానాలన్నిటిపై సంపూర్ణ అధికారం కలిగియుండుటయని నిర్వచించగా, కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ, సెప్టెంబరు 1934 వార్తా సమావేశంలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానానికి విరుద్ధంగా, అధినివేశ ప్రతిపత్తిని పునరుద్ధరించింది.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే పోరాట లక్ష్యమని, సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీని, రాజీ సంభాషణలను, నూతన రాజ్యాంగవట్టాన్ని తిరస్కరించాలి. స్వాతంత్ర్య పోరాట కార్యక్రమాన్ని, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక తక్షణ రాజకీయ కోర్కెలతో, కార్మిక, కర్షక, యువజన తక్షణ కోర్కెలతోను జతపరచాలి. ఆయా సంఘాల ప్రతి

నిధులు కార్యక్రమాలను ఉమ్మడిగా రూపొందించుకొనవచ్చు. ఈ క్రింది కనీస కోర్కెలపై యేకాభిప్రాయానికి రావచ్చు. అవి : 1) భారతదేశ గమ్యం సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం 2) వాక్యభా, పత్రికా, సంఘ సమావేశ స్వాతంత్ర్యం, సమ్మె, పికిటింగు స్వాతంత్ర్యం గ్యారంటీ చేయాలి. 3) సకల నిర్బంధచట్టాలు, అర్థినెన్నులు, కార్మిక వ్యతిరేకచట్టాలు రద్దుచేయాలి. 4) రాజకీయ ఖైదీలందరినీ, డిటెన్యూలు, ఇంటర్నీలును విడుదల చేయాలి. 5) కార్మికుల జీతాలను తగ్గించరాదు, భర్తరఫ చేయరాదు, 8 గంటల పని, కనీసజీతం నిర్ణయించాలి. రైతుల శిస్తులు సగానికి తగ్గించాలి. సామ్రాజ్యవాదులు, సంస్థానాధీశులు, జమీందారులు, వడ్డీ వ్యాపారస్తులు రైతుల ఖామీలను లాక్కొనరాదు. భేదభలు చేయరాదు.

పోరాటానికి సంబంధించిన తక్షణ కోర్కెలను స్థానిక పరిస్థితులబట్టి, పోరాట దశలబట్టి రూపొందించుకొనవచ్చు.

ప్రజా సమీకరణకు, పుద్యమాని కఠటికి ఒక కేంద్ర రాజకీయ నినాదం అవసరం. రాజ్యాంగ నిర్ణయసభను సమావేశపరచాలనేదే ఆ కేంద్ర నినాదం.

ప్రజలు యిప్పటికి అహింసా సిద్ధాంతంపై విశ్వాసం కలిగి ఉన్నమాటవిజమే. అయితే దాన్ని పిడివాదంగా చేసి అన్నితరగతులవాు కట్టుబడి ఉండాలనే షరతును విధించుట జాతీయసంఘటన ఐక్యతకు అటంకంకలిగించుటయే అగుతుంది. అహింసా వాదం వ్యక్తిగత హింసావాద నిరర్థ విధానాలకు అల్ప సంఖ్యాకుల దుందుడుకు చర్యలకు వ్యతిరేకంగానే గాక పటిష్టమైన ప్రజా కార్యాచరణను బంధించి ఉంచుటకు, సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా అత్యంత బలీయమైన వర్గపోరాట రూపాలు అభివృద్ధికాకుండా మాత్రమే పునయోగపడుతుంది సామ్రాజ్యవాదుల హింసాకాండకు స్వేచ్ఛనిచ్చి జాతీయ పోరాటంలో ప్రభుత్వ హింసాకాండకు వ్యతిరేకంగా జరిపే ప్రతిఘటనను నీరుకార్చింది. జాతీయ పోరాటం పురోగమించకుండా నిరోధించి నిర్వీర్యశక్తిగా తయారైంది.

భారత జాతీయోద్యమం తన శతృవును ఓడించదలచుకొంటే అహింసా సిద్ధాంతానికి స్వస్తి చెప్పాలి, ఈ సమస్యపై నిశితమైన సిద్ధాంత పోరాటం అవసరం. ఈ పోరాటం నిరంతరం విశదీకరించే రూపంలో ఒప్పించే విధానంలో ఉండాలి. జాతీయైక్య సంఘటనను చీల్చేవిధంగా ఉండరాదు, ప్రాధాన్యత ప్రజాపోరాటాన్ని అభివృద్ధిచేయుటకీవ్వాలి. నిర్మాణ రంగంలో ప్రధాన కర్తవ్యం కార్మిక, కర్షక, మధ్యతరగతి తదితరులను సంఘటిత పరచుట, వారి ప్రధాన కోర్కెలపై పోరాడుట, ఆ పోరాటాన్ని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో జతపరచుటగ నెంచాలి.

సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య ప్రజాసంఘటనకు కాంగ్రెసు తన వ్యవస్థను నిబంధనావళిని, విధానాన్ని మార్చుకొనునట్లు చేయుటకు వామపక్ష శక్తులన్నీ పై ప్రధాన కోర్కెలకై సమిష్టిగా పోరాడుట అవసరం. వామపక్ష శక్తులమధ్యగల భేదాభిప్రాయాలను సమగ్రంగా, సహృద్భావంతో చర్చించి పరిష్కరించుకొనుట అవసరం. వాంఛనీయం. తోజావారి పోరాటాల్లో యే యే సమస్యలపై కాంగ్రెసుతో

వౌషండలు సాధ్యమా, ఆయా సమన్యలపై సహకరించుకొనుటకు అభిప్రాయ భేదాలు అడ్డుకారాదు. వామపక్ష శక్తులను పటిష్టమొనర్చుట ద్వారా ఉమ్మడి పోరాటంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజా ఐక్య సంఘటన తొలిదశను నిర్మించవచ్చు. ఈ దశలలో ఐక్య సంఘటన స్థానిక, జిల్లా ప్రాతిపదికలపై నిర్మించబడేటట్లు శ్రద్ధ వహించాలి.

రానున్న ఎన్నికలలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటన పంథాను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కొరకు ఖచ్చితంగా పోరాడాలనే విధానాన్ని ప్రజల ముందుంచాలి. సామ్రాజ్యవాదులకు, వారి మిత్రులకు వ్యతిరేకంగా ఐక్యసంఘటన పోరాడుతు, ఐక్యసంఘటన వోట్లు చీలకుండా చూడాలి. ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించుటకు మార్గం విషయమై పోరాటవాదుల దృష్టిని కేంద్రీకరించి, సమాలోచనలు జరపాలి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం, ప్రజానీకపు కోర్కెలకై పోరాడే ప్రాతిపదికపై నిర్మించబడే సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక కూటమి ఈ కార్యక్రమంపై కొన్ని స్థానాలలో తన అభ్యర్థులను నిలబెట్టేందుకు కాంగ్రెసు నాయకత్వంతో ఒప్పందం కుదుర్చుకొంటుంది. కనీసం ప్రయత్నిస్తుంది లేదా తమ కార్యక్రమ ప్రాతిపదికపై కొన్ని కాంగ్రెసు స్థానాలు తమకు కేటాయించునట్లు చూడాలి. వారు జాతీయ ఐక్య సంఘటనా అభ్యర్థులుగ గుర్తించబడాలి. మిగతా స్థానాలలో వారు కాంగ్రెసు కార్యక్రమాన్ని ఆమోదించి, అధికార కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపరచాలి. ఉభయపక్షాలు యిట్టి ఒప్పందాన్ని జాగ్రత్తగ రూపొందించుకొనాలి సుహృద్భావంతో యిది సుసాధ్యం. అయితే ఈ ఐక్యత సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక కూటమి, వామపక్ష శక్తుల గొంతునులుముటకువయోగపడకుండునట్లు ఉభయులూ చూడాలి.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం భారతదేశంపై బానిస రాజ్యాంగ చట్టాన్ని రద్దుతున్నది. దానిని తిరస్కరించి, సహకరించమని ప్రకటించుట మాత్రమే చాలదు. ప్రత్యామ్నాయంగా రాజ్యాంగ నిర్ణయ సభను సమావేశపరచాలనేది మన కేంద్ర రాజకీయ నినాదంకావాలి. అందుకు సమాన, సార్వజనీన, వయోజన, ప్రత్యక్ష రహస్య ఓటింగుపై ఎన్నికైన ప్రతినిధులు సమావేశపరచబడాలి. ఈ కేంద్ర నినాదం ప్రజల పాక్షిక, తక్షణ కోర్కెలపై జరిగే పోరాటాలన్నిటిని ఐక్యపరచాలి.

ప్రపంచ యుద్ధ ప్రమాదం స్పష్టంగావుంది. కాన భారతదేశంలో జాతీయైక్య సంఘటన ప్రాధాన్యత హెచ్చింది. అంతర్జాతీయ పరిస్థితి అతి విస్తృత సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనను పేగంగా నిర్మించవలసిన అవసరాన్ని తెలియజేస్తుంది.

స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని బలపరచే వారందరూ ఆలోచించుటకు తాము ఈ ప్రతిపాదనలు చేస్తున్నామన్నారు. ప్రజా ఐక్యసంఘటన ఏర్పడితే భారత జాతీయోద్యమం త్వరితంగా నూతన స్వభావాన్ని సంతరించుకొంటుంది.

దత్తు, బ్రాహ్మిలు ఆశించిన విధంగా ఈ సిద్ధాంత పత్రంపై కమ్యూనిస్టులే గాక సోషలిస్టులు, వామపక్ష కాంగ్రెసువాదులు విస్తృతంగాచర్చించారు. ఈ పత్రం భారత

జాతీయోద్యమంలో నూతన స్వభావాన్నేగాక కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు, తదితర వామ పక్షాలకు నూతన ఆలోచన, ఆచరణ ఆయుధాన్ని యిచ్చింది.

అంతర్జాతీయ 7వ, కమ్యూనిస్టు మహాసభ నిర్ణయాలు,
భారత కమ్యూనిస్టుల అవగాహన

దత్తు-బ్రాడ్లీల సిద్ధాంత పత్రం ప్రకటించిన వెంటనే భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, దానికి తమ ఆమోదాన్ని ఆ అవగాహనను బలపరచు ప్రకటనగా విడిచింది. దేశంలోని కమ్యూనిస్ట్ వర్గాలన్నిటికి ఆమోదయోగ్యమౌతుందని, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పుద్యమాన్ని అంతర్జాతీయ అవగాహనకు అనుసంధించుటకు, రాజకీయ విధానాన్ని ఆ మార్గంలో తిరిగి రూపొందించుటకు జోషినాయకత్వంలో ప్రయత్నించింది. అదే కాలంలో 6వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్ట్ కాంగ్రెసు నిర్ణయాలను, 7వ కాంగ్రెసు నిర్ణయాలు ఏ విధంగాను త్రోసిబుచ్చలేదనే అవగాహనను కొనసాగించింది. అనగా ఆరవ కాంగ్రెసు నిర్ణయాల ప్రాతిపదికపైనే మారిన నూతనపరిస్థితులలో నూతన ఎత్తుగడలను రూపొందించు ప్రయత్నం జరిగింది. అంటే 6వ కాంగ్రెసు “అతివాద” అవగాహననుండి పూర్తిగా బయటపడజాలకపోవుటను తెలియజేస్తుంది. బహుశా వలస సమస్యపై 6వ కాంగ్రెసు నిర్ణయాలకు 7వ కాంగ్రెసు నిర్ణయాలు భిన్నమైనవని స్పష్టంగా పేర్కొన్నందున కావచ్చు¹ అని దత్తాగుప్తా అభిప్రాయం.

భారత జాతీయ కాంగ్రెసు చట్టబద్ధ రాజకీయ సంస్థగా పని చేస్తున్నది. దానిలో కమ్యూనిస్టులు విడివిడిగాచేరి పనిచేయాలని 7వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెసు చేసిన సూచనపై కమ్యూనిస్టు పార్టీలో యేకాభిప్రాయంలేదు. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ పొలిట్ బ్యూరో, కాంగ్రెసులో కమ్యూనిస్టులచేరి పని చేయాలనే నిర్ణయాన్ని 1936 మధ్యకుగాని చేయజాలకపోయింది. కొందరు ఆ నిర్ణయాన్ని అంగీకరించక, భిన్నాభిప్రాయ పత్రాన్ని సమర్పించుట, పార్టీలో 6వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్ణయాల “అతివాద-ఒంటెత్తు పోకడల” ప్రభావం యెంతగా వుందో తెలియజేస్తుంది.

“సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజా ఐక్యసంఘటనను” రూపొందించు విధానాలను దత్తు-బ్రాడ్లీలు వివరించుతూ ప్రత్యేకంగా కాంగ్రెసుపై కేంద్రీకరించారు. “భారత ప్రజల జాతీయ పోరాటంలో యిప్పటికే జాతీయ కాంగ్రెసు ఐక్యసంఘటనగా లేదా?” అని కూడా ప్రశ్నించారు. కమ్యూనిస్టులకు యిట్టి ప్రశ్న ఊహించరానిది. ఆ ప్రశ్నకు “అవును” అని దత్తు-బ్రాడ్లీలు, జాతీయ విముక్తికి విస్తృత భారత ప్రజానీకాన్ని ఐక్యపరచే “మహాత్తరకార్యాన్ని” కాంగ్రెసు చేసిందని ప్రకటించారు. అంతేగాక, “జాతీయ పోరాట ప్రజానైరద్యం”గా కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యం వహించుతుందని తెలిపారు. అది సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక అన్ని పక్షాలవేదికగా వుపయోగపడదాయని ప్రశ్నించారు. “జాతీయ కాంగ్రెసు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజా సంఘటనను

1. దత్తాగుప్తా సో. (1980) కొమింటర్న్ ఇండియా వలస సమస్య

వాస్తవం చేయుటలో మహత్తర పాత్ర వహించగలడు.¹ ఇంకా “జాతీయ కాంగ్రెసు తన నిర్మాణ నిబంధనలను, కార్యక్రమాన్ని మార్పులుచేసి, సామ్రాజ్యవాద ప్రజా సంఘటనగా కాంగ్రెసును చేయగల అవకాశాలున్నవి, పేరులో యేమున్నది వాస్తవికత కావాలి-” అని దత్తు-బ్రాడ్లీలు వివరించారు.

“దత్తు, బ్రాడ్లీల రెండోపత్రం భారతదేశంలో శ్రేణు యూనియన్ల ఐక్యతా మార్గం” మార్చి 1936లో ప్రకటించబడింది. అన్ని శ్రేణు యూనియనులు విశేష ముగా ఆదరించాయి. దానిలోని నిజాయితీ, యన్. యం. జోషిని కదలించింది. కార్మికవర్గ ఐక్యత నిర్మాణానికి, పోరాటానికి తోడ్పడి, ఎ. ఐ. టి. యు. సి. ఆధ్వర్యంలో ఐక్య కార్మికోద్యమానికి తోడ్పడింది. పోరాటాల మాతనశకం ప్రారంభమైంది²”

కాంగ్రెసు నిజమైన ఐక్యసంఘటన కాగలదని ఆశించిన దత్తు-బ్రాడ్లీలు తమ ప్రకటనలో తదితర అవకాశాలను విస్మరించి, ఆ కాంగ్రెసును ఆ విధంగా రూపొందించుటపై కేంద్రీకరించారు. అయితే యీ పని భారత కమ్యూనిస్టులు నిర్వహించాలి. కాంగ్రెసులో యీ మార్పుకు నాలుగు సంస్కరణలు అది ఆమోదించవలసి వుంటుంది. “సమిష్టి సభ్యత్వం” అనగా ప్రజాసంస్థలు సమిష్టిగా కాంగ్రెసులో సభ్యత్వం స్వీకరించు అవకాశాన్ని కలుగజేయుట, కేంద్రీకృత అజమాయిషీకాక సంస్థ నిర్మాణాన్ని ప్రజాస్వామీకరణ” చేయుట, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకతలోని ఆస్పష్టతను విడనాడి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం, ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాన్ని కోరుట, చివర అంశంగా “అహింసా పిడివాదాన్ని” విడనాడుట, దత్తు-బ్రాడ్లీల ప్రకారం కాంగ్రెసు అనుసరించాలి. ప్రథమ అంశం ప్రాథమికమైనది, యితర అంశాలుకు అది నాంది అగుతుంది శ్రేణు యూనియన్ల వంటి ప్రజాసంస్థలకు సమిష్టి సభ్యత్వాన్నిచ్చుట అతివాదశక్తులను బలపరచుట అగుతుంది. అయితే వామపక్షాలు సాటిలేని ఐక్యతను సాధించవలసివుంది. అంచేత భారత కమ్యూనిస్టులు యితర వామపక్షాలతో సమిష్టి ప్రయోజన వౌఘందాలను చేసుకొనవలసి వుంటుంది దత్తు-బ్రాడ్లీలు తమ సిద్ధాంతములో కాంగ్రెసులోని వామపక్షాల ఐక్యత కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ ద్వారా సాధించవలసి వుంటుందని స్పష్టం చేశారు.

“సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కొరకై సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంకై ఒక కనీస కార్యక్రమ ముఖ్యాంశాలపై కాంగ్రెసు సోషలిస్టులు, శ్రేణు యూనియన్లు, కమ్యూనిస్టులు, వామపక్ష కాంగ్రెసువాదులు ఐక్యం కాగలగాలి. ప్రజాసంస్థలను ప్రజా పోరాటాల అభివృద్ధికై, కాంగ్రెసు నిర్మాణ నిబంధనలలో, విధాన కార్యక్రమాలలో మార్పులకొరకు, యీ లక్ష్యసాధనకై నాయకత్వంలో మార్పులకై పోరాడుటకు ఐక్యం

1. జె నె డి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ విండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పెరినియడ్ ప్రెస్. బొంబాయి పే. 159-60లో, ఇంప్రికార్ XVI ఫిబ్రవరి 29, 1936. పే. 297-300 పేజీల నుండి ఉదహరించబడింది.

2. జోషి, పి. సి. (1971) ఇండియన్ రెప్టె రివ్యూ. వా. 1. సం 4. పే. 53.

కాగలగాలి. కాంగ్రెసులోని అన్ని వామపక్షగ్రూపుల సంస్థగా కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ ప్రధానపాత్ర వహించవలసి వుంది. కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీలో కార్యక్రమ, ఎత్తుగడల సమన్వయపై సమగ్ర వివరణ, యీ సందర్భంలో అత్యంత ప్రాధాన్యత వహిస్తుంది" అని దత్తు-బ్రాడ్లీలు వివరించుట మరింత వెలుగును ప్రసరించింది. దత్తు-బ్రాడ్లీలు కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ ప్రధాన మైనారిటీ అని, కాంగ్రెసులో మూడవ వంతు బలాన్ని కలిగివుందని, మెజారిటీ కాగల అవకాశాలున్నవని అంచనాపెసారు. కమ్యూనిస్టులు, ప్రజాసంస్థలు కాంగ్రెసులో చేరుటతో, వామపక్షాలు కాంగ్రెసులో తప్పనిసరిగా మెజారిటీని పొందగలవని ఆశించారు. కాంగ్రెసులో ఆడికృత సంపాదించుట ద్వేయమని అవకాశాలున్నవని పరోక్షంగా ప్రకటించారు.

దత్తు-బ్రాడ్లీలు తమ సిద్ధాంతంలో కాంగ్రెసు బూర్జువా గాంధీ నాయకత్వాన్ని ఖండించకపోయినా, నర్మగర్భంగా సిద్ధాంతపత్రం అంతటాయమిడివుంది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ 'అహింస'ను వ్యతిరేకిస్తుందని స్పష్టంచేయుట, ఎట్టి సారూప్యతలేకుండా గాంధీయన్ నాయకత్వాన్ని వ్యతిరేకించుతామని ఖండితంగా చెప్పటయే అగుతుంది. దీని అర్థం బూర్జువా వర్గాలు సమ్యులుగా ఉండుటను వ్యతిరేకించుటగాదు. అనేకచోట్ల సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజాసంఘటన కార్మికులు, కర్షకులు, పెటీ బూర్జువాలపై ప్రధానంగా ఆధారపడుతుందని, కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెసు విస్తృతిని అన్నివర్గాల నైజాన్ని కొనసాగిస్తుందని అందులోని యేవర్గాన్ని బూర్జువావర్గంతోసహా త్రోసివేయు కుండా జాగ్రత్త పడుతుందని నొక్కిచెప్పారు.

స్పష్టంగా దత్తు-బ్రాడ్లీల సిద్ధాంతం డిమిట్రావ్ విధానాన్ని అనుసరించుట, కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసులోని వామపక్షాన్ని బలపరుస్తూ మితవాద నాయకత్వ పక్షంపై దాడిచేస్తుంది. దీని అర్థం కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీతో సహకారపైత్రి-అంటే వైనుండి ఐక్య సంఘటన-కాంగ్రెసులో ప్రతిబింబించుట అంటే క్రింది నుండి ఐక్య సంఘటన అనుట స్పష్టం. భారత కమ్యూనిస్టులు జాతీయ నాయకత్వాన్ని క్రింది కార్యకర్తలనుండి పేరుచేసి, కాంగ్రెసును సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, మరింత విప్లవ ఆయుధంగా కమ్యూనిస్టులు తప్పనిసరిగా రూపొందించాలి.¹

కమ్యూనిస్టుల సోషలిస్టుల మైత్రీ సహకారం

కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీని స్థాపించుచ్యేయంతో మే 1934లో జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ను కన్వీనరుగా, సోషలిస్టు భావాలు కలిగిన వారి సహాకారం పాట్నాలో ఎన్నుకొంది. రాజకీయ సన్నాహక కమిటీని మసానిగోరె, గౌతమ్, నంబూద్రిపాద్ లతో యేర్పాటు చేశారు. నంబూద్రిపాద్ ఒక సంయుక్త కార్యదర్శిగా అయ్యారు. జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభ ఆక్టోబరు 1934లో బొంబాయిలో జరుగునపుడు కొన్ని రోజులు ముందుగా కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ సంస్థాపక మహాసభ జరిగింది. రాజకీయ విధానం, కార్యక్రమం ఆమోదించబడింది. ప్రతి కాంగ్రెసు, సోషలిస్టు కాంగ్రెసులో విధిగా సభ్యుడై వుండాలని నిర్ణయించారు. "భారత జాతీయ కాంగ్రెసుచేత

1. జె నె డి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ లిండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం

సోషలిజాన్ని లక్ష్యంగా ఆమోదించజేయుట, దానిని సోషలిష్టు సంస్థగా మార్చుట కాంగ్రెసుసోషలిస్టుపార్టీ లక్ష్యంగా¹ ఆ మహాసభ ఆమోదించింది. అంతేగాక రైతు పోరాటాలద్వారా అనేక సోషలిస్ట్ ఛార్టర్లను నిర్మాణంచేసి, ఆ పోరాటాలనుండి వచ్చిన కార్యకర్తలతో పార్టీ నిర్మాణంగావించి తద్వారా "అధికార పీఠాలైన పోలీసు తానాలను ఆక్రమించుట అనే వ్యూహరచన "సోషలిజం ఎందుకు?" అనే రచనలో జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ఒక పోరాటపంథాను కాంగ్రెసు కార్యక్రమానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రజలముందు, ముఖ్యంగా యువకుల ముందుంచారు.

బొంబాయి కాంగ్రెసు మహాసభముందు 1934లో జరిగిన ఎఐసిసి సమావేశంలో గాంధీజీ నాయకత్వాన్ని వ్యతిరేకించుటలో కాంగ్రెసు సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు కలిశారు. ప్రధానపాత్ర సోషలిస్టులు వహించారు. సమావేశంలో జయప్రకాశ్ నారాయణ్ యితర సోషలిస్టులు పార్లమెంటరీ విధానాన్ని, గాంధేయ పోరాట విధానాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించి, నిరసన తెలియజేశారు. "అక్టోబరులో జరిగిన బొంబాయి కాంగ్రెసు రాజకీయ మహాసభ అతివాద, మితవాదులమధ్య యుద్ధరంగమైంది. గాంధీజీ అనుచరులు, మితవాద పార్లమెంటరీవాదన నాయకులైన బులాబాయ్ దేశాయి మున్నీలు ఒకవైపు, జయప్రకాశ్ నారాయణ్, నరేంద్రదేవ్, సంపూర్ణానంద్, కమలాదేవి చటోపాధ్యాయ, యూనస్ మెహరాబీ కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ నాయకులు మరోవైపు సంఘర్షించారు. గాంధీయన్ కార్యక్రమానికి వ్యతిరేకంగా జయప్రకాశ్ నారాయణ్ అతిముఖ్యమైన ఉపన్యాసమిచ్చారు².

బొంబాయి 1934 కాంగ్రెసు మహాసభలో ఎఐసిసిలో కాంగ్రెసు విధానాలను, గాంధీజీ నాయకత్వాన్ని సోషలిస్ట్ వర్గాలు తీవ్రంగా విమర్శించి, పార్లమెంటరీ విధానాన్ని నిరసించుట, కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ ఏర్పాటుపట్ల కాంగ్రెసు నాయకత్వం సుముఖత చూపకపోగా వ్యతిరేక భావాన్ని కలిగివుంది. ఫలితంగా కాంగ్రెసు నాయకత్వం వొకవైపు మరింత మితవాదం వైపు పయనించుట, మరోవైపు అభివృద్ధికర సోషలిస్ట్ భావాలపెంపును పరోక్షంగా అరికట్టుటకు రాబోవు ఎన్నికలు, తదనంతర రాజీ విధానాల దృష్ట్యా సోషలిస్ట్ భావాలుకల నెహ్రూని అధ్యక్షునిచేసి, తమ విధానాలను కొనసాగించ నిర్ణయించాయి. లాహోర్ కాంగ్రెసులో కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగా నెహ్రూని చేసికొనసాగించ నిర్ణయించారు. లాహోర్ కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటుగా నెహ్రూ పేరును గాంధీజీ స్వయంగా ప్రతిపాదించారు అక్టో 1936 కాంగ్రెసులో గాంధీజీ స్వయంగా నెహ్రూపేరు ప్రతిపాదించారు. తదుపరి మరో సంవత్సరం పొడిగించారు. వామపక్ష నాయకులైన సుఖానంద్రబోస్ ను నెహ్రూ తరువాత అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నికచేశారు. ఈ విధంగా పరుసగా మూడు సంవత్సరాలు వామపక్షయు

1. సంబుద్రిపాద్, ఇ.యం.యస్. (1987) ఒక ఇండియన్ కమ్యూనిస్ట్ జ్ఞాపకాలు. (ఆంగ్లంలో) పే. 58.

2. సంబుద్రిపాద్ (1988) భారత స్వాతంత్ర్యపోరాట చరిత్ర (తెలుగులో) ద్వీ. భా. పే. 96

లైన నాయకులు సుబాన్‌చంద్రబోస్‌ను నెహ్రూ తరువాత కాంగ్రెసు అధ్యక్షపదవికి ప్రతిపాదించారు. ఈ విధంగా వరుసగా మూడు సంవత్సరాలు వామపక్ష నాయకులను కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా చేసింది. వామపక్షవాదుల ఒత్తిడిగాక మితవాదులు యిష్టానుసారమే అంతా చేశారని వంబూద్రిపాద్ వివరించారు.¹

కాంగ్రెసుచే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యలక్ష్యాన్ని అమోదింపజేసిన విధంగానే క్రమేణా, కాంగ్రెసును సోషలిజం కొరకు పోరాడే సంస్థగా మార్చవచ్చు అనే ఆశతోనే సోషలిస్టులు ముఖ్యంగా కార్మిక, కర్షక, యువజన, యితర ప్రజాసంస్థలద్వారా పొందగలిగే వర్గపోరాట బలంతో డేజ్ స్వాతంత్రం కొరకు జరిగే పోరాటంలో కాంగ్రెసును సమిష్టిపేదికగా మార్చవచ్చని తలచారు. అందువలనే కాంగ్రెసు సభ్యత్వం, కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ సభ్యత్వానికి తప్పని షరతుగా నియమావళిలో చేర్చారు.

జనవరి 1936లో కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ మీరట్ సమావేశం జరిగింది. ఈ ద్వితీయ మహాసభలో కైక్రబరీ జయప్రకాష్ నారాయణ్ చొరవతో కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ జాతీయ కార్యవర్గం, కమ్యూనిస్టులను సభ్యులుగా చేర్చుకొనుటను అమోదించుతూ, యేకగ్రీవంగా తీర్మానించింది. వ్యక్తిగతంగా పెట్టుకొన్న ధరభాస్తులను కార్యవర్గం పరిశీలించి అమోదిస్తుందని స్పష్టం చేసింది. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ రహస్యంగా వున్నందున యీ నిర్ణయం రహస్యంగానే వుంచబడింది.

అప్పట్లో మాస్కోలో బ్రిటిష్ సద్యావనా చర్యలకు సంబంధం లేకుండానే కమ్యూనిస్టు-సోషలిస్టులు భారతదేశంలో సహకారమైత్రీ చర్యలు భారత సోషలిస్టుల చొరవతోనే గైకొనబడినవి. కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత ప్రకటించిన తన కథనములో, మీరట్ సోషలిస్టు పార్టీ మహాసభకు కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన సౌహార్ద్ర ప్రతినిధిని పంపినా, పార్టీనుండి ఎట్టి అభ్యర్థన లేదు, అధికార కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైఖరి యింకా యేర్పాటువాదంలోనే వుంది, కాని సోషలిస్టు పార్టీ వ్యతిరేకఛోరణిలో మాత్రం లేదు. జాతీయ కార్యవర్గ నిర్ణయం యేకపక్షంగా చేయబడింది. జయప్రకాష్, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలో, ముఖ్యవర్గాలు ఐక్యసంఘటనకు సుముఖంగా వున్నారనే విశ్వాసంతోనే ఆ తీర్మానం చేయబడిందని నివేదించారు.²

ఆ కాలంలోని కమ్యూనిస్టుల వైఖరినిబట్టి, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఐక్యసంఘటనా పంథాని అమోదించుటకు కమ్యూనిస్టులు విముఖులుగా వున్నారు. జనవరిలో దత్త-బ్రాడ్లీల సిద్ధాంత ప్రకటన ప్రతివారికి అందేటప్పటికి, సెక్షేరియన్

1. వంబూద్రిపాద్ (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర (తెలుగులో) ద్వితీ. భా. పే. 100

2. జెనె డి ఒజర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ విండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 161 లో, “టువర్డ్స్ స్ట్రెగ్త్ గుల్” బాంబె, పద్మ పబ్లికేషన్, జయప్రకాష్ రచన 298 పే. నుండి ఉదహరింపు.

వైఖరిని కొనసాగిస్తూ, నూతన పంథాపై తీవ్రంగా ఆలోచించనే లేదు.¹ అనేకమంది సభ్యులు “బూర్జువా” జాతీయ కాంగ్రెసులో చేరుటకు వెనుకాడారు. ఇది సోషలిస్టులతో కలిసి పనిచేస్తున్నా కొనసాగించి, వీరితో కలిసి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటన యేర్పరుటకు ప్రమాదకరంగా నెంచరు. కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ సభ్యులుగా చేరమని కమ్యూనిస్టులను ఆహ్వానించిన తరువాత రెండు మాసాలకు మార్చిలో, సంవత్సరం క్రితం యేర్పడిన నూతన కేంద్రకమిటి, దత్తు - బ్రాడ్లీల సూచనలను, వాటిని అమలుచేయు పద్ధతులను, యంత్రాంగ విషయమై ఎట్టి ఆలోచన, చర్చలు, సమాలోచనలు, సంప్రదింపులు జరుపలేదు. పార్టీ కమిటిలోని “అతివాదుల” ప్రతిఘటనను ఎదుర్కొనవలసి వచ్చింది.

అంచేతనే పార్టీ మొత్తంగా, ఐక్యసంఘటనా పంథాకు చాల నెమ్మదిగా స్పందించింది, సమర్థవంతమైన కేంద్ర నాయకత్వం లేనందున నిరవధికంగా నూతన పంథాపై వివిధ ప్రాక్షనులు అంతర్గత పోరాటం సాగించాయి. ఏ ప్రాక్షన్ కు చెందని, నాయకత్వం చేబట్టగలిగిన పి. సి. జోషీ గుర్తింపబడి, జనరల్ సెక్రటరీ ఆయ్యారు. శక్తివంతమైన అతని నాయకత్వంలో, కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు పార్టీ ప్రతిపాదనలు, అవకాశాలను, ఆచరణ కార్యక్రమాలుగ రూపొందించబడ్డాయి.

జోషీ సూచనల ప్రకారం కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ సభ్యత్వానికి దరఖాస్తు చేయ ప్రారంభించారు. నూతన కర్తవ్యాలను నిర్వహించుటకు యంత్రాంగ నిర్మాణం చేయ మొదలుపెట్టారు. రహస్యంగా వొక జర్నలు ప్రారంభించారు. అదే “కమ్యూనిస్టు” పత్రిక, వొక క్రమంలో సోషలిస్ట్ పార్టీలో కమ్యూనిస్ట్ ప్రాక్షనులను యేర్పాటు చేసింది. అదే విధంగా అనేక యితర బూర్జువా సంస్థలలో కూడ చురుకుగా సాగించింది. అవి చక్కని క్రమశిక్షణతో కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ పార్టీ, తదితర అన్ని ప్రజా సంఘాలలో చురుకుగా పనిచేస్తూ నూతన నాయకత్వాన్ని అభివృద్ధి చేయసాగారు. ఈ విధంగా భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ, సోషలిస్ట్ పార్టీ వర్గాలలో, జాతీయ కాంగ్రెసులోని జాతీయవర్గాలలో పేర్కొన తగిన శక్తిగా త్వరగానే అభివృద్ధి చెందింది.

కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టుల మధ్య అభిప్రాయ భేదాలు :

కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ పార్టీ జాతీయ కార్యవర్గానికి 1936 ఉత్తర అర్థ భాగానికే, కమ్యూనిస్టు ప్రాక్షనులు సోషలిస్ట్ పార్టీ నిర్మాణాన్ని చిన్నాభిన్నం చేస్తున్నవని, సోషలిస్టులను కమ్యూనిస్టులుగా మార్చుతున్నారని, కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ పార్టీ శాఖలను మెజారిటీలతో పట్టుకొంటున్నారని, బ్రేడు యూనియనులలో సోషలిస్టులతో పోటీపడుతున్నారని ఫిర్యాదులు రాసాగాయి. కేంద్ర కార్యవర్గం, రాష్ట్ర సోషలిస్టు

1. చలసాని వాసుదేవరావు. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్మాణ చరిత్ర. విజయవాడ ప్రజాశక్తి ప్రెస్. 1943. పే. 116-117. నుండి, పై రచయితలు తమ కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియాలోని 162 పే. ఉదహరింపు.

పార్టీల కమిటీలకు చొక హెచ్చరికను మాత్రంచేసి వూరుకొన్నది. కొన్ని సందర్భాలలో యీ హెచ్చరిక, అప్పటికే కొన్ని రాష్ట్ర కమిటీలు కమ్యూనిస్టులు లేక వారి అభిమానుల అధీనంలో ఉండుటచే హెచ్చరిక నిరుపయోగమైంది. దక్షిణ భారతంలో సోషలిస్టు వ్యవహారాలన్నిటినీ ఇ యం. యన్. నంబూద్రిపాద్, నయ్యుక్త కార్యదర్శి ఆధ్వర్యంలో ఉండుట జరిగింది. దక్షిణాదిన సోషలిస్టు పార్టీ వ్యవహారాలను, సోషలిస్టుపార్టీ జాయింటు కార్యదర్శి నంబూద్రిపాద్ చూస్తుండుటవలన 1936 చివరకు తమిళనాడు సోషలిస్టుపార్టీ వ్యవహారాలనుచూచుటకు పి. రామమూర్తి, పి. జీవానందంలను అధికారరీత్యా నియమించారు కొద్దికాలానికే ముగ్గురు బహిరంగంగా కమ్యూనిజం ప్రచారంచేయ మొదలుపెట్టారు. ఈ ముగ్గురు నాయకుల ప్రభావంతో రాష్ట్ర శాఖలు మొత్తంగా క్రమేణా భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ శాఖలై సవి. ఉత్తర భారతంలోని కార్మిక కేంద్రాలలో రహస్యంగానో, బహిరంగంగానో ఆ శాఖలు కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆధ్వర్యంలోనికివెళ్ళాయి. ఆంధ్ర సోషలిస్టు పార్టీశాఖ అందరెరిగిన పి. సుందరయ్య నాయకత్వంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ రాష్ట్ర శాఖగా రూపొందింది. ఉదాహరణకు బొంబాయిలో కార్మికోద్యమంలోని ప్రధాన శాఖలు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర కమిటీ సభ్యులైన సోలి చాట్లీవాలా నాయకత్వంలో కమ్యూనిస్ట్ ఆధ్వర్యంలోనికి వెళ్ళాయి.

కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ జాతీయ కార్యవర్గం కమ్యూనిస్టు విచ్ఛిన్నకర చర్యలను పరిగణలోనికి తీసుకొని ఒక ప్రకటన చేసింది. “ప్రాతన్విజాన్ని అవసరమైతే క్రమశిక్షణ చర్యల విధానంతో అరికట్టగలనని” కార్యవర్గం పునరుద్ఘటించింది.

ఈవిధంగా కాంగ్రెసుసోషలిస్టుపార్టీతో కమ్యూనిస్టుపార్టీ మైత్రీసహకారాన్ని ప్రారంభించిన నాటినుండి, సోషలిస్టు వర్గాలలోనికి రాజకీయంగా విస్తరించుట కొనసాగించింది. అదే కాలంలో కాంగ్రెసు నాయకత్వ విధానాలను వ్యతిరేకించు రాజకీయ విధానాలలో సమిష్టిగ రెండు పార్టీలు మైత్రీ సహకారాన్ని కొనసాగించాయి. సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యక్రమంలో తేలికగావిస్తూత సారూప్యత, ఆమోదం చూడగలిగారు. అది ప్రధానంగా సామ్రాజ్యవాద పూడ్చుట వ్యతిరేక కార్యక్రమం. అంతేగాక కొమింఁటర్న్ “అతివాద” విమర్శనను విశ్వాసంతో ఆమోదించారు.

అభిప్రాయ భేదాలు కమ్యూనిస్టులు-సోషలిస్టులమధ్య కమ్యూనిస్టులు మితవాదులుగ అయ్యారనే కారణంగా వచ్చాయి. ఉదాహరణకు కమ్యూనిస్టు పత్రిక 1937 మార్చి సంచిక సంపాదకీయంలో నాలుగు వర్గాల ప్రయోజనాలు మిళితమనే పేరుతో “బ్రిటిష్ ద్రవ్య పెట్టుబడి ఆధిక్యతకు వ్యతిరేకంగా భారత పెట్టుబడి దారి పగ్గ పోరాటాన్ని బలపరచుటను, మార్క్సిజానికి ద్రోహంగా సోషలిస్టులు తీవ్రంగా విమర్శించారు.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ పోలిట్ బ్యూరో ఫిబ్రవరి 1937లో ఆమోదించిన తీర్మానం ప్రధాన వివాదాంశమైంది. అది కమ్యూనిస్టుల నాలుగువర్గాల పూర్వప్రకటన. కమ్యూ

నిష్టు పార్టీ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనలో జాతీయ కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ, కార్మిక, కర్షక ప్రజా సంఘాలు మాత్రమేగాక, భారతీయ వ్యాపార, పారిశ్రామిక సంఘాలుకూడ కొన్ని వుండవచ్చని తీర్మానంలో తెలిపింది. పార్టీ రాజకీయ విధానంలో యీ తీర్మానం ముఖ్యమైన మైలురాయియని కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వం గొప్పగా చెప్పుకొంటున్నది కాని కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీలో యిది పెద్ద దుమారాన్ని రేపింది. సోషలిస్టులు కమ్యూనిస్టులను మితవాదులని నిందించారు, “కమ్యూనిస్టులు సోషలిస్టులను” అతివాద పెక్షేరియసులని” నిందించారు.

సోషలిస్టుల విమర్శలకు తమ సమాధానంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ అనేక దీర్ఘ ప్రకటనలను, వివరణలను భారత బూర్జువావర్గం యెడల తమ వైఖరిని వివరించుతు చేయవలసి వచ్చింది. ఈ ప్రకటనలలో ఫిబ్రవరి తీర్మానం అభ్యుదయకర వర్గాలలోనే గాక కమ్యూనిస్టు వర్గాలలో కూడ పెద్ద సంచలనం కలిగించిందని వొప్పుకొన తప్ప లేదు. దాని తీవ్రతను తగ్గించుటకు తీర్మానం పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక పోరాటాన్ని విడనాడుటకాదని, వాయిదాపేయుట మాత్రమేనని స్పష్టం చేసింది. అయినప్పటికీ, ఐక్యసంఘటనలో చేరమని బూర్జువావర్గానికి విజ్ఞప్తిచేయు అవకాశాలను జారవిడువ జాలమన్నారు. ఒక ప్రకటన, అన్నివర్గాలు భారత బూర్జువావర్గంలోని అత్యధిక వర్గాలను, సామ్రాజ్యవాద అనుకూల కొద్ది బడా బూర్జువావర్గాలను, పెద్ద భూస్వాములను, రాజాలను మినహా అందరికీ విజ్ఞప్తి చేయాలంది కమ్యూనిస్టు పార్టీ.

వైద్యాంతిక భేదాభిప్రాయాలన్నా కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, నిర్దిష్ట, ఆర్థిక, సామాజిక సమస్యలపై సామాన్య ప్రాతిపదికను చూడగలిగారు. మధులిమాయి కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత ప్రకటించిన కథనంలో, కమ్యూనిస్టు పార్టీ, సోషలిస్టు పార్టీ ఒకే రీతిలో 1937 ప్రధనుభాగంలో పనిచేసాయని వ్రాసారు. కమ్యూనిస్టులు సోషలిస్టుల వైఖరికి దగ్గరగా వచ్చినట్లు కన్నడిందని అన్నారు. రెండు పార్టీలు ఆ కాలంలో “లక్ష్నో వొప్పందం” అనే దానిని చేసుకొన్నవి. సోషలిస్టు వివరణ ప్రకారం, యద్దరూ చివరకు ఒకే నిర్మాణంలో ఐక్యమయ్యేంతటి ప్రాముఖ్యత గలది. ఆ స్థాయిలో సహకారం పూర్తిగా అమలు జరిగియుండిన కాంగ్రెసు కార్యక్రమముపై కాంగ్రెసు అభివృద్ధిపై భారత వామపక్షాలు శక్తివంతమైన ప్రభావాన్ని కలుగజేసి వుండేవి” అన్నారు.

అయితే వైద్యాంతిక, నిర్మాణపోటీలు దాటరాని అడ్డంకులయ్యాయి. లక్ష్నో వొప్పందం ఎప్పుడూ అమలు చేయబడలేదు. ఫిర్యాదులు, ప్రతి ఫిర్యాదులతో వివాదాలు అనేక రూపాలలో నిర్మాణ సమస్యలలో తలెత్తి తీవ్రతరమైనాయి. జూన్ 1937కు కమ్యూనిస్టులు తమను వ్యతిరేకతతో పేటాడుతున్నారని సోషలిస్టు కార్యవర్గాన్ని విమర్శించుచున్నవారిని “విద్రోహులని” భయపడుతు, బహిష్కరిస్తామని బెదిరించుచున్నారని ప్రచారం చేసారు. సోషలిస్టు పార్టీలో నూతనంగా కమ్యూనిస్టులను చేర్చుకొనుటలేదని, వారి విమర్శనను సోషలిస్టులపై యెక్కువచేసి, ఐక్య కార్యచరణ అసాధ్యమని, వివాదాన్ని పెంచసాగారు.

ఆగస్ట్ లో కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ పార్టీ కార్యవర్గం సమావేశమైనపుడు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ డాక్యుమెంటు అని చెప్పబడే దానిని చర్చించుటను ప్రవేశపెట్టారు. జయప్రకాశ్ నారాయణ కథనం ప్రకారం, డాక్యుమెంటు కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఒక్కటే నిజమైన సోషలిస్టు పార్టీయని, కమ్యూనిస్టు లెప్పడు రాజకీయ రంగంలో మరో సోషలిస్టు పార్టీని నహింపజాలరని స్పష్టం చేసింది. ఈ డాక్యుమెంటును బహిరంగ పరచుట సోషలిస్టులకు "బాధాకరమైన పాకును, పెద్దగా కోపోద్దీకారము" కలుగజేసిందని జయప్రకాశ్ వ్రాసారు. జాతీయ కార్యవర్గం లక్నో వాప్సందం, ప్రాణం కోల్పోయిందని నిర్ణయించింది, యేకగ్రీవంగా కమ్యూనిస్టులను సోషలిస్టు పార్టీలో చేర్చుకొనుట అపివేయబడింది. ఈ విధంగా రెండు మానముల తరువాత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆరోపణవాస్తవమైంది. ఇంత జరిగినా, సోషలిస్ట్ పార్టీలో అప్పటికే ఉన్న కమ్యూనిస్టులను బహిష్కరించరాదని తలచుట "పౌరపాటు నిర్ణయమని" జయప్రకాశ్ తరువాత ఆమోదించారు.

ప్రతిగా కమ్యూనిస్టులు, లక్నో వాప్సందానికి కట్టుబడివున్నామని, వారి నిజాయితీకి రుజువుగా వెంటనే రెండు పార్టీలు కలసి, వొక్క పార్టీగ సంతానం చేయుటకు సంసిద్ధులమనే ప్రతిపాదన చేసారు. ప్రతిపాదనలో నిజాయితీలేదని సోషలిస్టులు తిరస్కరించారని, జయప్రకాశ్ వ్రాసారు. రెండు వజ్రల మధ్య సంబంధాలు "క్రమేణా విషమించాయి" అని పేర్కొన్నారు. కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ, కమ్యూనిస్టుల విచ్ఛిన్నకర చర్యలతో "నిద్రాణమైంది" ఎటువంటి నిర్ణయాత్మక చర్యలు గైకొనజాలకపోయింది.¹

సోషలిస్టు పార్టీ జాయింటు కేక్రబరీ, మినుమాసాని 1938 ప్రథమభాగంలో, సోషలిస్టు పార్టీ శాఖలను వట్టుకొనుటకు తగిన పద్ధతులు వివరించుతున్న కమ్యూనిస్టు పార్టీ రహస్య సర్క్యులర్ ను మరోదానిని బయటపెట్టారు, కమ్యూనిస్టులపై క్రమశిక్షణా చర్యలకు వృత్తిచేసారు. జాతీయ కార్యవర్గం నిర్ణయాన్ని తీసుకొనుటకు వెనుకాడింది.

ఇంతలో కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టుపార్టీ జాతీయ కార్యవర్గాన్ని తమ ఆధిక్యతతో దాదాపుగా వట్టుకొనగలిగినంతటి విజయాన్ని సాధించారు. సోషలిస్టుపార్టీ లాహోర్ కాన్ఫరెన్సులో, కార్యవర్గంలో మూడవవంతు కమ్యూనిస్టులు ఉండునట్లు అభ్యర్థుల జాబితాను ప్రతిపాదించారు వారిని యిదినంతృప్తిపరచలేదు. వారు తమకు మెజారిటీ ఉండునట్లు 'కుట్రచేసి' కార్యవర్గానికి మరో అభ్యర్థుల జాబితాను ప్రతిపాదించారు, కొద్ది మెజారిటీతో జయప్రకాశ్ అభ్యర్థుల జాబితా ఆమోదించబడింది.²

లాహోర్ కాన్ఫరెన్సు తరువాత రెండు పార్టీలమధ్య సహకారం పరిమిత కార్యాచరణలో మాత్రం జయప్రకాశ్, పి.సి. జోషిల మధ్య వ్యక్తిగత ఒప్పందం

1. జయప్రకాశ్ నారాయణ్, "బువర్క్స్ ఫ్రీగుల్. పే. 172-4 లోని దానిని, కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియాలో. పే. 162లో ఉదహరించబడింది.

2. మసాని, యం.ఆర్. (1942) ది కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా(లండన్) పే. 69-70.

ద్వారా కొనసాగింది. సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టుల మధ్యగల నామమాత్ర ఐక్యతా బంధాన్ని కొనసాగించుటకు జయప్రకాశ్ తన శక్తిసంతటిని వినియోగించాడు. జయ ప్రకాశ్, జోషిల తమ అభిప్రాయాలను పరస్పరం తెలియపరచుకొంటూ, సంయుక్త రాజకీయ చొరవ ప్రకటనలను రాజకీయ సమస్యలపై చేస్తూవచ్చారు. అయితే అప్పటికే సోషలిస్టు పార్టీలోని కమ్యూనిస్టుల చేతులలోనికి జారిపోయింది.

సోషలిస్టుపార్టీలో చేరి పనిచేసినందున 1939 ప్రారంభానికే కమ్యూనిస్టుపార్టీ చాల విస్తృత లాభాన్ని పొందింది. దానికి సోషలిస్టుపార్టీ అనేక శాఖలను తమ ఆధీనంలోనికి తెచ్చుకొనే అవకాశం లభించింది. భారతదేశంలో సోషలిజం ప్రభావంలో గల ప్రజలలో కమ్యూనిజాన్ని ప్రచారం చేయగలుగుట జరిగింది ఈ మూడు సంవత్సరాలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యత్వం, ప్రభావం పహోన్నతంగా అనేకరెట్లు పెరిగింది¹. బలమైన కట్టుదిట్టాలుగల రహస్య పార్టీ యంత్రాంగాన్ని నిర్మించుకొనగలిగి అనేక రహస్య పత్రికలను వివిధభాషలలో నడువగలిగినసామర్థ్యం సంపాదించింది. అన్నిటికీ మించిన ప్రధానలబ్ధి భారత జాతీయ కాంగ్రెసులోనే చెప్పకొనదగిన బలాన్ని సంతరించుకొంది.

కాంగ్రెసులో కమ్యూనిస్టుల విస్తరణ

భారత జాతీయ కాంగ్రెసుసంస్థలో కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ అనుబంధసంస్థ అయినందున, సోషలిస్టుపార్టీలో కమ్యూనిస్టులు సభ్యులైనందున జాతీయసంస్థనిర్మాణ మంతటిలోనికి వారి ప్రవేశానికి అవకాశం లభించింది. గ్రామస్థాయి క్రింది కమిటీల నుండి, అత్యున్నతస్థాయి అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవరకు వారి ప్రవేశం తేలిక అయింది. ప్రజలతో సంబంధాలను పెంపొందించుకొనుటకు లభించిన అవకాశం మాటలలో లెక్కగట్టలేనంత విలువైనది “కాంగ్రెసు వాడులుగ” లభించిన ముద్ర కమ్యూనిస్టులకు ఎనలేని గౌరవాన్ని, పలుకుబడిని కలుగజేసింది.

కాంగ్రెసులో క్రిందినుండి ఐక్యసంఘటనా ఎత్తుగడ సాధారణ సభ్యులలో ప్రాథమికవర్గాలలో పనిచేసి కమ్యూనిస్టులు తమ పలుకుబడిని విస్తరింప జేసుకొనుట గాంధీయన్ జాతీయ నాయకత్వాన్ని తీవ్ర విమర్శకుగురిచేస్తూ సాగుటతో వారి పార్టీ సభ్యత్వాన్ని పెంచుకొనుటకేగాక, కాంగ్రెసు పై కమిటీలలో ప్రాతినిధ్యం పెంచుకొనుటకూడా ముఖ్యాంశంగావుంది, కమ్యూనిస్టుల ఈ పనివిధానం ఎంత విజయవంతమైనదంటే 1939కి అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీలో 20 మంది కమ్యూనిస్టులున్నారు. అక్కడ కమ్యూనిస్టులు నిరవధికంగా అహింసా హింసా సమస్యలను చర్చకు తీసుకొనివచ్చి గాంధీజీ తన అభిప్రాయాలను వెల్లడి చేయునట్లు చేసేవారు. ఉదాహరణకు ఫెయిజ్ పూర్ కాంగ్రెసు మహాసభలో కమ్యూనిస్టులు “స్వపరిపాలన, సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా ఒక్క రాజీలేని విప్లవ ప్రజాపోరాటం పలన

1. జోషి, పి.సి. (1942) రిపోర్ట్లు సెంట్రల్ కమిటీ పార్టీసభ్యత్వం 1934లో

మాత్రమే లభించగలదని" రాజకీయ తీర్మానానికి సవరణను ప్రతిపాదించారు. ఈ సవరణకు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీలోని 128 సభ్యులలో 45 మంది వోటు చేశారు. మహాసభలో 713 ప్రతినిధులలో 262 మంది వోటుచేశారు.

"క్రిందినుండి ఐక్య సంఘటన" అనే విధానాన్ని కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఎట్టి రాజీవిధానాలు అనుసరించకుండా శక్తివంతంగా కొనసాగించింది. ఫెయిట్‌పూర్‌లో పంచిన కరపత్రం చురుకైన కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను "గాంధీయన్ 'నిర్మాణ కార్యక్రమ అభివృద్ధి నిరోధక మార్గాన్నుండి" ఆకర్షించుటకై చేసిన ప్రయత్నం స్పష్టంగా కానవస్తుంది.

ఈ విధానం కమ్యూనిస్టు పార్టీని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజా సంఘటన"లో జాతీయోద్యమాన్ని ఐక్య పరచాలనే లక్ష్యాలికి అదే కాలంలో కాంగ్రెసులో నాయకత్వాన్ని సంపాదించే ఎత్తుగడలమధ్య సందిగ్ధావస్థలో పడపేసింది. ఈ లక్ష్యాలు మౌలికంగా పరస్పర వైరుధ్యాలు కమ్యూనిస్టుపార్టీరెంటిలో దేనిని త్యాగంచేయాలనే ప్రశ్న - ఐక్య కాంగ్రెసుకై ప్రచారమా, లేక గాంధీ జాతీయ న్యాయకత్వానికి వ్యతిరేక ప్రచారమా, దేనిని చేబట్టాలి? ఈ ప్రశ్న ప్రతిసారి కమ్యూనిస్టుపార్టీ ముందు ప్రత్యక్షమగుతుంది. "సందిగ్ధావస్థ"కు మూలమైంది.

ఇట్టి ఒక "సందిగ్ధావస్థ"లోనే కమ్యూనిస్టుపార్టీ అగ్రనాయకులలో ఒకరైన డాంగే ఐక్యతను త్యాగం చేయనిర్ణయించాడు. కమ్యూనిస్టుల ఆధ్వర్యంలో ఉన్న ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు ప్రసితంబు, మరోవైపు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యుడు. పెక్కుమంది కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను 1937 ఎన్నికలలో ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు బలపరచింది. కాని బొంబాయిలో రెండు సంస్థలు విడివిడిగా ఒకే స్థానానికి అభ్యర్థులను నిలబెట్టాయి డాంగే బహిరంగంగా ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని బలపరచారు. కాంగ్రెసునాయకత్వం క్రమశిక్షణాచర్య దండంతో బెదరించింది. "నా ఓటు ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసుకు, కార్మికుల కొరకు, జాతీయ పోరాటానికి" అవసరమైతే కాంగ్రెసు సభ్యత్వానికి రాజీనామా యిచ్చుటకు తన సంసిద్ధతను తెలియజేశారు.¹

కొంతకాలానికి యీ సందిగ్ధతను పరిష్కరించుటకు, సంక్షోభ పరిస్థితులలో రాజకీయ విధానంలోనే మౌలిక మార్పులను కమ్యూనిస్టు పార్టీ చేయవలసి వచ్చింది. కాంగ్రెసును సోషలిస్టు పార్టీగ మార్చాలనే సోషలిస్టు పార్టీ అభిప్రాయాలను కమ్యూనిస్టు పార్టీ తీవ్రంగా వ్యతిరేకించింది. కాంగ్రెసు బూర్జువా పార్టీయని స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో బూర్జువావర్గం, కార్మికవర్గం కలసినా పరస్పరం ఘర్షణలు పడుతుంటాయని, ఆ కారణంగా కాంగ్రెసుచే సోషలిజం ఆమోదించజేసే ప్రయత్నం అత్యవసరం యేగాక, ప్రజా వంచనయని కమ్యూనిస్టులు విమర్శించారు. కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను, ప్రజాస్వామ్యవాదులను, సోషలిస్టు భావాలు కలవారినందరిని, అభ్యుదయ

1. డాంగే, యన్.ఏ. 1937 స్టేటుమెంటు, సండితజవహర్ లాల్ నెహ్రూ, న్యూ మనోహర్ ప్రెస్ 1937.

వాదులను, సంఘటితపరచి కాంగ్రెసు పూగినలాటను రాజీ విధానాలను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించుట సోషలిజంపై విశ్వాసంగల వారందరి కర్తవ్యమని కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ వివరించింది.

బూర్జువా నాయకత్వంలో కాంగ్రెసు 1930 నుండి సాగించిన పోరాటంలో పాల్గొనకుండా వారి విధానాలలోని లోపాలను ఎత్తిచూపే విధానాన్ని కమ్యూనిస్ట్లు, కాంగ్రెసు వర్గ న్యభావాన్ని అర్థం చేసుకొనక సోషలిస్ట్ సంస్థగా దానిని మార్చాలను కొన్న కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్లు తమ విధానాలను మార్చుకొనవలసి వచ్చింది. ఈ సవరణల ఫలితమే సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనను ఏర్పాటు చేయాలనే భావనకు మూలమని నంబూద్రిపాద్ జాతీయఐక్యసంఘటన అవగాహనక్రమాన్ని వివరించారు.¹

కమ్యూనిస్టు పార్టీ, కాంగ్రెసు నాయకత్వానికి కార్యకర్తలకు గల భేదాలను, వర్గప్రాతిపదికలను గమనించి కాంగ్రెసు మొత్తాన్ని వ్యతిరేకించే ధోరణి విడనాడి, కాంగ్రెసులో చేరి చురుకైన పాత్ర వహించి కార్యకర్తలను, సామాన్య ప్రజానీకాన్ని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనలో సంఘటితపరచాలని నిర్ణయించింది. సోషలిస్టు పార్టీగూడ కాంగ్రెసును సోషలిస్టు పార్టీగా మార్చే ఆశయాన్ని వదిలి కాంగ్రెసును సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటనగా మార్చాలనే నూతనవిధానాన్ని చేబట్టింది.

ఈ క్రమ పరిణామాన్ని నంబూద్రిపాద్ “రెండు ముఖ్య పరిణామాల వలన యిది సాధ్యమైందని” వివరించారు. ఒకటి : సోషలిస్టు పార్టీలోను రెండవది : కాంగ్రెసులోని పరిణామము. జనవరి 1936లో రెండవ సోషలిస్టు పార్టీ మహాసభ మీరట్ లో జరిగింది. “మీరట్ థీసీస్ అను సిద్ధాంతపత్రాన్ని ఆమోదించింది. అన్ని సోషలిస్టు కమ్యూనిస్టు గ్రూపులు, పి. పి. ఐ. తో సహా ఐక్యమవ్వాలని పిలుపునిచ్చింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ, సోషలిస్ట్ పార్టీలు ఒక అంగీకార పత్రంపై ఆమోదం తెలిపాయి. సోషలిస్టు పార్టీ ఆమోదంతో కమ్యూనిస్టులు అనేకులు చేరారు. అందులో కె. యం. అప్రెహ్ జడ్. ఎ. అహమ్మద్. యస్. యస్. జహీర్లు అందరకు తెలిసిన కమ్యూనిస్టులు, కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ పార్టీ జాతీయ కార్యవర్గంలోనికి తీసుకొనబడ్డారు. నంబూద్రిపాద్, బాట్లీవాలా, దినకర్ మెహతా కమ్యూనిస్టు ప్రాక్షనుగా వనిచున్నారు.

రెండో ముఖ్య పరిణామము లక్నో జాతీయ కాంగ్రెసు 1936 ఏప్రిల్ మహాసభ అధ్యక్షినిగా జవహర్ లాల్ నెహ్రూ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటనపై పిలుపునిచ్చారు. ఫెబ్రవరి 1936 డిసెంబరు జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభ తిరిగి నెహ్రూనే అధ్యక్షినిగా ఎన్నుకొంది. సుబాస్ చంద్రబోస్ 1938లో కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడుటతో కాంగ్రెసులోని వామపక్షవాదులు, సోషలిస్టులు కమ్యూనిస్టులు సంఘటితులయ్యారు.²

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1938) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర (తెలుగు) డి. భా. పే. 60.

ఈ పరిణామములు సోషలిస్ట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీలు సహకరించుకొనుటకు రంగం సిద్ధం చేసాయి. సోషలిస్ట్ పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి జయప్రకాష్ వారాయణ్, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి పి. సి. జోషి మీరట్ మహాసభ ముందూ, తరువాత సంభాషణలు జరిపి కాంగ్రెసును "జాతీయ ఐక్యసంఘటనగా" మార్చాలనే అంగీకారానికి వచ్చారు.

కమ్యూనిస్టులతో కాంగ్రెసు మహాసభ :

అక్టో 1936 కాంగ్రెసు మహాసభ సందర్భంలో కమ్యూనిస్టుల, సోషలిస్టుల చొరవతో జరిగిన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రదర్శన ప్రతినిధులను ఆకర్షించింది. కాంగ్రెసులో మితవాద నాయకత్వానికి వ్యతిరేకంగాను, రాజ్యాంగవట్టానికి వ్యతిరేకంగాను ప్రజా పోరాటాలను యెలా నిర్వహించాలో, పోరాటాలలో కాంగ్రెస్ బల హీనతలపై జరిగిన చర్చలలోని వివరణలు సామాన్య కాంగ్రెసు వాదులను చైతన్య పరచాయి.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసు మహాసభలో వివిధ సమస్యలపై తమ వైఖరులను వివరించే కరప్రతాలను పంపింది. సాధారణ కాంగ్రెసు సభ్యులలో, ప్రతినిధులలో గణనీయమైన భాగం సోషలిస్టు సిద్ధాంతాలపైపు ఆకర్షితులయ్యారు.

కాంగ్రెసు మహాసభలో అధ్యక్షుడైన నెహ్రూ, వామపక్షనాయకులు కాంగ్రెసు నాయకులు కొందరు రెండు ప్రధాన సమస్యలు లేవనెత్తారు. ఒకటి : ఎన్నికల అనంతరం అధికారాన్ని స్వీకరించుటకు వ్యతిరేకత, రెండు ప్రజా సంఘాలను అంటే కార్మిక, కర్షక సంఘాలను కాంగ్రెసు అనుబంధ సంస్థలుగా గుర్తించి వాటితోసహా కాంగ్రెసు ప్రజాస్వామ్యయుతం చేయుట.¹

నెహ్రూ, సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు, యితర వామపక్షవాదులు, ఎన్నికల అనంతరం అధికారాన్ని స్వీకరించరాదని వాదించారు. కాంగ్రెసు మహాసభ తన నిర్ణయాన్ని వాయిదా వేసింది. ఇది వామపక్ష వాదనను తిరస్కరించుటయే అయింది. పరిస్థితులు అనుకూలంగా మారినపుడు అధికారాన్ని ఆమోదించే నిర్ణయం చేసుకొనుటకు మితవాదులు అవకాశాన్ని అట్టిపెట్టుకున్నారు.

కాంగ్రెసు ప్రజా సంఘాలను అనుబంధ సంస్థలుగా చేర్చుటకు గుర్తించి, కాంగ్రెసును ప్రజాస్వామ్యయుతం చేయుటకు బహిరంగంగా వ్యతిరేకించింది. ప్రజా సంఘాలు కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని ఆమోదించాలనే షరతును విధించింది. అట్టి నాయకత్వాన్ని పహించుటకు ఒక కార్మిక పువనంఘాన్ని నిర్మించాలని నిర్ణయించింది.

ఈ విషయంపై "ఇది కేవలం సంస్థాపరమైన సమస్యకాదు. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనను నిర్మించే సమస్యపై వామ పక్షీయులకు, మితవాదులకు భేదాభిప్రాయాలున్నవి. వామపక్షవాదుల సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటన అంటే

1. నంబూద్రిపాద్. ఇ. యం. యన్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర (తెలుగులో) ది. భా. పే. 108.

కాంగ్రెసు, సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు, వారి పార్టీల ప్రజానీకాన్ని, ప్రజా సంఘాలను సామ్రాజ్యవాద శక్తులకు వ్యతిరేకంగా సమీకరించే పెద్ద ప్రజా ఉద్యమాన్ని నిర్మించుట. సోషలిస్ట్, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలు, ప్రజాసంఘాలు కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని ఆమోదించి కాంగ్రెసును సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనగా గుర్తించాలనే షరతు మితవాద కాంగ్రెసు నిర్ణయం వామపక్ష వాదనను తిరస్కరించుట అంటే కాంగ్రెసు వ్యాఖ్యానాన్ని ఆమోదించడమనే అర్థం¹ అని నంబూద్రిపాద్ వివరించారు.

బూర్జువావర్గ పార్టీయైన కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసునే సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనగా, తన నాయకత్వాన్నే గుర్తించాలని షరతులకు విధించుట, బూర్జువావర్గం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటన నాయకత్వాన్ని వివిధ పార్టీల, ప్రజా సంఘాల, వర్గాలతో పోరాటంలోనైతే పాలుపంచుకొన నిరాకరించుట, బూర్జువావర్గం నాయకత్వాన్ని గుత్తగా చేబట్టి, శాశ్వతంగా వదిలపరచుకొనుట తప్ప మరొకటికాదు. అంతే గాక, అధికారాన్ని స్వీకరించిన పక్షంలో బూర్జువావర్గపు గుత్తాధికారం ఏకపక్షంగా స్థిరంగా వుంటుందనే అవగాహన దీనిలో స్పష్టం.

ప్రజా సంఘాలను అనుబంధ సంస్థలుగా “మితవాద నాయకత్వంలోగల కాంగ్రెసు చివరకు నిరాకరించింది” అయినా కాంగ్రెసులో కమ్యూనిస్టుల, వామ పక్షాల పెరిగేబలాన్ని, ప్రభావాన్ని అరికట్టజాలకపోయింది. అనేక రాష్ట్రకమిటీలలో కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, యితర వామపక్షవాదులు ఉన్నత భాద్యతాయుత పదవులలోనికి వచ్చారు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీలో 1939 నాటికి 40 శాతంపైగా వామపక్ష శక్తులు రాజకీయ నిర్ణయాలలో ముఖ్యపాత్ర వహించారు² అని చెడులో మంచని సర్దేశాయి చెప్పారు.

లక్నో కాంగ్రెసులో నెహ్రూ “సోషలిజంలోనే ప్రపంచ, భారత సమస్యల పరిష్కారమున్నదని నా విశ్వాసం. సోషలిజం అనే పదాన్ని అస్పష్టంగా, మానవత్వ పరిభాషలోగాక, శాస్త్రీయ, ఆర్థిక అర్థంలోవాడాను సోషలిజం ఆర్థిక సిద్ధాంతమేగాక, జీవిత పేదాంతంగా నన్ను ఆకర్షించింది. ఈ విస్తారమైన భారతదేశంలోని నిరుద్యోగానికి, దారిద్ర్యానికి, అధోగతికి సోషలిజం తప్పితే మరో మార్గంలేదు” అని సోషలిజం యెడల అచంచల విశ్వాసాన్ని స్పష్టంగా ప్రకటించుట వామపక్ష కాంగ్రెసు వాదులు సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు, యితర అభ్యుదయ వాదులకు ఎంతో నైతిక బలాన్ని యిచ్చుటతో 1930 దశకం ఉత్తరార్ధభాగంలో అనేక ప్రజాసంఘాలను, ఎన్నో మహోద్యమాలను నిర్మించి చరిత్ర సృష్టించారు.

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ.యం యన్ (1988) భారతస్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర (తెలుగులో) ద్వీ భా. పే. 109.
2. సర్దేశాయి, యన్.జి. (1967) ఇండియా అండ్ ది రష్యన్ రివల్యూషన్. (ఆంగ్లంలో) పే. 90-91.
3. అదే. పే. 64. లోని ఉదహరింపు.

ఐక్య ప్రజా సంఘాల నిర్మాణం

బ్రిటిష్ పాలన 18, 19 శతాబ్దాలలో మధ్యయుగాల భూస్వామ్య విధానాలను ప్రవేశపెట్టుటతో రైతుల హక్కులు హరించివేయబడి దుర్భరదారిద్ర్యంలో మునిగి పోయారు. నాటినుండి, నీలిపంట రైతుల తిరుగుబాటులు, సంతాలు రైతుల తిరుగుబాటులు, దక్కన్ రైతుల తిరుగుబాటులు, మోప్లార్ రైతుల తిరుగుబాటులు, వాహవి ఉద్యమం, సన్యాసులు బెంగాలులో తిరుగుబాటులు జరుపుతునే ఉన్నారు రైతులు 1929-30 ఆర్థిక సంక్షోభంలో వడ్డీ వ్యాపారులకు తమ భూములను కోల్పోయారు. ఆ పరిస్థితులు అనేక అసంఘటిత రైతు పోరాటాలకు దారితీశాయి అవే అఖిలభారత కిసాన్ సభ నిర్మాణానికి దారితీశాయి.

అఖిల భారత కిసాన్ సభ నిర్మాణం :

కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ జనవరి 1936, మీరట్ మహాసభ సందర్భంలో రైతు ఉద్యమాలలో పనిచేసే కార్యకర్తలు, నాయకులు ప్రత్యేకంగా 15వ తేదీన సమావేశమై, అఖిల భారత కిసాన్ సభ నిర్మాణానికై ఆచార్య రంగా, జయప్రకాశ్ నారాయణులను సన్నాహ సంఘ కన్వీనరులుగా నియమించారు. లక్నో జాతీయ కాంగ్రెసు మహా సందర్భంలో అఖిల భారత కిసాన్ సభ అవతరణ మహాసభ జరిగింది. స్వామి సహజానంద సరస్వతి, ఇందులాల్ యాగ్నిక్, మోహన్ లాల్ గౌతమ్, కె. యం. అప్రూప్, సోహన్ సింగ్ జోష్, ఆచార్య రంగా, జయప్రకాశ్ నారాయణ్, రామమనోహర్ లోహియాలు పాల్గొన్నారు.

పండిట్ నెహ్రూ కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటుగా సౌభ్రాతృత్వ సందేశాన్ని, అఖి సందనలను తెలిపాడు. కిసాన్ సభ నిర్మాణాన్ని ఆహ్వానించాడు. కాంగ్రెసు రైతుల తరపున నిలబడుతుందని, కిసాన్ సభను సమిష్టిగా జాతీయ కాంగ్రెసుకు అనుబంధ సంస్థగా చేయుటకు తాను అనుకూలడనని తెలిపారు,

కిసాన్ సభ అధ్యక్షుడుగా స్వామి సహజానంద సరస్వతి నాటి భూమి అమరకపు విధానాన్ని తీవ్రంగా విమర్శించి, జమీందారీ భూములను స్వాధీనం చేసుకొని జమీందారీ విధానాన్ని రద్దుచేయాలని, రైతులు భూములపై హక్కులకు పోరాడే రోజులు వచ్చాయని, తాను నెహ్రూ, పటేలుల షడ్భతును ఆశీర్వాదించి అన్నారు. రామమనోహర్ లోహియా భూమిశిస్తు తగ్గింపు సమస్యను గాంధీజీ చేబట్టారు కాని, రైతులనుండి 18 కోట్లు వసూలుచేసి, 3 కోట్లను మాత్రమే చెల్లించే బెంగాల్ తదితర జమీందారీ రద్దు సమస్య చేబట్టలేదని, యిది దాని అవశ్యకతను తెలియజేస్తుండన్నారు. సోహన్ సింగ్ జోష్ జమీందారీ విధానాన్ని రద్దు చేయాలంటూ, వారికి రక్షణ కల్పించే సామ్రాజ్యవాదాన్ని ముందుగ వదలించుకోవాలన్నారు.

కిసాన్ సభ మూడు ముఖ్య తీర్మానాలను ఆమోదించింది. మొదటిది, ఆశయం. రైతులకు ఆర్థికదోపిడి నుండి సంపూర్ణ విముక్తి, రైతు, కార్మిక యితర బడుగు వర్గాల ఆర్థిక, రాజకీయాధికారాన్ని నెలకొల్పుట. తక్షణ ఆర్థిక, రాజకీయ కోర్కెలకై రైతులను సంఘటితపరచుట ప్రధాన కర్తవ్యం. భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో చురుకుగా పాల్గొనుట ద్వారానే రైతు విముక్తి అని కిసాన్ సభ విశ్వాసం. రెండు : నేటి జమీందారీ, తాలుకదారీ, ఎస్టేట్ మద్యారే, ఖోటే, జెన్ని, ఈనాందారీ భూస్వామ్య విధానాలన్నిటిని రద్దుచేయాలి, భూములపై సర్వహక్కులు రైతులకివ్వాలి. మూడు : రైత్వారీ ప్రాంతాలలో భూమిశిస్తు, రీకెటిల్ మెంటు విధానాలు దారిద్ర్యానికి కారణాలు గాన వాటిని రద్దుచేసి, క్రమానుగతశిస్తును, నిఖర ఆదాయం రు 500లు తక్కువగావున్న శిస్తుని రద్దుచేయాలి. పన్నుల విచారణ కమిటీ సూచనలను అమలు చేయాలి.¹

కిసాన్ సభ అఖిల భారత కిసాన్ కమిటీని, కేంద్ర కిసాన్ కౌన్సిలును, అధ్యక్షునిగా స్వామి సహజానంద సరస్వతిని, జనరల్ కెక్రటరీగ ఆచార్యరంగాను ఎన్నుకొంది.

అఖిల భారత కిసాన్ కమిటీ బొంబాయిలో ఆగస్ట్ 1936లో సమావేశమై, ఎన్నికల సందర్భంగా 1937, “మానిఫెస్టో లేక ప్రణాళికను ఆమోదించి, కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీకి పంపింది. జాతీయ కాంగ్రెసు ఫెయిట్ పూర్ వ్యవసాయ కార్యక్రమము, ఎన్నికల ప్రణాళికలపై దాని ప్రభావం చాలవుంది.

కిసాన్ కమిటీ, సెప్టెంబరు 1న, “అఖిల భారత కిసాన్ దినోత్సవం”గా ప్రకటించి, వాడ వాడనా, పల్లె పల్లెనా రైతుల వండుగగా, కోర్కెల ప్రకటన దినోత్సవంగా జరుపమని కోరింది. మూడు సంవత్సరాలలో 1939కి, కిసాన్ సభ సభ్యత్వంలో 8 లక్షలమంది వివిధ రాష్ట్రాలలో సంఘటిత పరుచబడ్డారు.

అఖిల భారత విద్యార్థి ఫెడరేషన్ నిర్మాణం :

మొట్టమొదటి సంఘటిత విద్యార్థి పుద్యమంగా అఖిల భారత విద్యార్థి ఫెడరేషన్ 1936లో యేర్పడింది. విద్యార్థుల సాధారణ కనీసహక్కుల ప్రణాళిక రూపొందించబడింది. ఈ కనీస హక్కుల ప్రణాళిక విద్యార్థి సంఘాలు యేర్పడుటకు పనిచేయుటకు యెంతగానో తోడ్పడింది.

గాంధీజీ పిలుపుపై 1920 దశకంలో విదేశీవిద్యను బహిష్కరించి, లక్షలాది విద్యార్థులు సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో చేరారు. ఈ నూతన విద్యార్థి పుద్యమ వెల్లువ వామపక్ష సోషలిస్టు చైతన్యంతో, మార్క్సిజం, సిద్ధాంత రాజకీయ విజ్ఞానం సంపాదించుకొంటూ, నూతన తరపు విద్యార్థి పుద్యమంగా కొనసాగింది. వారిలో చురుకైన కార్యకర్తలు సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలలో చేరి కార్యకర్తలయ్యారు, వారే అతివాద, కమ్యూనిస్ట్ పుద్యమాల వ్యాప్తికి అనన్య కృషిచేసారు.

విద్యార్థి కార్యకర్తలు స్కూళ్ళు, కాలేజీలలో, విశ్వవిద్యాలయాలలో విద్యార్థుల సమస్యలపై అందోళనచేస్తూ, విద్యార్థులను సంఘటితపరచి, జాతీయోద్యమంలో పాల్గొనునట్లు చేశారు. విద్యార్థులలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక భావాలను, స్వాతంత్ర్యాభిలాషను, సోషలిజాన్ని విద్యార్థి, యువజనులలోనేగాక, గ్రామగ్రామాన ప్రచారం గావించి, ప్రజల రాజకీయ చైతన్యాన్ని, పోరాటశక్తిని పెంపొందించి, నూతన తరం నాయకులయ్యారు.

అఖిల భారత అభ్యుదయ రచయితల సంఘం :

జాతీయ కాంగ్రెసు 1936లో సమావేశమైన లక్నో సభాస్థలిలోనే అఖిల భారత అభ్యుదయ రచయితల సంఘ నిర్మాణ సమావేశాన్ని రచయితలు ప్రత్యేకంగా జరిపారు. యూ.ఎఫ్.లో మాక్సింగోర్క్స్ ప్రేరణతో అభ్యుదయ రచయితల నాయకత్వములో యేర్పడిన, పాశ్చిమ వ్యతిరేక రచయితల సంఘం పరోక్ష సహాయ, సహకారాలతో, కమ్యూనిస్టుల చొరవతో యేర్పడిన యీ సంఘానికి రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్, సరోజినీనాయుడు, ప్రేమచంద్, ముక్కురాజ్ ఆనంద్, వల్లతోలు నాయకత్వంగా వ్యవహరించారు. వీరితోపాటు, మనిక్ బెందోపాధ్యాయ, సుజరబ్, కృష్ణచందర్, సుమిత్రనందపంత్, నిర్మలా. అన్నాభాసాతేలు పాల్గొన్నారు.

అభ్యుదయ రచయితల ఆశయం సాహిత్యాన్ని ప్రజలకు సన్నిహితంగా చేయుట, వారి కష్ట, సుఖాలను, ఆశలను, ఆపేదనలను సాహిత్యంలో ప్రతిబింబించుట. సహజంగానే యీ రచయితలు, వామపక్షవాదులు, సోవియట్, సోషలిజంపు మిత్రులు, ప్రజాసాహిత్య ప్రేమికులు. సామ్రాజ్యవాద, పాశ్చిమ వ్యతిరేక అంతర్జాతీయ అభ్యుదయవాదులు.

కార్మిక ఉద్యమము ఐక్య సంఘటన :

కమ్యూనిస్టులు ప్రధానంగా కమ్యూనిస్టేతరుల సహాయంతోనే భారతదేశంలో కార్మిక సంఘాలను, ప్రజోద్యమాలను నిర్మించారు. కార్మికోద్యమం 1929లో చాక సారి 1930లో మరోసారి చీలికలై కార్మికులనుండి దూరమైందని మరువలేము. అంతర్జాతీయ 7వ కమ్యూనిస్టు పార్టీ మహాసభలో డిమిట్రావ్ కార్మికుల ఐక్యతావసరాన్ని, అందుకు చేసిన సూచనలు అన్ని కాలాలకు వర్తించేవిగా ఉన్నవి. భారతదేశంలో ముఖ్యంగా కార్మికవర్గ ఐక్యతను నిర్మించే ప్రయత్నాలు 7వ, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్ట్ కాంగ్రెసు అనంతరం ద్వీగుణీకృతమయ్యాయి. అంతర్జాతీయ సూచనలను దేశ పరిస్థితులకు అన్వయించి, ఆచరణలోని అనుభవాలతో వాటిని పరిపుష్ట మొనర్చుకోవాలనుట నిర్వివాదాంశము,

“దత్తు-బ్రాడ్లీల రెండోపత్రం, “భారతదేశంలో ప్రేడు యూనియనుల ఐక్యతా మార్గం” మార్చి 1936లో ప్రకటించబడింది. అన్ని ప్రేడు యూనియనులు విశేషముగా ఆదరించాయి. పత్రపు నిజాయితీ, యన్. యం. జోషిని కదలించింది. కార్మిక

వర్గ ఐక్యతా నిర్మాణానికి, పోరాటానికి తోడ్పడి, ఎ. ఐ. టి. యు. సి. ఆధ్వర్యంలో ఐక్య కార్మికోద్యమ అభివృద్ధికి తోడ్పడింది పోరాటాల నూతన శకం ప్రారంభమైంది.¹

కార్మికవర్గ ఐక్యసంఘటనా నిర్మాణక్రమంలో కార్మికవర్గ తక్షణ ఆర్థిక కోర్కెలకై ఐక్య పోరాటాలద్వారా ఐక్యతను నిర్మించే క్రమంలోనే జరుగుతుందని కొమింటర్న్ నొక్కి చెప్పింది పరిశ్రమలో కార్మిక సంఘాల ఐక్యతను సాధించుటకై ఆచరణలో అవసరమైన అన్నిచర్యలు తీసుకొనుచే కమ్యూనిస్టుల కర్తవ్యం. పరిశ్రమలోని ఐక్యత క్రమేణా జాతీయపరిధికి విస్తరించు చర్యలు తీసుకొనాలి. కమ్యూనిస్టుల ఆధ్వర్యంలోని కార్మిక సంఘాలను, మితవాదుల చేతులలో ఉన్నా విస్తృత సంఘాలలో తమ అభిప్రాయ ప్రకటనా స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడుకొంటూ వాటిలో పనిచేసే ప్రయత్నం చేయాలి. సమాన బలమున్న రెండు కార్మిక సంఘాలున్న పెట్టుబడిదారుల దాడిని తీవ్రీకృతీకృత పోరాట సమాన నిర్మాణ ప్రాతిపదికపై “కలయిక లేక ఐక్యతను” తప్పనిసరిగా ప్రయత్నం విజయం పొందాలి. కార్మిక సంఘాల ప్రజాస్వామిక పద్ధతులు అనుసరిస్తే యిది అసాధ్యంకాదు. అట్టి ఐక్యత కార్మిక సంఘాలలోగాని, మితవాద కార్మిక సంఘాలలోగాని, చురుకుగా పనిచేస్తూ, అసంఘటిత కార్మికులను సంఘటితపరచుతూ నిజమైన కార్మికవర్గ పోరాటసంస్థలుగా అభివృద్ధి చేయుట కమ్యూనిస్టుల విధి.

కార్మిక సంఘాల హక్కులను కుదించుట, రద్దుచేయు ప్రయత్నాలను కార్మిక వర్గాన్ని సమీకరించి, చీల్చే ప్రయత్నాలను వమ్ముచేయాలి. మితవాద నాయకత్వాలు విప్లవ పోరాట కార్యకర్తలను, నాయకులను, కార్మిక సంఘ శాఖలను బర్తరవ, యితర ఆంక్షలు విధించుట కార్మికులను సమీకరించి ఎదుర్కొనుట కమ్యూనిస్టుల కర్తవ్యం. బర్తరవ చేయబడిన వారితో సంబంధాలు పెట్టుకొని, కలసి పనిచేస్తూ, సంయుక్త పోరాటాలు జరుపుతూ తిరిగి చేర్చుకొనబడునట్లు చేస్తూ, చీలికలనుండి కార్మిక సంఘాల ఐక్యతను కాపాడాలి. ఈ విధంగా జాతీయ, అంతర్జాతీయ రెడ్ బ్రేడు యూనియనులన్నీ సంయుక్త పోరాటంలోనికి వచ్చునట్లు కమ్యూనిస్టులు ప్రయత్నించాలి. దీనికి వర్గపోరాటం, కార్మిక సంఘాలలో ప్రజాస్వామ్యం, ఐక్య కార్యాచరణ విధానాలు ప్రాతిపదిక కావాలి.²

కార్మికోద్యమంలో వామపక్షశక్తులు దృఢదీక్షతో కార్మికుల హక్కులకై పని చేయుటతో ఎ. ఐ. టి. యు. సి. బలం పెరిగి ఆధిక్యతను సంపాదించగలిగారు. నాగపూర్ సమావేశంలో యీ బలం రుజువైంది. ఆ కారణంగానే కార్మికోద్యమంలో క్లిష్టపరిస్థితులు యేర్పడినాయి. సంస్కరణవాద నాయకత్వం ప్రజాస్వామ్యపద్ధతిలో తీసుకొన్న మెజారిటీ నిర్ణయాలను ఆమోదించక ఎ. ఐ. టి. యు. సి. ని చీల్చి,

1. జోషి, పి. సి. (1971) ఇండియన్ లెఫ్ట్ రివ్యూ, వా. సం. 4. పే. 53,
2. డిమిట్రాఫ్, జి. (1935) కార్మికవర్గ ఐక్యత-శక్తివంతమైన పాశిస్టు నిరోధకం. (ఆంగ్లంలో) పి. పి. హెచ్. 1950. పే 115-16.

వారిని అనుసరించే యూనియనులలో “ప్రేడు యూనియన్ ఫెడరేషన్” అను పోటీ కార్మికసంస్థను యేర్పాటు చేసారు. “మెజారిటీ సభ్యులు మేము పూర్తిగా వ్యతిరేకించే విధానంపై నిర్ణయాన్ని గైకొన్నారని” జోషి, కవరావు, గిరి, చమద్లాల్ ప్రబుతులు ప్రకటించారు. “వారికి మెజారిటీ వున్నది కాన వారి నిర్ణయాలను ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు ఆమోదించుతుండనుటలో మాతెట్టి సందేహం లేదు. ఈ పరిస్థితులలో కార్యవర్గ నిర్ణయాలనుండి పూర్తిగా దూరంగా ఉండుట తప్పనిసరి. మహాసభ కార్యక్రమంలో మేము కొనసాగుట ప్రయోజనకారికాదని మేము తలంచుతున్నాము” అని స్పష్టం చేసారు. మహాసభ యన్. వి. దేశపాండేను కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొని, తదుపరి మహాసభ డిశంబరు 1930లో బొంబాయిలో జరగాలని నిర్ణయించింది.

‘వామపక్షం’ అంత సంఘటితంగా లేదు. అధికార కమ్యూనిస్టు పక్షం క్రమేణా తమ బలాన్ని కోల్పోవుట యం. యన్. రాయ్ తదితర వర్గాలు బలపడినవి. దేశపాండే 1930 డిశంబరులో జరుపవలసిన మహాసభను తాత్కాలించేస్తూ, నువాస్ చంద్రబోసు మద్దతు లభించుతుందనే ఉద్దేశ్యంలో కలకత్తాలో జూలై 1931లో జరిపారు. కార్మికులు రాజకీయ స్వతంత్రపాత్ర సమన్వయ మహాసభా చీలిక యేర్పడింది. రాయ్ వర్గం అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులో పూర్తి మద్దతును సంపాదించింది. అధికార కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకులు దేశపాండే రణదివె, బుఖారి, సోమనాథ లాహిరి తదితరులు పోటీ-అఖిల భారత రెడ్ ప్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు” అను కార్మిక సంస్థను వారి ననుసరించే కార్మిక సంఘాలచే యేర్పాటు గావించారు.

ఈ విధంగా అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు రాయ్ అనుచరుల ఆధ్వర్యంలో, భారత ప్రేడు యూనియన్ ఫెడరేషన్ జోషి, గిరిల ఆధ్వర్యంలో, అఖిల భారత రెడ్ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు దేశపాండే, రణదివె ఆధ్వర్యంలో, భారత కార్మికవర్గం మూడు కార్మికసంస్థలలో చీల్చబడివుంది. అంతర్జాతీయ, దేశీయ ఆర్థిక సంక్షోభ ఫలితంగా కార్మిక, కర్షక, యితర బడుగువర్గాల జీవితం దుర్భరమైంది. కార్మికవర్గానికి ఐక్యకేంద్ర నాయకత్వం లేకుండాపోయింది. పెట్టుబడిదారులు పరిశ్రమల రేషనరైజేషన్, వేతనాలకోతలు, లాకపులులతో సంక్షోభభారాన్ని ప్రజలపై త్రోసివేస్తున్నారు. కార్మికోద్యమం చీలికలతో బలహీనపడింది. అయినా వారి ఆర్థిక కోర్కెలు, హక్కులపై సమ్మెలు జరిపారు. అందువలన 1929లో 141, 1930లో 148, 1931లో 166 సమ్మెలు జరిగాయి. ప్రతి సంవత్సరం లక్షల కార్మికులు పాల్గొన్నారు. రేషనరైజేషన్ కు వ్యతిరేకంగా 1934లో సమ్మెల వెల్లువ ఉధృతమై, 1933లో 21.68 లక్షల పనిదినాలు, 1934లో 47.75 లక్షల పనిదినాలు పరిశ్రమలు నష్టపోయాయి. బొంబాయి, షోలాపూర్, గుడ్డల మిల్లుల కార్మికులు 3-4

మాసాలు దీర్ఘకాలనమ్మే పోరాటాలను సాగించారు. నమ్మేల వుద్యతి, తీవ్రత, దీర్ఘ కాలనై జాన్నిబట్టి కార్మికవర్గ చైతన్యాన్ని, నాయకత్వ నిర్మాణదక్షతను కొనియాడక తప్పదు. కార్మికవర్గం చీలిపోయిన తమవర్గ పోరాటశక్తిని కొంత కూడ గట్టుకొని, కనీస పోరాట ఐక్యతను తిరిగి సాధించుకొంది. నూతన కార్మిక నాయకులు కార్మిక పోరాటాలనుండి ఉద్భవించారు. ప్రభుత్వం ఎదురెన్ని అధికారాలతో, ఆర్థికనష్టాలతో, విచారణ లేకుండా అనేకమందిని నిర్బంధించింది కమ్యూనిస్టు పార్టీని, 12 కార్మిక సంఘాలను చట్టవిరుద్ధమైనవిగా ప్రకటించి, నిషేధించింది. కార్మికుల నణచుటకై అనేకచోట్ల కాల్పులుజరిపింది.

ఈ బృహత్తర పోరాటాలనుండి కార్మిక సంఘాల నన్నిటిని ఐక్యపరచాలనే ప్రతిపాదన వుద్భవించింది. రెడ్ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు, అఖిలభారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు, 1935లో దగ్గరై రెడ్ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు షరతులు లేకుండా తమ సంస్థను రద్దు చేసుకొని ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులో కలసి పోయింది. సంయుక్తంగా జరిగిన 15వ, ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు మహాసభ 1936 నభాస్థలనుండి సంస్కరణవాద జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ ఫెడరేషన్ ఐక్యతకై విజృంభి చేసింది. కార్మికవర్గ ఐక్యతకై, ప్రేడు యూనియన్ ఉద్యమానికై, వర్గపోరాట ప్రాతిపదికను, ప్రేడు యూనియనుల అంతర్గత ప్రజాస్వామ్యానికి కట్టుబడి ఉండుటకు వారంగీకరించితే, రాము వారు విధించే ఎట్టి షరతులకైనా అంగీకరించుటకు సిద్ధమని తెలిపారు. ఫెడరేషన్ నాయకులు వెంటనే ఐక్య నిర్మాణానికి విముఖతను చూపారు. ఒక సంయుక్త బోర్డును 1936లో యేర్పాటు చేసారు నాగపూరు 1938 అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు మహాసభలో రెండుసంస్థలకు సమాన ప్రాతినిధ్య ప్రాతిపదికపై తిరిగి భారత ప్రేడు యూనియన్ ఫెడరేషన్, అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులోచేరి, కార్మికవర్గ సంస్థల ఐక్యతను, వర్గఐక్యతను వునరుద్ధరించారు. ఒక్క అహమ్మదాబాద్లో గాంధీ తత్వప్రభావంలో నడుపుతున్న అహమ్మదాబాద్ గుడ్డల మిల్లుల కార్మికుల అసోసియేషన్ తప్ప దేశంలోని అన్ని కార్మిక సంఘాలు ఒకే జండా క్రిందికి వచ్చాయి. ఈ విధంగా రెండవ ప్రపంచయుద్ధానికి పూర్వం కార్మికవర్గంలో ఐక్యత యేర్పడి, యుద్ధకాలంలో భారత దేశంలో యేర్పడిన దుర్బర పరిస్థితులలో కార్మికవర్గం తన చారిత్రాత్మక పాత్ర నిర్వహించుటకు ఐక్యకార్యాచరణ ప్రాతిపదిక యేర్పడింది.

రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు :

ఐక్య సంఘటనా సమస్యలు

కాంగ్రెసు, అసెంబ్లీలు, స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థల బహిష్కరణ నినాదంతో ప్రజలను సమీకరించింది. ఒకవైపు బహిష్కరణ మరోవైపు బ్రిటిష్ వారితో రాజీ రాయబారాలు అనే ద్వంద్వ విధానాన్ని అనుసరించింది. రాజీమార్గాన తక్షణ గమ్యం చేరుటకు బ్రిటిష్ వారిపై వొత్తిడి అవసరమని తలచినపుడు, ఆందోళన, పోరాట కార్యక్రమాన్ని చేబట్టుట, ఆ బలంతో రాయబారాలు, రాజీపడుట అను ఎత్తుగడలు కాంగ్రెసు అవలంబించింది. కాని, పోరాట మార్గాన స్వాతంత్ర్య సంపాదన విధానాన్ని ఎప్పుడూ చేబట్టలేదు.

మహారాష్ట్రలోని ఫెయిజ్ పూర్ లో డిసెంబరు 1936లో కాంగ్రెసు మహాసభ జరిగింది. లక్నో మహాసభలో కాంగ్రెసు మెజారిటీ నాయకత్వంతో తనకుగల అభిప్రాయ భేదాను నెహ్రూ స్పష్టం చేసినప్పటికీ ఫెయిజ్ పూర్ మహాసభలో గాంధీజీ, మితవాద నాయకత్వం తిరిగి నెహ్రూ పేరును అధ్యక్ష పదవికి ప్రతిపాదించారు. మితవాద అభ్యర్థిగా ప్రతిపాదించబడిన వల్ల జాయింట్ లు విరమించుకొంటూ చేసిన ప్రకటనపై “సంక్షిప్తంగా చెప్పాలంటే నెహ్రూను అధ్యక్ష స్థానానికి మచ్చిక చేసుకోవాలన్న మితవాద పక్షం ఎత్తుగడ ఫలించింది” అని సంబూద్రిపాద్ వ్యాఖ్యానించుట గమనార్హం. ఇంకా “ఆయన (నెహ్రూ) అధ్యక్షుడుగా వుండుటవలన వామపక్షం ఖావాలుగల యువకులు, క్రామికులు, కాంగ్రెసువైపుకు ఆకర్షింపబడతారు. ఈ ఎత్తుగడ ఫలిస్తుందనే విశ్వాసం పటేల్ ప్రకటనలో మనం గమనించవచ్చు....పురోగమిస్తున్న వామపక్ష క్షులను తమ వర్గ ప్రయోజనాలకు అనుకూలంగా పూర్తిగా వినియోగించుకొనేందుకు మితవాద నాయకత్వంయొక్క జిత్తులమారి ఎత్తుగడలకూడ వ్యక్తమయ్యాయి.¹”

ఫైజ్ పూర్ కాంగ్రెసు మహాసభలో పాలకుల రాజ్యాంగ సంస్కరణలకు వ్యతిరేక ఆందోళన, ఎన్నికలు, భవిష్యత్తు కార్యక్రమాలపై మితవాదులు, వామపక్షవాదుల మధ్య జరిగిన తీవ్రవాదోపవాదాలు ప్రతినిధుల, ప్రజల చైతన్యాన్ని పెంచాయి. కేంద్ర, రాష్ట్ర అసెంబ్లీలకు ఎన్నికైన సభ్యులతోను, ఎ ఐ సి సి సభ్యులతోను, అభ్యాసించబడిన వారితో కలిసి మరో మహాసభ జరిపి, రాజ్యాంగరచన కమిటీని నియమించాలని, మితవాదుల వొత్తిడితో మహాసభ నిర్ణయించింది. మహాసభ అనంతరం కొన్ని వారాలకే 1935 సంస్కరణల చట్టాన్ననుసరించి రాష్ట్ర అసెంబ్లీలకు ఎన్నికలు జరిగాయి. నిరీక్ష భూమికి కట్టేవారికి, చదువుకొన్నవారికి మాత్రమే వోటు హక్కులు యివ్వబడినవి.

1. సంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యన్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర ద్వి. భా. (తెలుగులో) పే. 127.

కాంగ్రెసు, వామపక్షాలు, యితర సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకశక్తులు రాష్ట్రాల స్వపరిపాలనను అమలు జరుపుటకుగాక, రాజ్యాంగంలోని ఫెడరల్ స్వభావాన్ని ధ్వంసం చేయుటకు, ప్రజలను సమీకరించుటకు ఎన్నికలలో పాల్గొంటున్నామని ప్రచారం గావించారు. రాష్ట్రాలలోని భూస్వామ్యవర్గాల వివిధ పార్టీలు, హిందూ మహాసభ, ముస్లింలీగ్, అందేడ్కర్ లేబర్ పార్టీలు గ్రామాల స్వపరిపాలనను సృజనాత్మకంగా అమలుచేయు వైఖరిని అవలంబించారు. అనగా రాజ్యాంగానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజలను సమీకరించే మితవాద, వామపక్ష శక్తుల సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పక్షం, వివిధ గ్రూపుల వ్యక్తుల కలయికతో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వపు అండదండలతో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకశక్తులను వ్యతిరేకించే పక్షం ప్రత్యర్థులుగా ఎన్నికల పోరాటంలోకి దిగారు.

కాంగ్రెస్ ఎన్నికల ప్రణాళికను నెహ్రూ రూపొందించారు. దీనిపై “సంక్షిప్తంగా, కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళిక వామపక్షవాదులు, వారి అభిప్రాయాల కనుగుణంగా ప్రచారం చేసుకొనుటకు అవకాశాలు కల్పిస్తూ, వామపక్ష ధోరణివలన ఆకర్షింపబడిన ప్రజల మద్దతుతో గెలిచి, ఎన్నికల తరువాత మితవాద నాయకత్వం వారి కనుగుణంగా నిర్ణయాలు గైకొనుటకు దోహదపడేదిగా వుందని” సంబూద్రిపాద్ వ్యాఖ్యానించారు “ఎన్నికలలో గెలిచిన రాష్ట్రాలలో మంత్రివర్గాలను యేర్పాటు చేయాలని మితవాద నాయకత్వం అంతకు ముందే నిర్ణయం చేసినప్పటికీ ఎన్నికల ప్రణాళిక యీ విషయంలో మౌనం వహించింది.¹” ఎన్నికల ప్రణాళికలు అమలు చేయవలసిన అవసరముండదని 55 సంవత్సరముల నాడే కాంగ్రెసు మితవాద నాయకత్వానికి గల అవగాహన కావచ్చు.

కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, యితర వామపక్షవాదులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను గెలిపించుటకై కార్మిక, కర్షకులలో తీవ్రమైన ప్రచారం కావించారు. ఎన్నికలలో ఐక్య సంఘటనగా, నిస్వార్థంగా కృషిచేసి ప్రజల మన్ననలకు పాత్రులయ్యారు. జాతీయవాదుల హృదయాలలో చెరగని ముద్రపేసారు. వామపక్షాల బలం ప్రజలలో పెరిగింది. ప్రజలలో జాగృతి కలిగించారు. బ్రిటిష్ ఇండియాలో 11 రాష్ట్రాలలో 6 రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు మెజారిటీ సంపాదించింది.

ఎన్నికల అనంతరం ఫిబ్రవరి 1937లో వార్తాలో సమావేశమైన కాంగ్రెసు కార్యవర్గం, అధికారాన్ని స్వీకరించాలా అనే సమస్యను చర్చించి, నిర్ణయానికిరాలేక, వివాదాస్పదమగుటతో వాయిదావేసి, చూర్మి కార్యవర్గపు సమావేశంలో అధికారం స్వీకరించాలనే నిర్ణయాన్నే చేసింది. వామపక్షాలు కోరిన విధంగా అధికారాన్ని తిరస్కరించరాదని, మితవాదులు కోరిన విధంగా మెజారిటీ లభించిన రాష్ట్రాలలో అధికారాన్ని స్వీకరించాలనే వాదనకు కార్యవర్గం తన వ్యతిరేకతను తెలియజేస్తూ, గవర్నరు రాజ్యాంగ కార్యకలాపాలలో జోక్యం చేసుకొననని, మంత్రుల సలహాలను

1. సంబూద్రిపాద్; ఇ యం. యస్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర. (తెలుగులో) ద్వితీయభాగం. పే. 121.

త్రోసిపుచ్చుటకు ప్రత్యేక అధికారాలను వినియోగించనని వాగ్దానం చేస్తే అధికారాన్ని ఆమోదించగలమని నిర్ణయించింది. వాగ్దానం చేయుట రాజ్యాంగానికి విరుద్ధమని కాన చేయజాలమని వైస్రాయి, గవర్నరులు స్పష్టం చేసారు. కొత్త రాజ్యాంగం అమలు కొచ్చిన ఏప్రిల్ 1వ తేదీన దేశవ్యాప్తంగా హర్తాకు జరిగింది ప్రజలు ప్రత్యక్షంగా పాల్గొనడం, బ్రిటిష్ పాలకవర్గాన్ని, కాంగ్రెసు మితవాద నాయకత్వాన్ని కల వర వరచించి ప్రజల నిరసనకు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపోరాట స్వరూపాన్నిచ్చుటకు కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు ప్రయత్నించారు వైస్రాయి "గవర్నరు ప్రత్యేక అధికారాలను వుపయోగిస్తాడని భయపడ నవసరంలేదని, అనవసరంగా మంత్రిల దైనందిన వ్యవహారాలలో జోక్యం కలుగ జేసుకొనడని" ప్రకటించారు. కాంగ్రెసు కార్యవర్గం జులై 1937న సమావేశమై అధికారాన్ని స్వీకరించుటకు ఆమోదాన్ని తెలిపింది. నెహ్రూ వామపక్షవాదులు కొద్దిమంది యీ నిర్ణయాన్ని వ్యతిరేకించారు. మెజారిటీగల ఐదు రాష్ట్రాలలోను, బొంబాయి, సింధూ, అస్సాంలలో కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు యేర్పడినవి.

కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు. జాతీయ సంఘటన. ప్రజాపోరాటాలు :

కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు యేర్పడుటతో, ఎన్నికల కాలంలో కాంగ్రెసు చేసిన వాగ్దానాలను నెరవేర్చుతుందని ఆశించారు. ప్రధాన సమస్యలైన రాజకీయ ఖైదీల విడుదల, జమీందారీ, భూస్వామ్య విధానాన్ని రద్దుచేయుట, భూములపై అన్ని హక్కులు, రైతులకు సంక్రమింపజేయుట, రైతువారి ప్రాంతాలలో రీసెటిల్ మెంటు రద్దు, భూమిశిస్తు తగ్గింపు, క్రమానుగత గైడెడ్ శిస్తు విధానాన్ని అమలుచేయుట, ముఖ్యంగా కిసాన్ సభ రైతుల "మానిఫెస్టో" అంశాలను కాంగ్రెసు తన ఎన్నికల ప్రణాళికకు అనుబంధంగా ప్రకటించి, వాటి అమలు. కార్మికులకు 8 గంటల పని, జీతభత్యాలు తగ్గించకుండుట, పనినుండి తొలగించకుండుట, నిరుద్యోగబృతిని వాగ్దానం చేసింది, వీటితోపాటు సంస్థాన ప్రజోద్యమాలు, ముస్లిం సమస్య ప్రధాన సమస్యలుగా, తక్షణం పరిష్కరించవలసిన సమస్యలుగా మంత్రివర్గాలు ముందుకొచ్చాయి. నూతనంగా కాంగ్రెసు పరిపాలనా బాధ్యతలను స్వీకరించుటతో ప్రభుత్వం - బ్రిటిష్ పాలకులు, ప్రభుత్వం, కాంగ్రెసు సంస్థ ప్రభుత్వం-ప్రజలు సంబంధాలు ఆచరణలో ముఖ్య సమస్యలైనవి.

రైతుల ఆందోళన, బిళ్ల పోరాటాలు :

కిసాన్ సభ స్థాపించిన సంవత్సరంలో ఎన్నికలు జరిగి రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు యేర్పడినవి. కాంగ్రెసు నిర్ణయాల ఫలితంగా కార్యకర్తలు రైతుల సమస్యలను చేబట్టారు రైతాంగంనుండి సమర్థులైన కార్యకర్తలు తయారయ్యారు. కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళికలో ఫైట్ ఫూర్ కాంగ్రెసు తీర్మానంలో చేసిన వాగ్దానాల ననుసరించి కొలురేటు తగ్గించమని, రుణభారాన్ని తగ్గించమని, జప్తులు ఆపివేయమని, జమీందారీ, మాలుజారీ, యానాందారీ విధానాలను రద్దుచేయమని దేశవ్యాప్తంగా సమావేశాలు, ప్రదర్శనలు, ఆందోళనలు కొనసాగించారు. ఈ ఆందోళనతో కాంగ్రెసు,

సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్ట్, తదితర వామపక్షకార్యకర్తలు కాంగ్రెసు త్రివర్ణ పతాకంతో పాటు ఎర్ర జెండాలతో వాక జాతీయ ఐక్య కార్యచరణను రూపొందించారు.

కిసాన్సభ అవతరణకు ముందే వివిధ ప్రాంతాలలో అనేక రైతుపోరాటాలు జరిగాయి. వాటిని రైతువిప్లవ పోరాటాలుగా అభివృద్ధిచేయుటకు మారుగ “అహింస కట్టుకొయ్యకు” కట్టిపేసి, బూర్జువా ప్రయోజనాలకు పరిమితం చేసినారు. కిసాన్సభ నాయకత్వంలో రైతులు కార్మికుల వలెనే “మే” దినోత్సవాన్ని ఎర్రజెండానెగురపేసి పండుగగా జరుపుతూ, స్వతంత్రంగా రైతువిప్లవ పోరాటాలను కొనసాగించ ప్రారంభించారు. పీలైన అన్నిచోట్ల కాంగ్రెసు సహకారాన్ని పొంద ప్రయత్నించారు. కాంగ్రెసు బూర్జువా నాయకత్వంతో విభేదించుటకు వెనుకాడలేదు. సహజంగానే కిసాన్సభ పెరుగుదల, ఆ పెరుగుదలకు సాధారణ కాంగ్రెసుసభ్యులు, కార్యకర్తలు కాంగ్రెసుకమిటీలు నిర్వహించినపాత్ర, కాంగ్రెసు మంత్రులను, మితవాద కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని కలచివేసింది. ఆ కారణంగా పై కాంగ్రెసు కమిటీలు కిసాన్సభపై రాజకీయదాడులు ప్రారంభించాయి. జమీందారులు, భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా కిసాన్సభ నాయకత్వంలో జరిగే పోరాటాలు, అహింసామార్గంలో కాక అహింసామార్గంలో జరుగుతున్నవని ప్రచారం చేయబడింది. వాస్తవానికి కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళికలో వాగ్దానంచేసిన రైతులకోర్కెలను అమలు చేయమని కోరుతూ, జమీందారుల, భూస్వాముల దౌర్జన్యాలకు వ్యతిరేకంగా జరిగే రైతుల సత్యాగ్రహం పోరాటాలు అవి.

జాతీయ కాంగ్రెసు ఫెయిజ్‌పూర్ మహాసభలో ఆమోదించిన రైతు కార్యక్రమ ముఖ్యాంశాలు తెలుసుకొనతగినవి. భూమి అమరకపు విధానాన్ని, శిస్తు విధానాన్ని మార్చేనుండు తీసుకొనే తక్షణచర్యలను వివరంగా పేర్కొంది. కౌలుదారుల విషయమై కౌలురేట్లు 50 శాతం తగ్గించాలి, కౌలు బాకీలు రద్దుచేయాలి, కౌలుదారులను తొలగించుట చట్టనిర్బంధంచేయాలి. వారు ఇండ్లుకట్టుకొనుహక్కు, వారు పెంచిన చెట్లపై హక్కునివ్వాలి. గ్రామీణుల అప్పులపై మారుబోరియం ప్రకటించి రద్దు చేయాలి. ఋణసౌకర్యాలు కల్పించాలి. పూడ్లలు బాకీలు, లెవీలు, నజరానాలు, వెట్టి రద్దుచేయాలి. శిస్తుమినహా మరేమి పనులు చేయరాదు. వ్యవసాయ కూలీలకు కనీస జీతన కూలీని చట్టరిత్యా నిర్ణయించాలి. పనిచేయుటకు తగిన పరిస్థితులు కలిగించాలి. ఉమ్మడి గో భూములను, బావులు, చెరువులు, అడవులుపై ప్రజాహక్కులనుగుర్తించి అన్యక్రంతాలను రద్దుచేయాలి. చిన్న భూఖండాలను ఏకీకరణచేస్తూ సహకార వ్యవసాయాన్ని పెంపొందించాలి. ఆర్థికంగా నిలబడజాలని ధూ ఖండాలకు భూమిశిస్తును రద్దుచేసి, భూమిశిస్తు 50 శాతం తక్షణం తగ్గించాలి, వ్యవసాయ ఆదాయాన్నిబట్టి భూమిశిస్తు పన్నువృద్ధి క్రమానుగతంగా విధించాలి. మరణ సుంకం రద్దుచేయాలి. పొరుదల నీటివాక్కిలను తగ్గించాలి. భూముల అమరకపు విధానాన్ని శాశ్వతంగా నిర్ణయించాలి. రైతు సంఘాలను యేర్పాటు చేయుటకు ప్రోత్సహించి, గుర్తించాలి. ఈ 14 అంశాల కార్యక్రమాన్ని కాంగ్రెసు ఆమోదించి, వాగ్దానంచేసింది.

వివిధ రాష్ట్రాలలో రైతులు తమ కోర్కెలు సాధించుకొనుటకై ప్రచారం, ఆందోళన, ప్రదర్శనలు, పోరాటాలు, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలకు విజ్ఞప్తులు సమర్పించారు.

బీహారులో జమిందారీ విధానాన్ని, పోలీసుల దౌర్జన్యాలను రద్దు చేయాలని మోస్కో రైతులు “బికాస్టు” సత్యాగ్రహాన్ని చేయగా, ప్రభుత్వం రెండువందల మంది రైతులను, 16 మంది ఆడవారిని అరెస్టుగావించి, సంవత్సరం జైలుశిక్ష విధించింది. అసెంబ్లీ ముందు పెద్ద రైతుప్రదర్శన చేశారు. పాట్నాలో 26 నవంబరు 1937న లక్షమంది రైతులు జమిందారీ విధానాన్ని రద్దుచేయాలని, కౌలురేట్లు సగానికి తగ్గించాలని, మారుబోరియం ప్రకటించి అప్పలను రద్దుచేయాలని, చెఱకుకు అధిక ధర నిర్ణయించాలని, బీహారు కౌలుదారులపట్టాన్ని ‘నీరుగార్చుట’కు కాంగ్రెసు జమిందారుల మధ్యజరిగిన అగ్రిమెంటును రద్దుచేయాలని కోరుతు ప్రదర్శించారు.

పంజాబులో మౌంట్ గోమరీ జిల్లాలోని ‘నీలిబాద్’ కాలని రైతులు 40 పేల మంది భూస్వాములు, కౌలుదారులమధ్య దళారులకు వ్యతిరేకంగా పంటలో 50:50 భాగముండాలని, మార్చి 1938లో కిసాన్ సభ ఆధ్వర్యాన పోరాటంజరిపారు. రైతులు నివసించే యిండ్లకు, పశుశాలలకు అద్దెపనులు చేయరాదని, వెట్టిని నిరోధించాలని కోరారు. వారికోర్కెలు ఆమోదించబడి పోరాటం సఫలమైంది.¹

కిసాన్ సభ యేర్పడుటకుముందే పనిచేస్తున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుల ఆసోసియేషన్ కు ఆంధ్ర జమీన్ రైతుల ఆసోసియేషన్, ఆంధ్ర రైతురక్షణ కమిటీ అనుబంధ సంస్థలుగ వున్నవి. జూన్ 1937లో రాష్ట్రకిసాన్ సభ జరిగింది. కిసాన్ సభ ఆధ్వర్యంలో 5000 మంది రైతులు 130 రోజులు, 500 గ్రామాలలో సమావేశాలు జరుపుకొంటూ, ప్రదర్శనలు చేస్తూ 1500 మైళ్ళు తొమ్మిదిజిల్లాలగుండా రైతు యాత్ర జరుపుతూ 400 పిటీషనులు, విజ్ఞప్తులు, వివిధకోరికలపై పత్రాలు మార్గమధ్యంలో పేకరించి మద్రాసు ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు². ఇంతటి విస్తృత రైతుల యాత్ర దారిపొడవునా రైతులలో చైతన్యాన్ని కలుగజేస్తూ జరిగిన రైతుయాత్ర మరొకటి చరిత్రలోకానరాదు.

ఆంధ్రాలో మునగాల రైతుల జమీందారీ వ్యతిరేక పోరాటం ప్రత్యేకతను సంతరించుకొన్నది. అభ్యుదయ, వామపక్ష కాంగ్రెసు వాదులు, సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు, యువరైతు కార్యకర్తలు పాల్గొన్నరైతుల సత్యాగ్రహపోరాటం. అంతేగాక వళ్ళిమ కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు, యం. యల్. ఎ. కాట్రగడ్డ నారాయణరావు, నాయకులు పేట దాపయ్యలు పోరాటానికి మద్దతునిచ్చుటతో, జమీందార్ కు సన్నిహిత హిత మిత్రులైన అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు, పట్టాభి శీతారామయ్యలు వ్యతిరేకులుగా వున్నప్పటికీ ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘం జమీందారి విచారణ సంఘాన్ని యేర్పాటు చేయక తప్పలేదు. కారణం, ఆ పోరాటం అన్ని వర్గాల, అన్ని రాజకీయ పక్షాల ఐక్య కార్యాచరణగా బలవత్తరమైన ఐక్యసంఘటన పోరాటమగుట, ప్రజాబలాన్ని, ప్రజా సహకారాన్ని పూర్తిగా పొందగలిగిన దగుటయేయని చెప్పకతప్పదు.

1. రసూల్, యం. ఎ. (1974) అఖిల భారత కిసాన్ సభ చరిత్ర (ఆంగ్లంలో). పే. 24.

2. రసూల్, యం.ఎ.(1974) అఖిలభారత కిసాన్ సభ చరిత్ర (ఆంగ్లంలో) పే. 27.

విచారణకమిటీ నిషేధిక వచ్చిన తరువాత కాంగ్రెసులోవున్న అతివాద యువకుల కృషి ఫలితంగా అమోదించబడింది. ఇందులాల్ యాజ్ఞిక్, ఆచార్య రంగాలు మునగాల పరగణా పర్యటించారు. రైతులు, జమీన్, రైతు సంఘాన్ని పునరుద్ధరించుకొన్నారు. డిశెంబరు 1938లో కలువకోన వ్యవసాయ కూలీల సమ్మెపోరాటంతో ప్రారంభమైంది. రాష్ట్ర కాంగ్రెసు రైతులకు జమీందారుకు మధ్య రాజీ కుదిర్చింది. అదే బ్రహ్మయ్య అవార్డుగా పేరు పొందింది. ఇది రైతు సంఘాలకు విజయం. జమీందారు వెట్టి కొనసాగించరాదని, వ్యవసాయ కూలీలకు రైతులకు సరియైన వేతనాలు సకాలంలో యివ్వాలని, సేవలకు సరియైన వేతనాలు యివ్వాలని, గ్రామాలలోని అన్ని ఖాటలు, దారులు, దొంగలు, గ్రామీణులు రవాణాల కొరకై అందరూ వినియోగించుకొనాలన్న రైతుల కోర్కెలను అంగీకరించక తప్పలేదు.

ఈ పోరాటం ఆంధ్ర రైతాంగాన్ని మొత్తంగా చైతన్యం కావించింది. వామ పక్షాలు ప్రజాభిమానంతో బలపడినవి మంతెనవారి పాలెం, కొత్తపట్నం రాజకీయ పాఠశాలలు. రాజకీయ పరిజ్ఞానాన్నియిచ్చి చైతన్యానికి రాజకీయ పునాదిని, బలాన్ని చేకూర్చాయి. మునగాల పోరాటం ఆచరణానుభవాలతో వామపక్ష పార్టీల నిర్మాణ కార్యకర్తలను తయారు చేసుకొనుట, ప్రజా కార్యాక్రమాలను చేబట్టి ప్రజా సంఘాలను విస్తరింపజేయుట, బలమైన ఉద్యమాలను నిర్మించి నాటి నాయకత్వం నిర్మాతలుగా పేరుగాంచారు.

అస్సాంలో 200 గ్రామాల రైతులు, రైతు సమన్వయపై ముఖ్యపోరాటాన్ని జరిపారు కొలు తగ్గించాలని, పెంచిన కొలు చెల్లించేదిలేదని, పెట్టిన కేసులు కొట్టి పేయాలని కరున్ సింగ్ యం. యల్. ఎ. నాయకత్వంలో రైతులు సంఘటిత పోరాటం జరిపారు జమీందారుకు కొలు యిచ్చేదిలేదని పన్నుల నిరాకరణోద్యమం ఆరు మాసాలు, అన్ని నిర్బంధాలు సహించి సాగించారు. అస్సాం అసెంబ్లీలో ప్రతిపాదించుటకై “సిల్వెట్ కొలుదారుల సవరణ బిల్లును తయారుచేసారు కాని ప్రభుత్వం దానిని తిరస్కరించింది. డిశెంబరు 12, 1937న గవర్నరు బిల్లును తిరస్కరించిన కారణంగా “అసమ్మతి సమావేశాలు” జరిగాయి.¹ ఈ పోరాటాలలో కొలును కట్టుటను నిరాకరించుట ఉన్నత పోరాట రూపమనుటలో సందేహంలేదు.

వ్యవసాయ కూలీ సమస్యలు, ప్రాథమిక ఆవగాహనలు :

కొమిల్లా అఖిల భారత కిసాన్ సభ అధ్యక్షోపన్యాసంలో స్వామి సహజానంద సరస్వతి “నేటి రోజులలో కొంతమంది వ్యవసాయకూలీల పేరుతో, వారి సమస్యల పేరుతో కిసాన్ సభపై దండెత్తుతున్నారు. వారి దృష్టిలో రైతులుకూడ యితరులను పిడించేవారే. వారి ఆశయం జమీందారులతో భుజాలు రాసుకొని తిరుగుట, నిజానికి వారు రైతులకు, వ్యవసాయకూలీలకు సామాన్య శత్రువులు. వ్యవసాయ కూలీలు జమీందారులకు సేవలుచేయుట, స్నేహం చేయుట పరస్పర వైరుధ్య విషయాలు”

1. రసూల్, యం.ఎ (1974) అఖిలభారత కిసాన్ సభ చరిత్ర(ఆంగ్లంలో) పే. 26

అల అన్నారు. ఈ సందర్భంలో బాబు రాజేంద్రప్రసాద్ సూచనలతో కిసాన్ సభను బలహీనపరచుటకై కాంగ్రెసు నాయకులు కొందరు వ్యవసాయ కూలీల సంఘం అని చెప్పబడే సంస్థను స్థాపించారు.

అధ్యక్షులు స్వామీజీ తదుపరి కొన్ని సిద్ధాంత సమస్యలను చర్చించారు. “వ్యవసాయ కూలీలు వాస్తవంగా భూములు కోల్పోయిన రైతులు. చిన్న రైతులు కిసాన్ సభకు వెన్నెముక వంటివారు. నిన్న భూములు గలవారికి నేడు భూములు లేవు. నేడు ఉన్నవారు రేపు భూములు కోల్పోవచ్చు. ఈ విధంగా భూములు కలిగి వున్నపుడు పేద రైతులు, పోయిన తరువాత వ్యవసాయ కూలీలు అంటున్నాము. ఈ పరిణామం అనంతంగా సాగుతున్నది. అందువలన వారిద్దరిని పేరుచేసే అంతరం అంతగా లేదు. వారిద్దరికి మధ్య అడ్డుగీత గీయాలనే వారు యిద్దరికీ మిత్రులుకారు. శత్రువులు అగుతారు.

“కిసాన్ సభనుండి వ్యవసాయకూలీలను దూరంచేయాలనే ప్రయత్నాలు నష్ట దాయకమైనవి. గ్రామసీమలలో దోపిడికి, దౌర్జన్యానికి లోనగువారిని కిసాన్ సభ సంఘటిత పరస్తుంది. నేటివరకు వ్యవసాయ కూలీలను, రైతులలో భాగంగానే కిసాన్ సభ యెంచుతున్నది. వాటి జీవన పేతన మివ్వాలని కోరుచున్నది. గయ, మోస్కో, పాట్నా, ధర్మంగా, ముజఫర్ పూర్ జిల్లాలలో వ్యవసాయ కూలీలవెట్టి పనికి వ్యతిరేకంగా, తక్కువ పేతనాలకు వ్యతిరేకంగా, భుములైతే వారు జరిపే పోరాటాలన్నిటికి పూర్తి మద్దతునిచ్చింది కిసాన్ సభ సమాజంలో అట్టుడుగునవున్న వర్గాలే విప్లవాన్ని సాధిస్తాయని, విప్లవం వారివలనే బలాన్ని చేకూర్చుకుంటుందని కిసాన్ సభ నమ్ముతున్నది.”¹ ఈ విధంగా పేదరైతుల వ్యవసాయ కూలీలపోరాటాలలో సాన్నిహిత్యాన్ని విప్లవ రైతుపోరాటాలలో వారి ఐక్యతావనరాన్ని గుర్తించినా, యీ సమస్యను శాశ్వత భూమి అమరికపు ప్రాంతాలు, రైత్యారీ భూ అమరిక కపు ప్రాంతాలలోగల బిన్నత్వాలను అధ్యయనం చేయజాలకపోయింది.

కార్మిక, కర్షక ఐక్యత, రైతు, కూలీ రాజ్యనివాదం :

గయ కిసాన్ సభ ఏప్రిల్ 1939లో జరిగింది. రాజకీయ తీర్మానం కార్మిక, కర్షక ఐక్యత, రైతు, కూలీ రాజ్యనివాదంపై కొంత అవగాహన యిచ్చింది. రైతు పోరాటాలలో వారికి శక్తివంతమైన మిత్రులు కార్మికవర్గం, వారి సంఘాలలో బలమైన శక్తిగా సంఘటిత పరచబడింది. కార్మికోద్యమంలో ఐక్యత నెలకొల్పబడింది. వారి రాజకీయ చైతన్యం అభివృద్ధి చెందింది. కార్మిక, కర్షక సంఘాల, వృద్ధ్యమాల మధ్య మరింత దగ్గరి సంబంధాలు, ఐక్యత నెలకొల్పబడాలని కిసాన్ సభ సూచించుచున్నది. అందుకు కిసాన్ కౌన్సిలు తగిన ప్రయత్నాలు చేయాలంటున్నది. ఆచరణ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయుటయే అందుకు మార్గమున్నది.

1. రసూల్, యం. ఎ (1974) అఖిలభారత కిసాన్ సభ చరిత్ర (ఆంగ్లంలో) పే 54-55.

అచరణ కార్యక్రమము : 1) ఫెడరేషన్ వ్యతిరేక అఖిల భారత పోరాటాన్ని ప్రజలకు వివరించుట 2) రైతుల పాక్షిక పోరాటాల వాడిని పెంచి, ఐక్య పోరాటాలుగ సమన్వయపరచాలి. 3) సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటనను కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు, తదితర వామపక్ష పార్టీలు, అభ్యుదయ కాములు, బ్రేడు యూనియనులు, కిసాన్ సభలు, యితర సంస్థలతో కలసి, ఐక్యముగా యేర్పాటు చేయాలి. 4) రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు ఎన్నికల ప్రణాళికలో వాగ్దానం చేసిన రైతుల కోర్కెలను అమలుచేయాలి. 5) అందరు కలసి ఆర్థిక రాజకీయ కోర్కెలను, మైనారిటీల రక్షణ అమలుకు పోరాడుతు, మత శక్తులను నిర్వీర్యం చేయాలి. 6) బలమైనరైతు స్వచ్ఛంద సేవాదళాన్ని నిర్మించాలి. 7) సంస్థానప్రజల పోరాటాలకు పూర్తి మద్దతునివ్వాలి. ఈ 7 అంశాల కార్యక్రమాన్ని అమలుచేస్తూ, కార్మిక, కర్షక ఐక్యత, దగ్గరి సంబంధాలను నెలకొల్పాలి.

ప్రపంచయుద్ధ ప్రారంభానికి ముందే 1939లో కిసాన్ సభ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య, వ్యవసాయ విప్లవ పోరాటాలకై రైతుకూలి రాజ్య నికై అనగా జనతా ప్రజాస్వామ్యానికై దారితీసే భారత ప్రజల ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వానికై, కార్మిక, కర్షక వర్గాలను దోపిడిచేయు విధానంలేని సోషలిజానికి దారితీసే ప్రభుత్వానికై పిలుపునిచ్చిందని రసూల్ వ్యాఖ్యానించారు.¹

వ్యవసాయ కూలీల సమస్యలు

గయ కిసాన్ మహాసభ వ్యవసాయ కూలీల సమస్యలను చర్చించి తీర్మానాలు చేసింది గ్రామీణ జనాభాలో గణనీయశాతంగా ఉన్న వ్యవసాయ కూలీలకు రక్షణ, పని, కనీస జీవనవేతనం, మానవత్వాన్ని గౌరవించే పరిస్థితులను కల్పించనిచో, రైతులలో భాగమైనవారిని జానిన, వెట్టిబంధనాలనుండి విముక్తి చేయనిచో గ్రామీణ జీవనాన్ని పునర్జీవింపజేయు ప్రశ్నలేదని కిసాన్ సభ అవగాహనను వెల్లడించింది. ప్రతి సంవత్సరమూ పేదరైతులు భూములను కోల్పోతు, కొలుదారులుగ, కూలీలుగ మారుతున్నారని తెలిపింది. రైతులందరి ప్రయోజనాలకై సామాజిక, రాజకీయ హక్కులను కలుగజేసి ఆర్థిక పరిస్థితిని రక్షించుటతోనే వ్యవసాయకూలీల ప్రయోజనాలున్నవని తెలిపింది. కిసాన్ సభ తన కార్యకర్తలందరికి యితర కార్యక్రమాలతో పాటు ఈ క్రింది తక్షణ కోర్కెలు సాధించుటకు పిలుపునిచ్చింది.

అవి : 1) అప్పులను పూర్తిగరద్దుచేయుట 2) సాగుకు పనికివచ్చే ప్రభుత్వ భూములను వ్యవసాయకూలి సంఘాల, సహకార సంఘాలకు సాగుకుయిచ్చుట. 3) వేతన నిర్ణయానికి కూలి, రైతుల ప్రతినిధులతో వేతన సంఘాన్ని యేర్పాటు చేయుట. 4) కార్మికుల నష్టపరిహార చట్టాన్ని వ్యవసాయకూలీలకు వర్తింపజేయుట. 5) నివాసగృహాలు, రక్షిత త్రాగునీరు అందజేయుటకు ఒక జాతీయ విధానం. 6) అన్నిరకాల అసాధికార వసూళ్ళను, జానినత్వాన్ని, బలవంతపు వెట్టిని చట్టరీత్యా

శిక్షార్థం చేయాలి. 7) పోలీసులు కూలీలపై వుపయోగించే ఐ.పి.సి. సెక్షనులను నేర స్థుల జాతుల చట్టాన్ని రద్దుచేయాలి.¹

వ్యవసాయకూలీ సంఘాలుయేర్పడి పనిచేస్తూన్న రాష్ట్రాలలో రాష్ట్ర కిసాన్ కౌన్సిలు వాటితో స్నేహ సంబంధాలను నెలకొల్పి రైతుల, కూలీల మధ్యవచ్చే తగాదాలను సంభాషణలు, రాజీమాగ్గాలద్వారా పరిష్కరించుటకుతోడ్పడాలి. జమిందారులు భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా ఐక్యసంఘటన మార్గాన పోరాటం, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వాద వ్యతిరేక పోరాటంతోపాటు జరపాలని స్పష్టంచేసింది

కాంగ్రెసు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, జమిందారీ భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాలు. అనుభవాలు.

రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాల పాలనలో వామ పక్షాలు జమిందారీ, భూస్వామ్య వ్యతిరేక రైతు పోరాటాలు జరుపునపుడు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య కార్యచరణకక్షల ఐక్యతలో అంతర్గత అభిప్రాయభేదాలు వచ్చుట సహజం. రెండవ ప్రపంచయుద్ధం వచ్చువరకు అట్టి అనుభవాలను యీ క్రింది విధంగా చెప్పుకొనవచ్చు.

1) కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళికలో జమిందారీ వగైరా మధ్యదళాలను రద్దుచేసి, నేరుగా ప్రభుత్వానికి రైతే శిస్తుచెల్లించే విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టగలనని ఐక్యానంచేసింది. కిసాన్ సభ ఆగస్టు 1936 బొంబాయి సమావేశంలో ప్రకటించిన “రైతుల కోర్కెల మానిఫెస్టోను” కాంగ్రెసు తన ఎన్నికల ప్రణాళికకు అనుబంధంగా ప్రకటించింది. ఎన్నికల ఫలితంగా రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు యేర్పడుట రైతులలో యెంతో ఆశనురేకెత్తించింది. ఫెయిట్ పూర్ కాంగ్రెసు మహా సభ వారి కోర్కెలను ఆమోదించుతూ తీర్మానం చేయుట మరింత ప్రోత్సాహాన్ని యిచ్చింది.

రైతులు బీహారులో “ఐకాష్ట సత్యాగ్రహాన్ని, ఆంధ్రలో మునగాల జమిందారు ఆక్రమించిన రైతు భూమిని రైతులు పాతికనాగళ్ళతో ప్రవేశించి దున్నుటతో రైతు సత్యాగ్రహం జరిగింది. ఈ పోరాటం కాంగ్రెసు వాదులు, సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు, యువరైతు నాయకులు చేశారు. వామపక్షవాదులు బలంగావున్న ఫళ్ళిమ కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు మద్దతు ప్రకటించింది. తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు పట్టాభి శీతారామయ్య, అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుల ఆధ్వర్యంలోవున్న బయట పడలేదు. ఫలితంగా ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు జమిందారీ రైతు విచారణ కమిటీని పేయక తప్పలేదు.

2) పంజాబ్ లో 40 వేలమంది రైతులు భూస్వాములను, కౌలుదారులకు మధ్యదళాలకు వ్యతిరేకంగా పంటలో సగభాగమునకు, వెట్టి నిర్మూలనకు పోరాటం

జరిపి విజయం పొందారు. అస్సాంలో కౌలు తగ్గింపు సమస్యపై 200 గ్రామాలలోని రైతులు పన్నుకట్టేదిలేదని వన్నుల నిరాకరణోద్యమాన్ని ఆరుమాసాలుసాగించారు.

రైత్వారీ ప్రాంతాలలో “కౌలు తగ్గింపు సమస్య” ప్రధానరైతుసమస్య రైతు ఉద్యమ ప్రారంభదశలోనే ముందుకు వచ్చినప్పటికీ, తదుపరి కాలంలో తగినంత ప్రాధాన్యత ఆచరణలో కనిపించదు.

3) ఈ సమస్యలపై కిసాన్సభ పోరాటాలు నడుపుట, కాంగ్రెసు ఆధ్వర్యంలోని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు తలనొప్పిగా పరిణమించింది. హరిపుర కాంగ్రెసు మహాసభలో మితవాద కాంగ్రెసు నాయకత్వం కిసాన్సభ నాయకులు ఎర్రజండా, కిసాన్సభ జండాను ఎగురవేస్తుండుటవలన కిసాన్సభలపై తీవ్రమైన దాడిని చేశారు. ఒక తీర్మానం చేశారు. “కాంగ్రెసులో వామపక్ష మితవాదుల మధ్య ఘర్షణతీవ్రమైందనుటకు యీ ఘర్షణనుండే కాంగ్రెసు - కిసాన్సభలమధ్య సంబంధమనే సమస్య ఉత్పన్నమైనదని తీర్మానం స్పష్టం చేస్తున్నదని”¹ నంబూద్రిపాద్ వాఖ్యానించారు.

హరిపుర కాంగ్రెసు ఆమోదించిన తీర్మానంలో “....ప్రధానంగా ప్రజలలో కాంగ్రెసు సంబంధాల పెరగడంతో రైతులు అధికసంఖ్యలో చేరి, దాని విధానాన్ని ప్రభావితం చేయుటతో కాంగ్రెసు పెద్దరైతు సంస్థ అయింది. వాస్తవంగా కాంగ్రెసు రైతుల కోర్కెలసాధనకు వారి ప్రతినిధిగా నిలబడింది. రైతు సభలను నిర్వహించుకొనే రైతుల హక్కులను పూర్తిగా గుర్తిస్తునే కాంగ్రెసు ప్రాథమిక సూత్రాలకు భిన్నమైన కార్యక్రమాలతో కాంగ్రెసువాదులు కిసాన్సభ సభ్యులుగావుండి, కాంగ్రెసు సూత్రాలకు, విధానాలకు వ్యతిరేక వాతావరణాన్ని సృష్టించే కార్యకలాపాలకు కాంగ్రెసు మద్దతుయివ్వజాలదు”² అని స్పష్టం చేసింది. ఈ తీర్మానం కిసాన్సభలు నిర్వహించిన ఆందోళనలు, ప్రదర్శనలు, పోరాటాలు, సత్యాగ్రహాలు భూస్వాములకు బ్రిటిష్ పాలకులకేగాక రాష్ట్ర మంత్రివర్గాలను నిర్వహించే కాంగ్రెసు నాయకత్వాలకు ఇష్టంలేదని స్పష్టంచేస్తుంది. కాంగ్రెసుసంస్థ ఎన్నికల ప్రణాళికలకు, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాల ఆచరణకుగల అపూతం నాటినుండే ప్రారంభమైనదనికూడ స్పష్టమే. ఒక బూట్లవాపార్టీ మాటలు ప్రజలనుద్దేశించి వారి బలాన్ని పొందుటకైనా వారి ఆచరణలు ఆ పార్టీలో నాయకత్వం వహించేవర్గాల ప్రయోజనాల పరిధికి పరిమితమై పుంటాయనుటకు మరే యితర వివరణ అవసరంలేదు.

4) కిసాన్సభ 1936లో యేర్పడిన నాటినుండి వ్యవసాయ కూలీలనుకూడ కిసాన్సభలలోనే సమీకరించుచున్నది. జమిందారి, కౌలుదారి సమస్యలనే ప్రధానంగా ప్రతిబింబించుచున్నది. గయ, మోగ్గీర్, పాట్నా, ధర్బంగా ముజఫర్ పూర్ లలో జరిగిన వ్యవసాయకూలీల పోరాటాలు, వెట్టిచారికి వ్యతిరేక పోరాటాలు, షేత

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర ద్వీ. భా. పే. 160.

నాల పెంపుకి పోరాటాలు, భూములకై వారు జరిపే పోరాటాలలో కిసాన్ సభ నాయకత్వం వహించి నడిపింది. జమీందారులు, జాగీర్దారులు మినహాయించి వ్యవసాయంలో స్వయంగా పాల్గొనే వారందరిని రైతాంగంగా వాకేవర్గంగా నాటి ఉద్యమదశలో, కిసాన్ సభ అవగాహన, కాన వ్యవసాయ కూలీలను గ్రామీణ వేతన కార్మికులుగా ప్రత్యేకవర్గంగా నెంచే, తత్సంబంధ అవగాహన, నిర్మాణాభివృద్ధి దిశవైపు తమ ఆలోచనా విధానాన్ని పోనియ్యలేదు. వ్యవసాయ విప్లవం అనే పదాలువాడిన దాని పునాది వర్గాల ఆలోచనరాలేదు. బహుశా శక్తినంతా విడేళి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంపై కేంద్రీకరించి పుండుటవలన కావచ్చు. అయితే అప్పుడే యీ అవగాహనలోని బలహీనతను వీచారు కాంగ్రెసు బూర్జువావర్గాలు వినియోగించుకొని రైతులు-వ్యవసాయకూలీలమధ్య అమాతాన్ని సృష్టించుట కనువిప్పు కావలసినది.

ఆచరణలో జమీందారీ, వెట్టిచాకిరి వ్యతిరేక పోరాటాలలో రైతువర్గాన్ని మొత్తంగా కిసాన్ సభలో సమీకరించే ప్రయత్నం జరిగింది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, పూడ్లలు వ్యతిరేక పోరాటరూపమే ప్రధానమైంది.

అంతేగాక, గయ కిసాన్ మహాసభ ఏడు అంశాల వ్యవసాయ కూలీల తక్షణ కోర్కెల తీర్మానాన్ని ఆమోదించి, ఆ కోర్కెల సాధనకై పోరాటానికి పిలుపు నిచ్చింది. రైతు, కూలీల జమీందారీ, పూడ్లలు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటానికి కావలసిన ఆర్థిక పోరాటాల పునాదిని యేర్పరచి, జాతీయ ఐక్యసంఘటనకు ప్రాతిపదికను యేర్పాటు చేసింది.

5) మరో ముఖ్య విషయం, గయ కిసాన్ మహాసభ కార్మిక, కర్షక, ఐక్యత, రైతు కూలీ రాజ్యనినాదాన్ని యిచ్చింది. కార్మిక, కర్షక, ఐక్యత నెలకొల్పుటకై 7 అంశాల రాజకీయ, ఆర్థిక, ఆచరణ కార్యక్రమాన్ని అమలుచేయుట కోరింది. సిద్ధాంతరీత్యా, ఆచరణరీత్యా కార్మికవర్గం, కర్షకవర్గం ఐక్యతతోనే సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, పూడ్లలు వ్యతిరేక పోరాటాన్ని సాగించగలిగినపుడే విజయాన్ని సాధించగలరని స్పష్టం చేసింది. సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు, యితర వామపక్ష కాంగ్రెసు వాదులు అదే విధమైన అవగాహనలో ఉన్నారు.

రైతు, కూలీ రాజ్యనినాదం పెట్టి బూర్జువా జాతీయ తత్వవాదులు, నాడు సోషలిస్ట్, కమ్యూనిస్టు, యితర వామపక్షాల, కార్మిక కర్షక ప్రజారాజ్య నినాదానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ధనిక మధ్యతరగతి రైతులలో భ్రమలు కలుగజేయుటకు యిచ్చిన నినాదంగా తలచుటలో తప్పులేదు.

రైతు, కూలీ ప్రజారాజ్య నినాదాన్ని, యుద్ధానంతరం కాంగ్రెసులో తన బలాధిక్యతను పెంచుకొనుటకు ఆచార్యరంగా, కాంగ్రెసునుండి చీలిపోయి ప్రకాశం పంతులు ఆచార్య రంగాలు యిద్దరూ కలసి; తదుపరి 80 దశకంలో చరణసింగ్, చివరకు నేడు రూపభేదంలో దేవీలాల్ లు రైతాంగంలో ముఖ్యంగా సూతన ధనిక రైతువర్గంలో తమ బలాన్ని కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంగాను, అదే సమయంలో వామపక్ష పార్టీల అధ్యర్థంలోని కిసాన్ సభలలోని రైతాంగంలో భ్రమలు కల్పించి,

చీల్చి, మధ్యతరగతి, ధనిక రైతాంగాలలో తమ బలాలను పెంపొందించుకొనుటకు చేసే ప్రయత్నాలను చూచినపుడు, వీటికి ఎంతకాలం క్రిందట మూల ప్రాతిపదికను రూపొందించారో తెలిసినపుడు, వామపక్షాలు మూడు దశాబ్దాలు పైగా అనైక్యతకు గురై, కిసాన్ సభల, పుద్యమాల ఐక్యతకు దూరమై; నేడు వివిధ రాష్ట్రాలలో పెటీ బూర్జువాశక్తుల ప్రభావాలకులొనై తలెత్తుతున్న రైతు ఉద్యమాలను చూచినపుడు, వామపక్షశక్తులు ఐక్యరైతు పుద్యమాలను, ఐక్య ప్రజాపోరాటాలను సాగించుటకై చేయవలసిన బృహత్తరకార్యం అర్థం కాగలదు. ఐక్య రైతు పుద్యమాన్ని నిర్మించవలసిన అవశ్యకతను 20వ శతాబ్దపు చివర దశకంలో చరిత్ర వామపక్ష పార్టీలపైన, ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీలపైన వుంచిన జాధ్యత హిమాలయంలా కన్నడు తున్నది. ఈ కర్తవ్యాన్ని యీ దశకంలో నిర్వహించనిచో చరిత్ర దయచూడదు, ఊమించజాలదు.

కార్మికుల పోరాటాలు, జాతీయ సంఘటనా సమస్యలు :

భారత్ ఆర్థిక మాంద్యము, దుస్థితి 1930లో ప్రారంభమై, 1934 నుండి మెరుగుపడుతు, 1937 నాటికి కోలుకొంది. వాణిజ్యం, పరిశ్రమలు తిరిగి ప్రారంభం కాగా వస్తువులకు, సేవలకు గిరాకీ పెరిగింది. కార్మికులు కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు వచ్చినందున తమ కోర్కెలను పరిశీలించవలసిందని అడిగే స్థితికి వచ్చారు. బొంబాయి కాంగ్రెసు మంత్రివర్గం కార్మిక విధానాన్ని గురించి యిలా ప్రకటించింది.

“ప్రభుత్వం శాంతికై కృషి చేస్తుంది. కార్మికులకు న్యాయంకై ప్రయత్నిస్తుంది. సమ్మెలు, లాకౌటులు నిరోధించే శాసనం చేస్తుంది. పేషనాలలో తగ్గింపు వుండరాదని, మధ్యవర్తిత్వం లేకుండా వివాదగ్రస్త విషయాలు అమలుజరుపరాదని, ప్రభుత్వ పుద్దేశ్యం.... కార్మిక సంఘాలు పెంపొందుటకు అడ్డువచ్చే పరిస్థితులను తొలగించి, యాజమాన్యాలు ఉద్యోగుల మధ్య సత్సంబంధాలు పెంపొందిస్తుంది.”

కాన్పూరు బట్టల మిల్లల కార్మికులు, బ్రిటిష్ యాజమాన్యానికి వ్యతిరేకంగా హెచ్చుకూలీకి, యూనియన్ గుర్తింపుకు, జూన్ 1937లో చారిత్రాత్మకమైన సమ్మె చేసారు. కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు, కాంగ్రెసు వామపక్షవాదులు సమ్మె అగ్రభాగాన నిలబడి పనిచేసారు. స్థానిక కాంగ్రెసు కమిటీ చురుకైన పాత్ర వహించింది. కాంగ్రెసు, కార్మికులు వొక నమూనా ఐక్యతను సాధించారు. సంయుక్త రాష్ర్ట కాంగ్రెసు కమిటీ తన తీర్మానంలో కాన్పూరు కార్మికులు తమకొరకై పోరాడుటలేదు. మొత్తం భారత-కార్మికవర్గంకై పోరాడుతున్నారు. మానవహక్కులకై పోరాడుతున్నారు. ఈ మహాపోరాటంలో సమ్మె కార్మికులకు అన్ని విధాలైన సహాయాన్ని అందించమని ప్రజలకు పిలుపిచ్చింది. యాజమాన్యం తన యేజంట్లద్వారా హిందూ-ముస్లిం మత కలహాలకు రెచ్చగొట్ట ప్రయత్నించింది. హిందూ ముస్లిం కార్మికులు అనిచ్చిన్న ఐక్యతతో నిలబడి పేర్కొనదగిన విజయాన్ని సాధించారు. వారి యూనియన్

1. కార్మిక్, వి. వి. (1990) భారతదేశంలో సమ్మెలు, తెలుగు అకాడమి. పే.

“గుర్తింపుకూడ పొందగలిగారు”¹ అని సమ్మెపై పామీదత్తు వ్యాఖ్యానించారు దేశ వ్యాప్తంగా సమ్మె పోరాటాల వెల్లువను, కొనివచ్చిన యీ సమ్మెను “కాన్ఫ్యూరు సమ్మె దేశవ్యాప్తంగా కార్మికులకు ఒక నమూనా” అయింది. కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, సాధారణ కాంగ్రెసువాదులు కార్మికులకు చేదోడువాదోడుగా వుంటే దేశ వ్యాప్తంగానున్న సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకశక్తులు యెలాంటి ఫలితాలను సాధిస్తాయో తెలిపే చైతన్యాన్ని పెంపొందించటానికి అది దోహదపడిందని” ఆ సమ్మెయొక్క ప్రభావంపై వ్యాఖ్యానించారు నంబూద్రిపాద్.

విదేశీయుల ఆధ్వర్యంలోని అస్సాం ఆయిల్ కంపెనీలో కార్మికులు సమ్మె చేశారు. అస్సాంలో కాంగ్రెసు, యితరులు కలిసిన మిశ్రమ మంత్రిమండలి పాలన వుంది. ఎనిమిది మాసాలు జరిగిన యీ సమ్మె కార్మికుల ఐక్యతకు చిహ్నంగా నిలిచింది. కాంగ్రెసు ప్రభావంలో కార్మికులకు సహాయపడదలచి విచారణకోర్టును, కన్సలీయేషన్ బోర్డును నియమించింది. ఆయిల్ కంపెనీ ఎటువంటి రాజీకి సిద్ధపడలేదు. జాతీయ కాంగ్రెసు కంపెనీ కన్సలీయేషన్ బోర్డు సూచనలకు ఆమోదించకపోతే లీజు రద్దుచేయవలసి వుంటుందని హెచ్చరించింది. హెచ్చరిక అమలులోనికి రాకముందే రెండవ ప్రపంచయుద్ధం వచ్చుటతో కంపెనీ అధికారాలన్నిటిని వైస్రాయి స్వీకరించారు. రాబోయే విజయాన్ని కార్మికులు పొందజాలకపోయారు. ఆయిల్ కంపెనీలు సామ్రాజ్యవాదపు పట్టుగొమ్మలు. ఈ విషయంలో కాంగ్రెసు అత్యంత కార్మిక సహకార విధానాన్ని అవలంబించింది. ఇది సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకత లేక వారి కంపెనీల వ్యాపార వ్యతిరేకతతో కాని దేనిని ప్రధానంగా తెలియజేస్తుందో చెప్పజాలము.

కలకత్తా జౌళిమిల్లు కార్మికులు, కాన్పూరు కార్మికులు ఏప్రిల్ 1937లో వారి చిరకాలపు కోర్కెలకై సమ్మెచేశారు. వారి పేతనాలు, భత్యాలు తగ్గించారు. రేషన్ లే జేషన్ తో పనిభారం పెరిగింది, నిరుద్యోగం ఎక్కువైంది. జూట్ మిల్లులలో విడి విడిగా 1937లో సమ్మెలు జరిగి, 2 లక్షలమంది పాల్గొన్న సార్వత్రిక సమ్మెగా మారింది. పరిశ్రమనంతటినీ ప్రభావితం చేసింది. రాష్ట్రప్రభుత్వం ముస్లింలీగు అధికారంలోవుంది. కాంగ్రెసుపార్టీ సమ్మెను బలపరచింది అలహాబాద్ లో 1937 ఏప్రిల్ కాంగ్రెసు కార్యవర్గ సమావేశం తీర్మానంలో కార్మికుల పీఠోచిత పోరాటాన్ని అభినందించింది. యూనియన్ ను స్థాపించుకొనే హక్కును గుర్తించాలి. న్యాయపై న వారికోర్కెలను తీర్చాలని, యజమాన్యపు చర్యలను గర్హించింది. కార్మికనాయకుల ఆరెస్టులకు, పోలీసు వైద్యపు హింసాచర్యలకు నిరసన తెలియజేసింది. చివరకు సమ్మె విఫలమైంది. ముస్లింలీగు ప్రభుత్వపు కార్మిక వ్యతిరేక చర్యలు వెల్లడైనాయి.

బొంబాయి కాంగ్రెసు మంత్రివర్గం 1938లో “పారిశ్రామిక వివాదాలచట్టం” చేసింది. దీని మూలపురుషుడు గుల్జరీలాల్ నందా. అహమ్మబాద్ వస్త్రపరిశ్రమ కార్మిక

1. పామీదత్తు. రణసి. (1949) ఇండియాటుడే. (ఆంగ్లంలో) పే. 396.

2. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యన్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర (రెటెగులో) ద్వితీయ భాగము పే. 140.

సంఘం గాంధీ సిద్ధాంతాలపై నడుపబడుతున్నది. శ్రీ సందా దానిప్రధాన కార్యదర్శి. సంప్రదింపులు, మధ్యవర్తిత్వం, ముందుతెలుపుట లేకుండా యజమానులు, కార్మికులు ఉన్న పరిస్థితులలో ఎట్టిమాచ్చులు చేయరాదని చట్టం పేర్కొన్నది. అవార్డు ఉభయ పార్టీలు తప్పనిసరిగా పాటించాలని చట్టం నిర్దేశించుతున్నది. ఈ చట్టాన్ని యితర రాష్ట్రాలు అనుకరించాయి. పారిశ్రామిక వివాదాలను పరిష్కరించుటకు చట్టం రూపొందించిన యంత్రాంగం ప్రాతిపదిక అయింది. కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు కార్మిక సమస్యలను విచారించి సిఫారసులు చేయుటకు పారిశ్రామిక వివాదాల విచారణ సంఘాలను యేర్పరచాయి¹. ఈ సంఘాలకు తుదినివేదికలు వచ్చునప్పటికి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు రాజీనామాచేశాయి.

బొంబాయిలో కార్మికులు చట్టాన్ని 'బ్లాక్ బిల్లు' అని వ్యతిరేకంగా ఒకరోజు సార్వజనీన సమ్మెగావించారు. ఈ చట్టాన్ని కార్మిక సంఘాలన్నీ ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టులు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు. సమ్మెలో చాలమంది కార్మికులు పాల్గొన్నారు.

మద్రాసు రాష్ట్రంలోని మధురైలో 1938లో యజమానులు మూడు మాసాలు లా కొటు ప్రకటించారు. మద్రాసు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం మిల్లుయజమానులకు వ్యతిరేకంగా 144 సెక్షను అనుబంధ వరచింది. కార్మికులనందరిని చేర్చుకొంటేతప్ప మిల్లు తెరుచుటకు వీలులేదనుటతో యజమానుల లేబర్ కమీషనర్ మధ్యవర్తిత్వానికి అంగీకరించి, వేతనాల పెరుగుదలకు, వేతనంతో 13 రోజులు శలవులకు, ఇళ్ళకు వడ్డీలేకుండా రుణాలు, రిజిస్టరైన యూనియన్లకు బేషరతుగా గుర్తించుటకు అంగీకరించారు.

జంషెడ్ పూర్ పరిసరప్రాంతాల ప్యాక్టరీలు, గనులలో 1938లో అనేక సమ్మెలు జరిగాయి. ఇండియన్ కేబుల్ కంపెనీ, తాతాగనులు, బర్డ్ అండ్ కంపెనీ, ఇండియన్ కాపర్ కార్పొరేషన్లలో సమ్మెలు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు నాయకుడు ప్రొఫెసర్ అబ్దుల్ బారి నాయకత్వాన జరిగాయి. ఏప్రిల్ 1938లో గోల్ మురిటీస్ ప్లేట్ కంపెనీలో కొద్దిరోజులు సమ్మె జయప్రదంగా నిర్వహించారు. కార్మికుల కోర్కెలకు మైకేల్ జాన్, జె.యన్. మిత్రాలు ప్రొ. బారికి అండగా నిలచారు. వీరందరికీ కాంగ్రెసు పార్టీతో దగ్గరి సంబంధాలున్నాయి.

తాతా ఇనుము ఉక్కు కర్మాగారంలో షీటు మిల్లులో పిష్టలు తగ్గుటతో కార్మికుల భత్యాలుతగ్గిపోయాయి. ప్రొ. బారి అధ్యక్షుడుగా, మైకేల్ జాన్ సహాయకుడుగా తాతా కార్మిక సంఘాన్ని జంషెడ్ పూర్ లో స్థాపించారు. సంఘం బలపడింది. ఆందోళన కారణంగా బోనన్ విషయాన్ని మధ్యవర్తిత్వానికి నివేదించాలని కంపెనీ అంగీకరించింది. మధ్యవర్తులుగ సుబాన్ చంద్రబోస్, ఆర్డేషిర్ దయాల్, అబ్దుల్ బారిలను మధ్యవర్తులుగ నియమించారు. మిగిలిన సమస్యలపై బాబురాజేంద్రప్రసాద్ అధ్యక్షతన యేర్పడిన సంఘం సిఫార్సులు చేయువరకు ఆగలన్నారు.

అనేక సమస్యలు పరిష్కారం కానందున కంపెనీ యాజమాన్యానికి, కార్మిక సంఘానికి సంబంధాలు మెరుగుపడలేదు అంతలో ముగ్గురు కార్మికులను తొలగించారు. కార్మికులు 1939లోని తాతా శతజయంతి ఉత్సవాలలో పాల్గొనలేదు. బాబు రాజేంద్రప్రసాద్, జవహర్ లాల్ నెహ్రూల మధ్యవర్తిత్వానికి అప్పజెప్పారు. కంపెనీ యాజమాన్యం వివాదస్పదమైన అంశాలన్నిటినీ మధ్యవర్తిత్వ సంఘానికి నివేదించాలని సూచించింది. కార్మికులు తమ కార్యకలాపాలను అజరుబట్టే యాజమాన్యం రోడీలనుపయోగించారని కంపెనీ ఆరోపణగావించారు తగదా అపరిష్కృతంగానే వుండగా కాంగ్రెసు మంత్రివర్గం రాజీనామాయిచ్చి దిగిపోయింది.

భారతదేశంలో 1937, 1938 లలో రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు పాలన కాలంలో సమ్మెలు గణనీయంగానే జరిగాయి. కార్మికులు 1937 లో 379 సమ్మెలలో 6.48 లక్షల కార్మికులు పాల్గొనగా 89.82 లక్షల పనిదినాలు నష్టపోయాయి, 1938 లో 399 సమ్మెలలో 4.01 లక్షల కార్మికులు పాల్గొనగా 91.99 లక్షల పనిదినాలు నష్టమైనాయి విశ్లేషణలో 1938లో సమ్మెలలో పాల్గొన్న కార్మికులు మూడవవంతు తగ్గినా నష్టపోయిన పనిదినాలు పెరుగుటను బట్టి వాటి దీర్ఘ కాలనైజాన్ని తెలుసుకొనగలము.

మితవాద కార్మిక నాయకులు బి. శివరావు నాటి సమ్మెల వ్యాఖ్య గమనించ తగియున్నది. "లోగడ కార్మికులు అలవాటుపడిన జీవన ప్రమాణాన్నికూడ ఆర్థిక మాంద్యకాలంలో కోల్పోవుటతో బాధలుపడ్డారని గ్రహించలేకపోయారు. ప్రస్తుతం జరుగుతున్న సమ్మెలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ఉదాహరణ విధానానికి వ్యతిరేకంగా సాగాయని విస్మరించరాదు. సంస్కరణలు త్వరగా జరగాలని కాంగ్రెసు వారిచ్చిన హామీలు కొత్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అమలు జరపాలని కార్మికులు కోరుకొంటున్నారు. పాత పరిపాలనా వ్యవస్థ పారిశ్రామిక అసంతృప్తిని తొలగించలేకపోయిందని" కార్మిక్ శివరావు వ్యాఖ్యను వుదహరించారు.¹

రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు, కాంగ్రెసు సంస్థ కార్మికులు, వారి కోర్కెలు, సమ్మెల యెడల తీసుకొన్న వైఖరుల విశ్లేషణ కొన్ని తాత్కాలిక అవగాహనలకు ప్రాతిపదిక అవుతుంది.

1) సమీక్షించిన ఆరు పారిశ్రామిక వివాదాలలో అస్సాం అయిలు, కలకత్తా జనపనార పరిశ్రమలు బ్రిటిష్ పెట్టుబడి యాజమాన్యంలో, కాన్పూర్ మద్రాసు గుడ్డల మిల్లుల పరిశ్రమలలో అత్యధికభాగపు పెట్టుబడి బ్రిటిష్ వారి ఆధ్వర్యంలోను, బొంబాయి గుడ్డల మిల్లుల పెట్టుబడిలో అత్యధికభాగం, జంషెడ్ పూర్ ఇనుము, ఉక్కు పరిశ్రమలో అత్యధిక భాగం దేశీయ పెట్టుబడి క్రిందవున్నది. కలకత్తా పారిశ్రామిక వివాదప్రాంతం ముస్లింలీగు రాష్ట్ర పరిపాలనలో వుండి లీగు బ్రిటిష్ వారితో మిత్రత్వంతో వుండి, తన ఆర్థిక, రాజకీయాపకాలను పెంపొందించుకొన

అను కొంటున్నది. మరువజాలని మరో ముఖ్య విషయం, భారత బూర్జువావర్గం ఒకే ఒక రాజకీయసంస్థగాకాక రెండు రాజకీయ పార్టీలు జాతీయ కాంగ్రెసు, ముస్లిం లీగుల నాయకత్వాలలో రెండుగా చీలిపోయివుంది. కాంగ్రెసులో గూడ మితవాద, జాతీయవాద, సోషలిస్ట్ వామపక్షవాద ధోరణులున్నాయి.

బొంబాయి, మద్రాసు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు కార్మికుల ప్రచారం, పూరేగింపులు, ప్రదర్శనలు, సమ్మెలు యెడల తీసుకొన్న వైఖిరికి, కాన్పూరు, జంషెడ్ పూర్ సమ్మెల యెడల కాంగ్రెసు నాయకత్వం తీసుకొన్న వైఖిరికి తేడా-లేక-భిన్నంగా వున్నట్లు కన్నడుతున్నది, బొంబాయి కాంగ్రెసు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రి బి. జి. కేర్, కార్మికమంత్రి గుల్లర్లాల్ నందా ఆధ్వర్యంలో “బ్లాక్ ఖిల్లా”గా పేరొందిన “1938 బొంబాయి పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టాన్ని” చేసి, సమ్మె చట్టవిరుద్ధమని ప్రకటించి, లాఠీచార్జీలు, అరెస్టులుచేసి, తీవ్ర దమన, దౌర్జన్య కాండతో, తమ యేజంటలను పంపి కార్మికులలో తగాదాలు సృష్టించి, పోలీసులు కలుగజేసుకొని అన్ని విధాల కార్మికులను అణచప్రయత్నించారు. మద్రాసులో రాజ గోపాలాచారి ఆధ్వర్యంలోని ప్రభుత్వం యిదే విధంగా దౌర్జన్యాలకు, కార్మిక వ్యతిరేక చర్యలకు వాడిగట్టింది “మద్రాసులో రాజగోపాలాచారి, బొంబాయిలో మున్షీ (హకోంశాఖ మంత్రి.) నిర్బంధకాండ బ్రిటిష్ పాలకులకు ఎంతో తృప్తిని కలిగించింది. రాష్ట్రస్థాయిలో పాలనా బాధ్యతలు కాంగ్రెసు మంత్రుల కివ్వడంతో శాంతి భద్రతలను చాలా సంతృప్తికరంగా కాపాడటానికి సిద్ధపడ్డారు. కనుక కేంద్రస్థాయిలో పాలనా బాధ్యతలు అప్పజెప్పినప్పటికి వారి సామ్రాజ్యవాద ప్రయోజనాలకు సమ్మం వాటిల్లదని బ్రిటిష్ పాలకులు గుర్తించడం ప్రారంభించారు¹” అని నంబూద్రిపాద్ వ్యాఖ్యానించుట ఎంతో హేతుబద్ధంగాను, వాస్తవంగాను వుంది. అంతేగాక యీ పరిశ్రమలలో దేశీయ పెట్టుబడులు గణనీయంగా వుండుటకూడ కొంత కారణమై ఉండవచ్చునుకొనుటకు అస్కారం లేకపోలేదు.

2) జాతీయ కాంగ్రెసు, కార్మిక సమన్యల అవగాహన, ఆచరణ విధానాలు, పోరాటమార్గాల యెడల కూడ వామపక్షవాద కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్ట్ లతో ప్రాథమికంగానే భేదించుచున్నది. అహమ్మదాబాద్ లో మహాత్మాగాంధీ ఆధ్వర్యములో మిల్లు యజమానుల పూర్తి సహకారంతో చొక ప్రత్యేక తరహా భారత ప్రేక్షు యూనియన్ కాంగ్రెసు విధానాలకు భిన్నంగా వర్గ సామరస్య ప్రాతిపదికగా అహమ్మదాబాద్ లేబర్ అసోసియేషన్ పని చేస్తున్నది. అహింసామార్గంలో, శాంతియుత పోరాటాలకు, యజమానులు కార్మికులు సంప్రదించుటద్వారా కార్మిక తగాదాలను పరిష్కరించుకొనుట, మధ్యవర్తి నిర్ణయాలను యజమాన్యం, కార్మికులు తప్పనిసరిగా అంగీకరించాలనే గాంధేయ సిద్ధాంతాల అవగాహనను కాంగ్రెసు నాయకత్వం అమలుచేయ ప్రయత్నించింది.

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర (తెలుగులో) ప్రజాశక్తి ప్రచురణ. పే. 178-79.

ఇదే విధంగా 1938లో తాతా ఇనుము-ఉక్కు కంపెనీకి, కార్మికులకు మధ్య వచ్చిన కార్మిక వివాదంలో వేతనాల కోత, బోనసు ప్రధాన సమస్యలైనాయి. వివాదాన్ని మధ్యవర్తి సంఘానికి నివేదించుటకు అంగీకరించారు మధ్యవర్తులుగ సుబాన్ చంద్రబోస్, ఆర్డేషర్ దయాల్, అబ్దుల్ బారీలను నియమించారు. కంపెనీ కొంతమంది కార్మికులను తోలగించగా తాతా శతజయంతి ఉత్సవాలను గార్మికులు బహిష్కరించారు. వివాదాన్ని నెహ్రూ, రాజేంద్రప్రసాద్ ల మధ్యవర్తిత్వానికి అప్పజెప్పారు. వీరి నివేదిక, సిఫార్సులు రాకముందే మంత్రివర్గాలు రాజీనామా చేసాయి. ఇక్కడ సమస్య మధ్యవర్తి సంఘాలు కార్మికులకు యెంతవరకు న్యాయం కలుగజేయగలుగుతాయి, యాజమాన్యం వాటిని యెంతవరకు అమలుచేస్తాయి అనే ప్రశ్నలు ఆలాగే ఉండి పోయాయి. సమ్మెల విజయానంతరం జరిగిన వొప్పందాలనే యాజమాన్యం అమలును నిరాకరించుటతో తిరిగి సమ్మెలు చేయవలసిన పరిస్థితులను సృష్టించుట కార్మిక సంఘం అనుభవంలోనిదే. యాజమాన్యపు హృదయ పరివర్తన మానవతాదృక్పథంతో స్పందించదు, ఆర్థిక దృక్పథంతోనే స్పందించుతుందనే విషయం ప్రపంచ కార్మికోద్యమ అనుభవం

కార్మికరంగంలో గాంధేయ సిద్ధాంతం వర్గ సామరస్యం, సంప్రదింపులు, మధ్యవర్తి సంఘాలు నిర్ణయాలకు కార్మికులు, పారిశ్రామిక యాజమాన్యం తప్పనిసరిగా కట్టుబడి ఉండాలనే శాంతి మార్గాలను కార్మికోద్యమంలో ప్రవేశపెట్టారు. కమ్యూనిస్టుల, సోషలిస్టుల, ఇతర అతివాద కాంగ్రెసువారి ప్రాబల్యాన్ని వారి పెరుగుదలను కార్మికవర్గంలో తగ్గించుటకు ఈ విధానాన్ని కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు, కాంగ్రెసు సంస్థ అనుసరించాయి. ఇవి కుద్ద సంస్కరణవాదం, కార్మికులలో బ్రతుకు కల్పించుటతప్ప మరొకటి కాజాలదు.

3) చారిత్రాత్మకమైన కాన్ఫర్ బట్టలమిల్లుల కార్మికుల సమ్మెను కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, వామపక్ష కాంగ్రెసు వాదులు నాయకత్వం వహించి నడిపారు. అధికార పార్టీయైన కాంగ్రెసు స్థానికశాఖ చురుకైన పాత్ర వహించి కార్మికవర్గం వైపు నిలబడింది. అందుకే పామీదత్తు "కాంగ్రెసు, కార్మికుల ఒక నమూనా ఐక్యతను సాధించారు.... సంయుక్త రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ సమ్మెను బలపరుస్తూ తీర్మానించింది" అని వాఖ్యానించగా "దేశవ్యాప్తంగా కార్మికులకు 'ఒక నమూనా' పోరాటం" అయిందని నంబూద్రిపాద్ పేర్కొన్నారు. కార్మికరంగంలో ఏడవ కొమింటర్ని మహాసభ అవగాహనలో పనిచేస్తున్న కమ్యూనిస్టులకు ఆచరణయోగ్యమైన 'ఒక నమూనా' ప్రజా ఐక్యకార్యాచరణ పోరాటంగా లేక ఐక్య సంఘటనా పోరాటంగా అయిందనుటలో సందేహంలేదు. వామపక్షాలైన కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, రాడికల్ డెమోక్రాట్సు, తదితర అతివాద కాంగ్రెసు వాదులు కలసిన ఐక్యతాపునాది గల మధ్యతరగతి, భూర్షువా నెక్షనులు కొన్ని సహకారాన్నిచ్చే ఆచరణ ఐక్యతగల ఒక సంఘటన నమూనాగా రూపొంది, మాతన సంఘటనోత్సాహాన్ని కలుగజేసింది.

కొన్ని రాజకీయ సమస్యలు ఐక్య కార్యాచరణ

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారంలో రాజకీయ ఖైదీలందరిని విడుదలకై ప్రయత్నిస్తామని, కొత్త రాజ్యాంగ చట్టాన్ని వ్యతిరేకంగా పోరాడుతామని ప్రకటించి ఏడు రాష్ట్రాలలో తానుగాని, యితరులతో కలసిగాని మంత్రివర్గాలు యేర్పాటుచేసి పాలనమొదలిడింది. రాజకీయ ఖైదీలలో లాహోర్, కాకోరి, కాన్పూరు, చిటగాంగ్ కేసులలోనివారు, కమ్యూనిస్టులు మరెందరో ఉన్నారు. కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు జవహర్ లాల్ నెహ్రూ రాజకీయ ఖైదీలనందరిని విడుదల చేయవలసిందిగా రాష్ట్రమంత్రివర్గాలలోని కాంగ్రెసు నాయకత్వాలకు ఆదేశాలు పంపారు.

1. అధికారాన్ని స్వీకరించినవెంటనే యు.పి. ముఖ్యమంత్రి గోవింద్ పల్లభ పంత్ రాజకీయ ఖైదీల విడుదలకై ఉత్తరవులు జారీచేశారు. బొంబాయి హోంశాఖ మంత్రి కె. యం. మున్షీ, బ్రిటిష్ రాజు యెడల విధేయతతో నెహ్రూ ఆదేశాలను విస్మరించి కమ్యూనిస్టు యితర వామపక్ష నాయకులను పట్టుకొనుటకు తమ సిఐడీల సహకారం అందజేయవలసిందిగా రెండు వైస్రాయిని అర్థించారు. ఈ విషయంలో మున్షీని నెహ్రూ “నీవు పోలీసు ఆఫీసువే అయ్యావు” అని మండిచెప్పారు. మద్రాసు గవర్నర్ లార్డ్ ఎర్స్క్లెన్ రాజగోపాలాచారి గురించి వ్రాసిన లేఖలో “అతడు (రాజగోపాలాచారి) నాకంటే కరుడు గట్టిన ‘బోరీ’.... అతడు 2వేల సంవత్సరాలు వెనక్కు పోవాలని కోరుకుంటాడు”¹ అని వ్రాశాడు. యు.పి. ముఖ్యమంత్రివలెనే బీహారు ముఖ్యమంత్రి రాజకీయ ఖైదీలను విడుదలచేయు ప్రయత్నాలను గవర్నరు తిరస్కరించారు. మంత్రివర్గాల వని విధానంలో గవర్నరులు జోక్యం చేసుకొనుటతో గోవింద్ పల్లభపంత్, శ్రీకృష్ణసిన్హాలు రాజీనామాలు సమర్పించుటతో రాజకీయ సంక్షోభపు ఛాయలు ఏర్పడినవి.

అంతేగాక హరిపుర కాంగ్రెసు మహాసభ 1938 ఫిబ్రవరిలో ఆమోదించిన తీర్మానంలో కాకోరికేసు ఖైదీలకు స్వాగత వచనాలకు గవర్నరు అభ్యంతరం తెలుపగా, కాంగ్రెసు వాటిని భావోహంకార తొందరపాటని వొప్పకొనుటతో రాజీనామా చేసిన ముఖ్యమంత్రులు అధికారంలో కొనసాగారు.

రాజకీయ ఖైదీల విడుదల, నిర్బంధాల నిలుపుదల సమస్యలపై కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలతో వామపక్ష ఉద్యమం ఘర్షణపడకతప్పలేదు. బొంబాయి మద్రాసు రాష్ట్రాలలో రాజకీయ ఖైదీలపై నిర్బంధ చర్యలు పునఃప్రారంభమయ్యాయి. వామపక్ష పత్రికలను, మద్రజాలయాలను, అణచే ప్రయత్నాలు యెక్కువయ్యాయి. రాజకీయ ఖైదీలను విడుదలచేయకపోగా అరెస్టులు, జైళ్ళలో హింసలు యెక్కువైనవి. ఈ చర్యలకు వ్యతిరేకంగా వామపక్ష పార్టీల చురుకైన కార్యకర్తలేగాక, నెహ్రూ, బోస్లతోసహా, కాంగ్రెసు కమిటీలు ఖండించాయి. కాని ఎలాంటి ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఈ నిర్బంధకాండ ఎదుర్కొంటూనే కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి

1. సంబూద్రిపాద్, ఇ.యం.యస్. (1988) భారతస్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర.

అందోళనలు, పోరాటాలు పురోగమించాయి. ఈ పోరాటాలకు మౌక సంఘటిత స్వరూపమిచ్చి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనకు బలం చేకూర్చుటకు కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు నిరంతరం కృషిచేస్తూ వచ్చారు. కొన్ని కాంగ్రెసు కమిటీలూ పాల్గొన్నాయి.¹ ఒక సమగ్రమైన ఐక్యకార్యాచరణ, ఐక్య సంఘటనా అవగాహన లేనందున, వామపక్షాలు రాజకీయ ఖైదీల విడుదలకై కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు, అతివాద కాంగ్రెసు వాదులతో కలసి ఐక్యకార్యాచరణ మహోద్యమాన్ని నిర్మించి, జాతీయ ఐక్యసంఘటనా మార్గాన్ని సుగమంచేసే అవకాశాన్ని జారవిడుచుకొన్నారు.

2) సంస్థానాలలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వంకొరకు సంస్థాన ప్రజోద్యమాలు జరిపే పోరాట సమస్యలపై కాంగ్రెసు మితవాద నాయకత్వం, వామపక్ష పార్టీలు అతివాద కాంగ్రెసు నాయకత్వంతో కలసి రాజకీయ సంఘర్షణ పడకతప్పలేదు, సంస్థానాలలో ప్రజామండలులు పోరాట సంస్థలుగా అవతరించాయి. అఖిలభారతసంస్థ కూడ 1936లో ఏర్పడింది. ఈ సంస్థ ఆచరణాత్మక మద్దతు అందజేయమని కాంగ్రెసును కోరింది. మితవాద కాంగ్రెసు నాయకత్వం సంస్థాన ప్రజోద్యమాలకు పూర్తి మద్దతు యిచ్చుటవలన సంస్థాన పాలకులను వ్యతిరేకం చేసుకొనుట అపుతుందని అంచేత సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక జాతీయ ఐక్య సంఘటన బలహీనపడుతుందని తలస్తున్నారు. కాంగ్రెసు అగ్రనాయకత్వంలో యీ విషయంలో అభిప్రాయ భేదాలున్నాయి. నెహ్రూ, బోస్ లేగాక సంస్థాన ప్రజోద్యమాలతో సంబంధమున్న కాంగ్రెసు నాయకత్వాలు, మితవాద కాంగ్రెసు అగ్రనాయకత్వంతో భేదించారు.

కాంగ్రెసు ప్రజలను సమీకరించి ఆ బలంతో సంస్థానాధీశులతో బేరాలాడే మితవాద నాయకత్వం అనుసరించింది. వామపక్షాలు, సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు, అతివాద కాంగ్రెసు వాదులు సంస్థానాధీశుల నిరంకుశపాలనకు వ్యతిరేకంగా పోరాట పంథా చేపట్టారు. తిరువాన్కూర్, కాశ్మీర్ సంస్థానాలలో వామపక్షాలు అతివాద కాంగ్రెసువాదులు జరిపిన పోరాటాలు ప్రసిద్ధికెక్కాయి. రాజకోట సంస్థానంలో కాంగ్రెసు మితవాద నాయకత్వం క్రింద జరిగిన పోరాటం, సంస్థానాధీశుడు, పటేల్ రాజీ సంప్రదించుటతో ఒక అంగీకారంపై సంతకాలు చేయుటతో ముగిసింది. సంస్థానాధీశుడు ఒడంబడికను గాలికి వదిలివేయుటతో నిరసనగా గాంధీజీ నిరాహారదీక్ష చేయవలసినవచ్చింది.

వామపక్షశక్తులన్న సంస్థానాలలో అతివాద కాంగ్రెసు జాతీయవాదులు, సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు, యితర అభ్యుదయ వాదులందరూ కలసి ఆచరణలో ఐక్య సంఘటనా పోరాటాలు సాగించారు, అట్టి ప్రాంతాలలో సంస్థాన ప్రజామండలులు నిజమైన ఐక్యపోరాట సంస్థలుగా అభివృద్ధి చెందాయి.

1. నెహ్రూడ్రీపాద్, జి.యం.యస్. (1988) భారతస్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర, ద్వితీయ భాగం. పే. 149.

3) సరిహద్దు రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసు బలంగావుంది. మిగతా ముస్లిం మెజారిటీ రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు అంతబలంగాలేదు. అనేకచోట్ల ముస్లిం నాయకులు కాంగ్రెసు సహకారాన్ని కోరారు ముస్లిం లీగు యెడల కాంగ్రెసు అవలంబించిన పట్టు విడుపులేని వైఖరి ప్రత్యేకించి మంత్రివర్గాల ఏర్పాటులలో కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు నెహ్రూ అవలంబించిన విధానం ముస్లింలీగు పెరిగి, బలపడుటకు దారితీసిందని మౌలానా అజాద్ జ్ఞాపకాలలో వ్రాయబడింది. ముస్లింలీగుతో సహా ముస్లిం సంస్థల నాయకులందరూ గతంలో కాంగ్రెసులో చురుకైన కార్యకర్తలే, జిన్నాలాగానే ఈ నాయకులూకూడ కొత్త రాజ్యాంగం ప్రకారం ముస్లిం ప్రాతినిధ్య సమన్వయతప్ప మితవాద రాజకీయాలపై ముస్లింలు అన్ని విషయాలలో కాంగ్రెసుతో ఏకీభవిస్తూ వచ్చారు.¹

ముస్లింలు మెజారిటీవున్న రాష్ట్రాలలో ముస్లిం ప్రతినిధులు గెలిచారు. కాని ముస్లింలీగుకు మెజారిటీ ప్రతినిధులు లేని కారణంగా పంజాబ్, బెంగాలులలో గూడ లీగు స్వతంత్రంగా ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటు చేయలేకపోయింది. భూస్వాములు, బ్రిటిష్ అనుయాయులు, కాంగ్రెసు, లీగుకు రెంటికి వ్యతిరేకులు చాలమంది గెలిచారు. బెంగాల్, పంజాబ్ లలో కృషిక్ పార్టీ, యూనియనిస్ట్ పార్టీలు యితర గ్రూపులతో కలిసి ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటు చేసాయి. ఈ రెండు ప్రభుత్వాలలో పెక్కురు బ్రిటిష్ అనుకూలురు. ఈ విధంగా యితరులతో కలిసి ముఖ్యంగా బ్రిటిష్ అనుకూలురతోకలిసి మంత్రివర్గాన్ని యేర్పాటు చేయుట, ముస్లింలీగు యు. పి. నాయకుడైన చౌదరి ఖాలీకుజ్జుమ్ కు యిష్టంలేదు. గతంలో చౌదరి ఖాలీకుజ్జుమ్ కాంగ్రెసు కార్యకర్త. ఈయన గోవిందవల్లభపంత్, కిద్వాయిలతో రాయబారాలు జరిపాడు. ఫలితంగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ విధేయుల తాత్కాలిక ప్రభుత్వంతో చేతులు కలుపుటను చౌదరి ఖాలీకుజ్జుమ్ తిరస్కరించారు. కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగుల మధ్య కుదిరిన అంగీకారం మేరకు కాంగ్రెసు యేర్పాటుచేసే మంత్రివర్గంలో ముస్లింలీగు భాగస్వామిగా వుంటుంది. కాంగ్రెసు నాయకులు నెహ్రూతోసహా పెక్కుమంది యీ అవగాహనను వ్యతిరేకించి, లీగునుండి కొన్ని షరతులతో మంత్రులను తీసుకొనాలని నిర్ణయించారు. లీగు సభ్యులు కాంగ్రెసు పార్లమెంటరీ పార్టీలో చేరాలి, కాంగ్రెసు క్రిమినిక్షణకు కట్టుబడివుండాలి, అసెంబ్లీలో లీగు ప్రత్యేక గ్రూపుగా పనిచేయరాదు, లీగు పార్లమెంటరీబోర్డును రద్దుచేయాలి, మంత్రివర్గం రాజీనామా చేయాలని కాంగ్రెస్ నిర్ణయిస్తే లీగు సభ్యులు, కాంగ్రెసు సభ్యులతోపాటు రాజీనామా చేయాలి. ఇవి ముఖ్యషరతులు, వీటిని ఒప్పుకొనిలీగు మంత్రివర్గంలో చేరుట వాస్తవానికి లీగు సభ్యులను కాంగ్రెసులో చేరమనుటతప్ప మరొకటి కాదు, ఆ విధంగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వం మద్దతులేదని స్పష్టమైనకాంగ్రెసు ప్రభుత్వమగుతుంది కాని సంకీర్ణ ప్రభుత్వం కాదు. కాంగ్రెసుకు ముస్లింల తరువాతకూడ ముస్లింల నిజమైన ప్రతినిధులకు మంత్రివర్గంలో అవకాశం కలిగించకుండా కాంగ్రెసు ఏకపార్టీ పాలనకై ప్రయత్నిస్తున్నదని యు.పి.

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ.యం.యస్.(1988) భారతస్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర.

ఉదాహరణను ఎత్తిచూపి, జిన్నా ముస్లిం రాజకీయసంస్థలన్నీ కలిసికట్టుగా పని చేయాలని పిలుపునిచ్చి బలపడుటకు తోడ్పడింది.

సామాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటం దృష్ట్యా కాంగ్రెసు లీగు ఆస్తిరతనే ప్రశ్నించే షరతులను విధించుట చరిత్ర పౌరపాటు. అందుకే అజాద్ తన జ్ఞాపకాలలో ఆ విధమైన ఆత్మవిమర్శన చేసుకొన్నారు. వర్గ దృక్పథంతో “1937-40లలో ముస్లింలీగు పెరుగుదలకు మూలం, భారతీయ బూర్జువావర్గాల అంతర్గత పోరాటం” అని నంబూద్రిపాద్ వ్యాఖ్యానించారు. వామపక్షాలు కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, అతివాద కాంగ్రెసువాదులు 1933 రాజ్యాంగచట్టపు పరిలో పడవద్దని ప్రచారం చేసినా, చారిత్రక ఘటనలో స్పందించ లేకపోవుటయేగాక బూర్జువావర్గపు రెండు పాకలైన కాంగ్రెసు-ముస్లిం లీగులపై వొత్తిడితో మార్పుతీసుకొని రాగలిగినంతటి శక్తివంతముగా లేవు¹.

చక్ర సంఘటనా అభ్యర్థిగా బోస్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగా ఎంపిక, కాంగ్రెసులో సంక్షోభం :

హరిపుర కాంగ్రెసు మహాసభకు మితవాద కాంగ్రెసు నాయకత్వం సూచనపై సుఖాన్ చంద్రబోస్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులయ్యారు. హరిపుర, త్రిపుర మహాసభల మధ్యకాలంలో మితవాదులు, వామపక్షవాదుల మధ్య తీవ్ర విభేదాలు వచ్చాయి. సెప్టెంబరు 1938లో జరిగిన ఎ ఐ సి సి నాటినుండి కార్యవర్గ సభ్యుడైన ఆచార్య నరేంద్రదేవ్ నాయకత్వాన వామపక్షవాదులు కాంగ్రెసుతో తీవ్ర అంతర్గత పోరాటం సాగిస్తున్నారు. దేశవ్యాప్తంగా జరుగుతున్న రైతాంగ పోరాటాల యెడల రాష్ట్ర మంత్రివర్గాల వైఖరి, వివిధ స్వదేశీ సంస్థానాలలో జరుగుతున్న ప్రజాస్వామ్య పోరాటాల యెడల గాంధీజీ యితర మితవాద నాయకుల వ్యతిరేక వైఖరి, వామ పక్షీయులకు అసంతృప్తి, ఆగ్రహం కలిగించాయి. ఈ వివాదాలలో, అటువంటి సమస్యలపై బోస్ దృఢంగా వామపక్ష దృక్పథాన్ని అనుసరించారు, దృఢంగా నిలబడ్డారు అంతేగాక బోస్ ఫెడరల్ రాజ్యాంగాన్ని అవసరమైతే అహింసాయుత సహాయ నిరాకరణోద్యమంతో, న్యాయ, చట్ట సమ్మతమైన పద్ధతులల్లో నిరోధిస్తామని ప్రకటించారు. తెరవెనుక మితవాద కాంగ్రెసు నాయకత్వానికి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి రాజీ సంభాషణలు జరుగుతున్నవి. కాంగ్రెసు పోరాట పంథాను చేబట్టాలంటే బోస్ అధ్యక్షునిగా కొనసాగాలనే అభిప్రాయం అతివాదులలో ప్రబలింది, బోస్ వెనుక సంఘటితులయ్యారు. బోస్ను తిరిగి అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనాలనే ప్రతిపాదనను మితవాదులు వ్యతిరేకించి, అజాద్ను ప్రతిపాదించగా, అజాద్ పోటీనుండి విరమించుకొనగా, పట్టాభిషేకరామయ్యను మితవాద నాయకత్వం తమ అభ్యర్థిగా ప్రకటించారు².

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యన్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్యం పోరాట చరిత్ర. ద్వీ. భా. పే. 147.
2. నంబూద్రిపాద్, ఇ.యం.యన్. (1988) భారతస్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర, ద్వితీయ భాగం. పే. 173.

తీవ్రంగా జరిగిన పోటీలో బోస్ మెజారిటీతో ఎన్నికయ్యారు. వాస్తవానికిది మితవాదంపై వామపక్ష విజయం, కాంగ్రెసులో తీవ్ర సంక్షోభానికి దారి తీసింది. ఎన్నికైన వెంటనే గాంధీజీ "వట్టాభి ఓటమి నా వోటమి" అని ప్రకటించారు. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడైన బోస్ తో సహకరించజాలమని మితవాద నాయకులు కార్యవర్గం నుండి రాజీనామా చేశారు. అత్యధికులు బోస్ అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొన్నా, గాంధీ నాయకత్వం తప్పని సరియనే అభిప్రాయం పెక్కుమందిలో వుంది దీనిని తమ కనుకూలంగా చేసుకొనుటకు మితవాద నాయకత్వం ఒక తెలివైన ఎత్తుగడ వేసింది. బోస్ అధ్యక్షునిగా కొనసాగుతూ, కార్యవర్గ సభ్యుల్ని గాంధీతో సంప్రదించి నియామకం చేయాలనే సూచన తీర్మానాన్ని ఆమోదింప చేసుకొన్నారు. గాంధీ, యితర మితవాద నాయకత్వం సూచించిన కార్యవర్గాన్ని బోస్ నామినేటు చెయ్యాలి, యిది పంత్ తీర్మాన సారాంశం. దీనిని అమలుచేయుటకు బోస్, గాంధీజీలు వొక అంగీకారానికి రాలేకపోయారు. మార్గాంతరం లేక బోసు రాజీనామా చేశారు. కలకత్తా ఎ ఐ సి సిలో రాజీనామా ఆమోదించబడింది దీనిపై "బోస్ ను కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనుట, మితవాద రాజకీయ శక్తిని తుడిచిపెట్ట లేకపోయినట్లే, బోస్ ను బలవంతంగా రాజీనామా చేయించటం వామపక్ష రాజకీయ శక్తిని ధ్వంసం చేయలేకపోయింద"ని నంబూద్రిపాద్ వ్యాఖ్యానించారు. తదుపరి కాంత్ కూడ కాంగ్రెసు అధిష్టాన వర్గాన్ని మితవాద శక్తులు ఎదిరించునంతటి శక్తి నెప్పటికీ పొందజాలకపోయాయి.

కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాల ప్రజా వ్యతిరేక చర్యలవలన ప్రజా వ్యతిరేకత పెరిగింది. కార్మిక సమ్మె పోరాటాలు, రైతుల సత్యాగ్రహాలు, ప్రత్యక్ష పోరాటాలు ఎక్కువయ్యాయి ఈ పోరాటాలలో వామపక్ష శక్తులతో కాంగ్రెసు వాదులు కలిసారు. అన్ని రాష్ట్రాలలో జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీలు, స్థానిక కాంగ్రెసు కమిటీలు బెంగాల్, కేరళ, యు. పి. లలో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీలు పోరాటాలలో పాల్గొన్నారు. రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాల నిర్బంధచర్యలు కాంగ్రెసు కార్యకర్తలలో ఆందోళన కలిగించింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ, సోషలిస్టు పార్టీ, బోస్ నాయకత్వంలో ఏర్పడిన పార్వర్తల్లాక్, రాయ్ ప్రూపులు, కిసాన్ సభలతో ఏర్పడిన "వామపక్ష సంఘీభావ కమిటీ" బొంబాయి జూన్ 1939 ఎఐసిపి రెండు తీర్మానాలకు అనగా రాష్ట్ర కమిటీల ఆదేశాల మేరకే క్రింది కమిటీలు పోరాటాలు సాగించాలని, రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాల విమర్శనను నిషేధించుతూ చేసిన తీర్మానములకు నిరసనగా, జూలై 9న నిరసన దినాన్ని పాటించమని ప్రజానీకానికి పిలుపునిచ్చింది. దేశవ్యాప్తంగా పెద్దయెత్తున నిరసన దినం జరిగింది. వామపక్ష బిక్యత్తను గుర్తించిన మితవాద నాయకత్వం క్రమశిక్షణ పేరుతో బోస్ తదితర వామపక్ష కాంగ్రెసు వాదులపై క్రమశిక్షణా చర్యలు తీసుకొంది. నెలలోపలే సెప్టెంబరు 1, 1939న ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభమైంది. శిక్షణాచర్యల, వామపక్ష మితవాద చీలికల అనౌచిత్యాన్ని చరిత్ర ఎత్తినూపింది.

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర ద్వితీయ భాగం పే. 177

వునాది.¹ కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు కలసి పనిచేయుటతో కమ్యూనిస్ట్ వ్యతిరేకత తగ్గిపోయింది, సోషలిస్టులుగూడ వర్గ ప్రాతిపదికపై కాంగ్రెసు మితవాద నాయకత్వాన్ని పరిశీలించుట మొదలైంది. సోషలిస్టులలో కొందరు కమ్యూనిస్టులుగా మారుట జరుగుతున్నది. ఈ కారణంగా మసానీ గ్రూపు పలుకుబడి పెరిగింది. సోషలిస్టులు “మారుట వుమ్మడి కార్యాచరణ, పరస్పర అభిప్రాయాల వ్యక్తీకరణవలన వచ్చే సహజ పరిణామంగా వారు గుర్తించక, కమ్యూనిస్టుల కుట్ర అని తీవ్ర ప్రచారం చేసారని” నంబూద్రిపాద్ వివరించారు.²

కాంగ్రెసులోని వామపక్ష జాతీయవాదులకు నెహ్రూ, బోస్లు నాయకత్వం వహించుతున్నారు. నెహ్రూ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, పాశిస్టు వ్యతిరేక శక్తులన్నిటిని సమైక్యపరచి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్యసంఘటన యేర్పాటు చేయాలని, ఆ ప్రంతుకు కాంగ్రెసు వేదిక కావాలని, దానిలో కార్మిక, కర్షక సంఘాలు ప్రముఖ పాత్ర వహించాలనే దృక్పథం కలిగివుండుటతో కమ్యూనిస్టులకు సన్నిహితుడు. అయినా సంఘటనల సమన్వయపై మితవాద కాంగ్రెసు నాయకత్వంతో సంఘర్షణలకు దూరంగా వుండుటకై అంతర్జాతీయ రాజకీయాలలో నిమగ్నులయ్యారు. నెహ్రూ అనూయాయులందరూ సమిష్టిగా కార్యక్రమాలలో కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులతో కలసి పనిచేస్తున్నారు. సుభాస్ చంద్రబోస్ ఆయన అనుచరులైన బెంగాల్ కాంగ్రెసు తీవ్రవాద జాతీయవాదులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనలో చురుకుగా పాల్గొంటున్నారు, కాంగ్రెసు మితవాద రాజకీయాలను, నాయకత్వాన్ని తిరస్కరించుచున్నారు.

వీరేగాక యే పార్టీకి చెందని మధ్యతరగతి మేధావి వర్గాలలో సోషలిజం, కమ్యూనిజం, వామపక్ష రాజకీయాలపై అభిమానంగల వారెందరో వున్నారు. వీరితో బాటు విద్యార్థి, యువజనులను వామపక్ష రాజకీయాలు ఆకర్షించుచున్నవి.

దత్తు-బ్రాహ్మీల సిద్ధాంతపత్రం వామపక్షాలను సంఘటితపరచుటపై ప్రత్యేకంగా కొన్ని సూచనలు ఇచ్చింది అని భారతదేశానికి సంబంధించినవి³.

1. వామపక్షశక్తులు చెల్లాచెదురుగా పనిచేస్తున్నాయి. అవి చీలికలై నిందా రోపణలు చేసుకొనుటతో మితవాద నాయకత్వంపుది పైచేయి అయింది. వివిధ వామ పక్షశక్తులు రాజకీయ విభేదాలను సుహృద్భావంతో సమగ్రంగా చర్చించుకొని పరిష్కరించుకొనుట అవసరం. కాంగ్రెసులోను రోజువారీ పోరాటాలలోను యేయే సమన్వయపై ఒప్పందాలు సాధ్యమో ఆ సమన్వయపై సహకరించుకొనుటకు అవి అడ్డురాకూడదు.

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర ద్వితీయ భాగం పే. 177
2. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర. (తెలుగులో) ద్వితీ. భా. పే. 186.
3. సత్యనారాయణ, కంభంపాటి (1983) ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ చరిత్ర అనుబంధం. 17 పే. 268-9.

2. కాంగ్రెసు సోషలిస్టులు, బ్రేడు యూనియనిస్టులు, కమ్యూనిస్టు, కాంగ్రెసు వామపక్షీయులు అందరూ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కొరకు జరిగే సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటపు కనీస కార్యక్రమముపై ప్రజల్ని సంఘటితపరచే క్రమములో ఐక్యతను సాధించవచ్చు కాంగ్రెసు విధానాలను, నాయకత్వాన్ని మార్చుకొనేటట్లు చేసే కార్యక్రమముపై ఐక్యత ఏర్పడగలదు. కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ పార్టీ యీ విషయంలో ప్రముఖపాత్ర వహించగలదు.

3. సామ్రాజ్య వ్యతిరేక ప్రజాసంఘటన తొలిదశ ఉమ్మడి పోరాటంలో రూపొందుతుంది. ఇది స్థానిక, జిల్లా, రాష్ట్రస్థాయిలో సాధ్యపడగలదు.

4. వామపక్షీకులన్నిటిని పటిష్ట మొనర్చుటలో పోరాటక్రమంలో రాజకీయ స్పష్టతను చేకూర్చుటలో ఆచరణలో ఐక్యతను సాధించుటలో ప్రజోద్యమాలను నడుపుటలో కమ్యూనిస్టులు జాతీయత పాత్రను నిర్వహించవలసి వుంటుంది.

ఈ అవగాహన కాంగ్రెసు సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టు, వామపక్ష కాంగ్రెసు వాదులు, రాడికల్ డెమోక్రాట్సు మధ్య సదవగాహనతో అనేక రాజకీయ, తక్షణ సమస్యలపై పోరాట ఐక్యతను సాధించుటకెంతో తోడ్పడింది. వామపక్షపార్టీలు అన్ని పర్గాల ప్రజలలో బలపడుటకు సోషలిస్టు అభిప్రాయాలు ప్రజలలో వ్యాపించుటకు మరెంతో తోడ్పడింది. కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి యువజన ఉద్యమాలు ప్రజా సమస్యలపై పోరాటాలు సాగించుటతో యెంతో బలపడినాయి. ఐక్య కార్యాచరణ వామపక్ష పార్టీల ప్రధాన పోరాట మార్గమైంది.

విగ్రహపర్వం

i

స్వాతంత్ర్య పోరాటము

జర్మనీ, ఆస్ట్రియా, జకోస్లావియాలపై దురాక్రమణ జరిపి ఆక్రమించినా, బ్రిటన్ నానాజాతి సమితిలో జర్మనీ చర్యలను సమర్థించింది. జర్మనీతో బ్రిటన్ మ్యూనిచ్ వాదంబడిక చేసుకొని యూరపు దేశాలకు వెన్నుపోటు పొడిచింది. బ్రిటన్ వ్యూహం పాకిజానికి బద్ధశత్రువైన సోవియట్ను జర్మనీతో యుద్ధంలోనికి దింపి, హిట్లరు రష్యాను నాశనము చేయుటకు అవకాశం కలుగజేయుట. ఈ సామ్రాజ్యవాద ఎత్తుగడకు ప్రతిగా సోవియట్ యూనియన్ - జర్మనీ నిర్యుద్ధ వాదంబడిక చేసుకొన్నది. సోవియట్ యూనియన్ రక్షణను పటిష్ఠం చేసుకొన మొదలిడింది. పోలెండు పతనానంతరం ప్రాస్సుతోసహా పశ్చిమ యూరపు మొత్తాన్ని జయించి, బ్రిటన్పై దండయాత్రకు సిద్ధమౌతున్నది జర్మనీ. ఈ దాడి సోవియట్పై జరుగునట్లు బ్రిటన్ చేసిన ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యాయి.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం యెడల భారత బూర్జువావర్గం వాకే అభిప్రాయాన్ని కలిగిలేదు. ఒక వర్గం యుద్ధం స్వాతంత్ర్యసాధనకు మంచి అవకాశాన్ని కలుగజేస్తుందనే వ్యూహంతో, సాయుధ తిరుగుబాటు కార్యక్రమం చేబట్టాలని కాంగ్రెసులోని వామపక్షవాదులు, సోషలిస్టులు, కాంగ్రెసులోని వాకవర్గపు ఆలోచన; పాశ్చిమజర్మనీ, జపాన్ యుద్ధ భయోత్పాతాన్ని కలుగజేసినపుడు, బోసు నాయకత్వంలోని వర్గం అదే అభిప్రాయాన్ని కలిగివుంది. నెహ్రూ, గాంధీలతోసహా మీతవాద కాంగ్రెసు నాయకత్వం భిన్నాభిప్రాయాన్ని కలిగియున్నది. అయితే ఇంగ్లాండు కష్టదినాలు, భారత్కు అవకాశం అనే అభిప్రాయం లేకపోలేదు. అట్టి అవకాశాన్ని భారత్కు సానుకూలంగా వినియోగించుకొను విధానాల సమన్వయమీదనే బోస్కు యితర నాయకులకు మధ్య భేదాభిప్రాయాలున్నవి. బోస్లాగ గాంధీ, యితర నాయకులు ఫాశిస్టుశక్తులు భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి సహాయపడునని తలచలేదు. బ్రిటన్ క్లిష్ట పరిస్థితులలో వున్నపుడే బేరాలాడి అధికారాన్ని పొందాలని కాంగ్రెసు రాజకీయ విధానంగా వుంది. ముస్లింలీగు నాయకుడు జిన్నాకూడ బ్రిటిష్వాడతో బేరమాడి, వొత్తిడితో తన ఆశయాన్ని పొంద ప్రయత్నిస్తున్నాడు. కాని, చీలిన భారత బూర్జువావర్గంలో కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు యేదీ పోరాట మార్గాన్ని చేబట్టలేదు.

కమ్యూనిస్టులు 1935 నుండి పాశ్చిమ వ్యతిరేక, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, బ్రిటిష్ వ్యతిరేక పోరాటానికై జాతీయ సంఘటనకు పిలుపునిచ్చి రాజీలేని పోరా

టాన్ని కొనసాగించుతున్నారు. బ్రిటిష్ వారితో రాజీ బేరాలాడే మితవాద కాంగ్రెసు వైఖరికి వ్యతిరేకంగా వున్నారు. కార్మిక సమ్మెలు, రైతాంగ పోరాటాలు, యితర విప్లవ పోరాటరూపాలను సంఘటితపరచి, ప్రపంచ పాశిస్టు వ్యతిరేక పోరాటంతో భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని అనుసంధానంచేయు ప్రయత్నం చేసారు. యుద్ధం ప్రారంభమయ్యేవరకు కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ, నెహ్రూకూడ అదే విధానాన్ని అనుసరించారు.

నాజీ జర్మనీ 1 సెప్టెంబరు 1939న పోలెండుపై దండెత్తుటతో రెండవ ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభమైంది. బ్రిటన్, ఫ్రాంసు, పోలెండు పరస్పరం రక్షణ ఒప్పందం వున్నప్పటికీ పేరుకు జర్మనీపై యుద్ధం ప్రకటించినా ఆచరణలో యుద్ధానికి దిగలేదు. జర్మనులు వార్యాను సెప్టెంబరు 8న ఆక్రమించారు. పోలిష్ ప్రభుత్వం లండన్ చేరింది.

జాతీయ కాంగ్రెసు సెప్టెంబరు 14న సమావేశమై, ఇంగ్లండు, ఫ్రాంసుల యుద్ధలక్ష్యం యెడల కాంగ్రెసుకు సానుభూతి కలదని తెలిపింది. భారతదేశం శాంతి, స్వేచ్ఛ తీరస్కరణలకు వ్యతిరేకంగా దీర్ఘకాలంగా పోరాడుతున్నది. ఈ యుద్ధంలో బ్రిటన్ తరపున అధినివేశ ప్రతిపత్తిగల దేశాల ప్రజలు కెనడియనులు, ఆస్ట్రేలియనులు, ఆయాదేశాల పార్లమెంటుల నిర్ణయాల మేరకు పాల్గొంటున్నారు. భారత ప్రజలను సంప్రదించకుండా భారతదేశం యుద్ధంలోనికి లాగబడింది ప్రజలకు బాధ్యత వహించని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. భారతదేశం దీనిని అంగీకరించజాలదు; యుద్ధాన్ని చేయు అధికారాలు ఆ ప్రభుత్వాలకు వుండాలి. గత అనుభవంతో, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం యుద్ధకాలంలో చేసిన ప్రకటనలను భారత ప్రభుత్వం నమ్మజాలదు. ప్రభుత్వం తన వైఖరిని స్పష్టం చేయుటకు సిద్ధపడనంతవరకు ప్రభుత్వ యుద్ధ ప్రయత్నాలతో కాంగ్రెసు సహకరించజాలదని కార్యవర్గం స్పష్టం చేసింది.

వామసత్కాల ఆందోళన, కాంగ్రెసు రాష్ట్ర మంత్రివర్గాల రాజీనామా

కాంగ్రెసు సెప్టెంబరు కార్యవర్గపు తీర్మానంలో, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం భారత స్వాతంత్ర్య సమస్య యెడల, తన వైఖరిని స్పష్టం చేయజాలనిచో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ యుద్ధ ప్రయత్నాలలో సహకరించజాలదని స్పష్టం చేసినా, తీర్మానంలో రాజీ చర్యలకు అవకాశం పొందుపరచబడివుంది. బోస్ రాజీకి వ్యతిరేకంగా అఖిల భారత సమావేశం యేర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాడు.

సుబాస్ చంద్రబోస్, కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాల కొనసాగింపుకు వ్యతిరేకంగా తీవ్ర ఆందోళన గావించారు. కాంగ్రెసు కార్యకర్తలలో ప్రభుత్వం యుద్ధ లక్ష్యాలను ప్రకటించుటకు, కేంద్రపాలనా వ్యవస్థలో మార్పుకు ఆమోదించనందున, మంత్రివర్గాలలో కొనసాగుట తగదనే అభిప్రాయం ప్రబలింది. నెహ్రూ, పెక్కురు కాంగ్రెసు నాయకులు చాలామంది యిట్టి అభిప్రాయాన్నే కలిగి వున్నారు. బ్రిటిష్ యుద్ధ ప్రయత్నాలకు సహాయ నిరాకరణ, రాష్ట్ర కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాల కొనసాగింపువంటి పరస్పర విరుద్ధచర్యలు, కాంగ్రెసు కార్యకర్తలలో, నాయకులలో విశ్వాసాన్ని సడలిస్తున్నాయి.

కమ్యూనిస్టుల చొరవతో బొంబాయి కార్మికర్గం అక్టోబరు 2న, రెండవ ప్రపంచ యుద్ధకాలంలో మొట్టమొదటి యుద్ధ వ్యతిరేక సమ్మె పోరాటం జరిపింది. యుద్ధ కారణంగా అత్యవసర వస్తువుల ధరలు పెరిగినందున కరువుభత్యాన్ని కోరుతు 90 పేల కార్మికులు సమ్మె చేసారు. బొంబాయి, అహమ్మదాబాద్ లలో పోలీసు కాల్పులతో ప్రాణనష్టం జరిగింది. చివరకు కరువు భత్యం చెల్లించుటకు వొప్పందం జరిగింది. కార్మిక వివాదాలలో 49 లక్షల పనిదినాలు నష్టమయ్యాయి. కార్మికులలో యుద్ధ వ్యతిరేక పోరాట పటిమ పెరిగింది.

మంత్రివర్గాల కొనసాగింపుకు వ్యతిరేకంగా ఆందోళన రోజు రోజుకు ఎక్కువైంది ఈ పరిస్థితులలో గాంధీజీతో సహా మితవాద కాంగ్రెసు నాయకత్వం, రాష్ట్ర మంత్రివర్గాలు రాజీనామా చేయాలనే కోరికను ఆమోదించక తప్పలేదు.

అక్టోబరు 8-10లలో జరిగిన అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశం, మంత్రివర్గాల రాజీనామా చేయాలనే తీర్మానం ఆమోదించింది. సెప్టెంబరు 14 తీర్మానం వలెనే యీ అక్టోబరు 10 తీర్మానమూ రాజీ చర్చలకు “తలుపులు తెరచే” వుంచింది. అందుకే రాజీనామా తరువాత ఎట్టి పోరాట కార్యక్రమం తీర్మానం సూచించలేదు.

కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు నవంబరు 1న రాజీనామా చేసిన తరువాత, వైస్రాయి అవకాశాన్ని జారవిడువక, గాంధీజీని, కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు రాజేంద్ర ప్రసాద్, లీగ్ అధ్యక్షుడు జిన్నాను సంభాషణలకు ఆహ్వానించాడు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ విధానాలలో ఎట్టిమార్పు లేనందున సమావేశం విఫలమైంది. ప్రభుత్వ నిర్బంధ చట్టాల తీవ్రత యొక్క వైది, కార్మికులు పెరిగిన ధరలతో జీతాలు పెరగాలని పోరాటాలు ఎక్కువయ్యాయి పోరాటాలకు కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, అతివాద కాంగ్రెసువాదులు నాయకత్వం వహించారు. ప్రజాపుద్యమాల వొత్తిడి ఎక్కువకాగా, కాంగ్రెసు కార్యవర్గం పరిస్థితులను సమీక్షించి, నాటి జాతీయ, అంతర్జాతీయ పరిస్థితులలో పోరాటాన్ని ఆపు చేయజాలమని, యుద్ధ వ్యతిరేక పంథాను చేపట్టవలసి వచ్చింది.

రాంఘర్ కాంగ్రెసు-లాహోర్ లీగ్ మహాసభలు :

బ్రిటిష్ మొండివై ఖరితో విసిగిపోయిన కాంగ్రెసు, 1940 మార్చిలో జరిగిన రాంఘర్ మహాసభలో వ్యష్టి సత్కాగ్రహ పుద్యమాన్ని చేబట్టాలని నిర్ణయించింది. ముస్లింలీగు 1940 మార్చి లాహోర్ మహాసభలోనే చరిత్రాత్మకమైన పాకిస్తాన్ తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. బూర్జువా కాంగ్రెసు, లీగులు రెండూ ‘ఒత్తిడి’ ఎత్తుగడలతో బ్రిటన్ తో రాజీ సంప్రదింపుల రాజకీయాలు ప్రారంభించాయి.

సత్కాగ్రహం పోరాట నాయకత్వాన్ని గాంధీజీ చేబట్టాలని కాంగ్రెసు నిర్ణయించింది. గాంధీజీ “నా సైన్యంలో మీరు సైనికులుగా వుంటే ఆ సంస్థలో ప్రజా సౌమ్యానికి అవకాశం లేదని అర్థం.... ఏ సైన్యంలోనైనా సేనాపతి మాట చట్టం, రాజీ నా స్వభావం,” ఎవరిని సత్కాగ్రహాలుగా నమోదుచేయాలో చెబుతు, “అంటరానితనాన్ని చిత్తశుద్ధితో నిరాకరించే వారిని, నూలుపడికే వారిని, ఖద్దరు ధరించే వారిని నమోదుచేయాలి” అని, “సత్కాగ్రహ కేంద్రాలు నూలుపడకే కేంద్రాలు అగు

తాయి" అన్నారు. "గాంధేయ నిర్మాణ కార్యక్రమాలలో నిమగ్నులయ్యే వారిని తప్ప, గాంధేయ నాయకత్వంలో కాంగ్రెసు చేబట్టే పోరాటంలో మరెవ్వరికీ అవకాశం ఉండదు. అలాంటి ప్రజాపోరాటాలు, బ్రిటిష్ పాలకులు రాజీవడుటకు చిన్న అవకాశం కూడా జారవిడువవు" అన్నారు.

కాంగ్రెసు గతంలోని పోరాటాల కంటే శక్తివంతమైన పోరాటాలను చేబట్టుతుందని, యూరపులోని పరాజయాలతో బ్రిటన్ లొంగుతుందని లీగు తలచింది. అందుకే లీగు ప్రజాపోరాటానికి పునాది పేయటకు భవిష్యత్తు రూపకల్పన దృష్టితో లాహోర్ లో పాకిస్తాన్ తీర్మానాన్ని ఆమోదించిందని, పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోయిందని, నంబూద్రిపాద్ వ్రాసారు.

కరువు భత్తాన్ని కోరుతు మార్చి 4 నుండి 40 రోజులు బట్టల మిల్లుల కార్మికులు లక్ష 70 పేలమంది సమ్మె చేసారు. సమ్మె నాయకులను అరెస్టుచేయగా ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు పిలుపుపై 3 1/2 లక్షల కార్మికులు మార్చి 10న సానుభూతి సమ్మె చేసారు. బొంబాయి అడుగు జాడలలోనే కాన్పూరులో 20 పేలమంది, కలకత్తా మునిసిపలు కార్మికులు, ఔంగాల్ జూట్ మిల్లుల కార్మికులు, అస్సాం ఆయిల్, ధన్ బాద్ రూరూ బొగ్గు, జంషెడ్ పూర్ ఉక్కు కార్మికులు సమ్మెలు చేసారు. ప్రభుత్వ నిర్బంధ విధానం తీవ్రమై 1940లో 700-మందిని డిటెన్యూ చేసారు.

కాంగ్రెస్ సుదీర్ఘచర్యలు తరువాత ప్రజలకు ఎట్టి సంబంధంలేని, వ్యక్తి సత్యాగ్రహాన్ని, గాంధీ ఆహింసా సిద్ధాంతంలో విశ్వాసం ఉన్నవారు సత్యాగ్రహం చేయ నిర్ణయించింది. సత్యాగ్రహాలను గాంధీజీ ఎన్నిక చేస్తారు. వినోబాజీ, నెహ్రూలను ప్రధమ, ద్వితీయ సత్యాగ్రహాలుగ నిర్ణయించారు. బోస్ తన సేవలను వినియోగించుకోవలసినదిగా గాంధీజీకి లేఖ వ్రాసారు. గాంధీజీ తిరస్కరించారు. సత్యాగ్రహి తాను యుద్ధాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నానని, ప్రజలెవ్వరూ యుద్ధ కార్యకలాపాలకు తోడ్పడ రానని విజ్ఞప్తి చేస్తారు. ప్రభుత్వం అరెస్టుచేస్తే జైలుకు వెళతారు, లేనిచో మరో గ్రామంలో అదే ప్రచారం చేస్తారు. ప్రభుత్వం దేశంలో 20 పేలమందిని అరెస్టు చేసింది.

జాతీయ స్వైత కాలంలోనే అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు అతీవేగంగా, జర్మనీ అక్రమణలతో మారిపోయాయి. సోవియట్ పై జర్మనీ 22 జూన్ 1941న, దురాక్రమణ ఉరుపుటతో దేశంలోని పార్టీలన్నీ తమ రాజకీయ విధానాలన్నిటిని పునఃపరిశీలించు కొనవలసి వచ్చింది.

సామ్రాజ్యవాద యుద్ధవ్యతిరేక పోరాటాలు : కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు :

ప్రపంచ యుద్ధం 1, సెప్టెంబరు 1939న ప్రారంభమైంది, జాతీయ కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం 14న సమావేశమై, ప్రభుత్వ యుద్ధ ప్రయత్నాలకు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం యుద్ధకాలంలో చేసిన ప్రకటనలను, గత అనుభవంతో, కాంగ్రెసు సమ్మతించదు. ప్రభుత్వం తన వైఖరిని స్పష్టం చేయనంతవరకు ప్రభుత్వ యుద్ధ ప్రయత్నాలకు

కాంగ్రెసు సహకరించజాలదని కాంగ్రెసు కార్యవర్గం స్పష్టం చేసింది. అయినా తీర్మానంలో రాజీవర్పలకు అవకాశంవుంది. అన్ని విధాల నిరాశ చెందిన కాంగ్రెసు, అఖిల భారత కమిటీ సమావేశం అక్టోబరులో రాష్ట్ర మంత్రివర్గాలు రాజీనామాలు చేయాలని మాత్రమే నిర్ణయించి, యెట్టి పోరాటం సూచించక, రాజీకీ తలుపులు తెరచి వుంచింది. చివరకు మంత్రి వర్గాలు నవంబరు 1న రాజీనామాలు చేయవలసి వచ్చింది. జాతీయ కాంగ్రెసు 1938, 1939 లలో అనేకసార్లు సామ్రాజ్యవాదపు వలసగా వున్నంత వరకు, బ్రిటన్-జర్మనీల మధ్య యుద్ధం సామ్రాజ్యవాద యుద్ధమగుతుంది కాన భారతదేశం అందులో భాగస్వామి కాజాలను అని పునరుద్ఘాటించింది.

కాంగ్రెసులో అతివాదవర్గాలు జూన్ 1939 కి బలపడినవి. భారత రాజకీయాల్లో కొంత పాత్ర వహించగల స్థాయికి ఎదిగాయి. కాంగ్రెసులో పార్వర్ట్ ట్యాక్, తదితర అతివాద శక్తులు సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులతో కలిసి అతివాద సంఘటన కమిటీని యేర్పాటు చేశారు. అతివాదులు మైనారిటీ అయినప్పటికీ నిర్మాణయుతమైన బలాన్ని కలిగివున్నారు. అతివాదులు పూర్తి యుద్ధ వ్యతిరేక విధానాన్ని తీవ్రతరం చేస్తున్నారు. యుద్ధం ప్రారంభమైన తరువాత కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ, కాంగ్రెసు విధానాన్నే పూర్తిగా అవలంబించగా, బోస్ పార్వర్ట్ ట్యాక్ స్వాతంత్ర్యం కొరకు సత్వర పోరాటం అనే మార్గాన్ని అవలంబించింది.

యుద్ధం ప్రారంభమైన వెంటనే రష్యన్, కొమింటర్న్ నాయకత్వం, ఐక్య సంఘటనా పంథాని అనుసరించవలసిందని స్పష్టం చేశారు. తె.సో, తె.యి.కో, చే.యాలని ప్రకీకరించే జాతీయ కాంగ్రెసును, “యుద్ధ సంక్షోభాన్ని కాంగ్రెసు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం” కొరకు అన్ని సంస్థలబలంతో వుపయోగించుకొనుటను, కాంగ్రెసును పొగిడారు. అదే కాలంలో ముస్లింలీగు తీవ్రంగా, ప్రధానంగా సంస్థానాలను బలపరచువున్నందుకు విమర్శించారు. కాంగ్రెసు వారి దృష్టిలో “సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటన,” సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక నాయకత్వాన్ని కలిగివుంటుంది. కొమింటర్న్ ప్రకారం, కాంగ్రెసు రెండు ప్రధాన పక్షాలను గలిగివుంది. అతివాదపక్షం నెహ్రూ నాయకత్వంలో ప్రజాస్వామ్య, అభ్యుదయకరశక్తులకు ప్రాతినిధ్యం వహించువర్గం, బూర్జువాకు ప్రాతినిధ్యం వహించే మితవాదవర్గం రాజీవడుటకు సిద్ధమైనప్పటికీ, అంటే కొన్ని రాయితీలతో యుద్ధాన్ని బలపరచుటకు తయారుగవున్నా మొత్తంమీద సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకత కలది. అంచేత రష్య. కొమింటర్న్ వర్గాలు ప్రధానంగా నొక్కిచెప్పేది జాతీయ కాంగ్రెసుతో ఐక్యతనెరవలసిన అవసరము అంటే, మరో మాటలలో కాంగ్రెసు నాయకత్వంతో బాధ్యత కమ్యూనిస్టులు పార్టీ, సహకారం, మైత్రిని సత్సంబంధాలను పెంపొందించాలి.

ఈ పంథాలో ద్వనించేది కాంగ్రెసులోని అతివాదశక్తులు కమ్యూనిస్టులతో సహా బలపడతారని భవిష్యత్తులో జాతీయ కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని చేబట్టుతారనే అంచెనావుంది. ఈ అంచెనాలో కొమింటర్న్, భారతదేశంలో అభివృద్ధిచెందుతున్న వర్గచైతన్యం, వర్గపోరాటాల విజృంభణ యిమిడివుంది. వారు 1937 తదనంతర

సంవత్సరాలలో జాతీయోద్యమంలో “వెల్లువ” దిశయని కార్మికవర్గం “బలమైన రాజకీయశక్తి” అయిందని, “మరింత బలాన్ని పొందిందని” చెబుతున్నారు. అందుకు ఆధారంగా, పోలీసు నివేదికలో బెంగాలీ కార్మికులు “మే” దినోత్సవాన్ని, “యుద్ధ వ్యతిరేక దినాన్ని”, “లెనిన్ దినోత్సవం”, నవంబరు విప్లవ దినోత్సవం, పాలస్టైయిన్ దినోత్సవం, స్పెయిన్ దినోత్సవం, సకలత్వాల దినోత్సవం, సుభాష్ దినోత్సవం, రాజకీయ ఖైదీలదినోత్సవాలను జరుపుటను వర్గచైతన్యభివృద్ధికి సాక్ష్యంగా చూపెడుతున్నారు. కాంగ్రెసులో నాయకత్వవర్గాలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ గణనీయమైన శక్తిగా ఉన్నదని పేర్కొంటున్నారు.

కాంగ్రెసులో ఐక్యతను, అతివాదుల బలాన్ని కాంగ్రెసులో పెంపొందించాలని కొమింటర్న్ నొక్కిచెప్పింది, అంతేగాక పురోగామిశక్తులైన కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టులమధ్య సహకారాన్ని “అతివాద ఐక్యకమిటీ” ద్వారా పెంపొందించాలన్నది. బోస్ సహచరులు, జాతీయ అతివాదులు అతని ఓటమి తాత్కాలికమైనదని కొమింటర్న్ నాయకులు తలచారు.

కాంగ్రెసులోనే కమ్యూనిస్టుల పనిచేస్తు దానిలోని ఐక్యతా పరిమితులలోనే కాంగ్రెసులో నెలకొన్న నాయకత్వం మితవాదచర్యలపై విమర్శనను యెక్కువ చెయ్యాలి. దీని ఉదాహరణగా, బొంబాయి రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంపై తీవ్ర విమర్శలుచేసి, కార్మికుల బ్లాక్ బిల్లుకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన కార్మిక ప్రదర్శనలు, సమ్మె పోరాటాలను అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు నాయకత్వం పేర్కొన్నది.

వాస్తవానికి జాతీయ కాంగ్రెసు యుద్ధానికి అంత వ్యతిరేకకాదు. అయినా సోవియట్ నాయకత్వం, కాంగ్రెసు యుద్ధ వ్యతిరేకతను అతిగా అంచనావేస్తున్నది. ఆ కాలంలో బ్రిటన్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ రచనలలో బహుశాకారణం కన్పించవచ్చు. బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ పత్రికలో బ్రిటన్, ఇరాన్, ఇండియాలగుండా సోవియట్ యూనియన్ పై దండయాత్ర వ్యాపా ప్రజాశక్తులు ప్రకటించబడ్డాయి. భారతదేశం వ్యాపాత్మక దండయాత్ర కేంద్రంగా ఉపయోగపడుతుందని వ్రాయబడింది. సోవియట్ యూనియన్ పై దండయాత్రకు వొక నెలముందు పామీదత్తు ప్రధానమైన ప్రమాదం సోవియట్ సరిహద్దుల సమీపంలో కేంద్రీకరించబడిన బ్రిటిష్, జర్మన్ నైన్యాలనుండి కలుగుతున్నదని వ్రాశారు. ఈ అవకాశంలేకుండా చేయుటకు భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టుల పూగినలాటలాడే జాతీయ కాంగ్రెసుల యుద్ధ వ్యతిరేకతను ఎక్కువచేస్తే అట్టి ప్రయత్నానికి ప్రోత్సాహం లభించదు. కాంగ్రెసులో దాని నాయకత్వంపై ఎక్కువ ప్రభావాన్ని, శక్తిని సమకూర్చుకొనుట ప్రధానమైనా, ఐక్య సంఘటన, ఐక్యతల పరిధిలోనే అది జరగాలని కొమింటర్న్ విధానము, అయినా ఈ కాలంలో భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఈ విధానాన్ని దూరమై క్రిందినుండి అన్ని రాజకీయ పార్టీల నాయకత్వాలపై దాడిని కాంగ్రెసుపైనేగాదు, అతివాద పార్టీలపైకూడ దాడిని సాగించింది. బహుశా చివరకు ఐక్యతనుగాక, నాయకత్వాన్ని (హెజిమెని) పెంపొందించనెంచినదేది స్పష్టమగుతున్నది.

యుద్ధం ప్రారంభమైన వెంటనే యుద్ధాన్ని జాతీయ విముక్తి విప్లవ యుద్ధం మార్చడనే సాంప్రదాయ తెనిసిష్టు నినాదాన్నియిచ్చింది. ఈ నినాదం కమ్యూనిస్టు పార్టీ విధానాన్ని స్పష్టంచేస్తుంది. అక్టోబరు 1939లో కమ్యూనిస్టుపార్టీ పొలిట్ బ్యూరో ఆమోదించిన తీర్మానంలో యిది స్పష్టంచేయబడింది. తీర్మానం “సామ్రాజ్య వాద యుద్ధాన్ని” ఖండించింది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి వలసలకు భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యాన్నిచ్చే కోరికలేదని, భారతప్రజల కర్తవ్యం యుద్ధ సంక్షోభాన్ని విప్లవాను కూలంగా చేయుట భారత స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించుటయని స్పష్టంచేసింది. ఈ కర్తవ్యం పార్టీ ఒక్కటే నిర్ణయించజాలదని యుద్ధవ్యతిరేక మహోద్యమాన్ని రూపొందించి. జాతీయ కాంగ్రెసు పోరాట పంథాను చేబట్టునట్లు వొత్తిడి కలిగించాలి. బ్రిటిష్వారితో రాజీమాగ్గాలు పరిశీలించుచున్నందుకు విమర్శించే ప్రజలలో బహిరంగంగా, తీవ్రంగా విమర్శించుతు కాంగ్రెసులోనే ఉండిపనిచేయుటకు తీర్మానించింది. ఈ విధంగా కాంగ్రెసు సంస్థ యంత్రాంగాన్నంతా విప్లవ కార్యాచరణకు వినియోగించాలనే ప్రయత్నం స్పష్టం. ఈ ఎత్తుగడ కాంగ్రెసు కమిటీలలోనే చొరవతీసుకొని పోరాటానికి తగిన ప్రయత్నాలనన్నిటిని చేయాలని పార్టీ ప్రకటించుటలో మరింత స్పష్టం. కాంగ్రెసు చేబట్టే సత్యాగ్రహ పోరాటాన్ని, ప్రజాతిరుగుబాటుగా మార్చాలని కోరింది. దీనికి కొంతకాలం పట్టుతుందని, కాంగ్రెసులో పార్టీ యెంత బలమైన స్థానాన్ని పొందగలుగుతుందో దానినిబట్టి వుంటుందని వివరించింది. అంత వరకు కాంగ్రెసు ఆమోదించని యే పోరాటాన్ని తొందరపడి చేబట్టరాదన్నది. అట్టిది ‘సాహసిక వాద, తొందరబాటుదై జాతీయ విప్లవశక్తులను నిర్వీర్యం చేస్తుందని వివరించింది. కాంగ్రెసు, సోషలిస్టుపార్టీ, పార్వర్ట్లైకులు చేబట్టిన పోరాటాన్ని పార్టీ విధానం, ప్రకటన ఖండించింది.

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ 1940 జనవరి 26 స్వాతంత్ర్యదినోత్సవానికి ఒక మానిఫెస్టోని ప్రకటించింది. అందులో నూతన విధానం, తిరుగుబాటుకు ఒక స్పష్టమైన పిలుపునిచ్చింది. “పెట్టుబడిదారి విధానం తీవ్ర సంక్షోభంలో పడిందని” ఐరోపా ప్రజాసామాన్యం “తిరుగుబాటు ఎర్రజండానెత్తారని” ప్రపంచ పరిస్థితిని గురించి చెప్పింది. ప్రపంచం తుపాన్ అంచునవుంది. వారు సృష్టించిన తుపాన్లో ప్రపంచ పెట్టుబడిదారి పాలకులు చిక్కుకొని, లక్షల ప్రజాసామాన్యాన్ని హతమార్చి బయట పడదలచుకొన్నారు.....పాత ప్రపంచం కూలిపోతున్నది. భయంకరయుద్ధ మారణ హోమం, కరువుకాటకాలనుండి నూతన ప్రపంచం జన్మిస్తుంది. మనం ఒక చారిత్రక సంధికాలంలో వున్నాం¹” అని మానిఫెస్టో ప్రకటించింది.

మానిఫెస్టో ప్రకారం భారత పరిస్థితి మహోన్నత ప్రజావెల్లువ విప్లవ అవకాశాలను కలిగివుంది. “బ్రిటన్ ఇంక యేమాత్రం పరిస్థితిని తన చేతులలోవుంచుకొని మన భవిష్యత్తును నిర్ణయించగల స్థితిలోలేదు. సామ్రాజ్యవాదం అదుపుచేయ

1. జె. నె. డి. ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ విండ్ మిల్లర్ (1958) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 78లోని ఉదహరింపు. పరల్ న్యూస్ అండ్ ప్యూస్ × × మార్చి 16, 1940 పే. 166-7 పేజీలనుండి రచయిత ఉదహరింపు.

లేనిస్థితిలో పురోగమిస్తున్నాం.” మనపోరాటం “లక్షోపలక్షల భారతీయులను నిర్మాణ యతంగా సమీకరించి, సామాజ్యవాదపు కంచకోటలను బద్ధలు చేస్తుంది.” అని ప్రకటిస్తూనే మానిఫెస్టో కాంగ్రెసుపై విశ్వాసాన్ని ప్రకటిస్తూ జాతీయ పోరాటానికి కాంగ్రెసే సాధనమని, “కాంగ్రెసు వాదులమై విజయానికి పొలిమేరలలో వున్నా గుర్తించాలి.” అని కాంగ్రెసు నుండి వేరుపడక అదే కాలంలో కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థుల పోరాటానికై కాంగ్రెసుపై ఒత్తిడితెచ్చుటకు ప్రజా ప్రదర్శనలు, పూరేగింపులు యాత్రలు సాగించి ప్రజా సమీకరణ కావించ పిలుపునిచ్చింది.

కాంగ్రెసులో వుండి, కాంగ్రెసుపై ఈ విధమైన విప్లవాత్మకమైన ఒత్తిడిని కమ్యూనిస్టుపార్టీ రూపొందించుయత్నంలో కాంగ్రెసు నుండి బయటకువచ్చే విధానం చేపట్టనందున చాను అనుకొనే విప్లవ పరిస్థితులను పూర్తిగా వినియోగించుటకు పరిమితమై వున్నందున, ప్రమాదకరమైనది. ఇతర అతివాద పార్టీలు కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ, పార్వర్ట్లకులు కాంగ్రెసును విడిచిపోవుటకు, ప్రధానంగా పోరాట పంధాకు సిద్ధంగా వున్నందున విప్లవ చొరవను కమ్యూనిస్టు పార్టీనుండి అవి చేజిక్కించుకొన గలవు ఈ అవకాశమున్నందుననే ఆ పార్టీలను బలహీనపరచుటకు చేయగలిగిన దంతా చేస్తూ అదే కాలంలో కాంగ్రెసులోని మితవాద నాయకత్వాన్ని తొలగించి, ఆ స్థానాలను భర్తీచేయుట. కమ్యూనిస్ట్ లక్ష్యంగా, ఓవర్ స్ట్రీట్ మార్షల్ ను వాఙ్మానించినా, కమ్యూనిస్టులు 1930 దశకంలోనే కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని ఆక్రమించుట, దానిని సోషలిస్టులు లేక కమ్యూనిస్టు సంస్థగా చేయాలనే పంధాను పదలిపేశారు: కమ్యూనిస్టులేకాక ఆ విధానాన్ని ప్రధానంగా నెంచిన సోషలిస్టులు ఆ విధానాన్ని పదలిపేయుట జరిగింది. అంచేత వీరి అభిప్రాయంతో యేకీభవించజాలము.

కమ్యూనిస్టులు అతివాద మిత్రులతో తెగ బెంపులు

డిశెంబరు 1939 చివరిలో కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ నాయకుడు జయప్రకాశ్ నారాయణ “వార్ (యుద్ధం) సర్క్యులర్ నం. 2. రాష్ట్ర శాఖలకు, పార్టీ సభ్యులకు విడుదల చేశారు.” గత కొద్ది వారాలుగ కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టు పార్టీలోని ఐక్యతను విచ్ఛిన్నం చేయుటకు చేయగలిగినదంతా చేశారు అని సర్క్యులర్ లో తెలిపారు. సోషలిస్టు రాజకీయవిధానాలపై అసత్యప్రచారంచేస్తూ, గందరగోళం సృష్టిస్తూ తిరుగుబాటును లేపడీశారు. ఇందులో భాగంగా కాంగ్రెసు ఆమోదంలేకుండా అతివాద దుందుడుకు వివాదాన్ని అవలంబిస్తూ శాసనోల్లంఘనోద్యమాన్ని ప్రారంభించుటకు ప్రచారోద్యమాన్ని సాగిస్తున్నారు వాస్తవమేమంటే, కమ్యూనిస్టుపార్టీవలెనె, సోషలిస్టుపార్టీ కాంగ్రెసు నిర్ణయాత్మక పోరాటాన్ని ప్రారంభించనట్లు చేయుటయే సోషలిస్టు పార్టీ విధానమని జయప్రకాశ్ నారాయణ వివరించారు.

జయప్రకాశ్ నారాయణ “భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ సోషలిస్ట్ పార్టీ నగ్న శత్రువుగానే కాక, కలసి పనిచేసిన ప్రతి అభ్యుదయకర పార్టీ శత్రువుగా బయట పడింది” అని అన్నారు. మార్చి 1940 రాంఘర్ సమావేశంలో కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ జాతీయ కార్యవర్గం ఆ కారణంచేత కమ్యూనిస్టులను సోషలిస్ట్ పార్టీనుండి

బహిష్కరించుటకు నిర్ణయించింది. ఈ నిర్ణయం చాల ఆలస్యంగా జరిగింది. అప్పటికే సోషలిస్టుపార్టీలోని గణనీయమైన శాఖలు కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలోనికి వెళ్ళాయి. కార్యవర్గపు క్రమశిక్షణాచర్య సోషలిస్టుపార్టీ ఆంధ్ర, తమిళనాడు, కేరళ రాష్ట్ర శాఖలు పూర్తిగా కమ్యూనిస్టు ఆధ్వర్యంలోనికి వెళ్ళి కమ్యూనిస్టుపార్టీ శాఖలయ్యాయి. దక్షిణాది శాఖలు దగ్గరి దగ్గరిగా అన్నీ కమ్యూనిస్టులవి అయ్యాయి. చాలమంది సోషలిస్టు పార్టీలోనివ్యక్తులు కొంతమంది కార్యవర్గ సభ్యులు రహస్యంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీలో చేరినవారే. సోషలిస్ట్ నాయకుని మాటల ప్రకారం “సోషలిస్టు పార్టీ అంతా నాశనమైపోయింది”¹.

కమ్యూనిస్టులతో సహకారమైత్రిపై కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ పార్టీ అనుభవాన్ని జయప్రకాశ్ నారాయణ “కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలో అన్నప్పంగా ఐక్యత విషయమై మాటాడుట వంఛనీయంకాదు” అని వ్రాశారు. కమ్యూనిస్ట్ ఉద్యమము అంతర్జాతీయ ఉద్యమానికి అనుబంధంగా ఉన్నందున భారత కమ్యూనిస్టులతో పొత్తు తప్పనిసరిగా అవజయం పొందుతుంది. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ, కమ్యూనిస్ట్ ఇంటర్నేషనల్ శాఖ అయినందున మరోపార్టీతో అధికూడ ఇంటర్నేషనల్ అనుబంధ సంస్థ అయితే తప్ప వాస్తవంగా ఐక్యత నెరవేరాలదు. ఏమైనా ఐక్యత అనునది తప్పదు అవగాహన²” సోషలిస్టు భావనగా ఉంది.

అతివాద శక్తులన్నిటినీ సమీకరించి ఐక్యపరచాలని సోవియట్ యూనియన్ నుండి గట్టి సూచనలున్నా కమ్యూనిస్టులు సోషలిస్టులతో తమ సంబంధాలలో విషమ పరిస్థితులు తీసుకొచ్చి రెండు వజ్రాలమధ్య వచ్చిగడ్డి మండునట్లుచేశారు. అదేకాలంలో సుబాన్ చంద్రబోసుకూడ తెగతెంపులు చేసుకొని విడిపోయారు. డిశంబరు 1939 “అతివాద ఐక్యతాసమితి” సమావేశంలో వారు అంతకుముందు పార్వర్ట్ బ్లాకు వారిని “విప్లవ ప్రతిఘాతకశక్తులు” అని చేసిన నిందను ఉపసంహరించుకొననందున ఆ సమితి విచ్ఛిన్నమైంది బెంగాల్ కాంగ్రెసు కమిటీలో మాత్రం మరికొన్ని మాసాలు కొనసాగారు. ఈ లోపల బోసు నాయకత్వంలోని బెంగాల్ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీని అఖిలభారత కాంగ్రెసు పర్కింగు కమిటీ రద్దుచేసి అడ్ హాక్ కమిటీని పేరుగా కమ్యూనిస్టులు అందులో చేరారు. అదేమానం చివరలో పార్వర్ట్ బ్లాక్ రాజీ వ్యతిరేక కాన్ఫరెన్సు జరుపునపుడు కలిసి రాజాలకపోయారు. ఫలితంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ పార్వర్ట్ బ్లాకు పార్టీలమధ్య సంబంధాలు పూర్తిగా తెగిపోయాయి.

ఆ విషయమై బోసు ప్రస్తావిస్తూ “అతివాద ఐక్యతా కమిటీని కమ్యూనిస్టులు ప్రచారానికి పేదికగా వుపయోగించుకొంటూ, పార్వర్ట్ బ్లాకు వ్యతిరేకప్రచారం కావించారు. నేడు కమ్యూనిస్టులు సిగ్గువిడచి వారి సహచర మిత్రులను దూరంచేసుకొన గలిగారని” అన్నారని జెనెడి ఓవర్ స్ట్రీటు ఉదహరించారు.

1. జె నె డి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ విండ్ మిల్లర్ (1958) కమ్యూనిజం

ఇన్ ఇండియా పే. 181

2. అదే పే. 181.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ బెంగాల్ లో అఖిల భారత కాంగ్రెస్ పార్వర్ట్ బ్లాక్ నాయకుడయిన బోసు నాయకత్వంలో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు వున్నట్లు ఎటువైపు అనే సందిద్ధావస్థలో పడిపోయింది. బోసు, బెంగాల్ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు, అఖిలభారత కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని ఎదిరించినపుడు, యిద్దరిలో ఎవరినో వొకరిని ఎన్నుకోవలసి వచ్చినపుడు ప్రత్యామ్నాయ నాయకత్వాన్ని వెలుగుకుతెస్తున్న బోసుకు సహాయాన్ని అందించజాలక పోయింది. కాంగ్రెసుతో పొత్తును విడువజాలకపోయింది. కాంగ్రెసు లోనే వుండి పనిజేయాలనే దానిని త్రోసిబుచ్చకుండా అంతర్జాతీయ అవగాహన ప్రకారం, అతివాద శక్తులన్నిటిని ఐక్యపరచి సమీకరించాలన్న దానిని ఆచరణలో పెట్ట జాలకపోగా విరుద్ధంగా చేసింది.

అతివాద పార్టీలనుండి విడిపోయి భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నాటి కాంగ్రెసు నాయకత్వంపై దుష్ప్రచారం మొదలుపెట్టారు. ఆ కాలపు ప్రకటనలో పి సి జోషి, “వాస్తవమైన జాతీయ పోరాటం మహాన్నత పోరాటం వాస్తవ నినాదమైంది. ఆచరణ ప్రతిపాదనైందని, దాన్ని పోరాటంగా మార్గదర్శకంగా నడుపనందున కాంగ్రెసు తీవ్రంగా విమర్శించబడింది” అన్నారు.

రాంఘర్ కాంగ్రెసు మహాసభలో భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ నూతన రాజకీయ విధాన ప్రకటన గావించింది. అదే కార్మికవర్గ పంథా యుద్ధ సంక్షోభాన్ని విప్లవ ప్రయోజనానికి ఉపయోగించమని ప్రకటన కోరింది. దానికి మొట్టమొదటి అడుగు దేశమంతా కౌలు, శిష్టు యిచ్చేదిలేదు అనే నినాదాల ఆచరణతోపాటు, అన్ని ప్రధాన పరిశ్రమలలో రాజకీయ సార్వజనీన సమ్మె, తరువాత జాతీయోద్యమం నూతన అత్యున్నత దశ “సాయుధ తిరుగుబాటు” రాబోయే ఈ ప్రధాన పోరాటం, కార్మిక వర్గ పంథా ప్రకారం, పోలీసు, మిలటరీ కేంద్రాలపై ప్రజలు తుఫాన్లా విరుచుక పడుట, సాయుధ పోరాటాన్ని జాతీయ నైర్యం నగరాలలో, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సాగించుట ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని ద్వంసం చేయుట ప్రభుత్వ సాయుధ దళాలపై విస్తృత ప్రాంతాలలో పోరాడుట నిజమైన పోరాటంగా సూచించింది.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ గాంధీయన్ కాంగ్రెస్ నాయకత్వం యీ రకమైన పోరాటాన్ని చేబట్టునట్లు చేయుట అసాధ్యంకాన, అట్టి విప్లవ పంథాని ప్రచారంచేసి సాధ్యమైనంత తొందరగా ఆ నాయకత్వాన్ని తొలగించి, షర్ నాయకత్వాన్ని యేర్పాటుచేయుట పార్టీ లక్ష్యం. రాంఘర్ కాంగ్రెసు మహాసభలో కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధులు కె. యం. అప్రూప్, వి. డి. చిటారెలు, కాంగ్రెసు ప్రధాన తీర్మానానికి సవరణలు ప్రతిపాదించుకు వెంటనే పోరాటాన్ని ప్రారంభించాలని బ్రిటిష్ వారితో ఏ విధమైన రాజీకూడదని వ్యతిరేకించారు.

కమ్యూనిస్ట్ ల “కార్మిక పంథా” ప్రకటించిన విధానం ప్రాతిపదికగా రాజకీయ సార్వజనీన సమ్మెకు పిలుపు మార్చిలో యిచ్చారు. బొంబాయిలో గుడ్డల మిల్లల కార్మిక వర్గపు సమ్మెలో 1 లక్ష 50 వేల కార్మికులు చేరుటతో ప్రధాన పోరాటం ప్రారంభమైనట్లు తలచారు. ఆ సమ్మె పరిశ్రమసంతటిని చిన్నాభిన్నం చేసింది.

కమ్యూనిస్టులు గిర్మికాంగార్ యూనియన్ లోని కొంతమంది అతివాదులు యితర కార్మిక సంఘాలతో కలిసి జరిపిన ఈ కార్మిక పోరాటం, వారు అశించే బ్రిటిష్ వారిపై బహుముఖ పోరాటంలో భాగంగా నెంచబడింది.

కమ్యూనిస్టులపై నిర్బంధ చర్యలు తీవ్రమగుట

కమ్యూనిస్టుల ఈ “కార్మిక పంథా” ప్రకటనలతో ప్రభుత్వ నిర్బంధచర్యల తీవ్రతయెక్కువైంది. ప్రకటించకపోయినా ‘కాన్ఫురు, మీరట్’ నిర్బంధ చర్యలను మించిన తీవ్ర చర్యలు చేపట్టింది. మార్చి 1940 మొదట్లోనే గుడ్డలమిల్లుల సమ్మె ప్రారంభం అయిన వెంటనే ప్రముఖ కార్మిక నాయకులు దాంగె, రణదివె, మీరాజ్ కర్ ఫెరులేకర్, అయ్యంగార్ లు అరెస్టుచేయబడ్డారు. కొద్దిరోజులలోనే అరెస్టులు వివిధ ప్రాంతాలకు విస్తరించి, సజ్జాద్ జహీర్, ఘాటేలు అరెస్టుయ్యారు. మార్చి 15 జాతీయ కాంగ్రెసు రాంఘర్ మహాసభకు ముందు కేంద్రప్రభుత్వం దేశరక్షణ చట్టం క్రింద కమ్యూనిస్టు నాయకులందరిని డిటెయిన్ చేయదలచిందని ప్రకటించింది. కమ్యూనిస్టులు దేశంలో శాంతి భద్రతలను రహస్య ప్రచారంలో నిర్మాణాత్మకంగా యుద్ధ ప్రయత్నాలను సమర్థవంతంగా కొనసాగించుటను భగ్నం చేస్తున్నారని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. మరి రెండు వారాలలో నింజకర్, పాట్కర్ లు జైళ్ళ పాలయ్యారు. కమ్యూనిస్టులుకాని ఆచార్యరంగా, రాహుల్ సాక్షిత్వాయన్, జయప్రకాశ్ నారాయణ్, స్వామి సహజానంద సరస్వతీలను అరెస్టుచేశారు. గిర్మికాంగార్ యూనియన్ అఖిలభారత కిసాన్ సభ, అఖిలభారత శ్రేణు యూనియన్ కాంగ్రెసు నాయకత్వాలలో అధికభాగం భారత రాజకీయ రంగంనుండి అరెస్టులు జైళ్ళలోపేసి తొలగించివేశారు. ఏప్రిల్ చివరకు ఎంతమందిని అరెస్టుచేసి డిటెన్యూచేసింది తెలియకపోయినా 480 మంది కమ్యూనిస్టులను, కమ్యూనిస్టు మద్దతుదారులను, కమ్యూనిస్ట్ అభిమానులను డిటెన్యూలుగ అరెస్టుచేశారు. చాలామందిని కమ్యూనిస్టుపార్టీ నిర్మాణాన్ని, దాని యంత్రాంగాన్ని నాశనంచేయుటకు అరెస్టులు చేశామని బ్రిటిష్ మినిష్టరు రెజినాల్డ్ మాగ్నివెల్ చెప్పారు. ఆ విధంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్ర నాయకత్వంలో అధిక భాగాన్ని అరెస్టుచేసి, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ యంత్రాంగాన్ని నాశనం చేశారు.

కమ్యూనిస్టులు తమ ఎత్తుగడల ఫలితాలను, పెద్ద నష్టాలను అరెస్టులతోపొందారు. మొత్తం దేశరక్షణ చట్టం క్రింద అరెస్టుయిన 180 మంది కమ్యూనిస్టులు దేశంలో అరెస్టుయినవారిలో మూడవవంతుగా ఉన్నారు. అధికార కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ చరిత్ర పార్టీ రహస్య జీవితానికి ముందే ఏర్పాటులు చేసుకొననందున ప్రభుత్వం అరెస్టులు చేబట్టుట పార్టీని తీవ్రంగా బలహీనపరిచిందని పేర్కొంది.

యూరపు యుద్ధపు ప్రారంభదినాలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ రాజకీయ విధానం, అతివాద దుందుడుకు విధానంపై పు పయనించింది. పార్టీ చేబట్టిన రాజకీయ విధానం ప్రధానమైన మార్పులకు లోనయింది. పార్టీ విధానం అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీచే ఆమోదించబడలేదనుట స్పష్టం. ఈ విషయంలో ఏమాత్రం అనుమానమున్నా కమ్యూనిస్టుపార్టీ మే 1940లో ప్రకటించిన భారత కమ్యూనిస్టు మానిఫెస్టోతో విధితమగు తుంది.

భారత కమ్యూనిస్టు మానిఫెస్టోని కొమింటర్న్ ప్రకటించునపుడు ప్రపంచ విప్లవం ప్రారంభమైనదన్న పేరాను, యూరోపియన్ ప్రజా సామాన్యం విప్లవ ఎర్రజెండాను ఉన్నతంగా ఎగురవేశారన్న పేరాలనువదలిపేసి, పౌరాట జండానెగుర వేశారని మాత్రం ప్రకటించింది. విప్లవ పదజాలాన్ని వదలిపేసింది. అంతేగాక కొమింటర్న్ మానిఫెస్టోలోని భారత పరిస్థితులను బ్రిటిష్ యింకేమాత్రం అదుపు నడుంపలేదని, సామ్రాజ్యవాదపు కంచు కోటను బ్రిడ్జలు చేయటకు లక్షల ప్రజా సామాన్యం కదులుతున్నారనే మాటలనువదలిపేసి, పౌరాటం లక్షలప్రజలను విజయ మార్గంలో నడుపుతున్నదని మాత్రం ఉదహరించింది. అంతేగాక సామ్రాజ్యవాద ఏజంట్లు వివిధ మత జండాలక్రింద తలెత్తి ప్రజాపౌరాటాలకు అడ్డుగోడలయ్యారని, ప్రధాన దాడిని దేశీయ అభివృద్ధి నిరోధకులపైగాక సామ్రాజ్యవాదంపైనే కేంద్రీక రించింది.

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ జాతీయ, అంతర్జాతీయ పరిస్థితులలో విప్లవ అవకాశాలను అతిగా అంచనాపేసి, అతివాదాన్ని చేబట్టుటకు హెచ్చరికగా కొమింటర్న్ కలుగజేసుకొని స్పష్టంచేసింది. కొమింటర్న్ పత్రిక ఆదేశాలలో డి. ప్రతాప్ వ్యాసం జాతీయ విముక్తి ఉద్యమం, విస్తృతని, వాడిని రోజు రోజుకు అభివృద్ధి చేస్తుందని "విప్లవం తప్పని పరిస్థితి" అను మాటలను వదలిపేసింది. ప్రత్యామ్నాయంగా భారతదేశంలోని అన్ని అభ్యుదయకరశక్తులు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పౌరాటానికై "జాతీయ ఐక్య సంఘటనలో" పాఠశాలించబడుతున్నవని పేర్కొంది. రాజీవైఖరులు కొన్ని పున్నవని పేర్కొన్నా కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని తీవ్ర విమర్శకు గురిచేయలేదు.

బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టులు గూడ భారతదేశంపై వారి రచనలలో భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీని హెచ్చరిస్తూనే వచ్చారు. "విప్లవం వచ్చి తలుపులు తట్టుతున్నదన్న" భారత కమ్యూనిస్టుల అవగాహనను వారు బలపరచలేదు. అంతేగాక ఒక వ్యాసంలో "అతివాద వర్గాలలోని అభిప్రాయ భేదాలను అధిగమించాలని చూచించారు". సోషలిస్టులు పార్వస్థ జ్ఞానంతో తిరిగి ఐక్యమవ్వాలన్నారు¹.

భారత కమ్యూనిస్టు అతివాదంపై ఖరీ కొమింటర్న్ ఆమోదముద్ర

అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వం కొంత ఆలస్యంగానైనా భారత సమస్యను అతివాద పదజాలంతో 1940 మధ్యభాగంలో తిరిగి చర్చించ మొదలు పెట్టారు. ఈ నూతన విధానపు ప్రథమ సూచన 1940 జూన్ లో కొమింటర్న్ లోని వ్యాసం "ప్రజలలో గాంధీయజంపైగల భ్రమలను" తుడిచిపేయటం భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ కర్తవ్యాలలో వాకటిగా యితర కర్తవ్యాలతోపాటు పేర్కొంది. గత కొద్ది సంవత్సరాలుగ వదలిపేయబడిన యీ కర్తవ్యం తిరిగి పునరుద్ధరించబడింది. ఒక నెల తరువాత కోచరియాన్స్, అధికారరీత్యా "బోల్షివిక్" పత్రికలోని వ్యా

సంతో భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ వివిధ సమస్యలపై చేబట్టిన “అతివాద పై ఖరికి” ఆమోదముద్ర లభించింది. వ్యాసం ఇండియాలో పరిస్థితి ముఖ్యంగా కలకత్తాలో “పోరాట దశకు చేరిందని” అంటూ భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ విప్లవం ఏజెండాలోనికి వచ్చిందన్న పై ఖరికి “సామ్రాజ్యవాద యుద్ధాన్ని విప్లవ విముక్తి పోరాటంగా” చేయాలన్న అవగాహనను బలపరచింది. అందుకు కాంగ్రెసును బలపరచబోయినా కమ్యూనిస్టులు జరిపిన సమ్మె పోరాటాలను పేర్కొంది.

కొమింటర్న్ యీ వ్యాసంలో జాతీయ కాంగ్రెసుపై తీవ్రదాడి చేసింది, ఇంతకుముందు కాంగ్రెసు నాయకత్వంలోని కొన్ని రాజీ అంశాలను నామమాత్రంగా వుదహరించేవారు. కాంగ్రెసు దేశీయాంగ విధానాన్ని వ్యాసం తీవ్రంగా విమర్శించింది. యుద్ధం ప్రారంభమైన నాటినుండి భారతపెట్టుబడిదారి వర్గ స్వార్థ ప్రయోజనాలను కాపాడుట కాంగ్రెసు చేస్తున్నదని అది పారిశ్రామిక బూర్జువా వర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నదని పేక్షిషణ చేసింది.

అంతేగాక కొమింటర్న్ వ్యాసం పార్లమెంటు ప్రజాభిమానాన్ని పొందలేదని సుఫాన్ చంద్రతో సుకు దూరమగుటను ఆమోదించింది. కమ్యూనిస్టులు “అతివాద దుందుడుకు సెక్టేరియన్ వాదులను” అనగా పోషలిస్తున్న తీవ్ర విమర్శనాదాడికి ఆమోదం తెలిపింది కాంగ్రెసుతో ఐక్యతను కొనసాగించాలని ఉదహరించినా, బూర్జువా కాంగ్రెసు నాయకత్వం పై విమర్శనను కొనసాగించుతు, ఇతర అతివాద వర్గాలను పోటీ నుండి తొలగించి, జాతీయోద్యమంపై నాయకత్వం సంపాదించవలసివుంటుందని స్పష్టంచేసింది.

ఈ వ్యాసంతో అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు నాయకత్వం భారత కమ్యూనిస్టు పంథాను ఆమోదించింది అంతకుముందు అనుసరించుతున్న సమతూకపు విధానాన్ని వదలివేసి విప్లవ వెలుగులో అధికారాన్ని పొందనెంచే భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రయత్నానికి ఆశీస్సులనిచ్చింది ¹

అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ, అంతకంటే మరో మెట్టు ఎక్కువగా భారత దేశ రాజకీయ వాస్తవ పరిస్థితులను ఎంతటి అవాస్తవ, అశాస్త్రీయ అవగాహనో ఆశ్చర్యాన్ని కలుగచేయకమానదు.

స్వీయ మానసిక దృక్పథం, వాస్తవ పరిస్థితులను చూడజాలని దృష్టిమార్బ్యాన్ని కలుగ జేస్తుందనుటలో సందేహంలేదు.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఒంటరిదై వేరుగుట

అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ, భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ పంథాను బలపరచు స్థానానికి వచ్చుటతో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ మరింత అతివాదంవైపు పయనించ మొదలడినది.

1. జె నె డి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ విండ్ మిల్లర్ (1958) కమ్యూనిజం

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1940 అక్టోబరులో గాంధీయ నాయకత్వం “ది కా కోరు తనంపై” “ద్వంద్వ విధానాన్ని” అవలంబించుతు, జాతీయ పోరాటాన్ని నీరు గార్చుతు వీలైనా రాజీ బేరాలకు తగిన యేర్పాటులను, పరిస్థితులను రూపొందించుతు, పోరాటానికి వెన్నుపోటు పొడుస్తున్నదని ప్రకటన చేసింది. ప్రకటనలో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ కాంగ్రెసులోని మితవాద వర్గాలను నిరసించుటయేగాక, కాంగ్రెసులోని కొన్ని అతివాద వర్గాల మిత్రులను, నెహ్రూవాదులను నైతం తన శతృవర్గాలలో చేర్చింది. “కమ్యూనిస్టులపై దాడి, కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీకి విప్లవ అచ్చాదనలను తొడుగుట”¹ చేస్తున్నారని నెహ్రూని విమర్శించింది.

కాంగ్రెసువాదుల నుండి కమ్యూనిస్టులు యెంత దూరంగా వొంటరివారై పోయారో నెహ్రేబరులో బాంబేలో జరిగిన ఎఐసిసిలో ఏడుగురు కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధులు, మిగతా సభ్యులనుండి చర్చలలో మొండిగా ప్రవర్తించుటను బట్టి తెలుస్తోంది కాంగ్రెసు అధికార తీర్మానానికి కమ్యూనిస్టులు 7 గురు మాత్రమే వ్యతిరేకంగా ఓటు చేశారు నెహ్రూ కోపంతో వ్యతిరేకుల పేర్లను సమోదు చేయమని కోరాడు. వార్తా పత్రికలన్నీ ఆ పేర్లను ప్రకటించాయి. కనీసం మరొక్కరై నా తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకించలేదు.

పార్టీ 1940 చివరకు “అతివాదం” వైపుకు పూర్తిగా వయనించింది అఖిల భారత విద్యార్థి ఫెడరేషన్ లో అనేక సంవత్సరాలనుండి కమ్యూనిస్టులు, కమ్యూనిస్ట్ తరులు పనిచేస్తున్నారు. కాని 1940 డిసెంబరులో జరిగిన నాగపూరు విద్యార్థి ఫెడరేషన్ మహాసభలో, గాంధీ సూచనలను ఆమోదించుట అను సమన్యపై అంటే రాజకీయాలలో విద్యార్థులు పాల్గొనరాదు అను సమన్యపై ఫెడరేషన్ చీలిపోయింది. జాతీయవాదులు విద్యార్థి కాంగ్రెసును యేర్పాటుచేసుకొన్నారు. పార్టీ “అతివాద” విధానం స్టూడెంట్సు ఫెడరేషన్ అన్ని విధాలయిన అభిప్రాయాలుగలవారు వుండవలసిన విద్యార్థులందరి ప్రజా సంస్థగా వుండవలసింది. ప్రజా సంస్థలలో అవలంబించవలసిన విధానాల ప్రశ్న వుదయించింది. వివిధ రాజకీయాభిప్రాయాలుగలవారు ఏట్టి రాజకీయాభిప్రాయాలు లేకుండా విద్యార్థి, రైతు కార్మికుల సమన్యలపై మాత్రమే కలిసినచేయవారు ప్రజా సంస్థలో వుండజాలని పరిస్థితులు ప్రజా సంస్థలలో యేర్పడుట శోచనీయము.

కమ్యూనిస్టు విద్యార్థి ఫెడరేషన్ సమావేశానికి కె. యం. ఆప్రాప్, హిరన్ ముఖర్జీలు నాయకత్వం వహించారు. కమ్యూనిస్టులు మొట్టమొదటిసారి తమ జాతుల విధానాన్ని సూచనప్రాయంగా సూచించారు.

నెలరోజుల తరువాత జరిగిన అతివాద విద్యార్థుల సమావేశంలో భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ తీర్మానంలో కాంగ్రెసు మత సమన్యలను పరిష్కరించి అన్ని మత

1. బొంబాయి ఎ ఐ సి సి తరువాత అనే “కమ్యూనిస్టు ||” అక్టోబరు 1940

పే 1-3 “కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా”లో పే 187 లోని ఉదహరింపు.

సంస్థలమధ్య ఐక్యత పెంపొందించుటలో విఫలమైదని స్పష్టచేసింది. తీర్మానంలో ప్రాంతీయ రాష్ట్రాలు ఐచ్ఛికంగా వరస్పర విశ్వాసంతో ఫెడరేషనులో చేరతామని విశ్వాసంప్రకటించింది. భారతీయులందరు కలిసి ఒకే జాతిగా కాక భారతదేశం బహు జాతుల సమాఖ్యగా, అన్యపదేశంగా చెప్పింది తీర్మానము. ఈ విధాన ప్రకటన పరిపక్వ దశలో జరగలేదని పార్టీని క్లిష్ట పరిస్థితులలో పెట్టిందని ఆ దుష్ఫలితాలను సరిచేయ ప్రయత్నించింది. సరియైన విధానాన్ని రూపొందించ ప్రయత్నించింది. ఇది అంతా పార్టీని పెద్ద గందరగోళంలో పడవేసింది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ వెంటనే పొరపాటును సరిచేయ ప్రయత్నించింది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ విద్యార్థిరంగంలో ఐక్య సంఘటనా విధానాన్ని పునరుద్ధరించి ఒక నెల తరువాత నూతన విద్యార్థి ఫెడరేషన్ ఫరూఖ్ నాయకత్వంలో గాంధీయన్ విద్యార్థి సంఘాలకి పునరైక్యతకై యీ సూచనలు చేసింది. ఈ సమన్య జాతీయ నాయకులు గాంధీతోసహా అందరివద్దకు వెళ్ళినా ఒక ఒప్పందానికి రాజీ రాలేకపోయారు.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ రాజకీయ విధానం 1941 మొదటి భాగంలో యెట్టి మార్పు లేకుండా అదేవిధంగా కొనసాగింది. బ్రిటన్ సోవియట్ యూనియన్ వత్రికలలో భారత రాజకీయాలపై ఎట్టివ్యాఖ్యలు రాలేదు. యుద్ధంలోనికి సోవియట్ పై జర్మనీ దండయాత్ర ఫలితంగా సహజంగానే తరువాత మార్పులు వచ్చాయి.

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ భారతదేశ పరిస్థితి, పురోగమన మార్గాలపై తన అధ్యయనం, అవగాహనలకే ప్రధానంగా స్పందించుతు వ్యూహం, ఎత్తుగడలను రూపొందించుచున్నట్లు కన్పడుతున్నది. ఊహగానంగాను, వాస్తవంగాను పున్న విప్లవ అవకాశాలను దేశీయాంతర్గత రాజకీయాలలోని పరిస్థితులనుబట్టి పురోగమించ తలపెట్టాడు. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వం కొంత సరళీకృత దృక్పథాన్ని 1938 నుండి కొనసాగుతున్న దానిని అవలంబించుచున్నది. ఒక్క 1940 మధ్యలో మాత్రమే భారత కమ్యూనిస్టులు, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుల అవగాహన వెలుగులోనికివచ్చాయి. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుల అవగాహన మార్పుకొని భారత కమ్యూనిస్టుల అవగాహనకు చేరునైంది. అంతర్జాతీయ సోవియటు అవగాహననలో వచ్చిన మార్పుల ఫలితంగా యీ సమన్వయం ఎంతో ఆపసరమైంది.

ప్రాస్తు వతనం వ్యూహాత్మకంగా సోవియట్ యూనియన్ లో ఏర్పడిన బల హీనతల కారణంగా బ్రిటన్ ఇంకా బలహీనపడుట, బయటనుండి నైనిక సామాగ్రిని తెచ్చుకొనుట, సోవియట్ ప్రయోజనాలకు విరుద్ధమైనది. అంచేత సోవియట్ యూనియన్ ఇండియాలో కమ్యూనిజాన్ని బలపరచనెంచింది. సామ్రాజ్యవాదానికి భిన్నంగా కాంగ్రెసును బలపరచే విధానానికి మారుగ కమ్యూనిస్టులనే బలపరచ నెంచింది.

ఆగస్టు క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం

అతిపేగంగా మారుతున్న ప్రపంచ యుద్ధ పరిస్థితి దేశ విదేశీయ పరిస్థితులలో అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ మహాసభ ఆగస్టు 1942లో బొంబాయిలో జరిగింది.

ప్రపంచ ప్రజలు ఐక్యరాజ్య సమితి ఫాసిజానికి వ్యతిరేకంగా స్వాతంత్ర్యం కొరకు దాని పరిరక్షణకై జరుపుతున్న పోరాటాన్ని అభినందించుతు పరిస్థితులు విషమించుటకు ఆందోళన చెందుతున్నామని, ప్రపంచ ప్రజల, భారతప్రజల ప్రయోజనాలకు, బ్రిటన్ భారతదేశంలో తమ పాలనకు స్వస్తి చెప్పాలని కోరింది. బ్రిటన్ భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్య ప్రధానంచేసిన ఆసియా, ఆఫ్రికా ప్రజలను ఉత్తేజపరచి యుద్ధ స్వభావంలో మార్పుచెల్పి, ప్రపంచ ఐక్యరాజ్య సమితి విజయానికి దోహదపడగలదన్నది. భారతదేశం ఫెడరల్ రాజ్యాంగ విధానాన్ని అనుసరిస్తోంది. ఫెడరేషన్ లోను రాష్ట్రాలకు విస్తార స్వపరిపాలనా ప్రతిపత్తిని కేంద్రంలోలేని శేష అధికారాలను యిస్తుంది.

ఈ ప్రమాదకర పరిస్థితులలో కాంగ్రెసు భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం, దేశ రక్షణ ప్రధానంగా యెంచుతున్నది. భారతదేశాన్ని జపాను నుండి సమర్థవంతంగా రక్షించుటకు పీలులేని పరిస్థితులను బ్రిటన్ కల్పించుతున్నది. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం, జపాన్ ఆక్రమిత ప్రాంతాలలోని స్వాతంత్ర్య పోరాటాలను పాశ్చాత్య వ్యతిరేక పోరాటాలుగా ప్రభావితం చేస్తుంది.

జాతుల స్వాతంత్ర్యం, ప్రపంచ ఫెడరేషన్ యేర్పాటు, ఫెడరేషన్ నైన్యాలు శాంతి పరిరక్షణ, నిరాయుధీకరణలకు తోడ్పడుతుంది.

ప్రపంచ భారతప్రజల ప్రయోజనాలకై బ్రిటన్ కు, ఐక్యరాజ్య సమితికి మరో సారి కాంగ్రెసు విజ్ఞప్తి చేసింది. దానిన భారతదేశపు ప్రజల స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని యింకెంతో కాలం ఆపివుంచుట అన్యాయమని కాంగ్రెసు స్పష్టంచేసింది. స్వేచ్ఛా, స్వాతంత్ర్యం, సార్వభౌమాధికారానికై విస్తృత శాంతి, అహింసా పోరాటాన్ని కొనసాగించ తీర్మానించింది. గాంధీజీని నాయకత్వం వహించి స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని నడుపమని కాంగ్రెసు కమిటీ కోరింది సుశిక్షితమైన పైనికులపరే గాంధీజీ సూచనలను పాటించమని కోరింది. కాంగ్రెసు పనిచేయజాలని సూచనలు యివ్వజాలని పరిస్థితులలో ప్రతి స్వాతంత్ర్యప్రియుడు శాంతి, అహింసా మార్గంలో తనకుతానే మార్గదర్శకుడై స్వాతంత్ర్య గమ్యానికి చేరాలి. స్వతంత్ర భారతదేశంలో ప్రభుత్వాధికారం కాంగ్రెసు ఆధ్వర్యంలోనే వుండాలనిలేదు, అది భారతీయులందరికీ చెందియుంటుంది. ఇదీ స్పష్టంగా అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ 1942 ఆగస్టు "క్విట్ ఇండియా" తీర్మాన సారాంశం.

ఈ ఆగస్టు కాంగ్రెసు తీర్మానానికి 13గ్గురు కమ్యూనిస్ట్ ప్రతినిధులు సవరణలు ప్రతిపాదించి వివరించారు. ఈ సంక్షేప పరిస్థితులలో ఆంగ్ల పాలనకు స్వస్తి చెప్పుటకు ముస్లిం లీగుతో సంయుక్త సంఘటన యేర్పాటుకు తాత్కాలిక జాతీయ ప్రభుత్వ యేర్పాటుకు కాంగ్రెసు హృదయపూర్వకంగా ప్రయత్నిస్తుంది. కాంగ్రెసు

స్వతంత్ర ఐక్య ఫెడరల్ రాజ్యాంగాన్ని వాగ్దానం చేస్తుంది. ఫెడరేషన్ లో ఒకే భాష, చరిత్ర, సంస్కృతి, ఆర్థికజీవనవిధానం, మనోప్రవృత్తికలిగిన నిర్దిష్ట విస్తృత ప్రాంతంలోని ప్రజలు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని గలిగిన స్వపరిపాలన ప్రాంతాలుగా యేర్పడవచ్చు. యిష్టములేనిచో విడిపోయే హక్కును కలిగివుంటారు. ఇది ఐక్య జాతీయ సంఘటనకు, తాత్కాలిక సంయుక్త జాతీయ ప్రభుత్వం యేర్పాటుకు తగిన భూమిక కాగలదు. కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులు ఐక్యతను సాధించి, అన్ని పార్టీలను కూడగట్టి, తాత్కాలిక ప్రభుత్వం యేర్పాటుకై భారత ప్రజాసేవకు యేకమయ్యారని బ్రిటన్ కు, ఐక్యరాజ్యసమితికి తెలియజేయాలి. జాతీయ ప్రభుత్వం ఐక్యరాజ్యసమితి సైన్యాల సహాయంతో దురాక్రమణకు సాయం ప్రతిఘటన చేస్తుందని వాగ్దానం చేస్తుంది. దేశమంతటా కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులు సంయుక్తంగా జాతీయ ప్రభుత్వానికై ప్రచారోద్యమాన్ని ప్రజా సమీకరణతో ప్రజా ప్రదర్శనలు చేయాలి. అధికార మార్పిడిని వెంటనే చేయాలని, దురాక్రమణకు వ్యతిరేకంగా జాతీయ ప్రభుత్వం ప్రజలనుత్సాహపరచి సమాయత్తం చేస్తుంది. అట్టి అధికారప్రయత్నాలకు కాంగ్రెసు పూర్తి సహకారాన్ని యిస్తుందని తీర్మానంలో సవరణ ప్రతిపాదించబడింది.

తీర్మానంలోని పూర్వ భాగాలకు ఉత్తర భాగాలకు సమన్వయంలేదు. పూర్వ భాగంలోని ద్వేయానికి, ఉత్తరభాగంలోని ఆచరణాంశాలకు వైరుధ్యం స్పష్టం. కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధులు సంఘాలు పీగిపోవుటతో తీర్మానానికి వ్యతిరేకంగా వోటు చేశారు. సమావేశంలో యిది ఎవరూ జాతివ్యతిరేకమన సాహసించలేదు. గాంధీజీ ముగింపు ఉపన్యాసంలో “తీర్మానానికి వ్యతిరేకంగా వోటుచేసిన పదముగ్గురు మిత్రులను అభినందించుచున్నాను. నమ్మినదానికి ధైర్యంగా నిలబడుట శ్లాఘనీయం. అందరూ అలా నడుచుకొనాలి. అట్టి సూత్రబద్ధతను అలవర్చుకొనుటకు గత 50 సంవత్సరాలుగ ప్రయత్నించాను ఆ కారణంగా యీ మిత్రులవైఖరి నన్నెంతో ఆనందపరచింది” అని ప్రస్తుతించారు.

గాంధీజీ పై స్రావని కలుసుకొననున్నానని, ఒప్పంద మార్గాలు అన్వేషిస్తానని ప్రకటించారు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వం గాంధీజీకి అట్ట అవకాశాన్ని యివ్వక మూకుమ్మడిగా కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని గాంధీజీతో అరెస్ట్ చేసి ప్రజలను రెచ్చగొట్టింది. సహజంగానే కోపోద్రిక్తులైన ప్రజలు నిరసన ప్రదర్శనలు, పూరేగింపులు, హర్తాలు, బంద్ లు చేశారు. ప్రభుత్వం విచ్ఛలవిడిగా లాఠీచార్జీలు, కాల్పులు, హింసా, దౌర్జన్యకాండలతో ప్రజలను అణచివేయ ప్రయత్నించారు. తెల్లసైన్యాలనుదించి, రక్తపాతం జరిపింది. ప్రజలకు నాయకత్వంలేదు, ప్రభుత్వ దమనకాండకు వ్యతిరేకంగా, తీవ్రపోరాటాలలో పతిఘటన సాగించారు.

కాంగ్రెసు, సోషలిస్టుపార్టీ, పార్లమెంటరీ, ఇతర అతివాద జాతీయ వాదులు 1942 ఉద్యమంలో వివిధ రాజకీయ అవగాహనలు కార్యక్రమాలలో పాల్గొనుటతో అంతకుముందు ఏర్పడుతున్న ఐక్య కార్యాచరణల ద్వారా, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని తీవ్రపరచుచేస్తూ ఐక్య జాతీయ సంఘటన, జాతీయ ప్రభుత్వనిర్మాణ ప్రయత్నం, నూతన పరిస్థితులలో, జాతీయోద్యమంలో చిన్నా భిన్నమైంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రధాన ప్రవంతినుండి దూరమై పేరుపడి ఏటికి ఎదురీత ప్రారంభించింది.

జాతీయ సంక్షోభంలో జపాన్ బర్మాను ఆక్రమించి సరిహద్దులలో పొంచి యున్నప్పుడు జాతి రక్షణ జాతీయ ప్రభుత్వం అందుకు కాంగ్రెసు ముస్లింలీగుల సంయుక్త సంఘటన, దానికి గాంధీజీ, కాంగ్రెస్ నాయకుల విడుదలకై ప్రధానంగా కమ్యూనిస్టులు ప్రచార, ఆందోళనోద్యమాలను సాగించారు. నాయకులను విడుదల చేసి సంభాషణలు ప్రారంభించాలని అరెస్టై అయిన 3 గంటలలోనే కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్భయంగా కోరింది. గాంధీజీ జాతీయ నాయకుల విడుదల కరువునుండి, ప్రజలను కాపాడుట, కాంగ్రెసు ముస్లింలీగుల ఐక్యత, జాతీయ ప్రభుత్వం, ప్రపంచ పాశ్చాత్య వ్యతిరేక ప్రజా పోరాటం వినాయక, నూతన ప్రాతిపదికలపై ఐక్య కార్యాచరణ, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనకు పాశ్చాత్య వ్యతిరేక సంఘటన రూపాన్నియివ్వ ప్రయత్నించింది నిరాశ, నిస్పృహ వ్యాపించిన ప్రజలలో నూతనవెలుగుజాటనువేయ ప్రయత్నించి, పాక్షిక విజయాన్నే పొందుటకు కారణం జాతీయ వాదులకు పార్టీకి యేర్పడిన “గండి” లోతుపాతులను తక్కువగా అంచనా వేయుటగ చెప్పవచ్చు.

రాజకీయ ప్రతిష్టలైన పరిష్కారానికై గాంధీజీ కాంగ్రెసు నాయకుల విడుదల స్వయం నిర్ణయ సూత్రంపై కాంగ్రెసు-ముస్లింలీగుల ఒడంబడిక, సంయుక్త సంఘటన, జాతీయ ప్రభుత్వం యేర్పాటు ఐక్యరాజ్య సమితి ఆద్యర్థంలో పాశ్చాత్య వ్యతిరేక వైవిధ్య ప్రతిఘటనలు మార్గదర్శకమవ్వాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ సూచించింది. గాంధీజీ నిరాహారదీక్ష కాలంలో రాజాజీ మరికొందరు మితవాద కాంగ్రెసు నాయకులు కాంగ్రెసు-ముస్లింలీగుల మధ్య సంభాషణలు జరగాలని సూచించారు. భారత సమస్య పరిష్కరించుటకు విదేశ ప్రభుత్వాల, ప్రజల ఒత్తిడి యెక్కువైంది. నిరాహారదీక్ష పురస్కరించుకొని గాంధీజీని కాంగ్రెసు అగ్రనాయకుల విడుదలతో గాంధీ-జిన్నాలు సంభాషణలు జరిపారు. పాకిస్తాన్ కోర్కెలోని ముస్లిం స్వాతంత్ర్యాన్ని వారిని సంయుక్త పోరాట సంఘటనలో పాత్రదారులగునట్లు చేయు ప్రయత్నం ప్రధాన సమస్యగా గాంధీజీ భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో భాగంగానే సంయుక్త పోరాటంలో పాకిస్తాన్ ను సంపాదించవలసి వుంటుందని జిన్నా గుర్తించని కారణంగానే సంభాషణలు విఫలమయ్యాయి.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ నిరాశకు తావివ్వక, గాంధీ-జిన్నాలు తిరిగి కలవాలంటూ పంచసూత్ర ప్రాతిపదికను సూచించింది. అవి 1) స్వాతంత్ర్యసాధనకై కాంగ్రెసు-ముస్లింలీగులు సంయుక్త సంఘటనగా ఏర్పడాలి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంతో ఏ పార్టీవిడిగా ఒడంబడిక చేసుకొనరాదు. 2) ముస్లింలీగు లాహోర్ తీర్మానంను గుర్తించాలి 3) ప్రత్యేక రాజ్యాంగ నిర్మాణసభద్వారా పాకిస్తాన్ రాజ్యం ఏర్పాటుకావాలి రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ ముస్లిం, ముస్లింయేతర వయోజన ఓటుతో ఏర్పడాలి 4) పాకిస్తాన్ సరిహద్దుల ఏర్పాటు సూత్రాలు స్పష్టంగా నిర్వచింపబడాలి. ముస్లింల సర్వసత్తాకత ముస్లిమేతరుల హక్కుల నేలరాయుట, వారి ప్రాంతాలను కోరుటకాదు. ముస్లింలు స్పష్టమైన మెజారిటీ ప్రాంతాలతో రాజ్యాంగనిర్మాణసభద్వారా పాకిస్తాన్ ను ఏర్పాటు చేసుకొనవచ్చు. ప్రధాన సరిహద్దు విస్తీర్ణ ప్రాంతాలను కోరేహక్కులేదు. సరిహద్దు వివరాలు పరస్పర ఒప్పందాలద్వారా పరిష్కరించుకొనాలి. 5) స్వతంత్ర దేశాలైన హిందూస్తాన్, పాకిస్తాన్ లు పరస్పర రక్షణ, ఆర్థిక పునర్నిర్మాణ సహాయ ఒప్పందాలు చేసుకోవాలి.

ఒక నిర్దిష్ట విస్తార ప్రాంతంలో ఒకే భాషా, సంస్కృతి, ఆర్థిక, సామాజిక జీవన సరళి, చారిత్రక వారసత్వం, మనోప్రవృత్తి, ఆచార వ్యవహారాలుగల ప్రజా సమూహం జాతి లేక ఉపజాతి భారత యూనియన్ లేక ఫెడరేషన్తో స్వపరిపాలన రాజ్యంగా వుండే హక్కు, కోరికే 'విడిపోయే' హక్కును గుర్తించాలి. స్వతంత్ర భారత్ లో నేటి బ్రిటిష్ రాష్ట్రాల సరిహద్దులు రద్దుచేయబడి యేర్పడిన ఆంధ్ర, తమిళ కేరళ, కర్నాటక, మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, సింధు, వంజాబ్, బెంగాల్, ఒరిస్సా, అస్సాం సిక్కిస్తాన్, రాజస్తాన్, పాకిస్తాన్, హిందూస్తాన్లు స్వపరిపాలన రాజ్యాలు ఐచ్ఛికంగా కలియుటతో భారత యూనియన్ లేక ఫెడరేషన్ ఏర్పడుతుంది. ఇది ముస్లింలు అత్యధిక మెజారిటీగ వున్న స్వపరిపాలన రాజ్యాలుగ ఏర్పడి ఫెడరేషన్ లేక పాకిస్తాన్లుగ ఏర్పడుటను గుర్తిస్తుంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ విడిపోవుటను స్పష్టంగా వ్యతిరేకించినా, విడిపోయే హక్కును గుర్తించాలని స్పష్టంచేసినా అపోహలకు గురైంది. ఇది కమ్యూనిస్టుపార్టీ స్వయం నిర్ణయ సూత్రానికి యిచ్చిన భారతీయ వివరణ అనేది స్పష్టం. బహుశా విడిపోయే హక్కును గుర్తించి, ఒక అర్థదశాబ్దం కలసివుండుటకు ప్రయత్నించి, విఫలమైతే, గుర్తించిన విడిపోయే హక్కును అమలు చేయుట అనునది చేర్చి యుండిన ఐక్య భారతదేశంగా వుండుటకు మరికొన్ని అవకాశాలు, విశ్వాసాలు ఏర్పడేవి.

రాజీలేని ముస్లింలీగు పాకిస్తాన్ కోర్కె, స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి విస్తృత పోరాట ప్రాతిపదిక, ప్రజాసమీకరణ లక్ష్యంతో కమ్యూనిస్టుపార్టీ మితవాద ఆవకాశ వాదానికి లోనై, మతాన్ని జాతుల స్వరూప నిర్మాణంలో ఒక అంశమైనా, ముఖ్యంగా ముస్లింలు సమూహ విషయంలో అంగీకరించి, అణగత్రొక్కబడిన జాతుల స్వయం నిర్ణయాన్ని చేబట్టి లీగుననుసరించి, లీగు విడిపోయే ధోరణిని "ఎండగట్టుట"లో విఫలమైంది. మార్క్సిస్టు తెనివిస్టుజాతుల స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని సంక్షిప్త భారతదేశ పరిస్థితులకు అన్వయించుటలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ అధ్యయన అవగాహనలను కొంత వరకు పెంపొందించినా, జారిస్టు రష్యాలో నిరంకుశదోపిడికి గురైన రష్యనేతర జాతులు యూనియన్ లో కలసివుండే భావనను పెంపొందించి, బలాన్ని చేకూర్చుటకు, విడిపోయే హక్కుతో సహజాతుల స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని ప్రవచించి, తెనిన్ యూనియన్ కు ప్రాధాన్యత నివ్వగా భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట ఐక్యత లక్ష్యం పేరుతో విడిపోయే హక్కును గుర్తించుటను ప్రచారంగా వించింది. "ఐక్యంగా ఉండుటకే" ప్రాధాన్యత విచ్చిపుండవలసింది. అట్లుగాక యాంత్రికంగా స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని "విడిపోవుటకు" ప్రాధాన్యత లభించే విధంగా, మతాల ప్రధాన ప్రాతిపదికయైన పాకిస్తాన్ విడిపోయే సిద్ధాంతానికి పరోక్షంగా సహాయ పడునట్లు చేసిన వివరణ అవకాశవాద తప్పిదము అనుట నిర్వివాదాంశము.

రెండవది ఆగస్టు పుడ్యమంపై కమ్యూనిస్టుల దృక్పథం, అచరణ ప్రధానంగా ప్రశ్నార్థకంగానే వుంది. ఆగస్టు తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకించుట మౌలికంగా సరియైనదే. అయినా, గాంధీజీ నాయకుం అరెస్టులతో ప్రజాసమూహాలు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలు సాగించునపుడు కమ్యూనిస్టులు పాల్గొని వుండవలసింది. కమ్యూనిస్టుల

నాయకత్వంలోని కార్మికవర్గం, తదితర ప్రజాసామాన్యం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలు సాగించుచున్నాడు ప్రజలతో కలిసి పోరాడవలసింది. దశాబ్దాల తరువాత కమ్యూనిస్టులలోని అన్నివర్గాలు ఈ తప్పిదాన్ని ఒప్పుకొనుట ముదావహము.

జాతీయ కాంగ్రెసు నాయకత్వపు తటస్థత, షరతులతో కూడిన సహాయం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకతయేగాని పాశిస్టు అకుకూలత యేమాత్రం కాజాలదు. ఇక్కడ రెండు విషయాలు గుర్తుపెట్టుకొనాలి. ఒకటి దేశం జానినత్వంలోవుంది. రెండు పాశిస్టు ప్రమాదం వాస్తవమే అయినా అది ప్రత్యక్షపీడనకాలేదు, ఆ భేదాన్ని పరిగణలోనికి తీసుకొని ఎత్తుగడల రూపొందించుటలోని వైఫల్యమే పార్టీపొరపాటులకు కారణంగా కన్పించుతుంది. పాశిస్టు వ్యతిరేక పోరాటాన్ని జాతీయశక్తులతో కలిపే చేయగలుగుతుందికాని, పార్టీ యేకాకిగా సమర్థవంతంగా చేయజాలదు గ్రామాలలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటవాడిని కాపాడుకొంటూనే పాశిస్టు వ్యతిరేక పోరాటాలను సాగించగలదు రెండు పోరాటాలను సంలీనం చేయవలసి వుంటుందనే ఆలోచనలేమియే పార్టీ వైఫల్యానికి కారణంగా కన్పించుచున్నది.

III

ప్రపంచ ప్రజాయుద్ధం, కమ్యూనిస్టులు

నాజీ జర్మనీ సోవియట్ యూనియన్పై దండయాత్ర ప్రారంభించుటతో యుద్ధనైజంలో మార్పు వచ్చింది. ఈ మార్పు ప్రధానమైనదేగాక మౌలిక మార్పు. అప్పటివరకు యుద్ధంలో చేరకుండా తటస్థంగావున్న సోవియట్ యూనియన్ సామ్రాజ్యవాద కూటమియైన ఇంగ్లండు, ఫ్రాంసు, అమెరికా తదితర పెట్టుబడిదారి దేశాలతో కలిసి; మరో బలమైన పెట్టుబడిదారి దేశం, ప్రపంచాన్ని పాదాక్రాంతం చేసుకొనతలచుచున్న నాజీ జర్మనీ నాయకత్వంలోని ఇటలీ, జపాన్ల కూటమితో పోరాడవలసి వచ్చింది.

సోవియట్ యూనియన్పై పాశిస్టు జర్మనీ నైనిక దండయాత్ర భారతదేశ ప్రజలలో కోపోద్దీకార ప్రతిస్పందన కలిగించింది. కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ యీ అభిప్రాయాలకు తీర్మానంలో రూపమిచ్చి ప్రకటించింది. సోవియట్ యూనియన్ మానవ, సాంస్కృతిక, సామాజిక విలువలకు గొప్ప ప్రాధాన్యత నిచ్చింది. వారి మాతృదేశ రక్షణకై సోవియట్ ప్రజలు ప్రదర్శించుచున్న త్యాగాన్ని, ధైర్య, సాహసాలను ప్రశంసిస్తూ, హృదయపూర్వక సానుభూతిని తెలియజేసింది.

జాతీయ కాంగ్రెసు సోవియట్ యెడల చూపిన సానుభూతిని, బ్రిటన్ అతిగా అంచెనావేసి, యుద్ధం యెడలకూడ కాంగ్రెసు తన విధానాన్ని మార్చుకొంటుందని తలచింది, జాతీయ భావాలను తక్కువగా అంచెనా వేసింది. "ఇండియా, ఇంగ్లండుల మధ్య సంబంధాలలో జాతీయవర్గాలలో మార్పులేదని" నెహ్రూ చెప్పారు. భారత ప్రజల అభిప్రాయం, భారతీయుల లక్ష్యమైన స్వాతంత్ర్యేచ్ఛను, భరతఖండము వెలుపల జరిగే యే ఘటనలు సడలించ జాలకపోయాయి.

అశ్వాత్థీయ, శమ్భూతిస్తల స్పందనలు :

యుద్ధంలో సోవియట్ యూనియన్ ప్రవేశించిన అనేక మాసాలవరకు సోవియట్ యూనియన్, ఇంగ్లండులలోని కమ్యూనిస్టుల పత్రికలు భారతదేశంలో అవలంబించవలసిన రాజకీయ విధానాలపై ఎట్టి వ్యాఖ్యలు చేయలేదు. అయినా, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు వుద్యమ సాధారణ పంథా, వ్యూహాలక్ష్యం, కమ్యూనిస్టుల ఎత్తుగడలు ప్రధానంగా సోవియట్ రక్షణ అనేది స్పష్టంగానే వుంది. కమ్యూనిస్టుల వ్యూహం, ఎత్తుగడలు ప్రతి దేశంలో అవి ఎంతవరకు సోవియట్ అంత్య విజయానికి తోడ్పడుతున్నవో అనే విశ్లేషణకే ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు గాని, ఆయా దేశాలలో ప్రజోద్యమాల, ప్రజల, వలస దేశాల స్వాతంత్ర్యోద్యమాలు, వాటి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలను పెంపొందించుటలో ప్రత్యక్షంగా పెంపొందించే కమ్యూనిస్టు బలాన్ని తక్కువగా అంచనా వేసి, ఆ పోరాటాలవలన పాశిస్టు వ్యతిరేక పోరాటం బలపడుటను అతిగా అంచనా వేయుట, కమ్యూనిస్టు వుద్యమం మొత్తంగా జరిగింది. పాశిజం ప్రత్యక్ష సమస్యయైన దేశాలలో పాశిస్టు వ్యతిరేక పోరాటం, సహజంగానే అన్నిటికంటే ప్రాధాన్యత తప్పనిసరి జీవన్మరణ పోరాటమగుతుంది. సామ్రాజ్యవాదం ప్రత్యక్షపీడన కొనసాగించుతున్నపుడు, పరోక్షంగా పాశిస్ట్ ప్రమాదం వుండినపుడు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటం నడలించకుండా విముక్తి పోరాటాలను వలస దేశాలలో తీవ్రతరం చేసిన ప్రజాశక్తుల బలం యినుపడించుతుంది, అంటే అర్థం పాశిస్ట్ వ్యతిరేకశక్తులు బలపడుటయే అగుతుంది కాని బలహీనపడవు. అయితే సామ్రాజ్యవాదం బలహీనపడిన మేరకు పాశిస్ట్ వ్యతిరేకశక్తుల ప్రజాబలం పెరుగుతుంది, కాన మొత్తంగా పాశిజం బలహీనపడుతుంది కాని బలపడదు. వ్యూహం రీత్యా పాశిస్టు వ్యతిరేక శక్తుల ఐక్యత పెంపొందించి బలపరచుట సరియైనదే అయితే అదే కాలంలో సామ్రాజ్యవాద శక్తులు బలపడే ఎత్తుగడలకంటే ప్రజాశక్తుల బలాన్ని పెంచే ఎత్తుగడలు అవలంబించుటలోనే “ప్రజాయుద్ధ పంథాను” అవగాహన చేసుకొని వుండవలసింది. అట్లుగాక పాశిజానికి దూరంగా వున్న ప్రాంతాలలోగూడ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని మొత్తం పారించుట సరియైన ఎత్తుగడ కాక అదు

బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పత్రిక లేబర్ మంత్రిలో నూతన పంథా మౌలిక అవగాహన జూలై-ఆగస్టులలో యివ్వబడింది. బ్రిటిష్ కామ్రేడ్స్, వాత రచయిత నిర్మల మాటంగా, తెలిసిస్టు, మార్క్సిస్టు సాంప్రదాయకంగా యుద్ధాన్ని నిష్పలంగా మార్చే దానిని యాంత్రికంగా అనుసరించరాదన్నారు. “ఇతర సామ్రాజ్యవాద దేశాలలో కార్మికవర్గ ప్రధాన కర్తవ్యం. సోవియట్ యూనియన్ రక్షణ, సాధారణంగా మానవత్వ రక్షణచేయాలి. కార్మికవర్గ పోరాటంలోని ప్రతి అంశము అత్యున్నత పోరాటమైన సోవియట్ విజయాన్ని సాధించే పోరాటానికి అనుబంధంగా ప్రతిదేశంలోని పోరాటం వుండాలని స్పష్టంచేసింది.

ఈ అత్యున్నత లక్ష్య ఆమోదం, సోవియట్ యూనియన్ స్వచ్ఛందంగా ప్రతిదేశ ప్రజల ప్రయోజనాలను దృష్టిలోవుంచుకొంటుందని మౌలిక అవగాహనతో

జరిగింది. బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు “బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదుల ప్రయోజనాలు తాత్కాలికంగా సోవియట్ యూనియన్ ప్రయోజనాలతో కలసిపోయాయి. అంచేత బ్రిటిష్ ప్రజల ప్రయోజనాలతోకూడ కలసిపోయాయి”¹

భారతదేశ సమస్య చివరకు సెప్టెంబరులో రష్యన్, బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టులు చేసిన ప్రకటన భారతదేశము వలసగా వున్నప్పటికి భారత కమ్యూనిస్టులు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వాన్ని అది సోవియట్ యూనియన్ తో కలసి పోరాడుతున్నంతవరకు బలపరచాలి. సూత్రబద్ధమైనరీతిగా కమ్యూనిస్టు అం గాహనను పరిమితి పరతులు లేకుండా అమలుచేశారు బోల్షివిక్ పేషరు సెప్టెంబరులో “నేటి యుద్ధంలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యపుపాత్ర” అనే ఐ. లెమిన్ వ్యాసం ప్రకటించారు. అది బ్రిటిష్ వలసదేశాలకు మాత్రమే, ప్రత్యేకంగా భారతదేశానికి సంబంధించి యుద్ధకాలంలో ప్రకటించిన ఒకేవొక వ్యాసం భారతదేశ సమస్యపై భరతవాక్యంగా వ్రాయబడిందని చెప్పవచ్చు. అందులో లెమిన్ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యానికి సోవియట్ యూనియన్ తో పాటు సమాన అత్యున్నత స్థానాన్ని, ప్రజాస్వామ్య మహా సంకీర్ణకూటమిలో యిచ్చారు. సూచనప్రాయంగానైనా సంకీర్ణకూటమిలో చేరుటకు భారతదేశం స్వాతంత్ర్యాన్ని కోరవచ్చని ప్రస్తావించలేదు. భారతదేశంపై అతని అవగాహన అంతా అధినివేశ ప్రతిపత్తిగల దేశాల విషయంలోలాగవుంది. భారతదేశానికి యింకా స్వాతంత్ర్యం రాలేదన్న విషయం కప్పిపెట్టినట్లుగా వుంది. లెమిన్ “భారతదేశం మహాత్తర పాత్ర యుద్ధంలో వహించాలి. అందుకు భారతీయులు ఉత్సాహంగా ఆతురతపడుతున్నారని నొక్కిచెప్పాడు². యుద్ధకాలంలో సమాచార నిమిత్తం బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యం అనే పుస్తకంలో భారతదేశ విషయమై “విస్తృత భారత ప్రజానీకం బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ పైనికచర్యలను బలపరచుటకు సంసిద్ధుగావున్నారని”³ పేర్కొంది.

ఈ వైఖరిని వివరించేపని బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకుడు పామీదత్తు సెప్టెంబరు లేబర్ మంత్రిలో భారత కమ్యూనిస్టులకు వారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వపు యుద్ధ ప్రయత్నాలకు పరతులు లేని మద్దతునివ్వాలని, స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించే దానిపై ఆధారపడరాదని స్పష్టంచేశారు.

దత్తు భారతదేశానికి కొన్ని రాయితీలనివ్వాలంటూ కోరుతునే వున్నారు. నెహ్రూ, తదితర రాజకీయనాయకులను విడుదల చేయాలని వారితో నేరుగా సంప్రదింపులు జరపాలని దత్తు కోరుతునే వున్నారు. అయితే యివన్ని భారతదేశ ప్రజలు యుద్ధంలో పాల్గొనుటను వారి వ్యతిరేకతను, అడ్డంకులను తగ్గించుటకోరకు ఉద్దేశించబడినవి.

1. లేబర్ మంత్రి, XXIII (అగస్టు 1941) పే 361-2” కమ్యూనిజం

ఇన్ ఇండియాలోని ఉదాహరింపు సమాచారము.

2. ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ (1958) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా పే. 192-3లలో ఉదాహరింపులు.

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ అన్ని లక్ష్యాలు, ధ్యేయాలు వదలివేసి బ్రిటిష్ పాలకుల అవసరాలకు అన్ని వనరులను సమీకరించాలని అదే సోవియట్ యూనియన్ విజయాన్ని చేకూర్చుకుందని సలహా ఇవ్వబడింది. యుద్ధంలో విప్లవ పరిణామాలు యిమిడి వున్నవనే సూచనను వైతము దత్తు యిచ్చుటలో విఫలమయ్యారు¹.

భారతకమ్యూనిస్టుపార్టీ చర్యలు

జాతీయ అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు జూన్ 1941 తరువాత భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీలో కలుగజేసినంతటి తర్జన భర్జనలు గతంలో ఎప్పుడూ యేది కలుగజేసివుండలేదు. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ యుద్ధాన్నిబలపరచాలని స్పష్టంచేసింది. భారత దేశ స్వాతంత్ర్యం లేదా అనే ప్రశ్నతో సంబంధంలేకుండా యుద్ధాన్ని బలపరచాలని కొమింటరను, యుద్ధంవున్నా యుద్ధం లేకపోయినా భారత స్వాతంత్ర్య కోరికను బలపరచాలని జాతీయ కాంగ్రెసు, భారతదేశంలో ఏ రాజకీయ పార్టీయైనా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని తాత్కాలికంగా ఏ పేరుతో సడలించినా అప్రదిష్టపాలు కాకతప్పదు.

నాడు వాస్తవానికి ఆచరణలో రెండు కమ్యూనిస్టుపార్టీలున్నవి. అనుభవం కలిగిన పార్టీ అగ్రనాయకత్వం 1940-41లో అరెస్టు అయి రాజస్థాన్‌లోని ఢియోలీ కాంపు జైలులోవుంది. బయట నిర్మాణం చిన్నాభిన్నమైన రహస్య కమ్యూనిస్టుపార్టీ జోషీ నాయకత్వంలో వుంది. ఈ రెండుపక్షాలు ఒకదానికొకటి సంబంధంలేకుండా దూరమైవున్నవి. యుద్ధంలో సోవియట్ యూనియన్ ప్రవేశించిన వెంటనే పార్టీ విధానాన్ని దేనికదే పునర్విచారణ చేపట్టాయి. విడివిడిగాజరిగిన చర్యలు, నిర్ణయాలు రెండు రాజకీయ విధానాలుగ రూపొందాయి.

ఢియోలీ జైలులో పార్టీ నిర్మాతలైన డాంగే, ముజిఫర్ అహమ్మద్, మిరాజ్ కర్ లు, యువనాయకులైన రణదివే, అజయ్ ఘోష్ లువున్నారు, సోవియట్ పై దండయాత్రపై వీరి రాజకీయ స్పందనలు వెంటనే యెలా వున్నది అంతగా తెలియకపోయినా వారి ఆందోళన పరిస్థితిని అర్థంచేసుకొనవచ్చు. ఉద్రేక రహితంగా వారు చర్యలు జరిపి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి యుద్ధంలో పూర్తిసహాయంచేయుట, సోవియట్ రక్షణకు తోడ్పడుతుందనీ అవగాహన బలంగావున్నట్లు కన్పించుచున్నది. ఏమైనా ఢియోలీజైలులోని వారి సిద్ధాంతం “ప్రజాయుద్ధం నినాదాన్ని” రూపొందించి రహస్యంగా బయటవున్న పార్టీ నాయకత్వానికి పంపించారు.

ఈ ఢియోలీ “ప్రజాయుద్ధపు” సిద్ధాంతం పార్టీ రహస్య పత్రికలో అక్టోబరు 1941లోగాని ప్రచారంలోనికి రాలేదు. ఢియోలీజైలులోని కమ్యూనిస్టు అగ్రనాయకత్వం ఈ నిర్ణయానికి వచ్చుటకు తీవ్ర వాగ్వివాదాలను యెదుర్కొనవలసి వచ్చి వుంటుందనుటలో సందేహంలేదు. ఢియోలీ డిటెన్యూల జైలుకాంపులో ఒక్క కమ్యూ

1. ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్చల్ (1958) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా

పే 194 లో ఉదహరింపు.

నిష్టులేగాదు అనేకమంది కాంగ్రెసువాదులు, సోషలిస్టులు వున్నారు. బ్రిటిష్ అధికారులకు వ్యతిరేకంగా నవంబరులో జరిగిన నిరాహారదీక్షలో జాతీయ వాదులతో పాటు కమ్యూనిస్టులు కొందరు పాల్గొన్నారు. బహుశా థియోలీ సిద్ధాంతాన్ని ఆమోదించిన కొందరు తమ అసమ్మతిని పరోక్షంగా ఆ విధంగా వెల్లడించి యుండవచ్చు, లేదా జాతీయవాదులనుండి పూర్తిగా వేరుపడిపోతామనే ఉద్దేశ్యముతోనైనా కావచ్చు¹.

థియోలీ “ప్రజాయుద్ధ” సిద్ధాంతాన్ని ఆమోదించినవారు అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంపై విశ్వాసం గలవారు. వీరు దగ్గరిదగ్గరిగా సోవియట్ బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టులు ఈ అవగాహనకువచ్చిన కాలంలో వీరూ స్వతంత్రంగా అదే అవగాహనకువచ్చారు. వారి నిర్ణయం యాదృచ్ఛిక, స్వచ్ఛంద నిర్ణయం. అయితే లేబర్ మంత్రిలో వచ్చే సమాచారం నూతన విధానంపై కొంత వెలుగును ప్రసరించినట్లు ఉండవచ్చును. బ్రిటిష్ అధికారులు అట్టి సమాచారాన్ని కమ్యూనిస్టు ఫైదీలకు అందించుటలో ఉపయోగముంటుందని తలచి వుండవచ్చును.

బయటవుండి రహస్యంగా పనిచేస్తున్న కమ్యూనిస్టువర్గాలు స్పందించినతీరు పూర్తినిష్ఠంగావుంది. వారి ప్రథమ స్పందన జాతీయ కాంగ్రెసు వాదుల స్పందనల ననుసరించేవుంది. రహస్యపార్టీ థియోలీ జైలులోవున్న కమ్యూనిస్టు వర్గాలకంటే తేలికగా స్థానిక లేక జాతీయ వాతావరణ ప్రభావానికి యొక్కుపగలోనై నట్లు కన్పించుచున్నది. యుద్ధలక్ష్యం సోవియట్ యూనియన్ విజయంకన్నా ప్రపంచ విస్తృతి కలది. “ప్రపంచ ప్రజాసామాన్య విజయం” ఒక్కమాటలో ఫాజిం నుండేకాక పాత ప్రపంచ విధానంనుండి కూడ విముక్తిని కోరుతుంది. జులై పోలిట్ బ్యూరో తీర్మానం ప్రకారం భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ “సామ్రాజ్యవాద యుద్ధాన్ని విప్లవ విముక్తి యుద్ధంగా మార్చుతుంది.”

కారణమేమైనా నవంబరు కమ్యూనిస్టుపార్టీలో తిరిగి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విధానం పునఃపరిశీలించబడి కిసాన్ సభలో పనిచేస్తున్న కమ్యూనిస్టులు నాగపూర్ కిసాన్ సభ, స్టాండింగు కమిటీ సమావేశంలో “ప్రజాయుద్ధ” సిద్ధాంతాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. కాని దానిని ముందుకు తీసుకువెళ్ళే ప్రయత్నం చేయలేదు. భారత దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వస్తేనే యుద్ధం ప్రజాయుద్ధమౌతుందని ప్రకటించింది, మరో నెల గడిచేటప్పటికి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వైఖరికి స్వస్తిచెప్పి డిశంబరు 15న పోలిట్ బ్యూరో “ప్రజాయుద్ధ పంథా”ని ఆమోదించి, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు అధికార విధానం మార్గంలో పడింది.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ యీ రాజకీయ విధాన పరిణామక్రమాన్ని పరిశీలించితే జాతీయ, అంతర్జాతీయ రాజకీయ ప్రభావాలు కమ్యూనిస్టుపార్టీ రాజకీయ విధాన నిర్ణయంలో పనిచేశాయి. అంతర్జాతీయ నిర్ణయంలో అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ప్రభావపు

1. నిరాహారదీక్షపై సమాచారాన్ని ఓవర్ స్ట్రీటు, మార్షలులు 1941 నవంబరు 6.

పే. 6, 10, పే. 2, 12, పే. 8, 25 తేది పే. 2, హిందూ (మద్రాసు) నుండి పేకరించారు.

అధికృత స్పష్టమౌతుంది. తాత్కాలికంగా మాస్కో, లండన్ కమ్యూనిస్టు మార్గ దర్శకత్వం లేనప్పుడుకూడ పార్టీలో రెండువైఖరులు స్పష్టంగా కన్పించాయి. ఒక వైఖరి ప్రధానంగా అనుభవం కలిగిన ఆచరణ అగ్రణాయకత్వం, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంపైగల విశ్వాసంతో విపేదనాత్మకంగా ప్రజా యుద్ధ పంథాను ఆమోదించింది. వారు జైలులో వున్నందున వారు వెంటనే ఆచరణలో పెట్టవలసిన అవసరం కలుగదు. అంతర్జాతీయ మార్గదర్శకత్వం లభించిన వెంటనే అంతర్జాతీయ కోర్కెలను, జాతీయ ప్రభావాన్ని దేశీయ సౌలభ్యతలను, ప్రయోజనాలను ప్రక్కకు నెట్టి అంతర్జాతీయ “ప్రజాయుద్ధ” పంథాను ఆమోదించింది.

ఈ సంఘటనలను తదనంతర కాలంలో వాసుదేవరావు ఇలా వివరించారు.

“భారతదేశానికి కూడ యుద్ధం “ప్రజాయుద్ధమే”నని అర్థంచేసుకొనుటకు కమ్యూనిస్టుపార్టీకి ఆరుమాసాలు ఎందుకు వట్టింది? ఇది కమ్యూనిస్టీతర అతివాద జాతీయ దృక్పథపు ఫలితము బ్రిటిషు వ్యతిరేక ప్రజావైఖరి కమ్యూనిస్టులపై ప్రసరించిన ప్రభావఫలితం. భారతీయులు వారి రాజకీయ పార్టీలు 50 సంవత్సరాలుగ బ్రిటిషువారికి వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్నవి. వారు స్వాతంత్ర్య పోరాటం బ్రిటిష్ వ్యతిరేక పోరాటంగా నమ్ముతున్నారు అంచేత బ్రిటిషువారితో కూటమినెరపుతున్న వారిని బలపరచుటతో తమ స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించుకొనగలమనే నమ్మకం వారికిలేదు. ప్రజలు యుద్ధాన్ని బలపరచుట అంటే బ్రిటిషు ప్రభుత్వాన్ని బలపరచుట, స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని బలహీన పరచుటయని వారి అభిప్రాయం. కమ్యూనిస్టుపార్టీపై యీ విధమైన బ్రిటిషు వ్యతిరేక ప్రభావం పనిచేయక తప్పలేదు ఈ జాతీయత బురిదలోనుండి బయటపడుటకు కమ్యూనిస్టులుగ ఆలోచించుటకు నూతన పరిస్థితులలో స్వాతంత్ర పోరాటానికి నూతన కార్యక్రమాన్ని యిచ్చుటకు ఆరు మాసాలు వట్టింది.”

దీనిని బలపరచే మరో కథనంవుంది. మద్రాసు కేసులోని నిందితులు వారి సహచరులు “నూతన ప్రజాయుద్ధ పంథాని” దృఢంగా మరో ఆరుమాసాలవరకు వ్యతిరేకించుతునేవున్నారు వారు 1942 మధ్యలో ఖైదీలలోని ఒకరి సోదరి తాజాగా రజనీ పామీడత్తును, హరీపోలిట్ను కలుసుకొని చర్చించి వచ్చి జోక్యం కలుగజేసు కొనుటతోనే తమ వైఖరిని మార్చుకొన్నారు, నూతన విధానాన్ని ఆమోదించుటతో వ్యతిరేకత విస్తృతంగా చాలావుంది. ఆ విధమైన పరిస్థితులలోకూడ కమ్యూనిస్టు పార్టీ సంక్షోభంలో పడకపోవుట, కమ్యూనిస్టుల విశ్వాసం, ధాని నిర్మాణాన్ని పొగడ కుండా వుండలేము.

కమ్యూనిస్టులు “ప్రజాయుద్ధ” నినాదంపై సమీక్షరణ

కమ్యూనిస్టుపార్టీ దృఢ విశ్వాసం, క్రమశిక్షణతో పాకిస్టు వ్యతిరేక వ్యూహానికి తన శక్తులను సమీకరించ మొదలుపెట్టింది. జోషీ నూతన విధానాన్ని కార్యకర్తలలో నాటకీయంగా ఉద్ఘాటనంతమూ, భావయుక్తమూచేసి ప్రజాయుద్ధ పంథాని ప్రచారంచేశారు. ప్రప్రథమంగా ఫిబ్రవరి 1942లో సుదీర్ఘపార్టీ విధాన పత్రం

తయారుచేశారు. నూతన విధానాన్ని ప్రజానురంజకంగా చేయుట బ్రిటిషు, రష్యను కమ్యూనిస్టులు పేర్కొనని, యుద్ధాన్ని బలపరచే క్రమంలో భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వస్తుందని చెప్పేటంతవరకు వెళ్ళారు. దీనిని యుద్ధానికి పూర్వపు ప్రపంచ విధానాన్నుండి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా విముక్తి లభించుతుందనుటకు సోవియట్ యూనియన్ నాయకత్వం వహించుట ఉదాహరణగా చెప్పారు అంతేగాక యుద్ధాన్ని నిర్వహించుక్రమంలో ఏర్పడే జాతీయ ఐక్యత బ్రిటిషుప్రభుత్వం భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యాన్ని యిచ్చునట్లు చేయుకొని పొందుతుందనిచెప్పి పార్టీ విధానాన్ని సమర్థించారు. మిత్రరాజ్యకూటమిలో సోవియట్ యూనియన్ అధికృత వహించి యుద్ధక్రమంలో విప్లవధ్యేయాలను పెంపొందించుతుందని అన్నారు. ప్రతి పెట్టుబడిదారి దేశంలో వర్గశక్తుల బలాలతో అభ్యుదయశక్తులవైపు తూకం పెరుగుచుండన్నారు. ఒక్కమాటలో సోవియట్ యూనియన్ ప్రభావం బ్రిటన్ లో ప్రజల మోత్తిడితో చర్చిల్ భారతదేశానికి స్వతంత్రం యివ్వవలసి వస్తుందన్నారు. ఈ విధమైన వాదనతోపాటు యుద్ధానికై ఐక్యమయ్యే విధానక్రమంలో భారత ప్రజానీకం స్వాతంత్ర్యాన్ని సామాజ్యవాద ప్రభుత్వాన్నుండి తీసుకొనగలకొత్త పొందగలదన్నాడు. అంచేత “జాతీయ రక్షణకు, జాతీయ ప్రభుత్వానికి జాతీయ ఐక్యత” అనే నినాదాన్ని యిచ్చాయి. ఇదే యుద్ధకాలంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ రాజకీయ విధానం.

భారత, బ్రిటిష్, కమ్యూనిస్టుపార్టీలు తమ అవగాహనను సమన్వయం పరచుకొన్నవి. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీలాగకాక బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుపార్టీ గౌరవ ప్రదమైన రాజీ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం, భారత జాతీయ కాంగ్రెసుల మధ్య కుదరగలదని చాల విశ్వాసంతోవుంది.

భారత జాతీయ కాంగ్రెసు అధికార ప్రతినిధి వి.కె. కృష్ణమీనన్ ఆగస్టు 1940 నుండి జూన్ 1942 మధ్య లేబర్ మంత్రిలో మూడు వ్యాసాలు వ్రాశారు. సోవియట్ యుద్ధంలో ప్రవేశించుటతో వలసదేశాల ప్రజలకు యుద్ధనైజములో మార్పు వచ్చిందని, భారతదేశం యుద్ధకార్యకలాపాలలో పాల్గొనుటకు వుత్సాహంతో ఉన్నదని, జానినత్వంలో వుండుటవలన ఆపని చేయజాలకపోతుందని వ్రాసారు. సోవియట్ యూనియన్ పై దండయాత్ర స్వాతంత్ర్య ప్రియులైన అన్ని దేశాల ప్రజలను సమీకరించవలసిన అవసరాన్ని చాటుతుంది. “ప్రపంచ పాశిస్టు వ్యతిరేక ప్రజాసంఘటన”లో పాత్రవహించుట భారతదేశ విధానమైంది. స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ ఆ విధానంలో భాగం”కూడ అవుతుంది అని తెలిపారు.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని గుర్తించుతు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం తిరిగి సంప్రదింపులు ప్రారంభించాలని కోరారు. వాటికి మొదట యుద్ధకార్యకలాపాలకు సహకారాన్ని అందించుటతో ప్రారంభంకావాలని కోరారు, భారత ఆర్థికవనరుల సమీకరణంలో బ్రిటిషు వై పల్క్యాన్ని ఖండించారు. “ఉత్పత్తి, అధికారోత్పత్తి నేటి పిలుపు” అన్నారు. భారతదేశంలో రాజకీయ ఖైదీలనందరిని విడుదల చేయాలని కోరారు.

కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, తదితర కార్మికవర్గ నాయకులు ఇండియాలో పాశిస్టు వ్యతిరేక “దృఢతర శక్తులని” మీనన్ అన్నారు, జాతీయ శక్తివంతమైన

ప్రధానపర్గాలు ప్రభుత్వ నాయకత్వం మాత్రమే దేశప్రజలందరిని సమీకరించగల
దని వ్రాశారు¹.

కాంగ్రెసు అధికార ప్రతినిధి అభిప్రాయాలను అధ్యయనం చేసిన బ్రిటిష్
కమ్యూనిస్టు పార్టీ, భారత జాతీయసంస్థ వెనుకా ముందుగా యుద్ధ కార్యకలాపాలను
బలపరచే నిర్ణయం చేస్తుందనే నిర్ధారణకు వచ్చింది. “క్విట్ ఇండియా” కాంగ్రెసు
ఆగస్టు తీర్మానంతో యీ ఆశలు అడియాశలయ్యాయి. మొట్టమొదటి షరతులులేని
స్వాతంత్ర్యం, తరువాత యుద్ధ కార్యకలాపాలకు పూర్తి సహకారం అనే నిర్ణయం
తరువాత, జోషి ఎత్తుగడలను బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ బలపరచింది.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీపై నిషేధం తొలగింపు :

నూతన విధానంపై పార్టీ వర్గాలను సమీకరించిన, పార్టీ నాయకత్వం, వివిధ
రంగాలలో దానిని అమలుచేయుటకు దృష్టిని మళ్ళించింది. “ప్రజాయుద్ధ” నూతన
విధానం, ఎన్ని పరిమితులకులొనైనా, భారత రాజకీయాలలో కమ్యూనిస్టు పార్టీకి
చట్టసమ్మతమైన స్థానాన్ని; అనుకూల అవకాశాన్ని కలుగజేసింది. పార్టీని పునర్నిర్మాణం
గావించి, చట్టసమ్మత హక్కులను పొంద నారంభించింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1942 ప్రధమార్థభాగంలో వారం వారానికి తన బలాన్ని
పెంపొందించుకొనగలిగింది. నైరుతి ఆసియా అంతటా జపాన్ సైన్యాలు బ్రిటిష్
వారిపై తీవ్రదాడులు సాగిస్తూనే వున్నవి. భారతదేశంలో ప్రజలనుండి మద్దతు పొందు
టకై ప్రభుత్వం సర్వప్రయత్నాలు చేస్తున్నది ఇండియా ఉపఖండమే పసిఫిక్ యుద్ధా
శములా కన్నడుతున్నది. బర్మాలో జపాన్ వ్యతిరేక బ్రిటిష్ సైన్యాలు ప్రతిఘటన
కుప్పుగా కూలిపోతున్నది. జపాన్ పదాతిదళాల, నావికాదళాలు భారతదేశంపై దండె
త్తుట తప్పనిసరిగా కన్నడుతున్నది. ఫిబ్రవరి 1942లో కమ్యూనిస్టు ఛైర్మీలను
విడుదల చేయుటకు ప్రభుత్వం సుముఖత చూపింది.

జపాన్ సైన్యాలు మార్చి, ఏప్రిల్ కు భారత సరిహద్దులకు సమీపించాయి. క్రిపున్
రాయ్ భారవర్గం భారత జాతీయపార్టీలతో సంప్రదింపులు ప్రారంభించింది. చర్చలు
ప్రభుత్వం యివ్వదలచిన రాయితీలు కాంగ్రెసు. ముస్లింలీగులను సంతృప్తిపరచ
జాలకపోయాయి యుద్ధంలో వారి సహకారాన్ని పొందుటలో క్రిప్స్ రాయ్ భార
వర్గం విఫలమైంది.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ పొలిట్ బ్యూరో, అందుకు భిన్నంగా క్రిప్స్ రాయ్
భార వర్గ ప్రణాళికను బలపరచి, “క్రిప్స్ ప్రతిపాదనలు ప్రాతిపదికగా వొప్పందానికి
రావలసిందిగా” కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులకు విజ్ఞప్తి చేసింది. అట్టి వొప్పందాన్ని
కమ్యూనిస్టు పార్టీ బలపరస్తుందని వాగ్దానం చేసింది. అంతేగాక జపాన్ కు వ్యతిరే
కంగా ఇండియా రక్షణకు పోరాడుతామని సందేహం లేకుండా స్పష్టం చేసింది. భారత
కమ్యూనిస్టు పార్టీ సభ్యులకు, సానుభూతిపరులకు, మిత్రులకు రక్షణ కార్యకలాపా
లను బలపరచవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేసింది.

జూలై 1942 ప్రభుత్వం భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీపై నిషేధం తొలగించి, జైళ్ళలోని కమ్యూనిస్టుల విడుదల చేయ ప్రారంభించింది జపాన్ వ్యతిరేక పోరాటానికి ఆయుధాలు ధరించుట సిద్ధమని కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రకటించింది. ఈ అవకాశాన్ని వదలకుండా కమ్యూనిస్ట్ వలంటీర్లలకు గెరిల్లా సైనిక శిక్షణ యిచ్చుటకు కార్యక్రమాన్ని రూపొందించింది. బ్రిటిషు అధికారులు భారతదేశంలో ఎర్రసైన్యాన్ని తయారుచేయుటలోవున్న ప్రమాదాన్ని అంచనావేసి, అయినా రిస్కు తీసుకొనదలచారు. ఈ నిర్ణయం తీసుకొనుటకు సైనిక పోరాట పరిస్థితి అధ్యాన్నంగా ఉండుటయే కారణము. దానితోడు భారత ప్రజలలో బ్రిటిషు వారితో సహకారానికి సుముఖ అభిప్రాయం లేకుండుటకూడ మరో కారణము. ప్రభుత్వం గెరిల్లా సైన్యపు శిక్షణ యిచ్చుట జూన్ లో ప్రారంభమైంది. రక్షణ సన్నాహాలవలన ప్రభుత్వం గెరిల్లా సైన్యశిక్షణ కార్యక్రమముపై ప్రచారం కావించలేదు. కాని కమ్యూనిస్ట్ పత్రికలలో అట్టి ప్రచారం చేసారు. అట్టి శిక్షణ పొందిన ఒకని డైరీని, పీపుల్స్ వార్ పత్రిక ప్రచురించింది. అందులో గెరిల్లా సైనికుని పూర్తిశిక్షణ యివ్వకపోయినా, బాయి నెట్ చార్జి, మాటువేసి శత్రువుపై దాడిచేయుట, శత్రు క్యాంపులపై ప్రాకుకుంటూ వెళ్ళి దాడిచేయుట, మ్యాపు రీడింగు, నై సర్గిక పరిస్థితులను సైనికచర్యలకు వినియోగించు విధము, వంతెనలు, బిల్డింగులు పేల్చివేయుట, రక్షణ కొరకు ముళ్ళతీగ కంచెలు వేయుట, వాటిని చేధించి పురోగమించుట, నదులు, రోతట్టు ప్రాంతాలలో తాత్కాలిక వంతెనల నిర్మాణం, టాంకుని ఎదుర్కొని నాశనం చేయుట, మాల్టార్ కాక్ టేల్స్ ఎలా తయారుచేయాలి శిక్షణ యిచ్చారు. శిక్షణలో మా శక్తిని ప్రదర్శించాము, అని డెయిరీలో పేర్కొన్నాడు. తమ గ్రూపులో 300 మంది, దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుండి ఎన్నిక చేయబడిన వారికి శిక్షణ యివ్వబడిందని, 12 రోజులు బ్రిటిషు సైనికాధికారులు శిక్షణ యిచ్చారని ఉదహరించబడింది. పూనా కొండలలో 15 మంది వొక్క గ్రూపుగాచేసి, అమెరికన్ సైనికాధికారులు గెరిల్లా ఎత్తుగడలలో శిక్షణ యిచ్చారని, చైనా సైనికాధికారులకూడ యీ శిక్షణ యిచ్చుటలో పాల్గొన్నారని, వారి పేర్లు బయటపెట్టలేదు. జపాన్ దండయాత్ర ప్రమాదం తగ్గిపోయిన వెంటనే యీ శిక్షణ కార్యక్రమాన్ని బ్రిటిషు అధికారులు ముగించి వేసారు. ఎర్రగెరిల్లా సైన్యాన్ని యేర్పాటు చేయగల అవకాశం జారిపోయింది. జపాన్ సైన్యాల దేశంపై దండయాత్ర సాగించినచో, ప్రతి ఘటనోద్యమం, నాయకత్వంలో కొనసాగినట్లయితే చైనా చరిత్ర ఇండియాలో పునరావృతమగుటకు అవకాశా లేర్పడేవి, చరిత్ర పురోగమనం మరో విధంగా వుండేది.

“అన్నీ యుద్ధరంగానికి” అనే నినాదంతో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ప్రచారంచేసి, సమ్మెల భయం ప్రభుత్వానికి లేకుండా చేసింది. చివరకు గెరిల్లా దళాల నిర్మాణానికి, కమ్యూనిస్ట్ వలంటీర్ల దళాలను, ప్రధానంగా యుద్ధభయంవున్న రాష్ట్రాలకు, శత్రువు ఆక్రమిత ప్రాంతాలకు పంపుటకు సిద్ధంగా ఉన్నామని ప్రకటించింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్మాణాభివృద్ధి :

వివిధ రంగాలలో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నిర్మాణాభివృద్ధి 1942 మధ్యనుండి గణనీయంగా పెరిగింది పార్టీపై నిషేధం తొలగింపు, యితర రాజకీయపార్టీలు రంగంలో లేకపోవుటతో యీ కార్యక్రమం విజయవంతంగా జరిగింది. కాంగ్రెసు 'క్విట్ ఇండియా' ఉద్యమం కారణంగా అనేకమంది జైళ్ళపాలయ్యారు. వివిధ రంగాలలో వాని నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు పోటీ, ప్రతిఘటన లేదు.

రైతు ఉద్యమం అప్పటి బలాన్ని, సమీకరణ శక్తి పెంపొందించుకొని విస్తరించింది అనేకమంది జాతీయాభిమానులైన రైతు ఉద్యమ నాయకులను స్వామి సహజానంద, ఇందులాల్ యాగ్నిక్, తదితర అనేకమంది ముఖ్య కార్యకర్తలను కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేర్చుకొనిన, ఫలితంగా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ రైతు ఉద్యమమూ రెండూ బలపడినవి. రాష్ట్ర కిసాన్ సభల నాయకత్వం వొకటి తరువాత వొకటి కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలోనికి వచ్చాయి. వీటన్నిటి ఫలితంగా క్రమేణా కేంద్ర కిసాన్ కౌన్సిల్ గూడ బలపడ్డాయి సోషలిస్టుల, పార్వద్ధ జ్ఞాకిస్టులు 1941 చివరకు కిసాన్ సభను వదలి వెళ్ళిపోయారు. మే 1942లో జరిగిన అఖిల భారత కిసాన్ సభ సమావేశంతో కమ్యూనిస్టులు తమ బలాన్ని పెంచుకొని నిర్మాణ రూపమిచ్చారు. కిసాన్ సభలోని చివరి కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకులు అక్టోబరులో ఆచార్య రంగా బలం తగ్గిపోవుటతో నిష్క్రమించిన కారణంగా, కిసాన్ సభలో కమ్యూనిస్టుల ఆధిక్యత యేర్పడింది. ఆచార్య రంగాతోపాటు ఆరు రాష్ట్ర కిసాన్ సభలు అఖిల భారత కిసాన్ సభనుండి బయటకీపోవుటతో కిసాన్ ఉద్యమంలో చీలికలు వచ్చాయి.

ప్రజా సంఘాలలో వివాదాస్పదమైన తన రాజకీయ విధానాలను తీర్మానాల రూపంలో ప్రవేశపెట్టి, కమ్యూనిస్టు పార్టీ, కమ్యూనిస్ట్ వ్యతిరేక చీలికవాదులకు అవకాశం తనకు తానే యిచ్చింది. ప్రజాసంఘాలు యేకగ్రీవంగా ఆమోదించే రాజకీయ తీర్మానాలు పెట్టే ఐక్య సంఘటనా విధానాన్ని విడిచిపెట్టుట తప్ప యిది మరొకటి కాదు, నవంబరు 1941లోనే కిసాన్ సభ స్టాండింగు కమిటీ నాగపూర్ సమావేశంలో "ప్రజాయుద్ధ" తీర్మానాన్ని కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ప్రయత్నించి, ప్రతిఘటన తీవ్రంకాగా, వోటుకు పెట్టుటకు వెనుకాడి, తమ స్థానాలను బలపరచుకొని, తిరిగి అవకాశం వచ్చిన వెంటనే నెగ్గించుకొని చీలికకు ప్రధాన కారకులయ్యారనుటలో సందేహం లేదు. ఈ సంఘటన, తదితర ప్రజాసంఘాల యిట్టి సంఘటనలు యీ కాలంలో ప్రజాసంఘాలు చీలిపోవుటతో మార్పుజం, ప్రజా సంఘాలలో కమ్యూనిస్టుల పని విధానం, అనే ప్రశ్నలు అప్పుడే ఉదయించి వుండాలి. పిడివాదంలో దిట్టలై, కమ్యూనిస్టులు తమ బాల్యారిష్ట విధానాలను కొనసాగించారు.

అఖిల భారత విద్యార్థి ఫెడరేషన్, డిశంబరు 1941లో పాట్నా సమావేశముకు వచ్చిన ప్రతినిధులలో అధిక సంఖ్యాకులను "ప్రజాయుద్ధ విధాన" అనుకూలురు, యీ విజయాన్ని "ది స్టూడెంటు" పత్రిక "ఆలోచించండి కామ్రేడ్స్, సమర్థులు చురుకైన వారందరూ నూతన విధానాన్ని మనస్ఫూర్తిగా ఆమోదించారు" అని

చెప్పకొన్నది. తరువాత సంచికలో నూతన విధానంపై అతి తీవ్రమైన చర్చ మూడు మాసాలు జరిగిందని వ్రాసింది. అయితే యీ సందర్భంలో డిసెంబరు 1940లో నాగ పూరులో జరిగిన అఖిల భారత విద్యార్థి ఫెడరేషన్ మహాసభలోనే, జాతీయ కాంగ్రెసును అనుసరించేవారు, యితర అతివాద విద్యార్థులు, యుద్ధం, స్వాతంత్ర్య పోరాటం, కమ్యూనిస్టుల విధానాలు, అనే రాజకీయ సమస్యలపై చీలిపోయి “విద్యార్థి కాంగ్రెసు” యేర్పరచుకొనుట మరువరాదు. అయితే పాట్నాలో మరోసారి పార్టీ విధానాలను విద్యార్థి సంఘంలో తీర్మానాల రూపంలో తీసుకొనివచ్చి కమ్యూనిస్టేతరులను దూరం చేసుకొనదలచలేదు. వివిధ అభిప్రాయాలకు తావుండాలనే అవగాహనను చేబట్టి, ఎవరి రాజకీయాభిప్రాయాలు వారికి వుండవచ్చని, విద్యార్థి సమస్యలపై కలసి పోరాడాలని, ప్రజాసంఘాల సరియైన నిర్ణయాన్నే తీసుకొని, చీలికల విధానానికి భరతవాక్యం చెప్పారు.

భారత ప్రేడు యూనియన్ వుద్యమంలో కమ్యూనిస్టులుపై కమిటీలలో అంత తేలికగా ఆధిక్యతను సంపాదించజాలకపోయారు. అందువలన కమ్యూనిస్టులు తమ ఎత్తుగడలను మార్చి, క్రింది కమిటీల విషయమై శ్రద్ధ వహించి, చురుకుగా పనిచేయ సాగారు. క్రమంగా అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులో తన ప్రభావాన్ని యెక్కువ చేసుకొన్నా “ప్రజాయుద్ధ పంథా” ఆమోదాన్ని పెంకునే పొందజాలక పోయింది. ఫిబ్రవరి 1942లో జరిగిన ఎ ఐ టి యు సి సమావేశంలో కమ్యూనిస్టులు క్రింది కార్యకర్తలలో మంచిబలాన్ని కలిగియున్నా, వారి నూతన విధానానికి, నాయకత్వం వర్గాలలో తీవ్ర వ్యతిరేకత, ప్రతిఘటన వచ్చింది. ప్రారంభోపన్యాసం చేసిన నెహ్రూ. కమ్యూనిస్టు పార్టీ విధానాలను స్పష్టంగా ఖండించి, భారతీయులు తమ స్వాతంత్ర్యానికై పోరాడాలని, తరువాతే యితర సమస్య చేబట్టాలని ప్రకటించారు, ఎ ఐ టి యు సి అధ్యక్షుడైన వి. ఆర్. కాలప్ప “పాశ్చిమ వ్యతిరేక సంఘటన” అని చెప్పే మాటలన్నీ మనలను గమ్యాలకి చేర్చవని, యుద్ధ అంత్య ఫలితంగా స్వాతంత్ర్యం వస్తుందని చెప్పే కమ్యూనిస్టు మాటలను, బ్రిటిష్ వారు ప్రస్తావించ లేదని విమర్శించారు. ప్రఖ్యాత కార్మిక నాయకుడు యన్. యం. జోషి తాను “ప్రజాయుద్ధ పంథా” వ్యతిరేకనని ప్రకటించుకొన్నారు. కమ్యూనిస్టులు తమ విధానాలకు మెజారిటీ బలాన్ని సమకూర్చుకొన్నా, ప్రధానాంశాలపై నిర్ణయాలకు 75 శాతం అనుకూలంగా వుండాలనీ, ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు నిర్మాణసూత్రాల నిబంధనలు పేర్కొన్నవిలం లేదు.

తరువాత, మే 1943లో జరిగిన మహాసభలో యీ పోటీ పునరావృతమైంది. సమావేశం కార్యక్రమాలని నిర్వహించుచున్నప్పుడు కమ్యూనిస్టుల, కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకుల నినాదాలు మారుమోగాయి. ఉద్రేకాలు పెరిగిపోయాయి. సమావేశపు హాలు బయట ‘బాహ్ బాహ్’ ఘర్షణలు జరిగాయి. ఈ సమావేశంలో కమ్యూనిస్టుల ప్రధాన తీర్మానానికి 616 వోట్లలో 424 వచ్చాయి, తీర్మానం ఆమోదించబడుటకు 75 వోట్లు తక్కువయ్యాయి. యుద్ధం కొరకు అధికోత్పత్తిని కొనసాగించాలనే మరో తీర్మానం పునసంహరించుకొనబడింది. యన్, యం. జోషి జనరల్ సెక్రటరీగా,

అగ్ర నాయకత్వంలో కమ్యూనిస్టేతరులతో కార్యక్రమాలు కొనసాగాయి కమ్యూనిస్టులకు పోలైన వోట్లు వారికి స్థానిక సంస్థలలోగల బలాన్ని, దాని పెరుగుదలను తెలియజేస్తున్నది.

కమ్యూనిస్టులు కిసాన్సభ, బ్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు విద్యార్థి ఫెడరేషనుల క్రింది పునాది వర్గాలలో కేంద్రీకరించి, చురుకుగా పనిచేసి, అధికృతను సంపాదించ ప్రారంభించారు. ఈ విధంగా పార్టీ పునాదివర్గాల స్థాయిలో పనిచేస్తూ, యీ సంస్థలపై కమిటీలలో జాగృతి, మెలకువలతో పార్టీ విధానాలను, అవగాహనలను, ప్రజావితం చేయుటలో జాగ్రత్తలు తీసుకొన్నారు. పార్టీ పంథాను ముందుకు తోయుటలో తొందరపాటుతనాన్ని విడనాడారు. ఏ సంస్థలోనైనా పార్టీ నాయకత్వాన్ని కలిగివుండుటను త్రోసిబుచ్చుతూ వచ్చారు. కమ్యూనిస్టు నాయకత్వం, పార్టీ సభ్యులు ప్రజాసంస్థలను “పార్టీ వేదికలు” గా ఉపయోగించరాదనే హెచ్చరికను చేస్తూ, అనగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ విధానాన్ని ప్రజాసంస్థలలో మక్కికిమక్కిగా తీర్మానాలను కాపీలుగా చేయుటను నిరసించింది. పార్టీ నాయకత్వం యే సంస్థలోనైనా పార్టీ అధికృతా నాయకత్వాన్ని వుత్సాహపరస్తూ, వివిధ రాజకీయ అభిప్రాయాలు గలవారి ఐక్యతావేదిక అవ్వాలని అన్నారు. ఈ ఎత్తుగడలు ప్రజాసంస్థలలో, అనుకొన్న దాని కంటే సమర్థవంతంగా, జాతీయోద్యమం సాధారణంగా వ్యతిరేకంగా వున్నప్పుడు, పనిచేయుటకు తోడ్పడినవి.

ఈ అవగాహనలతోనే జోషీ నాయకత్వంలో, ప్రజానాట్యమండలిలు, అభ్యుదయ రచయితల సంఘాలు, సోవియట్ మిత్రమండలు, మహిళా సంఘాలు, బాల సంఘాలు పనిచేసి, బహుళవ్యాప్తిని పొందాయి, ప్రజాభిమానాన్ని చూరగొన్నాయి. వరోక్షంగా పార్టీ విస్తరణకు, బలపడుటకు తోడ్పడ్డాయి.

ఆ సంక్షోభ, సంక్లిష్ట పరిస్థితులలో కష్టతరమైన పార్టీ నిర్మాణాన్ని, అత్యంత నైపుణ్యంతో ఆశ్చర్యం గొల్పేవిధంగా, ధృఢదీక్షత, విశ్వాసంతో, అనిత్రాంతితో గణనీయంగా పనిచేసి, పార్టీ వుత్తరోత్తరా ప్రజాపార్టీ అగుటకు బలమైన పునాదుల నేర్పరచారు. ఈ పార్టీ నిర్మాణాన్ని చరితార్థికము. పార్టీ వర్గాల ప్రకారం, 4,500 లుగా ఉన్న పార్టీ సభ్యత్వం, 1943లో జరిగిన ప్రథమపార్టీ కాంగ్రెసు నాటికి 9,200కు పెరిగి, 1943 మధ్య బాగానికి 15,000, 1945కు 30,000కు చేరుకొన్నది, యిది 1000 శాతం పెంపుదలను సూచిస్తున్నది అయితే ఈ సభ్యత్వ పెరుగుదలకు, సభ్యత్వ అర్హతలను కొంత సరళీకృతం చేయుటవలన సాధ్యమైనదని చెప్పవచ్చును. కేంద్రకమిటీ “ప్రజాపార్టీ” గ కమ్యూనిస్టు పార్టీ అగుటకుగల అడ్డంకులను తొలగించింది.

ఈ అభివృద్ధి, పార్టీ పత్రికలను “పీపిల్సువార్,” అనేక యితర భాషాపార్టీ వారపత్రికలను ప్రచురించి, 66,350 ప్రతులు పంపకం చేయుటలోను కన్నడుతుంది. పార్టీ పుస్తకాలు, చిరు పుస్తకాలు, కరపత్రాలు వివిధ భాషలలో, జాతీయ అంతర్జాతీయ, ప్రాంతీయ, స్థానిక సమస్యలపై ప్రచురించుట అతివేగంగా అభివృద్ధి చెందింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ, అంతర్గత నిర్మాణంపై అత్యంత శ్రద్ధ వహించింది. పార్టీకి 1943కు 2,637 మంది పూర్తికాలాన్ని వినియోగించే కార్యకర్తలు, కనీస అలవెన్సులతో పనిచేయు కార్యకర్తల బృందాలు యేర్పడినవి. పీరు అత్యంత శ్రద్ధ, చురుకుదనము, చొరవతో “నూతన సందేశదూతలు”గ పనిచేసారు. పార్టీ లెటర్సు, సమాచార పుస్తకాలు, పార్టీ సభ్యులకు మాత్రం వుద్దేశించబడినవి, నిరవధికంగా, ప్రతి విషయంపై సూచనలు యిస్తూ, అనేక విధానాల పార్టీ ఆగ్రహయకత్వాలకు, స్థానిక సభ్యులకు సజీవ సంబంధాలను యేర్పరచారు, పార్టీ వ్యతిరేకులు మాస్కో ప్రచార ‘బాకా’, బొంబాయిద్వారా గ్రామాలలో “మెగషోన్ డబ్బా బాకాగా” మోగేదని వ్యంగ్యంగా అనుట సాధారణమైంది.

ప్రథమపార్టీ కాంగ్రెసు 1953 అనంతరం, మధ్యలో పార్టీ 260 రాష్ట్రపార్టీల ఆర్గనైజర్లును, 1720 స్థానిక ఆర్గనైజర్లును, 6,250 సెల్ సెక్రటరీలను, మొత్తం మీద 6020 మంది పూర్తికాలాన్ని వినియోగించే కార్యకర్తల లక్ష్యంగా నిర్ణయించింది. దీనితోపాటు సభ్యత్వాన్ని 56 000 వేలకు పెంచాలని, 5 లక్షల రూపాయల పార్టీ ప్రత్యేక నిధిని సేకరించాలని నిర్ణయించింది.¹ పార్టీ సభ్యులకు పార్టీ లెటర్ లో నిధి సేకరణకై పిలుపునిచ్చారు. వ్యవసాయ కూలీలనుండి, పారిశ్రామికలవరకు ఈ నిధి సేకరణ పార్టీసభ్యులు యీ నిధిని సేకరించారు. ప్రజాసామాన్యంనుండి అణాలు, రూపాయలుగా యీ నిధి సేకరించుట వొక ప్రజాపుద్యమంగా జరిగింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1942-43లో మూడు ప్లీనం సమావేశాలు జరిపింది. ఈ సమావేశాలలో ‘ప్రజాయుద్ధ విధాన’ పరిమితులలో వివరణాత్మక ఎత్తుగడలను రూపొందించింది. ఈ ఎత్తుగడలే తదనంతర యుద్ధకాలంలో పార్టీచే అనుసరించబడినవి, ఆచరణాత్మకంగా క్రమంగా మెరుగులు దిద్దబడినవి. పార్టీ ఆచరణలో పెట్టిన “జాతీయ ఐక్యతా పుద్యమము, అధికోత్పత్తి పుద్యమం”లో యీ ఎత్తుగడలు ప్రతిబింబించాయి.

జాతీయ ఐక్యతా పుద్యమము :

భారతదేశ ప్రజలలోగల మత, భాషా భిన్నత్వం, అనేక మతాలు, అనేక భాషలు మధ్యయుగాలలో రవాణా సౌకర్యాల శూన్యత లేక ప్రాథమికదశలో, వినరి పేయబడిన ప్రాంతాలలో వివిధ ఆచార వ్యవహారాలు, సంస్కృతులువలనే భిన్నత్వం విస్తారంగా అభివృద్ధి చెందింది. ఈ వారసత్వ ప్రాతిపదికగానే భారత రాజకీయరంగములో రెండు ప్రధాన సమస్యలు చరిత్రనుండి వుద్భవించాయి. అవే, హిందూ-ముస్లిం సమస్య; భాషా రాష్ట్రాల సమస్యలు. ఈ సమస్యల చుట్టూ “ఇండియన్ జాతి”ని నిర్వచించుట అనే మౌలికసమస్య యెదురైంది. భారతదేశమంతా ఒకే

1. పార్టీ సెప్టెంబరు 1943, ప్లీనం సమావేశాన్ని-పీపిల్సర్, అక్టోబరు 4న ప్రచురించగా, యన్. కె. క్రిష్ణన్, “మాతృభూమి రక్షణకై జాతీయ ఐక్యత” అనే చిరుపుస్తకం-(1943) పే. 1-15 ల లోని సమాచారాన్ని ఓవర్ ప్లీట్, మార్షల్ లు “కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా”లో పే. 210-211 పేజీలలో ఉదహరించారు.

జాతియా? లేక హిందువులు, ముస్లింలు వేరువేరు జాతులలో ప్రతివొక్కరికి ప్రత్యేక ప్రభుత్వం కలిగివుండాలా? అయితే బెంగాలీలు, తమిళులు, ప్రత్యేక రెండు జాతులా? ఫెడరల్ రాజ్యాంగంలో ప్రతి వొక్కరూ స్వయం ప్రతిపత్తిని, పాలననూ కలిగి ఉండాలా లేక స్వతంత్రతను సార్వభౌమాధికారాన్ని కలిగి ఉండాలా అనే చరిత్ర తెచ్చిన సమస్యలు.

నేటివరకు భారతదేశ కమ్యూనిస్టులు భారతదేశంలో ఒకే జాతి స్వాతంత్ర్యం కొరకు ఐక్యపోరాటాన్ని సాగించుతున్నదని తలంచుతున్నారు. కాంగ్రెసుతో పొత్తు ఎత్తుగడల రీత్యా నెరవేరుచున్న ఐక్యతకై, కాంగ్రెసును భారత ప్రజలందరి ఆశాజ్యోతియని ముస్లింలగును వివేచనంబంధమైన అభివృద్ధి నిరోధక, విదేశీయులను బలపరచుతుందనే, మౌలిక అవగాహనతో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ కార్యక్రమాలను కొనసాగిస్తున్నది ఐరోపాలో యుద్ధం ప్రారంభం అయిన తరువాత సోవియట్ శాస్త్రపేత్రలు భారతదేశం హిందూజాతులు, ముస్లింజాతులుగల బహుళజాతుల దేశమని, జాతులన్నీ దివాళాకోరుతనాన్ని, అభివృద్ధి నిరోధకులని విశ్లేషించ మొదలుపెట్టారు. దీనివల్ల 1940లో డైకోవ్, బుష్‌లిక్‌లు భారత ప్రజల స్వాతంత్ర్య పోరాట సంఘటనను విచ్చిన్న చేస్తున్నందుకు ముస్లింలీగ్ ఖండించారు. ముస్లింలీగ్ వ్యతిరేక ముస్లిం గ్రూపులు తాజాగా జరిపిన సమావేశాన్ని ఆమోదయోగ్యంగా వర్ణించారు, యీ ముస్లిం గ్రూపులన్నీ కాంగ్రెసుకు తమ మద్దతును ప్రకటించాయి.¹

అదే మాసంలో అతివాద విద్యార్థి కాన్పరెస్సులో భారత కమ్యూనిస్టులు, అది కార రివ్యూనంలో కాంగ్రెసు మతసమస్యను పరిష్కరించుటలో విఫలమైందని, అన్ని మతాల గ్రూపుల సభ్య ఐక్యతను సాధించజాలక పోయిందని ప్రకటించింది. ముస్లిం లీగువలె, భారతీయులందరి తరపున మాట్లాడే హక్కును ప్రశ్నించే ముఖ్య నిర్ణయాన్ని చేసింది తీర్మానం “భవిష్యత్పరతదేశం ప్రాంతీయ రాష్ట్రాల, పరస్పరం విశ్వాసాలతో యేర్పడే స్వచ్ఛంద ఫెడరేషన్” అని నిర్దిష్ట రాజకీయ ప్రతిపాదన చేర్చిన నూతన పంథా స్పష్టం చేసింది. భారతీయులందరూ ఐక్యమైన ఒక జాతిగా కాక బహుళజాతుల రాజ్యం (ప్లేటూ)గా, ధ్వనించునట్లు చెప్పారు.²

ఈ రాజకీయ విధాన వివరణ, అపరివర్తన రూపంలో యిబ్బందికరంగా కన్పించుటతో, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ వెంటనే సరిగాదిద్దుకొన ప్రయత్నించింది కొంత కాలం తరువాత, తమ జాతుల విధానాన్ని మెరుగుపరచుతూ, “విద్యార్థి కాన్పరెస్సులో సరియైన విధానాన్ని ప్రతిపాదించుతూ కలగాపులగం” చేసి గండరిగోళాన్ని సృష్టించింది.”³ అని అధికారి పేర్కొన్నారు.

1. బుష్‌లిక్, వి, డయకోర్, ఎ, (1940) ఇండియా అండ్ ది సెకండ్ ఇంపీరియలిస్టువార్ పే 53-68 కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియాలో పే. 188లోని ఉదహరింపు.
2. మిత్ర. సం. ది ఇండియన్ యూన్యూపర్ రిజిస్టర్. 1940 2. 415. పై పుస్తకంలోనే 189 పే. ఉదహరింపు.
3. అధికారి, జి. యం. (1943) పాకిస్తాన్ అండ్ ఇండియన్ నేషనల్ యూనిట్. లండన్: లేబర్ మంత్రి, (1943) పే. 24.

కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ రాజకీయ విధానం 1941 పూర్వార్థభాగంలో అదే విధంగా కొనసాగింది.

“ప్రజాయుద్ధ” వ్యూహాన్ని ప్రచారంచేయ తలపెట్టిన కమ్యూనిస్టుపార్టీ దాని ఆచరణ ఎత్తుగడలపై పు దృష్టి సారించింది ప్రధాన సమస్య కాంగ్రెసులో ఐక్యతను పెంపొందించుటగాక, యుద్ధానికి పూర్వకాలంలోవలె, నేడు జాతీయ కాంగ్రెసుస్థానం ముస్లింలీగుకు సమానస్థానంలోనికి దిగజార్చి, జాతీయ ఐక్యత కాంగ్రెసు-ముస్లిం లీగుల రెండు రాజకీయ సంస్థల ఐక్యతస్థాయికి తెచ్చింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ “భారత బూర్జువావర్గ ప్రధాన ప్రాతినిధ్యసంస్థ కాంగ్రెసు” అనే అవగాహనను విడనాడి ముస్లింలీగు “మనదేశంలోని రెండవ అధిక కమ్యూనిటీ ముఖ్య రాజకీయసంస్థ” అదే అవగాహన మొదటిదానికి అనుబంధంగా చేర్చింది. ఫలితంగా భారత రాజకీయాలలోనికి మత ప్రాతిపదిక అదియే మాటలలోచెప్పా తీసుకొని రాబడింది. కాంగ్రెసును ఇండియా ఉపఖండంలోని హిందువుల వారణిగా దానిస్థానాన్ని దిగజార్చి, ముస్లిం లీగును అభివృద్ధి నిరోధకమైనదిగా త్రోసిపేయటం పొరపాటు అవాస్తవికతగా పేర్కొంది. లీగుతోపాటు కాంగ్రెసుకూడ మతసామరస్యము, ఐక్యత లేనందుకు బాధ్యతవహించవలసి వుంటుంది. కాంగ్రెసులో గాంధేయ మితవాదపద్ధతులను, విధానాన్ని విమర్శించి, ఖండించి, ముస్లింలీగులో అట్టి శక్తులను ప్రస్తావించక కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు రెండిటిలోని అభ్యుదయకర శక్తులను జోషీ పొగుడుట జరిగింది¹

రెండు రాజకీయపార్టీలమధ్య ఐక్యతను సాదించుటకు జోషీ కాంగ్రెసు అవసరమైన రాయితీలను ముస్లింలీగు కోరిన పాక్షిక కోర్కెలను ధైర్యంగా యివ్వాలని ప్రకటించారు. దీని ఆర్థం ముస్లింలీగు 1940లో కోరిన ఉపఖండంలో రెండు సార్వభౌమాధికారాలుగల రాజ్యాధియేర్పాటును అనగా విభజనను ఆమోదించమని కాంగ్రెసును కోరారు. దానికి ప్రాథమికచర్యగా రాష్ట్రాలలో సంయుక్త మంత్రవర్గాలను చొరవతో కాంగ్రెసు లీగుతో కలసియేర్పాటు చేయాలని కోరారు².

కాంగ్రెసు-లీగు ఐక్యత అనే భారత కమ్యూనిస్టుల మౌలిక ఎత్తుగడ, కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులలో ప్రవేశానికి, ఆ సంస్థలలో తమవాణికి బలాన్ని చేకూర్చు లక్ష్యేన్ని కలిగియున్నట్లు కన్నడుతున్నది. అయితే భారత కమ్యూనిస్టుల ఈ విధానం బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నాయకత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నదానికి భిన్నంగా వుండుట కుతూహలాన్ని కలిగించకమానదు. ఇంతకుముందు రజనీ పామీదత్తు తదితరులు కాంగ్రెసు వొక్కచే భారతదేశమంతటినీ గుర్తించి మాట్లాడుటకు అర్హతకలదని సూచించి యున్నారు. అదే బ్రిటిషు కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ పత్రికలతో పునరుద్ఘాటించబడింది. కొంత కాలం తర్వాత భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ దానిని ఖండించింది. లేబర్ మంత్రిలో జోషీ

1,2. జె నె డి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ విండ్ మిల్లర్ (1958) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా పే. 200-201లో యిచ్చిన సమాచార ఆధారం. ది ఇండియన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, పి.సి. జోషీ బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుపార్టీ ముద్రణ నుండి రచయిత సమాచారాన్ని తీసుకొన్నారు.

రాజకీయ విధానం ప్రకటించిన రెండుమాసముల తరువాత, డి.ఎస్. ప్రిట్ “బ్రిటిషు ప్రభుత్వం కాంగ్రెసు భారతదేశ ప్రజాసేవానికంతటికి ప్రాతినిధ్యం వహించగలదని గుర్తించి, అది ఆమోదించగల మైనారిటీలకు రక్షణలు కల్పించాలి¹” అని వ్రాశారు.

ముస్లింలీగు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదులచే సృష్టించబడినదని ప్రిట్ ఖండించి దానికి ముస్లింప్రజల గురించి మాట్లాడేహక్కులేదని అన్నారు. అది కోరే పాకిస్తాన్ ఆచరణ సాధ్యంకాదని త్రోసిబుచ్చారు. మేలో ఔన్ బ్రాడ్లీ కూడ బ్రిటిషు ప్రభుత్వం కాంగ్రెసుతో సమానంగా లీగును చూచుటను ఖండించి భారతప్రజల తరపున బ్రిటిషు ప్రభుత్వంతో ఒప్పందానికివచ్చే హక్కు కాంగ్రెసుకు కలదని నొక్కిచెప్పారు.

బ్రిటిషు, భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీలలో భిన్న అభిప్రాయాలతోయి నెహ్రూ ఐదులో జోషీ పార్టీ విధాన ప్రకటనను పునర్వ్యుద్ధించుటతో తమ ఆమోదాన్ని తెలిపారు. దానికి హరీషోలిట్ ఉపోద్ఘాతం వ్రాశారు, తదనంతర పరిణామాలు జోషీ అవగాహన సరియైనదిగా స్పష్టమైనదని వ్రాశారు. అదేకాలంలో పామీదత్తు లేబర్ మంత్రిలో తన పూర్వ అవగాహననుమార్చుకొన్నారు. గతంలో కాంగ్రెసు ఒక్కటే భారత ప్రజలతరపున మాట్లాడగలదని తదనంతరం బ్రిటిషు ప్రభుత్వం కాంగ్రెసు తోనేగాక అన్ని పార్టీలతో సంప్రదించాలన్నారు. జోషీవలెనే దత్తుకూడ కాంగ్రెసు ముఖ్యమైన రాయితీలను ఐక్యతకొరకు యివ్వాలని యిందుకొరకు ఆ పార్టీలు ఆ ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యం వహించుచున్నవా, వహించుటలేదా అనే ప్రశ్నలను విచారించ వలసిన అవసరం లేదన్నారు².

హిందూ, ముస్లిం సమన్య 1940 దశకంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ ముందుకు ఎలా వచ్చింది, “ప్రజాయుద్ధ” నినాదాన్నిచేబట్టినపార్టీ గతంలో కాంగ్రెసులో అన్ని వర్గాల ఐక్యత క్రమంగా హిందూ-ముస్లిం ఐక్యత రూపాంతరంగా కాంగ్రెసు-ముస్లింలీగుల ఐక్యతగా అభివృద్ధి చెందుటపై కమ్యూనిస్టుపార్టీలో ప్రాథమిక అభిప్రాయాల అభివృద్ధి, తత్సంబంధంగా జాతిని నిర్వచించే ప్రయత్నం ఈ సమన్యపై బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుపార్టీ, భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రాథమిక అభిప్రాయాలలో భేదాలు చివరకు భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ అభిప్రాయాలను క్రమంగా బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వవర్గాలు ఆమోదించుట చూశాము. ఇప్పన్నీ కలసి ఈ సమన్యను “ప్రజాయుద్ధ” రాజకీయవిధానంతోమేళవించి వ్యూహాన్ని ఎత్తుగడలను శాస్త్రీయకంగా అధ్యయనంచేసి వివరించవలసిన అవసరము ప్రధానంగా జాతీయ ఐక్యతా పుణ్య మాన్ని కమ్యూనిస్టుపార్టీ చేబట్టుటతో వెన్నెంటునే చేయవలసిన కర్తవ్యంగా పార్టీ ముందుకువచ్చింది. ఈ సమన్యపైపున్న ‘గందరగోళాన్ని’, అస్పష్టతను తొలగించ వలసిన పరిస్థితి యేర్పడింది.

1 డి.ఎస్. ప్రిట్ (1942) ఇండియా. లేబర్ మంత్రి XXIV ఏప్రిల్ 1942 పే. 107

2. ఆర్. పామీదత్తు (1942) “నోట్సు ఆఫ్ ది మంత్” లేబరు మంత్రి XXIV నెహ్రూ ఐదు 1942 పే. 266. “కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా” పే. 202లోని

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ జాతీయ ఐక్యతా ఎత్తుగడల వ్యూహం ప్రధానంగా జాతీయ కాంగ్రెసు-ముస్లిం లీగులు, భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటానికై అవసరమైన ఐక్యతకై సంప్రదింపులు జరిపి ఐక్యత నిర్మించాలని విజ్ఞప్తిచేయుటగా రూపొందింది. ఈ ఐక్యతకు కాంగ్రెసు, ముస్లిం ప్రజానీకం తరపున ముస్లిం లీగు మాట్లాడే హక్కును గుర్తించి, లీగు రాజకీయ వాంఛితాలను రాయితీలను యవ్వవలసి వుంటుంది. ఈ విధమైన ఎత్తుగడలను చేబట్టిన భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసుతో పూర్వసత్వం బంధాలను కొనసాగించుట చాల కష్టంగా వుంది. కాంగ్రెసును సంతృప్తిపరచుటకై జూలై 1942లో కాంగ్రెసు పర్కింగు కమిటీకి వొక బహిరంగ లేఖను కమ్యూనిస్టు పార్టీ వ్రాసింది. కాంగ్రెసు సంస్థలో వుండుట పార్టీ జన్మహక్కుగా అది దేశభక్తుల సంస్థగా పేర్కొంటూ, పర్కింగు కమిటీని గర్వించదగిన జాతీయోద్యమపు గౌరవించదగిన నాయకత్వంగా చెప్పి, ఆ ఉద్యమానికి కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నది. అది దేశభక్తుల రక్తంతో నిర్మింపబడిందని, లక్షోపలక్షలు ప్రజానీకం దానిని బలపరచుచున్నది. కమ్యూనిస్టులమైన తాము ఆ ఉద్యమనాందిలో వుంటే 15 సంవత్సరాలు వయసు గలవారం, దానిని బలపరచుటకు తాము చేయగలిగినదంతా చేస్తామన్నారు. గర్వంతో కాంగ్రెసు సభ్యత్వకార్డును ధరిస్తామని, స్వాతంత్ర్యానికై ఘోషించుట కలిపి పోరాడగలమన్నారు. ఈ పొగడ్డలన్నీ కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టుల మధ్య గల మౌలిక భేదాభిప్రాయాలను కప్పిపెట్ట జాలకపోయాయి.

ఆగష్టు 1942లో అఖిల భారత కాంగ్రెసు పర్కింగు కమిటీ మహాసభలు కొంబాయిలో జరిగాయి. ఆగష్టు 9న “క్విట్ ఇండియా” తీర్మానాన్ని కాంగ్రెసు ఆమోదించింది. వెంటనే ప్రభుత్వ కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని డిటెయిన్ చేసింది. ఎ. వి. సి. సి. లోని కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధులు అప్రెహెన్డ్, సజ్జాద్ జహీర్ల నాయకత్వంలో “ప్రజా యుద్ధ” విధానం ప్రాతిపదికగా సవరణలు ప్రతిపాదించి తీవ్రంగా పోరాడారు, కాంగ్రెసు అగ్రనాయకత్వంతో యేకీభవించజాలకపోయారు.

“క్విట్ ఇండియా” ఉద్యమం మహాన్నత చారిత్రిక మహోద్యమంగా, ప్రజానీకం నాయకత్వం కైశ్రపాలైనా, మహాన్నతంగా, అఖిల పోరాటంగా నడచింది. తత్ఫలితంగా జాతీయ పోరాటం దేశమంతా దవానంలా వ్యాపించింది. కమ్యూనిస్టు రాజకీయ విధానం విశ్వాసంపై సడలిపోయింది. కమ్యూనిస్టు వర్గాలలో గందరగోళం వ్యాపించింది, మా కుర్రవాళ్ళు బురదలోనుండి కిడలజాలకపోయారు అన్నారు జోషి. అంచేత, పార్టీ కాంగ్రెసుతో అవగాహనావకాశాలను చూడవలసి వచ్చింది. దేశమంతటా పార్టీ చేబట్టిన జాతీయ ఐక్యతా ఉద్యమాన్ని యీ లక్ష్యమార్గంలోనే చూడవలసి వుంటుంది. జాతీయ ఐక్యతా ఉద్యమంతోపాటు, కాంగ్రెసుపై నిషేధం తొలగించాలని, కాంగ్రెసు నాయకులందరిని విడుదల చేయాలనే ఆందోళనను కమ్యూనిస్టు పార్టీ చేపట్టింది. పార్టీ నెఫెంబరు 1942న సమావేశం, యిచ్చిన ఉద్యమ ఆందోళన నినాదాలు; మహాత్మాగాంధీ తదితర జాతీయ నాయకులను విడుదల చేయాలి, నిర్బంధ విధానాన్ని అంతం చేయాలి, విధ్వంసం, విద్రోహచర్యలు, అరాచకం ఆపి పేయాలి; కాంగ్రెసుపై నిషేధం తొలగించాలి; సమగ్ర వాస్తవవానికి సంభాషణలు,

భారతదేశరక్షణకు తాత్కాలిక జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటు చేయాలనే నినాదాలు ప్రచారం చేయబడినవి.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ “క్వీట్ ఇండియా” తీర్మానాన్ని “తప్పదారిని వట్టించిన, ప్రమాద భరిత”మైనదిగా విమర్శించి; కాంగ్రెసు తప్పిదాలకు బాధ్యత బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం వహించవలసి వుంటుందని ప్రకటించింది. గాంధీజీపై తీవ్రప్రచార వుద్యమాన్ని చేపట్టింది, కాంగ్రెసుపై విమర్శన వాడిని తగ్గించిపేసింది. విద్రోహ చర్యలకు పాల్పడుతున్న “పంచమాంగదళ” వర్గాలపై, జాతీయవర్గాలలోవున్న అరాచక వాదులపై మాత్రమే విమర్శనను కేంద్రీకరించింది జావహర్ లాల్ నెహ్రూతో చేతులు కలుపుతు యుద్ధ ప్రయత్నాలకు విద్రోహం చేస్తున్న వారిపైనే కేంద్రీకరించింది. సుబాస్ చంద్రబోస్, జపానుతో చేతులు కలుపుతున్న భారతజాతీయ సైన్యంపై సోషలిస్టులపై కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన విమర్శనా వాడిని కేంద్రీకరించింది. దశాబ్దాల తరువాత బోసును, జాతీయ సైన్యాన్ని ఆ విధంగా విమర్శించి వుండవలసిందికాదని, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని, కాగ్నికవర్గ దైనిక పోరాటాలను, వాటి వాడిని కోల్పోవుట సరికాదని, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆమోదించింది.

అయితే, కమ్యూనిస్టు పార్టీ విధానం ముస్లింలీగుతో సుహృద్భావాన్ని కలిగి యుండుటయే, కాంగ్రెసు వ్యతిరేక దృష్టిని పరోక్షంగా వుండుటను చూడగలము. లీగును కాంగ్రెసు సమానస్థాయికి తీసుకొచ్చి, లీగు కోర్కెలను ఆమోదించవలసి పదిగా ప్రకటించుట ఆ అభిప్రాయాన్నే చలవరస్తుంది. ఈ సందర్భంలో కేంద్ర కమిటీ సభ్యుడు సజ్జద్ జహీర్ అభిప్రాయం పేర్కొనవలసి వుంది. “ముస్లింలీగు పెరుగుతు, తన చుట్టూ లక్షల కొలది స్వాతంత్ర్య ప్రియులను సమీకరించుకొనగలుగుట భారత ముస్లిములకు, భారతదేశానికి మంచిది, సంతోషకరమైనది. అభ్యుదయ, ప్రజాస్వామ్య మార్గంలో ముస్లిం ప్రజాసామాన్యాన్ని సమీకరించుకొనగల శక్తి రోజు రోజు ముస్లింలీగు పెంచుకొనుటలో కోట్ల ముస్లిం ప్రజల విముక్తి, కాంగ్రెసు-లీగుల ఐక్యతావకాశాలు సాధ్యపడుతవి¹” అని సజ్జద్ జహీర్ మాట్లాడుటపై అభిప్రాయాన్నే బలపరస్తుంది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ, ముస్లింలీగు, దాని లక్ష్యాల యెడల సానుభూతిని చూపుట కంటే మిన్నగానే వ్యవహరించింది. భారత మతసమన్వయ పరిషత్తురానికి వొక కార్యక్రమాన్ని రూపొందించింది. అది కమ్యూనిస్టుల సిద్ధాంతానికి, లక్ష్యమునకు సరియైనదే అయినా అది లీగు చేయడానికి, చర్యలకు సహకారి అయింది. పార్టీ “జాతుల విధానం” 1940లో మొదట ప్రాథమికంగా కన్పించినా, తదనంతరం పూర్తి సిద్ధాంత రూపాన్ని పొందింది.

1. సజ్జద్ జహీర్. (1944) ఎకేసీ ఫర్ కాంగ్రెస్-లీగ్ యూనిట్. పి.పి.హెచ్. 1944. పే. 20, 86.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1942 మధ్యకు, భారతదేశం అనేక జాతుల కూటమి అని షరతులులేని స్వయంనిర్ణయ హక్కు ప్రతి జాతికి యివ్వబడాలనే అవగాహనకు వచ్చింది జులైలోని చొక ప్రతికూటన “మన జాతుల ఐక్యతకు ఆధారసూత్రమేది? స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని, విడిపోయే హక్కుతోసహా, మన ఉపఖండంలోని అన్ని జాతులకు కలదని గుర్తించుటయే”¹నని స్పష్టం చేసింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర సమితి, నెహ్రేజీలు 1942లో సమావేశమై అధికారి నివేదిక ఆధారంగా రూపొందించిన తీర్మానంలో నూతన పార్టీ రాజకీయ విధానం స్పష్టం చేయబడింది. అందులోని పేరా :

“భారత ప్రజానీకంలోని ప్రతిభాగం ఒక నిర్ణీత ప్రాంతంలో నివసించుచు, ఒకే చరిత్ర, సాంప్రదాయము, సంస్కృతి, ఘనోప్రస్ఫుత్తి ఆర్థిక జీవనం గలవాడని ప్రత్యేకజాతిగ స్వపరిపాలన రాష్ట్రం(State)గా స్వతంత్రభారత యూనియన్ లో లేక ఫెడరేషనులో వుండవచ్చు. వారు కోరేటట్లుయితే విడిపోయే హక్కుగలదు. ఆ విధంగా రేపటి స్వతంత్ర భారతదేశం వివిధ జాతుల స్వపరిపాలిత రాష్ట్రాలు ఫెడరేషన్ లేక యూనియన్ గ వుంటుంది. ఆ విధంగా వతానులు, వర్మిమ పంజాబీలు, శిక్కులు, సింధీలు, హిందూస్తానీయులు, రాజస్తానీయులు, గుజరాతీయులు, బెంగాలీలు అస్సామీయులు. బీహారీలు, ఒరియావారు, ఆంధ్రులు, తమిళులు, కర్నాటకులు, కేరళీయులు, మహారాష్ట్రీలు భారత ఫెడరేషన్ లేక యూనియన్ లో స్వపరిపాలిత రాష్ట్రాలలో వుంటారు.

అంత్య విశ్లేషణ అన్ని జాతులు విడిపోతాయా అన్న ప్రశ్నకు పార్టీ నేరుగా సమాధానం యివ్వలేదు అధికారి. “విడిపోయే హక్కును యిచ్చుట, వాస్తవానికి ఆ హక్కును అందరు వినియోగించమనుటగా గందరగోళము చేయరాదని వాస్తవంగా విడిపోవుటగా నెంచరాదు. అధిక సంఖ్యాకులుగావున్న ముస్లింజాతులు విడిపోదలచుకొంటే విడిపోవచ్చు. అది వారి నివాళదేశం, వారి స్వపరిపాలన రాష్ట్రాన్ని వారు కోరి యేర్పాటు చేసుకొనవచ్చు. ఈ అంశంపై పార్టీ ముస్లింజాతులు కలసి ఒకేజాతి రాష్ట్రం పాకిస్తాన్ గా ఏర్పరచాలని అనలేదు. కాని ఆ అవకాశం వుంది జాతుల స్వయం నిర్ణయం సూత్రములోనే అట్టి అవకాశంవుంది తదనంతరం ప్రతితీర్మానం ప్రకటనపార్టీ దానిని ఆమోదించినట్లుతెలుపుతున్నవి. నెహ్రేజీలు రాజకీయ తీర్మానం ఒకచోట “ముస్లిం స్వాతంత్ర్యం”మని, అక్టోబరు మానిఫెస్టోలో “స్వపరిపాలన” మాటకు బదులుగా “సార్వభౌమాధికారం” అనేమాటను ముస్లిం రాజ్యాన్ని పేర్కొనుట జరిగింది. ఒక సంవత్సరంతరువాత పార్టీ బహిరంగంగా పాకిస్తాన్ ఏర్పాటును బలపరచింది. సజ్జాద్ జాహీర్ కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విముక్తి పాత్రను చూడజాలకపోయిందని విమర్శించి, ముస్లిం స్వయంనిర్ణయం అంటే పాకిస్తాన్ న్యాయసమ్మతం, అభ్యుదయకరమైన జాతీయ కోరికయని సుముఖ

1. ఈ ఉదాహరింపులు, కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా-పే. 214లో పేర్కొనబడినవి. ఎన్, కె. కృష్ణన్. సం. నేషనల్ యూనిటీ ఫర్పే. 24-27.

స్వాతంత్ర్య ప్రజాస్వామ్య అభిప్రాయ ప్రకటన అట్టిదానికొరకే గత కాలమంతా ప్రయత్నించి అనేక కష్టాలను ఎదుర్కొంది" అని వ్యాఖ్యానిస్తూ స్పష్టంగా పాకిస్తాన్ ను బలపరచారు¹.

భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ రాజకీయ పరిష్కారానికి ప్రతిపాదించిన సూత్రాలకు రాయితీలు ఏకపక్షంగా పున్నవనేది స్పష్టం.

అధికౌత్పత్తి ఉద్యమము

జాతీయ ఐక్యతా ఉద్యమములాగానే భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ అధికౌత్పత్తి ఉద్యమము యుద్ధరక్షణ ప్రయత్నాలకు అత్యధిక ప్రయోజనానికి ఉద్దేశించబడింది. కాంగ్రెసు-లీగు ఐక్యత దేశంలోని రాజకీయ శక్తులన్నిటి మధ్య సహకారాన్ని పెంపొందించుటకు ఉద్దేశించబడిన విధంగానే అధికౌత్పత్తి ఉద్యమం అన్ని ఉత్పత్తి శక్తుల సహకారాన్ని పెంపొందించి యుద్ధావసరాలు, ప్రజాదైనిక అవసరాల ఉత్పత్తులను బహుళంగా పెంచి, పాశ్చిమ వ్యతిరేక పోరాటానికి జాతీయ ఐక్యతా, ఆర్థిక పునాదులను బలపరచుటకు ఉద్దేశించబడింది. అదేకాలంలో జాతీయ వర్గాలలో మరో వైపు కార్మిక, కర్షక, మధ్యతరగతి వర్గాలలో పార్టీని విస్తరించుట, బలాన్ని పెంపొందించుటకుకూడ ఉద్దేశించబడింది.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రకమిటి 1942 ప్లీ నం ఆర్థిక పారిశ్రామిక విధానంపై తీర్మానం కార్మికవర్గపు సాంప్రదాయ ప్రయోజనాలను కాపాడుకొంటూ అధికౌత్పత్తి గమ్యంగా విధానాన్ని నిర్ణయించింది. ఆర్థిక సంస్కరణలు, కోర్కెలను వదలి వేసింది. ప్రభుత్వ అసమర్థతను తీవ్రంగా తీర్మానం విమర్శించింది. కొన్ని కనీస కార్మికుల కోర్కెలను కోరింది. సమ్మెలు తక్కువగా జరుగతవని ప్రకటించింది. సమ్మె ఆయుధాన్ని వదలివేయుటకు నిరాకరించింది, మరో మార్గంలేనపుడు సమ్మెలు తప్పవు అని వివరించింది.

సాంప్రదాయ కార్మిక విధానం, అధికౌత్పత్తి వ్యూహం విధానానికి తాను ఇవ్వవలసిన అవసరం 1943 మధ్యకు యేర్పడింది. పార్టీమొదటి కాంగ్రెసులో రణదివె "షరతులతో అధికౌత్పత్తికి మద్దతునిచ్చుట, జాతీయ అతివాద పెడదారి" అగు తుందని "సమ్మెలు గట్టిగా నిరోధించాలి" అన్నారు. ఆర్థిక వివాదాల పరిష్కారానికి త్రైపాక్షిక, కార్మికులు, యజమానుల ప్రభుత్వసంస్థల బోర్డులను యేర్పాటుచేయాలని ప్రతిపాదించారు².

కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆహార అధికౌత్పత్తి విధానం కూడ పారిశ్రామిక విధానపు అవగాహన పంథాలోనే వుంది. భూ సంస్కరణలు అనే సాంప్రదాయక కోర్కెను వదలివేయుట జరిగింది. భూస్వాములు, గ్రామీణ వ్యాపారులతో అధిక ఆహారౌత్ప

1. జె నె డి ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ వైండ్ మిల్లర్ (1958) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా పే. 214-215

2. రణదివె, బి.టి. (1943) కార్మికవర్గం జాతీయ రక్షణ పి.పి.హెచ్. 24 పే.

త్తికి సహకరించమని రైతులను కోరుతు, “ప్రజా-ఆహార కమిటీల”ను యేర్పరచి ఒక్క నిల్వదారులతోపాటు అందరికీ యిబ్బంది కలిగించుట జరిగింది. వ్యాపారులకు “న్యాయమైన లాభాలను,” రైతులకు న్యాయమైన ధరలను వంటలకు” గ్యారంటీ చేయాలనే వ్యవసాయ విధానాన్ని ప్రకటించింది

అధికోత్పత్తుల ఉద్యమం “పార్టీ కార్యక్రమాలన్నీ అత్యధిక, అర్థిక తోడ్పాటును యుద్ధరంగానికి యివ్వనిచో చెప్పే మాటలన్నీ వొట్టి కబురులే” అని జోషీ, వుద్యమ ప్రాధాన్యతపై వ్యాఖ్యానించారు. అధికాహారోత్పత్తి వుద్యమంపై కేంద్ర కమిటీ సభ్యులు సర్దేశాయి “అధి ఆహారోత్పత్తి రంగంలో పార్టీ సరియైన విధానాలకు, విజయాల కొలమానము, ఆ రంగంలో, పార్టీ సంఖ్యాబలం, రాజకీయ ప్రాబల్యము యెంతగా అభివృద్ధి చెందిందనది” అని స్పష్టం చేసారు. అంతేగాక, “అధికోత్పత్తి ప్రచారోద్యమం ద్వారా పార్టీ అభివృద్ధికి, నిర్మాణానికి ప్రయత్నించుట” సెక్షేరియనిజంగా యెంచరాదన్నారు.¹

నూతన విధానాల ఫలితాలు :

కమ్యూనిస్టు పార్టీ తమ శక్తి, యుక్తుల అన్నిటిని “ప్రజాయుద్ధ” విధానాన్ని, ఎత్తుగడలను అమలుచేయుటలో రోజు రోజుకు కష్టాలను, ప్రతిఘటనను, నిరోధకతను, దాని ద్వేయాలను సాధించుటలో ఎదుర్కొనవలసి వచ్చింది. కాంగ్రెసు సామాన్య భారత ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రకటించుట, యుద్ధ ప్రయత్నాలను వ్యతిరేకించుచున్నది. ఆ విధంగా కమ్యూనిస్టుల లక్ష్యమైన పాశ్చాత్య వ్యతిరేక పోరాటానికై జాతీయ ఐక్యత సాధించబడలేదు. కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగుల వైఖరి, లక్ష్యం మాలి కంగా వైరుధ్యంగా ఉన్నవి. ఆ విధంగా కమ్యూనిస్ట్ ఎత్తుగడలైన, కాంగ్రెసు-లీగు ఐక్యత ఏర్పడలేదు. తదనంతర సంవత్సరాలలో ముస్లింల ప్రజాసామాన్యంలో జాతుల స్వయంనిర్ణయ సిద్ధాంతాన్ని ప్రచారంచేసి ఎంతటి అభిమానాన్ని చూరగొంది, స్పష్టంగా కనిపించదు, సమ్మెలను ప్రోత్సహించనందున కొంతవరకు అధికోత్పత్తికి తోడ్పడి వుండవచ్చు కాని పార్టీ అర్థికరంగంలో పారిశ్రామిక, వ్యవసాయ రంగాలలోని ఎత్తుగడలు కార్మికులు, కర్షకులు తదితర మధ్య తరగతి వర్గాలలో పార్టీ శాశ్వతంగా తన స్థానాన్ని బలపరచుకొనుటకు, విస్తరణకు పువయోగపడినట్లు కన్పించదు. ఫ్రేడు యూనియన్, కర్షక వుద్యమాలలో నిర్మాణరీత్యా గణనీయమైన విజయాలను సాధించుట, ప్రత్యర్థి వర్గాలు లేనందున లభించినవే

కమ్యూనిస్టు పార్టీ యుద్ధకాలంలో అవలంబించిన విధాన ప్రధాన ఫలితం జాతీయోద్యమం, కాంగ్రెసునుండి దూరమగుట, దీనిని అధిగమించుటకు యుద్ధపు చివర రోజులలో కనీస సంబంధాలను కలిగియుండే ఆశతో కొన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా, మరోవైపు కాంగ్రెసు కార్యకర్తలలో, వారి ననుసరించే ప్రజాసామాన్యంలో కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకత, ప్రతిఘటన యెక్కువైంది. కమ్యూనిస్టులు యింకా కాంగ్రెసులోనే ఉన్నారు. సంస్థ ఆఫీసులలో ముఖ్య కార్యకర్తలుగాను ఉన్నారు. రష్యా ప్రయోజనాల

రక్షణకై, జాతీయోద్యమ ప్రయోజనాలకు ద్రోహం చేసిందని, కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక ప్రచారం జాతీయపర్గాలలో కొనసాగింది.¹, బొంబాయి రాష్ట్ర కమిటీ ప్రచారణ "కమ్యూనిస్టులు, ఎప్పుడో వాకప్పుడు కాంగ్రెసులోని ప్రతిపర్గాన్ని విమర్శించి, నిండా ప్రచారం చేసారు" అని ప్రకటించింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ రహస్యంగా బ్రిటిషు అధికారవర్గంతో సహకరిస్తుందనే అనే అనుమానంతో కూడ జాతీయ కాంగ్రెసుతో సంబంధాలు విచ్ఛిన్నమయ్యాయి. భారతదేశంలోని అనేక వ్యక్తులు, సర్ రెజినాల్డుకు పి. సి. జోషీ వ్రాసిన లేఖ అని ప్రతిని ప్రకటించాయి ప్రభుత్వం నుండి ఆర్థిక సహాయం లభించుచున్నదని, ముస్లిం లీగుతో రహస్య వాప్పందం పార్టీ చేసుకొన్నదని, కాంగ్రెసును అనేక విధాల క్రిందికి లాగుతున్నదని ప్రచారం సాగింది. పార్టీ లేఖ విషయాన్ని ఖండించింది, పోర్టరీ అంది దాని వాస్తవికత అనుమానాన్నదము. బహిరంగంగానే బ్రిటిషు యుద్ధ ప్రయత్నాలను, స్వయం నిర్ణయసూత్రం అనే పేరుతో పరోక్షంగా ముస్లింలీగును ఇలవరచుటలో రహస్యం యేమీలేదు. అయితే, పార్టీ నుండి బయటకి వెళ్ళిన, సోలి బాల్లివాలా, మాజీపార్టీ కేంద్ర కమిటీ సభ్యుడు తన రచనలలో యీ నిందలు పేయుటతో కొంత ప్రచారం లభించింది.

"జాతీయ కాంగ్రెసులోని అత్యధికులలో కమ్యూనిస్ట్ వ్యతిరేకత బలంగా వున్నదని²" 1944 చివరకు జోషీ గుర్తించక తప్పలేదు. అనేక రాష్ట్రాలలో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీలు, అసెంబ్లీలలో కమ్యూనిస్టులు బాధ్యతా కార్యకర్తలుగా వుండ రాదని తీర్మానాలు చేసాయి. ప్రతిస్పందించిన జోషీ కాంగ్రెసును పొగుడుతూ, సత్సంబంధాలను పునరుద్ధరించమని విజ్ఞప్తి చేసారు. "కాంగ్రెసే భారత స్వాతంత్ర్య పతాకాన్ని ప్రతిష్టించింది. కాంగ్రెసు నాయకులనుండే మేము ప్రాథమిక దేశభక్తి పాఠాలు నేర్చుకొన్నాం, ఈ రోజు కాంగ్రెసువాదులతో భుజం భుజం కలిపి పోరాడే అవకాశం లేకుండా చేస్తున్నారు. మాకు కాంగ్రెసు మాతృసంస్థ, దాని నాయకులు మాకు పితృ సమానులు, దాని అనుచరులు సోదర పోరాటవాదులు³" అని జోషీ విజ్ఞప్తి చేసారు.

కాంగ్రెసు-కమ్యూనిస్ట్ సంబంధాలు విషమించాయి. వాటిని పునరుద్ధరించు ప్రయత్నంగా గాంధీజీని కలుసుకొని సంతాపణలు జరిపారు. జోషీ చొరవకీస కొని "గౌరవాభివందనాలతో" గాంధీజీకి "భారత ప్రజల దేశభక్తి సంస్థనాయకుడు ప్రజా ఆచే అత్యధికంగా ప్రేమించబడు" నాయకుడు అని వ్రాశారు. సంతాపణల తరువాత గాంధీజీ కొన్ని ప్రశ్నలు లేవనెత్తి సమాధానాలు అడిగారు. "ప్రజా యుద్ధం" అంటే యేమిటి వివరించవన్నారు. జోషీ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ అవగాహనను వివరించారు. పార్టీ

1. పెండుల్కూర్, ఎ. జి. (1945) ఎ నేషన్ బైచేయిడ్. ఎ కేన్ ఎగనెస్ట్ కమ్యూనిస్ట్. పే. 3.

2. దీనితోపాటు 1, 2. రిఫరెన్సులు. కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా-పే 218-19 లోని ఉదహరింపులు.

3. అదే.

అదే.

పే. 220.

నిధిపనులు, ఖర్చులువగై రాలు ఆడిట్ చేయబడుతున్నవా అని అడిగి దానికి జోషి రాజ కీయపార్టీల అక్కొంటు ఆడిట్ చేయించే సాంప్రదాయంలేదని గాంధీజీగాని, గాంధీజీ ప్రతినిధియైనరైనాగాని పరిశీలించవచ్చని విన్నవించారు. సమ్మె నాయకులు అరెస్టు కాబడుటకు కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రభుత్వానికి సహాయపడినదా అన్నప్రశ్నకు నేరుగా సమాధానమివ్వ నిరాకరించి గాంధీజీని యన్. యం. జోషి, అఖిప్రాయంపై మీ నిర్ణయం చేసుకొనండనికోరారు. కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెసు వ్యతిరేక దృష్టితో కాంగ్రెసులో ప్రవేశించారా అన్నప్రశ్నకు హక్కుగాను, “ఉన్నతగౌరవంగాను” యెంచి కాంగ్రెసు సభ్యత్వం స్వీకరించామన్నారు. మీ పార్టీవిధానం విదేశాలచే డిక్లేటు చేయ బడుతున్నదా అన్న ప్రశ్నకు “అన్ని కమ్యూనిస్టుపార్టీలకు ఒకే సిద్ధాంతంపై విశ్వాసాలున్నవి. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ తన ప్రజా ప్రయోజనాలను ప్రపంచ ప్రజలను తాను అర్థం చేసుకొన్న విధానమునుండి తన విధానాన్ని తానే నిర్ణయించుకొంటుందని ప్రత్యుత్తరం వ్రాశారు. అంతేగాక గాంధీజీ ప్రశ్నలు మమ్ము “బంధించాయి” కారణం “ముందుగానే యేర్పరచుకొన్న దురభిప్రాయాలను కలిగివున్నవి “అని అన్నారు. గాంధీజీ “నాకు దురభిప్రాయాలున్నవి. నాతో ప్రశాంతంగా నీకు చేతనైనంత బాగా వాటిని తొలగించు” అని వ్రాసారు. అదే కాలంలో జోషి సమాధానాలన్నిటిని త్రోసిబుచ్చారు. “ప్రజాయుద్ధ” సిద్ధాంతం తప్పుదారిని పట్టించేదిగా వుంది” అని గాంధీజీ వ్రాశారు. పార్టీ నిధుల విషయమై జోషి విశ్వాసాన్ని అంగీకరిస్తున్నారు జోషి వ్రాసిన వాటికి నిర్దిష్ట ఆధారాలు కావాలన్నారు గాంధీజీ. గాంధీజీ రాజ కీయ విషయం తరువాత వదలి నీతిరాహిత్యం, మాంసభక్షణ, ఖాదీధరించకపోవుట, అహింసకాక హింసావాదాన్ని చేబట్టు అనే విషయాలనుగూడ లేవనెత్తారు. చివరకు కమ్యూనిస్టుపార్టీ తానుతీర్పుచెప్పజాలనని, ఆ సాక్ష్యాధారాలుగల కాంగ్రెసే పరిశీలించి తగునిర్ణయం చేయగలదన్నారు. గాంధీజీని, కాంగ్రెసును కమ్యూనిస్టుపార్టీ శాంత పరచజాలకపోయింది. కాంగ్రెసుతో సత్సంబంధాలు నెరపుట కష్టసాధ్యమైంది.

యుద్ధానంతరం, కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ నెహ్రూ, వల్లభాయ్ పటేల్, గోవిందవల్లభ పంత్ లతో ఉన్నతస్థాయి సబ్ కమిటీని ఏర్పాటుచేసి, కాంగ్రెసులో కమ్యూనిస్టుల కార్యక్రమాలను, చర్యలను పరిశీలించవలసిందిగా కోరింది. కమిటీ త్వరగానే కాంగ్రెసు విధానాలకు వ్యతిరేకంగా పనిచేశారని ఎందుకొరకు వారిపై క్రమశిక్షణా చర్యను తీసుకొనరాదో సంజాయిషీ చెప్పకొనవలసిందిగా కోరింది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ సాధారణ కాంగ్రెసు సభ్యులుగావున్న కమ్యూనిస్టుల అందరిని కాంగ్రెసుకు రాజీనామా చేయవలసిందిగా కోరింది.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీలోని కమ్యూనిస్టు సభ్యులు కమిటీ అడిగిన సంజాయిషీకి సుదీర్ఘ సమాధానాన్ని రెండు సంపుటాలుగల పుస్తకాలుగ ప్రకటించారు. సబ్ కమిటీ నివేదికపై ఆధారపడి అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ, కమ్యూనిస్టులను కాంగ్రెసునుండి తొలగించింది.

సంయుక్త స్వాతంత్ర్య సంఘటన

కమ్యూనిస్టు పార్టీపై నిషేధం జూలై 1942లో తొలగించారు. ప్రథమ భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసు బొంబాయిలో మే-జూన్ 1943లో జరిగింది. “జాతీయ రక్షణకు జాతీయ ప్రభుత్వం, జాతీయ ప్రభుత్వానికై జాతీయ ఐక్యత” అనే పూహాన్ని సరిగానే రూపొందించింది. ప్రపంచ పాశ్చిమ వ్యతిరేక “ప్రజాయుద్ధం” ధోరణిలో, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని వాయిదా వేసింది. జాతీయ, అంతర్జాతీయ కర్తవ్యాలను మేళవించుటలో వైఫల్యమైంది. అవసరమైన చోట్ల పరిమిత సమ్మెలు, పోరాటాలు జరుపక, సామ్రాజ్యవాద దౌర్జన్యానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజలు రెచ్చిపోయి చేసిన విధ్వంసనాన్ని “పంచమంగదళ” చర్యలుగా చిత్రించుట, స్టాలిన్ గ్రాడు యుద్ధం తరువాత వచ్చిన ప్రధాన మలుపును గమనించి పట్టువిడుపుల ఎత్తుగడలను నిర్ణయించుటలో పార్టీ విఫలమైంది. వీటితోపాటు జాతీయ స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని పొరపాటుగ పాకిస్తాన్ కు అన్వయించుటతో జాతీయ ప్రధాన ప్రపంతి నుండి విడివడి దూరమగుట జరిగింది.

పార్టీ యంతటి అననుకూల వాతావరణంలో అచంచల విశ్వాసంతో దైనం దిన సమస్యలతోపాటు రాజకీయ సమస్యలను జోడించి, శక్తివంతమైన ప్రజోద్యమాల నిర్మించి, ఆహారసమస్యపై ప్రభుత్వ వ్యతిరేక పోరాటాన్ని సాగించింది, అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు సభ్యత్వం 1943లో 3 లక్షలు కాగా 1945లో 5 లక్షలకు పెరిగింది. కిసాన్ సభ సభ్యత్వం 1943లో 3 లక్షలు కాగా 1945 లో 8 లక్షలకు పైగా పెరిగింది. అదే విధంగా విద్యార్థి, మహిళ, యువజన సంఘాల సభ్యత్వం, ప్రజానాట్య మండలలు గణనీయంగా అభివృద్ధి చెందాయి.

కాంగ్రెసు నాయకులు 1945లో విడుదలైనంతరం సాగించిన కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక ప్రచారదాడులను, ఆత్మ విశ్వాసంతో పార్టీ సభ్యులు, నాయకత్వం త్రిప్పి కొట్టగలిగింది. ప్రజాసమస్యలను చేబట్టి ప్రజా వుద్యమాలను నిర్మించుచు ప్రజలలో నిలబడి, విస్తరించిగలిగింది.

యుద్ధానంతర ప్రజావెల్లువ :

సోవియట్ రష్యా, మిత్రపక్షాల విజయంతో యుద్ధానంతరం ప్రపంచమంతటా ప్రజోద్యమాల వెల్లువ ప్రారంభమైంది. అందులో భాగంగానే కార్మికుల సమ్మె పోరాటాలు వెల్లువగా సాగాయి. కార్మికుల సమ్మెలవలన 1945లో మొత్తం 70 లక్షల 62 వేల కార్మికులు పాల్గొనగా, 33 లక్షల పనిదినాలు, 1946లో 19 లక్షల 62 వేల మొత్తం కార్మికులు పాల్గొనగా 127 లక్షల పనిదినాలు, 1947లో 18 లక్షల 41 వేల కార్మికులు పాల్గొనగా 165 లక్షల 63 వేల పనిదినాలు పరిశ్రమలు నష్టపోవుట జరిగింది. యుద్ధానంతర కార్మికోద్యమ వెల్లువ వీటినిబట్టి స్పష్టం కాగలదు.

గోల్డెన్ రోడ్ లో నెహ్రూగారు 1946లో బ్రహ్మాండమైన రైల్వే కార్మికుల సమ్మె జరిగింది. అదే నెలలో సరిహద్దు రాష్ట్రాలలో రైల్వే సమ్మె, అఖిల భారత పోస్టల్ సమ్మె జరిగాయి. అనేకచోట్ల ఉద్యోగులు, విద్యార్థులు సమ్మెలలో చేరారు. అర్థిక

సమ్మెలు రాజకీయ పోరాటాలుగ వరివర్తన చెందాయి. కొన్ని ప్రాంతాలలో పోలీసులతో ప్రజలు సాయుధ ఘర్షణలువడ్డారు. బ్రిటిష్వారి కుట్రలతో కొన్ని నగరాలలో మతకలహాలు చెలరేగాయి.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వం 25 డిసెంబరు 1945న భారత సైన్యాన్ని ఇండోనేషియాలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక తిరుగుబాటును అణచివేయుటకు పంపుటకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ప్రదర్శనలలో అనేక నగరాలలో పోలీసులతో ప్రజలు ఘర్షణలువడ్డారు. భారత జాతీయసైన్యపు (ఐ ఎన్ ఏ) అధికారులైన సెగాల్, ఢిలాన్, షానవాజీలను నవంబరు 1945లో రెడ్ పోస్ట్ లో విద్రోహనేరానికి విచారణ మొదలు పెట్టగానే విస్తార ప్రాంతాలలో ఉద్రేకపూరిత ప్రదర్శనలు జరిగాయి. కాంగ్రెసు వారి తరపున డిఫెన్సు కమిటీ యేర్పాటు చేసింది. ముస్లింలీగ్ మిన్నకుంది. కఠిన శిక్షలను ప్రకటించుటతో ముస్లిం ప్రజానీకం ప్రజాప్రదర్శనలలో పాల్గొంది. కలకత్తాలో నవంబరు 22న ప్రజాప్రదర్శన పోలీసుల దౌష్ట్యానికి గురియగుటతో ఘర్షణలు, వీధి పోరాటాలు, బారికేడ్లు నిర్మాణాలు జరిగాయి. మునిసిపలు కార్మికులు సమ్మెజేసారు. ఒక మిలిటరీ వ్యానును తగులబెట్టారు. గవర్నరు కె సీ తెల్ల సైన్యాన్ని రంగంలోనికి దించాడు. ప్రజలు చొక్కా శరత్ చంద్రబోస్ విజ్ఞప్తితో మాత్రమే వెనుకకు తగ్గారు. పోలీసులతో బొంబాయి, మదుర యితర నగరాలలో ఘర్షణలు జరిగాయి.

కెప్టెన్ అబ్దుల్ రషీద్ కు ఫిబ్రవరి 1946న కఠినశిక్ష విధించుటతో పోలీసులతో నూతన సంఘర్షణలు ప్రారంభమైనాయి. కలకత్తా, ఢిల్లీ, బొంబాయి, పెషావర్, మీరట్ లలో మతకలహాలున్నప్పటికీ ఐక్యప్రజాపోరాటాలు ప్రారంభమయ్యాయి. బ్రిటిషువారు, వారి యేజంట్లు యెన్నోచోట్ల మతకలహాలను రేకెత్తించినప్పటికీ, హిందూ-ముస్లిం ప్రజా సామాన్యం ఐక్యపోరాటాలు సాగించింది. ప్రజాప్రదర్శనలు మిన్నుముట్టాయి. సమ్మె పోరాటాలు యెక్కువై తీవ్రం కాజొచ్చాయి.

జమీందారుల, పూజ్యులు భూస్వాముల దోపిడికి వ్యతిరేకంగా కొలు తగ్గింపుకు, పంటలో భాగానికి, గిరిజనుల దోపిడికి వ్యతిరేకంగా యు. పి. బీహార్, బెంగాలు, పశ్చిమ బెంగాలు, పాటియాలా, తెలంగాణా, మలబారు, తమిళనాడులలో రైతు పోరాటాల వెల్లువ పుధృతమైంది. మధ్యయుగపు భూస్వాముల వ్యతిరేక పోరాటాలతో పాటు కాశ్మీర్, హైదరాబాద్ తిరువాన్కూర్, కోచ్చిన్ లలో ప్రజా పుద్యమాలు, పున్నప్రవాళయార్, చారిత్రాత్మిక తెలంగాణా సాయుధ రైతాంగ పోరాటాలలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రధానపాత్ర వహించింది. తిరువాన్కూర్ లో 23 అక్టోబరు 1946న సార్వత్రిక సమ్మెపై కాల్పులు జరిగాయి, 27న మార్షల్ లా ప్రకటించారు. వై లార్ కార్మికులపై చుట్టుముట్టి కాల్పులు జరుపగా 400లు చనిపోయారు.

దేశభక్తుల, స్వాతంత్ర్య ప్రియుల పుద్యమ వెల్లువ ప్రభావం పోలీసులు, పైనికులు వైమానిక, నావికా సైన్యాలమీద, సిగ్గులు దళాలపైనా పడి వారిని ప్రభావితమను గావించింది. జనవరి 1946న 1500 మంది వైమానికులు సమ్మెచేశారు. చరిత్ర ప్రసిద్ధికెక్కిన రాయల్ ఇండియన్ నేవీదళాల సమ్మె తల్వార్ నౌకపైన

బ్రిటిషు ఆఫీసర్లు వర్ణ వివక్షత తలచిరును ప్రవర్తనతో సాయుధ తిరుగుబాటుగ రూపొందింది. ఫిబ్రవరి 18న వ్యాప్తిచెంది, 19వ తేదీకి 20 వేలమంది సమ్మెలో చేరారు. సమ్మె కమిటీనాయకుడు ఖాన్ కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టు, ముస్లింలీగు మూడు జండాలు కట్టారు. నావికాసమ్మె బొంబాయినుండి థాణా, కరాచి, కలకత్తా, విశాఖ వట్టణం వ్యాపించింది. నావికాసైన్యం మొత్తం ఫిబ్రవరికి సమ్మెలో చేరింది. తెల్ల సైన్యాన్ని పిలిచారు. సంఘర్షణలు, కాల్పులు జరిగాయి. బొంబాయిలో 21న హర్తాకో లేక సార్వత్రిక సమ్మె జరిగింది. కార్మికుల విద్యార్థుల సమ్మెలతో ప్రజాప్రదర్శనలతో ప్రజలు సైనికులకు సానుభూతిని, సహకారాన్ని అందించారు. ఫిబ్రవరి 23న తెల్ల సైనికులు రక్తపాతం జరిపారు. ప్రజలు బారీకేడ్సు నిర్మించారు. 23, 24 తేదీలలో జరిగిన రక్తపాతంలో 270 మంది నిరాయుధులైన ప్రదర్శకులు మరణించారు. గాయపడినవారు 1700 మంది జబల్ పూర్ లో సైనికసిగ్నల్స్ సమ్మెలో చేరారు. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే బ్రిటిషు నావికాసైన్యాధిపతి మొత్తం నావికా సైన్యాన్ని నావలను సముద్రగర్భంలో ముంచేస్తానని ఠెదిరించాడు. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు మౌలానా అజాద్, వల్లభాయి పటేలును బొంబాయి పంపించారు పటేలు-జిన్నాల విజ్ఞప్తులపై నావికా సైనికులు ఆయుధాలు అర్పించి నిరాయుధులయ్యారు. కార్మిక వర్గం, విద్యార్థిలోకం విప్లవ నావికాసైన్యానికి మద్దతుగా నిలబడుట చారిత్రాత్మక ప్రాముఖ్యతకలిగి. సువర్ణాక్షరాలతో లిఖింపబడిన చరిత్ర. అదే విధంగా నావికా సైన్యానికి మద్దతుగా వైమానిక వదాతి దళాలు ఐక్యతను ప్రదర్శించునట్లు ప్రయత్నించింది మౌక్త కమ్యూనిస్టుపార్టీయే. చరిత్ర స్వర్ణపుటలలో లిఖింపబడివుంది.

సోవియట్ సైన్యం అవగాహన

యుద్ధం ముగింపుకు వచ్చునప్పటికి భారత జాతీయోద్యమం భగ్గునమందే అగ్నిగుండంలా వుండి కాంగ్రెసు అగ్రనాయకత్వంలో ఆత్యధికులు మార్క్సి, ఏప్రిల్ 1945కు రెండు సంవత్సరాలపైగా జైలులోవుండి పిడుదలకాబడ్డారు. నెహ్రూ వ్రాసినట్లు “కోపం, ద్వేషం, ఉద్రేకాల ఉన్మత్తత ప్రకౌపించిన రాజకీయ వాతావరణం” వుంది. రాజకీయ ప్రతిష్టలనతో జాతీయోద్యమం నిరాశ, నిస్పృహ, దర్శకత్వం లేక గందరగోళంలో పడివుంది. కాంగ్రెసు ముస్లింలీగుల మధ్యగల భేదాభిప్రాయాలను పరిష్కరించునిమిత్తం గాంధీ-జిన్నాలు జరిపిన సంప్రదింపులు విఫలమయ్యాయి చర్చిల్ ప్రభుత్వం బ్రిటిషు పార్లమెంటులో రాజకీయ విధాన ప్రకటనచేస్తూ ఎటు వంటి చొరవను ప్రదర్శించలేదు. కాని 1942 నాటి క్రిప్స్ ప్రతిపాదనలను పునరుద్ధరించింది పై స్రాయ్, భారత రాజకీయనాయకుల మధ్య తదుపరి సంభాషణలు విఫలమగుటతో భారతప్రజానీకంలో అభిప్రాయాల అగ్నికి వాయువు తోవైనట్లు అయింది. ఇంతలో ఇంగ్లండులో లేబరు ప్రభుత్వం వచ్చి భారతీయులకు స్వపరిపాలనను భారతీయులకు అప్పజెప్పుతామని ప్రకటించింది. ఆ మార్గంలోనే రాజ్యాంగ నిర్ణయసభకు పై స్రాయ్ కేంద్ర, రాష్ట్ర శాసనసభలకు ఎన్నికలు ప్రకటించారు. ఎన్నికలు 1945 - 46 శీతాకాలంలో జరిగి, హిందూ మతస్తులపై ఆధిక్యతను కాంగ్రెసు కలిగియున్న

దని, ముస్లిం ప్రజానీకం తరపున మాట్లాడే హక్కు ముస్లింలీగుకు కలదని స్పష్టమైంది. ఈ విధంగా కాంగ్రెసు ముస్లింలీగులు రెండూ తమతమ బలమైనస్థానాలనుండి ప్రత్యర్థులుగా నిలబడినవి.

బ్రిటిషు లేబరు ప్రభుత్వ స్వాతంత్ర్య వాగ్దానం, భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట వెల్లువలను యేమాత్రం సమసిపోవునట్లు చేయజాలక పోయినదనుటకు ఫిబ్రవరి 1946నావికాతిరుగుబాటు తదనంతర ఘటనలు తెలిపాయి. యుద్ధానంతర మాసాలలోని భారతదేశ ఘటనలకు సోవియట్ యూనియన్ చాలా మామూలుగానే స్పందించింది. సాంప్రదాయకంగా వర్గప్రాతిపదికపై స్పందించి, విప్లవ పోరాటాలకు ఉత్తేజకరమైన మార్గదర్శకత్వాన్ని యివ్వజాలకపోవుటయే గాక, అస్పష్టంగా, అతిజాగ్రత్తగా వ్యాఖ్యానించింది. బెర్లిన్ యే నిమిషంలోనైనా మూడో ప్రపంచ యుద్ధానికి నాంది ప్రస్తావనకావచ్చనే పూహాగానాలు, పశ్చిమ దేశాలలో వినవస్తున్నా, ఫసిఫిక్ లో జపాన్ పరిస్థితి క్లిష్టంగావున్నా చైనా, ఆసియాలో వలస విప్లవ పోరాటాలు విజృంభణ కొనసాగుతున్నా దృష్ట్యా చైనా, సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీలు ఆలోచించక పోవుట, చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీకి జంగై షేక్ తీవ్రవిస్తృత దండయాత్రలు సాగించునపుడు, సంప్రదించుట జరిపి రాజీ చేసుకొనమని సలహా యిచ్చుట తెలిసినపుడు ఆశ్చర్యం కలుగజేయదు. అంతేగాక యుద్ధానంతరం యూరపు కమ్యూనిస్టుపార్టీలకు ఆయాదేశాలలోని యుద్ధానంతర బూర్జువా ప్రభుత్వాలకు సహకారాన్ని అందించమని యిచ్చిన సలహా అందరకు తెలిసివున్న విషయము. సాంప్రదాయకంగా, ఫాషిజం ఓటమితోపాటు ఆయా దేశాలలోని బూర్జువా వర్గాలపై విజయాన్ని సాధించి, అధికారాన్ని స్వాధీనం చేసుకొనవలసిన వ్యూహం, ఎత్తుగడలు లోపించుటకు యుద్ధానంతరం మిత్ర రాజ్యాలు శాంతి కాపాడగలవని, బూర్జువావర్గాల, కమ్యూనిస్టుల సహకార పునర్నిర్మాణాల కార్యక్రమాలకు అలాగే కొనసాగగలదనే అతిగా అంచెనా పేయుటస్పష్టం. యూరోపియన్ కమ్యూనిస్టుపార్టీల సమావేశంలో జడనోవ్ 1947లో నూతన రాజకీయ సిద్ధాంతం ప్రతిపాదించువరకు ఆ వైఖరి అలాగే కొనసాగింది. ఈ అవగాహన వచ్చుటకు ప్రాన్సు, ఇటలీలలో మంత్రివర్గాలనుండి కమ్యూనిస్టులను త్రోసిపేయువరకు ఈ విజ్ఞత కలుగపోవుటయే విచారించవలసినది.

వలసదేశాల విధానాలయెడల సోవియట్ వైఖరి, సామ్రాజ్యవాదము, ఐక్య రాజ్య సమితుల యెడల బ్రతులకులోనై వున్నది. ఐక్యరాజ్యసమితి ధర్మకర్తృత్వంలో భారతదేశాన్ని వుంచాలనే కొన్ని సామ్రాజ్యవాద దేశాల ప్రతిపాదనలను సోవియట్ సుముఖంగా ఆలోచించుటకు అమోదించింది. ఆసియా అధ్యయనశాఖ ముఖ్యుడు ఇ. యుకోవ్, ధర్మకర్తృత్వ ప్రతిపాదనను అమోదించుట, బ్రిటిషు, అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాద శక్తులు అట్టి విధానాన్ని తమ ప్రయోజనాలకు వినియోగించగల అవకాశాలు యొక్కువగలవని హెచ్చరిక మాత్రం చేశాడు¹. సంవత్సరం

1. ఇ. యుకోవ్, (1945) "ది కలొనియల్ క్వచెస్ ఎట్ ది ప్రజెంట్ స్టేజ్"

మార్క్సిస్టు మిసెలెని, బొంబాయి, || మే 1945. పే. 118-119. వార్ అండ్ వర్కింగు క్లాస్ (మాస్కో) మార్చి 15, 1945, పే 5-10 నుండి పునర్ముద్రితము

తరువాత యుకోవ్ వలన దేశాల సమస్యలు వాటిని పరిష్కరించుటకు సూత్రాలను తెలుపుతు ఐక్యరాజ్య సమితి ధర్మకర్తృత్వంలో వలన దేశాలనుంచుట ఆదర్శవంతమైనది కాదని అంటూనే వలనలు ధర్మకర్తృత్వంలో “వలసల పురోగమనాభివృద్ధి త్వరితంగా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మార్గంలో జరుగగలదని”¹ ప్రకటించారు. వలస సమస్యలపై లెనిన్ అవగాహనలతో సాంప్రదాయక విమర్శనను విడనాడి “ప్రజా స్వామ్యం ముందుకుతీసుకొనిపోయే” ఆంగ్లో-అమెరికన్-సోవియట్ సంకీర్ణ ఆధ్వర్యంలో రూపొందిన ఐక్యరాజ్య సమితి అట్లాంటిక్ చార్టర్ ను అనగా ధర్మకర్తృత్వ విధానాన్ని వలసలకు వర్తింపజేయాలని కోరాడు. అదే కాలంలో ఎ, డయకోవ్ “ఐక్యరాజ్య సమితి సభ్యదేశమైన ఇండియాకు స్వయంనిర్ణయాధికారము లేకుండుట విషాదాంతం”² “మన అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. అంతేకాక “వలసలలో సాధారణ రాజకీయ హక్కులు లేకుండుట, అంతర్జాతీయ శాంతి భద్రతలకు మరిన్ని అడ్డంకులను సృష్టించుతుంది” అని వ్యాఖ్యానించారు.

సోవియట్ రచయితలలో ఆసియాలో సామ్రాజ్యవాద విధానాలపై ఒక రచయిత వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయం. భవిష్యత్కాలంలో వలసల యెడల సోవియట్ వైఖరికి మార్చికాంక్షమైంది. యుకోవ్ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యంతో పాటు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం పొందనిచో సార్వభౌమాధికారాన్ని మామూలుగ యిచ్చుట, “వలసలలో సాగే దోపిడి బానిసత్వాలకు మునుగువేయుట మాత్రమే అగుతుంది” అన్నారు. ఫిలిప్పైన్స్ లో అమెరికా సామ్రాజ్యవాదం అనుసరించే విధానమిదేనని అన్నారు. భారత దేశీయ సమస్యలపై తాత్కాలిక అభిప్రాయాలనే సోవియట్ రచయితలు వెలిబుచ్చారు. భారత దేశానికి చొక సాధారణ పంధాను, వ్యూహాన్ని సూచించినా ఎత్తుగడలలో అస్పష్టతయే చోటుచేసుకొన్నది. యుద్ధం అంతం కాకముందే యుద్ధానికి పూర్వం అనుసరించిన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వ్యూహాన్ని భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ అనుసరించాలనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. అంటే, భారత బూర్జువావర్గంతో సహకారాన్ని నెరపాలని, “సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విముక్తి పుద్యమంలో భారత దేశంలోని అన్ని వర్గాలకు పాత్ర వుందని, మినహాయింపు వ్యూడలు రాజులు” బడా బూర్జువావర్గంలోని చొక శత్రువు అని”³ స్పష్టం చేసారు.

గతంలోని “ఐక్య సంఘటన పంధా”కు 1945-46లోని సోవియట్ వైఖరి, జాతీయ విముక్తి పుద్యమం, జాతీయ కాంగ్రెసులో ప్రతిబింబించుచున్నదని చెప్పి

1. ఇ. యుకోవ్. (1945) ది డిపిట్ ఆఫ్ ఇంపీరియలిజం అండ్ ది నేషనల్ లిబరేషన్ స్ట్రగిల్ ఆఫ్ ది పీపిల్స్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్ ఏసియా బోల్షివిక్, డిసెంబరు 1945. పే 85 86. ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ లు “కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా”లో పే. 225లోని ఉదహరింపులు.
2. ఎ. డయకోవ్. (1946) “యుద్ధానంతర భారతదేశం” న్యూత్రైమ్స్, జనవరి 15, 1946 నుండి పై సుదహరించిన దానిలో పే 226లో పేర్కొనబడినది.
3. అదే పే. 226.

యూండలేదు, పైగా భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ అనుసరించుతున్న “కాంగ్రెసు-లీగు ఐక్యత” అనే విధానానికి ఆమోద ముద్ర వేయలేదు. అంటే మౌలిక ఎత్తుగడల విషయమై, సోవియట్ ప్రకటనలో స్పష్టమైన సూచనలు లేవు.

డయకోవ్ విశ్లేషణకూడ యితర రచయితల వలెనే, జాతీయ కాంగ్రెసు వివిధ వర్గాలను, అభిప్రాయాలుకల సంస్థయని, విస్తృత ప్రజాభిమానాన్ని పొందినదని, యే వర్గం ఆధిపత్యం వహించుచున్నది చెప్పక “బూర్జువావర్గం పెద్దపాత్ర వహించుచున్నదని” మాత్రమే పేర్కొన్నది కాంగ్రెసు లక్ష్యం భారతదేశ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమని దాని ఆర్థిక, సామాజిక కార్యక్రమము “అభ్యుదయకరమైనదని, నెహ్రూ “అభ్యుదయకర ప్రజాస్వామ్యవాది, ప్రధానంగా అతని అంతర్జాతీయ పరిస్థితి అవగాహన సరిగా” ఉన్నదని వ్రాసారు. ఇతర కాంగ్రెసు నాయకులపై డయకోవ్ వ్యాఖ్యానించుతూ; అజాద్, గాంధేయ సనాతనులైన వతేలు, రాజేంద్రప్రసాద్ వలె “జాతీయ తత్వవాది” కాదని “అంత అభ్యుదయవాది కాదని¹” అన్నారు.

సోవియట్ వ్యాఖ్యాతలు యెక్కువగా కాంగ్రెసు విషయమై శ్రద్ధ వహించినా లీగు విషయంగాను సానుభూతిగానే అధ్యయనం చేశారు. వారు “అత్యధిక ప్రభావం కల ముస్లింల సంస్థగా పేర్కొని కాంగ్రెసు ముస్లింల సమస్యలయెడల శ్రద్ధవహించ” లేదని ముస్లింలీగుయెడల ఎట్టి స్పష్టమైన వైఖరి వెల్లడించలేదు.

ప్రధాన సమస్యయైన ‘పాకిస్తాన్’ యెడల సోవియట్ జాగ్రత్తగా తటస్థ వైఖరి అవలంబించింది. డయకోవ్ ఒకవైపు, కాంగ్రెసు ముఖ్యనాయకులలో చొకరైన సి రాజగోపాలాచారి ముస్లిం ప్రాంతాలు ప్రత్యేక రాజ్యంగా ఏర్పాటుకావచ్చని ప్రతిపాదించుచున్నాడని అఖిలభారత బ్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు దానిని ఆమోదించిందని, కాని కాంగ్రెసు తన కార్యక్రమాలలో పేర్కొనలేదని విమర్శించాడు. మరోవైపు “భారతదేశాన్ని విభజించుట హిందూ ముస్లిం సమస్యను పరిష్కరించజాలదని, దేశాన్ని బలహీనపరస్తుందని అనేకమంది భారత అభ్యుదయ నాయకులు తలంచుతున్నారని పేర్కొన్నాడు కాంగ్రెసు నాయకత్వం వివిధ జాతీయ పాలక ప్రాంతాలు పెడరేషన్ గా ఏర్పడితే భారత అభివృద్ధి ప్రయోజనాలకు మత ప్రాతిపదికపై రెండు లేక మూడుగ విభజన అగుటకంటే ప్రయోజనకారి అగుతుందని విశ్వసిస్తున్నారని స్పష్టంచేశారు. అంటే డయకోవ్ భారతదేశంలోని వివిధ అభిప్రాయాలను సమీక్షచేశారు కాని భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ విభజన పంధాను స్పష్టంగా ఆమోదించలేదు. అయితే డయకోవ్ జాతీయ కాంగ్రెసు విధానాన్నే బలపరచాడని వ్యాఖ్యానించవచ్చు. భారతదేశం-జాతుల సమస్యపై సోవియట్ రచయిత వైఖరిని వెల్లడించుట వాయిదావేశాడు. సోవియట్ యూనియన్ వివిధ జాతుల దేశంగా సామాన్య సూత్రికరణ మాత్రమే చేయగా భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ జాతుల జాభితాను కార్యక్రమాన్ని సూచించగా దానిని సోవియట్ ఆమోదించలేదు. జాతుల నిర్వచనాన్ని భారతదేశానికి అన్వయించ ప్రయత్నించలేదు, నిరాకరించిందనే చెప్పాలి.²

డయకోవ్ బెంగలీలు, తమిళులు తదితర భాషలు మాట్లాడే పెద్ద సమాజాలనే గాక. సంతాలు, గోండ్లు, ఓరానులు, ముండ్రాల తెగలను కూడ వివిధ జాతులు గుర్తించారు. ఆ విధమైన అశాస్త్రీయ విశ్లేషణ భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ అవగాహనను, కార్యక్రమాన్ని వ్యతిరేకించుటయే అగుతుంది.

భారతదేశంలో నేటి ఘటనల ప్రత్యేకతను పరిగణించుటలో సోవియట్ వ్యాఖ్యాతలు అతిగా జాగ్రత్త వహించుతున్నారు. భారతజాతీయ సైన్యంలో నుండి బయటకు వచ్చిన తిరుగుబాటు పైనికులకు, ఆఫీసరులకు, నావికాసైన్య తిరుగుబాటు దారులకు విధించిన శిక్షలరద్దుకై జరిగిన ప్రజా ప్రదర్శనలు భారత రాజకీయ పరిస్థితులలోని తీవ్రతను తెలియజేస్తున్నవని పేర్కొన్నారు. సోవియట్ వ్యాఖ్యాతల ప్రధానాంశము. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీపై యెట్టి వ్యాఖ్యానం చేయకుండుట జాతీయ కాంగ్రెసు, లీగుల గురించి విశ్లేషించినా, జాతీయ విముక్తి వుద్యమ నాయకత్వపు అగ్రగామిదళంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ గుర్తించలేదు. ఇండియాపై మొత్తంగా సోవియట్ యూనియన్ ఉపేక్షభావం కలిగియుండుటకు కారణము డయకోవ్ యొక్క క్రింది వ్యాఖ్యనుబట్టి తెలియగలదు. “భారతదేశంలోని ప్రజాసామాన్యపు సామాజిక రాజకీయ కార్యాచరణ చాలాతక్కువస్థాయిలోవుంది. వాటి నిర్మాణ శక్తిసామర్థ్యాలు ప్రజాస్వామ్య దేశాలలోని కంటే బలహీనంగా వుంది. అంచేత జాతీయ కాంగ్రెసు లాంటి రాజకీయ పార్టీ పరిమిత పర్గాలో వ్యాపించివున్నప్పటికి ప్రజాసామాన్యంలో గణనీయమైన విస్తృత బలాన్ని కలిగివుంది¹” అనే అభిప్రాయం బలంగావుంది.

భారతదేశంలో ఆ కాలంలో నిట్టి విప్లవాత్మక మార్పులకు అవకాశముందని సోవియట్ నాయకత్వ వర్గాలు వూహించలేదు. బ్రిటిషు తమ అధికారాన్ని అన్వయించుతుందని వారు విశ్వసించినట్లు కనిపించదు. భారత రాజకీయ నాయకత్వం అనికారాన్ని సంపాదించగలదని తలచలేదు. ఈ విధంగా భారతదేశీయ పరిస్థితులు అంతర్జాతీయ పరిస్థితులలోగల అనిశ్చిత పరిస్థితులను తత్కాలికంగా గమనించుతున్నారు. అన్నప్రకారంగా నాలుగు వర్గాల “జాతీయ ఐక్య సంఘటన వ్యాపాన్ని” సూచించినప్పటికి సోవియట్ ప్రకటనలు అవసరమైన వెలుగును ప్రసరించకపోగా, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీని నిరుత్సాహపరచేవిగా వున్నవి².

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఎన్నికల ప్రణాళిక

యుద్ధానంతర మొట్టమొదటి ఎన్నికలలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1945-46 శీతాకాలంలో జరిగిన కేంద్ర, రాష్ట్ర, శాసనసభల ఎన్నికలలో పాల్గొంటూ తమ రాజకీయ విధానాన్ని ఎన్నికల ప్రణాళికలలో వివరించింది. పార్టీ ప్రచారంలో చేబ

1 ఎ. డయకోవ్ (1946) యుద్ధానంతర భారతదేశము-న్యూఢైము జనవరి 15,

1946 పే. 11. కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 228 లోని ఉదహరింపు.

2. ఓవర్ స్ట్రీట్, విండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 228.

టీన వివిధఅంశాలు, వాటి అధ్యయనం పార్టీ వ్యూహాన్ని, ఎత్తుగడలను అసగహన చేసుకొనుటకు ఉపయోగపడుతున్నవి. పార్టీ ఎన్నికల రాజకీయ విధానం పి. సి. జోషీ నాయకత్వంలో రూపొందించబడింది. అయితే ఆ ఎన్నికల ప్రణాళికగాని, 1943 తదనంతరం పార్టీ అనుసరించిన రాజకీయ విధానాలకు పార్టీ కాంగ్రెసు జరుపబడి, ఆమోదం లభించలేదు. పార్టీ ప్రధమ 1943 కాంగ్రెసులో ఆమోదింపబడిన, నిర్మాణ సూత్రాల ప్రకారం ప్రతి సంవత్సరం పార్టీ కాంగ్రెసు జరగాలి. పార్టీ విధానాల సమీక్ష నూతన కార్యక్రమాలను రూపొందించుట, దానిని అమలు చేయుటకు నూతన నాయకత్వం ఎన్నిక జరుగవలసివుంది. కనీసం 1946 ఎన్నికల ముందు అయినా పార్టీ కాంగ్రెసు జరుగవలసివది కొన్ని 1948 ఫిబ్రవరివరకు పార్టీ కాంగ్రెసు జరుగలేదు. జాతీయ, అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు, రాజకీయాలలో వచ్చిన ప్రాథమిక మార్పులకూడ, పార్టీ కాంగ్రెసును జరపాలనే ఆలోచనను కలుగచేయక సోపుట శోచనీయము. రెండవ కాంగ్రెసు పునరుద్ధాటించిన నిర్మాణసూత్రాలు గూడ, పార్టీ బహిరంగంగా పని చేయునపుడు ప్రతి సంవత్సరం పార్టీ కాంగ్రెసు జరగాలనే సూచించుచున్నవి.

బహిరంగ పార్టీగ భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీకి ఎన్నికలలో పాల్గొనే అవకాశం లభించినా, విప్లవాత్మకంగా ఎన్నికలను వినియోగించజాలకపోయింది. భారత రాజకీయాలలో ప్రత్యేక స్థానాన్ని పొందగల అవకాశాన్ని కోల్పోయింది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వ్యూహాన్ని, వర్గ సామరస్య వైఖరితో బూర్జువావర్గంతో మైత్రీ, సహకారాలను సామ్రాజ్యవాద, వ్యూహాలు వ్యతిరేక విధానాన్ని రూపొందించింది. గతంలో వలెనే యీ ఐక్యత సహకార విధాన విజయాన్ని క్రిందినుండి ఐక్య సంఘటనను నిర్మించు ప్రయత్నము, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీని, జాతీయ కాంగ్రెసునుండి దూరం చేసింది. ముస్లింలీగుతో మిత్ర సహకార సంబంధాలను అభివృద్ధిపరచుటలో విఫలమైంది. వివిధ పార్టీల నాయకత్వాలతో పైనుండి సాధారణ ఐక్య సంఘటనా యేర్పాటు, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ సామాన్య ఐక్య సంఘటనను కమ్యూనిస్టు పార్టీ యేర్పాటు చేయుటకు యితర పార్టీలకు విజ్ఞప్తులు చేయుటకంటే మరేమీ చేయ జాలకపోయింది.

ఫిబ్రవరి 1946లో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ విడుదల చేసిన ఎన్నికల ప్రణాళికలో వ్యూహాన్ని, ఎత్తుగడలను వివరించింది. ప్రణాళిక పార్టీ వ్యూహ దృక్పథాన్ని, బ్రిటిషు ఐనిసత్వానికి వ్యతిరేకంగా “స్వాతంత్ర్య ప్రియులందరి ఐక్య పోరాటానికి పిలుపు నిచ్చింది, తన విమర్శనను బడా భూస్వామ్యవర్గం, బడా పెట్టుబడిదారీవర్గంపై కేంద్రీకరించింది, స్పష్టంగా బూర్జువాలకు విజ్ఞప్తి చేసింది. అంతేగాక, మధ్యతరగతి గ్రామీణ, పట్టణవర్గాలకు స్పష్టమైన వాగ్దానాలను చేస్తూ, సాధారణ సంస్కరణలకై విజ్ఞప్తిని చేసింది. ప్రచార నిమిత్తం ఎన్నికల కాలంలో చిరు వుస్తకములు పార్టీ అభిప్రాయాలను వెల్లడించుచు ప్రకటించింది. పారిశ్రామిక విధానంపై రణదివె ప్రకటన “కార్మిక, కర్షక, మధ్యతరగతుల వారిని, పుద్వ్యోగులను ప్రణాళికాబద్ధ జాతీయాభి

వృద్ధికి సమీకృతులు కండి¹ అనే విజ్ఞప్తిని, మరొకటి వ్యవసాయ విధానంపై అధికారి, “రైతాంగంలోని అన్ని వర్గాల ఐక్యతపై విజ్ఞప్తిచేస్తూ, పార్టీ కార్యక్రమంలో మధ్యతరగతి, ధనిక రైతులు పేద రైతులకంటే బాగుపడుట ఎక్కువ అవకాశాలున్నవని²” ఆమోదించారు. రెండు చిరు పుస్తకములు బూర్జువా వర్గాలకు తమ స్నేహహస్తాలను సాచినప్పటికీ, సాంప్రదాయక “పెట్టుబడిదారులు, వ్యాపారవర్గాలు, స్వార్థపరవర్గాలు” అనే పడికట్టు పదాలతో “దాడి” కొనసాగింది. రచయితలు యిద్దరూ, ఉపఖండంలో బ్రిటిషు, భారత “బడా బూర్జువావర్గం, స్వార్థపరవర్గాల” దోపిడి కొనసాగించుటకు భాగస్వాములయ్యే ప్రమాదముందని గుర్తించారు. పార్టీ అనుసరించే యీ విధానానికి డిశంబరు 1945కి అనంతపురి యెక్కువై “అతివాద వ్యతిరేక వర్గం” పార్టీలో రణదివె, అధికారి, అజయ్ ఘోష్లు “తీవ్రవాదపువాణి”గ రూపొందారు. తదుపరి మాసాలలో “మితవాద, అతివాదుల” మధ్య పార్టీలో తీవ్ర చర్చలు కొనసాగాయి. జోషి జనరల్ కెక్రటరీగా కొనసాగాడు

ఎన్నికల ప్రణాళికలోని ఆర్థికాంశాల పేడిక కంటే ప్రధానమైనది, భారత రాజ్యాంగాభివృద్ధికి యిచ్చిన కార్యక్రమము. ఈ విషయంలో ప్రాంతీయ ప్రత్యేకాంశాలను వెలుగుకు తెచ్చి, ప్రజలకు విజ్ఞప్తిచేయుటద్వారా బలపడే అవకాశాలు ఎక్కువగా వున్నవని పార్టీ అవగాహన. ఇంతకుముందే పార్టీ, వివిధ భాషా ప్రాంతాల, జాతుల పేర్నాటు దోరణులలో, అన్నివర్గాల ప్రజలను, రాష్ట్రాలలోని మధ్య తరగతి వర్గాలను ప్రాంతీయ ప్రత్యేకతలపై విజ్ఞప్తులద్వారా ఆకర్షించవచ్చని కమ్యూనిస్టు పార్టీ అవగాహనగా కన్పడుతున్నది. కేంద్రంలో దేశంలోని ప్రధాన రాజకీయ పక్షాలు అధికారం స్వీకరించగలిగినా రాష్ట్రాలలో బలపడుటకు ప్రాంతీయ సమస్యల ప్రాధాన్యతను పార్టీ గుర్తించింది.

వెంటనే స్వాతంత్ర్యం అనే కోర్కెను ప్రణాళికలో కోరినా, అధికారాన్ని ఒకటి, రెండు హిందూస్తాన్, పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వాలకుగాక 1/ తాత్కాలిక సార్వభౌమాధికారంగల జాతీయ రాజ్యాంగ నిర్ణాయక అసెంబ్లీలు లేక 1942లో నిర్వచించిన జాతీయ అసెంబ్లీల యేర్పాటు కావాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ వివరించింది. పార్టీ పూర్వపు అవగాహనకు బెలుచీలకుకూడ సార్వభౌమాధికారం కలిగివుండాలని ప్రణాళికలో అదనంగా చేర్చింది. ముఖ్యమైన సమస్య అయిన, ఈ సార్వభౌమాధికారంగల రాష్ట్రాల సరిహద్దులను నిర్ణయించు సూత్రాల విషయమై దృష్టి ప్రసరించలేదు. స్వతంత్ర భారతంలో యీ రాష్ట్రాలు కేంద్రంలో సంప్రదింపులు జరిపే హక్కు కలదని, తమ కిష్టమైన ఫెడరేషనులో చేరే హక్కు వుంటుందని వివరించింది.

కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ తాత్కాలిక ప్రభుత్వ విషయమై, సోవియట్ లోవలె రాష్ట్రాల ఫెడరేషన్ గాక స్వతంత్ర రాజ్యాల ఫెడరేషన్ గా ప్రతిపాదనలు చేసింది. రాజ్యాంగ నిర్మాణ అంత్య నిర్ణయాలుగ కాన్వెడరేషన్ కొరకు వాదించుతుందని పార్టీ స్పష్టం

1. రణదివే, బి. టి. (1945) జాబ్స్ ఫర్ అల్. పే. 30. (ఆంగ్లంలో)

2. అధికారి, జి. యం. (1945) అందరికీ ఆహారం (ఆంగ్లంలో) పే. 26.

కూడ చేసింది. రాజ్యాంగ నిర్ణయసభ జరిగినపుడు జాతీయ కాంగ్రెసు ఒకే వాక భారత ఫెడరేషన్‌ను కోరుతుందని, ముస్లింలీగు రెండు ఫెడరేషన్‌లు విడివిడిగా కోరుతుందని, కమ్యూనిస్టు పార్టీ సార్వభౌమాధికారంగల జాతీయరాజ్యాలు ఐచ్ఛికంగా యూనియన్‌గా యేర్పడి, పరస్పరం సహాయకారిగ, ప్రజాస్వామ్యాన్ని పెంపొందిస్తూ, బాగా అభివృద్ధి చెందినది, తక్కువగా అభివృద్ధి చెందిన రాజ్యం లేక రాష్ట్రానికి, కేంద్ర ఫెడరేషన్ ద్వారా సహాయపడాలి. అట్టి కేంద్రపు నైజాన్ని స్పష్టం చేయకపోయినప్పటికీ, రాష్ట్రాలు సార్వభౌమాధికారాన్ని కలిగి వుండాలంటే “ఫెడరల్” స్వభావం కలిగి వుండదు.

కమ్యూనిస్టుల జాతుల విధానం భారతదేశంలో, చివరి దశకు చేరింది. కమ్యూనిస్టులు 1940 వరకు భారతదేశంలో వాకే వాక జాతిగా తలచారు, తరువాత అనేక దశలలో చివరకు ప్రాంతీయ పేర్పాటు రాయితీల వరకు వచ్చారు. మొదట బహుళ జాతుల భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టులు స్వయం నిర్ణయ హక్కును యిచ్చేవరకు వచ్చి, తమ స్వంత రాజ్యాన్ని (స్టేటు) యేర్పాటు చేసుకొనగోరితే ముస్లింజాతులకు విడిపోయే హక్కును యిచ్చి, చివరకు ఎన్నికల ప్రణాళికలో పాకిస్తాన్‌ను, దానితో పాటు అన్ని జాతులు తమ స్వంత సార్వభౌమాధికారంగల, రాజ్యాల యేర్పాటును ప్రకటించారు.

కమ్యూనిస్టుల జాతులవిధానానికి అధికారి ప్రధానంగా బాధ్యుడైనప్పటికీ జోషీ ఎన్నికల ప్రణాళికలో స్పష్టంగా వివరించారు. ప్రణాళిక ఆంగ్లప్రతికి జోషీ, జాతుల విధానానికిగల వ్యతిరేకతను, సరళీకృతం చేయుటకు సుదీర్ఘ ఉపోద్ఘాతాన్ని వ్రాసారు. దానిలో యీ విషయాన్ని చర్చించునపుడు జోషీ అనేకసారులు “సార్వభౌమాధికారం గల, స్వపరిపాలిత” అనే పదాలు వాటి అర్థం వాకటే అనే ధోరణిలో, ఉదాహరణకు, భవిష్యద్భారత దేశము “సార్వభౌమాధికార, స్వపరిపాలన రాజ్యాల (స్టేటు) స్వచ్ఛంద యూనియన్”గా వ్రాసారు. ముస్లింలీగు, ముస్లింప్రజలు విడిపోయే హక్కును నొక్కి చెప్పటను ఖండించుతు, భారత ప్రజలు “జాతుల కుటుంబం” అనే పార్టీ వైఖరిని ప్రత్యామ్నాయంగా పేర్కొని, సోవియట్.యుగోస్లోవియా ఫెడరేషనులను, రాజ్యాంగ నిర్మాణ నమూనాలను, జాతులను పోదరులగ ఐక్యపరచినవిగా ఉదహరించారు. చివరకు, 17 జాతుల మాతృభూమిగ, సుఖ, సంతోషాల నిలయంగా, అవి భాజ్యంగా ప్రతిపాదించారు.¹

రాజ్యాంగ నిర్మాణ సమస్యలపై జోషీ ప్రతిపాదనలు ఆ రోజులలో కొన్ని రాజకీయవర్గాలలోగల రాజీ ప్రతిపాదనలు, ప్రణాళికలను కోరివున్నవి. ముస్లిం సరళీకృతవాదులైన సర్ సికందర్ హయ్యత్ ఖాన్, సర్ మహమ్మద్ జుఫ్రల్లాఖాన్‌లు, రాష్ట్రాలనుండి సంక్రమించిన అధికారాలను గలిగి అస్పష్టంగా నిర్వచించబడిన కేం

1. జోషీ, పి. సి. (1945) ఫర్ ది ఫైనల్ బిడ్ ఫర్ పవర్ ఫ్రీడం పోగ్రాం ఆఫ్ ఇండియన్ కమ్యూనిస్టు. పి. పి. హెచ్. పే. 90. కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 232 లోని ఉదహరింపు.

ద్రాధికార వ్యవస్థను ప్రతిపాదించారు. తేజ్ బహదూర్ సప్రూ కమిషన్, స్వతంత్ర ఆంగ్ల పండితుడు, సర్ రెజినాల్డ్ కోవ్లాండులు అదే విధమైన కేంద్ర ప్రభుత్వ అధ్వర్యంలో బలహీనమైన (లూజ్) ఫెడరేషన్, పరిమిత అధికారాలుగల దానిని సూచించారు.¹ విభజనకు ప్రత్యామ్నాయంగా యీ ప్రతిపాదన బ్రిటిషు, భారత వర్గాలను అనేకమందిని, ఆచరణయోగ్యమైనదిగా ఆకర్షించింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన ప్రతిపాదనలు కాంగ్రెసు ముస్లింలీగుల అవగాహనలకు మధ్యమార్గంగా నెంచి, వుద్భుత ప్రచారం గావించింది.

కమ్యూనిస్టులేతరుల ప్రతిపాదనలు మరోమార్గం లేని ప్రత్యామ్నాయ ప్రతిపాదనలు వుండగా; ప్రాంతీయ భాషాజాతులు, సౌలభ్యం కొరకుగాక, సార్వభౌమాధికారం గల జాతుల హక్కుగా అనే ప్రాతిపదికగా, న్యాయబద్ధమైనది అనే ప్రాథమిక అవగాహన లేక వైద్ధాంతిక పునాదిగా కమ్యూనిస్టుల ప్రతిపాదనలు ప్రకటించబడినవి. రాజ్యాంగ నిర్మాణానికి “జాతుల మాతృభూమి” విధాన మొక్కటే సహజ ప్రాతిపదికగా కమ్యూనిస్టుల ప్రణాళిక తలచింది. ప్రాంతీయ ప్రత్యేకతలపై పార్టీ భారీయెత్తు ప్రచారాన్ని చేబట్టింది మద్రాసు రాష్ట్రంలోని తెలుగు ప్రజలకు కమ్యూనిస్టుపార్టీ “మూడోవంతు తెలుగు సోదరులను 40 శాతపు భూభాగాన్ని విజాం జాని సత్వాన్నుండి రక్షించి, ఆంధ్ర ప్రజలందరి స్వతంత్ర విశాలాంధ్రను నిర్మించాలంటే, మా కమ్యూనిస్టు పార్టీకే వోటు వెయ్యాలి, విశాలాంధ్ర పార్టీ ఏ జెండాలో వుంది, అందుకై పోరాడుతుంది.” అని విజ్ఞప్తి చేసింది.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రచారం, యుద్ధకాలంలో బ్రిటిషు యుద్ధ ప్రయోజనాలను బలపరచుట వలన పోగొట్టుకొన్న ప్రజాభిమానాన్ని తిరిగి పొందుటకు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక తీవ్ర ధోరణిలో సాగించింది. రాష్ట్రాలలోని 1585 అసెంబ్లీ స్థానాలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ 108 స్థానాలలో పోటీచేసింది. 8 సీట్లను గెలచుకొన్నది. 6,67 లక్షల వోట్లు సంపాదించింది. ఇవి ప్రధానంగా బెంగాల్, బొంబాయి, మద్రాసు, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలలోనే పకమితమైవుంది. 2 1/2 శాతం వోట్లు పొందగలిగింది. కాంగ్రెసు లీగుల తరువాత మూడవ పార్టీ గ ప్రజలలో బలాన్ని సంపాదించింది ఎన్నికలు వయోజన వోటింగ్ పైగాక జనాభాలో 14 శాతం మాత్రమే వోటుహక్కును కలిగి యున్నారు, కాన ప్రజాభిప్రాయం పూర్తిగా ప్రతిబింబించుటకు అశకశంలేదు.

బ్రిటిష్ కాబిినెట్ మం తివర్గ రాయబారం

బొంబాయిలో 19 ఫిబ్రవరి 1946న ప్రారంభమైన నావికా సైన్యపు తిరుగుబాటు 21వ తేదీకి కరాచి, కలకత్తా, ఢాకా యితర నావికా కేంద్రాలకు వ్యాపించింది.

1. మాసల్ దాన్, పి. యన్. (1953) ఎవల్యూషన్ ఆఫ్ ప్రోవిన్షియల్ అటానమీ ఇన్ ఇండియా బాంబే హింద్ కితాబ్స్. పే. 174-6, కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియాలో పే. 233 లోని ఉదహరింపు
2. పీపుల్స్ ఏజ్, మార్చి 17, 1946 పే. 3 కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా- పే. 233లోని ఉదహరింపు.

అదేరోజున ఇంగ్లండులో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కాబినెట్ మంత్రుల రాయబారపర్గాన్ని ప్రకటించింది. కాంగ్రెసు ప్రజాపోరాటాలను వ్యతిరేకించింది. అయితే అదేకాలంలో వాటిని బ్రిటిష్ వారిపై వొత్తిడి తెచ్చుటకు ఉపయోగించుకొంది. ముస్లింలీగు నాయకత్వం మతకలహాలను రెచ్చగొట్టింది. ముస్లింలీగు అగస్టు 16న “డై రెక్ట్ యాక్షన్” దినోత్సవాన్ని జరుపపిలుపునిచ్చింది. బెంగాలులో సుప్రహవర్తి ప్రభుత్వం రక్తపాతాన్ని సృష్టించింది. అగస్టు 24న కేంద్రంలో నెహ్రూ నాయకత్వాన తాత్కాలిక ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. ఫిబ్రవరి-ఆగస్టు మధ్యకాలంలోని రాజకీయ పరిణామాలను కొంత తెలుసుకొనాలి.

కాబినెట్ రాయబార మంత్రివర్గంతోపాటు మార్చిలో భారతదేశ కమ్యూనిస్టులకు సలహా, సంప్రదింపులలో భారత సమస్యలపై వెలుగుప్రసరించే రజనీ పామీదత్తు లండన్ డెయిలీ వర్కర్ పత్రికావిలేఖరిగా వచ్చారు. భాతత రాజకీయాలు పేగంగా పరిణామాలను లోనగుతున్న కాలంలో దత్తు అందుబాటుతో వుండుట, కమ్యూనిస్టు పార్టీ అగ్రనాయకత్వం సంప్రదింపుటకు సౌలభ్యత చేకూరింది. దత్తు భారత పర్యటనపై లేబర్ మంత్రిలో వరుసగా ప్రకటించబడిన “యాత్రా కథనాలలో” భారత కమ్యూనిస్టుల రాజకీయ విధానాలను, పూహాన్ని బలపరచారు. కమ్యూనిస్టులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, పూర్వజాతి వ్యతిరేక అన్ని వర్గాలకలసిన “ఐక్య జాతీయ సంఘటన”ను దత్తు సూత్రప్రాయంగా బలపరస్తూ, ప్రధాన ఎత్తుగడల మార్గాలు సూచించారు. కాంగ్రెసు లీగు కమ్యూనిస్టు ఐక్యసంఘటనను వివిధ రూపాలుగ వివరించింది. దత్తు “ఐక్యసంఘటనను” పైనుండి నిర్మించాలనే ఆచరణ సలహానిచ్చారు. ప్రధానంగా కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టుల సహకారమైత్రీ మౌలికమైనదిగా చెప్పారు. కాంగ్రెసు కమ్యూనిస్టుల మధ్య యేర్పడిన చీలికకు విచారిస్తూ “జాతీయ ఐక్యత వచ్చే రోజులలో అత్యవసరమైనందున యీ చీలిక సాధ్యమైనంత తొందరగా అధిగమించగలరని ఆశిద్దామని” స్పష్టంచేశారు.

అంతేగాక 1930 దశకంలోవలె కాంగ్రెసు యెడల అత్యంత సానుభూతి, సహకార ధోరణిని అవలంబించారు. “భారత ,అభ్యుదయకర జాతీయవాదులందరిని ఐక్యపరచే సంస్థగా కాంగ్రెసుకు చాలాకాలంనుండి సాంప్రదాయం యేర్పడివుంది” దానికి భారత ప్రజానీకంలో “అత్యధిక మెజారిటీ బలాన్ని కలిగివుంది” అని దత్తు పేర్కొన్నారు. భారత బడా బూర్జువావర్గం కాంగ్రెసుపై చాలాప్రభావం కలిగివుందని గుర్తించినా, దాని దేశభక్తిని ప్రశ్నించలేదు. పైగా బడాబూర్జువావర్గం భారతదేశంపై బ్రిటిష్ గుత్త పెట్టుబడిదారి వర్గాలకుగల “కబంధ హస్తాల పట్టును” బ్రద్దలుచేసి జాతీయ ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో భారీ పారిశ్రామికాభివృద్ధిని కోరుతున్నదని¹ వివరించారు.

1. రజనీపామీదత్తు, ఇండియా అండ్ పాకిస్తాన్” లేబర్ మంత్రి, మార్చి 1946. పే. 92.

కాంగ్రెసు-కమ్యూనిస్టుల మధ్య సహకార సదభిప్రాయాలు అభివృద్ధి చేయుటకు వ్యక్తిగతంగా కూడ ప్రయత్నించారు. నేరుగా గాంధీజీ, నెహ్రూలతోనేగాక సర్దార్ పటేల్, పాటిల్లతో అంటే కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకులతో కూడ యీ సమస్యపై చర్చలు జరిపారు. తన యాత్రా కథనాలలో ఈ సంభాషణలలో తిరిగి సన్నిహిత సంబంధాలు కాంగ్రెసు-కమ్యూనిస్టులమధ్య అభివృద్ధిచెందవలసిన అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పుట జరిగిందని వ్రాశారు. కమ్యూనిస్టులు “రహస్యమైన బలంపై” ఆధారపడుతున్నారని అదే ప్రధాన “అధిగమించరాని అడ్డుగోడ” అని గాంధీజీ “గతాన్ని పాతిపెట్టి” “స్నేహ సహకారాలను పెంపొందించుట అవసరమని” ఉక్కుమనిషి¹ పటేలు అన్నారని వ్రాశారు.

భారత కమ్యూనిస్టులు తమ ఎత్తుగడలను సవరించుకొని బహిరంగంగా పాకిస్తాన్‌ను బలపరచే స్థితినుండి బయట వడుటకు కాంగ్రెసును సంతృప్తిపరచే విధానాన్ని అవలంబించాలని సూచించినట్లు తెలుస్తుంది. “అభ్యుదయకరమైన దృష్టిలో భారతదేశ ఐక్యత అత్యంత వాంఛనీయము” అని దత్తు ప్రకటించుటయేగాక “విభజన అభ్యుదయ వ్యతిరేకం” అని స్పష్టంచేశారు. ముస్లింలీగు పాకిస్తాన్ కోరిక “అభివృద్ధి నిరోధమని”, కమ్యూనిస్టుపార్టీ తగువిధానాన్ని, ముస్లింలీగు విధానాన్నుండి “స్పష్టికరించాలని”, కమ్యూనిస్టుపార్టీ చేబట్టిన “17 జాతుల” స్వయంనిర్ణయం, ముస్లింలీగు కోర్కెయైన ఒకే ఒక “ముస్లిం పాకిస్తాన్” ఒకటికాదని స్పష్టంచేయాలని నొక్కి చెప్పారు.

అంతేగాక. పామీదత్తు, రాజ్యాంగ నిర్మాణ ప్రతిపాదనల విషయమైగూడ, పార్టీ ఎన్నికల ప్రణాళికలో భాషా ప్రాతిపదికపై 17 సార్వభౌమాధికారాలగుల రాష్ట్రాల ప్రతిపాదనలకు పూర్తి వ్యతిరేకంగా ప్రతిపాదనలను చేశారు. కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ప్రతిపాదించిన 17 రాజ్యాంగ నిర్ణయ అసెంబ్లీలు తమ ప్రతినిధులను కేంద్రాన్ని పంపే విధానాన్ని త్రోసబుచ్చి పామీదత్తు ఒకే ఒక కేంద్ర రాజ్యాంగ నిర్ణయ అసెంబ్లీకి, నేరుగా ఎన్నిక కాబడిన ప్రతినిధులను పంపాలి. వారే సార్వభౌమాధికారాలను, రాజ్యాంగచిత్రాన్ని నిర్ణయించగలరు. అటువంటి రాజ్యాంగ నిర్ణయ అసెంబ్లీ యేర్పాటుకు ముందే బ్రిటిషు ప్రభుత్వం, కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులకు సమాన ప్రాతినిధ్యంగల తాత్కాలిక కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని యేర్పరచాలి, లేదా యిది సాధ్యం కాకపోతే కాంగ్రెసుతోనే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని యేర్పరచాలని దత్తు ప్రతిపాదించారు². ఇది కాంగ్రెసు అభిప్రాయాలకు చేరువగా ఉన్నదనుట స్పష్టం.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రస్తుతానికి, ఐక్యతను ప్రచారం చేయాలని పామీదత్తు అభిప్రాయం. ఐక్యత అప్పటి పరిస్థితులలో ఆచరణాంశం కాకపోయినా,

1. దత్తు ట్రావెల్ నోట్సు. నవంబరు 2. లేబర్ మంత్రి జూన్ 1946 పే. 185-188;
2. దత్తు, ఇండియా అండ్ పాకిస్తాన్. పే. 88-93.
3. మెమోరాండము. మిశ్ర ఎడిటెడ్. ఇండియన్ యూనియన్ రిజిస్టరు. 1946. 1. పే. 220-222.

ఐక్యతా ప్రచారం కావించాలని దత్తు అభిప్రాయం, మరో సందర్భంలోని వ్యాఖ్యల బట్టి అది స్పష్టమైంది. "అఖిల భారత యూనియన్"కు, రాజ్యాంగ నిర్ణయ వాప్సం దం జీవం పోస్తుంది అని, "విభజన సమస్యను ముందుగానే నిర్ణయించాలి" అన్నాడు. కాంగ్రెసు, ముస్లిం లీగులు ఐక్యంగా, ఒకటి కంటే యెక్కువ రాజ్యాంగ నిర్ణయ అసెంబ్లీలను కోరితే, ఇండియా, పాకిస్తాన్లకు, అది యాంత్రికంగా ఆమోదించవలసి వుంటుంది. అనగా భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఐక్యతను కోరుతూ, తటస్థంగా ఉండాలి. కాంగ్రెసు-ముస్లిం లీగుల మధ్యగల రాజకీయ పోటీ ఫలితాలకై వేచి వుండాలి

దత్తుసలహా, ఏప్రిల్ 15న భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ బ్రిటిషు కాబినెట్ రాయ బార వర్గానికి యిచ్చిన మెమోరాండములో ప్రతిబింబించింది. రాజ్యాంగ సమస్యల పరిష్కారానికి, నేరుగా ఎన్నికైన ఒకే వొక రాజ్యాంగ నిర్ణయ అసెంబ్లీ యేర్పడాలని స్పష్టంగా ప్రతిపాదించుతు, జాతుల స్వయం నిర్ణయాన్ని, సార్వభౌమాధికారాన్ని సూత్రప్రాయంగా మాత్రం చెప్పింది మెమోరాండము. మెమోరాండములో పాకిస్తాన్ మాటనైనా చేర్చలేదు, పైగా ఐక్యతను నొక్కిచెప్పుతు, "భారత ప్రజల ప్రయోజనాలు ఒకే ఒక సమిష్టి యూనియన్లో వుండుట వలనే కాపాడబడగలవని విశ్వసించు తున్నామని" పార్టీ ప్రకటించింది. ఈ మధ్యకాలంలో సమాన ప్రాతిపదికపై కాంగ్రెసు-ముస్లిం లీగులతో తాత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటు చేయాలని కోరింది.¹

ఈ విధంగా జాతుల సమస్య కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1946 ఎన్నికల ప్రణాళిక అవగాహన నుండి అనగా కాన్ ఫెడరేషన్ దృక్పథం నుండి వెనుదిరిగి, దత్తు వైఖరిని చేబట్టుట జరిగింది. అందుకే దత్తు "ఆచరణయోగ్యం, నిర్మాణాత్మకము, సంక్షిప్తము, స్పష్టమైన పత్రంగా" మెమోరాండంను గురించి వ్యాఖ్యానించారు అది "లీగు కోర్కె అయిన పాకిస్తాన్ను పార్టీ బలపరస్తున్నదనే ఊహగానాన్ని యిది తుడిచివేస్తుందని" దత్తు అన్నారు. మెమోరాండం కేంద్ర లక్ష్యమే యిది.

బ్రిటిషు కాబినెట్ ప్రతినిధుల రాయబారవర్గం ప్రతిపాదనలకు

కమ్యూనిస్టు స్పందన :

బ్రిటిషు కాబినెట్ రాయబారవర్గం, రెండు మాసముల తీవ్ర సంప్రదింపుల తరువాతకూడ, కాంగ్రెసు, ముస్లిం లీగులతో ఒక వాప్సందానికి రాజాలకపోయింది. అంచేత రాయబారవర్గం తమ ప్రణాళికను 16 మే 1946న ప్రకటించింది. బలహీనమైన కేంద్రం కల, ఫెడరల్ విధానాన్ని ప్రణాళిక రూపొందించింది. కేంద్రం దేశ రక్షణ, విదేశాంగ విధానం, రవాణా సమాచార శాఖలపై పూర్తి అధికారాలను కలిగి వుంటుంది. మిగతా అధికారాలన్నీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు సంక్రమించుతవి. మధ్య స్థాయిలో ప్రాంతీయ రాష్ట్రాల కూటములను కలిగియుండుట అవకాశముంది. హిందూ మెజారిటీ, ముస్లిం మెజారిటీ రాష్ట్రాలు విడివిడిగా కూటమి ప్రభుత్వాలను విభజనకు ప్రత్యామ్నాయంగా రెండు ప్రభుత్వాలను యేర్పాటు చేసుకొనవచ్చు. వాస్తవానికి ప్రణాళిక విభజనను ఆమోదించింది, నిర్ణీతకాలము తరువాత విడిపోయే హక్కునిచ్చింది.

రెండు పక్షాలు తమతమకు అనుకూలమైన అంశాల నుపయోగించు కొనసాగినా, తదుపరి వెంటనే కాంగ్రెసు, లీగులు రెండూ ప్రణాళికను వ్యతిరేకించాయి. వాతావరణం కలుషితమైంది. ఆగస్టులో లీగు "ప్రత్యక్ష చర్య" ప్రారంభించుటతో మతకల్లోలాలు, రక్తపాతాలు యెక్కువయ్యాయి.

ఈ చారిత్రక కాలంలో సోవియట్ వ్యాఖ్యాతలు తాత్కాలిక సమస్యగా నెంచారు. ఒకటి రెండు వ్యాఖ్యలు చేసినా అవి, కాబినెట్ ప్రణాళికను బ్రిటిషు ప్రభుత్వ స్థానాలను బలపరచుకొనుట కుద్దేశించబడినవిగాను, అభ్యుదయకర కాంగ్రెసు వ్యతిరేకిస్తున్నదని గుర్తించి భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యాన్ని యిచ్చుట జరుగదని విశ్లేషించారు¹.

కమ్యూనిస్టు పార్టీకి ఉపయోగకరమైన సలహాలనిచ్చు బాధ్యత దత్తుపైనే పడింది. కాబినెట్ రాయబారవర్గం ఒప్పందాన్ని సాధించుటలో విఫలమగుటతో దత్తు పునర్విచారం కొనసాగించినట్లు అతని యాత్రాకథనాలు తెల్పుతున్నవి. దత్తు బ్రిటిష్ కాబినెట్ రాయబారవర్గ ప్రణాళికను విశ్లేషణచేసి, నూతనంగా భారతదేశంలో, ప్రపంచమంతటిలోవలెనే విప్లవ పోరాటాల వెల్లువను తప్పడుమార్గం పట్టించుటకు ఎత్తుగడగా వ్యాఖ్యానించి దానికి ప్రతిగా ఎట్టి కార్యక్రమాన్ని సూచించలేదు. అయితే అతని అవగాహనలో నూతన విధానం రూపురేఖలు దిద్దుకొంటున్నదనుటకు షేక్ అబ్దుల్లా "క్విట్ కాశ్మీరు నినాదాన్ని" బలపరచుటతో సపష్టం.

షేక్ అబ్దుల్లా కాశ్మీర్ నేషనల్ కాన్ఫరెన్సు నాయకుడు నేషనల్ కాన్ఫరెన్సు కాంగ్రెసుకుగాని, ముస్లింలీగుగాని దేనికి అనుబంధ రాజకీయ సంస్థగాదు. దాని సభ్యులలో మెజారిటీ ముస్లింలు, నాయకత్వం కాంగ్రెసుకు అనుకూలము. కాబినెట్ రాయబారవర్గం కాంగ్రెసు నాయకులతో రాయబారం జరుపుతున్నప్పుడు అబ్దుల్లా "క్విట్ కాశ్మీర్" అనే నినాదంతో ప్రజోద్యమాన్ని ప్రారంభించాడు ఉద్యమం ప్రధానంగా సామ్రాజ్యవాద పూర్వజుల వ్యతిరేక ఉద్యమము. భారతదేశానికి వచ్చిన వెంటనే దత్తుతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు ప్రారంభించాడు. బహుశా దత్తు భారత కమ్యూనిస్టులు ఆ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించుటకు కార్యక్రమాన్ని రూపొందించి వుండవచ్చు.

ఈ ఉద్యమము విప్లవోద్యమముగాదు. కాంగ్రెసు అనుసరించే సరళీకృత విధానమూకాదు. ఈ రెండింటికి మధ్యస్థంగా వుంది. బహుశా ఈ ఉద్యమంలో భారతదేశానికంతటికి ఒక ఉద్యమ రూపపు నమూనాగా దత్తు తలచినట్లు కన్పించుచున్నది. భవిష్యత్తు కమ్యూనిస్టు కార్యాచరణ యిదే రూపంలో వుండవచ్చని దత్తు తలచారు. ఉద్యమం ఉద్యతమగుటతో అబ్దుల్లా అరెస్టేచేయబడ్డాడు. పామీదత్తు లేబర్ మంత్రిలో అతని ధైర్యాన్ని కొనియాడాడు. జూన్ లో షేక్ అబ్దుల్లాను కోర్టు విచారణ చేయునపుడు దత్తు అబ్దుల్లాను కలిసి దీర్ఘంగా చర్చించారు, రహస్యంగావున్న

నేషనల్ కాన్ఫరెన్సు నాయకులను కలసి చర్చించారు. తన రచనలో క్విట్ కాశ్మీర్ ఉద్యమం సంస్థాన ప్రజాపుద్యమాలన్నిటిలో బలమైన పోరాట పుద్యమం అని దానిని పూర్తిగా బలపరచాలన్నాడు. సంక్షిప్తంగా భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో రాజకీయ తుపాన్ కేంద్రమని ప్రకటించారు.

ఇవి పూహగానాలు కావని తదనంతర కాలంలోని ఘటనలే తెలిపాయి. కాశ్మీర్ నుండి ఇంగ్లండ్ కు వెళ్ళుతు జులై చివరలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర సమితి సమావేశం జరుగుతున్నప్పుడు బొంబాయిలో ఆ సమావేశానికి హాజరయ్యారు. వెంటనే తదనంతర ఆగస్టులో నూతన రాజకీయ తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. ఆగస్టు తీర్మానపు అవగాహన అంతకుముందు అనుసరించుతున్న వైఖరికి పూర్తిగా భిన్నమైనది. కొన్ని అస్పష్టతలుకూడ చోటుచేసుకొన్నవి. అదే ప్రఖ్యాతి వహించుటయేగాక అనేక తర్జనభర్జనలకు లోనై 1946 ఆగస్టు రాజకీయ తీర్మానము పార్టీలోని అతివాద వర్గం అధికారి రణదివే, అజయ్ ఘోష్లు, దత్తు ఆలోచనా విధానంలో తమ తీవ్రవాదానికి పాక్షికంగా బలంచేకూరిందని తలచారు. అంచేత అంతకుముందుకంటే కేంద్రకమిటీలో తమ తీవ్రవాదాన్ని అధికం చేశారు వాస్తవానికి ఆగస్టు తీర్మానం పామీదత్తు అవగాహనలకుదాటి అతివాదంవైపు వయనించింది. వాస్తవానికి ఆగస్టు 1946 తీర్మానం జోషీ వర్గానికి, అతివాద వర్గానికి వారి అభిప్రాయాల మధ్య రాజీ ప్రాతిపదికగా రూపొందింది. అంచేత అది ఒక సంకలనరూప మనేది నగ్నసత్యం. మొత్తంమీద అతివాదవర్గం యెక్కువ ప్రాబల్యాన్ని సంపాదించింది. అయినా దానిలోని అనేక వైరుధ్యాంశాల కారణంగా బలహీనపడింది. తీర్మానంలో యిది స్పష్టంగా కన్పించుతుంది. అన్ని విధాల తీర్మానం దత్తు అభిప్రాయాలతో పరిష్కరించబడిన జోషీ వంధాగావుందని కొందరి అభిప్రాయంగా వుంది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఖరి పోరాటపు 1946 ఆగస్టు తీర్మానం

ఆగస్టు తీర్మానంలోని నూతన రాజకీయాంశాలకు మౌలిక పునాది పార్టీ ముందు “విప్లవ వెల్లువ” వుందనే ప్రాథమిక అవగాహన బలంగా వుంది. పామీదత్తు “ప్రజా వెల్లువ”ను ప్రస్తావించినా రెండింటి మధ్యగల భేదాన్ని అధ్యయనం చేయక యాంత్రికంగా అమలుకు దిగింది. అయితే పార్టీ నాయకత్వం ఐ ఎన్ ఏ సైనికులను విడుదలచేయాలనే ప్రజాప్రదర్శనలు, ప్రతిగా ప్రభుత్వ దమనకాండకు వ్యతిరేకంగా నవంబరు 1945, ఏప్రిల్ 1946లలో ప్రాజానకు తెగించి జరిపిన రాజకీయ ప్రదర్శనలు, ప్రజా ప్రతిఘటన, నావికాసైన్యపు తిరుగుబాటు బలపరస్తూ పదాతి వైమానిక దళాలు, సిగ్నల్స్ సైనికులు జరిపిన సమ్మెలు, పీఠంధరిని బలపరస్తూ కార్మికవర్గం నగరాలలో జరిపిన సార్వత్రిక సమ్మెలలో పార్టీ “విప్లవ వెల్లువ”ను దాని “పరివర్తత” చూడగా, దత్తు “ప్రజా వెల్లువ” మాత్రమే చూశారు. శాస్త్రీయంగా రెండింటిని విశ్లేషణ గావించి అధ్యయనం చేయకుండా ఆఖరి పోరాటానికి పిలుపునిస్తూ పార్టీ తీర్మానించింది¹.

1. జె. నె. డి. ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ లిండ్ మిల్స్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పెరినియల్ ప్రెస్. బాంబే. పే. 243.

ఒకవైపు తీర్మానం, దాని ప్రధానాంశమైన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాట నాయకత్వాన్ని చేబట్టి బూర్జువా జాతీయ వాదానికి వ్యతిరేకంగా అది సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీ పడుటకు సిద్ధంగా వున్నందున, ప్రజాస్వామ్య విప్లవ కర్తవ్యాలను పూర్తిచేయాలి. బూర్జువావర్గం అభివృద్ధి నిరోధకవర్గమై రాజీపడిందని తీర్మానించింది. ఇది గతంలో 1928-34లలోని అతివాద పంథాని గుర్తుచేస్తుంది. పెట్టుబడి దారి వ్యతిరేక వ్యూహాన్ని సూచిస్తున్నది. అందుకు భారతదేశంలో నూతన విప్లవ దళకు పోరాటం చేరిందంటున్నది. గతంలోని తీర్మానాలలోని బూర్జువావర్గంపై సరళీకృత అవగాహనలను విడనాడింది.

తీర్మానం మరోవైపు యీ అవగాహనలకు పరిమితులను పేర్కొంటూ విపక్షం-విపర్యం చేస్తున్నది. మొట్టమొదట బూర్జువా జాతీయ నాయకత్వాన్ని ప్రభావితం చేయుటగాక త్రోసిపారవేయాలని తీర్మానంలో అనేకచోట్ల పేర్కొంది. అంటే నాయకత్వం అభివృద్ధి నిరోధకులుకాదని, పూగినలాటే చూపుతున్నారని, సాధికార కారణాలను పెడచెవిని పెడుతున్నారని అర్థం. కొన్నిచోట్ల కాంగ్రెసు, ముస్లిం లీగుల నాయకత్వాలను బూర్జువావర్గ నాయకత్వాలగకాక బడా బూర్జువా నాయకత్వాలుగ గుర్తించుచున్నది. అంటే బడా బూర్జువావర్గమే అభివృద్ధి నిరోధకమైనదని అర్థం ఈ రెండింటి పరంగాను సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వ్యూహాన్ననుసరించి, బూర్జువావర్గానికి తరచు విజ్ఞప్తులు చేయవలసివుంటుంది.

క్షుప్తంగా ఆగస్టు తీర్మానం అస్పష్టసిద్ధాంతీకరణ అటువంటి పునాదిపై స్థిరమైన కార్యాచరణ రూపొందించజాలరు. మౌలిక వ్యూహ సమస్యపై కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్ణయం అనగా బూర్జువావర్గం యెడల తనవైఖరిని నిర్వచించనిచో సమగ్ర ఆచరణ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించజాలదు.

ఈ ఆగస్టు తీర్మానం రూపొందించుటలో అనుభవజ్ఞుడు, సిద్ధాంతపేర్త అయిన పామీదత్తు పాత్రలేకపోయినా అనేక అంశాలలో అతని ప్రభావం కనిపించుతున్నది. విభజన అయిన భారతదేశంలో పాలనలో భాగస్వామ్యానికై సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీపడుతున్న ముస్లిం బూర్జువా వ్యూహాలు స్వార్థపర వర్గాల ప్రయోజనాల వాంఛ అయిన పాకిస్తాన్ ను ముస్లింలీగ్ కోర్కెనుండి కమ్యూనిస్టుపార్టీ దూరమై బయట పడాలనే పామీదత్తు సలహా ఫలితమూ తీర్మానంలో ప్రతిబింబించింది. తీర్మానం కాంగ్రెసును బలపరచే ప్రజాస్వామ్యం “మత ప్రాతిపదికపై భారతదేశాన్ని విభజించుటను న్యాయంగానే వ్యతిరేకించుచున్నది. విభజన ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేకం, సరిగానే ఒకే యూనియన్ కోరుతున్నది”. అంటూ అస్పష్టంగా జాతుల స్వయంనిర్ణయ సూత్రాన్ని సాధారణంగా వర్ణించినా ముస్లిం ప్రజాసామాన్యం ముందుగానే పాకిస్తాన్ యేర్పాటుకు అంగీకరించాలనే ఎట్టి షరతులు లేకుండా కాంగ్రెసు ముస్లింలీగు ఐక్యతను అంగీకరించాలి” అది “స్వచ్ఛంద యూనియన్” గమ్యానికి మార్గమగు తుందని స్పష్టమగుతుంది.¹

తీర్మానంలో కాశ్మీర్ లోవలె అన్ని సంస్థానాలలో ప్రజావద్యమాలను నిర్మించాలనే ప్రతిపాదన, రాజకీయ కార్యచరణకు “క్విట్ కాశ్మీర్” నమూనా ఉద్యమాలను చేబట్టాలనే పామీదత్తు సలహా వ్యక్తమగుతున్నది. ఆగష్టు తీర్మానం ప్రకటించిన కొద్ది వారాలకే నేటి స్వాతంత్ర్యపోరాట కేంద్రం కాశ్మీర్ అని పార్టీ రాజకీయ విధాన ప్రకటనలో “అక్కడ నూతన పోరాటరూపం ఉద్భవించింది” స్పష్టం చేసింది. ప్రకటన నెహ్రూతోసహా కాంగ్రెసును, అబ్దుల్లాను ఆపుటకు నెహ్రూ జాగ్రత్తగా అబ్దుల్లాకు యిచ్చిన సలహా “భయంకర విషాదాంతం కాశ్మీర్ యుద్ధంలో మునిగివుంది” అని ప్రకటన విమర్శించింది.

రాజకీయ ప్రధానపాత్ర వహించుతున్న బూర్జువా రాజకీయ పార్టీలైన కాంగ్రెసు, ముస్లిం లీగులు, సామ్రాజ్యవాదపు రాజకీయ వ్యూహాలను పార్టీ అధ్యయనం చేసింది “క్విట్ ఇండియా” వుద్యమంతో పెరిగిన ప్రజాబలం యుద్ధానంతరం కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి, యువజన, పైనిక దేశాలలో పెరిగిన స్వాతంత్ర్యోద్యమ ప్రజావాంఛల చెల్లునలబులంతో, సామ్రాజ్యవాద ప్రజాశక్తిలలో తనకత్యంత సానుకూలమైన రాజకీయ ప్రయోజనాలకు “వొత్తిడి-రాజీవ్యాహం”తో ప్రయత్నాలు కొనసాగించుటద్వారా ప్రజా వుద్యమాలను నిరుకార్షిన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదులనుండి అత్యధిక ప్రయోజనాలనుపొందవచ్చని కాంగ్రెసు ఎత్తుగడ. సంస్థాన ప్రజోద్యమాలు కాంగ్రెసు అధ్వర్యంలో వున్న కారణంగా వాటి ద్వారా సంస్థానాధీశులతో రాజీ కుదుర్చుకొనుట వ్యూహంలోమరో అంశము. ముస్లింలీగు వ్యూహాలు, బ్రిటిషు ఒత్తిడి ద్వారా తమకు అనుకూలంగా రాజీ కుదుర్చుకొనాలని, దాని ఎత్తుగడగా వున్నది. రెండు బూర్జువా రాజకీయ పార్టీలు జాతీయ కాంగ్రెసు. ముస్లింలీగులు రాజీ, సంప్రదింపులు మార్గాన్ని చేబట్టి తమ లక్ష్యాలను సాధించదలచినవి.

కాంగ్రెసు, హిందూ-ముస్లిం సమన్యను పరిష్కరించుటలో విఫలమైన కారణంగా ముస్లింలీగు ముస్లిం ప్రజానీకంలో అధికుల అభిమానాన్ని మార్చగొంది. ముస్లింలలో పెరిగిన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకతను పెడదారులు వట్టిచి, కేర్పాటు తత్వాన్ని పెంచింది. స్వాతంత్ర్యంతోపాటు ముస్లింలకు ప్రత్యేకరాజ్యం పాకిస్తాన్ వాయువ్య, ఈశాన్యప్రాంతాలలో యేర్పాటుగావించాలని ఆయా ప్రాంతాలలో ప్రజాభిప్రాయసేకరణ జరుగరాదని ముస్లిం మెజారిటీ ప్రాంతాలు కాన ఆ విధంగా చేయాలని కోరింది. అంతేగాక కాంగ్రెసుతో కలసి సమిష్టిగా స్వాతంత్ర్యపోరాటానికి విముఖతను ప్రదర్శించుటద్వారా సామ్రాజ్యవాదం నుండి తమ కోర్కెలను పొందగలమని ముస్లింలీగు వ్యూహంగా వుంది.

ఈవిధంగా కాంగ్రెసు ముస్లింలీగులు, ఐక్యభారతం, పాకిస్తాన్ సమన్యాలను ప్రజా నిర్ణయానికి వదలి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంయుక్త సంఘటనగా యేర్పడి స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని యినుమడింపజేయక ఒకరికి వ్యతిరేకంగా మరొకరు ప్రత్యేక రాజీ దేరానినుసాగించి, సామ్రాజ్యవాదపు ప్రజాశక్తి భారతదేశాన్ని మత ప్రాతిపదికపై హిందూ-ముస్లింల రెండు రాజ్యాలను యేర్పరచి, ఆ రెండు శాశ్వత

శత్రువులుగా చేయుట తమ అధిపత్యాన్ని పరోక్షంగా కొనసాగించుట బ్రిటన్ వ్యూహం విజయమునకు కార్యకర్తలు - లీగులు తోడ్పడినవి. రాజ్యాధికారాన్ని బదలించేయు యేర్పాటులలో సామ్రాజ్యవాదానికి కార్యకర్తలకు మరోపైపు ముస్లింలీగుకు వచ్చిన భేదాభిప్రాయాలను కార్యకర్తలు - లీగుల పధ్యవచ్చిన భేదాభిప్రాయాలుగ చిత్రించి అడుగుడుగినా ప్రతిష్టించిననుస్పష్టించుట 'కోతి తీర్పుల'నిస్తూ తమ అసలు ప్రజానిక యిద్దరి నెత్తినరుద్దుట బ్రిటిషువారి ద్యేయం. చివరకు అదే జరిగింది.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ సామ్రాజ్యవాదుల తార్కాళిక ప్రభుత్వ ప్లానును తీవ్రంగా విమర్శించి, ఆ ప్రభుత్వంలో కార్యకర్తలు - లీగులు యే ఒక్కరూ లేక యిద్దరూ చేరినా ప్రత్యర్థి పై ప్రాముఖ్యత చేయి అవుతుందనిస్పష్టంచేసింది. ఈ ముసుగుతో పై ప్రాముఖ్యత పెప్పెనగా కేస్తున్న ప్రజా విప్లవాద్యమాలను అణచేపని చేస్తాడు. అందుకు దేశీయ నాయకత్వాలు రెండూ పాపులు అగుతాయని పేర్కొంది అట్టి తార్కాళిక ప్రభుత్వంలో చేరవద్దని తీర్మానం హెచ్చరించింది. ప్రత్యామ్నాయంగా వయోజన ఓటింగుపై దామాషా పద్ధతిలో ఎన్నికకాబడిన రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభకు ప్రజలకు అన్ని అధికారాలు సంక్రమించాలని, అన్ని జాతులకు స్వయం నిర్ణయహక్కు ఉండాలని సూచించింది. అదే కాలంలో ప్రజాస్వామ్య విప్లవానికి కార్యక్రమాన్ని ప్రజల ముందుంచింది. దేశభక్తి పార్టీలన్నీ అధికార చివర పోరాటానికై సంయుక్త సంఘటనగా యేర్పడి సంసిద్ధులుకండి అనే కేంద్ర రాజకీయ నినాదాన్ని యిచ్చింది.

ప్రజాస్వామ్య విప్లవం సంయుక్త స్వాతంత్ర్య సంఘటన

అధికారానికై ఆఖరి పోరాటానికికై కార్యకర్తలు, లీగు, కమ్యూనిస్టుల ఐక్య సంఘటనవ్యూహాన్ని కమ్యూనిస్టుపార్టీ రూపొందించింది. అదే ప్రజాస్వామ్య విప్లవానికి సంయుక్త స్వాతంత్ర్య సంఘటన వ్యూహం అని పేర్కొంది.

జాతుల స్వయం నిర్ణయ సూత్రముపై, వయోజన ఓటు, దామాషా ప్రాతినిధ్యంపై యేర్పడి రాజ్యాంగసభ అన్నిజాతుల ప్రతినిధులతో యేర్పడుతుంది. భారత ఐక్యత పాకిస్తాన్ సహస్యలను ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులలో నిర్ణయించగలదు. అందువలన ఆఖరిపోరాటానికై యేర్పడవలసిన సంయుక్త సంఘటనకు మార్గం సుగమమౌతుంది.

ఈ సంయుక్త సంఘటన ఆఖరి పోరాటపు ఆయుధమగుతుంది. ఈ ప్రజాస్వామ్య విప్లవపోరాటం అన్నివర్గాల అత్యధిక ప్రజాసామాన్యం పాల్గొన్నపుడే జయం పొందుతుంది. జాతీయ కార్యకర్తలు స్వాతంత్ర్య పోరాటపు ప్రధాన స్రవంతి. ముస్లింలీగు వెనుక సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక అత్యధిక ముస్లిం ప్రజానీకముంది. కమ్యూనిస్టు పార్టీలో, నిర్మాణాలలో అత్యధిక కార్మిక, కర్షక ప్రజానీకముంది. ఈ మూడు పార్టీల సంయుక్త సంఘటన ఆఖరిపోరాటపు విజయసాధనకు మౌలికమైనది. ఈ దశలో యిట్టి సంఘటనా నిర్మాణ ప్రధాన కర్తవ్యం. సంఘటనా నిర్మాణం సఫలంకానిచో విప్లవ పోరాటాలవెల్లువ సమసిపోతుంది. విచ్చిన్నత ఫలితంగా నిరు

త్యాహం మిగులుతుంది. పాక్షిక పోరాటాలలో సంఘటనల సత్ఫలితాలు కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగుల ప్రజాసామాన్యం, వారి నాయకత్వపు రాజీబేరాలను తిరస్కరించి, సమిష్టి ధ్యేయానికై పోరాడునట్లు చేస్తారని విశ్వసించుచున్నది. ఆవిధంగా సంయుక్త సంఘటనా నిర్మాణం విజయవంతమగుతుంది పాక్షిక పోరాటాలలో వారి నాయకత్వాల రాజీ బేరాలను తీవ్ర విమర్శనకు గురిచేస్తూ ప్రజల దైర్యసాహసాలతో పడుపుతు, నాయకులకు విజ్ఞప్తులుచేస్తూ సంఘటనా నిర్మాణాన్ని చేయగలనని విశ్వసించుచున్నది.¹

అంతేగాక, తీర్మానం “బూర్జువా నాయకత్వాలకు విజ్ఞప్తులతోనే సంయుక్త సంఘటనను నిర్మించగల బ్రతులు పార్టీకిలేవు. నాయకత్వాలకు అయిష్టంగానే ప్రజాసమూహాలను కదలించినపుడు సంయుక్త సంఘటన యేర్పాటు విజయమౌతుంది.” అని స్పష్టంచేసింది, విస్తరించే ప్రజాపోరాటాల వెల్లువలో పార్టీ యెంతవరకు తన నాయకత్వాన్ని నిర్మించి, విస్తరించగలదో నాయకత్వపు రాజీ బ్రతులనుండి ప్రజలకు కనువిప్పు కలిగించగలచో జాతీయ ప్రజాస్వామ్య విప్లవ కార్యక్రమం విజయానికి ప్రజలను బ్రటిషు సామ్రాజ్యవాద ప్రజాశక్తికు వ్యతిరేకంగా పోరాటానికి సమరోత్సాహాన్ని పెంపొందించగలదో ఆ మేరకు జాతీయ సంయుక్త సంఘటనను నిర్మించగలమని స్పష్టంచేసింది.

వామపక్ష ఐక్యకార్యాచరణ :

కాంగ్రెసు రాజీ విధానంలో భ్రమలు తొలగిన అభ్యుదయకరశక్తులు, వామపక్ష బలాలు అభివృద్ధి చెంది మార్క్సిజంపైపు ఆకర్షితులగుతున్నారు, అతివాద శక్తులు రాజీ విధానానికి వ్యతిరేకంగా, కమ్యూనిస్టులతో కలసి వామపక్ష ఐక్యకార్యాచరణ చేబట్టాలనే నినాదం వినపడుతున్నది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ దీనికి అంత్యంత ప్రాముఖ్యతనిస్తున్నది. కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకత తగ్గిపోతున్నది, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకశక్తులన్నిటిని వొక పేదికపై సంఘటితపరచి, ప్రమాదాన్ని తెలియజేసి, ప్రతిఘటనను పెంపొందించాలి. ఐక్య కార్యాచరణకు పునాది అంశాలుగ తీర్మానం, క్రింది వాటిని పేర్కొంది. 1) కార్మిక, కర్షక, యువజన, విద్యార్థి, ఉద్యోగుల పాక్షిక పోరాటాలకు మద్దతు నిచ్చుట 2) సంస్థాన ప్రజాపోరాటాలకు మద్దతు 3) సామ్రాజ్యవాదుల ప్లానును త్రోసిబుచ్చుట 4) రాజ్యాధికారం కొరకు ప్రజల సంయుక్త ఆఖరి పోరాటాన్ని కొనసాగించుట.

వయోజన ఓటింగు, దామాషా ప్రాతినిధ్యంపై ఎన్నికైన రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభ, జాతులన్నిటికీ స్వయం నిర్ణయ సూత్రం అనే నినాదాలపై ప్రజా సమీకరణ కావించాలి. అందరూ యీ అన్ని అంశాలను అంగీకరించకపోయినా యే వొక్క అంగీకృత అంశం లేక అంశాలపైనా వామపక్ష ఐక్యకార్యాచరణకు కమ్యూనిస్ట్

1. ఆఖరిపోరాటం కొరకు (ఆంగ్లంలో) కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రసమితి, రాజకీయ తీర్మానం ఆగస్టు 1946, పే. 11 పిపిహెచ్ ప్రచురణ. 1946.

పార్టీ తీర్మానంలో సంసిద్ధతను తెల్పింది. అఖిరి పోరాటానికై హిందూ-ముస్లిం ఐక్యతను నిర్మించుటకు జాతుల స్వయం నిర్ణయ సూత్రమొక్కటే ప్రధాన భూమిక కాగలదని వివరించింది.

“కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ. ఫార్వర్డు బ్లాకులు అనుసరించే రాజకీయ విధానాలు నేడు సంయుక్త కార్యాచరణకు ప్రధాన అడ్డంకులుగ వున్నవి.¹” ఈ అతివాద పార్టీలు మాటలలో సామ్రాజ్యవాదాన్ని వ్యతిరేకించుతున్నా, అచరణలో రాజీవాదులను అనుసరించుతున్నారు. “కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకతలో మితవాదులను మించిపోయి, అచరణలో రాజీ బూర్జువాశక్తులకు సహాయపడుతు, రాజీ వ్యతిరేకశక్తులను చీల్చుతున్నారు.” కాంగ్రెసు నాయకత్వంతో కలసి పోటీ కార్మిక సంఘాలను యేర్పాటు చేస్తూ, ఉద్యత నమ్మే పోరాటాల వెల్లువను విచ్చిన్నం చేస్తున్నారు. రైతురంగంలోను యిదే పునరావృతమైంది. “ఈ విధానం పుద్యతమౌతున్న ప్రజాపోరాటాలను విచ్చిన్నం చేయుటయేగాక, సామ్రాజ్యవాదపు నూతన ప్లానుకు, వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరాటాలను నీరుగార్చుతుంది.²

జాతీయఐక్యతకు, సామ్రాజ్యవాదుల ప్లాన్ కు వ్యతిరేకంగా సంఘటన ప్రాధాన్యత దృష్ట్యా, యేమైనప్పటికీ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఐక్యకార్యాచరణ ప్రతిపాదనలకు వామపక్ష పార్టీల ముందుంచుతున్నది, రాజీ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలందరిని సమీకరించుటకు యిది వొక్కటే మార్గమని యెంచుతున్నది.

కాంగ్రెసు, లీగు నాయకత్వాలు రెండూ వ్రోహమైనా లేక విచ్చిన్నమైనా చేస్తారు. ఏదైనా ఫలితం ప్రజలలో చీలిక. ప్రజాపోరాటాలకు కమ్యూనిస్టు పార్టీ దైర్య, సాహస నాయకత్వాన్నిచ్చి, విచ్చిన్నత నెదుర్కొని ఐక్యతకై పోరాడాలని నిర్ణయించింది

V

అధికారమార్పిడి, అఖిరి ఘటనలు

యుద్ధకాలంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ నాయకుడుగ సర్ క్రిష్న్, రాయబారాల వైఫల్యం అనంతరం, “యుద్ధానంతరం సంపూర్ణమైన అధినివేశ ప్రతిపత్తి గలిగిన నూతన ఇండియన్ యూనియన్” దూపొందించేందుకు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వం అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటుందని ప్రకటించారు. ప్రధానంగా యుద్ధకాలంలో అధినివేశ ప్రతిపత్తితో కూడిన జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని కేంద్రంలో యేర్పాటు చేయుటకు అంగీకరించని కారణంగా రాయబారం విఫలమైంది.

గాంధీ-జిన్నాలు రాజాజీ ప్రతిపాదనలు ప్రాతిపదికగా సెప్టెంబరు 1944 లో సంభాషణ జరిపారు. సూత్రప్రాయంగా లీగుకోర్కెను ఆమోదించినప్పటికీ, అచర

1. అఖిరి పోరాటం కొరకు (1946) కమ్యూనిస్టు పార్టీ, అగస్టు తీర్మానం (ఆంగ్లంలో) పే. 12.

బలో, ఇండియానుండి విడిపోవుట ప్రజాభిప్రాయం ద్వారా నిర్ణయించాలనుట, ముస్లిం మెజారిటీ రాష్ట్రాలలో గూడ జిల్లాల ప్రాతిపదికగా యిది జరగాలనుట, సరిహద్దు జిల్లాలవారు తమకు యిష్టమైన యూనియన్ లో చేరటకు హక్కునిచ్చుట, లీగుకు ఆమోదయోగ్యం కాలేదు. దేశం రెండుగా చీలే పక్షంలో రక్షణ, వర్తక, వాణిజ్య, రవాణా, అత్యవసర అంశాలపై పరస్పర సహకారంతో రెండు దేశాలు ఒకటిగానే వ్యవహరించవలసి వుంటుందని, ఒప్పందంపై సంతకాలు చేయవలసి వుండుట లీగు అంగీకరించలేదు. ఈ పరిస్థితులలో గాంధీ-జిన్నాల మధ్య పరిష్కారం కుదురలేదు.

బ్రిటన్ లో యుద్ధానంతర ఎన్నికలలో బోరీ ప్రభుత్వం పడిపోయి, లేబరు ప్రభుత్వం ఆర్ట్స్ నాయకత్వంలో యేర్పడింది. యుద్ధకాలంలో బోరీ మంత్రివర్గంలోని లేబరు పార్టీ నాయకుడు, భారత పరిస్థితి పరిష్కారానికి రాయబారవర్గ నాయకుడుగా వచ్చిన క్రిప్స్ లేబరు మంత్రివర్గంలో సభ్యుడు. వైస్రాయి పేవెలు సంప్రదింపులకు లండను వెళ్ళి, జాతీయ కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులకు సమాన ప్రాతినిధ్యం, హరిజనులకు, శిక్కులకు, సర్వవైశ్యాధిపతికి ప్రాతినిధ్యాన్ని యిచ్చే కేంద్ర తాత్కాలిక ప్రభుత్వం యేర్పాటు చేయు నూతన పతకానికి ఆమోదం పొంది వచ్చాడు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం కేంద్రంలో తాత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటు చేయు ప్రయత్నాలను, సమస్యలను భారతదేశంలోని ప్రధాన రాజకీయ పార్టీలతో చర్చించేందుకు 1945 జూన్ 25న సిల్లాలో సమావేశం యేర్పాటు చేయబడుతుందని ప్రకటించింది. కాంగ్రెసు నాయకులు విడుదల చేయబడ్డారు. కాంగ్రెసు తరపున మంత్రులుగ వుండవలసిన వారి జాబితాలో కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు అబుల్ కలాం అజాద్, అసఫ్ అలీ పేర్లు సూచించబడ్డాయి. కాంగ్రెసు భారత ప్రజలందరికీ ప్రాతినిధ్యం వహించదని, అది హిందువులకు మాత్రమే అందులో సవర్ణులకు మాత్రమే ప్రాతినిధ్యం వహించుతున్నదని జిన్నా వాదన. ముస్లింలీగు వాదనను ఆమోదించి, కాంగ్రెసు స్థానాన్ని బలహీనపరచాలని బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు ఎత్తుగడగా వుంది. అభికార సమావేశంలో, మంత్రివర్గంలో అజాద్, అసఫ్ అలీలు వుండరాదనుటతో సమావేశం నిర్ణయాలు చేయకుండా ముగిసింది.

బ్రిటిషు లేబరు మంత్రివర్గం పేవెల్ ను సంప్రదింపులకు పిలిపించి, 18 సెప్టెంబరు 1945న, భారతదేశంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర శాసనసభలకు భారత సమస్య పరిష్కార క్రమంలో భాగంగా ఎన్నికలు జరుగునని ప్రకటించింది. బ్రిటన్-ఇండియాల మధ్య ఒడంబడిక సమస్య పరిశీలనలో ఉందని గవర్నర్ జనరల్ పేవెల్ తెలిపారు.

జాతీయ కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులు ప్రజాబలప్రదర్శనకు ఎన్నికలలోనికి దిగారు. సిమ్లా సమావేశంలో లేవదీయబడిన సమస్యలు, కాంగ్రెసు లీగుల వైఖరులు, 17 శాతం వోటరులుగల ఎన్నికలలో పరీక్షకు వచ్చాయి. ఎన్నికల అనంతరం తాత్కాలిక ప్రభుత్వపు యేర్పాటు, అధికారం బదలీ, అందులో వాటాలకు ఎన్నికలు బహిరంగ పోరాటమయ్యాయి.

కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ యీ రెండు పార్టీలలో దేనిలోను చేరక స్వతంత్రంగా కార్యకర్తల ప్రయోజనాలను, ప్రజాస్వామికాన్ని ప్రచారం చేసింది. తన స్వంత కార్యక్రమాన్ని, కోర్కెలతో విస్తృతంగా ప్రచారంచేసి పొల్గొన్నది. పార్టీ నినాదాలు, కార్యక్రమాలు దేశవ్యాప్తంగా గుర్తింపు పొందలేదు. రాజ్యాంగాన్ని నిర్ణయించే క్రమంలో ఒక శక్తిగా యెదగలేదు.

కాంగ్రెసు, లీగులు ఎన్నికల ఫలితాలను తమ, తమ వాదనలు రుజువు చేసేటట్లుగా చెప్పుకొన్నవి. కాంగ్రెసు మెజారిటీ వచ్చుటతో సరిహద్దు, అస్సాం రాష్ట్రాలలో మంత్రివర్గాలను యేర్పరచింది. సింధూ, బెంగాలులో లీగు మెజారిటీ లేకపోయినప్పటికీ, యూరోపియన్ సభ్యుల సహాయంతో మంత్రివర్గ మేర్పాటు చేసింది. మిగిలిన అన్ని రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలను యేర్పాటు చేసింది. కాంగ్రెసు-లీగుల మధ్య రాజకీయ పోటీ, బ్రిటిషువారు పోస్తున్న ఆజ్ఞంతో మతకలహాల జ్వాలలు మరింత ఉజ్వలంగా వ్యాపించాయి.

తాత్కాలిక ప్రభుత్వము, రాజ్యాంగ నిర్మాణ సమస్యలు :

బ్రిటిషు మంత్రివర్గ రాయబారవర్గం లార్డ్ షెఫిల్డ్ లారెన్స్ నాయకత్వంలో 1946 మార్చిలో వచ్చి, కేంద్రంలో తాత్కాలిక ప్రభుత్వం యేర్పాటు, రాజ్యాంగ నిర్మాణం విషయాలు, కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు, యితర నాయకులతో సంప్రదింపులు, చర్చలు జరిపి, రాయబార నాయకుడు రెండు పార్టీల మధ్య అంగీకారానికి వచ్చుటకు మరోసారి ప్రయత్నించాలని కోరుతు, కొన్ని ప్రధాన సూత్రాలను సూచించుతు కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు నాయకులకు వుత్తరాలు ఏప్రిల్ 24న వ్రాసారు. అంగీకారానికి వచ్చే దృష్టితో చర్చలకు రావలసిందిగా ఆహ్వానించారు.

ఆ లేఖలోని సూచనలు, "కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలో రక్షణ విదేశాంగ కమ్యూనికేషన్స్ శాఖలుంటాయి. రెండు గ్రూపులకు రాష్ట్రాలు చెందివుండాలి. ముస్లింలు అధికంగావున్న రాష్ట్రాలు, హిందువులు అధికంగా వున్న రాష్ట్రాలు ఈ రెండు గ్రూపులకు చెందిన రాష్ట్రాలు, వుమ్మడి అంశాలపై యాజమాన్యం కలిగి వుంటాయి. మిగిలిన అంశాలపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పూర్తి అధికారాలను కలిగి వుంటాయి".

సంభాషణలు మూడు మాసాలు కొనసాగినా పై ఫల్యం చెందాయి. రాయబార వర్గం వెంటనే తన స్వంత ప్రతిపాదనలను ప్రకటించింది. కాంగ్రెసు అంగీకారానికి షరతులు విధించింది. అది తనకనుకూలమైనందున కాంగ్రెసు ఆమోదించలేదని, ముస్లింలీగు తలచి తన అంగీకారాన్ని తెలిపింది. కాంగ్రెసు పునరాలోచించి తాత్కాలిక పథకాన్ని మాత్రం అంగీకరించింది పై సూచనలు కాంగ్రెసు లీగుల ఆమోదం లేకుండా మంత్రుల జాబితాను మార్చేదేదని జిన్నాకు హామీయిచ్చి, కాంగ్రెసు జాబితాలో జాతీయ ముస్లింవుండుటకు ఓలులేదని కాంగ్రెసుకు తెలియపరచారు. కాంగ్రెసు తాత్కాలిక ప్రభుత్వంలో తాము చేరటంలేదని, రాజ్యాంగ నిర్మాణ పథకంలో,

తామిచ్చే నిర్వచనంతో ఆమోదించుచున్నట్లు ప్రకటించింది. రాయబార సంఘం రెండు షరతులు లేకుండా తమ ప్రతిపాదనలను ఆమోదించలేదని తలచింది. కాంగ్రెసు తాత్కాలిక ప్రభుత్వం యేర్పాటు చేయుటకు రాయబార వర్గపు షరతులను తిరస్కరించుటతో తిరిగి వెళ్ళిపోవుటకు నిర్ణయించింది. అవసరమైన తాత్కాలిక ప్రభుత్వమేర్పాటు, రాజ్యాంగ నిర్మాణ సమన్వయపై సంప్రదింపులు కొనసాగించవలసినదిగా వైస్రాయిని కోరింది. ముస్లింలీగు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమేర్పాటు రాజ్యాంగ నిర్మాణాలపై లోగడ తానిచ్చిన ఆమోదాన్ని పునఃసంహరించుకొని పాకిస్తాన్ ను సాధించేందుకు "ఆగస్టు 16"న ప్రత్యక్షపోరాట దినంగా ప్రకటించి పోరాటానికి దిగింది. ఇదే భారతదేశ రాజకీయ చరిత్రను మార్చిన హిందూ-ముస్లింల మత మారణహోమానికి నాంది అయింది.

రాయబారవర్గ ప్రతిపాదనల ప్రకారం తాత్కాలిక ప్రభుత్వం యేర్పాటుకు 14 మంది సభ్యులతో వైస్రాయి ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనను కాంగ్రెసు-లీగు అధ్యక్షులు నెహ్రూ, జిన్నాలకు పంపించారు. లీగు తన ఆమోదాన్ని పునఃసంహరించుకొని ప్రత్యక్ష కార్యాచరణకు దిగిన కారణంగా కాంగ్రెసును లీగులేకుండా ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటు చేయవలసిందిగా నెహ్రూను బ్రిటిషు ప్రభుత్వం కోరింది. ఆ విధంగా ప్రభుత్వంచేస్తే తాను యేర్పాటుచేయగలనని నెహ్రూ తెలియపరచారు. ఆగస్టు 22న వైస్రాయి అట్టి ప్రకటనచేశారు. సెప్టెంబరు 2 తేదీన నెహ్రూ నాయకత్వంలో నూతన మంత్రివర్గం అధికారాన్ని స్వీకరించింది. మధ్యంతర ప్రభుత్వంలో లీగు లేకుండిన దేశమంతా మత కలహాలు వ్యాపిస్తాయని నెహ్రూకు నచ్చజెప్పారు. వైస్రాయి చివరకు అక్టోబరు 15న నెహ్రూ మంత్రివర్గంలోనివారు రాజీనామాయిచ్చి లీగు ప్రతినిధులైన లియాఖత్ ఆలీఖాన్, జోగేంద్రమండల్ మరి ముగ్గురు ముస్లింలు మంత్రివర్గంలో చేరారు. కాంగ్రెసు, లీగు మధ్య సంఘర్షణలు తీవ్రమై పరిపాలనా స్థాయికి విస్తరించాయి.

రాజ్యాంగ నిర్మాణసభలో లీగు పాల్గొననని స్పష్టంచేయుటతో రాజకీయ ప్రతిష్టలన్న యేర్పడింది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం కలుగజేసుకొని, చర్చలకు లండన్ రావలసిందని కోరింది. లీగు, కాంగ్రెసు నాయకులను సిక్కుల ప్రతినిధిగా బలదేవ్ సింగ్ ను ఆహ్వానించారు. సంభాషణలు విఫలమైనాయి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం రాజ్యాంగ సభ సమావేశాలపై, లీగు వాదనను ఆమోదించుతు ప్రకటించింది. వివాదమేర్పడితే ఫెడరల్ కోర్టుకు తీర్పును వదిలిపేయవచ్చని, కాంగ్రెసును సంతృప్తిపరచ సూచించింది.

జనవరి 1947లో కాంగ్రెసు కమిటీ, యే నెషన్ లో చేరాలన్న విషయంలో రాష్ట్రాలను వొత్తిడి చేయరాదని, శిక్కుల హక్కులకు యెలాంటి హాని జరుగరాదని తీర్మానించింది. తప్పనిసరియైనచో అక్కడి ప్రజల అభిమతానుసారం జరుగు హక్కు వుండాలని ఆ తీర్మానంతో స్పష్టం చేసారు. లీగు సమావేశమై రాయబారవర్గం పథకం, కాంగ్రెసు, శిక్కులు, హరిజనులుచే బహిరంగంగా తిరస్కరించబడినందున రాజ్యాంగసభను రద్దుచేయాలని తీర్మానించింది. ప్రతిగా మధ్యంతర మంత్రివర్గం

నుండి లీగు ప్రతినిధులను తొలగించాలని కాంగ్రెసు కోరింది. వైస్రాయి, బ్రిటిష్ ఆఫీసర్లు లీగును తోడ్పడుతున్నారని ఫిర్యాదు చేసింది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం వైఖరికి నిరసనగా తాత్కాలిక మంత్రివర్గానుండి రాజీనామా చేస్తామని ప్రకటించారు. వేవెలును తొలగించాలని బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికి తెలిపారు. పరిస్థితులు విషమించుకున్నందున, నూతన విధానాన్ని అవలంబించాలని, అందుకు నూతన వైస్రాయి అవసరమని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం 1947 ఫిబ్రవరి 20న ఒక ప్రకటన చేసింది. బ్రిటిష్ ఇండియాను విడచివెళ్ళుటకు ఒక తేదీని నిర్ణయించింది. జూన్ 1948కి ముందు అన్ని పార్టీలు అంగీకరించిన రాజ్యాంగాన్నిబట్టి యేర్పడే ప్రభుత్వానికి అధికారాన్ని అప్పజెప్పి లేదా యేదో ఒక రకమైన కేంద్రప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు అధికారం అప్పజెప్పబడుతుందని స్పష్టం చేసింది. మరో ప్రకటనలో బ్రిటిషు ప్రధాని అట్లీ వైస్రాయిగా లార్డ్ మౌంటబాటన్ ను నియమించుటను పేర్కొన్నారు.

మౌంట్ బాటన్ విభజన పథకము :

కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగుల మధ్య ఒప్పందం కుదిరిన, వారి ప్రతినిధులతో మిశ్రమ ప్రభుత్వాన్ని యేర్పరచి, తప్పని పరిస్థితులలో అధికారాన్ని అప్పగించాలని, అది సాధ్యం కానిచో ఇండియాను రెండుగా విభజించి, రెండు ప్రభుత్వాలకు అప్పగించాలనే విషయంలో బ్రిటిషు నాయకు లందరిలో యేకాభిప్రాయం కలదు. అదే కాలంలో ఇండియా-పాకిస్తాన్ లు శాశ్వత శతృవులుగా చరిత్రలో నిలచిపోయేటట్లు చేయుట బ్రిటిషు అప్రకటిత ఆశయం. నిజానికి దీనిని ఆమలుచేయుటకే లార్డ్ మౌంటబాటన్ వైస్రాయిగా 1947 మార్చి 24న ప్రమాణ స్వీకారం చేసారు.

మౌంట్ బాటన్ వివిధ రాజకీయ పార్టీల, తదితర నాయకులతో సంభాషణలు జరిపి, తన నిర్ణయాను మే నెలలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికి తెలియజేసారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం 1947 ఆగస్టు 15న రెండు సర్వస్వతంత్ర దేశాలుగా ఇండియా, పాకిస్తాన్ లు యేర్పడగలవని ప్రకటించింది.

వివాదానికి ముఖ్యకారణం, ముస్లింలు అధికంగా ఉన్న తూర్పు, పశ్చిమ రాష్ట్రాలు గ్రూపులుగా యేర్పడేందుకు రాష్ట్రాలకు గల హక్కులు. ఈ సమస్యపై బ్రిటిషు ప్రభుత్వం యిచ్చిన తీర్పు లీగుకు అనుకూలంగావుంది. ఆ రాష్ట్రాలలో కొన్ని ఖిన్నంగా నిర్ణయించుకొన్నప్పటికీ, అవి పాకిస్తాన్ లోనే చేరాలనేది బ్రిటిషు వారి కోరిక, తీర్పుగాను వుంది.

భారతదేశ విభజన తప్పదనే వాస్తవాన్ని కాంగ్రెసు నాయకులు గుర్తించారు. వివిధ గ్రూపులలోవున్న రాష్ట్రాలను ఇండియాలోగాని, పాకిస్తాన్ లోగాని చేరాలనే బలవంతం చేయరాదని మాత్రమే కోరారు. ఇండియాను విభజించిన విధంగానే పంజాబ్, బెంగాల్, అస్సాంలను విభజించాలనే నిర్ణయానికి వారిప్పుడు వచ్చారు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వం, 1947 జూన్ 3న కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగుల ఆమోదంతో ఒక ప్రకటన చేసింది. అందులోని ముఖ్యాంశాలు :

1) నుద్రాసు, బొంబాయి, ఉత్తర సంయుక్తరాష్ట్రాలు, బీహార్, మధ్య రాష్ట్రాలు, బీరారు, అస్సాం, ఒరిస్సా, వాయువ్య సరిహద్దు రాష్ట్రం, ఢిల్లీ, అజ్మీర్, మేవార్, కూర్గులకు చెందిన ప్రతినిధులు రాజ్యాంగ నిర్ణయనభలో పాల్గొంటున్నప్పటికీ, పంజాబ్, సింధు, బెలూచిస్తాన్, బెంగాల్ ప్రతినిధులు, యితర రాష్ట్రాలలోని ముస్లింలీగు ప్రతినిధులు పాల్గొనుటలేదు. అందువలన ఈ సభలో పాల్గొనని వారితో మరొక రాజ్యాంగ నిర్మాణసభను యేర్పాటుచేయాలి.

2) మెజారిటీ సభ్యులు పాల్గొంటున్న వాయువ్య సరిహద్దు రాష్ట్రంలోను, బెంగాల్ కు ఆనుకొనివున్న సిల్లిట్ జిల్లాలోను వారు ఇండియాలో చేరాలనుకొంటున్నారో లేక పాకిస్తాన్ లో చేరాలనుకొంటున్నారో తేల్చుటకు జనవాక్య సేకరణను తీసుకొనాలి.

3) బెంగాల్, పంజాబులలో ముస్లింలు మెజారిటీగా ఉన్న జిల్లాలలోని రాష్ట్ర శాసనసభ్యులను పేరుగ సమావేశపరచి వారు 'యే దేశంలో చేరదలచుకొన్నారో నిర్ణయించుకోవాలి.

4) సింధు శాసనసభ్యులు సమావేశమై ఏ దేశంలో చేరదలచుకొన్నారో నిర్ణయించుకోవాలి.

5) బెలూచిస్తాన్ వాంఛను తెలుసుకొనుటకు వైస్రాయి అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటారు.

6) పై నుదహరించిన అంశాలన్నీ బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రాంతాలకు వర్తిస్తాయి గాని, స్వదేశీయ సంస్థానాలకు వర్తించవు. బ్రిటిష్ వారు దేశాన్ని పదలివెళ్ళే పక్షంలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వంతో చేసుకొన్న ఒప్పందం ప్రకారం ఈ సంస్థానాలను పరిపాలించు తున్న రాజులు తమ భవిష్యత్వాన్ని నిర్ణయించుకొనేందుకు హక్కును కలిగివుంటారు. అంతకు ముందు చేయబడిన ప్రకటనలన్నీ అమలులో వుంటాయి.

“ఈ పథకాన్ని కాంగ్రెసు నాయకత్వం ఆమోదించింది. గాంధీజీ ఒక్కరే యీ పథకాన్ని ప్రతి ఒక్కడశలోనూ వ్యతిరేకించారు. బహిరంగంగా ఎన్నడూ వ్యతిరేకించలేదు. గాంధీజీ వాటికి వ్యతిరేకంగా ప్రజలను సమీకరించుటకు ముందుకు రాలేదు. ప్రజలకు వాటిని ప్రతిఘటించవలసినదిగా పిలుపునిచ్చి ఉంటే మౌంటబాటెన్ ప్లాను అంత సులభంగా ఆచరణలోనికి వచ్చేదికాదు.”¹ అని నంబూద్రిపాద్ అభిప్రాయము.

పలితంగా చరిత్రలో యెక్కడా జరుగని రక్తపాతం, ప్రాణనష్టమూ ఆచరణలో ప్రజాసామాన్య మార్పిడిజరిగింది. మైనారిటీ ప్రజలు తమకు రక్షణవుండదని ఇళ్ళు, పొలాలు, ఆస్తులు అన్నీపదలి తండోపతండాలుగా ప్రవాహంగా తరలి వచ్చారు. ప్రపంచంలో యితర జన సమూహాల మార్పిడి చరిత్రలో ఎక్కడా జరుగలేదు.

1. నంబూద్రిపాద్, ఇ. యం. యస్. (1988) భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్ర దీ. భా. 69, ప్రజాశక్తి ప్రచురణ. పే. 397.

మౌంట్ బాటన్, అవార్డు కమ్యూనిస్టుపార్టీ వైఖరి

బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు 1947 జూన్ 3 ప్రకటన మౌంట్ బాటన్ అవార్డుగా ప్రసిద్ధికెక్కింది. కాంగ్రెసు ముస్లింలీగు ఆమోదంపొందిన తరువాత మౌంట్ బాటన్ ప్రతిపాదనపై ఆ ప్రకటన గావించబడింది. ఇండియా, పాకిస్తాన్లు రెండు సర్వ స్వతంత్ర దేశాలుగా ఆగస్టు 1947లో యేర్పడగలవని ప్రకటన సారాంశము.

రెండవ ప్రపంచయుద్ధంలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదం చాల బలహీనపడి తన వలనలను తిరిగి జయించాల్సిన పరిస్థితులలో ఇండియాకు అధికార మార్పిడి చేసేందుకు సంభాషణలకు దిగి, ప్రత్యక్ష పాలనను వరోక్ష పాలనగా రూపొందించుట దాని లక్ష్యము. “బ్రిటిషు మంత్రివర్గరాయబార సంఘంచేసిన ప్రయత్నాల సారాంశం కేంద్ర లక్ష్యం యిదే. కొన్ని భేదాలున్నప్పటికీ, మౌంట్ బాటన్ పథకం వాటి తాజా ప్రతిమాత్రమే. ప్రధానలక్ష్యం ప్రజలను చీల్చటం, అభివృద్ధి నిరోధ శక్తులను బలపరచుట వారితో మిత్రత్వం ఆ విధంగా భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని నామ మాత్రం చేయుట¹” భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రసమితి మౌంట్ బాటన్ అవార్డు ప్రకటనను భారత రాజకీయ పరిస్థితిని జూన్ 1947లో సమీక్షించి తన రాజకీయ విధానాన్ని కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించింది. ముఖ్యంగా యీ క్రిందివిధంగా ఉన్నవి².

ఎ) హిందూ, ముస్లిం భేదాలు అంతర్యుద్ధ పరిస్థితిని సృష్టించాయి. వీటి నువయోగించుకొని భారత దేశాన్ని చీల్చి, రెండు శత్రుదేశాలను యేర్పాటుచేసి రెండింటిలోని అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులతో సహకారాన్ని నెరవేరుతూ చీల్చి వరోక్షంగా పాలించుట లేక అదుపులోవుంచుట బ్రిటిషువారి వ్యూహం.

అభివృద్ధి నిరోధక ముస్లింలీగు నాయకత్వాన్ని వృత్తిచేసి పాకిస్తాన్ ను బ్రిటిషు అధినివేశ ప్రతిపత్తిగల దేశంగా బ్రిటిషు పెట్టుబడికి పోటీలేనిదానిగా చేసి, సరిహద్దు రాష్ట్రాలను వ్యూహకేంద్రంగాచేసి భారతదేశాన్ని మొత్తంగా తన ఆధిపత్యంలో ఉంచుకొనుట బ్రిటిషు ఎత్తుగడ.

బి) ఇండియా నూతన ఆధిపత్యంలో ఉంచుకొనుటకు సంస్థానాధీశుల “బుట్ట బొమ్మలను” ఉపయోగించుకొనుట, ఇండియన్ యూనియన్ లో సంస్థానాధీశులు చేరుటకుగాని, లేక బయట ఉండుటకుగాని అధికారాలను సంక్రమింపజేస్తూ భారత జాతీయ వాదులతో వారి బేరానికి బలాన్ని చేకూర్చి, వ్యూహల హక్కులకు ప్రాతినిధ్యం పోయుట ప్రజల, ప్రజాస్వామ్య పుద్యమాలకు అనకట్టలు వేయుట బ్రిటిషు వనకపు ప్రధాన లక్ష్యం.

1. మౌంట్ బాటన్ అవార్డు(1947) కమ్యూనిస్టుపార్టీతీర్మానం జూన్ 1947. పే. 4.

2. అదే పే. 4-5.

సంస్థానాధీశులు నిరంకుశత్వానికి వ్యతిరేకంగా భారత స్వాతంత్ర్యానికి జరిగే పోరాడం, భారత స్వాతంత్ర్యానికి, ప్రజాస్వామ్యానికి పరిధిలు విధించే బ్రిటిషు కుమనా ఎత్తుగడలకు వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరాటం కూడానని కమ్యూనిస్టు పార్టీ విశ్వసించుచున్నది. అదే స్వాతంత్ర్యాన్ని, ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిపుష్టం చేయ గలదు¹.

సి) రాజ్యాంగసభ యెత్తుగడలలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదం పలన సామాజిక పెట్టుబడిదారి విధాన ప్రయోజనాలను, దేశీయ శక్తుల భాగస్వామ్య సహకారాలతో ఇండియా ఆర్థిక విధానాన్ని తద్వారా భారతదేశాన్ని తన ప్రాబల్యంలో పుంచుకొనుటకై అదృశ్య పోరాటాన్ని జరుపుతున్నది.

భారత ప్రభుత్వ మంత్రిత్వశాఖలు, భారత పెట్టుబడిదారివర్గాల భాగస్వామ్యం అధికార నిరంకుశ పుక్కునిర్మాణంద్వారా కేంద్రరాష్ట్ర మంత్రివర్గాల ఆర్థిక, పాలనా విధానాలను తన ప్రభావానికి లోనుగావించి అభ్యుదయకర ఆర్థిక విధానాలను తన ప్రయోజనాలకై వినియోగించదలచింది.

ఈ లక్ష్యంతో నిరంకుశ అధికారవర్గం, జాతీయోద్యమ నాయకుల ప్రభుత్వానికి, ఉద్యోగమౌతులను కార్మిక, కర్షక ఉద్యమాలకు మధ్య “గండి” కొట్టుటకు తన శక్తికొలది ప్రయత్నిస్తున్నది.

ఇట్టి అవగాహనతో “భారత పురోభివృద్ధికి నూతన అవకాశాలను సాధించ గలిగామని కమ్యూనిస్టుపార్టీ విశ్వసిస్తున్నది. జాతీయనాయకత్వాల చేతులలో రెండు ప్రజా ప్రభుత్వాలు, రెండురాజ్యాంగ నిర్మాణసభలు, వూహాత్మక ఆయుధాలు వాటిని సరిగా ఉపయోగించి, జాతీయ లక్ష్యాన్ని త్వరితం చేయుటకు పటుతరం చేయుటకు జాతీయోద్యమ కర్తవ్యం”² అనే నిర్ణయానికి పార్టీ వచ్చింది. అయితే కొన్ని హెచ్చరికలను చేసింది.

సామ్రాజ్యవాదం, మన జాతీయోద్యమంలోని చీలికల నుపయోగించుకొని, భారత స్వాతంత్ర్యాన్ని నామమాత్రం చేయుట లేక జాతీయశక్తులు యేకమై దేశ స్వాతంత్ర్యపు ప్రాతిపదికంగా రాజ్యాంగాన్ని నిర్మాణంచేసి, ప్రజాప్రభుత్వం సామ్రాజ్యవాద, ఆర్థిక, సైనిక వత్తిడులను నిరోధించుట. రెండవది సంస్థానాధీశుల తృప్తిపరస్థా, దేశంలో పంచమాంగ దశాన్ని పుంచుటలేక దేశంలో మూఢప్రపంచులో వున్న సంస్థాన ప్రజాపుద్యమాలకు, ప్రజలకు, ప్రజోద్యమాలకు మద్దతునిస్తూ స్వతంత్ర భారతంలో భాగస్వాములుగ చేయుట. ఈ రెండే ప్రత్యామ్నాయాలు.

జాతీయ నాయకత్వంలోని స్పార్ధాపర, రాజీవాదుల ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజోద్యమాల తీవ్రతను ఎక్కుపెట్టి, మత దురహంకారులకు వ్యతిరేకంగా, జాతీయ చైతన్యాన్ని పెంపొందించి, ప్రజా ప్రభుత్వాలకు మద్దతుగా జాతీయ చైతన్య

1. మౌంటబాటన్ అవార్డు తరువాత(1947)సి.పి.ఐ. జూన్ 1947 తీర్మానం పే. 5

న్యూన్ని నిర్మించి, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించుటకై, ప్రజాజాగుదూకత అవసరం. కమ్యూనిస్టుపార్టీ, సామ్రాజ్యవాదపు కుటిల ఎత్తుగడలను వమ్ముచేయబడగలవని పూర్తిగా విశ్వసించుచున్నదని తీర్మానం స్పష్టంచేసింది. వారు తీవ్రతరం గావించే ఆర్థిక సంక్షోభమే ప్రజాసామాన్యంవారికి వ్యతిరేక మగునట్లుచేస్తుంది. జాతీయోద్యమాన్ని సంఘటితపరచి, పూర్తిరాజకీయ పరిజ్ఞానాన్ని యిస్తే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య విషయమై యెట్టి రాజీలను నహింపజాలమని తీర్మానం వివరించింది.

ఇండియన్ రిపబ్లిక్ ప్రజాస్వామ్య పునాదులపై నిర్మించేందుకు ఆ విధంగా భారత ఐక్యతామార్గాన్ని చేబట్టుటకు జాతీయనాయకత్వానికి కమ్యూనిస్టుపార్టీ పూర్తి మద్దతునిస్తుంది. జాతీయ నాయకత్వం ప్రకటించిన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక కార్యక్రమాన్ని త్వరితంగా మినహాయింపులు లేకుండా అచరణలో పెట్టమని కోరుతుంది.

కమ్యూనిస్టు కార్యక్రమంలోని ప్రధానాంశాలు :

ఎ) నిజమైన స్వాతంత్ర్యం అనగా బ్రిటిషునైన్యం వుపసంహరణ, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదంతో ఎట్టి పైనిక మిత్రత్వం వుండరాదు. స్వతంత్ర ప్రజాస్వామిక విదేశాంగ విధానం, భారత, బ్రిటిష్ భాగస్వామ్య భారీవ్యాపారంపై, విదేశ వ్యాపారంపై ప్రభుత్వ అజమాయిషీ, త్వరితంగా పారిశ్రామికీకరణకై విదేశ మారక నిల్వల మొత్తాన్ని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం చెల్లించాలి. విదేశీయ పరిశ్రమల జాతీయకరణ సమానత్వ ప్రాతిపదిక, పరస్పర లాభంపై బ్రిటిష్ వారితో వ్యాపార సంబంధాలు.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం అధినివేశ ప్రతిపత్తుల మధ్యస్థంగా వుండే రాజ్యాంగాన్ని రాజీబేరంగా అంగీకరించే జాతీయ నాయకత్వంలోని లిమిరల్ మితవాదవర్గాలను వోడించాలి. భారతదేశాన్ని ఆర్థిక, పైనిక, ఆధిపత్యంలో వుంచుకొనడంలే బ్రిటిష్ ప్రయత్నాలను వమ్ముచేయాలి.

బి) సంస్థానాలలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వానికి, రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభలో పాత్ర, సంస్థానాలలో రాష్ట్ర అసెంబ్లీలలో ఎన్నికలకు వయోజనవోటింగు హక్కుకై సంస్థాన ప్రజోద్యమాలకు పూర్తి సహాయం, మద్దతులు లభించాలి.

సి) ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాంగం; వయోజన వోటింగు హక్కులపై సంయుక్త ఆసెంబ్లీస్థానాలు, దామాషా ప్రాతినిధ్యం, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలకు భవిష్యత్ ఐక్యతకొరకై స్వయంవిర్ణయాధికారం, గిరిజన, అటవిక జాతులకు ప్రాంతీయ, స్థానిక స్వపరిపాలన వుండాలి.

డి) మత విభేదాల వ్యతిరేకత, మతవిద్వేషాలుపరిస్థితి మరింత క్షీణించకుండా సరియైన మార్గాలను రూపొందించి, సౌభాతృత్వాన్ని నెలకొల్పుటకు వెంటనే సరిహద్దుల కమీషన్ యెడల అన్యాయ, మితిమీరిన కోరికల యెడల న్యాయబద్ధ వైఖరి అవలంబించుట, పరస్పర ప్రయోజనాలపై బ్రిటిషు ప్రమేయంలేకుండా అంగీకారాలపై సరిహద్దులు సరిచేసుకొనుట, మైనారిటీల-ముస్లింల మత సాంస్కృతి హక్కుల రక్షణ, ఉద్యోగాలలో యితర వ్యాపారాలలో ముస్లింల యెడల విపక్షత లేకుండుట, ఇండియాలో ముస్లింలు విదేశీయులనే ప్రచారాన్ని బహిరంగంగా ఖండించుట.

ఇ) పరస్పర సంబంధాలు ; సన్నిహిత ఆర్థిక సంబంధాలు, వస్తుమారకం, పారిశ్రామికీకరణ పూర్తి సహకారం. వెనుకబడిన పాకిస్తాన్ ప్రాంతాల ఆధునికీకరణ, రక్షణ విషయాలలో పరస్పర సహకారం.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదం తమ కుటీల రాజనీతితో కాంగ్రెసు ముస్లింలీగు మధ్య భేదాభిప్రాయాలను వినియోగించుకొంటూ దేశాన్ని రెండుగా చీల్చి ఇండియా-పాకిస్తాన్లను శాశ్వత శత్రువులుగా చేసి, తమ ఆర్థిక, రాజకీయ ప్రాబల్యాన్ని కొనసాగించే ప్రయత్నాన్ని పార్టీ వివరించింది.

విస్తృత సంయుక్త సంఘటన :

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం, ప్రజాస్వామ్యం, ఐక్యతకొరకు నూతన పరిస్థితులలో పోరాటానికి కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ తన పాత్ర నిర్వహించుటకై ప్రతిన చేసింది. పార్టీ ప్రజాసేవనను యీ క్రింది సమస్యలపై కేంద్రీకరించింది.

రాజ్యాంగ నిర్ణయనభ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం ప్రాతిపదికగా యేర్పాటు చేయుటకు పూర్తి సహకారాన్ని యిస్తుంది. ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాంగ నిర్మాణ రచనకు, అభ్యుదయకర శక్తులకు పూర్తిమద్దతు, రాజీవాదులకు మితవాదులకు వ్యతిరేకంగా ప్రజా సమీకరణ చేస్తుంది,

ఇండియన్ యూనియన్ పాకిస్తాన్ల మధ్య వెంటనే స్నేహసంబంధాలను నెలకొల్పుటద్వారా భవిష్యత్తులో ఐక్యతకై పోరాడుట. అన్ని ప్రజాసంస్థల ఐక్యత ద్వారా మత సామరస్యాన్ని, శాంతిని నెలకొల్పుట, దౌర్జన్యాన్ని రెచ్చగొట్టు శక్తులపై పరిష్టమైన తీవ్రచర్యలు తీసుకొనుట, మైనారిటీల హక్కులకు పూర్తిరక్షణ కల్పించాలి. సంస్థాన ప్రజాపోరాటాలకు పూర్తిమద్దతు.

అసమర్థులు, లంచగొండులు నిరంకుశులైన అధికారులను తొలగించుట, త్వరితంగా పైన్యాన్ని జాతీయకరణ, ప్రజాస్వామ్యకీకరణ చేయుట, అర్థినెన్నుల పాలనను అంతంచేసి, పూర్తి పౌరహక్కులు పునరుద్ధరించుట, రాజకీయ, కార్మిక, కర్షక సంఘాల ఖైదీలనందరిని విడుదలచేయుట, మినహాయింపులులేకుండా అన్ని ప్రాంతాలలో పౌరహక్కులు, స్థానిక స్వపరిపాలన నెలకొల్పుట.

అస్పృశ్యతను అన్నిరూపాలలో అంతంచేయుట, అన్నిరకాల విచక్షణలను చట్టరీత్యా శిక్షింపచేయుట, వారి సామాజిక, సాంస్కృతిక అభివృద్ధికి ప్రభుత్వ సహాయంచేయుట.

జాతి పునర్నిర్మాణానికి తక్షణం భూస్వామ్యవిధానాన్ని రద్దుచేసి కీలక పరిశ్రమలను జాతీయంచేయుట, ప్రాతిపదికపై పంచవర్ష ప్రణాళికను రూపొందించుట, ప్రజలకు నూతన జీవితంద్వారా స్వాతంత్ర్యాన్ని సుస్థిరం చేయుట.

ఈ దీర్ఘకాలకార్యక్రమంతోపాటు ఈ క్రింది తక్షణ కార్యక్రమాలను వాటిపై ఐక్య కార్యాచరణ, ఐక్య పోరాటాలను, వుద్యమాలను నిర్మించు కార్యక్రమాన్ని చేబట్టింది.

కార్మికులకు కనీస జీవన వేతనాన్ని నిర్ణయించి, తక్షణం అమలుచేయుట, కార్మిక సంఘాలను గుర్తించుట, సమ్మే వ్యతిరేక చట్టాలనన్నిటిని పునఃసంహరించు కొనుట, కార్మిక వివాదాల పరిష్కారానికి యంత్రాంగాన్ని అభివృద్ధి పరచాలి. కార్మికులకు మధ్యతరగతివారికి సరసమైన అద్దెకు గృహవసతి కల్పించుట, ఇండ్లస్థలాల ధరలను అదుపుచేసి గృహ నిర్మాణ పథకాలు చేపట్టుట. ప్రజాసహకారంతో బ్లాక్ మార్కెట్టు నరికట్టి, ధరల స్థిరీకరించి, ప్రజావసర వస్తువులనన్నిటిని సమానంగా పంపిణీచేయుట.

రైతులకు తక్షణ సహాయ చర్యలుగ అధికాహారోత్పత్తికి బంజరులను సాగు కిచ్చుట, కౌలుదారులకు పట్టాలనిచ్చుట, కౌలు తగ్గించుట, శిస్తు తగ్గించుట, అప్పులను రద్దుచేయుట అమలుచేయాలి. భూ స్వామ్య విధానాన్ని రద్దుచేస్తూ చట్టాన్ని త్వరితంగా తీసునికొనిరావాలి. ఆహారదాన్యాలధరలను స్థిరీకరించి, ప్రభుత్వ దాన్యపేకరణ చేయాలి.

వ్యవసాయ కూలీలకు తగినవేతనం, గృహవసతి, విద్యాసౌకర్యాలు కల్పిస్తూ బంజరులను వ్యవసాయ కూలీలకు యివ్వాలి. ఆహార సంక్షోభాన్నుండి ప్రాంతాలను రక్షించుటకు దొంగ నిల్వవ్యాపారులకు వ్యతిరేకంగా చర్యలు గైకొనాలి.

నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య, సెకండరీ, కాలేజీ, సాంకేతిక విద్యావసతులను అధికంచేయాలి. స్కూలుఫీజు కనీసంచేసి, ఉపాధ్యాయులకు తగిన జీతమివ్వాలి. వైద్య సౌకర్యాలు ప్రజలందరికీ లభించాలి.

గిరిజనులకు, ఆటవికజాతులకు, వారి ఆర్థిక వనరుల అభివృద్ధికి ప్రత్యేక సదుపాయాన్నివ్వాలి.

ఈ దీర్ఘ కాల, తక్షణ కార్యక్రమాల ననుసరించి, జాతీయ పునర్నిర్మాణానికై జాతీయ నాయకులు పరస్పర సహాయానికై చేసిన విజ్ఞప్తి ననుసరించి కమ్యూనిస్టు పార్టీ హృదయపూర్వకముగ సహకారాన్ని అందిస్తుంది. నూతన పరిస్థితులలో ప్రజా ప్రభుత్వానికి, ప్రజా సంఘాలమధ్య పూర్తి సహకార ప్రాతిపదికపై చిత్తత సంయుక్త సంఘటన, జాతివిముక్తికి, పునర్నిర్మాణం, అంత్యఐక్యతవంటి మహత్తర కర్తవ్యాల నిర్వహణకై నిర్మాణావశ్యకతను కమ్యూనిస్టుపార్టీ గుర్తించుచున్నది. అదే ప్రజా ప్రభుత్వానికి, ప్రజలకు నూతన బలాన్ని యిస్తున్నది. అట్టి విస్తృత సంయుక్త సంఘటన సామాన్య ప్రజల అభిప్రాయాలను ప్రతిబింబిస్తుంది. అయిదా సంఘటన నిర్మాణం దాని అంతటాదే జరుగదని కమ్యూనిస్టుపార్టీకి స్పష్టంగా తెలుసు.

“కమ్యూనిస్టుల, కాంగ్రెసు, లీగులలోని వాసుపక్ష యితర అభ్యుదయశర శక్తులు చొరవ పట్టడంతో మాత్రమే సంఘటన నిర్మాణాన్ని రూపొందించగలవు. కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులలోని మతదురంహంకార శక్తులను, అభ్యుదయ నిరోధక

శక్తులను, రాజీవాదులను వోడించుట రెండుసంస్థలను సన్నిహితులుగ చేయుట వారి కర్తవ్యం.¹

అన్ని అతివాద పార్టీలకు, శక్తులకుగల భేదాలను విస్మరించి, పాక్షికత్వ ప్రయోజనాలను మరచి ఐక్యతకండి. ఆపదల వ్యతిరేకంగా పోరాడండి. నేటి అవకాశాలను వినియోగించుకొని విజయాన్ని పొందండి" అని పార్టీ విజ్ఞప్తిచేసింది.

రానున్న సంక్లిష్ట సమయంలో భారత కార్మికవర్గం, రైతు పుద్యమము వాస్తవ స్వాతంత్ర్యానికి, పూర్తి ప్రజాస్వామ్యానికి, భారత ఐక్యతకై పోరాడుటకు అంత్య విజయానికై పురోగమించుటకై ఐక్య జాతీయ సంఘటనను అన్ని అభ్యుదయకర, అతివాద శక్తులతో యేర్పాటు చేయుట అందుకు పోరాడుటయే ప్రథమ కర్తవ్యం²గా చేబట్టింది.

1. మాంటుపాటన్ అవార్డు తరువాత (1947) .సి.పి.ఐ. జూన్ 1947 తీర్మానం పే. 14.

2. అదే పే. 15

పోరాట పర్వం

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన

ఆగస్టు 1947కు పూర్వము భారత బూర్జువావర్గ విశ్లేషణ, అధ్యయనం గావించి, చర్చించి, వారిపాత్రను నిర్దేశించుట, భారతదేశ ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక వాస్తవ పరిస్థితులను, వివిధ వర్గాల పోరాట పాత్రల పరిమితులు, వారి రాజకీయ విధానం, వ్యూహం, ఎత్తుగడలు, వారి పాత్రలను అధ్యయనం చేసినట్లయితే పార్టీలో సంఘర్షించిన రెండు దృక్పథాలలో స్పష్టత యేర్పడి సంస్కరణవాద, పిడివాద ప్రభావాలకు అంతగా లోనయ్యేవారుగాదు. స్వీయ మానసికచోరధులలో గాక వాస్తవ పరిస్థితుల ననుసరించి శాస్త్రీయ పద్ధతులలో వివేచనానంతరం నిర్ణయానికి వచ్చి వుండేవారము.

పూర్వ విగ్రహ పర్వంలో ఆగస్టు 1946 అంతిమ పోరాట తీర్మానం గానిపై కమ్యూనిస్టుపార్టీలో జరిగిన చర్చల వివేచనాతరంగాలు, తిరిగి కమ్యూనిస్టుపార్టీ జూన్ 1947 మౌంటుబాటన్ అవార్డు తీర్మానం అధ్యయనం చేశాము. అదేకాలంలో జాతీయ, అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు అతివేగంగా మారుతుండుట పార్టీ లోకూడ అధ్యయనం, వివేచనా అంతటి తీవ్రంగానే పార్టీలో అంతర్గత పోరాటం జరుగుట తెలుసుకొన్నాము.

పోరాట పంధాకు వునాదులు

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఫిబ్రవరి 1947లో భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యాన్ని ఇచ్చుటకు నిర్ణయించింది. ఈ కర్తవ్య నిర్వహణకు మౌంటుబాటన్ను పంపించింది. దేశంలోని అన్ని రాజకీయ పక్షాల నాయకులతో తదితరులతో సంప్రదించి, కాంగ్రెసు ముస్లింలీగులు వొక అంగీకారానికి రానందున. మౌంటుబాటన్ అవార్డు ప్రకటించారు ప్రధాన రాజకీయ పక్షాలు అవార్డు అంగీకరించారు. కమ్యూనిస్టుపార్టీ తన వైఖరిని స్పష్టంచేసింది. ఆగస్టు 15, 1947న స్వాతంత్ర్యం భారతదేశము, పాకిస్తాన్లు ఉదయించినవి. పరిస్థితుల అస్థిరతతో భవిష్యత్తు అంత ఆశాజనకంగా కనుపించుటలేదు.

భారత పరిస్థితిపై అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టువర్గాలలో అధ్యయనాలు.

అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీ రద్దుచేయబడక ముందు వలసదేశాల కమీషన్ శాఖలోని ముఖ్యులలో ఒకడుగావున్న యూజినిరాగ్నా, మే 1947లో వొక వుత్తకం ప్రచురించారు. అందులో వలసదేశాల ప్రకరణలో, వలసలలో కొన్ని గణ

నీయంగా పారిశ్రామిక అభివృద్ధిచెంది, సామ్రాజ్యవాద శక్తులపై ఆర్థికంగా ఆధార పడుట తగ్గిపోవుటయేగాక కొన్ని సామ్రాజ్యవాద పాలకులకు అప్పుపెట్టుటకూడ జరుగుతున్నదని ఉదహరించారు. ఈ వ్యాఖ్య భారతదేశపరంగా వాస్తవమైనది, వరోక్షంగా వలసదేశాలుపరిణామక్రమంలో స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందగలవని సూచించు చున్నది. గత దశాబ్దాలలో యం.యన్.రాయ్ “వలసల నిష్క్రమణ సిద్ధాంతం” తీవ్ర విమర్శలకు, నిందలకు గురై వున్నందున సోవియట్ కి ఆర్థికశాస్త్ర పేత్తల నమూ వేశం వెంటనే ఏర్పటు చేయబడింది వలసలలో విప్లవ పోరాటాల ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెప్పకపోగా పరిణామక్రమంలో స్వాతంత్ర్య సంపాదన సూచించినందున తీవ్ర విమర్శలు గురయ్యాడు. అప్పుడు వాస్తవంగా బ్రిటన్ భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్య ప్రకటనచేయుటకు ప్రయత్నాలుచేస్తున్నది. ఆ సందర్భంలో సోవియట్ యూనియన్ విప్లవాల గురించి నొక్కిచెప్పట అవాస్తవతయేగాక దురదృష్టకరమైనది.

న్యూఢైమ్స్ 13 జూన్ 1947 సంచికలో డయకోవ్, మాంట్ బాటన్ ప్రజా శిక్షపై “సామ్రాజ్యవాదం ఉపఖండంలో తన పెత్తనాన్ని సుస్థిరం చేసుకొనే ఎత్తు గడగా” వాఖ్యానించి, భారత జాతీయ నాయకులు “తమ పూర్వజ్ఞుల వైఖరిని విడనాడారని” కారణం “జాతీయ కాంగ్రెసుపై భారతధనికవర్గాల అగ్రనాయకులు సామ్రాజ్య వాదులతో రాజీపడమని వొత్తిడి చేశారని” ఆ విధంగా జాతీయ మార్కెట్టు విదేశీ శీయులతో పంచుకొని విప్లవం రాకుండా చేయతలచారని రచయిత వివరించాడు. ఈ నూతన సోవియట్ వైఖరిలో కాంగ్రెసు అభివృద్ధినిరోధకులకు పాతినిధ్యం వహించు చున్నదని సూచించుట జరిగింది. కాని స్పష్టంగా చెప్పలేదు. పైగా “రాజ్యాంగ నిర్ణాయకసభ, సార్వభౌమాధికారంగలదిగా పనిచేస్తుంది. కాని, బ్రిటిష్ ప్రతిపాదన లకే పరిమితమై వుండదని¹” నెహ్రూ తన విశ్వాసాన్ని ప్రకటించుట కాంగ్రెసు నాయకత్వంలో అభ్యుదయ అభివృద్ధి నిరోధకశక్తులు రెండు వుండుటను పరిగణలో నికి తీసుకొనుటను సూచిస్తున్నది. ఇది సోవియట్ యూనియన్ యింకా వొక నిర్ణయానికి రాకుండుటను కూడ సూచిస్తున్నది. ఈ పరిస్థితిని ఇ. యుకోవ్ జులైలో జాతీయ కాంగ్రెసు నాయకత్వం నేడు భారత బడా బూర్జువా వర్గానికి నాయకత్వం వహిస్తుందని, బ్రిటిషు షరతులను ఆమోదించి, రాజకీయ వొప్పందానికి వచ్చి సామ్రాజ్యవాదపు ఆర్థిక, పైనిక ప్రయోజనాలకు పరిమితమైన నామమాత్రపు స్వాతంత్ర్యాన్ని ఆమోదించిందని స్పష్టంచేశాడు నెహ్రూ గతంలో “అభ్యుదయకర ప్రజాస్వామ్యవాది” అని తరువాత “ధనవంతుడు, మితవాద అభివృద్ధి నిరోధక పోలీస్ వైపుకు వెళ్ళాడని” పేర్కొనుటలో సోవియట్ వైఖరిలో పూర్తిమార్పు వచ్చుట స్పష్టమౌతుంది. యుకోవ్ క్లుప్తంగా, సామ్రాజ్యవాదం, దాని మిత్రులు పూర్వజ్ఞులకు గుత్తపెట్టుబడిదారులకు వ్యతిరేకంగా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వ్యూహాన్ని ప్రతిపాదించాడు. ఈ వ్యూహంలో నెహ్రూ ప్రభుత్వ వ్యతిరేకదాడి ఇమిడి

1. ఎ. డయకోవ్ (1947) “ది న్యూబ్రిటిషుప్లాను ఫర్ ఇండియా” న్యూఢైమ్స్ (జూన్ 12, 1947) పే. 12-16.

వుంది. ప్రభుత్వం బడా బూర్జువాలదిగా నెంచబడి, క్రిందినుండి ఐక్యసంఘటనా ఎత్తు గడ¹గా రూపొందించబడి పెట్టిబూర్జువా, మధ్య తరగతి బూర్జువాల యిద్దరికి విజ్ఞప్తి చేసింది. పశ్చిమదేశాలతో కొనసాగించబోయే “శీతల యుద్ధ దృష్టితో” సోవియట్ యూనియన్ యీ వైఖరి అవలంబించుటయే జరిగివుంటే, యిది వాకవిధంగా భారత ప్రభుత్వంపైకూడ “శీతల యుద్ధం” అగుతుందికాన ఆచరణ, లక్ష్యానికి వైరుధ్యంగా వున్నందున ఫలితం ఆశించనిది అగుతుందని స్పష్టమగుతూనేవుంది. యుకోవ్ “కాంగ్రెసు నాయకత్వం సామ్రాజ్యవాదానికి లొంగిపోవుటకు కారణంబుడా బూర్జువా వర్గం సామ్రాజ్యవాదానికంటే విప్లవం అంటే ఎక్కువ భయాన్ని కలిగివుండుట” అని వివరించాడు².

సోవియట్ అవలంబించిన వైఖరి ఏకగ్రీవామోదాన్ని పొందినట్లులేదు. అంచేత జూన్ 1947లో అకెడమీ, ఆఫ్ సైన్సెస్ “భారత సమస్యను చర్చించుటకు ప్రత్యేకంగా సమావేశమైంది. ప్రధాన నివేదికను యుకోవ్ సమర్పించాడు. జులైలో యుకోవ్ వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలే ఈ నివేదిక సారాంశం. యుకోవ్, బల బుషేవిచ్ యిద్దరు బడా బూర్జువాయేగాక, మధ్యతరగతి బూర్జువాకూడ అభివృద్ధి నిరోధకమైందని ప్రకటించారు. కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగుల అభివృద్ధినిరోధకులు దేశాన్ని చీల్చుటకు ఆమోదించి, అంగ్ల సామ్రాజ్యవాదంతో వోప్సందం చేసుకొని ‘విద్రోహం’చేసి దానిని బలపరచారని తాత్కాలిక 1946 ప్రభుత్వంలో బహిరంగంగా భారత బూర్జువా వర్గవివక్షణకు నడుంకట్టారన్నారు.

డయకోవ్, బలబుషేవిచ్లు యిద్దరూ యుకోవ్ పంథాకు భిన్నంగా అనగా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక నాలుగు వర్గాల వ్యూహంగాక, పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక మూడు వర్గాల వ్యూహాన్ని ప్రతిపాదించారు. అంతర్జాతీయ పరిణామాలు వేగాన్ని వుంజుకొన్నవి.

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రసమితి బొంబాయిలో జూన్ 1947లో సమావేశ మగుతున్న కాలంలోనే మాస్కోలో “భారత సమస్య”ను చర్చించుటకు సోవియట్ ఇండోలజిస్టుల సమావేశం జరిగింది. విరుద్ధ నిర్ణయాలను చేసారు. ప్రధానంగా నెహ్రూ ఆధ్వర్యంలో యేర్పడబోవు ప్రభుత్వం యెడల తీసుకొనవలసిన రాజీయ వైఖరి ప్రాముఖ్యత కలిగివుంది. సోవియట్కి భారత పరిస్థితి అధ్యయనపేర్లకు మౌంటుబాటన్ ప్రణాళిక జాతీయ ధ్యేయానికి “ద్రోహం” అని నెహ్రూ ప్రభుత్వాన్ని తీవ్రంగా ఖండించగా, కమ్యూనిస్టుపార్టీ జాతీయ సమితి “ఒప్పందం పూర్తి గమనానికి ముందడుగుని నెహ్రూ ప్రభుత్వానికి పూర్తి సహకారాన్ని వాగ్దానం” చేసింది.

1. ఓవర్ స్ట్రీట్, విండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 255.
2. ఓవర్ స్ట్రీట్, విండ్ మిల్లర్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 257.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ తీర్మానం ఆనవాయితీగా మౌంటుబాటన్ ప్రజాశక్తిను భారత దేశానికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని యిచ్చుటలేదని నూతన పరిస్థితులలో సామ్రాజ్యవాదుల పలుకుబడిని ఎంత ఎక్కువగాకొనసాగించ వీలుకలుగుతుందో అంతా వుంచుకొన్నదని విమర్శించింది. అయినా ప్రజాశక్తిలో “ప్రధాన రాయితీలు వున్నవని” “జాతి పురోగమనానికి నూతనావకాశాలున్నవని” తీర్మానం వివరించింది. ఆ విధంగా భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ “పరిష్కార ఒప్పందాన్ని” జాతీయ వాంఛను పాక్షికంగా తృప్తిపరస్తున్నదని విశ్లేషించింది

బ్రిటిషు ప్రభుత్వం, పూర్వ ధర్మ రాజులు, భూస్వాములద్వారా, భారత బడా బూర్జువావర్గంతో మిత్రత్వంద్వారా తమ ప్రయోజనాలను కొనసాగించ ఆశించారు. కాంగ్రెసు మితవాద నాయకత్వంపై బడా బూర్జువా వర్గానికి మంచి పలుకుబడి గలిగి వున్నప్పటికీ, కాంగ్రెసుపైగాని, ప్రభుత్వంపై నిర్ణయాత్మక ఆధిక్యతను కలిగిలేదని భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ గాఢ అవగాహనతో వున్నది. తీర్మానంలో “కాంగ్రెసు ప్రధాన జాతీయ ప్రజాస్వామ్య సంస్థగాన, కాంగ్రెసు ప్రకటించిన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజాస్వామ్య కార్యక్రమాన్ని త్వరితంగా నిరవధికంగా కాంగ్రెసు నాయకత్వం అమలుచేయుటను కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆశిస్తున్నది. జాతీయ ఐక్యతా మార్గంలో ప్రజాస్వామ్య పునాదులపై భారత రిపబ్లిక్ నిర్మాణాన్ని జాతీయ నాయకత్వం గర్వోన్నతంగా నిర్వహించుటకు భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ సంపూర్ణ సహకార మిస్తుందని” స్పష్టం చేసింది.

కాంగ్రెసు నాయకత్వం ఎడతెగకుండా తమ ఒత్తిడిని కొనసాగించిన ఫలితం గానే, అధికార మార్పిడి, మౌంటుబాటన్ రాయితీలు” పొందగలిగామని దీనికి తోడు ప్రజాపోరాటాల ఒత్తిడి వనిచేసిందని తీర్మానం స్పష్టంచేసింది ఆ విధంగా జాతీయ నాయకత్వపు అగ్రనాయకులపై పూర్తి విశ్వాసం కలిగి కమ్యూనిస్టుపార్టీ వున్నట్లు కన్పించుచున్నది. ఆ విధంగానేతీర్మానం “జాతి విముక్తికి, పునర్నిర్మాణానికి ఐక్యతా గమ్యానికి మహోన్నత కార్యానికి అన్ని ప్రజా సంఘాలు ప్రజా ప్రభుత్వాలమధ్య సంపూర్ణ సహకారం” కొరకు తీర్మానం విజ్ఞప్తి చేసింది. కమ్యూనిస్టులతోపాటు, కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులలోని అన్ని అభ్యుదయకర శక్తుల “సంయుక్త సంఘటన” యేర్పాటు ద్వారానే అట్టి సహకారం సాధ్యమని తీర్మానం తెలిపింది.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ తీర్మానం, జాతులస్వయం నిర్ణయసూత్రం యెడల గతంలో వలెగాక యేదోఒక మాటమాత్రం వాడి ఉపఖండంలో ఐక్యత యెడల ప్రజా పుత్రుకత సామ్రాజ్యవాదుల కుట్రలను బగ్గుం చేయగలదని వాస్తవ జాతీయ స్వాతంత్ర్యం త్రంకై పురోగమించగలదన్న విశ్వాసాన్ని ప్రకటించింది. సత్వర స్వాతంత్ర్య ప్రకటనలో కమ్యూనిస్టుల స్పందన సోవియట్ అవగాహనకు భిన్నంగా వుంది గతంలోని సోవియట్ వైఖరిననుసరించియే గాక, దేశంలోని వాతావరణంతో ప్రభావితమైంది. అంచేతనే పార్టీలోని అతివాద వర్గాన్నికూడ తీర్మానం సమీకరించ గలిగిందని కేంద్ర సమితిలోని రాడికల్స్ గూడ “మితవాద తీవ్ర ప్రమాదాన్ని గుర్తించ లేక నెహ్రూ ప్రభుత్వాన్ని బలపరచామని” రణదివె తదనంతర ఆత్మవిమర్శనలో ఆమోదించారు.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ తన విధానం అంతర్జాతీయ అవగాహనకు అనుబంధంగానే వున్నదనే విశ్వాసంతోవుంది. అప్పటిపార్టీ అంతర్గత డాక్యుమెంటు దానినే సూచించు తున్నవి. నూతన సోవియట్ పంథా పార్టీకి సత్వరం అందజేయబడలేదు. అంతేగాక బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టు వర్గాలు రజనీ పామీదత్తులనుండి జూన్ లోనే పూర్తిసమ్మతి, ఆమోదముద్ర భారత కమ్యూనిస్టుల విధానానికి లభించింది. దత్తులేబర్ మంత్రి వ్యాసం మరింత బలాన్ని చేకూర్చింది. మౌంటుబాటన్ ప్రణాళిక కలుగజేసే అడ్డంకులను సోవియట్ వైఖరినుండే దత్తు ఉదహరించి అయినా “గణనీయమైన పురోగమనానికి మార్గమని” భవిష్యత్తు ప్రజాస్వామ్యాభివృద్ధియని ముగించారు. అంచేతనే జాతీయ నాయకత్వం మౌంటుబాటన్ ప్రణాళికను, కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టులపొత్తును ఖండించ లేదు, పైగా గతంలో యిద్దరిమధ్య యేర్పడినదూరాన్ని, పరిస్థితులు ఇద్దరు గుర్తించి కలసి ప్రజాస్వామ్య కార్యక్రమానికి పురోగమించాలని స్పష్టంచేశారు. దత్తు వ్యాసం నెహ్రూ ప్రభుత్వం అభ్యుదయకరమైనదని స్పష్టంచేసింది. ఐక్యరాజ్యసమితిలో భారత ప్రతినిధివైఖరిని ప్రస్తుతించింది. భారతకమ్యూనిస్టుపార్టీ దత్తు ఈ వ్యాసాన్ని పునర్నిర్మించి విశేషంగా పంపిణీచేసింది. అంతేగాక మరి కొంతకాలంవరకు సోవియట్ యూనియన్ లోని చర్యలు బయటి ప్రపంచ వెలుగులోనికి రాలేదు. ప్రకటించ బడిన యుకోవ్ ఒకేవొక వ్యాసం కాంగ్రెసు నాయకత్వాన్ని అభివృద్ధి నిరోధకులుగా పేర్కొనలేదు. భారతదేశంలో “నూతన సంక్లిష్ట పరిస్థితులు” యేర్పడవచ్చు అని మాత్రము హెచ్చరించింది. డయకోవ్ నవంబరువ్యాసంలో “కొన్ని సంస్థానాలు స్వతంత్రంగా వుండనెంచుటతో, భారతయూనియన్ అనైక్యతకుగురై, అనేక అధిని వేళ ప్రతిపత్తిగల ఉపఖండంగా” అయ్యే ప్రమాదం వున్నదని హెచ్చరించుట మాత్రమే జరిగింది. సోవియట్ వైఖరేయింకా నిర్ణయింపబడలేదని స్పష్టం దేశంలో మతస్థానాల పరిస్థితి అత్యంతతీవ్రమగుట, పార్టీలోని రాడికల్ వర్గాలకూడ జోషి మార్గాన్ని ఆనుసరించునట్లు చేశాయని రజనీవె తదనంతరం వివరించారు. అదే జోషి భారతదేశానికి పాకిస్తాన్ కు పూర్తి సహాయాన్ని ప్రకటించునట్లు చేసింది.

ఈ రాజకీయ అవగాహనప్రజోద్యమాల పోరాటాలలో తాత్కాలిక ప్రభుత్వం ప్రజలను అణచివేసే నిర్బంధకాండ, హింసను పువయోగిస్తున్నా, పార్టీ వాటి రాజకీయ ప్రాముఖ్యతను గుర్తించుటలో విఫలమైంది పార్టీ బెంగాలులో చేబట్టిన ధైర్యాగా పుద్యమం అందుకు పుదాహరణ; రైతులు సంవత్సరం క్రిందే “పంటలోపాలు”కై పోరాడుతున్న రైతులకు భవానిసేన్ గత సంవత్సరములోవలే “నేరుగా పాలుపంచు కొనే” చర్యను చేబట్టవలదని విజ్ఞప్తి చేశారు. అంతేగాక నూతన ప్రభుత్వానికి తాను చేసిన వాగ్దానాలను నెరవేర్చుటకు తగిన కాలవ్యవధిని యివ్వవలసినదిగా వివరించారు.

అక్టోబరులో పార్టీ నెహ్రూని “ప్రజావాణిగా” ప్రస్తుతించి, పండిట్ నెహ్రూ. సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టుల “సంయుక్త సంఘటన”కు పార్టీ నూయేట్ లో పిలుపు నిచ్చింది. నవంబరులో ప్రధాని నెహ్రూను కాంగ్రెసు వారులందరు బలపరచి “తాత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని అభ్యుదయకర మార్గంలో పునర్నిర్మించుటకు తోడ్పడవల సినదిగా పార్టీకోరింది. నెహ్రూ జన్మదిన కుభాకాంక్షలు పార్టీ తెలియజేస్తూ “జాతీ

యోద్యమంలోని ప్రజాస్వామ్య సంప్రదాయాలను నెహ్రూ వొక్కడే" గత కొద్ది మాసాలుగా కాపాడుతున్నాడని నొక్కిచెప్పింది. జన్మదిన శుభాకాంక్షలు పరిమితులు లేకుండా అర్పిస్తూ, నెహ్రూ మొట్టమొదటి భారత ప్రధానమంత్రియై సోషలిస్టు మార్గంలో దేశాన్ని శుభిక్షం చేస్తాడని విశ్వాసాన్ని ప్రకటించింది.¹ ఈ విధంగా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ అభ్యుదయవాది నెహ్రూను, ప్రభుత్వంలోని తదితరులను పేరుగ చూస్తూ ప్రధానమంత్రికి బలాన్ని చేకూర్చ ప్రయత్నించింది. ఈ ఎత్తుగడను రజనీ పామిడత్తు సూచనగా మధువిమాయిదత్తు తనకు ప్రత్యేకంగా నవంబరులో యిచ్చిన యింటర్వ్యూలో తెలియపర్చిందని తన పుస్తకంలో పేర్కొన్నారు.²

కమ్యూనిస్టు పార్టీలో పోరాట పంథా రూపొందుట :

పార్టీలో తీవ్రవాద అభిప్రాయాల అభివృద్ధికి, సాంప్రదాయకంగా అనుసరించు తున్న ప్రభుత్వ వ్యతిరేక ఆవగాహనుల పోరాటమార్గంలోనే వున్న పార్టీ అగ్ర నాయకత్వంలో కొందరు స్వాతంత్ర్యానంతరం, చట్టబద్ధ ప్రతిపక్ష పాత్రను చేబట్ట లేకపోయారు. ప్రజాపోరాటాలు అభివృద్ధి చెందక వెనుకాడుటకు పార్టీ వర్గాలలో చాలమంది జోషీ పంథాను నిందించ ప్రారంభించారు. కార్మిక శ్రేణు యూనియనులు, కిసాన్ సభల కార్యక్రమాలలో ప్రతిఘటనలను యెదుర్కొనవలసివచ్చుట, చేబట్టిన కార్యక్రమాలతో కమ్యూనిస్టులు పనిచేసే కార్మిక, కర్షక ప్రజాసంస్థలలో పార్టీకి ప్రతిఘటన ఎక్కువైంది కమ్యూనిస్టుల అధ్వర్యంలో కార్మికవర్గంలో పనిచేస్తున్న శ్రేణు యూనియన్ కాంగ్రెసును వ్యతిరేకించుతు ప్రతిద్వందిగా, కాంగ్రెసు అగ్ర నాయకుల ప్రోద్బలంతో భారత జాతీయ శ్రేణు యూనియన్ కాంగ్రెసును ఏర్పాటు చేసారు. జాతీయ కార్మికసంస్థ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాను బహిరంగంగా బలపరచే విధానాన్ని చేబట్టింది దీనికి సహజ ప్రతిస్పందనగా, పార్టీ కార్మిక అగ్రనాయకత్వం, అతివాద కార్యక్రమాన్ని చేబట్టాలనే ఒత్తిడిచేయ ప్రారంభించింది.

పార్టీలో అసంతృప్తితో అంతర్గత పోరాటం యెక్కువగుటకు ప్రధాన కారణం, తెలంగాణాలో జరుగుతున్న తీవ్ర రైతాంగ పోరాటాల పాక్షిక విజయంతో జోషీ పంథాకు వ్యతిరేకంగా వెలుగులోకి వచ్చి పార్టీలోని అతివాదవర్గాలు ఆకర్షించుటగా చెప్పుకొనవచ్చును. హైదరాబాద్ నవాబు సంస్థానంలో తూర్పు ప్రాంతాన ఉన్న ఎనిమిది జిల్లాలను తెలంగాణాయని, వారు తెలుగు మాట్లాడుతారు కాన పిలువ బడుతున్నది నైజాం నవాబు నిరంకుశ హ్యాడలు దుర్భరబానిస జీవితంతో పేసానిన ప్రజ, రైతాంగ పోరాటం, భూమికై సాయుధ ప్రతిఘటనగా రూపొందుటకుగల ఆవకాశాలను స్థానిక పార్టీ నాయకత్వం చూడగలిగింది. ఇది ప్రధానంగా నల్ల గొండ, వరంగల్ జిల్లాలలో దేశముఖులు, జాగీర్దారులు, భూస్వాములకు, నైజాం నిరంకుశ త్యానికి వ్యతిరేక పోరాటంగా ప్రారంభమై 1946 మధ్యకాలానికి అక్కడక్కడా

1. పీపిల్సువీజ్, నవంబరు 9, 1947 పే. 3.

2. మధువిమాయి (1951) కమ్యూనిస్టుపార్టీ వాస్తవాలు, ఊహగానాలు, హైదరాబాద్ చేతన ప్రకాశన్, వి. 1951, పే. 57,

స్థానిక తిరుగుబాటుల రూపాన్ని సంతరించుకొంది, ప్రజలు ఉజ్వలంగా చేబట్టిన ప్రజా పోరాటమైంది. పార్టీ కేంద్ర కమిటీ నాయకత్వంలో అప్పటివరకు స్థానిక పార్టీ నాయకత్వాలు ఎట్టి తీవ్రవాదాన్ని చేబట్టలేదు. వారి పోరాట నినాదం “పెట్టి చాకిరి” రద్దుగానే ఉంది, తిరుగుబాటు రాజకీయ విధానాన్ని అనుసరించలేదు. అంతేగాక, హైదరాబాద్ ఇండియన్ యూనియన్ లో చేరాలనే జాతీయ నినాదాన్నే కొనసాగించు తున్నారు అంటే, సంస్థాన ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా, కేంద్ర ప్రభుత్వ రాజకీయ విధానాన్ని పూర్తిగా బలపరచు దానిగవుంది దీనిలో అంధుల భాషాస్త్ర ప్రబలమైన రాజకీయ కోరిక యిమిడివుండుట, దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుకూలంగా లేకుండుటతో, కేంద్ర ప్రభుత్వంపై దాడి వైఖరికి త్వరగా లోనయ్యారు.

కారణమేదైనా పార్టీలో అతివాదం తిరిగి తలెత్తసాగింది, జోషీ విధానం తీవ్ర విమర్శనకు గురియగుట ప్రారంభమైంది “పటి బూట్టువా సంస్కరణవాదిగా” జోషీ తీవ్ర విమర్శకు గురయ్యాడు, చాలామంది తన అనుయాయులను ముఖ్యంగా బ్రిటిషు యూనివర్సిటీలనుండి వచ్చినవారిని అగ్రనాయకత్వంలోనికి నేరుగా చేర్చాడు, అనే విమర్శగూడ కొనసాగింది. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం అతివాదం చేబట్టిన వార్తలు, వ్యాసాలు వచ్చుటతో భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలోవున్న అతివాద వర్గానికి బలంచేకూరి, జోషీ వర్గాన్ని త్రోసెబుచ్చే, పార్టీ విధానాన్ని తిరుగతోడే ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు.

అంతర్జాతీయ అతివాద పంథా మొట్టమొదట సూచనలు, పోలెండ్ లో పెట్టెం బయట 1947లో జరిగిన కొమిన్ ఫారం సమావేశంలోని నివేదికలు, చర్చలు ప్రధానంగా జడనోవ్ ప్రధానోపన్యాసంలో వచ్చాయి. జడనోవ్ “సామ్రాజ్యవాదం బలహీనపడుటతో, వలస విధానంలో సంక్షోభం యేర్పడిందని” నొక్కి చెప్పటంతో పార్టీలోని అతివాదులకు అదనపు బలం చేకూరింది జడనోవ్ అంతేగాక, సామ్రాజ్యవాదం తన పెత్తనాన్ని కొనసాగించుకొనుటకు “అనేక మార్గాలను చేబట్టిందని” పేర్కొనుట, సంశయాలను నివృత్తి చేసినట్లయింది. ఇండోనేషియా, వియత్నాములలో స్వాతంత్ర్యోద్యమాలను అణచివేయుటకు “వలస పైనిక యద్ధాలను” కొనసాగిస్తున్నదని, “భారతదేశం, చైనాలలో ఆర్థిక, రాజకీయ పెత్తనాన్ని కొనసాగించే ప్రయత్నాలను సామ్రాజ్యవాదశక్తులు కొనసాగించుతున్నవని, జడనోవ్ వివరించారు. ప్రధాన ప్రమాదం, శతృబలాలను అధిగమించుటకు, తమ బలగాఢులను తక్కువగా అంచనా వేయుటవలన వస్తుండన్నారు. సామ్రాజ్యవాదుల విస్తరణ, దురాక్రమణలకు వ్యతిరేకంగా జాతీయ ప్రతిఘటనకు నాయకత్వం వహించి కమ్యూనిస్టు పార్టీలు నడపాలని జడనోవ్ సూచించారు, భారతదేశాన్ని గురించి యింతకు పించి మరేమి వ్యాఖ్యానించలేదు. కాని పార్టీలోని అతివాదులు నెహ్రూ ప్రభుత్వం సామ్రాజ్యవాదంతో “స్నేహకూటమి”లో చేరిందనే వ్యాఖ్యానం చేసుకొని, నెహ్రూ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా సాయుధ పోరాటపిలుపుగా జడనోవ్ ఉపన్యాసానికి అర్థం చెప్పుకొన్నారు.¹

1. జడనోవ్, ఎ. (1947) అంతర్జాతీయ పరిస్థితి (ఆంగ్లంలో) మాస్కో

జడనోవ్, వాస్తవానికి వలసలలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలను తీవ్రతరం చేయుటకు ఆమోదాన్ని స్పష్టంచేసి, పరోక్షంగా నెహ్రూ ప్రభుత్వంపై దాడి సోవియట్ వైఖరి అయినా, విస్తృత పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక పోరాట వ్యూహానికి ఆమోదం యేమాత్రంలేదు. అంతేగాక “ప్రజాస్వామ్య” కమ్యూనిస్టు ధ్యేయాలను నొక్కిచెప్పి బూట్టువావర్గం అభివృద్ధి నిరోధకమైందని స్పష్టంచేయలేదు.

అదే సమావేశంలోని కార్తెల్ట్ ఉపన్యాసంలో భారత కమ్యూనిస్టు అతివాదులు పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక వ్యూహాన్ని స్పష్టంగా చూశారు. అందులోనే ప్రజాస్వామ్య సోషలిస్టు విప్లవాలురెండూ “పరస్పరం ముడిపేసుకొన్న” సిద్ధాంతాన్ని బలంగా చెప్పుటతో బూర్జువా వర్గాన్ని మొత్తంగా దాడికి గురిచెయ్యాలనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. భారత కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంత మానవశ్రుతి “కమ్యూనిస్టు” జనవరి 1948 సంచికలో కార్తెల్ట్ వుపన్యాసం టెటోయుగోస్లోవియా పార్టీ కాంగ్రెసు నివేదికలలో భాగాలను ప్రకటించింది అజయ్ హెచ్ “కార్తెల్ట్ వ్యాసాలు నన్ను జోషీ విధానాన్ని వ్యతిరేకించే యితర అతివాదులను యెంతో ప్రభావితం చేశాయని” రణదివె “మనకు సరియైన మార్క్సిస్టు పంథాను సూచించుతున్నవని” పొగిడారని తెలిపారు¹.

కార్మికవర్గ నాయకుడుగా డాంగే ప్రపంచ శ్రేణు యూనియన్ కాంగ్రెసు సమావేశం ప్రేగులో జరుగుచున్నప్పుడు హజరై తదనంతరం రష్యా తూర్పు యూరపు దేశాలన్నీ సందర్శించాడు. ఆ పర్యటనలో డాంగే నిర్వహించిన యితర కర్తవ్యాల విషయమై యేమీ తెలియదు. కాని, భారతదేశానికి యగోస్లోవియా పంథాని మోసుకొనివచ్చాడని “అదే భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీలో టెటోయిస్టు రాజ కీయ ప్రభావాలకు” కారణంగా రజనీపామీదత్తు పేర్కొనుటను దేవెన్, బాలకృష్ణలు “పామీదత్తుతో సంప్రదింపులు, విదేశాలలోని అనుభవాలు²”లలో తెలిపారు. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు వుద్యమంలోని యితర నాయకులను కలిసివుండవచ్చు. అంచేత వారిచే “టెటోయిస్టుపంథా” భారతదేశానికి అనుసరించతగినదని ఆమోదాన్ని పొంది వుండవచ్చులేదా ప్రయత్నించుటకు వ్యతిరేకత లేకుండా చూచుకొని వుండవచ్చని తలంచవచ్చును.

ఏమైనా భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ అంతర్జాతీయ నిర్ణయాత్మక ఆమోదం కల దానివెలెనె ఆచరణను కొనసాగించింది, డిశెంబరు 1947, రెండవవారంలో భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రసమితి సమావేశంలో అతివాదనర్గం జోషీ విధానాలపై దాడి తీవ్రతరం చేసింది. అందుకు కొద్దిరోజులక్రితమే కమ్యూనిస్టు పత్రికలపై బొంబాయి ప్రభుత్వం పెట్టిన తీవ్ర ఆటంకాలు తోడ్పడినవి.³ అప్పటికే రణదివె నాయకత్వంలో అతివాదులు ఆధిక్యతనంపాదించారు. జోషీని నాయకత్వ స్థానాన్నుండి తొలగించారు.

1. ప్రథోద్ చంద్ర (అజయ్ హెచ్) పార్టీ లో నేటిపరిస్థితిపై నోటు ఓపెన్ ఫోరం నం. 12. అక్టోబరు, 1949. పే. 3-4.
2. దేవెన్, బాలకృష్ణ “టాక్సాన్ కౌ. ఆర్. పి. దత్తు, తదితర విదేశాల అనుభవాలు” పి.పి. హెచ్. యూనిట్. జనవరి 6, 1951, పే. 4. ఓవర్ సీట్, మార్చల్ పే. 269లో ఉదహరింపు కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా
3. పిపిల్స్ యేజ్, 7 డిశెంబరు 1947. పే. 1.

డిశెంబరు, 1947 నూతన తీర్మానంలో కేంద్ర సమితి పూర్తి విరుద్ధ పార్టీ రాజకీయ విధానాన్ని ప్రకటించింది¹ ప్రజాస్వామ్యపు వొత్తిడితో నెహ్రూ ప్రభుత్వాన్ని పునర్నిర్మాణం, అతివాదులను కూడ చేర్చుకొన్న నేమి చేయగలమనే జోషి, దత్తుల నమ్మకాన్ని “అవకాశవాదంగా” తీర్మానం ఖండించింది. అంతేగాక ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా రాజీలేని పోరాటానికి పిలుపునిచ్చింది. జడనోవ్ సిద్ధాంతాన్ని అనుసరించి ప్రపంచం రెండు పరస్పర విరుద్ధ పక్షాలుగా చీలిపోయిందని నెహ్రూ రాజకీయ విధానం ఆంగ్లో, అమెరికన్ కూటమికి సేవచేయుటకు దారితీస్తుందని తీర్మానం తెలియజేస్తున్నది. భారత బడా బూర్జువావర్గం సామ్రాజ్యవాదంతో వొప్పందానికి వచ్చిందని భారత ప్రభుత్వపు యీ అభివృద్ధి నిరోధక విధానాలను బలపరస్తున్నదని జాతీయ బూర్జువావర్గం పెరుగుతున్న వొత్తిడికిలోనై, సామ్రాజ్యవాద ఆధిక్యతకి లొంగివుండునట్లు ప్రజలు పై వర్గాల జాతీయ నాయకత్వాలను అంగీకరించునట్లు చేస్తున్నది.

కమ్యూనిస్టుపార్టీకి సంబంధించినంతవరకు 1946-47 సుదీర్ఘ చర్చాపేదిక నెహ్రూ ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా, వ్యతిరేకంగా నడువబడింది. దాని పూర్తి ఫలితాలను కమ్యూనిస్టుపార్టీ అన్ని కోణాలనుండి అంచెనా వేయజాలకపోయినా నెహ్రూ ప్రభుత్వాన్ని అన్నివైపులనుండి దాడిచేయుటకు ప్రధానంగా పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక పోరాటాన్ని నిర్ణయించింది. ప్రపంచ “శీతలయుద్ధం” భారత పొలిమేరలకు చేరింది. పోలియట్ శాస్త్ర పండితులు 1947 చివరకు నెహ్రూ భారత ప్రభుత్వ విశ్లేషణలపై కొన్ని నిర్ణయాలకు వచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. అయితే చర్చనీయాంశపు ఉత్తరభాగమైన భారత బూర్జువావర్గ విశ్లేషణలో ఎట్టి నిర్ణయానికి వచ్చినట్లు కన్పించుటలేదు. డిశెంబరు, జనవరి 1947-48లలో యుకోవ్, డయకోవ్, బుబుషేషిఖ్లు చివరకు తమ అభిప్రాయాలను రష్యన్ పత్రికలో వెలిబుచ్చారు. కాని భారత కమ్యూనిస్టులకు సంబంధించినంతవరకు వ్యూహంపై ఆమోదయోగ్యమైన నిర్ణయానికి రాలేక పోయారు.

డిశెంబరు “బోల్షివిక్” సంచికలో యుకోవ్, సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీ వొప్పం దాలకు వచ్చిన బడా బూర్జువావర్గం మొత్తంగా జాతీయ ప్రయోజనాలకు “విద్రోహం” చేసింది. ఇది మొత్తంగా వలసదేశాలలో జరిగిందని వ్రాసారు. అంతేగాక, ఆసియాలోని “అనేక దేశాలలో” మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గం, కార్మికవర్గంతో సహకారం నెరపుతుంది అనే సిద్ధాంతాన్ని యుకోవ్, వియత్నాం, ఇండోనేషియాలలో జరిగే “వలస యుద్ధాలకు” అనువర్తించజేసి, ఇండియా విషయమై ఎట్టి ప్రస్తావనా చేయలేదు భారత బూర్జువావర్గాన్ని గుర్తించి ప్రస్తావించునపుడు “బలమైన అస్పష్టత చోటు చేసుకొన్నది. అంతర్జాతీయ రాజకీయాలలో భారత బూర్జువావర్గం “తటస్థ” విధానాన్ని అనుసరించుట విమర్శించి, వ్యాసంలోని వుత్తరభాగంలో “బూర్జువా జాతీయవాదులు” లేక “జాతీయ సంస్కరణవాదులు” బ్రిటిషు ప్రభుత్వాలకి “ద్వితీయ

రక్షణశ్రేణి"గా యుకోవ్ పేర్కొనుట జరిగింది. కాని, భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కర్త వ్యతిరేక ప్రస్తావించుట, పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక వ్యూహాన్ని సూచించలేదు, కాని పార్టీ బలహీనతలను పేర్కొంటూ, పరోక్షంగా "విప్లవ సాహసికవాదంలో" కొట్టుకొని పోకుండా హెచ్చరించుతున్నట్లు కన్పడుతున్నది.

డయకోవ్, బలబుషేవిఖ్లు యిద్దరూ, బూర్జువావర్గం అభివృద్ధి నిరోధక వైఖరి సంపూర్ణంగా చేబట్టుటలో ఎట్టి సరళతను చూపలేదు. ఏమైనా బలబుషేవిఖ్ రాజకీయ పరిణామాలు, ఘటనల వెంబడి పరుగెత్తుట తప్ప, మౌంటబాటన్ ప్రణాళికను "నిజమైన రాయితీగా" అంచేత "పురోగమనపు అడుగు"గా అంటే జోషి విధానంగా, తమ నిశ్లేషణలో తెలియజేయలేదు. ఈ వాస్తవికాంశము, యుకోవ్ తానుగా ఆ విధమైన వైఖరిని చేబట్టుటకు బదులు, సోవియట్ యూనియన్ కు "భారత పరిస్థితి"పై ఆమోదయోగ్యమైన విధానలేమిని తెలియజేస్తున్నట్లు కన్పడుతున్నది. ఫలితంగా, యిష్టంగానో, అయిష్టంగానో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ, కొమిన్ ఫారం పంథాను చేబట్టింది, ఆ విధంగా యుగోస్లావియా పంథాకు చేరువైంది.

II

కమ్యూనిస్టుపార్టీ రెండవ కాంగ్రెసు

కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలోని అతివాదవర్గం రణదివె నాయకత్వంలో కేంద్ర సమితిలో ఆధిక్యత సంపాదించింది. పార్టీలో ప్రాక్షనవిజయం అన్నపేరుతో జోషిని బలపరస్తున్నవారిని కీలకస్థానాల నుండి తొలగించింది. పార్టీనంతటికీ నూతన విధానానికి, ఆవరణకు సమీకరించుటకు, రెండవ పార్టీ కాంగ్రెసును సమావేశపరచుటకు నిర్ణయించింది. డిసెంబరు కేంద్రసమితి సమావేశంలో, సవరణ రాజకీయ విధాన చిత్తు తీర్మానాన్ని రూపొందించుటకు ఒక సభకమిటీని నియమించింది నూతన కేంద్ర సమితికి నామినేషన్ చేయబడే సభ్యుల జాబితాను తయారుచేసింది. దానిని పార్టీ కాంగ్రెసులో ఆమోదానికి సమర్పించింది, చిత్తు తీర్మానాన్ని సర్దులేటుచేసి, సవరణలను సేకరించి, చిత్తులో మార్పులుచేసి నూతన నాయకత్వం పార్టీ కాంగ్రెసుకు సమర్పించింది. పైనుండి ధృఢతర నాయకత్వం పార్టీ యంత్రాంగాన్ని నడుపుట ప్రారంభించి, అత్యంత వేగంగా రాష్ట్ర పార్టీ కాన్ఫరెన్సులను జరిపి, నూతన నాయకత్వాలను, పార్టీ కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల ఎన్నికలను పూర్తిచేసింది. డిసెంబరు నిర్ణయాల తరువాత రెండున్నర మాసాలలోనే ఫిబ్రవరి 28న కలకత్తాలో పార్టీ కాంగ్రెసు సమావేశం ప్రారంభమైంది.

పార్టీ వివిధ స్థాయిలలోని నాయకత్వాలు పార్టీ కాంగ్రెసులో సమీకృత మయ్యాయి పార్టీ పత్రికలు 632 కాంగ్రెసు ప్రతినిధులలో 565మంది, పార్టీ హోల్ ట్రైమరులు లేక రాష్ట్రాలలోని విప్లవకారులు, పార్టీ కార్యకర్తలు, అర్గనైజరులు. పీఎల్ఎస్ కథనం ప్రకారం 919 ప్రతినిధులు ఎన్నిక కాబడ్డారు, కాని చాలామందికి సమావేశానికి వచ్చుటకు పరిస్థితులు అనుకూలించలేదు. తెలంగాణానుండి

75 మంది ప్రతినిధులుకాగా, 4 - 5 మాత్రమే రాగలిగారు. అష్టేలియా, బర్మా, సిలోను, యుగోస్లోవియాలనుండి సౌహార్ద ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. అధికార ప్రతినిధులెవ్వరూ బ్రిటన్, సోవియట్ యూనియనులనుండి రాలేదు.

పార్టీ అంతర్గత కథనాల ప్రకారం వ్లాడిమిర్ డెడిజెర్, రడోవెన్ జొకొలిక్ మినహా యితర విదేశీ ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులుగానే వున్నారు ఉదహరించిన యిద్దరు యుగోస్లోవియా ప్రతినిధులు చర్చలలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్ట్ అధికార ప్రతినిధులుగ వ్యవహరించారు అజయ్ ఘోష్ ప్రకారం “రెండు విప్లవాలు పరస్పరం ముడిపడుట”పై యుగోస్లోవియా ప్రతినిధులు వివరంగా సమాచారాన్నందించారు శిలా సదృశ పార్టీ సంఘటన భారతదేశంలో ఆవశ్యకతపై వివరించారు, యుగోస్లోవియా సంఘటనను సమూహంగా సూచించారు. మనదేశంలో పార్టీ బలహీనంగా వున్నందున అట్టి ఎత్తుగడల ఫలితం కూన్యమని, పార్టీ నాయకులు కొందరు గుర్తించారు. కాని అజయ్ చెప్పినట్లు యిష్టలేకపోయినా “మింగి పేళాము”¹ అని తెలిపారు. రణదివె యుగోస్లోవియా ప్రతినిధుల అవగాహనలను ఆధారంగా జేసుకొని ప్రారంభంనుండి కాంగ్రెసుకు నాయకత్వంవహించారు.

కాంగ్రెసులో ప్రధానమైనది రాజకీయ తీర్మానపు ముసాయిదా, దానిపై నివేదిక యీ రెండు కాంగ్రెసు ధోరణిని, అవగాహనలను వాకమార్గంలో పెట్టాయి. రణదివె భారత బూర్జువావర్గం, ఆంగ్లో, అమెరికన్ పక్షంలో నిలబడుతున్నదని ప్రకటించారు. అది ఆవిధంగా “రాజీలేని పోరాటంలో” మునిగిపోయింది. సోవియట్ పక్షపు ప్రత్యర్థిగావుంది. అంచేతపార్టీ “జనతా ప్రజాస్వామ్యం” కొరకు పోరాడాలి. ఆ పోరాటంలోనే “ప్రజాస్వామ్య పోరాటం”, “సోషలిస్టువిప్లవపోరాటం” పెనవేసుకొని వున్నవి. మరో మాటలలో పార్టీ పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక పోరాటంలో అత్యధిక ప్రజాసామాన్యాన్ని సమీకరించాలి, యీ ధ్యేయసాధన “జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన”ను నిర్మించాలి. అది క్రిందినుండి కార్మిక, కర్షక, పెట్టుబూర్జువావర్గం అభ్యుదయ మేధావివర్గాల మైత్రీ సంఘటనకు ప్రాతినిధ్యం వహించాలి.

కాంగ్రెసులో రెండవ ప్రధాన వుపన్యాసం రణదివె కుడిభుజమైన భవానీసేన్ నూతన ఎత్తుగడలపై యిచ్చిన వివరణలు, పార్టీజాతుల స్వయంనిర్ణయ సమస్యపై 1942నుండి వెలిబుచ్చిన లభిప్రాయాలకు విరుద్ధ అవగాహనలనిచ్చింది. కార్మికవర్గం దాని మిత్రులతో కలసి ప్రత్యేక జాతి ప్రజలుమొత్తం పోరాడిన ఫలితంగా స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని ఆచరణలో సాధించవలసి వుంటుంది. జాతుల స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని కాశ్మీర్ లో ఆచరణలో షేక్ అబ్దుల్లాను పాకిస్తాన్ తో చేరుటను గాక, మామూలుగానే ఇండియాన్ యూనియన్ లో చేరుటను బలపరచి రాజకీయ విధానాన్ని పూర్తిగా ఖండించారు. నూతన జాతుల విధానానికి తెలంగాణా ఒక నూతన సమూహ మార్గాన్ని సూచించిందని అన్నారు. ఇండియాలోగాని, పాకిస్తాన్ లోగాని చేరని సంస్థానాలలో విప్లవం ముందుగరావాలి. తదుపరి మొత్తం ఉపఖండ లోరావాలి.

1. ప్రభోద్ చంద్ర (అజయ్ ఘోష్) “ఆన్ ఏ నోట్” - పార్టీలో నాటి పరిస్థితిపై నోటు, ఓపెన్ ఫోరం. నం. 12. అక్టోబరు, 1947. పే. 5.

ప్రధాన నిపేదికల తదనంతరం పి.సి. జోషీ తన ఆత్మవిమర్శనా నిపేదిక సమర్పించారు. ఒక విధంగా యిది ఆత్మహననం అనుకోవాలి. జోషీ తనకుతానుగా “గందరగోళపడ్డానని - “కిన్యూజుడు అండ్ కరెస్పాండెంట్”; “పిరికిగా”, “ద్రోహిగా” ప్రవర్తించానని, “పెటిబూర్ణువా పూగినలాటదారునని”, “కరడుగట్టిన నిరంకుశునిగా” ప్రవర్తించానని, “మిశ్రవాద సంస్కరణవాదం మూర్తీభవించినవాడినని” తన పూర్తి రాజకీయ జీవితాన్ని స్వయంగా ఖండించుకొన్నాడు. “విద్యార్థి మేధావిగా పార్టీ నాయకత్వంలోనికి యాదృచ్ఛికంగా చరిత్రలో వచ్చినవాడినని” తన మొత్తం రాజకీయ జీవితాన్ని ఆత్మవిమర్శనా ఖండన చేసుకొన్నారు¹.

కాంగ్రెసులో వైదొలగే కేంద్రసమితి, నూతన కేంద్రసమితికి అధికార నామినేషనులను సూచించింది. మాజీ కేంద్రసమితి మెజారిటీ సభ్యులతోపాటు జోషీ పేరు కూడ అందులో చోటుచేసుకొన్నది జాఖితాలోని జోషీ వొక్కరే కేంద్రసమితి సభ్యులుగ ఎన్నికకాలేదు. నూతన కేంద్రసమితి రణదివెను జనరల్ సెక్రటరీగా ఎన్నుకొంది. అవిధంగా డిటెంబరులో జనరల్ సెక్రటరీగా బాధ్యతలను స్వీకరించిన దానిని పార్టీ కాంగ్రెసు ఆమోదముద్ర వేసింది.

పార్టీ 2వ కాంగ్రెసు రాజకీయ ఆవగాహన

పార్టీ రాజకీయ విధానాన్ని నిర్దేశించే “సిద్ధాంతపత్రం” 95 పేజీల సుదీర్ఘ పత్రం పార్టీనూతన విధానాన్ని వివరించే ప్రకటనగావుంది. భారతదేశంలో “విప్లవ వెలుగు” పురోగించుతున్నదని, విప్లవపోరాటాల అత్యున్నతదశ “సాయుధ సంఘర్షణల” దశ వచ్చిందని వివరంగా ప్రకటించింది. “ప్రజాస్వామ్య విప్లవ కర్తవ్యాలను పరిపూర్తిచేయుటకు జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం అవసరమని, అదేకాలంలో అది సోషలిజాన్ని నిర్మిస్తుందని” కార్మిక, కర్షక, పెటిబూర్ణువాసర్గాలను సామ్రాజ్యవాదులు పెట్టుబడిదారులకు వ్యతిరేకంగా పార్టీ సంఘటిత పరచాలి. నెహ్రూ ప్రభుత్వం భారత జాతీయ బూర్జువాలకి ప్రాతినిధ్యం వహించుతుందని నూతన ప్రజాస్వామ్య సంఘటన ప్రజాకూటమి ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా నిజమైనపోరాటాన్ని చేయవలసి వుంటుంది. అంతేగాక, కాంగ్రెసు చర్చలలో “జనతా ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం” దగ్గరిదగ్గరిగా “కార్మికవర్గ నియంతృత్వమే”నని స్పష్టం చేయబడింది. మరికొంత వివరంగా తెలుసుకొందాము.

ఆగస్టు 15, 1947 వచ్చినది స్వాతంత్ర్యం అవునా? కాదా? అనే ప్రశ్న కమ్యూనిస్టు వుద్యమానికి 1954వరకు తదనంతరం కొన్ని వర్గాలకు తలనొప్పి కలిగించుట దురదృష్టకరము. ఈ కాలంలో భారత కమ్యూనిస్టులేగాక అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు నాయకత్వాలు పలురకాలుగ వ్యాఖ్యానించారు భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రసమితి జూన్ 1947లో “సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యంకాదు”. ప్రజలచేతులలో

1. పి.సి. జోషీ, పార్టీ బహిష్కరణపై చేసుకొన్న అప్పీలుపై భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ తీర్మానం, జూన్ 5, 1950. కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా, పే 237 లోని ఉదహరింపు.

“ఆయుధం”. “పురోగమనమార్గం” అని తీర్మానించింది. ఆగస్టు 1947లో తిరిగి పార్టీ “నూతనంగా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యానికై పోరాడుటకు తననుతాను పురంకితం చేసుకొంది. జడనోవ్, యురోపియన్ కమ్యూనిస్టుపార్టీల సమావేశంలో “ఇండియా, చైనాలను సామ్రాజ్యవాదం ఆర్థిక రాజకీయ బంధనాలతో తన ప్రభావంలోనే వుంచుకొంది” అని అన్నారు. పార్టీ 2వ కాంగ్రెసు చిత్తు సిద్ధాంతపత్రంలో “సామ్రాజ్యవాదంతో కుదిరినరాజీ“నే” స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యంగా ప్రకటించారు” అని చెప్పగా జనవరి 27, 1950 “ఫర్ ఎలాస్టింగ్ ఫీస్....” సంపాదకీయం “బూటకపు స్వాతంత్ర్యం భారతదేశానికి యివ్వబడిందని¹” పేర్కొంది. ఇదే విషయమై నాటి పార్టీ యేకగ్రీవాంగీకారానికి 1955 వరకు రాలేకపోవుట, పిడివాదం ఎంతలోతుగా ప్రేక్షానివుందో తెలియజేస్తుంది. నేటికి కొన్నివర్గాలు అలాగే వుండుట తప్పనిసరిగా ఆశ్చర్యాన్ని గొల్పుతుంది.

యుద్ధ ఫలితంగా పాశ్చాత్యశక్తుల నాశనం, సోవియట్ యూనియన్ విజయం, యూరప్ లో బలమైన శక్తిగా వుద్భవించుట, తూర్పు, మధ్యయూరప్ లో జనతా ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాల ప్రవర్ధనం, చైనాలో విముక్తిపైన్యాల అద్భుత విజయాలు, నైర్భృతి ఆసియాలో అనేక దేశాలు దాస్యశృంఖలాలను చేదించి సామ్రాజ్యవాదులను తరిమివేయుట పెట్టుబడిదారి విధానం చావుదెబ్బలుతినుటతో ప్రపంచ బలాబలాల్లో తీవ్రమార్పులువచ్చి సోషలిస్టు శక్తుల బలాధిక్యత స్పష్టమైంది. అమెరికా యుద్ధంలో చెక్కుచెదరకుండా బయటపడి, నైనికంగా, ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా అత్యంత బలీయమైన పెట్టుబడిదారి దేశంగా, అటంబాంబులు గుత్తగా కలిగిన దేశంగా, శక్తివంతమై వ్యాప్తిచెందే సోషలిస్టు వలస స్వాతంత్రోద్యమాలను నిరోధించి, అణచి వేయు ప్రయత్నాలు ఆరంభించింది. నైనిక, ఆర్థిక చర్యలతోపాటు, రాజకీయ, నైద్వాంతిక “శీతలయుద్ధాన్ని” ప్రారంభించింది.

ప్రపంచం సోషలిస్టు, సామ్రాజ్యవాదం, రెండు ప్రత్యర్థి శిబిరాలుగ రూపొందిందని, జడనోవ్, సెక్టెంబరు 1947లో జరిగిన యూరోపియన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీల సమావేశంలో సిద్ధాంతీకరించారు. నూతన స్వాతంత్ర్యదేశాలు సోషలిస్టు శిబిరంలో వున్నవి. సామ్రాజ్యవాద శిబిరానికి అమెరికా, సోషలిస్టు, స్వాతంత్ర్యదేశాల శిబిరానికి సోవియట్ యూనియన్ నాయకత్వం వహించుతున్నవని తెలపాడు. మరో యుద్ధానికి తయారగుట, నూతనంగా స్వాతంత్ర్యం పొందిన దేశాలపై దురాక్రమణ, ప్రజాస్వామ్య, సోషలిస్టు శక్తులను పేరుచేసి అణచివేయుటకు, సామ్రాజ్యవాదశక్తుల కూటమిని యేర్పరచుట, అమెరికా వ్యాపామిని వివరించాడు. ప్రతిచర్యగా సోవియట్ యూనియన్, సోషలిస్టు దేశాలు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, ప్రజాస్వామ్య, శాంతి విధానాలకు, యుద్ధానంతర శాంతి పరిష్కారాల అమలుకు పోరాడే విధానాన్ని చేబట్టి, సామ్రాజ్య వ్యతిరేక స్వాతంత్ర్య పోరాటాలు జరిపే అన్ని దేశాల స్వాతంత్ర్యాన్ని, సార్వభౌమాధికారాన్ని ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిరక్షించుటకు సహకారాన్ని

1. అధికారి జి. (1977) భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర. అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) వా. VII. పే. 8. ఉపోద్ఘాతము.

అవలంబించింది. పరస్పర అభిప్రాయాల మార్పిడి, ఆచరణ సమన్వయానికి కొమిన్ ఫారం రూపొందింది. కాని, ప్రపంచ కమ్యూనిస్ట్ పుద్యమం, ఒకే కేంద్రంనుండి నడుపబడజాలదని స్పష్టంచేసినా, తరువాత కాలంలో కొమిన్ ఫారంనుండి యుగో స్లోవియా బహిష్కరింపబడుట, ఆచరణలో అధికారసంస్థగా కొమిన్ ఫారం పని చేయుటను తెలియజేస్తుంది.

భారతదేశంలోని నూతన వర్గ సంబంధాలను 2వ, కాంగ్రెసు సిద్ధాంతం సంక్షిప్తంగా : 1) సామ్రాజ్యవాదం స్వయం ప్రయోజనాలకై ప్రభుత్వాధికారాలను బూర్జువావర్గానికి కిచ్చింది 2) లభించిన రాజ్యాంగ ప్రభుత్వం, పరోక్షంగా సామ్రాజ్యవాదపు ప్రాబల్యంలో వుంటుంది, 3) గతంలోలాగ బూర్జువావర్గం, జాతీయ నాయకత్వం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పాత్రను కలిగిలేదు; సామ్రాజ్యవాదానికి ప్రభుత్వ నాయకత్వానికి భిన్నాభిప్రాయాలను, యిచ్చి పుచ్చుకొనురీతిలో పరిష్కరించుకొంటుంది. 4) కాన, ప్రజాస్వామ్య విప్లవ పురోగమనం బూర్జువా ప్రభుత్వం, దాని విధానాలు, దాని నాయకత్వాలకు వ్యతిరేకంగా, పరోక్షంగా కాక నేరుగా వ్యతిరేకంగా వుంటుంది.

“సామ్రాజ్యవాద, పూర్వీక, బూర్జువాల వర్గ కలయికను కార్మిక, కర్షక విప్లవ మేధావి వర్గాల కలయిక, కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో సంఘటనను యేర్పరచి వోడించాలని” రాజకీయ సిద్ధాంత పత్రం వర్గకలయికను స్పష్టం చేసింది.

నేడు సంఘటనల క్రమం కార్మిక, కర్షక, అణచబడిన పెటే బూర్జువాల ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం అనేది అందరిని సమీకరించగలిగిన నినాదం. అంచే, ప్రజాస్వామ్య విప్లవ సోషలిజం కర్తవ్యాలను ఒకేసారి, జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవ విజయం పూర్తి చేయగలదని అర్థం.¹

రాజకీయ సిద్ధాంతపత్రం, తదితర పోలిట్ బ్యూరో పత్రాల ప్రధానాంశాలు² కొన్నింటిని చూద్దాము.

1) స్వాతంత్ర్యం బూటకపుది. మౌంటబాటన్ పథకం, సామ్రాజ్యవాదపు తిరోగమనం కాదు. భారత ప్రజాశక్తికి వ్యతిరేకంగా “సామ్రాజ్యవాదపు మోసపు ఎదురుదాడి” బ్రిటిషు ఆధిపత్యరూపం మాత్రం మారింది బూర్జువాలకు రాజ్యాధికారం లభించుటతో భాగస్వాములైనందున జాతీయ ప్రజాస్వామ్య విప్లవాన్ని రక్తపు చేరులలో ముంచుటకు సంసిద్ధమే.

2) బూర్జువావర్గపు ద్వంద్వజైఖరి గుర్తించ విరాకరించబడింది. సిద్ధాంతపత్రం “భారత బూర్జువావర్గం అనగా కాంగ్రెసు నాయకత్వం తన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పాత్రకు స్వస్తిచెప్పి భాగస్వామ్య సహకారులగుటతో అభివృద్ధి నిరోధకమైనది” అయినదని చెప్పగా పోలిట్ బ్యూరో పత్రం “బూర్జువాలను విప్లవ వ్యతిరేక శక్తుల

1. రాజకీయ సిద్ధాంతం (ఆంగ్లంలో) పి. పి. హెచ్. 1949, పే. 74-6.

2. “ ” ” పే. 26-40, 60-64

అగ్రగాములగుటలో ప్రధాన శత్రువుగా" పేర్కొని సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజాతి శత్రులను అవుదానంగా యెంచింది. ఎత్తుగడలలో బూర్జువా, పూర్వజాతి, సామ్రాజ్యవాద కూటమితో భారత బూర్జువా వర్గం అత్యంత బలమైన శక్తి విప్లవ పోరాటాలను ఎదుర్కొనే నాయకత్వ శక్తి. అందుచే విప్లవం నేరుగా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా జరుగుతుంది. బూర్జువా కాంగ్రెసు తోలుబొమ్మ ప్రభుత్వానికి తొలగించుటతో విజయం సాధిస్తుంది.

3) ద్వేయం, సామ్రాజ్యవాద, బూర్జువా, పూర్వజాతి కూటమిలో బూర్జువా వర్గం నాయకత్వం వహించే ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టుట"గా పొలిట్ బ్యూరో అధికార పత్రాలు వ్యాపారవనను వివరించాయి. ఇంకా "కార్మికవర్గం వ్యవసాయ కూలీలు, పేర రైతాంగంతో మిత్రకూటమిగా యేర్పడి, మధ్యతరగతి రైతును కలుపుకొని, బూర్జువావర్గాన్ని పేరుచేసి ఆ వర్గ ప్రతిఘటనా శక్తిని బలంతో అణచివేసి జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవాన్ని జయప్రదం చేయాలి" అని కర్తవ్యాన్ని వివరించింది.

దీని అర్థం యేమిటి? భారత బూర్జువావర్గం మొత్తంగా ప్రధాన శత్రువు. సామ్రాజ్యవాదం, పూర్వజాతిజంతులను ఆచరణలో మరచిపోవుట వూగినలాడే మిత్ర వర్గాన్ని ప్రధాన శత్రువుగా నెంచుట, చిన్న పారిశ్రామికులను, ధనికరైతులను శత్రువు పజ్జెనికి నెట్టుట, ఆచరణలో గ్రామీణ ప్రాంతాలలో భూస్వాములపై కాకుండా ధనిక రైతులపై దాడిని కేంద్రీకరించుట జరిగి విచ్ఛిన్నకర వ్యూహంగా పరిణమించింది.

4) రాజకీయ విధానంలో బూర్జువా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం, సోషలిస్టు విప్లవాలు రెండూ "కలసిపోవుట", "ఒకదానికొకటి పెనావేసుకొనుట", "కలనేత"గా "కలసి అల్లబడుట" అనే నూతన సిద్ధాంతంగా, రష్యాను ఫిబ్రవరి, అక్టోబరు విప్లవ దశలు రెండూ "కలసిన మిశ్రమ దశగా" జనతా ప్రజాస్వామ్య రూపంలో కార్మిక వర్గ నియంతృత్వపు ప్రభుత్వంగా చెప్పబడింది. అంతేగాక "ప్రజాస్వామ్య విప్లవ కర్తవ్యాలను పూర్తిచేసి అదేకాలంలో "సోషలిజం నిర్మాణాన్ని జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం చేబట్టుతుందని" పొలిట్ బ్యూరో "జనతా ప్రజాస్వామ్యం" అను ప్రత్యేక వ్యాసంలో వివరించింది.

5) ముఖ్యమైన మూడు సిద్ధాంతపత్రాలు సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజాతి, బూర్జువా శత్రుల అనికారంలో ప్రభుత్వం వుందని అంగీకరించాయి. ఈ కూటమిలో యేవరూ శక్తివంతమైనది అనే ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుటలోనే భిన్న అభిప్రాయాలున్నవి. రాజకీయ విధాన సిద్ధాంతపత్రం ముఖావం వహించగా, వర్గశత్రువులలో అత్యంత బలమైనది బూర్జువావర్గంగా వ్యూహం, ఎత్తుగడల పత్రం, సామ్రాజ్యవాదం దాని ననుసరించే పూర్వజాతి శత్రులు మిక్కిలి బలమైనవిగా "అతివాద వక్రీకరణ నివేదిక" పేర్కొంది.

ఈ అవగాహనలతో రూపొందించిన ఎత్తుగడ పత్రం, వ్యూహాన్ని యీ క్రింది విధంగా చిత్రించింది.

“లక్ష్యం : సామ్రాజ్యవాద, బూర్జువా, పూర్వజాతి కూటమిలో నాయకత్వం వహించుతున్న బూర్జువా ప్రభుత్వాన్ని వడగొట్టుట, పూర్వజాతి అవశేషాలను రూపుమాపి, జాతీయకరణ, తాత్కాలిక ఆర్థిక విధానాలను పరిణామమార్గంలో చేబట్టుట. విప్లవ ప్రధానశక్తి, కార్మికవర్గం వెంటగల రిజర్వుశక్తులు ; వ్యవసాయ కార్మికులు, పేద రైతులు, మధ్యతరగతి రైతులు-అణచి వేయబడుతున్న బస్టిలలోని పెటీ బూర్జువావర్గాలు; ప్రధానదాడి దిశ, పాలక బూర్జువాశక్తులు, బూర్జువా, పెటీ బూర్జువా పార్టీలను, సోషలిస్టు పార్టీలను వారి ననుసరించే ప్రజలనుండి దూరం జేయుట. పోరాటశక్తులు మొహరించు ప్రణాళిక, కష్టజీవులైన రైతులతో కార్మికవర్గ మిత్రత్వం, వ్యవసాయ కూలీలు పేద రైతులపై ప్రధానంగా ఆధారపడినది. కార్మికవర్గం, వ్యవసాయకూలీలు, పేద రైతులతో కలసి, మధ్యతరగతి రైతులు వెంటరాగా, బూర్జువాలను ప్రజలనుండి వేరుచేసి, వారి ప్రతిఘటనను రూపుమాపి, జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవాన్ని తప్పనిసరిగా జయప్రదం చేయాలి.”¹

దీనిర్యమేమిటి? సామ్రాజ్యవాదం, పూర్వజాతిజంతు ప్రధాన శతృవులు కావు. భారత బూర్జువావర్గం ప్రధాన శతృవు. ఆచరణలో వూగినలాడే బూర్జువావర్గాన్ని, ధనికరైతులను శతృవజ్ఞానికి నెట్టుట జరిగింది. గ్రామసీమలలో దాడిని భూస్వాములపై కేంద్రీకరించక, ధనిక రైతుపైగాడ సాగించుట జరిగింది.

ఈ అవగాహనలన్నిటి ఫలితంగా సమ్మెలు, వ్యవసాయ పోరాటాలు, సార్వజనీన సమ్మెలు, రాజకీయ సమ్మెలు, ఉన్నత పోరాటరూపాలు, సార్వజనీన తిరుగుబాటులు అనే తీవ్రపోరాట ఎత్తుగడలను అవలంబించుట పార్టీని చిన్నాభిన్నం చేసింది.

ప్రజాస్వామ్య సంఘటన 2వ, పార్టీ కాంగ్రెసు అవగాహన

రాజకీయ విధాన సిద్ధాంతం యుద్ధానంతర విప్లవ వెల్లువ పోరాటాలు కొనసాగుతున్నవన్నది. కారణం ప్రజాదోషి యెక్కువై, ప్రభుత్వం, నాయకులు ప్రజలనుండి దూరమయ్యారు. ప్రజలు, భూస్వామ్య విధానపురద్దు, దున్నేవానికే భూమి, నిరంకుశ సంస్థానాల రద్దు, కీలక పరిశ్రమల జాతీయకరణ జీవనవేతనం ప్రధాన నివాదాలుగ చేబట్టి, ప్రజాపురస్కారమే ప్రజా ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటు చేయుటవలననే నెరవేరగలదనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. ప్రభుత్వం, కాంగ్రెసు నాయకత్వం తిండి, బట్ట, భూమి, నివాసం యివ్వదని, పార్టీ అధ్వర్యంలో పోరాటాలకు సిద్ధమగుతున్నారు. నాయకత్వాన్ని కోరుతున్నారు, యిదీ ప్రాథమిక అవగాహన.

నేటి పోరాటాలు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలు మాత్రమే కాదు. అని బూర్జువావర్గ వ్యతిరేక పోరాటాలుగ రూపొందాయి. ఇది బూర్జువా ప్రజాస్వామ్యంలో సామ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా బూర్జువావర్గం పోరాడే దశ అంతమైనదని తెలియజేస్తున్నది. ఈ పోరాటాలలో కార్మికులు, రైతులు, అణగదొక్కబడుతున్న మధ్యతరగతి

1. భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ చరిత్ర. అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) పి. పి. హెచ్ (1977) పే, 243-9.

బూర్జువావర్గాలు ఐక్యసంఘటనగా కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో అన్ని దోపిడి వర్గాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతారు. నేటి పోరాటాల క్రమం కార్మిక, కర్షక, మధ్యతరగతి వర్గాల ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వదళగా పురోగమిస్తుంది. అనగా జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం, బూర్జువా ప్రజాస్వామ్య విప్లవ కర్తవ్యాలు పూర్తిచేస్తూ, అదే కాలంలో సోషలిజం పునాదులను నిర్మాణం చేస్తుంది.

ఈ అవగాహన, మాతనవర్గ సంఘటన రూపనిత్రాన్ని యిస్తుంది ఈ సంఘటనలో పోరాడే ప్రజాసామాన్యమంతా, పోరాడే అన్ని సంస్థలూ జాతీయ బూర్జువా వర్గ ద్రోహానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడే శక్తులన్నిటికీ సహాయపడే వర్గాలన్ని ఐక్యమగుతాయి ఈ సంఘటనలో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, పార్టీ నాయకత్వ లోని కార్మిక, కర్షక, మితర ప్రజాసంస్థలు ప్రధానశక్తులు. అతివాద పార్టీలలోని పోరాట శక్తులు, యీ పార్టీలలోని నిజమైన అతివాదులు సంఘటనలో ముఖ్యపాత్రధారులు. కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగులలోని సామ్రాజ్యవాదవ్యతిరేకశక్తులన్నిటినీ తనలో యముద్న కొంటూ, యీ సంఘటన పురోగమిస్తుంది. సంఘటనలో అనేక రాజకీయపార్టీలు, ప్రేమ యూనియన్లు, కిసాన్ సభలు, యువజన విద్యార్థి తదితర సంఘాలు ఉంటాయి. అయినా సంఘటన పార్టీల; సంస్థల, సంకీర్ణ కూటమికాదు, అది వాస్తవమైన సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజ, బూర్జువావర్గాల వ్యతిరేకపోరాట ఐక్యసంఘటన, కార్మిక వర్గ నాయకత్వంలో పురోగమిస్తుంది.

అట్టి ఐక్య సంఘటన నిర్మాణానికి అన్ని వామపక్షాల, శక్తుల సహకారానికి పార్టీ ప్రయత్నిస్తుంది వామపక్షాలతో పోరాట ఐక్యతకై కృషిచేస్తుంది కార్మికవర్గ కార్యక్రమానికై రైతులను, మధ్యతరగతి, బూర్జువావర్గాలను పోరాటాలలో సమీకరిస్తుంది కమ్యూనిస్టులు ఐక్యసంఘటన పోరాటాలలో కార్మికవర్గ నాయకత్వాన్ని యేర్పరచు ప్రయత్నాన్ని మరువజాలము. ఐక్యసంఘటన నిర్మాణ ప్రయత్నాలలో సర్వసామాన్య కార్యక్రమాన్ని రూపొందించు సిద్ధాంత పోరాటం యిమిడించుచి. క్రమేణా కార్మికవర్గ పార్టీ నాయకత్వ నిర్మాణం, నిర్మాణయుక్తమైన ఐక్యరాజకీయ ప్రజాపుద్యమాన్ని ప్రజాస్వామ్య పర్వతులలో ప్రజాఐక్యత పునాదిగా నిర్మించు క్రమములో రూపొందవలసి వుంది. ఈ కారణంగా నేనుండి యేర్పడే వామపక్షాల మిత్ర కూటమిగా నెంచరాదు. కార్మిక, కర్షక, మధ్యతరగతి మేధావిశక్తుల వర్గ ఐక్య సంఘటనగా నెంచాలి.¹

వామపక్షాల ఐక్యత

కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు విధానాలతో విసుగు, నిస్పృహ చెందిన ప్రజాసామాన్యాన్ని సంస్థానాల తదితర ప్రజాసామాన్యంలో జాగృతి కలిగించుటకు వామపక్ష ఐక్యత, మాతన జనతా ప్రజాస్వామ్య ఐక్యసంఘటనను యేర్పరచుటకు ఏ గానో పువయోగపడుతుంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ బలం, ప్రజాసామాన్యం వామప

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదంతో ఎట్టి సంబంధంలేని నిజమైన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం, ఆంగ్లో అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీని వ్యతిరేకించే కార్మిక, కర్షక అణచబడుతున్న పెటి బూర్జువాల ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం, అన్ని దేశాల స్వాతంత్ర్యం, శాంతి, సహకారాన్ని కోరే ప్రభుత్వము ప్రజాస్వామ్యం, ప్రాథమిక ఆర్థిక, హిరహక్కులు, వయోజనవోటింగు, దామాషాప్రాతినిధ్యం గ్యారంటీచేయు రాజ్యాంగము రూపొందించాలి. జాతుల స్వయంనిర్ణయం విడిపోయే హక్కుతోసహా స్వపరిపాలిత భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఐచ్ఛికంగా కలసి యేర్పడిన ఇండియన్ యూనియన్, మైనారిటీలకు న్యాయమైన ప్రజాస్వామిక హక్కులు, భాష, సంస్కృతి సమానతల రక్షణకై రాజ్యాంగం, కులం, జాతి, కమ్యూనిటీ, మత విచక్షణరద్దు, పుల్లంపున చట్టరీత్యా శిక్షింపబడేయాలి సంస్థానాలలో రాచరికం, పూజలు భూస్వామ్య విధానాలరద్దు, ప్రజాస్వామ్యం అమలు, ఐచ్ఛికంగా యే యూనియన్ లో అయినాచేరవచ్చు ఆటనిక వెనుకబడిన జాతులకు ప్రాంతీయ స్వపరిపాలన, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘిక ఆణచివేతలనుండి స్వాతంత్ర్యం, ప్రజాస్వామ్యహక్కుల విస్తరణ నిర్దిష్టం చేయబడినది.

భూస్వామ్య విధానాన్ని నష్టపరిహారంలేకుండా రద్దుచేసి దున్నేవానికే భూమినిచ్చి, గ్రామీణ అప్పులు రద్దు, కౌలుదారులకు పట్టాలు, వ్యవసాయ కూలీలకు కనీస జీవన వేతనం యివ్వాలి. నియంతృత్వం, లంచగొండితనం తొలగించి, ఎన్నికైన పాలనా యంత్రాంగం, ప్రజల సలహాలపైన ప్రజాస్వామిక పాలన నేర్పరచాలి. నిర్బంధ చట్టాలరద్దు, ప్రజలను సాయుధులచేసి, నైన్యాన్ని ప్రజాస్వామికీకరణ చేయాలి. నిర్బంధ పుచిత ప్రాథమిక విద్య, స్త్రీలకు ప్రాథమిక హక్కుల అమలు.

విదేశ పెట్టుబడులు, బ్యాంకులు, పరిశ్రమలు, రవాణా, తోటలు ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని జాతీయంచేయాలి. భారీపరిశ్రమలను, బ్యాంకులను, భీమా కంపెనీలను, గనులు జాతీయంచేసి, కార్మికుల పర్యవేక్షణ, కనీస వేతనం, 8 గంటల పనిని గ్యారంటీచేయాలి అభివృద్ధికి ఆర్థికప్రణాళిక, పూర్ణాత్మకస్థానాలనుండి గుత్తవ్యాపార సంస్థలను తొలగించుట, లాభాలపై నియంత్రణ, నిఘాయేర్పాటు చేయుట.

ఇండియా పాకిస్తానులు ప్రజాస్వామిక ఆర్థికాభివృద్ధికి సామ్రాజ్యవాద ఖోక్యాలుకు వ్యతిరేకంగా సైనిక, రాజకీయ సహకారము.

ప్రాథమికంగా కార్యక్రమాన్ని పూర్తిగా ఆమోదించేవారితో సంయుక్త సంఘటనను యేర్పాటు చేస్తుంది. ప్రత్యేక సమన్వయపై వెంటనే ఐక్య కార్యాచరణ ప్రారంభమౌతుంది. సంయుక్త కార్యాచరణాభివృద్ధితో, వామపక్ష సహకారాభివృద్ధి అన్ని ప్రజాస్వామిక శక్తులకు స్పష్టమగుటతో, వామపక్ష ప్రజలు అనుభవాలతో క్రమేణా సంఘటన రూపొందుతుంది. మతశక్తులతోను, యుద్ధోన్మాద శక్తులతోను పోరాడే శాంతిసేనల యేర్పాటుచేసి, మత సామరస్యవాదులందరితో సహకరిస్తుంది.¹

జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవానికి పార్టీ కర్తవ్యాలు

జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవ లక్ష్యం యీ ప్రభుత్వస్థానంలో కార్మిక, కర్షక అణచబడిన మధ్యతరగతి వర్గాల, జనతా ప్రజాస్వామ్య రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వాన్ని యేర్పరచుట. ఈ లక్ష్యసాధనకై కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్మిక, కర్షక, తదితర బడుగు వర్గాల ఐక్య సంఘటనపోరాటాలన్నిటి మహోద్యమంగా మలచి, ఆశయసాధనకు నడుపుట మార్గం నేటి పార్టీ కర్తవ్యం.

1) నేడు కార్మికవర్గం జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు సోషలిస్టుల ఆధ్వర్యంలోని కార్మిక సంఘాలలో, అఖిలభారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు అను 3 ప్రధాన కార్మిక సంస్థలతో చీలిపోయి, వర్గ ఐక్యతను కోల్పోయింది. కార్మికుల ప్రతిదైనందిన పోరాటంలో కార్మికవర్గ ఐక్యతను నిర్మించుట అత్యవసరము. ఈ ఐక్యత పోరాటానికి ముందుగా కాని, పోరాటక్రమంలో గాని యేర్పడాలి. సరియైన ప్రేడు యూనియన్ ఎత్తుగడలను అనుసరించిన కార్మికవర్గంలోని ప్రతివి భాగాన్ని సమిష్టి సంఘ ప్రతిఘటనలోనికి వచ్చునట్లు చేయుట సుసాధ్యం ప్రభుత్వపు ఆర్థిక సంక్షోభాల భారాన్ని, వేతనాల తగ్గింపు, రిట్రెంచుమెంటు, పనిగంటల హెచ్చుచేయుట, ఆ భారాన్ని కార్మికులపై మోపజూస్తున్నది. కాన ఐక్యత సుసాధ్యం.

కార్మికవర్గ ఐక్యత మత తత్వాలకు వ్యతిరేకంగా మైనారిటీల రక్షణకు కార్మిక వర్గం చురుకైన పాత్ర వహించిన సుసాధ్యం. మతాల అడ్డుగోడలు దాటజాలక పోయినచో రాజకీయ, ఆర్థిక విముక్తికై కార్మికవర్గ పోరాటం విఫలంకాక తప్పదు. పెరిగే కార్మికవర్గ శక్తికి, సమ్మెలకు భయపడి కార్మికవర్గ ఐక్యతను చీల్చుటకు కాంగ్రెసు మితవాదనాయకత్వం, జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసును ఎర్పాటు చేసింది. అది ప్రభుత్వతోకగా సమ్మెలను విచ్ఛిన్నముచేయు ఏజంటుగా పనిచేయుటను బహిరంగ పరచి ఎండగట్టాలి. సోషలిస్ట్ నాయకత్వం, సోషలిస్ట్ పదజాలంతో పోటీ సంఘాలను పెట్టి కార్మికవర్గాన్ని చీల్చుతున్నది. ఈ చర్యలలో పారిశ్రామిక యాజమాన్యం, ప్రభుత్వం, జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులతో సహకరించు తున్నది. సోషలిస్టు నాయకత్వపు యీ కార్మిక ఐక్యతా వ్యతిరేక చర్యలను తీవ్ర విమర్శలకు గురిచేసి వారిని కార్మికులనుండి పేరుచేయాలి.

సమ్మె పోరాటాలలో తక్షణ సమస్యలతోపాటు కీలక పరిశ్రమలను జాతీయం చేయాలని, లాభాలను నియంత్రిత చేయాలని, జీవనవేతనం, నిరుద్యోగ నిర్మూలన, వేతన కోతల రద్దుకు ఆందోళనోద్యమాలను చేబట్టి కార్మికవర్గ ఐక్యతను పెంపొందించాలి. ఈ క్రమంలో సంస్థాన ప్రజల, రైతు, విద్యార్థి పోరాటాల ఐక్యతను, ఐక్యసంఘటన నిర్మాణాన్ని, పార్టీ నాయకత్వపాత్రను పట్టణం చేయాలి.¹

2) రైతులను దున్నేవానికే భూమి నినాదంతో ఉత్తేజపరచి, సమీకరించి, నష్ట పరిహారం లేకుండా అన్ని రకాల భూస్వామ్య విధానాన్ని రద్దుచేసి, పేదరైతు,

1. రాజకీయ తీర్మానం (ఆంగ్లంలో) కమ్యూనిస్టు పార్టీ 2వ కాంగ్రెసు సిద్ధాంత పత్రం. పి. ఐ. హెచ్ (1949) పే. 71-8.

కూలీలకు పంచాలని, రైతుల ఆప్పులు రద్దుచేయాలని, బేదఖళ్ళకు వ్యతిరేకంగా, కొళ్ళ తగ్గింపు పోరాటాలు సాగించాలి. ప్రభుత్వం రైతు పోరాటాల విస్తృతని, తీవ్రతను ప్రకటించారు. వట్టింతులకు విపరీతంగా నష్టపరిహారమిస్తూ జమీందారీ వ్యతిరేకచట్టాలు తీసుకొస్తున్నది. రైతులు భూములనుండి విపరీతంగా తొలగించబడుతున్నారు. ఈ చట్టాలు భూస్వామ్య విధానాన్ని రద్దు చేయకపోగా, మరో రూపంలో కొనసాగిస్తాయి. నష్ట పరిహారభారాన్ని రైతులపై మోపుతున్నారు. ఒక విధంగా భూస్వాములకు పునర్నివాసము కల్పించుచున్నారు. దున్నేవానికే భూమి లభించనిదే, పూడలు భూస్వామ్యవ్యవస్థ రద్దుకాదు, రూపం మారుతుంది. అందుకే దున్నేవానికే భూమి కేంద్ర నివాసం కావాలి.¹

3) సంస్థానాలు మధ్యయుగాల దోపిడి, దౌర్జన్యం, హింసలకు ప్రత్యక్ష సాక్షులు జాగృతి, చైతన్యాలతో ప్రజలు పోరాటాలు సాగించుటతో, కూలిపోయే సామ్రాజ్యవాద. పూడలు సాధంలో అత్యంత బలహీనమైన “కొలికిపూసగ” ఉంది. ప్రజోద్యమాలు ఉద్వేగితన లేచుటకు అనుకూల పరిస్థితులను కలిగివున్నవి. పూడలు శక్తులకు యేవిధమైన గట్టి పునాదిలేదు. అందుకే మత, మితవాదశక్తులను రెచ్చగొడుతు, తమ పునాదిని విస్తరించుకొన ప్రయత్నిస్తున్నారు. బూర్జువా నాయకత్వాలతో రాజీమార్గంలో తమ స్థానాలను, ఆర్థిక పునాదులను బలపరచుకొంటున్నారు. కాన సంస్థాన ప్రజోద్యమాల గమ్యం, మధ్యంతర బాధ్యతాయుతపాలనకై సంస్థాన ప్రభువుల రాజీ పోరాటాన్ని నడుపుటకాదు. రాచరికపు వ్యవస్థ నిర్మూలనకు, ప్రజాస్వామ్య స్థాపనకై పోరాటాలు కొనసాగించాలని నిర్ణయం చేసింది. ఇదే 2వ పార్టీ కాంగ్రెసు నూతన పంథా, పార్టీ స్వతంత్ర్య కార్యాచరణ, ప్రజామండలాలులతో వుంటూనే కొనసాగించాలి. సంస్థాన ప్రజల విముక్తికి విస్తృత ప్రజాసంఘటనను నిర్మించి, పోరాటశక్తులన్నిటినీ అందులో సమీకరించి, రాచరికపురద్దు, ప్రజాస్వామ్యం స్థాపన కేంద్ర నివాసంగా ఐక్యపోరాటాలు, ఉద్యమాలు కొనసాగించాలి అప్పుడే విజయం లభించగలదు.²

4) ఆరుకోట్లమంది, అంతరాయం కలిగించగల అంటరానివారు సమాజానికి వొకమచ్చ. ప్రజాస్వామ్య విప్లవానికి బలమైన శక్తి, బహుళ సంఖ్యాకులు. బూర్జువా కాంగ్రెసు అగ్రకులాల నాయకత్వం, వారి సామాజిక, ఆర్థిక సమానత పోరాటాన్ని, స్వాతంత్ర్య పోరాటం అనుసరించుటలో విఫలమైంది. ఆ కారణంగా విడిపోయే శక్తులకు బలాన్ని చేకూర్చింది. వారి విముక్తి సామ్రాజ్యవాదంపై లేక బూర్జువావర్గంపై ఆధారపడుటతోగాక, దోపిడికి వ్యతిరేకంగా యితర కష్టజీవులందరూ జరిపే పోరాటంలో కలిసి సంయుక్తపోరాటం జరుపుటతోనే సాధ్యమౌతుంది. అగ్రవర్గాల కుల విచక్షణను బ్రద్దలుచేయుట ప్రజాస్వామ్య సంఘటనలోచేరి కార్మిక, కర్షకులతో

1. రాజకీయ తీర్మానం (ఆంగ్లంలో) కమ్యూనిస్టుపార్టీ 2వ కాంగ్రెసు సిద్ధాంత పత్రం. పి.పి. హెచ్. (1949) పే. 18-30.

కలసి పోరాడుటతో త్వరితం చేయబడుతుంది, పార్టీ అంటరాని వారిపై జరిపే అన్ని కుల వివక్షణ, దౌర్జన్యాలకు వ్యతిరేకంగా నిలబడి పోరాడాలి. ప్రజాస్వామ్య సంఘటనను స్థాపించాలి.

5) కార్మికవర్గం మైనారిటీల హక్కులరక్షణకై, హిందూవులలోని మతతత్వ వాదులుకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలి. కుల, మత వివక్షణ యే రూపంలోవున్నా ఎదిరించి పోరాడాలి. ఇది జరుగనిచో ప్రజాస్వామ్య సంఘటన తిరిగి తిరిగి విచ్ఛిన్నమౌతూ వుంటుంది. కాంగ్రెసు తన రాజీ విధానాలతో స్వయం నిర్ణయ సూత్రానికి వ్యతిరేకంగా ఇండియాను రెండుగా చీల్చిన విషయాన్ని గుర్తించుకొనాలి నేడు తిరిగి జాతుల స్వయం నిర్ణయసూత్రాన్ని నిరాకరించుతూ అటువంటి తప్పిదాన్నే, బాపా రాష్ట్రాన్ని ప్రాతిపదికపై అంద్రరాష్ట్రమును యేర్పాటు చేయుటకు కాంగ్రెసు అగ్ర నాయకత్వం అంత సుముఖంగా లేదు. ఇది వివిధ జాతులలో వుద్రేకాలకు, విచ్ఛిన్న పోకడలకు కారణభూత మగుచున్నది, జాతీయ పిడివాదులకు అవకాశమిచ్చినట్లు అగుతుంది అని సిద్ధాంతపత్రం వివరించింది.

పార్టీ 2వ, కాంగ్రెసులో రాజకీయ సిద్ధాంతం యేకగ్రీవంగా ఆమోదించబడింది. రాజకీయ విధానం ప్రధానంగా ఆగస్టు 1946 అవగాహనను, డిశంబరు 1947 రాజకీయ అవగాహనలలో, ఆర్థికపునాదితో సమగ్రత చేకూర్చు ప్రయత్నించారు. జోషి ఆగస్టు 1946 తీర్మానాన్ని సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించి, ఆచరణలో వ్యతిరేకించిన విధానంగానే, డిశంబరు 1947 రాజకీయ తీర్మానాన్ని ఆమోదించి, తత్సంబంధ నివేదిక పత్రాన్ని ఆమోదించలేదు.¹ అయితే రెండవ కాంగ్రెసు రాజకీయ విధానాన్ని ఎట్టి మినహాయింపులు లేకుండా అంగీకరించారు. తానవలంబించిన సంస్కరణవాదంపై సుదీర్ఘ ఆత్మవిమర్శనను చేసుకొన్నారు.² కాంగ్రెసులో రాజకీయ విధానాలపై సుదీర్ఘ చర్చలు జరిగినవనుటలో సందేహంలేదు. అప్పుడు జరిగిన చర్చలు ప్రకటిత సాహిత్యంలో, ప్రధాన రాజకీయవిధానంపై జరిగిన చర్చలు అంతగా కానరావు.

III

సాహసీకవాదం, సంక్షోభం

పార్టీ కాంగ్రెసు ఆమోదంతో నూతన నాయకత్వం, శైక్రబరీ రణదివె అధ్యక్షత్వంలో విప్లవ పోరాటాలకు సారధ్యం వహించింది. తెలంగాణా నమూనా వ్యవసాయ విప్లవ పోరాటాలను విస్తరింపజేయుటకు పార్టీ కాంగ్రెసు ఆమోదముద్ర వేసింది. పార్టీనూ, తన నాయకత్వాన్ని రూపొందించుట, ప్రజాశక్తుల సమీకరణ ప్రారంభించింది. అయితే విప్లవ కార్యాచరణకు వౌక కార్యక్రమంగాని, నిర్మాణ

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర. అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) 1977

పి. పి. హెచ్. పే. 164.

చర్యలు, యేర్పాటులు యేమీ జరుగలేదు. నూతన క్రైస్తవ పార్టీ మితవాదశక్తుల జ్ఞానమనే పేరుతో పార్టీ కేంద్రంలోని జోషి అనూయాయులు అని తలచిన వారి నందరిని, దూరంగా వుంచటం ప్రారంభించారు. నూతన విధాన ఆచరణకు విశ్వాస ప్రయులను సమీకరించుట, అధికారం వుపయోగించు మార్గంలో సాగుటతో, పొలిట్ బ్యూరోలోకూడ కొంత వ్యతిరేకత కన్పడజొచ్చింది.¹

నూతన పార్టీ జనరల్ క్రైస్తవ పార్టీని విప్లవపార్టీగా చేయు ప్రయత్నం కొనసాగించుటలో మునిగివుండగా, ప్రభుత్వం, కమ్యూనిస్టుల “విప్లవ కార్యక్రమాలను” ఎదుర్కొనుటకు నెలరోజులలోనే సర్వసన్నద్ధమైనట్లు కన్పడుతున్నది. ప్రధాని నెహ్రూ, కమ్యూనిస్టులు దేశంలో అరాచకం సృష్టించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని ప్రకటించి, ప్రభుత్వం చేబట్టే నిర్బంధచర్యలకు తానే బాధ్యత స్వీకరించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్ట్ పార్టీని నిషేధించు చర్యను గైకొనకుండా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రాంతీయ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలపై స్థానికచర్యలు ప్రారంభించాయి.

పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ప్రజారక్షణ చట్టం క్రింద మార్చి 26, 1948న పార్టీని నిషేధించింది. రాష్ట్ర హోం మినిష్టరు, రహస్యపత్రాలు. ఆయుధాలు తన పోలీసులకు పట్టుబడినవని, హింసాయుత తిరుగుబాటులకు కమ్యూనిస్టులు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారని ప్రకటించారు. క్రమంగా వారంలో మైసూర్, ఇండోర్, భోపాల్, చంద్రనగర్లలో పార్టీ నిషేధించబడింది. పోలీసులు బొంబాయి, మద్రాసు, పాట్నా, అలహాబాద్, నాగపూర్ పార్టీ ప్రధాన కేంద్రాల ఆఫీసులపై దాడిచేసారు. పార్టీ పత్రికలు పశ్చిమబెంగాల్, కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లలో నిషేధించారు. దేశమంతటా కమ్యూనిస్ట్ నాయకులను అరెస్టు చేసారు. జ్యోతిబను ముజఫర్ అహమ్మద్, డాంగే, మిరాజ్ కర్, సోహన్ సింగ్ జోషి, భరద్వాజ్, దినకర్ మెహతా, తదితర రాష్ట్రాలలోని నాయకులెందరో వొక్కుమ్మడి అరెస్టు చేయుటతో పార్టీ, స్థానిక శాఖలు, అట్టి పరిస్థితిని వూహించనందున ఆశ్చర్యంలో మునిగిపోయి పార్టీ నిర్వీర్యమైంది. కాని, పార్టీ కేంద్రంలోని రణదివె, అజయ్ ఘోష్, అధికారులపై ప్రభుత్వ దాడి ప్రభావం పడలేదు, కేంద్రపార్టీ పత్రిక న్యూయేజ్ కొనసాగుతూనే వుంది. ప్రభుత్వ నిర్బంధ చర్యలకు పార్టీ స్పందన, క్రోధం, ఎదిరించే స్వభావాల మిశ్రం గా వుంది రణదివె ఏప్రిల్ ప్రారంభంలో చేసిన రెండు ప్రకటనలలో, పార్టీ హింసాయుత తిరుగుబాటుకు ఆయుధాలు సేకరించుచున్నదన్న ఆరోపణను ఖండించి, కాంగ్రెసు నాయకత్వం తమ విధానాలను పునర్విచారించుకొనాలని విజ్ఞప్తి చేసారు. నూతన దౌర్జన్య విప్లవ కమ్యూనిస్ట్ విధానాన పృష్టికర్తలైన అగ్ర కమ్యూనిస్ట్ నాయకత్వాన్ని వెంటనే అరెస్టు కావించక, రాష్ట్రాలలో అరెస్టులు, కేంద్రంలో కొందరిని అరెస్టులు కావించి, కోపోద్రిక్తులైన పార్టీ వర్గాలు తొందరపాటు చర్యలకు ఒడిగట్టుటకు ప్రభుత్వం పార్టీని రెచ్చగొట్టు చర్యలను చేబట్టింది. ఆ విధంగా పార్టీని

1. ప్రభోద్ చంద్ర (అజయ్ ఘోష్) పార్టీలో నేటి పరిస్థితిపై నోటు.... ఓ.పెన్ పోరం. సం. 12 అక్టోబరు 1950. పే. 5.

అపవాదులపాలు చేయనెంచింది. పార్టీ నాయకత్వం రహస్య జీవితంలోనికి వెళ్ళింది. అయినా కొద్ది మాసాలలోనే అజయ్ ఘోష్, సర్దేశాయి, రమేశ్ చంద్ర, ఘాటే, యూనస్ తదితర అనేకమంది అరెస్ట్ చేయబడ్డారు. రణదివె, నాయకులపై అరెస్ట్ వారంట్లు విడుదల చేసారు. బొంబాయి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పార్టీ కేంద్ర ప్రచురణాలయంపై అనేక నిబంధనలను విధించింది. యం. బి. రాస్, తదితర ప్రచురణలకు సంబంధితులు అరెస్ట్ చేయబడ్డారు. పార్టీ వారపత్రిక కొనసాగుతూనేవుంది. కాని కొన్ని రాష్ట్రాలలో నిషేధించబడింది తరువాత పార్టీ మద్రాసు, హైదరాబాద్, బ్రావెంకూర్ కొచ్చిన్ లలో నిషేధించబడింది.

ఆరుమాసాలలో సార్వజనీన సమ్మె, దేశమంతటా రైతాంగ తిరుగుబాటులు, విప్లవ పోరాటాలు జరుగుతవని ఆగస్టులో పార్టీ జనరల్ కెక్రటరీ రహస్య సర్కులర్ విడుదల చేసారు.¹ కార్మికవర్గాలలోని అనుభవం, రష్యన్ విప్లవ తిరుగుబాటుల నమూనాల ఆసక్తి కారణంగా, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో రైతాంగ తిరుగుబాటులకన్నా, నగరాలలో తిరుగుబాటులపై దృష్టి అంతా కేంద్రీకరింపబడి, కార్మికవర్గ సార్వజనీన సమ్మె పోరాటాలద్వారా అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకొనే వ్యూహాన్ని చేబట్టారు. అంచేతనే సార్వజనీన సమ్మె పోరాటాల ఎత్తుగడల నమనరించే, అఖిల భారత రైల్వే మేన్స్ ఫెడరేషన్ లో కార్మికవర్గాన్ని చురుకుగా సమీకరించ ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు ఫెడరేషన్ లోని సోషలిస్టు నాయకులు జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ప్రభుత్వముతో సంప్రదింపులు జరిపి, ప్రభుత్వంతో ఒక అవగాహనకు వచ్చి, ఫెడరేషన్ యిచ్చిన సమ్మె పిలుపును ఉపసంహరించుకొన్నారు. ఫెడరేషన్ లోని కమ్యూనిస్టు వర్గాలు పై నిర్ణయాన్ని వ్యతిరేకించి, సమ్మెను కొనసాగించుటకే తీవ్రప్రయత్నాలు సాగించారు. ఆరు మాసాల తరువాత ఫెడరేషన్ నాయకత్వాన్ని త్రోసివేసి, తమ నాయకత్వంలోని యూనియన్ లలో సమ్మె ప్రయత్నాలు తీవ్రతరం చేసారు. అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు అనుబంధసంస్థలతో తీవ్రవాద ఎత్తుగడలు అవలంబించినందున, కార్మిక నాయకత్వంలో చురుకైన చాలా భాగం అరెస్టు అయింది. ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులోని కమ్యూనిస్టేతర అగ్రనాయకులు యన్. యం. జోషి, యం. కె. బోస్ తదితరులు 1948 చివరకు రాజీనామాలనిచ్చి వైదొలగారు.

ప్రభుత్వం సాగించిన ప్రచారం, ఫిబ్రవరి 1949న నెహ్రూ పువన్యాసంలో “కమ్యూనిస్టుల కార్యక్రమంలో దోపిడి, దౌర్జన్యం, హత్యలు, తదితర విద్రోహ చర్యలకు ఉదాహరణగా, కలకత్తాలో బస్సులు, ట్రాంలపై బాంబులు విసిరారని, రైల్వేరవాణాలను భగ్నంచేసి, నంజ్ భాన్ని, అల్లరులను సృష్టించి, నేరుగా కరువు కాటకాల పరిస్థితులను తీసుకొస్తున్నారని” పేర్కొనుటలో అంతటి నిండా, అపవాద ప్రచారానికి ఒడిగట్టుతుందో తెలుస్తుంది² ఈ ప్రచారంతో ప్రభుత్వం విచక్షణారహి

1. ప్రభోద్ చంద్ర (1950) నోటు. ఫోరం నం. 12. పే. 5.

2. కమ్యూనిస్టు వైలెన్స్ ఇన్ ఇండియా. హోంమినిస్ట్రీ 1949. పే. 3-7.

ఈ సమాచారం “కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్, పే. 278-9 నుండి తీసుకొనబడినది.

తంగా సాగించిన మూకొమ్మడి అరెస్టులు, తీవ్ర నిర్బంధకాండ, పోలీసు, సాయుధ పోలీసులు రైల్వే ఉద్యోగులపై వారి కాలనీలలో, బయట సాగించిన దౌర్జన్యకాండతో రైల్వే మెన్స్ సమ్మెను జరుగకుండానే అణచివేసారు. కార్మికవర్గం ఎట్టి ప్రతిఘటన చేసినా నామమాత్రమగుటతో సార్వజనిక సమ్మె పూర్తిగ విఫలమైంది. ఫలితంగా పార్టీ బలంగావున్న ట్రేడు యూనియనులు, యితర ప్రజాసంఘాలు అన్నీ నిర్వీర్యం చేయబడ్డాయి.

పార్టీ నూతన విధానం, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు వైఖరులు :

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ 2వ, కాంగ్రెసు జరిగిన కొద్దివారాలకే యుగోస్లావియా, సోవియట్ యూనియన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీల మధ్య ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరిగాయి. ఫలితంగా జూన్ 1948లో కొమిన్ ఫారం నుండి యుగోస్లావియా కమ్యూనిస్టు పార్టీని బహిష్కరించారు. దానితో యుగోస్లావియా, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీల మధ్య సంబంధాలు నన్నగిల్లాయి.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ నూతన విధానాన్ని అనేక కమ్యూనిస్టు పార్టీలు తమ నివేదికలలో ఆమోదాన్ని తెలిపాయి. పామీదత్తు, భారత బూర్జువా రాష్ట్రాన్ని ఖండించి, “పోరాట నాయకత్వాన్ని కార్మికవర్గం చేబట్టుటకు పురోగమిస్తుందని,” “భారత స్వాతంత్ర్యపోరాటం ఒక నూతనదశకు చేరిందని” లేబరుమంత్రి, ఫర్ ఎలాస్టింగుఫీసులలో పేర్కొన్నారు భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ నూతన విధానాన్ని బలపరస్తూ “భారత బూర్జువావర్గాన్ని” తీవ్రవిమర్శకు గురిచేస్తూ, కొమిన్ ఫారం అధికారపత్రిక ఏప్రిల్ 1948లో వ్రాసింది. అంతేగాక, సి. పి. ఐ “హింసాయుత” ఎత్తుగడలను వరోక్షంగా ఖండించుతు, “ప్రజాస్వామ్య ఐక్య సంఘటన” ప్రాముఖ్యతను నొక్కిచెప్పింది.¹ అంటే అర్థం, విప్లవ పోరాటాలకు ముందు తగిన ప్రజా సంఘాల నిర్మాణం, వాటిని బలపరచుట, ప్రాథమిక నిర్మాణ, ఆచరణ కార్యక్రమాలను నిర్దేశించుటగా నెంచాలి. ఈ ఒక విధమైన హెచ్చరికల వైఖరి తదనంతర సోవియట్ రచనలలో మరింత స్పష్టమైంది. జూన్ వ్యాసంలో డయకోవ్, భారత పరిస్థితిని ప్రస్తావించుతు, రణదివెలెగ “విప్లవ వెల్లువ” పేర్కొనక “ప్రజలతీవ్ర అసంతృప్తి” ప్రభుత్వం యెడల పేర్కొన్నారు.² భారతదేశం, పాకిస్తాన్లు సామ్రాజ్యవాదపు సహకారులగుతున్నారని, ప్రజలకు దూరమగుతున్నారని మాత్రమే పేర్కొనుట గమనార్హము. అదే నెలలోనే యం. అలెగ్జీవ్ ‘బోల్షివిక్’ పత్రికలో సి. పి. ఐ., ప్రజాస్వామ్య సంఘటనను రూపొందించవలసిన అవశ్యకతను బలపరచారు. “భారత దేశంలో వలసపాలనకు, శేషప్యూడలిజం, సంస్థానాల అంతానికి” సి పి ఐ వైఖరిని

1. పామీదత్తు, ఆర్. (1948) ఇండియా ఎక్కడ? లేబర్ మంత్రి జూన్, 1948. పే 161-70. కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్లు పే 281లోని ఉదహరింపుల సమాచారము.

2. డయకోవ్, ఎ (1948) భారతదేశస్థితి న్యూట్రైమ్స్ జూన్ 2, 1948 పే. 11-17; పై ఉదహరింపులోవలె 281 పే.

పునరుద్ధాటించుతు, వ్యాసాన్ని ముగించారు.¹ ఇది భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీలో పెట్టు బడిదారి విధాన వ్యతిరేక కార్యక్రమ అస్కారంలేదని స్పష్టం. రణదివె రాజకీయ సిద్ధాంతానికి సోవియట్ వ్యాసాలలో సమర్థనలేదు ప్రజాస్వామ్య, సోషలిస్టు విప్లవాలు రెండూ పరస్పరం పెనవేసుకొన్నవనే సిద్ధాంతం, యుగోస్లోవియానుండి దిగుమతి అయింది అలెగ్జీవ్ బడాబూర్జువా వర్గమే అభివృద్ధి నిరోధకమైనదని, అదే నెహ్రూ ప్రభుత్వంలో ఆధిక్యత వహించుచున్నదని, కార్మికులను, కర్షకులను, పెటీ బూర్జువా వర్గాన్ని ఐక్యపరచాలని సూచించారు. ఆసియా దేశాలలో అభ్యుదయకర వర్గాలలో మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గాన్ని యుకోవ్ యంతకుముందు పేర్కొన్నారు. అలెగ్జీవ్ తనను సమర్థించుకొనుటకు ఇండియాలో బూర్జువావర్గం “పెటీబూర్జువా విప్లవశాఖ, బడా బూర్జువా రాజీవాద శాఖలు”గ రెండుగా చీలిందనే స్టాలిన్ విశ్లేషణ వాఙ్మయాలను ఉదహరించారు. అయితే స్టాలిన్ వ్యాఖ్యాలు 1925 లోనివి. అవి 1947లో వర్తించుటకు పువయోగపడజాలవు. అంచేత అక్టోబరు 1948లో డయకోవ్ పుస్తకంలో “భారతదేశంలో జాతుల నిర్మాణ విశ్లేషణ వచ్చువరకు అందులో డయకోవ్ తన పూర్వ అభిప్రాయాలను మార్చుకొనుట అలెగ్జీవ్ అవగాహనలలోలేని అస్పష్టంగా పున్నవాటిని స్పష్టంచేయుటతో సోవియట్ వైఖరిలో స్పష్టత యేర్పడింది.

“డయకోవ్ పుస్తకం భారత దేశంలో “జాతుల సమస్యను” విశ్లేషణగావించి అధ్యయనం చేసింది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వ విధానాలను, వివిధ పార్టీల రాజకీయ విధానాలను అధ్యయనంచేసి, భారత జాతీయోద్యమం బడా బూర్జువావర్గంచే నడుపబడుతున్నదని, అదే ఆధిక్యతను కలిగివున్నదని, వారు దేశమంతా వ్యాపించినవారు గాక పరిమిత ప్రాంతాలకు చెందిన “గుజరాతి, మార్వారీ” వ్యాపార వర్గాలను నిర్ధారణ చేసింది. అంతేగాక యీ వ్యాపారవర్గాలు భారత వ్యాపారం, మార్కెట్లపై గుత్తాది కారాలను పొందుటకై బ్రిటిషు పెట్టుబడిదారివర్గాలతో రాజీవడి, కలసి యితరజాతుల అభివృద్ధిని నిరోధించుతు వ్యాపార ప్రత్యర్థివర్గాలు తలెత్తకుండా చేస్తున్నవని తెలుపుచున్నది. దీని అర్థం చివరి ప్రకరణంలో డయకోవ్ భారత ప్రభుత్వం గుజరాతి, మార్వారీ బడాబూర్జువావర్గం, పూర్వ రాజులు, భూస్వాములతో కలసి కూటమిగా “కార్మిక, కర్షక, పెటీబూర్జువాల విప్లవోద్యమాలను అణచివేయుటయేగాక, బలహీన మరాఠీ, బెంగాలీ, ఆంధ్రుల కేరళీయుల తదితర బూర్జువావర్గాలను వారి ప్రయోజనాలకు త్రోసిబుచ్చుట, అణచివేయుట చేస్తున్నదని వివరించింది. డయకోవ్ యీ సందర్భంలో ఈ సూత్రీకరణ వ్యూహాత్మక ప్రాముఖ్యతను వివరించకపోయినా ప్రభుత్వ వ్యతిరేక విప్లవ పోరాటాలలో భారత జాతీయ ప్రాంతాలలోని కొన్ని రాష్ట్రాలలోని ప్రాంతీయ బూర్జువా వర్గాలను సంఘటనల మిత్రులుగ నెంచవచ్చును. క్లుప్తంగా డయకోవ్, మరాఠీ, బెంగాలీ, తెలుగు, ప్రాంతీయ తదితర బూర్జువావర్గాలను భారత జాతీయ వ్యాపారంపై ఆధిక్యతను కొనసాగించే గుజరాతి మార్వారీ వ్యాపారవర్గాలపై పోరాడగలవని ప్రతిపాదించాడు.

1. అలెగ్జీవ్, యం (1949) విభజనాంతరం ఇండియన్ యూనియన్, పాకిస్తాన్, మాస్కో పే. 328.

“డయకోవ్ యీ విధిమైన వ్యూహం, ఎత్తుగడలకు స్పష్టమైన కార్యక్రమాన్ని కూడ యిచ్చాడు. మరాఠీ, బెంగాలీ “జాతీయోద్యమాలు” ఆయా బూర్జువా వర్గాలచే నాయకత్వం వహించబడుతున్నా అవి అభ్యుదయకరమైనవని భారత కమ్యూనిస్టులు ఆ మధ్య తరగతిభాషా వుద్యమాలతో యింతకుముందు కలసి పోరాడుతున్న విధంగానే పోరాడాలని విజ్ఞప్తిచేశారు¹ ఇది భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ పొలిట్ బ్యూరో మెంబరు అధికారి 1942 జాతుల స్వయనిర్ణయ సూత్రాన్ని భారత పరిస్థితులకు అన్వయించుతు చేసిన మౌలిక ప్రతిపాదనల కొన్నింటిని 1948లో సోవియట్ బలవరచుటగా నెంచవచ్చును. అయితే దేశ, విదేశ మార్క్సిస్టు అధ్యయన వాదులు పెక్కురు పాకిస్థాన్ విడిపోయే హక్కునుకూడ ఆమోదించుట పొరపాటు అని అందరు ఆమోదించుట గుర్తుంచుకొనాలి. ముఖ్యవిషయం గుజరాతి-మార్వారీ-బ్రిటిష్ గుత్త పెట్టుబడిదారి వర్గాలకు ప్రాంతీయ బలహీన బూర్జువావర్గాలకు మధ్యగల సహజ వైరుధ్యాన్ని, దానివ్యూహాత్మక ప్రాముఖ్యతను భారతకేంద్ర ప్రభుత్వంపై ప్రాంతీయ బూర్జువావర్గాలు జరిపే పోరాటాలలో ఆ వైరుధ్యాల అవగాహనలలోగల ఎత్తుగడల పౌలభ్యత, ప్రాముఖ్యతకు పార్టీ యివ్వవలసిన ప్రాముఖ్యత స్పష్టమగుతున్నది. డయకోవ్ విజ్ఞప్తిలోని ప్రాముఖ్యత యిది. దురదృష్టకరంగా 1942లోనే జాతుల సమస్యపై కొన్ని ప్రాథమిక అవగాహనలకు వచ్చిన పార్టీ దానిని వదలివేసి, అతి వాద విప్లవ కార్యక్రమాన్ని చేబట్టింది.

రుకోవ్ 1949లో డయకోవ్ పుస్తకాన్ని బోల్షిలిక్ పత్రికలో సమీక్షిస్తూ, సాధారణ ఆమోదాన్ని తెలిపాడు. గుజరాతీ మార్వారీ బడా బూర్జువావర్గం భారత ప్రభుత్వంలో, జాతీయ నాయకత్వంలో ఆధిక్యతవహిస్తున్నదని ప్రాంతీయ బలహీన బూర్జువావర్గం వ్యూహాత్మకంగా మిత్రులగుటకుగల అర్హతలను ఆమోదించి, పుస్తకం మెచ్చుకొనదగినదిగా ప్రశంసించారు. డయకోవ్ అధ్యయనంలోని ప్రధానమైన లోపం, భారత విప్లవంలో వ్యవసాయ పోరాటాల పాత్ర నిర్లక్ష్యం చేయుటను తీవ్రంగా విమర్శించాడు రుకోవ్. వర్గశత్రువులలో పూడలు, భూస్వాములను చేర్చనందుకు గర్హించి భారత రైతాంగం ఎంతో వెనుకబడివున్నా పోరాటాలవైపు వస్తున్నారన్నాడు. సోవియట్ పరిశీలకులు భారతదేశంలోని ప్రాంతీయ ప్రత్యేకతలు, వ్యవసాయ అసంతృప్తితో ప్రభావితమైనట్లు రుకోవ్ సమీక్షనుండి తెలుస్తున్నది.

సంగ్రహంగా సి.పి.ఐ. రెండవ కాంగ్రెసు తరువాత సోవియట్ వ్యాఖ్యలు వరస్పర విరుద్ధంగా వున్నవి. సంవత్సరం తరువాత భారత కమ్యూనిస్టు పండాకు వ్యూహం, ఎత్తుగడలకు తమ వ్యతిరేకతను తెలియజేశారు అయితే రణదివె విధానాన్ని ఖండించి గర్హించలేదు. గతంలోనలె తప్పుడు పంథా అనుసరించిన వారిని ఇంటర్నేషనల్ లో బహిష్కరించిన విధంగాచేయలేదు. సోవియట్ యూనియన్ రహస్యంగా తమ అభిప్రాయాలను తెలియజేసిన దాఖలా ప్రకటిత సాహిత్యంలో ఉన్నట్లు

1. ఓవర్ స్ట్రీట్, మార్షల్ (1960) కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పెరినియల్ - ప్రెస్ బొంబాయి, పే. 282-3.

లేదు భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీలో రణదివెకు వ్యతిరేకత అభివృద్ధి చెందినకొలది అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమము ఎట్టిచొరవ గైకొనలేదు సోవియట్ యూనియన్, భారత ప్రభుత్వం యెడల ఎట్టి ఆనుకూలతను కలిగియుండనందున రణదివె విప్లవ కార్యక్రమం యెంతవరకు పురోగమిస్తుందో వేచిచూస్తున్నట్లు కన్పడుతుంది.

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీలో వ్యతిరేకత

కమ్యూనిస్టుపార్టీలో రణదివె విధానాలు నాయకత్వంపై వ్యతిరేకత పెరుగుతు వచ్చింది. ఈ వ్యతిరేకత ప్రధమంగా పార్టీ యంత్రాంగాన్ని నియంతృత్వ విధానాలు అనుసరించి మార్పులుచేయుట వలన కలిగింది. ప్రత్యేక పరిస్థితులవలన కేంద్ర కమిటీని, యితర కమిటీలను ప్రాక్షులను యేర్పాటుచేయుట, అందుకు సూత్రాలను రూపొందించుటను, పార్టీ నిర్మాణ సూత్రాలకు సవరణచేయుటకు, పార్టీ కాంగ్రెసులో అధికారాలను పొందుజుటగింది నిర్మాణ సంబంధమైన యీ అర్థకారాలను క్రింది బెంగాల్ రాష్ట్రకమిటీని రద్దుచేయుటకు క్రమశిక్షణపేరుతో పార్టీ నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా బహిష్కరించుట చేశారు. జోషి యెడల ఆవలంబించిన విధానాలు, విధాన వ్యతిరేకులను "తొలగించివేయుట" సర్వసాధారణంగా అవలంబించుట జరిగింది. పార్టీనుండి నస్సిండు చేయుటయేగాక "కలకత్తానుండి బహిష్కరింపబడి, పార్టీతో సంబంధాలు తెంచివేయబడ్డాయి" పార్టీ లైబ్రరీలోనికి అనుమతి నిరాకరించబడింది. పార్టీవనిని చేయనివ్వలేదు పార్టీసాహిత్యం సంప్రదించుటకు ద్వారాలు మూయబడి నని ఈ విధంగా పేరుచేయబడిన తరువాత పార్టీనుండి బహిష్కరించారు.

పార్టీ కేకరీ అనుసరించిన నిర్మాణ విధానాల యెడల వ్యతిరేకతయేగాక, రాజకీయ విధాన వ్యతిరేకత ప్రత్యేకంగా రెండు రంగాలనుండి వచ్చింది. టొంబాయి ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు కార్మిక నాయకత్వం నుండి దక్షిణాది రైతాంగ పోరాట నాయకత్వాలనుండి వ్యతిరేకత నిర్దిష్టంగా వచ్చింది. అజయ్ ఘోష్ అరెస్టు అనంతరం జైలునుండి అతని కథనం ప్రకారమే, ఆరుమాసాలలో విప్లవం అని వేషిన అంచెనా అత్యంత తీవ్ర అవాస్తవతయని అనేక నిర్మాణ చర్యల అవసరం యెంతోపున్నదని, తాను 'ప్రోటిస్ట్'గా వ్రాశానని తన నోటులో తెలిపారు. దీనికి ప్రతిస్పందనగా రణదివె, అజయ్ ఘోష్ ను పార్టీ సంబంధాలనుండి వేరుచేసి, పార్టీ సభ్యులు అజయ్ ని కలువరాదని నిషేధించారు. రైల్వే సమ్మె ఎత్తుగడలలో అతివాద పెడదోరణి స్పష్టమగుటతో 1949 ప్రారంభంలో అజయ్ ఘోష్ జనరల్ కేకరీని పెట్టి బూర్జువా విప్లవ తత్వాన్ని అనుసరించుతున్నారని తీవ్రంగా విమర్శించుట, ప్రోటెస్ట్ లేఖనువ్రాశారు. తన "విప్లవచరణి"లోనే పున్నాడని రణదివెకు, అజయ్ ఘోష్ మే 1949లో మరో లేఖలో పార్టీ ప్రేడు యూనియన్ రంగంలో ఎత్తుగడలు "మౌలికంగా తప్పు" అని వ్రాయగా రణదివె పార్టీ బహిష్కరణ ఆయుధాన్ని చూపి బెదిరించారు. కార్మిక నాయకుడు డాంగే చివరకు రణదివె విధానాలను వ్యతిరేకించుటతో, కేకరీ బహిష్కరణ ఆయుధాన్ని విసురుట డాంగే ప్రాక్షన్-వ్యతిరేకించి, బహిరంగంగా, పార్టీ కేకరీ "ట్రాక్స్ విధానాలను" అనుసరించుతున్నా

దని కరపత్రాలు పంపుట జరిగింది. ప్రేడుయూనియన్ ల సీనియర్ నాయకులు పరిస్థితుల పరిపక్వత చెందనపుడు దుడుకు ఎత్తుగడలు కార్మికోద్యమాన్ని నాశనంచేస్తాయని క్రైతలరీ విధానాలను వ్యతిరేకించారు.

ఆంధ్ర-తెలంగాణా పోరాట కమ్యూనిస్టు నాయకత్వం పార్టీ క్రైతలరీ రూపొందించిన వ్యూహాన్ని మౌలికంగా వ్యతిరేకించారు. పార్టీ 2వ కాంగ్రెసుకు ముందే హైదరాబాద్ లోని తెలంగాణా రైతాంగ ఉద్యమం, మామూలు పోరాట రూపాలను దాటి తీవ్ర ప్రతిఘటనా పోరాట రూపాలను చేబట్టింది గ్రామం తరువాత గ్రామంలో తిరుగుబాటులు జరుగుతున్నవి. వాటి రక్షణ సమస్య యెదురైంది. అందుకై ప్రజా రక్షణ దళాలు, వందలకొలది గ్రామ "సోవియట్లు" యేర్పడినవి. భూస్వాములను, జాగీర్దారులను, నిరంకుశ నిజాం ప్రభుత్వ ఉద్యోగులను గ్రామాలనుండి "వెలి"తో పారద్రోలి, వారిభూములను వాటి కొలుదారులకు అన్యాయంగా గతంలో దౌర్జన్యంగా వెళ్ళగొట్టబడిన రైతులకు మిగులు భూములను బీదరైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు పంచివేశారు. అత్యంత వేగంగా ప్రాంతీయ పూర్తిపైనిక గెరిల్లా దళాలను నిర్మించారు నల్లగొండ, వరంగల్ జిల్లాలలో ప్రజాజీవితం కమ్యూనిస్టుల అధ్వర్యంలోనికి వచ్చింది. మద్రాసురాష్ట్రంలోని ఆంధ్రప్రాంత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, హైదరాబాద్ సంస్థానంలోని తెలంగాణా కమ్యూనిస్టుపార్టీ రెండుగావున్నా ఆచరణలో ఒకటిగానే సమన్వయంతో పోరాటాన్ని సాగించాయి. ఆ విధమైన సహకార, సమన్వయం ఆంధ్ర, తెలంగాణా కమ్యూనిస్టుపార్టీల మధ్య 1948 ప్రారంభానికి ముందే యేర్పడి సంబంధాలు బలపడినవి. ఆంధ్ర, తెలంగాణా సంయుక్త గెరిల్లా దళాలు తెలంగాణా సరిహద్దు ఆంధ్రజిల్లాలో రైతాంగ ఉద్యమాన్ని విస్తరించ ప్రయత్నించాయి. ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక పరిస్థితులు తెలంగాణా పరిస్థితులకు పూర్తి భిన్నంగా ఉండుట వలన యాంత్రికంగా గెరిల్లాపోరాటాలను ఆంధ్రప్రాంతంలో విస్తరింపజేయు ప్రయత్నాలు పూర్తిగా విఫలత నెదుర్కొనక తప్పలేదు.

కమ్యూనిస్టుపార్టీలో రణదివె పంధాని ప్రధానంగా వ్యతిరేకించింది. ఆంధ్ర ప్రాంత కమ్యూనిస్టు నాయకత్వమేకాని తెలంగాణా ప్రాంత కమ్యూనిస్టు నాయక వర్గాలుకావు. ఈ వ్యతిరేకత వ్యవసాయ విప్లవ ప్రాతిపదికగా యేర్పడింది. వారి వాదనలలో చైనా అనుభవాలు వైద్యాంశిక బలాన్ని చేకూర్చాయి. రణదివె తన వైద్యాంశిక వాదనలకు బలాన్ని యుగో 'స్లోవియా', రష్యా గత అనుభవాలనుండి పొందుతుండగా ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టు నాయకత్వం తన వాదనలకు బలాన్ని చైనా అనుభవాలు మావోరచనలనుండి వైద్యాంశిక బలాన్ని చేకూర్చుకొంది. అంతేగాక ఆంధ్ర కమ్యూనిస్ట్ నాయకత్వపు స్వానుభవం ప్రధానంగా రైతాంగ ఉద్యమ అనుభవ సంజాతమే. అదేవిధంగా రణదివె స్వానుభవం నగర కార్మిక వర్గసమ్మేళన పోరాటాల అనుభవ సంజాతమే. ఈ స్వానుభవాల వెలుపలనుండి పొందిన అనుభవం గ్రంథపతనాలనుండి సంక్రమించిన అనుభవం. వికార భారత పరిస్థితుల అధ్యయన సంజాత అనుభవం అత్యల్పము.

ప్రభుత్వ నిర్బంధ విధానంతో 1948 మధ్యకు ఆంధ్ర కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నిర్మాణం చాల దెబ్బతిన్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర కమ్యూనిస్టు కమిటీ అరెస్టులతో చిన్నా భిన్నమైంది. శైక్రేరియట్ మాత్రం సమర్థవంతంగా పనిచేస్తున్నది. అయినా 2వ పార్టీ కాంగ్రెసు జరిగిన కొద్ది మాసాలకే జూన్ 1948లో ఆంధ్రలేఖలో మావో “నూతన ప్రజాస్వామ్యం”, “గెరిల్లా పోరాటాలు - భూసమస్యలపై సాయుధ రైతాంగ పోరాటాలు” యీ పోరాటాలలో మధ్య తరగతి రైతు గట్టి మిత్రుడని, ధనిక రైతు ముఖ్యంగా ఎట్టి పూడ్చుకోకలువలేని రైతును తటస్థంగా చేయ వచ్చని పూడ్చుకోకలు బలంగా వున్న తెలంగాణ, రాయలసీమ ప్రాంతాలలోని ధనిక రైతులు పూగినలాటలు వున్నా పోరాటంలో కలసివచ్చే అవకాశాలున్నవని లేఖలో శైక్రేరియట్ స్పష్టంగా పేర్కొంది.

ఆంధ్రా శైక్రేరియట్ తన లేఖలో చారిత్రక రష్యన్ విప్లవానికి మన విప్ల వానికి అనేక అంశాలలో తేడా వుంది. చాలవరకు చైనా విప్లవాన్ని పోలివుంది. బహుశా మన పండా, దృక్పథం సార్వజనీన వమ్మె, సాధారణ తిరుగుబాటు తద్వారా గ్రామసీమల విముక్తికాదు. జీవన్మరణ ప్రతిఘటన, దీర్ఘకాల అంతర్యుద్ధం ప్రధా నంగా వ్యవసాయ విప్లవమార్గంలో చివరకు రాజ్యాధికారాన్ని ప్రజాస్వామ్య సంఘ టన హస్తగతం చేసుకొనుటగా సంగ్రహంగా వివరించింది.

పి. సి. జోషి, రణదివె, ఆంధ్ర దృక్పథాలపై 1951లో వ్యాఖ్యానించుతూ, రష్యన్ నమూనాకు రణదివె తలవొగ్గి విశ్వాసముంచితే ఆంధ్రా కమ్యూనిస్టులు అదే విధంగా చైనానమూనాకు తలవంచి విశ్వాసం ప్రకటించారని వ్యాఖ్యానించారు. ఇంకా “మన సాంప్రదాయ మేదావి వర్గపు ఆలోచనా విధానంలో కుల, బ్రాహ్మణ ఆధి క్యత పూడ్చు సమాజంలో దివాళాకోరు అననిందల తత్వాలనుండి గ్రుడ్డిగా వ్యక్తి ఆధర్మ పూజా తత్వంపై పయనించుట సమంజసమే” అని వ్యాఖ్యానించారు

ఇంటియాలో జాతుల స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ప్రబోధించుటకు మరే భాషా ప్రాంతంలోకన్నా తెలుగు భాషా ప్రాంతాలతో అత్యధిక స్పందన లభించింది. ప్రధానంగా భాషాసమస్య, భూ సమస్య అనగా జాతీయ, ఆర్థిక జీవన సమస్యల ఎత్తుగడల ననుసరించి, వ్యూహం ఆచరణ కనుగుణంగా ఆంధ్ర బూర్జువావర్గానికి కమ్యూనిస్టు పార్టీ, నగర గ్రామీణ ప్రాంతాలలో విజ్ఞప్తి చేయ గలిగింది. తగిన స్పందన లభించింది. అంచేతనే ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టులు తమ కార్య క్రమంలో జాతుల స్వయంనిర్ణయ సూత్రాన్ని ప్రధానాంశంగా చేబట్టారు. ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టుల కార్యక్రమంలో భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ జాతుల స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని, విధానాన్ని మావోయిస్టు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, పూడ్చుకోక వ్యతిరేక వ్యవసాయ విప్లవ పోరాటాల వ్యూహాన్ని ఎత్తుగడలను సంతరించేసింది. ఇదే సారాంశము.

బెంగల్ రాష్ట్ర పార్టీ కార్యవర్గం యుద్ధానంతర కార్మికవర్గ పోరాటాల వెల్లువ తగ్గుముఖం పట్టిందని, బ్రిడు యూనియన్ తీర్మానాన్ని పేర్కొంటూ లేవ

నెత్తిన ప్రశ్నను “ఆర్థిక విశ్లేషణ, సంక్షోభం” మరచిపోయారని త్రోసివేసింది. వీటిని విచారించవలసిన అంశాలుగ కూడ పరిగణించలేదు.

ఆంధ్ర క్రైస్తవ టేబుల్ లేవనెత్తిన ప్రశ్నలకు రణదివె జవాబు

పార్టీలో బ్రేడుయూనియన్ వర్గాల నూతనపార్టీ విధానంపై వచ్చిన వ్యతిరేక తను పార్టీ నిర్మాణసూత్రాలను అతిక్రమించిన క్రైస్తవ ఆంధ్ర క్రైస్తవ టేబుల్ లేవనెత్తిన మౌలికాంశాలను అంతతేలికగా తోసిబుచ్చ జాలకపోయారు. తప్పనిసరిగా వాటిని అధ్యయనం చేయవలసివచ్చింది. పార్టీ సిద్ధాంత పత్రిక “కమ్యూనిస్ట్ లో నాలుగు వ్యాసాలు జనవరి, ఫిబ్రవరి, జూన్ జులై 1940లో ప్రకటించారు.

మొదటి వ్యాసంలో “జనతా ప్రజాస్వామ్యం” తాను రూపొందించిన దానిని వ్యూహాన్ని పునరుద్ధరించారు. భారత ఆర్థిక పరిస్థితి పెట్టుబడిదారి విధానాభివృద్ధిలో ఉన్నత స్థానానికి చేరుకుందన సోషలిస్టు విప్లవదళకు పురోగమించవలసిన కాలం వచ్చిందనే అవగాహనతో నిండివుంది. దీనిద్వారా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం పూర్తి అయిన దని, సామ్రాజ్యవాదం దేశంలో అంతరించి పోయిందని, బూర్జువా వర్గం అధికారం స్వీకరించిందని చెప్పాలి. అంచేత పెట్టుబడిదారి బూర్జువావర్గం ప్రధాన శత్రువు. కావున అధికారం సోషలిస్ట్ శక్తులకు మార్పిడి జరిగినప్పుడు బూర్జువా వ్యతిరేక వ్యూహంలో వెన్వెంటనే సోషలిస్ట్ విప్లవపోరాటం ప్రారంభమగుతుందని రణదివె అవగాహనగా కన్నడుతున్నది. అంతేగాక “నిరవధిక విప్లవం” అనే సాంప్రదాయ విషయాన్నే తాను పునరుద్ధరించున్నానని చెప్పుకు తెనివో, స్టాలిన్ లనుండి పుడహరించుట చేశారు¹.

మరోపత్రంలో రణదివె గ్రామీణులలో అనుసరించవలసిన వ్యూహాన్ని వివిధ సమస్యలలో చేజిక్కుటవలసిన పరిస్థితులను, తన సిద్ధాంత స్ఫూర్తితో రూపొందించారు. గ్రామీణులలో పెట్టుబడిదారి విధానాభివృద్ధి ఉన్నత దశల చేరిందనే మౌలిక అవగాహనతో గ్రామీణప్రాంతాలలో బూర్జువా వర్గంపై పోరాటాలకు దాడులకు పిలుపునిచ్చారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో బూర్జువా అంచె ధనికరైతులు, మధ్య తరగతిరైతు అనగా పెట్టుబడిదారులు మాత్రమే సామాజిక విప్లవంలో మిత్రులు అని స్పష్టం చేశారు ఈ ప్రతిపాదనల నుంచి లభించే నిర్ధారణ సామ్రాజ్యవాదం, వ్యూహాల శక్తులు భారతదేశంలో అధ్యక్షమయ్యాయని, వారిపై పోరాటం అప్రస్తుత మగుతుంది.²

నూతన రాజకీయ విధానానికి యూరోపియన్ అనుభవాలతో బలాన్ని చేకూర్చుకొనుటకు, సనాతన కొమిటాంగు ప్రకటనను ఉదహరించాడు. “జనతా ప్రజా

1. రణదివె, బి. టి. (1949) ఆన్ పీప్లస్ డెమోక్రసీ, బొంబాయి, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా. 1949. పే. 12.

2. భారతదేశంలో వ్యవసాయ సమస్య (ఆంగ్లంలో) కమ్యూనిస్టు, జనవరి, 1949 పే. 18-53.

స్వామ్యంపై” 1947 పూర్వం గల అభిప్రాయాలను, అవగాహనలను ప్రాతిపదికగా జేసుకొని అనేక యితర లోపాలను కలగపులగంచేసి “సంస్కరణవాదం”¹ అనే చక్రాంకితాలు తగిలించి విమర్శించారు. ఈ అవకాశాన్ని తీసుకొని సోవియట్ నాయకులవలె యుగోస్లావియా కమ్యూనిస్టు పార్టీకి సంస్కరణవాద అభిప్రాయాలను అంటగట్టి వాస్తవానికి 1947లో యుగోస్లావియా అట్టి అభిప్రాయాలకు ప్రధాన వ్యతిరేకంగా వుండి అయినా విమర్శించారు.

“జనతా ప్రజాస్వామ్యం” కై పోరాటం అనే పత్రంలో రణదివే తన పంథాలోని అన్ని ప్రధానాంశాలపై తన తీవ్రవాద వైఖరిని స్పష్టంచేశారు.² “రష్యా విప్లవ అనుభవం పూర్తిగా భారతదేశానికి వర్తిస్తుందని, రష్యన్ చరిత్ర ఇండియాకు నమూనాను సూచిస్తున్నదని ప్రకటించారు. తన పంథాను ‘వ్యూహాన్ని సమీక్షిస్తూ’ ‘వ్యూహాలు సామ్రాజ్యవాద-బూర్జువా కూటమిలో బూర్జువావర్గం ప్రధానపాత్ర వహించుచున్నందున ప్రధాన శత్రువని’ పునరుద్ఘాటించారు. అదే వ్యాసంలో తిరోగమించి, భారత బూర్జువా ప్రభుత్వం “సామ్రాజ్యవాదంతో ముడివేసుకొని ఉంచని” ఆధారిత సంబంధాలను కలిగివుందని, అంచేత సామ్రాజ్యవాదం ప్రధాన శత్రువని కూడ అన్నారు. అయినా వ్యాసమంతా “పాశ్చిమ భయోత్పాదం” “విప్లవ వెల్లువ”, “విప్లవ ప్రజాపోరాటాలు”, “చిన్నవైజు అంతర్యుద్ధాలు” వంటి తీవ్ర పదజాలాధారితో నడచింది.

ఈ వ్యాసంలో రణదివే ప్రధానంగా ఆంధ్ర క్రెకటేరియట్ దృక్పథాన్ని దానినుండి అనేక వాక్యాలను ఉడహరించుతు నాలుగు వర్గాల ఆంధ్ర వ్యూహాన్ని, గ్రామీణ బూర్జువావర్గాన్ని కూడ నాలుగు పోరాట వర్గాలలో చేర్చి వ్యవసాయ విప్లవాన్ని కొనసాగించుట నిజమైన నగ్నసంస్కరణ వాదము, సిగ్గువిడిచిన వర్గనాకార విధాన” మని తీవ్రపదజాలంతో పోరాటాన్ని సాగిస్తున్న నాయత్వాన్ని విమర్శించారు. ధనికరైతు శత్రువని పునరుద్ఘాటించారు. ఆంధ్ర నాయకత్వం ప్రధానంగా “గ్రామీణ మేధావి మూలాలని, ధనిక, మధ్యతరగతి వర్గాల నుండి తాము వచ్చినందున శత్రువును గుర్తించుటలో విఫలలయ్యారని” వివరణకూడ ఇచ్చారు. పాతకులకు సందేహం రాకుండా రణదివే మాసియంగ్ పై దాడిచేసి, తన వైఖరిని స్పష్టంచేశారు. అవి (మావో సూత్రీకరణలు) ప్రపంచ కమ్యూనిస్టుపార్టీల అవగాహనలకు విరుద్ధంగా వున్నందున యేకమ్యూనిస్టు పార్టీ అంగీకరించజాలదని రణదివే వ్యాఖ్యానించారు. అంతేగాక ఆంధ్ర క్రెకటేరియట్ మావో రచనల నుండి చేసిన ఉడహరింపులు “తప్పుడుగా”, “అభివృద్ధి నిరోధకంగా”, “విప్లవ ప్రతిఘాతకంగా”, “భయోత్పాదంగా” వున్నవని వ్యాఖ్యానించారు. రణదివే యీ వ్యాఖ్యలు చైనా మహాత్తర విజయాలను సాధించుచున్నప్పుడు చేయుట ప్రత్యేకంగా పరిగణించవలసి వుంటుంది.

1. సంస్కరణవాదంపై నేటి పోరాటం (ఆంగ్లంలో) కమ్యూనిజం, ఫిబ్రవరి, 1949 పే. 53-60.

2. జనతా ప్రజాస్వామ్యం కై పోరాటం (ఆంగ్లంలో) కమ్యూనిజం, ఫిబ్రవరి 1949 పే. 24.

ఆంధ్ర కమ్యూనిస్ట్ కేట్రచీరియట్ లేఖపై అందులో ముఖ్యంగా కేంద్ర, రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వాలు రహస్యంగానో లేక జైలులోనో వున్నప్పుడు బహిరంగంగా ప్రచురించబడుతున్న కమ్యూనిస్టు పత్రికలో రణదివె దాడిచేయవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చేందో తెలియకుంది. ఆంధ్ర కమ్యూనిస్ట్ లేఖ బహిరంగలేఖ కాదు. బహుశా పార్టీ నిర్మాణ యంత్రాంగమంతా ఎంతో ఘోరంగా చిన్నాబిన్నమై పార్టీ రహస్య సర్క్యుల్స్ను అచ్చుపేసి, పంపిణీ చేయగల సామర్థ్యంలేదని చెప్పు కొనవలసివుంటుంది. లేదా ఆంధ్ర పార్టీ లేఖపై విమర్శన అనేపేరుతో వ్యూహాన్ని ఎత్తుగడలను దేశ విదేశ వర్గాలందరికీ తెలియజేయ గలందులకైనా కావాలి, లేదా పార్టీ శాఖలు అధికారవ్యూహం, ఎత్తుగడలుగాక, మార్పులు, చేర్పులు సెన్సార్లుచేసి పంపిణీ చేయగల ప్రమాదం, పార్టీ, పార్టీయేతర, అధికార, అసాధికార ప్రభుత్వ రహస్యశాఖ, కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకులు చేయగల అవకాశం లేకుండా చేయగలందుల కని యెంచవలసివుంటుంది. అయితే ప్రభుత్వం “కమ్యూనిస్టు” పత్రికలో “వ్యూహాన్ని ఎత్తుగడల”ను అచ్చుపేసి పంపిణీచేయగల అవకాశాలను ఎందుకు సహించి వూరు కొన్నది? ప్రభుత్వం అవి ప్రకటించబడిచే అవి అందరకు తెలిస్తే ప్రజలలో కమ్యూనిస్టులకుగల సుహృద్భావం ఊణించిపోతుందనే అంచనా కావచ్చు. లేదా అవి సర్క్యులేటు బహుళంగా జరిగితే పార్టీలో అంతర్గతపోరాటం తీవ్రమై, నిర్వీర్యమై పోతుందని ప్రభుత్వ రహస్య శాఖయిచ్చిన నివేదికవలనైనా కావచ్చు. పార్టీ క్రింది వర్గాలలో పెద్ద గందరగోళాన్నే కలుగుచేసిందనేందుకు ఎక్కువ అవకాశముంది.

రణదివె పార్టీ తిరుగుబాటు ఎత్తుగడలు విఫలమగుట స్పష్టమైన కొలది సాయుధ పోరాటాలకు పిలుపులనిచ్చుట మరింత యెక్కువైంది. రణదివె పరిస్థితుల అభివృద్ధికి సంకృప్తిచెందినట్లు కన్పించుతుంది. విప్లవ పోరాటాల వెల్లువను ప్రభుత్వము విప్లవ ప్రతిఘాతక చర్యలకు వాడిగట్టుట సూచించుచున్నదని అణచివేయుటకు పాశిస్టు వద్దతులను అనుసరించుట ప్రభుత్వ బలహీనతను తెలియజేస్తున్నదనే మార్గంలో అనుసరించుతున్న విధానం సమర్థించుకొనుట సాగింది. విప్లవ పోరాటాల వెల్లువకు తెలంగాణా ఉద్యమంవైపు తన దృష్టిని సారించక తప్పలేదు. విప్లవ వెల్లువను చూపుటకు తెలంగాణాను ఉదహరించ తప్పలేదు. అయితే అదే కాలంలో బహిరంగ విమర్శకు పూనుకొనుట ద్వారా తెలంగాణా పోరాట నాయకత్వ వర్గాల అభిమానాన్ని పూర్తిగకోల్పోయాడు. కమ్యూనిస్టు పేపరులో “జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో తెలంగాణా పురోగమిస్తున్న విప్లవవెల్లువ ప్రవాహంగా ప్రకటించారు.

తెలంగాణా రైతాంగ ఉద్యమం, నూతన రాజకీయ పైదాంతిక అవగాహన లతో 1948 ప్రారంభంలో అనిశ్చిత పరిస్థితులలో వడింది. ఉద్యమం 1946, 47 లలో సాంప్రదాయ స్థానిక ప్రజాశత్రువులైన వ్యూధలు నిరంకుశ శక్తులపై కేంద్రీకరించుటతో విస్తృత రైతాంగ, తదితర ప్రజలందరు పాల్గొనుటతో బలోపేతమైన ఉద్యమంగా అభివృద్ధి చెంది, సంస్థాన వ్యూధలు వైఖ్యాలకు, పోలీసులకు, రణకార్లకు క్రూరతీకంగా పోరాడి 2000 గ్రామాలను విముక్తిచేసి, 10 లక్షల యకరాల భూమిని తులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు, యితర గ్రామీణ బడుగువర్గాలకు పంచగలిగిన

శక్తివంతమైంది. నూతన రాజకీయ విధానంతో కమ్యూనిస్టు పార్టీ, జాతీయ ప్రభుత్వ వ్యతిరేక పోరాటంపై కేంద్రీకరించుటతో నూతన వర్గ సంఘటన అన్వేషణా ప్రయత్నం అవసరమైంది. కమ్యూనిస్టుల నిజాం వ్యతిరేక పోరాటంలో కొంత సడలింపు, కేంద్ర ప్రభుత్వంతో పోరాడుట, నిజాంతో పోరాడుట, అంటే ఒకేసారి యిద్దరితో పోరాడుట వ్యూహం ఎత్తుగడలరిత్యా అవజయాన్ని వరించుటయే అగుతుంది. ఇంతే గాక, హైదరాబాద్ సంస్థానాదిపతి నిజాం స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రకటించి, తన అద్వైతాన్ని పరిక్షింపదలచుకొన్నాడు. తెలంగాణా వ్యద్యమ నాయకత్వం, ఏ శతృవును, యే యే వర్గాల సంఘటనలో పోరాటాలో ఎత్తుగడలను నిర్ణయించవలసిన పరిస్థితి, తక్షణ సమస్య అయింది. రెండవ కాంగ్రెసు, తదనంతర పత్రాలు యిచ్చిన అవగాహన, పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక పోరాటం, అందుకు కార్మిక కర్షక, పెట్టి బూరు వారి ఐక్యసంఘటన యేర్పరచుట. తాత్కాలిక ఎత్తుగడల సౌలభ్యంరిత్యా నైజాం నిరంకుశ ప్రభుత్వంపై పోరాటాన్ని సడలించుట, హైదరాబాద్ సంస్థానాన్ని ఇండియన్ లో కలుపుటను వ్యతిరేకించుతు ప్రకటించారు. అదే కాలంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీపై ఉన్న నిషేధాన్ని నిజాం ప్రభుత్వం తొలగించింది. ఇంతలో సెప్టెంబరు 1948, భారత సైన్యం హైదరాబాద్ సంస్థానంలో ప్రవేశించింది కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ “స్వతంత్ర హైదరాబాద్” నినాదాన్ని యిచ్చింది. ఈ నినాదం గతంలో “నిజాం రజకార్ల నినాదమైనందున “భారత బూర్జువావర్గం కమ్యూనిస్టుపార్టీపై చేయుదాడికి బలం చేకూరింది. నైజాం సంస్థానం నాలుగు రోజులలో పాదాక్రాంతమైంది. కమ్యూనిస్టులు గెరిల్లా యెత్తుగడలతో సాయుధ ప్రతిఘటన సాగించారు. భారత సైన్యాల దాడులకు కమ్యూనిస్టులు అనేకులు చనిపోయారు, మిగిలినవారు చిన్న చిన్న డాలలుగ చిక్కని అడవులలోనికి రక్షణకై నిష్క్రమించారు. ఇదీ 1949 ప్రారంభం నాటి పరిస్థితి.

నిజాంసంస్థాన సరిహద్దు ఆంధ్రప్రాంతంలోని బలమైన కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం, తెలంగాణా సాయుధ పోరాటాన్ని తీరప్రాంతజిల్లాలకు విస్తరింపజేయు ప్రయత్నాల ఫలితంగా ఉద్యమాభివృద్ధి జరుగకపోగ తీవ్ర నిర్బంధ, హింసాకాండలకు, మలబార్ పోలీసుల పైకాచిక హింసలకుగురై వుద్యమం కకావికలైంది. “ప్రజలు మాతో కలసిరాలేదని” ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టు నాయకులే తరువాత అంగీకరించారు. “గాలిలో పోరాటమైందని అన్నారు. ప్రజలను పోరాటాల్లోనికి ఆకర్షించి సమీకరించాలనే చర్యలు వ్యక్తిగత హింసావాదంగా పరిణామమొందింది ప్రజలనుండి కమ్యూనిస్టులు ముంపు దూరమయ్యారు. ప్రభుత్వ పోలీసు హింసాకాండ పెచ్చుపెరిగిపోయింది. “రాష్ట్రంలో ఒక్కపోరాటంగాని, సమ్మెగాని జరుగలేదు,” అని నాయకత్వం ఆమోదించక తప్పకేదు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో అనేక పార్టీ బలమైన కేంద్రాలలో గూడ చిన్నాభిన్నమై, నిష్పూయ, నిర్వీర్యమై పోలీసు నిర్బంధకాండలకు ఎట్టి ప్రతిఘటనను సమీకరించజాలక పోయింది కాల్పులు, అరెస్టులు, హింసా దమన కాండలకు ఎట్టి ప్రాథమిక అసమ్మతినికూడ ప్రకటించలేని శక్తిహీనతతో నిర్వీర్యమైంది.

చైనా సిద్ధాంతాలను సోవియట్ యూనియన్ గుర్తించుట :

మావో సిద్ధాంతాల యెడల సోవియట్ నాయకత్వానికిగల పరిమిత సంకోచాలు, రణదివె మావో అవగాహనలను, సిద్ధాంతాలను నేరుగా, బహిరంగంగా విమర్శించుట, అదే కాలంలో సోవియట్ అధికార నాయకత్వం, చైనా సమూహ విప్లవాలకు ఆమోదం తెల్పుట జరిగింది. జూన్. 1949లో జరిగిన సోవియట్ శాస్త్రవేత్తల సమావేశానికి అధ్యక్షత వహించిన ఇ. యుకోవ్ అధ్యర్థంలో, లెనిన్ రూపొందించిన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వ్యూహంలో పేర్కొనిన “జనతా ప్రజాస్వామ్యం”, నేడు ఆసియాలో మావో “నూతన ప్రజాస్వామ్యం” సిద్ధాంతాలకు పరస్పర వైరుధ్యం లేదని వివరించబడింది.

ప్రారంభోపన్యాసంలో యుకోవ్ తూర్పు యూరోపియన్, చైనీస్ సిద్ధాంతాలకు గల సారూప్యతలను నొక్కిచెప్పాడు సాధారణ అభివృద్ధి సూత్రాలు ఒకే విధంగానే వున్నవని, అయితే వాటి స్థాయి. పేగోధృతిలో మాత్రమే భేదము కలిగి, తూర్పు యూరపులోని జనతా ప్రజాస్వామ్య లక్షణాలు, చైనా జనతా ప్రజాస్వామ్య లక్షణాల మధ్య మౌలికభేదాలు లేవన్నారు. చైనా ప్రభుత్వ కార్యక్రమం చైనా జాతీయ పరిస్థితిలో జనతా ప్రజాస్వామ్యం విజయానికి మార్గంగా వున్నదని వివరించారు. “వలస, అర్థవలసలలో జనతా ప్రజాస్వామ్యం కొరకై జరిపే పోరాటంలో కార్మిక, కర్షక, పెట్టి బూర్జువాలు, మేధావివర్గాలు మాత్రమేగాక, పీకలుకోసే విదేశీ పోటీ, సామ్రాజ్యవాద పాదాలక్రింద అణగారిన బతుకునుండి తమ్ముతాము రక్షించు కొనగోరే మధ్యతరగతి బూర్జువాలలోని కొన్ని వర్గాలనుకూడ ఐక్యసంఘటనలో సమీకరించబడాలని” ఆసియాలో వ్యూహాన్ని యుకోవ్ నిర్వచించారు.

ఆసియాలోని దేశాలు ఆర్థిక, సాంస్కృతిక, అభివృద్ధి స్థాయిలో తూర్పు యూరపు దేశాలకంటే తక్కువగా వున్నందున, ఆసియాలో విప్లవం ఆరంభంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకంగా కాని పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేకంగా వుండదని యుకోవ్ స్పష్టం చేసారు. ఈ సూత్రపరిధిలో ఇండియా ఉందనేది స్పష్టం; యుకోవ్ “కొన్ని దేశాలలోనే వర్తించుతుందని స్పష్టం చేయకపోగా, ఆసియాలో యితర దేశాలలో వలెనే భారతదేశంలో బడా బూర్జువావర్గం శతృవర్గంలో చేర్చబడింది. ఎత్తుగడలకు సంబంధించినంతవరకు, యుకోవ్ అన్ని రకాల తీవ్రపోరాట రూపాలను ముఖ్యంగా అన్ని నైదృతి ఆసియా దేశాలలో ఆమోదించినట్లు కన్పడుతున్నది. “అనేక వలస, ఆధారిత దేశాలలోని సాయుధ విప్లవ పోరాటాలను” శ్లాఘించుతూ, “భారతదేశంలోని రైతాంగ తిరుగుబాటులతో” పాటు ఇండోనేషియా, ఇండోచైనా, మలయా, బర్మా, చైనాలలోని తిరుగుబాటులను ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు. అంతేగాక, “ఈ పోరాటాలు, జాతీయవిముక్తి పుడ్యమం “నూతన అత్యున్నదశ”లో ప్రవేశించుదనుటకు సాక్ష్యాలు” అన్నారు యుకోవ్.¹

1. యుకోవ్, ఇ. (1949) ప్రోబ్లమ్స్ ఆఫ్ నేషనల్ అండ్ కలొనియల్ స్ట్రీగుల్ ఆప్టర్ నెకండు వరల్డ్ వార్. రిప్రెంటెడ్ ఇన్ “కలొనియల్ పీప్లు స్ట్రీగుల్ ఫర్ లిబరేషన్ పి. పి. హెచ్. (1950) పే. 1-11.

సమావేశంలో ప్రధానమైన నివేదికను సమర్పిస్తూ, బలబుషేలిట్, చైనా వ్యూహం, ఎత్తుగడలు, భారతదేశానికి ఎలా వర్తించునో వివరించారు.¹ విప్లవంలో మధ్యతరగతి బూత్తువాలలోని కొన్ని వర్గాలను తాత్కాలిక తోటి ప్రయాణికులుగా యెంచాలని; విదేశీ పెట్టుబడిదారీవర్గాలు యే దేశీయ పెట్టుబడిదారీ వర్గాల ప్రయోజనాలను దెబ్బతీస్తున్నవో ఆ వర్గాలను; ఇండియాలో బాగా పెనుకబడిన జాతులలోని స్థానిక బూత్తువాలను గుర్తించాన్నారు. అంతేగాక తెలంగాణాలో సాయుధ పోరాటాన్ని యుకోవలగానే ప్రస్తుతించారు. తెలంగాణా వుద్యమాన్ని “భారతదేశంలో జనతా ప్రజాస్వామ్యం రూపొందించే ప్రథమ ప్రయత్నంగా” పొగిడారు. అంతేగాక “విముక్తి వుద్యమంలో ప్రధానాంశమైన వ్యవసాయ విప్లవానికి వైతాళికుడుగా” పేర్కొన్నారు. భారత కమ్యూనిస్టులు యీ పంథానే అనుసరించవలసి ఉంటుందని స్పష్టం చేసారు ఆ విధంగా ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టు కార్యవర్గం, మావో సిద్ధాంతాలను ప్రాంతీయ తత్వాలకు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యతనిచ్చుట దీనినే స్పష్టం చేస్తున్నది.

నూతన భారత సోవియట్ అవగాహన వెంటనే ప్రచురించబడింది; నవర బరులో అసియా బ్రేడు యూనియన్ కాన్ఫరెన్సు పెకింగులో జరిగినపుడు ప్రతి నిధులందరికి అంద చేయబడింది ప్రారంభోపన్యాసంలో పీషాచీ, చైనా విప్లవ పంథాను ప్రవేశ పెట్టి వలసలలో, నెమివలసలలో, జాతీయ విముక్తికి, జనతా ప్రజాస్వామ్యం కొరకు అనుసరించవలసి వుంటుందని నొక్కి చెప్పారు. పంథాను స్పష్టంగా చెప్పుతూ, నాలుగువర్గాల వ్యూహంపై ఆధారపడి ఉందని, సాయుధ పోరాటం అందులో భాగమని, ఎక్కడ, ఎప్పుడు అనుకూల పరిస్థితులలో జరుగుతుందని, అదే పోరాట ప్రధాన రూపంగా అనేక ఆసియాదేశాలలో ఉంటుందన్నారు. అంతేగాక, పీషాచీ వియత్నాం, బర్మా, ఇండోనేషియా, మలయా, ఫిలిప్పైన్సులలో అంతరుద్భవముగా కొనసాగుతుందని, పార్టీలు వరై న పంథా ననుసరించుతున్నవన్నారు. మరో చోట “ఇండియాలో కూడ విముక్తికొరకు సాయుధ పోరాటం ప్రారంభమైందన్నారు. ఆమోదించబడిన మానిఫెస్టోలో సాయుధ పోరాటం, అవశ్యకత నొక్కి చెప్పబడగా, ఇండియా పేర్కొనబడలేదు. అయితే అంతకుముందే డయకోవ్ బలబుషేలిట్లు, రైతాంగ సాయుధ తిరుగుబాటులు భారత విప్లవంలో అత్యంత ప్రముఖ అంశము లక్షణమని జెప్పారు. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ పరిస్థితులు అనుకూలించినపుడు, సాయుధ వ్యవసాయ విప్లవాన్ని కొనసాగించుటను ఆమోదించుట స్పష్టం చేసి వున్నారు. పీషాచీ చట్టబద్ధ పోరాటాలను, విప్లవ పోరాటాల ఎత్తుగడలతో సంబంధిత పరచాలని ముగింపు వ్యాఖ్యలలో చెప్పాడు. ప్రతినిధివర్గాలు వివిధ దేశాల గ్రూపులుగ సమావేశమై తమ తమ ఎత్తుగడల పంథాలను రూపొందించుకొన్నారు. భారతదేశ ప్రతినిధివర్గం హాజరుకానందున, భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఎత్తుగడల పంథా వివరంగా రూపొందించబడలేదు.

1. యుకోవా, జి. (1949) ప్రోటోమ్మె ఆఫ్ నేషనల్ అండ్ కరొనియర్ జ్యుగల్ ఆఫ్టర్ సెకండు వరల్డ్ వార్, రిప్రింటెడ్ ఇన్ కరొనియర్ పీపుల్స్ జ్యుగల్ వర్ లిడరీషన్ పి.పి. హెచ్ (1950) పే. 32-59.

కొమిన్ ఫారం పత్రిక “ఫర్ ఎలాస్టింగ్ పీస్....” జనవరి 1950లో వెనుక బడిన ఆసియా దేశాలలో చైనా వలస దేశాల పోరాట సిద్ధాంతాలను అన్వయించుటకు ఆదికార ముద్రపేసింది. ఇండియాకు సంబంధించినంతవరకు కొమిన్ ఫారం పూర్తిగా చైనా నమూనాగాని రష్యన్ నమూనావిప్లవాలకు స్పష్టమైన ఆమోదాన్ని తెలుపలేదు. కొమిన్ ఫారం వ్యాసం, చైనా విప్లవాన్ని క్లాపించి, వెనుకబడిన దేశాలలో అంత ప్రాముఖ్యత వహించుతుందని విముక్తి పుద్యమాలకు తోడ్పడుతుందని చెప్పినా విషాదీ, చైనా పంథా సాధారణాంశాలు వలస, అర్థవలస దేశాలన్నీ అనువరించతగిన వన్నదానిని వ్యాసం పెక్కు వలసలు, ఆధారిత దేశాలుగా మార్చిపేసింది. చైనా నాయకుడు ిషాదీ, చైనా ిద్ధాంతాలు వలస, అర్థవలసలలో విశ్వవ్యాప్తంగా అనుసరించదగినవని సాయుధపోరాటం ప్రతిచోట సాధ్యంకాకపోవచ్చునని కొంత సరళీకృత మొనర్చగా కొమిన్ ఫారం పత్రిక “అన్ని” అన్నచోట “పెక్కు” చేర్చింది. పత్రిక ఇండియా విషయం ప్రస్తావించుతూ, చైనా తదితర జాతీయవిముక్తి పుద్యమాల అనుభవాలను భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ అధ్యయనం చేయాలని పేర్కొంది.

భారతదేశంలో విప్లవానికి చైనా నమూనా పోరాటవ్యూహం ఎత్తుగడలపై కొమిన్ ఫారం అంత్యనిర్ణయాన్ని వాయిదా పేసింది. పరోక్షంగా వ్యతిరేకించింది. అట్టి నిర్ణయాన్ని నిరోధించుటకు బహుశా భారత కమ్యూనిస్టులకు ఎవరు మార్గదర్శకత్వం వహించాలనే విషయంపై నిర్ణయం జరిగి వుండకపోవుట సాంప్రదాయకంగా సోవియట్ యూనియన్ వహించుచున్న యీ పాత్రను చైనా దిపల్లికకు దత్తత చేయుటకు సోవియట్ కు యిష్టంలేదని అర్థంచేసుకొనవలసివెంటుంది. అయినా మరో పేరాలో నాలుగు వర్గాల ఐక్య సంఘటనను పునరుద్ఘాటించుటతో వ్యూహానికి సంబంధించినంతవరకు కొమిన్ ఫారం, చైనా దిపల్లిక అభిప్రాయాలలో కన్పించే భేదాభిప్రాయాలు లేవు. అయితే యంతకు ముందువలె తీవ్ర పోరాట విధానముల ప్రస్తావన లేకుండుట గమనార్హము. అంచేత ప్రధానమైన ఆచరణ కార్యక్రమం ఎత్తుగడల విషయమై అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పుద్యమమునుండి వచ్చే సూచనలు, సలహాలలో అస్పష్టతనే యెదుర్కొనవలసి వచ్చింది అయితే వాకటిమాత్రం స్పష్టమైంది రణదివే వ్యూహం, ఎత్తుగడల మాత్రం పరిస్థితులకు అనుకూలంగాలేవు.

భారతదేశంలో ‘చైనా పంథా’లో విప్లవం

కొమిన్ ఫారం వ్యాసంలో సోవియట్ సూతనవైఖరి స్పష్టమగుటతో కమ్యూనిస్టు పార్టీ పూర్తిగా స్పందించి, పార్టీ పొలిట్ బ్యూరో ఫిబ్రవరి 1950లో సమావేశమైంది. ఈ సందర్భంలో భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ కేంద్రంలో ఆంధ్ర పార్టీ నాయకత్వంలోని ఇద్దరు పొలిట్ బ్యూరో సభ్యులు, ఐదుగురు కేంద్ర సమితి సభ్యులు, కేంద్ర పార్టీ నాయకత్వంలో రాజకీయ అంతర్గతపోరాటం జరుపుతున్న తరుణంలో కొమిన్ ఫారం పత్రిక సంపాదకీయం, క్రేడు యూనియన్ పెకింగ్ సమావేశపు మానిఫెస్టోలు చారిత్రాత్మక పాత్రను నిర్వహించాయి. ఇంతకుముందే వెలువడిన రుకోవ్, డయకోవ్, బలబుషేలిఖ్ ల వ్యాసాలు సూతన ఆలోచనా విధానాలకు మౌలిక ప్రేరకాల

య్యాయి. చర్చల అనంతరం కొమిన్ పారం సంపాదకీయంపై సుదీర్ఘ ప్రకటన చేసింది అంతేగాక గతంలో చేసిన, ప్రకటించిన అన్ని తీర్మానాలకు వ్యూహం, ఎత్తుగడలను పునర్విచారించి సమీక్షపత్రాన్ని కేంద్రసమితికి సమర్పించాలని కోరింది.

ప్రకటన నామమాత్రపు స్వాతంత్ర్యమనే అధినివేళ ప్రతిపత్తిని అధికార మార్పిడిగా చేసినంతమాత్రాన, ప్రధాన ఆర్థికాంశాలు విదేశ సామ్రాజ్యవాదపు చేతులలో పుండుటవలన వలన పరిస్థితి మారదనే సత్యాన్ని గమనించలేకపోయామని న్యస్తంచేసింది. ఈ తప్పుడు అవగాహన కారణంగా పోరాటం సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజల వ్యతిరేక జాతీయ విముక్తి పోరాట లక్షణాలను గుర్తించి, వాటికి ప్రాధాన్యతను యివ్వజాలక పోయాము. వలసలలో విముక్తి పుద్గమాలు బూర్జువాలను దూరంచేసి కార్మికవర్గ పాత్రను నెలకొల్పుట, బూర్జువాల సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పాత్ర ముగిసిందనే నిర్ణయం కారణంగా కర్తవ్య నిర్వహణలో విఫలమయ్యాము. సంస్కరణవాదాన్ని ఎదుర్కొంటూ, "మౌంటబాటన్ లుపోయినా బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాద కబంధహస్తాల పట్టునడలలేదని గుర్తించుటలో విఫలమైన కారణంగా రెండు ఘోరతప్పులు జరిగాయని వొక విధంగా అత్యవిమర్శనా ప్రకటన తెలిపింది¹ అవి :

మొదటిది సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజలు, బూర్జువాల కూటమిలో నాయకత్వ పాత్ర జాతీయ బూర్జువాలదిగా నెంచాము. వాస్తవానికి సామ్రాజ్యవాదం, దాని పువ గ్రహాలైన శ్రాజలు, పూర్వజలు శక్తులు నాయకత్వం వహించుచున్నవి. బూర్జువా ప్రభుత్వం వారి ఆజ్ఞాపాలన చేస్తున్నది.

రెండవది వ్యూహం ఎత్తుగడలకు సంబంధించి కార్యదర్శి నివేదిక భారత బడాబూర్జువా తదితర బూర్జువా వర్గాలను పేరుగ చూడజాలక అధికార స్థానంలో వున్నది బడా బూర్జువావర్గం, సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీపడినదని గుర్తించుటలో పార్టీ నాయకత్వం విఫలమైంది.²

అంతేగాక పోలిట్ బ్యూరో వ్యూహం ఎత్తుగడల ప్రతం పూర్వజలు వ్యతిరేక కార్మిక కర్షక సంఘటనను నొక్కిచెప్పక గ్రామీణ ప్రాంతాలలో భూస్వాములతో ధనికరైతులను కలిపి విప్లవ వ్యతిరేక శక్తులని నాయకత్వం ధనికరైతు వహించుకున్నాడని వివరించింది. ఈ దశలో ప్రధాన నినాదమైన నష్టపరిహారం లేకుండా భూస్వామ్య విధానాన్ని రద్దుచేయుట, దున్నేవానికే భూమి అనే అన్నివర్గాల రైతుల ప్రయోజనాలను, కోర్కెలను పదలిపేయుట జరిగింది.

వ్యవసాయ సమస్యలయెడల వొంటెత్తుపోకడల కారణంగా పెట్టుబడిదారి విధానం వ్యవసాయంలో పెరుగుతున్నప్పటికి పూర్వజలు భూస్వామ్యవిధానం అత్యంత ప్రముఖంగా వున్నదని గుర్తించలేకపోవుట జరిగింది.

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర. అధికార వేత్రాలు(అంగ్లంలో) పాVII

పే. 518-9 కొమిన్ పారం సంపాదకీయంపై పోలిట్ బ్యూరో ప్రకటన పి.పి. హెచ్ పబ్లికేషన్.

అత్య విమర్శనా వద్యకృషిమైన యీ ప్రకటనను బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ సీద్ధాంత వక్తరిక "కమ్యూనిస్టు"లో ప్రకటించి, బ్రిటిష్ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టే వుద్యమం బలవరస్తుందని ఆశించారు. పామిదత్తు మౌనం వహించారు. సోవియట్ బలవరచుట జరుగలేదు. ఆంధ్ర శైక్రచేరియట్ నూతన అవగాహన కర్తలుగా, అంతర్జాతీయ ఆమోదం వుందని యీ ప్రాక్షన్ కేంద్ర నాయకత్వాన్ని చేబట్టింది. మే 1950లో జరిగిన కేంద్రకమిటీ సమావేశంలో వాస్తవానికి రెండు సంవత్సరాలలో మొట్టమొదటి సమావేశంలో పార్టీ కాంగ్రెసు 1948లో పార్టీ నిర్మాణ నిబంధనలకు సవరణతో రద్దించిన అధికారాలతో కేంద్రకమిటీ రణదివెని జనరల్ శైక్రచేరిగా తొలగించి, తొమ్మిదిమందిగల కేంద్ర కమిటీని అందులో నలుగురు ఆంగ్లబులుగల నూతన కేంద్రకమిటీని ఎన్నుకొన్నది. పాత కేంద్రకమిటీ 31 మందిలో 19 మంది సభ్యులు మాత్రమే హాజరయ్యారు. శైక్రలో 6గురు వన్నారు. ఒకరు చనిపోయారు. 3గురు తొలగించబడుటయో, సస్పెండు చేయబడుటయో జరిగింది. అంటే 21 మందిలో 19 మంది సమావేశానికి నాడున్న రహస్య పరిస్థితులలో హాజరగుట, సమావేశం విజయవంతంగా జరుగుట ఆసక్తికరమైన విషయము. నూతన కేంద్ర కమిటీ సి. రాజేశ్వరరావును జనరల్ శైక్రచేరిగా ఎన్నుకొంది.¹

'కమ్యూనిస్టు' వక్తరి ఎడిటోరియల్ బోర్డు వునర్నిర్మాణం జరిగింది. చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ 29వ వర్ధంతికి కుట్రకాంక్షలు వంపుతు "వలన ప్రపంచంలోని కమ్యూనిస్టుపార్టీలు, చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీని తమ ఆదర్శంగా నెంతుకున్నవి" అని ప్రశంసించారు. ఎడిటోరియల్ బోర్డు కొంత అస్పష్టంగా తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చినా అన్ని పార్టీశాఖలకు వ్రాసిన లేఖలో నూతన విధానాన్ని స్పష్టంగా వివరించుట జరిగింది. అంతేగాక ఆలేఖ కొమిన్ పారం వ్యాసం, పెకింగ్ సమావేశపు "మీనిస్ట్రో", యుకోవ్, డయకోవ్, బలబుషేవిచ్, మాస్లెనికోవ్ రచనల ప్రాతిపదికగా తన విధానాలు రూపొందించబడినవని కేంద్ర కమిటీలేఖ పేర్కొంది. ఈ రచన లేవీ సాయుధ పోరాటాన్ని బలవరచలేదు. లేఖ చైనా కార్యక్రమము. ప్రధానంగా "జాతీయ ఐక్య సంఘటనను" దనికిరైతుతోగూడ గల మధ్యతరగతి బూర్జువాలను అభ్యుదయ పేర్కొంటోగల కూటమిని, ఐక్యసంఘటన వ్యూహాన్ని విజయసాధనకు సూచించుచున్నదని తెలిపింది. చైనా కార్యక్రమంలోని మరో ప్రధానాంశము, జాతీయ విముక్తి పోరాటము గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలు, విముక్తి స్థావరాలయ్యేటటు, విముక్తి నైస్కాయ గ్రామీణ ప్రాంతాల అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకొని చివరకు నగరాల విముక్తి అధికారాన్ని స్వాధీనం చేసుకొనుట, అందుకు మావోయిజం సాయుధపోరాట ఆవశ్యకతను తెలియజేస్తున్నదని లేఖ వివరించింది.

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర(1977) అధికారపత్రాలు (అంగ్లంలో) వా VII.

కొత్త సి.పి. లేఖ పే. 635-50.

నూతన జూన్ 1950 కేంద్రకమిటి అవగాహన

కమ్యూనిస్టు పార్టీ నూతన కేంద్రకమిటి మే-జూన్ లో సమావేశమై పరిస్థితులను సమీక్షించి ప్రధానంగా ఆంధ్ర కేంద్రకమిటి సభ్యులు సమర్పించిన రెండు పత్రాలకు 1) నిర్మాణచర్యలలో అతివాదవక్రీకరణ 2) అతివాద వక్రీకరణపై నివేదికలకు పరిశీలించి ఆమోదించింది. నూతన విధానాన్ని నూతన కేంద్రకమిటి పార్టీ సభ్యులకు, సానుభూతిపరులకు జూన్ 1 1950 లేఖలో వివరించింది. అదే భారత దేశానికి చైనా విప్లవ సమూహ మార్గం.

ఆంధ్ర పార్టీ కార్యవర్గ చిత్తునోటలో కొన్ని లోపాలున్నా విప్లవదళను, వ్యూహాన్ని సరిగా నిర్వచించింది. మన పోరాటపు అంతర్యుద్ధ స్వభావాన్ని సాయుధ ప్రతిఘటన సమస్య ఎజెండాలోనికి వచ్చిందని తెలిపింది చైనా మార్గ దృక్పథాన్ని పార్టీ ముందుంచింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో దౌర్జన్య, నిర్బంధ, హింసాకాండలకు వ్యతిరేకంగా కరకు, వదులైన దీర్ఘ కాల సాయుధ ప్రతిఘటనతోపాటు, బస్టిలలో కార్మికుల సమ్మెలు, ప్రతిఘటన, గ్రామీణ ప్రాంతాల విముక్తి, చివరకు అధికారాన్ని స్వాధీనం చేసుకొనుటగా వివరించింది. ¹

పొలిట్ బ్యూరో రాజకీయ సిద్ధాంతాన్ని విదేశీయ అనుభవాల వ్యాసాలను ఆంధ్రానోటు వెలుగులో పరిశీలించక, "ఒకే దళ సిద్ధాంతాన్ని", "జనతా ప్రజాస్వామ్యం", "వ్యవసాయ సమస్య", "ఎత్తుగడల పంథా"లను డిశెంబరు 1948 చివరకు రూపొందించి, అతివాద దుందుడుకు విధానాలకు పైదౌంతిక ప్రాతిపదికలను యేర్పరచి అమలును చేబట్టింది. విప్లవ పరిస్థితులు పరిపక్వమైనాయని, తిరుగుబాటు పరిస్థితులని అంచెనావేసి మార్చి 1949 రైల్వే కార్మికుల సమ్మెకు పిలుపునిచ్చింది. రైల్వే సమ్మె విఫలమగుటతో దైర్ఘ్యంగా ఆత్మవిమర్శనతోరాక, టిటోయిస్టు నిర్మాణ పద్ధతులతో విమర్శనను అణగదొక్కుతు, జిల్లా, రాష్ట్ర కమిటీలను రద్దుచేస్తూ, సభ్యులను బహిష్కరిస్తూ పార్టీనిర్మాణాన్ని చిన్నాభిన్నంచేయుట జరిగింది. పొలిట్ బ్యూరో, కేంద్ర సమితి అధికారాలను తానే చెలాయించుట, కేంద్ర సమితి సమావేశాలు జరుపకుండుట, ముగ్గురుగల పొలిట్ బ్యూరో ఇద్దరై, ఆచరణలో కెక్రటరీ ఏ పొలిట్ బ్యూరో కార్యవర్గం కేంద్రసమితిగానై, వాది ప్రతివాది జడ్జిగా అన్నీ తానేయై నియంతగా వ్యవహరించి, కెక్రటరీ ఆత్మవిమర్శనను నిరాకరించుట, క్రింది నాయకత్వాలనుండి అత్యు విమర్శలపేరుతో వాగ్మూలాలు తీసుకొని, చర్యలు ప్రజాస్వామ్యాన్ని మంటగలిపి పొలిట్ బ్యూరో విధానాన్ని ప్రశ్నించిన రాష్ట్ర, జిల్లా కమిటీలను రద్దుచేస్తూ, ప్రజాసంఘాల ప్రాక్షునులను ముఖ్యంగా విద్యార్థి ప్రాక్షునులను రాష్ట్ర కమిటీలకు పోటీగా పెట్టుట, విదేశ పార్టీలనుండి నేర్చుకొన నిరాకరించుట, వారి నాయకత్వాలపై నిందారోపణలు విచక్షణా రహితంగా పార్టీ క్రింది నాయకత్వాన్ని "పరికిపందలు", "ద్రోహాలు" అని నిందలువేయుటతో పార్టీని, పార్టీ

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర (1947) అధికార పత్రాలు (ఆంగ్లంలో)

పి.పి. హెచ్. నూతన పి.పి. లేఖ పే 631.

నిర్మాణాన్ని “టివోయిస్టు” “ట్రాట్స్కోయిస్టు” విధానాలతో పార్టీని చిన్నాభిన్నం చేయుట జరిగింది. అనుమానాలు గూడుపురానీలు తెగతెంపులతో, దుర్గంధంతో పార్టీ నిండిపోయింది¹.

నూతన కేంద్ర సమితి అంతర్జాతీయ పరిస్థితిని సమీక్షించి, యుద్ధంలో సామ్రాజ్యవాదం బాగా బలహీనపడిందని, ప్రపంచం అమెరికా నాయకత్వంలో ప్రజా స్వామ్య వ్యతిరేక, సామ్రాజ్యవాదపక్షం వొకటి, సోవియట్ నాయకత్వంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపక్షం మరొకటిగా, రెండుగా చీలిపోయిందని, జథనోవ్ విశ్లేషణను పునరుద్ధరించింది. పెట్టుబడిదారీ, సామ్రాజ్యవాదాల సంక్షోభంతో వలస, అన్యతంత్ర దేశాలలో స్వాతంత్ర్య పోరాటాల విజృంభణతో, వలస ప్రజల విముక్తి పోరాటాల విస్తృతి, విజృంభణలతో నూతన గుఱాత్మకదళ వుత్పన్నమైంది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సాయుధ పోరాటాన్ని అధిక వలసదేశాల ప్రజాసామాన్యం చేబట్టుటయే అత్యంత ప్రాముఖ్య అంశం. ఈ జాతీయ పోరాటాలలో కార్మికవర్గ పార్టీ నాయకత్వం వహించుట మరో ముఖ్య అంశము.

భారతదేశంలో యుద్ధానంతర విప్లవ పోరాటాల వెల్లువ, అనేక రాజకీయ సార్వజనీన సమ్మెలు, నావికుల తిరుగుబాటు, రైతాంగ, సంస్థాన ప్రజల వుజ్వల పోరాటాలు, పోలీసుల, సైనికుల సమ్మెలు, సాయుధ తెలంగాణా రైతాంగ పోరాటాలు, మొత్తంగా దేశవిముక్తి పోరాటంలో గుఱాత్మకమైన మార్పును సృష్టించేసాయి. ఈ పోరాటాలలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వంలో కార్మికవర్గం నిర్ణయాత్మక పాత్ర వహించుట, భారత బడా బూర్జువావర్గాలలో భయాన్ని కలుగజేయుటతో, అవి ద్రోహంచేసి సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీపడి దాని పక్షన చేరాయి. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం పాత పద్ధతులలో పరిపాలించజాలక, భారతదేశానికి బూటకపు స్వాతంత్ర్యాన్నిచ్చి, దేశాన్ని వలస ప్రధానంగానే వుంచనెంచింది. అమెరికా తన ప్రభావాన్ని విస్తరించుకొంటున్నది. మౌంటబాటన్ విభజనతో ఇండియా, పాకిస్తాన్లు రెండూ ఆర్థిక, రాజకీయ, సైనికంగా సామ్రాజ్యవాదం పైనే ఆధారపడి వున్నవి. బ్రిటిషు పెట్టుబడి రెండు దేశాలలో నిర్ణయాత్మకపాత్ర వహించుచున్నది.

భారత బడా బూర్జువావర్గం పూర్వదలు శక్తులు, ద్రవ్య పెట్టుబడి వర్గాలతో దగ్గరి సంబంధాలనే కలిగివుంది. మొదటినుండి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదంతో బ్రహ్మముడి వేసుకొంది. మౌంటబాటన్ అవార్డుతో పూర్తిగా సామ్రాజ్యవాద పక్షంలో చేరింది. సామ్రాజ్యవాదులతో రాజీపడి భాగస్వాములగుట, విజృంభిస్తున్న విప్లవ పోరాటాల యెడల భయమే ప్రధాన కారణము. అయితే దీనివర్గం సామ్రాజ్యవాదానికి, బడా బూర్జువావర్గానికి మధ్య వైరుధ్యం లేదనికాదు, వున్నా వాటిని రాజీ సంప్రదింపుల ద్వారా పరిష్కరించుకొన నిర్ణయించింది. అధికారమార్పిడితో ప్రత్యక్షపాలన మరుగై, పరోక్షపాలన సాగుటతో సామ్రాజ్యవాదపు జూనియర్ భాగస్వామిగా, పూర్వదలు,

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర. (1947) అధికార పత్రాలు (ఆంగ్లంలో)

పి.పి. హెచ్. నూతన సి.సి. లేఖ పే. 635-6.

రాచరికపు శక్తులతో కలసి ప్రజావెల్లువను, అధికారాన్ని వినియోగించి, నిర్బంధ చర్యలద్వారా ఆరికట్టనెంచింది. తద్వారా రాజీబేరాలలో తన స్థానాన్ని బలపరచుకొంటూ, ఆసియా, వ్యాపార, సైనిక విస్తరణ పథకాలను, సామ్రాజ్యవాదపు జూనియర్ భాగస్వామిగా కొనసాగించ నెంచింది.

నేటి పరిస్థితులలో విముక్తి పుద్యమ పురోగతికి, కొమిన్ ఫారం సూచించిన విధంగా భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ చైనా, తదితర అనుభవాలను అధ్యయనంచేసి కార్మిక, కర్షక, బడుగువర్గాలన్నిటి బలమైన ఐక్యసంఘటనను నిర్మించిన, అదే సామాన్య స్వాతంత్ర్య పోరాట భూమిక అగుతుంది. అది సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విముక్తి, పోరాటమేగాక అభివృద్ధి నిరోధక రాజీ బూర్జువావర్గ, పూర్వ రాచరికపు భాగస్వాములకు వ్యతిరేకంగా అన్ని వర్గాల, పార్టీల, సంస్థల స్వేచ్ఛా, స్వాతంత్ర్యాల రక్షణకై జరిగే పోరాటమగుతుంది. కొమిన్ ఫారం, శ్రేణు యూనియనుల మానిఫెస్టో, భారత విముక్తి పోరాట విజయానికి మార్గం చైనాపంథాయే యనుటను కేంద్రసమితి పునరుద్ఘటించింది.

ఐక్యసంఘటనా నిర్మాణం, వర్గాల పొందిక కార్యక్రమాలను ముఖ్యంగా వ్యవసాయ విప్లవం, సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలను నూతన కేంద్రసమితి స్పష్టమైన అభిప్రాయాలు, అవగాహనలేగాక అన్ని వివరంగా తెలియజేసింది. భారత జాతీయ విముక్తి పోరాటం, చైనా మార్గంలో పురోగమించుటకు రెండు ప్రధానాంశాలను సమితి స్పష్టంగా పేర్కొంది. ఒకటి విస్తృత రైతాంగం, కార్మికవర్గం, మేధావి వర్గం, పట్టణ పెట్టి బూర్జువావర్గాలు, సామ్రాజ్యవాదం. వారి తాబేదారుల వొత్తిడికి లొనమ్యే జాతీయ బూర్జువావర్గం కలయుకతో శక్తివంతమైన జాతీయ ఐక్యసంఘటన సమీకరణతో, సామ్రాజ్యవాదం, వారి తాబేదారులైన పూర్వ, బడా బూర్జువా శక్తులకు వ్యతిరేకంగా, కార్మికవర్గ అగ్రగామిదళమైన కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వంలో విముక్తి పోరాటం, రెండవది గ్రామీణ ప్రాంతాలలో భూమిపై సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటం, విముక్త ప్రాంతాలలో విముక్త సైన్యాల నిర్మాణం, చివరకు రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలతో నగర, కార్మికవర్గ తిరుగుబాటుల సమ్మేళనంచేసి, దేశమంతటా అధికారం హస్తగతం చేసుకొనుటకై జాతీయ విముక్తి పోరాటం, ఇదే పూర్తి వ్యూహం, ఎత్తుగడలుగా వివరించింది. భారత జాతీయవిముక్తి చైనా విప్లవ పోరాటాల మార్గంలో అంటే అర్థమిది.

జాతీయ ఐక్యసంఘటనా నిర్మాణంలో గుర్తుంచుకొనవలసిన కొన్ని ముఖ్యంశాలనుగూడ జాతీయసమితి సూచించింది. కార్మిక, కర్షక బడుగువర్గాల కూటమి ఐక్య సంఘటనకు భూమిక అగుతుంది, కార్మికవర్గ అగ్రగామిదళం, పార్టీ నాయకత్వం వహించుతుంది. మధ్యతరగతి రైతు ప్రజాస్వామిక విప్లవంలో కార్మికవర్గానికి నిలకడైన మిత్రుడు. పూర్వ దోపిడిదారుని ధనికరైతుకూడ మిత్రుడే, అట్లుగాక పూర్వ దోపిడిదారుని చేసే ధనికరైతు శతృవర్గంలోని వానిగ పరిగణించాలి అయితే వాటి భూమిని స్వాధీనం చేసుకొనునపుడు, ధనికరైతు, భూస్వాములకు మధ్యగల

భేదాన్ని పరిగణించవలసి వుంటుంది ఇది విప్లవానంతర ప్రశ్నకాన అప్రస్తుతము. బడా బూర్జువావర్గం ప్రధానంగా గుత్త పెట్టుబడి, వ్యాపారవర్గాలు. సామ్రాజ్యవాద యేజంటు, వెనుకబడిన వ్యాపారవర్గాలు, సామ్రాజ్యవాద యేజంటు, వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో సామ్రాజ్యవాదులతోకలసి దేశీయ మార్కెట్టుద్వారా దోపిడి చేస్తున్నారు. బడా బూర్జువావర్గం, ఐక్యసంఘటన దేశీయ ప్రధాన శతృవు. ఇతర బూర్జువావర్గాలు చిన్నవి అయినా పూర్వం లేక బడా బూర్జువావర్గంతో సన్నిహిత సంబంధాలు కలిగి వుండిన ప్రజాస్వామిక విప్లవానికి శతృవర్గంలో చేర్చవలసి వుంటుంది. గుత్తేతర మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గం, పూర్వం సంబంధాలు లేనిది, లేకవున్నా నామమాత్రం కలది. సామ్రాజ్యవాదం, బడాబూర్జువావర్గాల మధ్య నలిగిపోతూ వుంటుంది. కాన కొంత అభ్యుదయకర పాత్రను కలిగివుంటుంది వివిధ జాతులలో తలెత్తుతున్న ఈ మధ్యతరగతి ప్రాంతీయ బూర్జువావర్గాలు గుత్త గుజరాతి, మార్వాడీ బడాబూర్జువా వర్గాలచే అణచివేయబడుతున్నది. కాన ఈ వర్గాలలో కొన్ని అభ్యుదయకర పాత్ర కొంతకాలం వరకు వహించే వర్గాలు వుండవచ్చు ఆర్థిక సక్షేపం తీవ్రమైనకొలది ఏదోవొక దశలో పోరాట ఉద్యమ, విజయావకాశాల కాలంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంఘటనలో నమ్మకమైన, స్థిరమైన మిత్రవర్గంగా కాకపోయినా తోటి ప్రయాణి కులలాగ కలసివచ్చే అవకాశముంది కాన వారికి తలుపులుమూయరాదు. ఐక్య సంఘటన నిర్మాణం, అభివృద్ధి వొక ఐక్య పోరాటక్రమంలోనే సాధ్యమగుతుంది. ప్రజల కోర్కెలపై సమిష్టి ప్రదర్శనలతో ప్రారంభమయ్యే ఐక్య కార్యాచరణ క్రమంగా శాంతి, తిండి, భూమి, స్వాతంత్ర్యాలకై వున్నత పోరాట రూపాలను చేపట్టి తాత్కాలిక కూటముల దశను దాటి మరింత శాశ్వత ప్రాతికపై ఐక్య సంఘటనగా ఏర్పడుతుంది. క్రిందినుండి అట్టి సంఘటనను నిర్మించినప్పుడు శక్తివంతమూ, సమర్థవంతమైనది అగుతుంది. పైనుండి వివిధ పార్టీల సంస్థల, వర్గాల, నాయకత్వాల, వ్యక్తుల మధ్య జరిగే వొప్పందంద్వారా యేర్పడే ఐక్యసంఘటనలను నిషేధించు ప్రశ్నలేదు, అయితే వాటి మౌలిక భేదాలను మరువరాదు. క్రిందినుండి ఐక్యతను పెంపొందించుటకు అట్టి వొప్పందాలు ఎంతో దోహదంచేస్తాయి. అయితే విచ్ఛిన్నకర శక్తులను సానుభూతితో ఎప్పటికప్పుడు దృఢచిత్తంతో ఎండగట్టుతు పోరాడి, బూర్జువాతత్వపు ప్రభావాన్ని, బ్రమలకు నాయకత్వం లోనుగతుండునట్లు సంఘటనను కాపాడుకొనవలయును.¹

నూతన సమితి భారత గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పూర్వం, అర్థ పూర్వం సంబంధాలేయికా బలంగా ఆధిక్యత వహించి వున్నవని సామ్రాజ్యవాదులు తమ దోపిడి సౌలభ్యానికి ఆ సంబంధాలనే కొనసాగించారు. ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తించని కారణంగానే గతంలో నాయకత్వం అతివాద, వొంటెత్తువిధానాలకులోనైంది. పూర్వం లిజం వొడినుండే వ్యవసాయంలో పెట్టుబడిదారి విధానం గణనీయంగా పెరిగింది. వేతన, వలస బానిసత్వాల పీడనకు గురి అగుతున్న వ్యవసాయ కూలీవర్గం, నిజానికి

1. కొత్త సి.సి. లేఖ. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) పి.పి. హెచ్. 1977 వా VII. పే. 645-50.

దారిద్రానికి గురైన రైతులే యీ వ్యవసాయ కూలీలు, వ్యవసాయ విప్లవంలో అగ్ర గామిదళం, జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో గ్రామసీమలలో చోదకశక్తి పీఠే. జాతీయ విముక్తి పుద్యమానికి “ఇరుసు” వ్యవసాయ విప్లవం. “దున్నేవానికే భూమి” నినాదం. వ్యవసాయ సంస్కరణలకు, రైతాంగాన్ని విస్తృత పోరాటాలకు సమీకరించగలదు.

ప్రజలు యిప్పటికే వారివారి మార్గాలలో పోరాడుతునే వున్నారు. తెలంగాణా, ఆంధ్రా, సరిహద్దు కొండల జిల్లా మైమెన్ సింగ్ జిల్లాలలో సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలు సాగించుచున్నారు. ఇవి భారత ప్రజాస్వామిక విప్లవ ప్రారంభ పోరాటాలు కొన్ని ప్రాంతాలు మినహా దేశమంతటా వాస్తవానికి ప్రతిఘటనా గెరిల్లా పోరాటాలు సాగించుటకు తగిన పరిస్థితులున్నవి. వాటిని వినియోగించే పార్టీ కావాలి. అత్యధిక ప్రజా సామాన్యం మెజారిటీ పార్టీ కార్యక్రమాన్ని ఆమోదించి ప్రదర్శనలు జరుపు తున్నారా అనే పాత కొలమానాన్ని విడనాడాలి. ప్రభుత్వ పాశ్టు హింసాచర్యలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాబలంతో గెరిల్లాప్రతిఘటనను కొనసాగించగలము. పార్టీధైర్యంగా చొరవతో ప్రజా చైతన్యాన్నిబట్టి వివిధ ప్రాంతాలలో ప్రజా పోరాటాలను ప్రారం భించాలి. సాయుధ గెరిల్లా ప్రతిఘటన దానికి అనుసంధించి త్వరితంగా భూకంపం ప్రజా పంచాయితీలదళకు అభివృద్ధిచేయాలి ఈ విధంగానే విప్లవోద్యమం తన్ను తాను రక్షించుకొనగలుగుతుంది. విస్తరించి దేశవ్యాప్తంగా అభివృద్ధి చెందుతుంది. శ్రామిక పార్టీ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటంతో మాత్రమే బలపడుతుంది. విస్తరించి దేశవ్యాప్తమౌతుంది. శ్రామిక జనాన్ని, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వర్గాలనందరిని ఐక్యపరచి సమీకరించగలుగుతుంది. రక్షణ స్థావరాలను, విముక్తి ప్రాంతాలను, నైన్యాలను తగిన నై సర్గిక ప్రాంతాలలో నిర్మించగలుగుతుంది. చివరకు అధికారాన్ని స్వాధీనం చేసుకొని దేశాన్ని విముక్తి చేయగలుగుతుంది. ఇదీ ముఖ్యాంశాలపై నూతన కేంద్ర సమితి అవగాహన, దృక్పథము. ఇది నూతనకేంద్రసమితి లేఖ సారాంశము.

IV

సంక్షోభంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ

ఈ నూతన “చైనా పంథా”లో దేశమంతటా కొన్ని ప్రాంతాలలో మినహా సాయుధ వ్యవసాయ విప్లవ విస్తరణ కార్యక్రమాన్ని చేబట్టిన నూతన నాయకత్వం తెలంగాణా అనుభవాల సమీక్ష రహస్య నివేదికను దేశమంతటా విప్లవ పోరాటాలకు మార్గదర్శకంగా పుండగలందులకు తయారుచేసింది. మొత్తం 3000ల గ్రామాలలో “సోవియట్లను యేర్పాటుచేసి, 10 లక్షల యకరాల వ్యవసాయ భూములను రైతులకు పంపకం చేశామని, గెరిల్లా దళాలలో 2000 మంది పోరాట యోధులు వున్నారని, మరో 10000 మంది ద్రామరక్షణ దళాలలో వున్నారని భారత ప్రభుత్వ నైన్యాలు సంస్థానంలో ప్రవేశించకముందు నిజాం పోలీసులు 2000 మంది ప్రజలను చంపివేశారని గెరిల్లాలు దగ్గరదగ్గరగా అంతమంది పోలీసులను, దేశముఖలు, భూ స్వాములను హతమార్చారని అతిశయోక్తిగా నివేదిక ప్రచారం చేసింది. ముఖ్యంగా

పార్టీ వర్గాలలో కలిగిన గందరగోళాన్ని నివారించుటకు యితర పోరాటప్రాంతాలకు మార్గదర్శకంగా, ప్రోత్సాహకరంగా వుండగలందులకుగా కన్నడుతున్నది. అంతేగాక పోలీసుయాక్షన్ తరువాత ప్రతిఘటనలో 200 మంది భారత సైనికులు, 300 మంది గెరిల్లాలు మృతులైనట్లు నివేదిక తెలిపింది. నాయకత్వం యీ విధంగా భారత జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం పురోగమిస్తున్నదని ఈ నివేదికకు అనుబంధంగా సరిహద్దు మైమెన్ సింగ్ ప్రాంతంలో త్రిపుర సంస్థానంలో సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా చర్యల నివేదికలు రూపొందించింది. పార్టీలోని వివిధ వర్గాలలో అనేక ప్రాంతాలలో ఈ నూతన విధానానికి వ్యతిరేకతకూడ నిర్దిష్టరూపంలో ప్రారంభమైంది.

పార్టీ జాతీయసమితి “పోరాట విధానానికి” అనగా చైనా సమూహ రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలకు పి.సి. జోషి. మాజీ శైక్రటిరీ నుండి తీవ్రవ్యతిరేకత వచ్చింది. రణదివె కార్యక్రమాన్ని ఎదిరించనంత తీవ్రంగానే చైనా పంధాను వ్యతిరేకించ ప్రారంభించాడు. జోషి మూడు చిరుపుస్తకాలను పబ్లిష్ చేసి దేశ. విదేశాల లోని మిత్రులకు పంపిణీ చేశారు. పార్టీకి విశ్వాసపాత్రుడనని కమ్యూనిస్టు చేయత గని పని తానేమీ చేయుటలేదని అన్నారు. రణదివె చేసిన పొరపాటులనే రాజేశ్వర రావు చేస్తున్నందుకు ముఖ్యంగా భారతదేశంలో విప్లవ పరిస్థితులున్నవనే అంచనా వేయుటకు తీవ్రంగా విమర్శించి, యుద్ధానంతర కాలంలో చట్టబద్ధ ప్రతిపక్షంగా పని చేయవలయునని నాలుగు వర్గాల ఐక్య సంఘటనతో పార్లమెంటు ఎత్తుగడలను అవలంబించాలన్నాడు.

అత్యంత తీవ్రంగా, మౌలికమైన వ్యతిరేకత ముఖ్యంగా కార్యవర్గంనుండి, వారి సంఘానాండి ప్రధానంగా ఆంధ్రదేశంనుండివచ్చింది కార్మికవర్గంలో వనిచేసే కమ్యూనిస్టు నాయకత్వం, నూతన విధానం, సాహసికవాదమని అది పార్టీని దాని నిర్మాణానికి, ఆస్తిత్వానికి అత్యంత ప్రమాదకారియనే అవగాహనకు వచ్చింది. అయితే యీ కార్మికవర్గ నాయకత్వంనుండి వచ్చిన వ్యతిరేకత పార్టీ పరిమితులలో వుండుటవలన జోషి వ్యతిరేకత అంతగా వార్తలలోనికి ఎక్కలేదు.

జులై 1950లో కార్మికనాయకుడైన డాంగే, కమ్యూనిస్టు పార్టీ సాయుధ పోరాటానికి పథకాలు వేస్తున్నదనే ప్రచారాన్ని పత్రికా విలేఖరుల సమావేశంలో ఖండించి దురదృష్టకరంగా పార్టీ నాయకత్వం కొందరి ప్రవర్తనవలన అట్టి అభిప్రాయం యేర్పడిందన్నారు. తన అభిప్రాయాలు పార్టీ అభిప్రాయాలు కావని వివిధ వర్గాలు భిన్న అభిప్రాయాలను కలిగివుండుటతో యింకా చర్యలు జరుగుతున్నవని ప్రకటించారు. వారంరోజుల తరువాత డాంగే అభిప్రాయాలు, పార్టీ అభిప్రాయాలు కావనికమ్యూనిస్టుపార్టీ పోలిట్ బ్యూరో అధికార ప్రకటన కావించింది. పరోక్షంగా చర్యలు జరుగుటను బలపరచింది. వాస్తవానికి పార్టీలో ఎన్నడూ జరుగనంతటి తీవ్రంగా అంతర్గత పోరాటం జరుగుతున్నది. పార్టీలో క్రమశిక్షణ పూర్తిగా చిన్నా భిన్నమైంది.

నూతన కేంద్ర కమిటీ విధానంపై ఆజయ్, ఘాటే, డాంగేలు నూతన కేంద్రకమిటీ

సెప్టెంబరు 1950లో ఆజయ్ ఘాట్, ఘాటే, డాంగేలు నూతన కేంద్రకమిటీ దేశ రాజకీయ వాస్తవ పరిస్థితులను పరిగణించలేదని, ఆ కారణంగా ఆచరణ విధానంలో కలిగిన దుష్ప్రతిభల విమర్శనా పత్రమే కాని సిద్ధాంతం కాదని తాము వ్రాస్తున్నది రాజకీయ, నూతన ఎత్తుగడల సంఘాకూడ కాదని ముందుగా స్పష్టంచేశారు. ముఖ్యంశాలు తెలుసుకొందాము.

1) నూతన కేంద్రకమిటీ ఏ రాజకీయ కార్యాచరణకై నా, వాస్తవ రాజకీయ పరిస్థితి, వర్గశక్తుల పరస్పర సంబంధాలు, వాటి ప్రభావాలు, పోరాటశక్తి, వివిధ రాజకీయ పక్షాల విశ్లేషణ, అధ్యయనం చేయకుండానే రాజకీయ వ్యూహాన్ని, ఎత్తుగడలను నిర్ణయించుట మార్క్సిస్టు, లెనినిస్టు విధానముకాదు. కొమిన్ ఫారం పత్రిక ముందుంచిన ప్రత్యేక కర్తవ్యాలను నిర్లక్ష్యంచేయుట, పార్టీ అంతర్గత సఙ్ఘీభాన్ని పరిష్కరించుటకు తోడ్పడదు.

మాజీ పార్టీ నాయకత్వం “రష్యామార్గమని” నూతన నాయకత్వం “చైనా మార్గమని” వాటి కనుగుణ్యంగా “విప్లవ వెల్లువ” “అంతర్వర్ధ పరిస్థితులని” చెప్పినవి. మన ప్రత్యేక పరిస్థితుల అధ్యయనంచేసి, అన్వయించేయుటగాక యాంత్రికంగా ఆ నమూనాలను దిగుమతిచేశారు. దాని ఫలితమే సెక్టేరియనిజం గుడ్డి దుస్సాహసిక వాదంలో మునిగిపోవుటయని ముగ్గురు ముఖ్యులు తీవ్రంగా విమర్శించారు.

2) ప్రజా వుద్యమాల అసమానత్వద్వి, పోరాట పటిమ ప్రత్యేక లక్షణాలను పరిగణించలేదు. ప్రజా తంత్ర వుద్యమాల అనైక్యత బలహీనతలను గుర్తించి, ఐక్యతకుగల అవకాశాలను వినియోగించుటలో విఫలమయ్యారు. ఐక్య ప్రజోద్యమాన్ని నిర్మించుటలో ప్రధాన వైఫల్యముంది.

3) మాజీ పొలిట్ బ్యూరో కొమిన్ ఫారం సంపాదకీయంలో తన అతివాద సెక్టేరియనిజానికి; నూతన పొలిట్ బ్యూరో 1948 ఆంధ్ర చైనా మార్గ సిద్ధాంతానికి పూర్తి మద్దతును చూచి వ్యవసాయ సంస్కరణలకై కార్మిక, కర్షక ఐక్యత ప్రాతిపదికగా, విప్లవ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకసంఘటన నిర్మించాలని పార్టీ ముందుంచిన కర్తవ్యాలను విస్మరించారు. గెరిల్లా వుద్యమమే కార్మిక, కర్షక ఐక్యత నిర్మాణానికి పార్టీ ప్రజాపార్టీగా అగుటకు సాయుధ పోరాటంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వానికి ప్రధాన ఆయుధమని వాదించింది. ముగ్గురు నాయకులు సి, సి. అంచెనాను, ఎత్తుగడలను కొమిన్ ఫారం సంపాదకీయానికి యిచ్చిన వివరణను అంగీకరించజాలమన్నారు. దనిక, మధ్యతరగతి రైతులలో కొందరు వ్యూఢలు రూపంలో కలుకిస్తున్నారనే కారణంగా శత్రువర్గంలో జమవేయుటను అంగీకరించలేమన్నారు.

మనం విప్లవవళ నొక్కదానినే అవగాహన చేసుకొన్న చాలదు. ఉద్యమ స్థాయిని వాస్తవ పరిస్థితులను అవగాహన చేసుకొని కర్తవ్యాలను, ఎత్తుగడలను రూపొందించాలన్నారు. అట్లుగాక స్వీయ మానసిక, సెక్టేరియన్ దృక్పథంలో అచ

రణ ఫలితంగా మౌలిక తప్పిదాలు జరిగాయి. ప్రజలు కాంగ్రెసు నుండి పూర్తిగా దూరమయ్యారని ప్రజా వుద్యమాల విప్లవ ఉద్యమ, పరిపక్వతలను అతిగా అంచెనా వేసి, అగ్రగామి దళం నాయకత్వం వహించుటలో విప్లవ మహోద్యమం విజయవంతంగా కొనసాగుతుందనుట నూతన జాతీయ సమితి పొరపాటు అని విమర్శించారు. ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజల సమీకరించి వారిని మొహకరించక అగ్రగామి దళాన్ని సాయుధ రైతాంగపోరాటంలోనికిదించి, ఎత్తుగడలలో అతివాద సెక్షేరియన్ దుస్సాహసిక విధానాలను చేబట్టుటతో పార్టీ ప్రజోద్యమాలు తీవ్ర నష్టాలకు గురయ్యాయి. తక్షణ సమస్యలపై ప్రజోద్యమాలను నడుపుతు ఐక్యతను పునరుద్ధరించి చీలికలను అధిగమించుటకు మారుగ, పిడివాద చర్యలతో పార్టీలో సంక్షోభాన్ని కలుగజేశారు.

ప్రజా వ్యతిరేక చర్యలకు నిర్బంధ విధానాలకు ప్రభుత్వమేగాక కాంగ్రెసు వాదులు పాత్రధారులని; కాంగ్రెసును ప్రభుత్వాన్ని పేరుగ చూడజాలకపోయామని ముగ్గురు విమర్శించారు. అదే విధంగా కాంగ్రెసును, కాంగ్రెసును అనుసరించే ప్రజా సామాన్యాన్ని పేరుపేరుగ చూడజాలకపోయాము. అభ్యుదయకరపార్టీయైన పీజెంటు అండ్ వర్కర్స్ పార్టీ ని బూర్జువా యేజంటుగా దూషించామని విమర్శించారు. అదే విధంగా యితర అతివాదశక్తులను విమర్శించాము. మనం సృష్టించుకొన్న “వేర్పాటు తత్వాన్ని ఆత్మ విమర్శనతో లిడుషజాలక వెనుతిరుగని, రాజీలేని విప్లవ పోరాటాలుగ” ప్రస్తుతించుకొన్నాము.

4) పాత పొలిట్ బ్యూరో చేసినది “అతిశయోక్తి అంచెనా”గా “అత్యల్ప అంచెనా వేసిందని” నూతన సి. సి. లేఖ విమర్శించింది. పోరాట “వెల్లువ”ను మాత్రమే చూడగలిగింది కాని “పోరాట వెల్లువ” అప్పటికే “అంతర్యుద్ధ స్థాయికి బహిరంగ సాయుధ పోరాట” దశకు చేరిందని గుర్తించజాలకపోయిందని విమర్శించింది. పరిస్థితి “అఖిలభారత పోరాటస్థాయికి” చేరిందని మాత్రమే తలచింది గాని “సాయుధ చర్యతో పాలకవర్గాన్ని రూపుమాపే పరిపక్వతకు చేరలేదని” గుర్తించ జాలకపోయిందని లేఖ తెలిపింది. అంతేగాక నూతన సి. సి. “అంతర్యుద్ధం యిప్ప టికే జరుగుచున్నదని “విప్లవం ప్రారంభమైందని” కాబట్టి “నేటిపరిస్థితులలో భారత విప్లవోద్యమ ప్రధాన పోరాట రూపం గెరిల్లా యుద్ధంగా అంతట జరుగుటయే”నని లేఖ పేర్కొంది. “కొన్ని ప్రాంతాలలో తప్ప దేశమంతటా పరిస్థితి పరిపక్వతకు చేరిందని” పాత పొలిట్ బ్యూరో “గెరిల్లా పోరాటాన్ని మరచి సార్వజనీన సమ్మె శత్రువుతో నేరుగా తలపడుటలో మునిగి పోయిందని” విమర్శించారు ముగ్గురు ముఖ్యులు. అంతేగాక నూతన సి. సి. అంతర్యుద్ధం అనే పదానికి అర్థం మరచి పోయిందని తీవ్రంగా విమర్శించారు.

అతివాద వక్రీకరణ నివేదికలో “సాయుధ పోరాట” భాగంలో చేయబడిన వివరణ ఆశ్చర్యాన్ని గొల్పే పెట్టి బూర్జువా విప్లవతత్వ ప్రదర్శనతప్ప మరేమీకాదు. ఐక్య సంఘటనలో భాగస్వాములయ్యే అతివాదపార్టీ శక్తులతో “పోరాట దశ ప్రారంభంలో వున్నదని” అయిన పాలకవర్గాలను సాయుధ చర్యలలో రూపుమాపే పరి

వక్తవదళకు పరిస్థితి వచ్చిందని పేర్కొంది పార్టీ చాలబలహీన పడిందని దేశంలో విశాలభాగంలో “కిసాన్ వుద్యమంలేదని” అంగీకరించింది. కాని “గెరిల్లా పోరాటాలను ఇండియా మొత్తంగా ప్రారంభించుటకు తగిన వాస్తవ పరిస్థితి వుందని సి.సి. పేర్కొంది, పార్టీ అనుభవం తెలంగాణా అనుభవం కమ్యూనిస్టుపార్టీ వొక్కటే వుండుట భౌతిక పరిస్థితులను కలిగియుండుటకాదని సి.సి.కి తెలుసు. ప్రజలలో పాతుకుపోయి, ప్రేమింపబడేది గౌరవింపబడేది రాజకీయ నిర్మాణ పరిష్కృత గలిగిన పార్టీ నేడు లేదని అంగీకరించింది కానీ “సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాల ద్వారానే అట్టి బలాన్ని, విస్తరణ పొందుతుందని వివరించింది. కార్మికులలో ప్రజలలో కనీస ఐక్యత లేదని సి.సి. అంగీకరించింది మరోవైపు “సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక శక్తులను సమీకరించి, కష్టజీవులను గెరిల్లా పోరాటాలద్వారా ఐక్యపరచగల మంటుంది” అంతేగాక “ప్రజలలో రాజ్యాంగ చట్ట బ్రతులున్నాయని అంచేత పోరాటంలో పాల్గొనుటలేదు” అని అంటూ లెనిన్, స్టాలిన్లు చెప్పిన విధంగా ప్రజలు తమ అనుభవాలతో సాయుధ పోరాట మార్గాన్ని చేబట్టుటయెంతోకాలం పట్టదని సాహసంతో నాయకత్వం వహించుటయే తరువాయి” అని పేర్కొంది. అంటే పార్టీ విస్తరణకు, బలబడుటకు ప్రజల బ్రతులను తొలగించుటకు సామ్రాజ్యవాద శక్తులన్నిటినీ కమీకరించుటకు, వుద్యమం, పార్టీ ఎదుర్కొనే అన్ని సమస్యలకు పరిష్కరించుటకు “సాయుధ గెరిల్లా పోరాటం” మంత్రదండమని సి. సి. తెల్పుతున్నది. ఇదికూడ కాంగ్రెసు తదనంతర పత్రాలు, “దైర్యంకల నాయకత్వం ఉద్వేగ ఆచరణ”లే సంస్కరణ వాదాలను ఎండగట్టి, కార్మికవర్గ ఐక్యత నిర్మించి సార్వజనీన సమ్మె తిరుగుబాటుకి, విజయానికి మార్గమని చెప్పిన మాటలను గుర్తుకు తెస్తున్నవి.

మన సి.సి.కి దేశవ్యాపిత సాయుధ పోరాట దృక్పథానికి, దేశవ్యాపిత సాయుధ పోరాట నివాదానికి భేదంలేదు. ఒకటి అవగాహన, రెండోది పరిస్థితుల ఒట్టి ఆచరణ మొనటిది. వొక దశకంతటి అవగాహన, రెండోది తక్షణ ఆచరణ కార్యక్రమం చేపట్టవలసినది. మాజీ నాయకత్వాన్ని నూతన సి.సి. సరిగానే విమర్శించినప్పటికి సరియైన నిర్ధారణలు చేయుటలో విఫలమై పాత పొరపాటులనే తిరిగి చేసింది. పరిస్థితి పరివక్తమైందని మాజీ పొలిట్ బ్యూరో రైల్వే నమ్మెకు పిలుపు యిచ్చుట తప్పని తీవ్రంగా విమర్శించి, నూతన సి.సి, “గెరిల్లా పోరాటాలకు వాస్తవ పరిస్థితులున్నవని అనేక ప్రాంతాలలో అంటూ స్పష్టంగా “ఇండియా మొత్తంగా కొన్ని ప్రాంతాలు మినహా” అని చెప్పింది. అసంతృప్తిని విప్లవ కోపాగ్నిగాను ప్రభుత్వం మారాలన్న కోరికను ప్రభుత్వంపై తిరుగుబాటు ఉద్వేగంగాను మాజీ పొలిట్ బ్యూరో చూసింది అదే ఐనిని నూతన సి.సి. చేసింది. అంతేగాని సి.సి. అంచెనా విశ్లేషణ, ఆచరణ విధానాలకు మార్క్సిజం, లెనినిజాల సారాంశానికి యెట్టి సంబంధంలేదని లేఖ వివరించింది.

మాజీ పొలిట్ బ్యూరో మార్క్సిజనరల్ రైల్వే నమ్మెకు పిలుపుయిచ్చినపుడు పరిస్థితులను, పార్టీ నిర్మాణ స్థితిని పరిగణనలోనికి తీసుకొనలేదని నూతన సి.సి. విమర్శించి, చిన్నాభిన్నమైన పార్టీ నిర్మాణాన్ని పార్టీలో, కార్మికవర్గంలో అనైక్య

తను పరిగణించక దేశమంతటా గెరిల్లా పోరాటాలకై విస్తృత ఎత్తుగడలను రూపొందించింది. పైగా గెరిల్లా పోరాటాలవలనే పార్టీ బలపడి విస్తరించగలదని చెప్పింది. మన వుద్యమ అసమానభివృద్ధిపై బలబుషేవిచ్ చేసిన ప్రత్యేక హెచ్చరికను పెడచెవిని పెట్టింది. ప్రజా సామాన్యలో అధికభాగం పార్టీ కార్యక్రమాన్ని ఆమోదించి ప్రభుత్వ వ్యతిరేక ప్రదర్శనలు జరుపుట అనే కొలమానం నేడు సాయుధ పోరాటాలకు ప్రజల సంసిద్ధత తెలియజేయుట అవసరంలేదని, సామాన్య మద్దతు గెరిల్లా పోరాటాలకు సరిపోతుందనే నూతన సిద్ధాంతాన్ని నూతన సి. సి. ప్రతిపాదించుటను ముగ్గురు తీవ్రంగా విమర్శించారు. సాధారణ మద్దతు “ప్రభుత్వంపై ద్వేషం” “నిర్మాణ ప్రయత్నాలతోనే అత్యున్నత పోరాట రూపమైన గెరిల్లా పోరాటం విజయం సాధించుట సాధ్యమా?” అని ప్రశ్నించారు, ఆంధ్రకమిటీ తయారుచేసి, సి.సి.చే సర్క్యులేటు చేయబడిన పత్రమే యీ ప్రశ్నలకు సమాధానమంటూ నేటి సి. సి. అవగాహనలు వాస్తవానికి ఎంత దూరంగా ఉన్నవో తెలియజేస్తుంది. “మేము సూచించిన విధంగా సి.సి. విప్లవానికి “దగ్గరిమార్గం వెతుకు ప్రయత్న ఫలితమే” నూతన విధానమని ముగ్గురిపత్రం తీవ్రంగా విమర్శించింది.

5) ఆంధ్ర అధికార పత్రంలో పెక్కు సరియైన అవగాహనలున్నా కొన్ని సూచనలు, నిర్దారణలు, తీవ్ర దుస్సాహసిక, హింసా, దౌర్జన్య విధానంలో ఉన్నవి. దౌర్జన్యాలను రెచ్చగొట్టి అణచ ప్రయత్నించే యేజంటలు, ప్రభుత్వాధికారులు, భూస్వాముల చర్యలకు ప్రతిచర్యగా వారిని బలంచేసి, వారి ఆస్తులను ద్వంసంచేసే కార్యక్రమంతో వారి ఉచ్చులలో పడిపోవుట, ప్రజలనుండి వేరగుట, ప్రభుత్వానికే బలమైన ఆయుధాలగుట జరుగుతుంది. సి.సి. విప్లవానికి “దగ్గరిమార్గం” శోధించిన విఫల ప్రయత్న ఫలితము.

మరో ముఖ్యవిషయం బూర్జువా ప్రభుత్వవర్గాలు, హింసా, దౌర్జన్య ఆయుధాలనేగాక యితర ఆయుధాలను పయోగించారు సామ్రాజ్యవాదం తమ వునికికి ఒక్క హింసాచర్యలతోనే కాపాడుకొనడలచక బూర్జువావర్గంతో రాజీమార్గాన్ని అవలంబించింది. ఇంతేగాక ప్రజోద్యమాలకు వ్యతిరేకంగా మరోమూడు ఆయుధాల ను పయోగించింది. హింసావిధానం, అరెస్టు, నిషేధాలు, కాల్పులు, గ్రామాలు ముట్టడి సామూహిక దోపిడి, దౌర్జన్యం, అత్యాచారాలు, సమిష్టి పన్నులతోపాటు మరో ఆయుధంగా కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి ఉద్యమాలను చీల్చుట, విచ్ఛిన్నం చేయుట, చివరి ఆయుధంగా వయోజనవోటుహక్కుతో జనరలు ఎన్నికలు వాగ్దానంచేసి, ప్రజలలో భ్రమలు కలిగించింది. ప్రభుత్వ సంక్లిష్టమైన విధానాలను అర్థంచేసుకొనుటలో కేంద్రసమితి విఫలమైంది. ఫలితం తప్పుడు ఎత్తుగడలు రూపొందించుట, అతివాద పక్షీకరణ నివేదికలో ప్రభుత్వ రాజకీయ ఆయుధాలను పరిగణించుటలో విఫలమై రాజకీయ పోరాటాన్ని, మిలటరీ పోరాటాన్ని యాంత్రికంగా వొక్కటిగానే తలచి మాజీ నాయకత్వపు పొరపాటునే కొనసాగించింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో “కంటికి కన్ను. పంటికి పన్ను” అనే ప్రతిచర్య విధానాన్ని గ్రుడ్డిగా అమనరించి అతివాద, పెత్తన

యన్, దుస్సాహసిక యాంత్రిక విధానాన్ని చేబట్టింది. వీటినే సామాజ్యవాద, బూద్ధవాద, పూర్వజుల వర్గాల వ్యతిరేక పోరాటంగా చిత్రించింది.

6) తెలంగాణ పోరాటాన్ని నడపిన ఆంధ్ర కమ్యూనిస్ట్ నాయకులు 2వ, కాంగ్రెసు తదితర సిద్ధాంతాలపై ప్రప్రథమంగా విమర్శనాదాడిని చేసి తప్పులను సరిదిద్దినవారే అంతటి తప్పుడు విధానకర్తలలా అయ్యారు?

ప్రథమంగా జూన్ 1948 ఆంధ్రప్రదేశ్ అనేక ప్రధాన విషయాలలో సరియైనదే అయినా అత్యుద్ధ విధాన రూపకల్పన తప్పు. ప్రభుత్వ సంక్లిష్ట వివిధ విధానాలను పాలకవర్గ వివిధ ఆయుధాలను పరిశీలించుటలో విఫలమైంది, ద్వితీయంగా కొన్ని ప్రాంతాలలో తప్పితే తెలంగాణ పోరాట లక్షణాలను చూడజాలము. తెలంగాణాలో రైతు పోరాటాల విభాగంగా గెరిల్లా పోరాటం అభివృద్ధి చెందింది. పూర్వజుల సామాజిక పీడన, దోపిడీ, దౌర్జన్య, దురాగతాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రారంభమై, భూసమన్యపై పోలీసు, నైనిక అత్యాచారాలతో తిరుగుబాటుస్వభావం రూపొందింది. సాయుధ పోరాటానికి ముందే ఆన్ని పోరాట రూపాలలో ప్రజలను సమీకరించింది. సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటరూపం ఆ ప్రజలే సృష్టించుకొన్నారు. దానికి తదనంతర కాలంలో మెరుగులు దిద్దబడినవి. ఈ విధమైన సాయుధ పోరాటాన్ని సి.సి దేశమంతటా బలమైనపార్టీ పార్టీ నిర్మాణం, బలమైన ప్రజాసంఘాలు కనీవ పరిమితస్థాయి బడుగువర్గాల ఐక్యత లేకుండానే యాంత్రికంగా దేశమంతటా విస్తరింప తలపెట్టింది. "అతివాద వక్రీకరణ విశేషిక" మాజీ పొలిట్ బ్యూరో పరిస్థితిని అతిగా అంచనావేసి, ప్రజలకంటే ముందు పరిగెత్తించి విమర్శించినా ఆ పని ఎందుకు చేయలేకపోయిందో వివరించలేకపోయింది. చివరి అంశంగా మాజీ పొలిట్ బ్యూరో విధానాలను, ఎత్తుగడలను, హృదయపూర్వకంగా, మినహాయింపు లేకుండా కేంద్రసమితిలోని అత్యధికులు ఆమోదించుటయేగాక ఆయా రాష్ట్రాలలో పొలిట్ బ్యూరో పంధాను రాజకీయ, నిర్మాణ, ఆచరణలలో అమలుపెట్టుటలో సెక్టేరియన్, దుస్సాహసిక విధానాలను అమలుచేయుటలో పొలిట్ బ్యూరోను మించిపోయారు. అట్టి కేంద్రసమితి సభ్యులే నూతన విధానాన్ని ఆమోదించారు. కారణం పాత విధానానికి, కొత్త విధానానికి ప్రాథమికమైన భేదంలేక పోరాటం నగరాలనుండి గ్రామాలకు మార్పిడి చేయబడింది. "సాహసంతో నాయకత్వం", "ఉద్వేగ ఆచరణలలో" గుడ్డి నమ్మకం నూతన విధానంలో మరో రూపంలో వుంది. మాజీ సెక్టేరియనిజం, దుస్సాహసిక విధాన కర్తలు, నూతన విధానమునకు బలియమైన మద్దతుదారులగుటతో ఆశ్చర్యం కలుగదు. అని ముగ్గురు విమర్శించారు.

విఖ్య సంఘటన ముగ్గురు ముఖ్యుల అవగాహన

అజయ్, మాచే, డాంగేలు ఐక్యసంఘటన అవగాహనలు యీ క్రిందివిధంగా వున్నవి.

ప్రజాస్వామ్య ఐక్య సంఘటనను నిర్మించుటకు కార్మికవర్గ ఐక్యత వామపక్ష ఐక్యత రెండు ప్రధానాంశాలు. నవంబరు 1949లో కొమిన్ ఫారం పత్రిక "కార్మిక

వర్గ ఐక్యత" ప్రతిదేశంలోను ప్రపంచమొత్తంగాను నిర్ణయాత్మక పాత్ర వహించి తీరుతుందని స్పష్టం చేసింది. కార్మికోద్యమంలో యేర్పడిన చీలికను అధిగమించి ఐక్యతను పునరుద్ధరించుటకు యెట్టి ప్రయత్నం చేయలేదు. గత కొలది సంవత్సరాల మండి కార్మికవర్గం ప్రభుత్వపు యాజమాన్యపు దాడులనువశీకరించుతు తీవ్ర పోరాటాలు జరుపుట, వారి ఐక్యతా వాంఛ బలాన్ని తెల్పుతుంది. ఐక్యత సాధ్యమని, సాధించాలని తెలియజేస్తున్నది. వారి బలమైన ఈ కోర్కెను పార్టీ వాస్తవం చేయ లేకపోయింది. ఎప్పటికప్పుడు ఐక్యతా విజ్ఞప్తులు చేస్తున్నా పెక్టేరియన్ అపగాహన పనివిధానాలు, ఎత్తుగడలు కారణంగా కార్మికవర్గ ఐక్యతను సాధించలేకపోయింది.

ఒక పరిశ్రమలో ఒకే పెద్ద కార్మిక బ్రేడు యూనియన్, ఫెడరేషన్ ఐక్య బ్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు మన ప్రధాననివాదంగా వుండాలి. కనీసజేతనం, బోనస్, రిటైరింగ్ బెంటు సమన్యలపై ఆచరణలో ఐక్యతను ఆ ప్రాతిపదికపై విస్తృత ఐక్య కార్యాచరణోద్యమాన్ని నిర్మించాలి, ఎ ఐ టి యు సికి యుటియుసి ప్రతిపాదనలు భూమికగా ఐక్యతను నిర్మించుటకు చర్యలు తీసుకొనాలి సోషలిస్టు కార్యకర్తలలోని ఐక్యతా వాంఛను హైదరాబాద్ సమావేశంలో వెల్లడైంది. సోషలిస్టు నాయకత్వం అమెరికన్ ప్రభావాలకు లోనై వున్నా వారి యూనియనులు, కార్యకర్తలు ఐ యన్ టి యు సి యూనియన్ లవలె చూడరాదు. వాటికి కొన్నింటికి వాస్తవంగా ప్రజాసభ్యత్వముంది. నిజాయితీపరులైన కార్మిక కార్యకర్తలున్నారు. వీరిని కార్మిక వర్గ ఐక్యతకై సరియైన దృక్పథంలో ఆచరణ సహకారంతో ఐక్య కార్యాచరణ పెంపొందించాలి. క్రమేణా రెండు టియుసిల మధ్య ఐక్యత సాధించవలసివుంది. కార్మికవర్గ ఐక్యత జాతీయ ఐక్యసంఘటనకు పునాది. ఐక్యతతో రాజకీయచైతన్యం పెరిగి, రైతుల ప్రయోజనాలను, యితర వర్గాల కోర్కెలను చేబట్టుటతో ఐక్య జాతీయ సంఘటన రూపొందగలదు. ఈ విధమైన కార్మిక, కర్షక, బడుగువర్గాలను మధ్యతరగతి, విద్యార్థిల ఐక్యత జాగృతికలిగించి ఐక్య పోరాటాలలో కలసిపచ్చే టట్లు చేసి సంఘటనను బలవత్తర మొనర్చగలదు. ¹

ఈ ఐక్యతపైనుండి నాయకత్వాల వొప్పందాల ఐక్యతగానేగాక ఐక్య కార్యాచరణ ఫలితంగా యేర్పడిన బలమైనదగుతుంది. వామపక్షాల ఐక్యత కార్మిక, కర్షక విద్యార్థి, మధ్యతరగతి వర్గాలలోని అనైక్యతా అఘాతాన్ని పూడ్చి కార్యాచరణోన్ముఖులను చేస్తుంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ సోషలిస్టు పార్టీని, పార్వట్లబ్లాకును, వర్కర్స్ అండ్ పీజెంటుస్ పార్టీని, యితర గ్రూపులను, ఐక్యతా సుముఖులైన కాంగ్రెసు సోషలిస్టులను, అతివాద కాంగ్రెసు వాదులను చొరవతో పిలుపునిచ్చి సమావేశపరచుటకు ప్రయత్నించాలి. నేరుగా సోషలిస్టు పార్టీకి అట్టి ఐక్యతా నిర్మాణానికి విజ్ఞప్తి చేయాలి. అట్టి ఐక్యతామార్గం, ఐక్య బ్రేడు యూనియన్ వుద్యమానికి, ఐక్య

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర అధికార పత్రాలు (ఆంగ్లంలో) వా VII

పే. 1015-17. అజయ్, ఘాజీ, డాంగేల "ట్రీపిస్" పత్రము.

విద్యార్థి. కిసాన్ పుద్యమాలను, అన్నీ కలసిన ఐక్య మహాద్యమానికి తగిన వాతావరణాన్ని సృష్టించగలమని నొక్కి చెప్పడలచాము. ¹

ఐక్యతా అభివృద్ధికి, పుద్యమాభివృద్ధికి యే పక్ష చర్యలైనా వ్యతిరేకంగా వున్న విచ్చిన్న శక్తులను పేరుచేస్తూ నిజాయితీగల పోరాటశక్తులను ప్రోత్సహించే విధంగా ఐక్యతాభివృద్ధి ప్రధాన ద్యేయంగా విమర్శన వుండవలసిందే. ఎట్టి సరిస్థితులలోనూ యే విమర్శనా నన్నంటరాదన్న నియమం పుద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడదు. వామపక్షాలలో నిజాయితీ శక్తులతోపాటు, తమ నాయకత్వాను పెంపొందించుకొనగోరే వారున్నారని, వారివెనుక ప్రజాస్వామ్యముందని మనకు తెలుసు. ప్రజాసామాన్యంలో క్రమేణా జాగృతిని కలిగించి పోరాటోన్ముఖులను చేయాలి. వీరిలో బూర్జువా అతివాదులు గణనీయంగా వున్నారు. వారిలో వూగినలాట వుంటుంది. పోరాటాలు తీవ్రమైనచో కొంతమంది వ్యతిరేకులు అగుతారు. వారికంటే వారివెనుకనున్న వామపక్ష అభిప్రాయాలు గలవారు వివిధ వర్గాలు, శక్తులు ముఖ్యం. వారు పోరాటాలలో నిశితవచ్చు విధానం నవలంబించాలి ఈ సందర్భంలో 1936-39లో కమ్యూనిస్టులు అవకాశవాదాన్ని ఆశ్రయించి, ప్రాథమిక విషయాలలో సోషలిస్ట్ నాయకత్వానికి లొంగుబాటును ప్రదర్శించిన విషయాన్ని మరచిపోరాదు. దేశంలో ప్రజాస్వామ్య శక్తులు సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టు అభిప్రాయాలు గలవర్గాలు విస్తారంగా వున్నాయి. రోజురోజుకు అభివృద్ధి చెందుతున్నాయి. కార్మికవర్గ పార్టీయైన కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ వాటిని సమీకరించి, సాధారణ ప్రజాస్వామ్య పుద్యమాన్ని అభివృద్ధి చేయవలసిన బాధ్యత వుంది.

రైతాంగ ప్రజాసామాన్యం విప్లవానికి ప్రధానశక్తి రైతాంగ పోరాటాలను అభివృద్ధి చేయుటలోనే విజయానికి నిర్ణయాత్మక పాత్ర వుంది. మరే యితర వర్గాల కంటే రైతులలోనే కాంగ్రెసు బ్రతుకు యెక్కువగా వున్నవి. కాంగ్రెసు రైతులకు చేసినంత ద్రోహం మరెవ్వరికీ చేయలేదు. భూ సంస్కరణ చట్టాలు అనేక సంవత్సరాలనుండి నత్తనడక నడుస్తున్నవి. బేదఖళ్ళు, జమీందారీలరద్దు పేరుతో అదనపు నష్టపరిహారభారం రైతులపై మోపబడింది. భారత పారిశ్రామికాభివృద్ధి ప్రణాళికల భావాన్నంతా పరోక్షంగా వ్యవసాయ పంటల పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరలు వ్యత్యాసాల విధానాల ద్వారా ప్రభుత్వం రైతులపైనే మోపుతున్నవి. ప్రభుత్వ దాన్య సేకరణ విధానం రైతులను నిర్దాక్షిణ్యంగా దోపిడీచేయు విధానం తప్ప! మరొకటికాదు.

పాత పొలిట్ బ్యూరో ధనికరైతులను ప్రధాన శత్రువులుగ, మధ్యతరగతి రైతులను వూగినలాటదారులుగ పరిగణించి, రైతులందరిని పైనుదహరించిన అంశాలపై ఐక్యపరచుటకు సరియైన మార్గాన్ని రైతుసంఘాలకు యిచ్చుటలో విఫలమైంది. వాస్తవానికి దేశమంతటా రైతు సంఘాలు నామరూపాలు లేకుండా చేయబడ్డాయి. రాష్ట్రకిసాన్ సభలు పేవరు సంఘాలుగ వుండిపోయాయి.

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర అధికార పత్రాలు (ఆంగ్లంలో) వా VII

పే. 1017-18. అజదు, మాతే, డాంగేల "త్రిపిన్" పత్రము.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వం అత్యంత బలహీనంగా వుంటుంది. గెరిల్లా ప్రాంతాలను, విముక్తి ప్రాంతాలను అభివృద్ధిచేసి, నిర్ణయాత్మక పోరాటాలు ఇక్కడే సాగించవలసివుంది. సామ్రాజ్యవాద శక్తిని చిన్న చిన్న ముక్కలుగానే యిక్కడే నాశనం చేయవలసివుంది. సైన్యంలోని అత్యధికభాగం గ్రామీణులగుటతో పూగిన లాట ప్రారంభమై పోరాటాలు తీవ్రమైన కొది సైన్యంలోని క్రమశిక్షణ చిన్నా భిన్నమౌతుంది. అంచేత గ్రామపీఠులలోని బలహీనత నడిగబడి, ప్రజలైతలు వుద్యమాన్ని స్వచ్ఛంద డళాలను నిర్మించాలి. తెలంగాణలాంటి సాయుధరైతాంగ పోరాటాకు యిదే భూమికను తయారుచేయగలదు. రైతాంగ ఐక్యత బలమైన వుద్యమం, విస్తారప్రాంతాలలో గెరిల్లా పోరాటాలకు, అభివృద్ధికి యెంతో అవసరం. లేనిచో భూస్వాములు, వడ్డీవ్యాపారులుపై జరిపే సాయుధదాడులగానే వుంటుంది. పోరాటప్రాతం విస్తరించి వుండనిచో గెరిల్లాలు పోలీసు వైనిక చర్యలప్పుడు తిరో గమనం కష్టమౌతుంది. తీవ్రనష్టాలు కలుగుతాయి. అన్ని తరగతుల రైతులలో ఐక్యతను నిర్మించి బలమైన రైతువుద్యమాన్ని నిర్మించాలి. వ్యవసాయకూలీ పేద రైతులయెడల ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించాలి.

“దున్నేవానికే భూమి” అనే కేంద్ర నినాదంతో వందల వేలమంది కాంగ్రెసు అభిమానులను గతంలో రైతుసంఘాలలో సమీకరించి వారి సహకారాన్ని వర్కర్స్ అండ్ పీజెంట్సు పార్టీ సోషలిస్ట్ పార్టీలలో కార్యకర్తల సహకారాన్ని పొంది బలమైన వుద్యమాన్ని నిర్మించాము. భూమిశిస్తు, కొలు 50శాతం తగ్గించాలని బేదఖత్తు ధ్వజేయాలని వట్టోరుధమైన అన్ని పూడలు వసూళ్ళు రద్దుచేయాలని, వ్యవసాయ కూలీలకు కనీస వేతనమివ్వాలనే కోర్కెలతో వుద్యమాన్ని విస్తరింపజేయాలి. వ్యవసాయ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించి రైతు, కూలీ, ప్రజా ఐక్యతను రూపొందించాలి ఈ కార్యక్రమం ప్రచార ఆందోళనలతోనే సాదించలేమని; కొలు, రేషన్ నిరాకరణ, బేదఖత్తు భూముల ఆక్రమణ, సాయుధ రైతాంగ డళాలతో వాటి రక్షణ, వ్యవసాయ వుద్యమ పంథాకావాలి. ఉద్యమానికి ప్రతిదశలో దృఢనాయకత్వంతో పరిస్థితులు పరిపక్వతతో సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాల వధంలో నడపాలి.

ప్రభుత్వాన్ని వడగొట్టుటకై యీ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలు ఉద్దేశించబడలేదు. భూస్వాముల, గుండాల, పోలీసుల హింసా, దౌర్జన్య, అత్యాచారాలనుండి తమ మాన, ప్రాణ, ఆస్తుల రక్షణకై రైతాంగ ప్రజలు సాయుధులై ప్రతిఘటించుతారు. కోర్కెల న్యాయబద్ధత, వుద్యమ రక్షణచర్యల అవగాహన దృక్పథాన్ని బహుళ ప్రచారంగావించి, ప్రభుత్వ, భూస్వామ్యవర్గాల దుష్పూచారాన్ని వమ్ముచేయాలి. వాస్తవాన్ని ప్రజల ముందుంచే, దీనిని సంస్కరణవాదంగా త్రోసివేసి తెలంగాణా పోరాటం ప్రజలకు దూరమగునట్లు చేయరాదు.

నూతన కేంద్రసమితి విధానంపై ముగ్గురు ముఖ్యుల విమర్శన క్లుప్తంగా:
1) పాత పొలిట్ బ్యూరో సెక్రెటరీయన్ ప్యూహాపు కొనసాగింపే నూతన పంథా, ధనిక మధ్య తరగతి రైతులపై వైఖరిలో యిదిస్పష్టం. 2) దేశ నిర్దిష్ట వస్త్రప పరి

స్థితుల భూమికపై రూపొందించక యాంత్రికంగా చైనాసారూప్యతను కొనివచ్చింది. 3) ఉద్యమదశ పరివర్తన చెందిన అంతర్ముద్ర దశగా, ప్రజా చైతన్యస్థాయి మన బల ప్రభావం, సమీకరణ శక్తులను అతిగా అంచనాపేసిన పంథా, 4) కార్మికవర్గ పాత్రను, మన కార్మికవర్గ పోరాటాలు నేర్పిన పాఠాలను తృణీకరించు పంథా, ఆచరణలో కార్మికవర్గ నాయకత్వ పాత్రను నిరాకరించు పంథా, 5) ప్రభుత్వ రాక్షస హింసాకాండ పేరుతో నిర్దిష్ట ప్రజాపంథాను రూపొందించు కర్తవ్యాన్ని విడనాడుట. ప్రజా సమన్వయంపై ఐక్య కార్యాచరణను విడనాడుట, ప్రభుత్వ బలాన్ని అతిగాను, ప్రజా శక్తులబలాన్ని అల్పంగాను అంచనాపేయుట, 6) “నూతన కొలమాన” మన్న పేరుతో ప్రజలకు సానుభూతిపరుల స్తవ్ధత పాత్రను యిచ్చి తెలంగాణా పాఠాలను నిర్లక్ష్యంచేయు పంథా 7) ఉద్యమ అసమానాభివృద్ధిని పరిగణించక ఒకే సారూప్య వినాదాలను, ఎత్తుగడలను రూపొందించి, ఉద్యమస్థాయి నుండి పోరాట రూపాలను పేరుచేయు పంథా 8) “వాస్తవ పరిస్థితులు” అనేపేరుతో నిర్మాణ, చైతన్యాల ప్రాముఖ్యతను తృణప్రాయం చేసి, పార్టీని, పార్టీ పునర్నిర్మాణాన్ని ప్రజలతో సంబంధాలను తృణప్రాయం చేయుపంథా 9) కొమిన్ ఫారం సంపాదకీయం రూపొందించిన ప్రత్యేక మన కర్తవ్యాలను నిర్లక్ష్యంచేస్తూ, సాయుధపోరాటంతో అన్ని కర్తవ్యాలు నెరవేరుననే పంథా 10) గత సంఘటనలన్నీ ఒకే దృక్పథంతో అవగాహన చేసుకొనుట అవబ్రంశపు పంథా. ప్రజాశక్తుల అన్వేషకత్వపై ప్రభుత్వబలం ఆధారపడివుందిని చూడజాలక, ఐక్యతా నిర్మాణానికి ఎట్టి ప్రయత్నంచేయని పంథా. 11) గెరిల్లా పోరాటమనే పేరుతో అతినికృష్ట దుస్సాహసిక విధానాన్ని చేబట్టి, పార్టీని మరింత నిర్వీర్యం చేసి, శత్రుబలాన్ని పెంచే పంథా 12) పార్టీని రద్దు చేయు పంథాయని విశేషంగా విమర్శించారు.

ఈ కారణాలవలన మన కొత్త కేంద్రసమితి విధానాన్ని అంగీకరించజాలమని స్పష్టంచేశారు. రాజకీయ పరిస్థితిని, ఎత్తుగడలను పరిశీలించుటకు, పార్టీ విచ్చిన్నత నుండి కాపాడుటకు, పార్టీ కాంగ్రెసును పిలవాలని, ఉద్యమ పరిస్థితిని అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్ట్ నాయకత్వానికి వివరించి, వారి సహాయాన్ని, కొమిన్ ఫారం ప్రతీక సంపాదకీయపు అధికార వివరణను పొందాలని ఆజయ్, ఘాటే, డాంగేలు కోరారు.

విశేష నూతన సలహాలు

బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నాయకత్వం మూడు సంవత్సరాల మౌనాన్ని విడిచి, ఆజయ్ హౌస్ పార్టీ లో “పరిష్కరింపబడని సంక్షోభం” యేర్పడిందని ప్రకటించిన సెప్టెంబరు 1950 చివరలోనే మార్గదర్శక పాత్రను చేబట్టి బ్రిటిష్ పార్టీ రాజకీయ కమిటీ, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రకమిటీకి వొక రహస్య రాజకీయ లేఖను పంపింది.

బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ సలహాపై తగిన చర్యలు చేబట్టుటకు నిరాకరించుట యేగాక పార్టీలో బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ లేఖను స్పాఠారణంగా అధికారపూర్వక మైనదిగా పరిగణించే దానిని బ్రిటిష్ సలహాను తొక్కిపెట్టింది. మూడుమాసముల

తరువాత డిశెకబరులో కేంద్ర పార్టీ ఆఫీసు చేతులలోనికిరాగా, అది స్వంత బాధ్యతగా చేబట్టి పార్టీలో సర్క్యులేటు చేయుటతో అందరి దృష్టిలోకి వచ్చింది.

భారతదేశ పరిస్థితిపై యెట్టి విశ్లేషణ చేయనందుకు పార్టీ పునర్నిర్మాణానికి యెట్టి ప్రతిపాదనలు చేయనందుకు భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీని గుర్తించింది. పార్టీలోని సంక్షోభాన్ని పరిష్కరించమని కోరింది. అందుకు విస్తృత చర్యల అవసరమని సూచించింది. పార్టీ కార్యకర్తలందరికీ విస్తరించిన చర్యలు జరపాలని కోరింది. పార్టీ సభ్యులందరి విశ్వాసాన్ని చూరగొన్న నూతన నాయకత్వాన్ని ఎన్నుకొనాలి. నాడున్న కేంద్రకమిటీనుండి నాయకత్వాన్ని ఎన్నుకొనుట “ప్రజాసామ్యాన్ని నిరాకరించుటగా” పేర్కొంది. పార్టీలోని “ట్రాట్స్కీజ్, టిటోయిస్టు” కాన్ఫరెన్సు తొలగించి వేయాలని, పార్టీ కాన్ఫరెన్సు ద్వారా ఈ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించాలన్నది అత్యంత ప్రాముఖ్యతగల శాంతి, కొరియా అంతర్జాతీయ సమస్యలపైపెరిగిన జీవన ప్రమాణాలపై, బీహారు కరువుకాటకం, ఇతర తక్షణ రాజకీయ ఆచరణ కార్యక్రమాలపై యెట్టి విధానాన్ని చేబట్టకుండుట తీవ్రవిమర్శకుగురైంది. మాలిక ప్రధాన సమస్య, కొమిన్ ఫారం జనవరి వ్యాసంలోని విషయాలను వక్రీకరించి, పార్టీ తక్షణ సమస్య సాయుధపోరాటంగా రావు నాయకత్వం పరిగణించుట. సాయుధ పోరాట ఎత్తుగడనుండి భారతదేశాన్ని మినహాయించలేదు. లేఖ ఆ పంథాని విజయం లక్ష్యంగా చేబట్టాలి. భారతదేశంలో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలోని పరిస్థితులలో అది తక్షణ సమస్య గాదు. చట్టబద్ధ కార్యక్రమాలకు గల అవకాశాలన్నిటిని ఐక్యంగా రాబోయే ఎన్నికలలో తన పాత్రను పార్టీ నిర్వహించాలని ముగించింది. ¹

ఈ లేఖ పంపిణీ చేయబడిన మూడు వారాలలో పార్టీ కేంద్రకమిటీ సమావేశమై పరిస్థితిని సమీక్షించి, శాంతియుత పార్టీకి ప్రధానంగా రాజకీయ కార్యక్రమాన్ని, పాత్యపుస్తకాలలోని విప్లవ కార్యక్రమంగాక, తక్షణ వాస్తవిక, ఆచరణ యోగ్యమైన కార్యక్రమాన్ని రూపొందించే పనిని చేబట్టింది. కాని, సమావేశానంతర ప్రకటనలో “ఈ సమావేశంలో ప్రధాన రాజకీయ అభిప్రాయభేదాలను కూలంకషంగా చర్చించి, ఆమోదం పొందిన రాజకీయ విధానాన్ని రూపొందించుట సాధ్యం కాలేదని” ఆమోదించింది. అంచేత కేంద్రకమిటీని విస్తరించి, నూతన పోలిట్ బ్యూరోని ఎన్నుకొంది. ఈ నాయకత్వ సంస్థలలో పార్టీలోని అన్ని రాజకీయ వైఖరులు, దృక్పథాలకు ప్రాతినిధ్యం యివ్వబడింది. రాజేశ్వరరావు తాత్కాలికంగా జనరల్ సెక్రటరీగా కొనసాగాడు. కేంద్రకమిటీ సాధ్యమైనంత తొందరగా పార్టీ కాంగ్రెసును జరుపుటకు నిర్ణయించింది. పి సి జోషిని తిరిగి పార్టీలో చేర్చుకొనే ప్రతిపాదన ఆలోచనలో వున్నదని ప్రకటించింది. వచ్చే ఎన్నికలకు అతివాదపార్టీలతో, అఖ్య

1. సి.పి.జి.బి. రాజకీయ కమిటీ, సి.పి.ఐ. కేంద్ర కమిటీకి వ్రాసిన లేఖ. కేంద్ర ఆఫీసు, పార్టీ యూనిట్ ఉపోద్ఘాతంతో డిశంబరు 6, 1950 సర్క్యులేటు చేయబడింది. కమ్యూనిజం ఇన్ ఇండియా. పే. 303 లోని ఉదహరింపు.

దయ కాముకులతో కలిసి “ఐక్యసంఘటన” యేర్పాటు చేయుటకు, తక్షణ రాజకీయ సమస్యలపై కొన్ని తాత్కాలిక తీర్మానాలను చేసింది.¹

ఇదే సమయంలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ లేవనెత్తిన ఐదు ప్రశ్నలకు రజనీ పామీదత్తు పంపిన సమాధానాలు చేరినవి. పామీదత్తు ప్రశ్నలకు సమాధానాలుగ, నూతనదశకు సంక్షిప్త సూచనలతో రాజకీయ విధానాన్నే సూచించాడు ప్రధమప్రశ్న శాంతి ఉద్యమానికి సంబంధించింది. అంగ్లో, అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదుల కూటమికి వ్యతిరేకంగా శాంతి ఉద్యమాభివృద్ధికి, ఆసియా విముక్తికి ప్రజాసమీకరణ కావించాలన్నాడు. రెండవ ప్రశ్నకు సమాధానంగానే, నూతన రాజకీయ విధానానికి కేంద్ర కీలకంశాన్ని సూచించారు. కొరియా సమస్య, చైనాను ఐక్యరాజ్య సమితిలో సభ్యురాలిగా చేయు సమస్యల యెడల నెహ్రూ వైఖరి విషయమై సమాధానమిస్తూ, భారత దేశ విదేశాంగ విధానంలో మార్పులకు సూచనలు యివ్వడు కన్నడుతున్నవి, యిది ప్రారంభము. అంతర్జాతీయ రాజకీయాలలో యిది ముఖ్య పరిణామము. నెహ్రూ విధానంలో యిది “ప్రారంభం, వూగినలాటతో,” యింకా స్థిరమైన శాంతి విధానం కాకపోయినప్పటికీ “వెనుకడుగులతో పరిమిత”మైనప్పటికీ సామ్రాజ్యవాద యుద్ధ విధానానికి వ్యతిరేకమైనది. “యుద్ధకూటమిలోనుండి ఇండియాని బయటకి తీసుకొని వచ్చే ప్రతి అడుగు ఆహ్వానింప తగినది, ఆక్రమాన్ని పేగవంతం చేయుటకు మహోద్యమాన్ని చేబట్టాలి. ఈ వైఖరి గత మూడు సంవత్సరాలుగ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిజం నెహ్రూ వ్యతిరేక విధానాన్ని అనుసరించు వైఖరికి స్పష్టించెప్పుట అగుతుంది. విదేశాంగ విధానంలో సభ్యతకు మార్గ మేర్పడుతుంది. శాంతి విధానంలో నెహ్రూ స్నేహపాత్ర గుర్తించబడింది. దత్తు మరో ముఖ్యవిషయమై ప్రస్తావించాడు శాంతి పుణ్యమపాత్ర, శాంతి స్వాతంత్ర్యోద్యమాల మధ్యగల సంబంధము వివరించాడు. యుద్ధాలన్నీ సామ్రాజ్యవాద యుద్ధాలు కావున, శాంతిని కోరే యే వ్యక్తియైనా సామ్రాజ్యవాదం నుండి స్వాతంత్ర్యాన్ని, స్వేచ్ఛను కోరుతాడు అని తెలిపాడు. అంతే గాక భారతదేశానికి నూతన ఎత్తుగడల పంధాను, సాధారణ ప్రజాస్వామ్య కార్యక్రమం ఆధారంగా, అతివాద పార్టీల, తదితర సంస్థల ఐక్యసంఘటనను సూచించాడు. ఈ విస్తృత ఐక్యసంఘటనపై నుండి అభ్యుదయకర యితర పార్టీల ప్రతినిధుల, నాయకుల మధ్య వాగ్వివాదాలతో యేర్పడాలి. అది సమిష్టి అవరణ కార్యక్రమాన్ని శాంతి, స్వాతంత్ర్యం పునాదిగా అత్యధిక మెజారిటీ ద్ధతును, తనంతట తాను ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటు చేయగలందులకు రూపొందించాలి. అంతేగాక దత్తు నేటి భారతదేశ పరిస్థితులలో హింసాబల ప్రయోగ ఎత్తుగడలు అసంగతాలని దత్తు స్పష్టం చేసాడు సాయుధ పోరాటం అవసరం పరిస్థితులు పరివక్ష్యమైనపుడు వుంటుంది, కాని నేటి పరిస్థితులలో దానికి స్థానంలేదని దత్తు స్పష్టంచేసాడు దేవెన్, బాలకృష్ణలకు లండన్ లో యిచ్చిన ఇంటర్వ్యూలో దత్తు, నెహ్రూ ప్రభుత్వానికి నూతన నిర్వచనాన్ని, బడా బూర్జువావర్గ ప్రభుత్వమైనా, ఆ వర్గంతోని ఒక

భాగం పతేల్ నాయకత్వంలోనిది. సామ్రాజ్యవాదులవైపు మొగ్గుతుందని, మరో భాగం నెహ్రూ నాయకత్వంలో సామ్రాజ్యవాదులకు దూరంగా వుండదలచిందని పూర్వ అవగాహనను బలపరచారు. బడా బూర్జువా వర్గంలోని కొందరు భారతదేశము చైనాకు సరిహద్దులను కలిగివున్నందున, చైనాతో యుద్ధం వినాశకరమని, అంచేత సామ్రాజ్యవాదులకు అన్ని విషయాలలో అనుకూలమైన వైఖరిని విదేశాంగ విధానంలో అనుసరించుటకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నారు. అంచేత భారత ప్రభుత్వం పూగినలాడుతుంటుందని, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వైఖరిని పెంపొందించుటకు ప్రజోద్యమ వృత్తిని సాగించాలని దత్తు వివరించారు.

సంక్షిప్తంగా, యీ లేఖలద్వారా 1950 చివరలో దత్తు, “జనతా ప్రజాస్వామ్యం, నూతన ప్రజాస్వామ్యం” ప్రతిపాదించినా, సాయుధ విప్లవాన్ని తత్కాలానికి వ్యతిరేకించాడు. నాలుగువర్గాలు ఐక్యసంఘటనలో, అభ్యుదయ పార్టీలను పైనుండి ఐక్యంచేయుట ద్వారాగాని, క్రిందినుండి కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంగా ఐక్య సంఘటనను యేర్పరచుట ద్వారాకాని ఆచరణలో పెట్టాలన్నాడు.

నవంబరు 1950 పోలిట్ బ్యూరో చిత్తు రాజకీయ తీర్మానం :

నూతన పోలిట్ బ్యూరో నవంబరు 1950లో చిత్తు రాజకీయ విధానపు తీర్మానాన్ని పార్టీ కాంగ్రెసు పూర్వచర్చల నిమిత్తం విడుదలచేసింది. అందులోని ప్రధానాంశాలు ముఖ్యంగా వ్యూహం, ఎత్తుగడలకు సంబంధించిన అంశాలు చూద్దాము. పార్టీలో యేర్పడిన సంక్షోభం, పార్టీ విధానాలపై దేశ, విదేశీయ కమ్యూనిస్టు వర్గాల విమర్శనాంశాలను పరిగణలోనికి తీసుకొన్నట్లు కన్పించదు.

నేటి ఉత్పత్తి, సామాజిక సంబంధాలులోని వివిధవర్గాల ప్రయోజనాలు వారు జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో వహించుపాత్రను నిర్దేశించుతాయి.¹

1) కార్మికవర్గం సమాజ ఉత్పత్తిగల స్థానాన్నిబట్టి అత్యంత విప్లవకరశక్తి, సోషలిస్టు విప్లవంలో నిలకడ, నిర్మాణంగల శక్తివంతమైన పోరాటశక్తి వలన, అర్థవలన ప్రపంచంలో భారత కార్మికవర్గం సంఖ్యాబలం కలది. రాజకీయరంగంలో అనేక దశాబ్దాల క్రితమే ప్రవేశించి, స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో ముఖ్యపాత్ర వహించింది. రాజకీయ చైతన్యం కలది. గ్రామీణ సంబంధాలను యింకా బలంగా కలిగివున్నందున, సహజంగా రైతాంగమిత్రుడగుటచే న్యవసాయ విప్లవంలో నాయకత్వం వహిస్తుంది. వలస స్వాతంత్ర్య పోరాటాలలో న్యవసాయ విప్లవం ఇరుసులాంటిది. భారత కార్మికవర్గానికి ప్రజావిముక్తిలోనే తన విముక్తివుందని తెలుసు. ఆ కారణముగా, అగ్రగ్రామీణులమైన కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వంలో కార్మికవర్గం జాతి విముక్తి పోరాటంలో నాయకత్వ పాత్రకు తగిన సామర్థ్యం కలది.

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర. అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) వా VII

పే 1040-41. భారత జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం అనే చిత్తు తీర్మానంలో

5, 6, 7, 8 ప్రకరణములు మాత్రమే ప్రకటించబడినవి. పే 1040-87.

2) రైతాంగం పోరాట శక్తులలో అత్యధిక సంఖ్యాబలం కలది. గ్రామసీమలలో పూడ్లలు, అర్ధపూడ్లలు, సామ్రాజ్యవాద, గుత్తపెట్టుబడి వర్గాల, వ్యవసాయ ఆర్థిక సంబంధాల అత్యధిక దోపిడికి గురి అగుటచే వలసల వ్యవసాయ విప్లవంలో ఇరుసు లాంటివి, జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవ నేటిదశయైన వ్యవసాయ విప్లవంలో రైతాంగం ప్రధానశక్తి. ¹

వ్యవసాయంలో పూడ్లలు, అర్ధ పూడ్లలు ఆర్థిక సంబంధాలు పెట్టుబడిదారి విధానాభివృద్ధికి ఆటంకం. సామ్రాజ్యవాద పరిధిలో వ్యవసాయంలో పెట్టుబడిదారి సంబంధాలు యేర్పడి అభివృద్ధిచెందుతున్నవి. పెట్టుబడిదారి దోపిడితోపాటు, పూడ్లలు దోపిడి, రూప భేదాలతో కొనసాగుటవలన రైతాంగంపై మోయలేని బరువుపడింది. ఈ అవగాహనలేనందున “మితవాద అవకాశవాదం”, “అతివాద, వొంటెత్తువాదాలు పేరుపేరు కాలాలలో చోటుచేసుకొన్నవి. ఈ రెండు ధోరణులు పోటీ పడినాయి, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పెట్టుబడిదారి విధానం పెరుగుతున్నది. దున్నేవానికే భూమి అనే నినాదముతో పూడ్లలు వ్యతిరేక వ్యవసాయ విప్లవం తక్షణ కార్యక్రమముగా భారత ప్రజాస్వామ్య విప్లవ పోరాటము చేబట్టవలసి యున్నది.

రైతాంగం వాకే వర్గంగాలేదు. అభివృద్ధిక్రమంలో అంతరాలు పెరిగిన వర్గ విభజన జరుగుచున్నది. పేదరైతులు వ్యవసాయ కూలీలుగా మారుతున్నారు. ధనిక రైతులు మరింత ధనిక రైతులగుతున్నారు. రైతులలో వర్గ విభజన నిరంతరం జరిగేక్రమం, వీడరికం పెరిగే విధానము. వ్యవసాయ కూలీలుగా ఉత్పత్తి పరికరాలు లేవు కూలిచేసుకొని జీవించాలి గ్రామసీమలలో సంచత్వరంలో 100-150 రోజు లకుమించి పనిలేదు. నగరాలలో జరిగే పారిశ్రామికీకరణ, గ్రామాలలోని అదనపు శ్రామికశక్తిని పూర్తిగా వినియోగించుకొనలేక పోతున్నది. అంచేతనే నగరాలలో పనిలేని బడుగు వర్గాలు పెరిగిపోవుట సామాజిక జీవితంలో అనిశ్చిత పరిస్థితిని కలుగజేస్తున్నది. గ్రామాలలో వ్యవసాయ కూలీలు, కౌలుదారులు, పేదరైతులు, రైతాంగంలో వీరే అధిక సంఖ్యాకులు. పూడ్లలు, పెట్టుబడిదారి విధానాల పీడనలకు గురి అగుతున్నారు. వీరే జనతాప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో కార్మికవర్గానికి, దృఢమైన మిత్రులు, వ్యవసాయ విప్లవానికి రధసారధులు, అగ్రగాములు.

మధ్యతరగతి రైతులు మరో విప్లవవర్గం, కౌలుదారులుగ, రైతులుగ వడ్డీ వ్యాపారుల, పూడ్లలు దోపిడిలకు గురియగుచున్నారు. వీరు పైనవర్గానికి ఎగత్రాకే అవకాశాలు తక్కువ. జీవితం నానాటికి దుర్భరమై క్రమేణా పేదరైతులుగ వ్యవసాయ కూలీలుగా మారుతున్నారు. ఈ వర్గం యితరులను దోపిడి చేయదు, చేయలేదు. సామ్రాజ్యవాదం, పూడ్లలిజం, దేశీయ బడా బూట్టువా వర్గాలచే దోపిడి చేయబడుతున్నది. అందుచే సామ్రాజ్యవాద. పూడ్లలు వ్యతిరేక వ్యవసాయ విప్లవంలో దృఢమైన పాత్ర వహించగలదు. కార్మికవర్గానికి మిత్రులు, సోషలిస్ట్ విప్లవదళంలో కూడ మిత్రులుగ ఉంటారు.

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర. అధికార పత్రాలు సి.పి.హెచ్. వా VII

పే. 1041-45.

ధనిక రైతులుకూడ “భూస్వామ్య విధానరద్దు, దున్నేవానికి భూమి” అను నినాదంలో వారి కోర్కెలు యిమిడి వున్నందున, పూర్వ య్యతిరేక వ్యవసాయ విప్లవ దశలో కలిసివచ్చే అవకాశాలున్నవి. ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో వీరితో కార్మికవర్గం ఐక్య సంఘటన యేర్పాటు చేయునపుడు పరిగణించవలసిన అంశాలు: 1) ఈ వర్గం సహజంగానే పెట్టుబడిదారి వర్గంవైపు వుంటుంది. 2) ధనిక రైతు తాను వుత్పత్తిలో పాల్గొంటున్నా వేతన కూలీలను దోపిడి చేస్తూ వుంటాడు. 3) ధనిక రైతువర్గంలో కొందరు వడ్డీవ్యాపారం, కౌలుకిచ్చుట తదితర పూర్వ య్యతిరేక దోపిడిని కొనసాగిస్తూ వుంటారు. ఈ లక్షణాలు వారు పోరాటంలో పాల్గొనుటను లేక పాలకవర్గ విప్లవ ప్రతిఘాతక శక్తులతో బహిరంగంగా కలియుటనో లేక ఊగిన లాటనో, పోరాటంలోని ఆటుపోటులకు లొనగుతూ వుంటుంది. దున్నేవానికి భూమి పోరాటంలో ధనికరైతు కలిసివచ్చుట వాస్తవమైనా, వేతన కూలీలను వినియోగించుటవలన కూలీల వేతనాల పోరాటాలలో వ్యతిరేకవర్గంలో వుండుటను మరువరాదు. ఈ లక్షణాలతోపాటు, అతని పూర్వ య్యతిరేక దోపిడికి ప్రాధాన్యత విప్లవ పోరాటాల యెడల అతనివైఖరిని నిర్ణయిస్తుంది. విప్లవ రైతు వుద్యమంలో రైతుల కమిటీలు, భూముల కమిటీలు, గ్రామ కమిటీలలో యీ వర్గానికి నాయకత్వ అవకాశాన్నిచ్చుట ప్రమాదకరం. అట్టి కమిటీలలో కార్మిక, కర్షక వర్గాల ఆధిక్యత ప్రధానమైనది. కార్మికవర్గం, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, ధనిక రైతువర్గంతో సహకారాన్ని నెరపుతు, వారి పూగినలాటను విమర్శిస్తూ, బూర్జువా ప్రభావాన్నుండి దూరం చేయాలి.

మరో ముఖ్యవిషయం ఎంత చిన్నరైతు పూర్వ య్యతిరేక వర్గాలనుండివచ్చిన ధనిక రైతువర్గం కొంతవుంది. వారి ప్రధాన ఆదాయం కౌళునుండి, వడ్డీవ్యాపారం, ఇతర వ్యాపారాలనుండి వస్తుంది పూర్వ య్యతిరేక వర్గాలతో దగ్గరిసంబంధం కలిగివుంటుంది. వీరు మిత్ర వర్గంలోని వారుకారు. అయితే ప్రతి ధనికరైతు ఎంతో కొంత పూర్వ య్యతిరేక విధాన దోపిడి కొనసాగిస్తుంటాడనే విషయాన్ని మరువరాదు. ఏ రకపు దోపిడి ఆధిక్యతను కలిగివున్నదానిని బట్టి వర్గీకరణచేసి విప్లవ వ్యతిరేకకూడా, అనుకులుడా అని నిర్ణయించవలసి వుంటుంది. ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో ప్రభుత్వ పూర్వ య్యతిరేక హింసా కాండ, దౌర్జన్యాలకు నాయకత్వం వహిస్తున్నాడా, లేదా అనేది భూములను స్వాధీనం చేసుకొని పంచుటలో గమనించి, పరిగణలోనికి తీసుకొనవలసి వుంటుంది.

3) పెట్టిబూర్జువాల పాత్ర ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో అత్యంత ప్రాధాన్యత వహించుతుంది. చేతివృత్తులవారు, చిన్న ఉత్పత్తిదారులు, విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు తక్కువ జీతపు ఉద్యోగులు, మేధావులు, స్వేచ్ఛావృత్తులవారు, నగర పేద, బడుగు వర్గాలవారు వీరిలో వున్నారు. ధరలు, అద్దెల పెరుగుదల, నిరుద్యోగము, తక్కువ జీతాలు, విద్యాసౌకర్యాలు లేకపోవుట ఈ వర్గాలలో ప్రభుత్వం యెడల తీవ్ర అసంతృప్తికి కారణములగుతున్నవి. అందువలన కార్మికవర్గానికి, పెట్టి బూర్జువావర్గం నమ్మకమైన మిత్రవర్గం. గతంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలలో ఈ వర్గం అత్యంత సాహసంతో పాల్గొనుట చూచాము. కార్మికవర్గ నాయకత్వంలోని పోరాటాలలోనే యీ వర్గం తమ విముక్తిని పొందకలుగుతుంది.

4) మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గం యెడల అవలంబించవలసిన వైఖరి అతి ముఖ్యమైనది, సామ్రాజ్యవాదంతో, బడా బూర్జువా వర్గంతో ఎట్టి సంబంధాలులేనిది, వున్నా నామమాత్రం కలది ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా వారితో ముతాకట్టునిది. ప్రధానంగా చిన్న, మధ్యతరగతి పరిశ్రమలు, వ్యాపారాలు కలిగి తన ప్రధాన రాబడి ఈ పరిశ్రమలనుండేగాని, పూర్వము భూములనుండిగాని, సామ్రాజ్యవాదుల కంపెనీల నుండి రాబాటుగా కాని పొందనట్టిదే మధ్య తరగతి బూర్జువావర్గం. సామ్రాజ్యవాద వర్గాల, గుత్త పెట్టుబడిదారి వర్గాల మధ్య నలుగుతు వుంటుంది. వలస ఆర్థిక విధానంలో మధ్యతరగతి బూర్జువా వర్గం కార్మికవర్గ మిత్రులై విప్లవకరపాత్ర వహించు తుంది. తీవ్రతరమయ్యే ఆర్థిక సంక్షోభంలో ప్రభుత్వంపై బూర్జువావర్గపు ఆశలు అడి యాసలై, అసంతృప్తితో గుత్త పెట్టుబడిదారి వర్గాల దాడికి తట్టుకొనజాలక ప్రజా స్వామ్య విప్లవ వర్గాల మిత్రవర్గమయ్యే అవకాశంవుంది కాన కార్మికవర్గం, కమ్యూ నిస్టుపార్టీ సామ్రాజ్యవాద, గుత్త పెట్టుబడిదారి వర్గాల వ్యతిరేక పోరాటంలో యీ వర్గపు ప్రయోజనాలను కాపాడుటకై పోరాడుతు, తద్వారా వారిని తమ మిత్రవర్గంగా రూపొందించుకొను అవకాశముంది. కాన అట్టి అవకాశాన్ని జారవిడవరాదు ¹. వ్యవసాయ విప్లవ విజయంతో ముడిసరుకులు మరింత స్వేచ్ఛగా లభించి ఈ వర్గ పరిశ్రమలు అభివృద్ధికి అవకాశాలు పెరుగును కాన మధ్య తరగతి బూర్జువావర్గం తన సహకారాన్ని అందించుతుంది. దేశీయ పరిశ్రమలకు మార్కెట్టుగూడ అభివృద్ధి చెందుతుంది. అంచేతనే యీ వర్గం భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రోద్యమాన్ని చిరుజాతులకు స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని బలపరస్తూ, విదేశీ సామ్రాజ్యవాద, దేశీయ గుత్త పెట్టు బడిదారులకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాస్వామ్య విప్లవాలను బలపరచే అవకాశముంది.

గుత్తేతర బూర్జువావర్గ మంతటిని మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గ గా నిర్వచించే తప్పిదము చేస్తున్నాము. మనదేశంలో పూర్వము, భూస్వామ్యవర్గాలు పాతికామిక, వ్యాణిజ్య రంగాలలోచేరి మధ్యరకపు, చిన్న తరహా పరిశ్రమలను, దాన్యపుమిల్లు లను, నూనె మిల్లులను; పొండ్లీలు, పర్కషాపులు నడుపు ప్రత్యేక సంస్థితిని పరిగ ణించాలి. వారి పూర్వము దోపిడికి సహాయకారిగా నిర్మించిన పరిశ్రమలు వారి ఆదాయము ప్రధానంగా భూములనుండి వస్తుంది చిన్న పరిశ్రమలనుండి వచ్చే ఆదాయం స్వల్పమైనపుడు ప్రధానంగా భూస్వామ్య బూర్జువావర్గంగానే వర్గీకరించాలి. ఆర్థిక సంక్షోభం కారణంగా వీరూ అసంతృప్తిని వెల్లడించినా. వీరిని వ్యవసాయ విప్లవ వ్యతిరేకులుగానే పరిగణించాలి. ఆ కారణంగా వారెట్టి విప్లవ పాత్రను వహించజాలరు, ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో మిత్రులు కాజాలరు.

అదేవిధంగా వివిధ రాష్ట్రాలలో గుత్త పెట్టుబడిదారివర్గం నిర్వచనంలోనికిరాని పెట్టుబడిదారి వర్గాలు కొన్ని ప్రధానంగా పరిశ్రమలనుండే వారి ఆదాయాన్ని పొందే వర్గాలు కొన్ని రాష్ట్రాలలో పాలక వర్గాలుగ వున్నవి. కొన్ని భూస్వామ్య బూర్జువా

వర్గాలతో కలసి పాలకవర్గాల ముఠాలుగ వున్నవి. ఈ రెండూ విప్లవ వ్యతిరేక వర్గాలుగ వుంటవి.

వ్యవసాయ విప్లవం వృద్ధులమై వారి అధికారాలను ప్రశ్నించే స్థితికి రాని ప్రాంతాలలో, జాతుల స్వయం నిర్ణయ సూత్ర ఉద్యమాలపై వారి నాయకత్వం ప్రశ్నించేస్థితికి కార్మికవర్గం రానవుడు, వారు నేటి పాలకవర్గ ముఠాలకు కొంత ఆసంతృప్తిని, వ్యతిరేకతను ప్రదర్శించవచ్చు. ఈ గుత్తేతర బూర్జువావర్గాల వ్యతిరేకత విప్లవ వ్యతిరేకతకాదు. సంస్కరణవాద రాజీవాద, పూగిసలాడు, భాషా రాష్ట్రాల కోర్కెగాని, స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని కోరేది, పోరాటోద్యమ వ్యతిరేకతకాదు. సంస్థానాలను భారత యూనియన్ లో చేర్చే ప్రయత్నమేగాని, సంస్థానాలను విచ్ఛిన్నంచేసి, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలను ఏర్పాటు చేయటను వ్యతిరేకించే పక్షేల్ వైఖరి యిందుకు తార్కాణము. జాతుల స్వయం నిర్ణయాధికారానికై కార్మికవర్గం కమ్యూనిస్టు పార్టీయే, అట్టిపోరాటానికై నాయకత్వం వహించవలసి వుంటుంది.¹

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన

కమ్యూనిస్టుపార్టీ పొలిట్ బ్యూరో నవంబరు 1950లో, పార్టీ కాంగ్రెసులో చర్చల నిమిత్తం ఏర్పాదబడిన చిత్తు తీర్మానంతో జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన సమన్వయను విశ్లేషణించి, సమగ్రద్రుక్పదాన్ని వివరించింది. వ్యూహ ప్రాముఖ్యత రీత్యా వివరంగా తెలుసుకొందాము,

1. జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన సామ్రాజ్యవాద, వ్యూహాలు వ్యతిరేక అన్ని శక్తుల ఐక్యపోరాటసంఘటన, అంటే కార్మిక, కర్షక పెట్టి బూర్జువాల మధ్య తరగతి బూర్జువాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించే పార్టీల పక్షం, ముఠాల, గ్రూపుల వ్యక్తుల కనీస కార్యక్రమ ప్రాతిపదికపై ఏర్పడిన సంఘటన కార్మిక, కర్షక కూటమిపై ఆధారపడిన కార్మికవర్గం, దాని పార్టీయైన కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వంలోనిది. సంఘటన స్వభావాన్ని, పరిమితిని, దాని చారిత్రకపాత్రను పార్టీ అర్థంచేసుకొని మార్గదర్శకత్వం వహించాలి. అంతర్జాతీయ అనుభవాలను అధ్యయనంచేసి, గుణపాఠాలు నేర్చుకొనాలి దశకు వర్తించే వ్యూహం, ఎత్తుగడలు ఆచరణలో పరిణతి పొందిన జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనను యేర్పరచాలి.

పార్టీ వైశవదశలో వుంటే, సెక్షేయనిజంతో సంస్కరణవాద నాయకత్వంలో వున్న శ్రేణు యూనియనులలో పనిచేయ నిరాకరించి, ప్రత్యేకంగా స్వతంత్ర "రెడ్ ఫ్రెండ్ యూనియన్" యేర్పరచింది. విస్తృత కార్మికవర్గ ఐక్యతను ఐక్య శ్రేణు యూనియన్ ఉద్యమాన్ని నిర్మించుటలో విఫలమైంది. జాతీయ ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణ వైఫల్యం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాన్ని బలహీన పరచింది. భారత బడా బూర్జువా వర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహించే కాంగ్రెసు నాయ

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర (ఆంగ్లంలో) అధికారపత్రాలు వా VII

కత్వపు సామ్రాజ్యవ్యతిరేక ప్రభావ సంస్కరణవాదాన్ని గుర్తించ నిరాకరించింది. అనేక సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకశక్తులన్నిటితో కలసి అసంఘటనలో చేరి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రదర్శనలు, ఆందోళనలు, పోరాటాలలో పాల్గొనుటలో విఫలమైంది.

అవి బూర్జువా నాయకత్వంలో సంస్కరణవాద నమూనా పోరాటాలైనా పాల్గొని, ప్రజాబలాలన్ని పెంపొందించుకొనజాలకపోయింది. పార్టీలో నాటి సైద్ధాంతిక, రాజకీయ నిర్మాణ భేదాభిప్రాయాలు, కార్మికవర్గంలో, పార్టీలో ఐక్యతను పోగొట్టాయి ఈ అనైక్యత ఆనాటి పోరాటాలలో ప్రతిబింబించింది. విప్లవ అనైక్యత సంఘటన నిర్మాణాన్ని దెబ్బతీసి, పోరాటాన్ని తీవ్రంగా బలహీనపరచింది. తైశవదశ అనుభవాలనుండి నేర్చుకొనవలసిన గుణపాఠమిది.

ముఖ్యంగా 1935-48 కాలంలో సెక్టేరియనిజం మితవాదాలనుండి బయట పడ్డామని తలచే దినాలలో క్రమేణా సంస్కరణవాద పొరపాట్లలోనికి జారిపోయినాము ఐక్య సంఘటనా దృక్పథం పూర్తిగా తీవ్రవాద వక్రీకరణకు గురియైంది. జాతీయ బడాబూర్జువా శక్తులకు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపాత్రను ఆపాదించి, పోరాటంలో సహచరులు లేక మిత్రులుగ నెంచుట ఆకాలంలో ప్రధానమైన పొరపాటు. మౌలికమైన యీ తప్పిదము అనేక యితర తప్పులకు దారితీసి, ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణంలో కార్మికోద్యమ నిర్మాణంలో, జాతీయ విముక్తి వ్యధ్యమంలో కార్మిక వర్గ నాయకత్వాన్ని నిర్మించుటలో వైఫల్యానికి కారణమైంది. బలమైన పార్టీని నిర్మించుటలో అపజయం కలిగింది.

పార్టీ నాయకత్వం కాంగ్రెసు నాయకత్వంలోని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజాసంస్థలలో పనిచేయవలసిన అవసరాన్ని సరిగానే గుర్తించి, నొక్కి చెప్పుతూ స్వతంత్రవర్గ ప్రజా సంఘాల నిర్మాణావసరాన్ని తక్కువగా అంచనావేసి అనేక ప్రాంతాలలో వాస్తవంగా కాంగ్రెసు సంస్థానిర్మాణం ప్రధాన కార్యక్రమంగాచేబట్టింది.

రెండవ అంశం, పార్టీ గత సెక్టేరియన్ కాలంలో విదేశీయ పాలనకు బడాబూర్జువావర్గపు జాతీయ సంస్కరణవాద వ్యతిరేకతను వుపయోగించుకొనుటను నిరాకరించింది. తదనంతరం బడాబూర్జువా వర్గపు వ్యతిరేకతను వుపయోగించుట అనే పేరుతో మితవాద సంస్కరణ వాదంలో మునిగిపోవుట ప్రపంచపెట్టుబడి దారి వర్గ సంక్షోభ ఫలితంగా పాశిజపు పురోగమనం, కార్మికవర్గపు విప్లవ పోరాటాలకు అత్యధిక అవకాశాలు కలిగినపుడు సంస్కరణవాద గాంధీ సిద్ధాంతాలను వాటి ప్రవక్తలను విమర్శించి బహిరంగపరుచుటలో విఫలమయ్యాము. ప్రజలనుండి వారి విధానాలను పేరుపరచకపోగా, గాంధీ నెహ్రూ నాయకత్వాన్ని ఆకాశానికెత్తి పొగడ్తలతో బ్రతులు కల్పించాము,

మూడవ అంశం, కాంగ్రెసు నాయకత్వంలో పెరుగుతున్న సామ్రాజ్యవాదానికి లొంగుబాటుతనాన్ని పార్టీ నాయకత్వం గమనించలేకపోయింది, ముఖ్యంగా యుద్ధకాలంలో మరింత ప్రస్ఫుటమైనదానిని యుద్ధానంతరకాలంలో స్పష్టమైనదానిని

గుర్తింపక, జాతి విద్రోహ సహకార రాజీ ప్రభుత్వాన్ని "నెహ్రూ" ప్రభుత్వాన్ని బలపరచండి" అనే నినాదానికి వెళ్ళాం. అవిధంగా జాతీయ బడా బూర్జువా వర్గం నుండి పూర్తిగా విడిపోయి, రాజీలేని వ్యతిరేక పోరాట పాత్రను చేపట్టవలసిన చారిత్రక సమయాన కార్మిక వర్గం దానితో ఐక్య సంఘటనా విధానాన్ని చేబట్టింది, ఫలితంగా సామ్రాజ్యవాదానికి జాతీయ అభ్యుదయ నిరోధక శక్తులకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాస్వామ్య ఐక్య పోరాట సంఘటనను నిర్మించే ప్రాథమిక కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించుటలో పూర్తిగా పాణ్ధీ విఫలమైంది. దేశీయ బడా బూర్జువా వర్గపు తోకగా పాణ్ధీ రూపొందింది.

"జాతీయైక్యత" అనే పేరుతో పాగిన మితవాద సంస్కరణవాదం కార్మిక, కర్షక ప్రజావృద్ధులకు స్వతంత్ర నిర్మాణాన్ని అడ్డుకొనుటయేగాక, కార్మిక కర్షక పోరాటాలకు పోరాట రూపాల పరిమితిని కుదించింది "నిర్బంధకాండను హింసను ఆహ్వానించుట" "విచ్చిన్నతా ప్రమాదం" "ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణం" అనే పేరుతో మిలిటెంటు ఉన్నత పోరాట రూపాలను నిరుత్సాహపరుచుట జరిగింది. ఇట్టి సంఘటనలు అనేకం ఆకాలపు చివరిదినాలలో జరిగాయి, దేశీయ బడా బూర్జువా వర్గ చిత్త, ప్రవృత్తులకు, ఎత్తుగడలకు అనుకూలంగా కార్మికవర్గపు తెరచాపనెత్తుట, పోరాట రూపాలకు కచ్చితమైన "శాంతి-సాధారణ" మార్గాలలో కొనసాగుట, ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణాన్ని యేవిధంగానూ ముందుకు తీసుకొని పోక, బూర్జువా పోరాట రూపాల బ్రతులనుండి విముక్తులగుటకు సహాయపడి వున్నత విప్లవ పోరాట రూపాలను చేబట్టినట్లు చేయజాలక పోయింది.

పాణ్ధీ 2 వ కాంగ్రెసుతో ప్రారంభమైన సంవత్సరాలలో శిలా సదృశ్య ఐక్య సంఘటనా దృక్పథం చూచాము. మితవాద అవకాశవాద పోరాటంతో ప్రారంభమైన ఐక్య సంఘటనా దృక్పథం మరోసారి యీ సమస్యపై నగ్న నెట్టే రియలిజంగా పరిణామమైంది. రాజీ బూర్జువాలతో సడలని పోరాటాన్ని పరిగానే కొనసాగించినా, ప్రజలలోని ప్రజాస్వామ్యవాదులను మిత్రులైన మధ్యతరగతి బూర్జువా వర్గాలను, ధనిక రైతులను శతృవర్గంలోనికి నెట్టివేసి, అత్యవసరము సుసాధ్యము అయిన సామ్రాజ్యవాద బూర్జువా, వ్యూధలు వ్యతిరేక విస్తృత ఐక్య సంఘటన నిర్మాణ అవసరాలను అవకాశాలను విచ్చిన్నం చేశాము.

పాణ్ధీనాయకత్వం, బడా బూర్జువా నాయకత్వం, సోషలిస్టులు, తదితరులు కార్మికవర్గ ఐక్యతను, నిర్మాణాయుతమైన కార్మికోద్యమ విప్లవపోరాటాలను విచ్చిన్నం చేయు ప్రయత్నాలను ఎదురించి, వారి కుతంత్రాలను వమ్ముచేయుటలో విఫలమైంది. అభివృద్ధి నిరోధకుల యీ విచ్చిన్నతను పోరాడుటలోనేగాక, ప్రజా సంఘాల కోర్కెలను రూపొందించుట, నిర్మాణాలలో వొంటెత్తు పోకడలను తప్పని సరియైనవిగాజేసి, ఉగ్రగామిదళాలను పోరాటాలలోనికి పంపి, కార్మికవర్గ ఐక్యతను సాదించుటలో విఫలతచెంది శతృవర్గాలకు బలాన్ని చేకూర్చింది.

ప్రభుత్వ హింసా దమన కాండలను పరిగణించక నగరాలలో తిరుగుబాటు స్వభావాన్ని కలిగిన పోరాట రూపాల ఫలితంగా దైనందిన కోర్కెల పోరాటాలలో కార్మిక వర్గ ఐక్యతను నిర్మించుటలో పార్టీ విఫలమైంది. ప్రజాస్వామ్య ప్రజల, బడుగువర్గాల విస్తృత ఐక్యపోరాటా నిర్మాణం చెప్పనక్కరలేదు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వొంటెత్తు సెక్టేరియన్ ఎత్తుగడల నవలంబించి రైతు వుద్యమాన్ని విచ్ఛిన్నము చేయుటయేగాక పోలీసు వైన్యంపై పోరాటాలలో నేరుగా ఎదుర్కొను పోరాట రూపాలను పార్టీనాయకత్వం చేబట్టింది, ఫలితం సత్తు వర్గాలది పైవేయియై విపరీత నష్టాలకు గురైంది గెరిల్లా వద్దతులను ప్రధానంగా చేట్టుటపోయి నేరుగా ఎదుర్కొనే దుస్సాహసీక పోరాట రూపాలను చేబట్టి నష్ట పోవుటయేగాక, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో బడుగువర్గాల ఐక్యపరుచుటలో విఫలమై పోరాట ప్రజల అగ్రగామి దళాలను మొహరించి నష్టపోవుటయేగాక ప్రజల పోరాట ఐక్యత కోల్పోవుట జరిగింది

2) సంవత్సరం '950 పొలిట్ బ్యూరో శాస్త్రీయ జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన, అనుభవాలు, గుణపాఠాలనుండి యేర్పడిన అవగాహనను తెలుసుకొందాము. జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన పార్టీ దృక్పథంలో కార్మిక, కర్షక, పెటీబూర్జువా, మధ్యతరగతి బూర్జువాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించే పార్టీలు, గ్రూపులు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ కనీస కార్యక్రమంపై ఆధారపడి పోరాడనిద్యమయ్యే అన్ని వర్గాల ఐక్యసంఘటన: కనీస కార్యక్రమము జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవ తక్షణ కార్యక్రమముగా వుంటుంది. ఈ కనీస కార్యక్రమము సంఘటనలోని అన్ని పార్టీలు, గ్రూపులు ఆమోదించుటకై పోరాటాన్ని సాగించుతుంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ గరిష్ట కార్యక్రమమైన సోషలిజాన్ని ఆమోదించాలని వొత్తిడిచేయరాదు. మార్క్సిజం, లెనినిజం సిద్ధాంతపునాదిపై, కేంద్రీకృత ప్రజాస్వామ్య క్రమశిక్షణ గలది. కనిష్ట గణ్య కార్యక్రమాలను ఆమోదించి, ఆచరణ ప్రాధాన్యంగల పార్టీ మాత్రమే వాస్తవానికి శిలానదృశ్య, గుత్తాధిపత్యం గల పార్టీగ నెంచవచ్చును. సామ్రాజ్యవాద, వ్యూహాలు వ్యతిరేక అనేక వర్గాల, పార్టీల ఐక్య సంఘటనను శిలానదృశ్యమైనదిగా చెప్పుట అసంగతము. ఐక్య సంఘటనకు అట్టే లక్షణాలను ఆపాదించుట పార్టీని క్రమేణా రద్దు చేయుట, సంఘటనలో సంఘీనం చేయుట అగుతుంది. అట్టి ఆచరణ పార్టీ స్వతంత్ర పాత్రను యుగోస్లోవిలోవలె త్యాగంచేయుట లేక సంఘటనను శిలానదృశ్యంచేయుట దానిని విచ్ఛిన్నము చేయుటకు దారితీస్తుంది.

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన అంటే పార్టీ దృక్పథంలో సాయుధపోరాట ఐక్యసంఘటన, పాలకపక్షాలైన సామ్రాజ్యవాదం, దాని ఉపగ్రహ శక్తులను ఓడించి అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకొని జనతా ప్రజాస్వామ్యాన్ని నెలకొల్పుట, అది సాయుధపోరాట ఐక్య సంఘటన ద్వారానే సాధ్యమగుతుంది.

అట్టి సాయుధపోరాట ఐక్య సంఘటన వొకేసారి రూపొంది, విస్తరించదు. ఆచరణలో ఐక్యతకై జరిపే పోరాటాలక్రమంలో వివిధ వర్గాల ఆమోదంపొందిన కోర్కెలతో సంయుక్త ప్రదర్శనలు, పోరాటాలతో ప్రారంభించి, శాంతి, భూమి,

రాజై స్వాతంత్ర్యంలకై ఆత్మన్నత పోరాట రూపాలను దీర్ఘకాల పోరాట ప్రాతిపదికపై చేబట్టుటద్వారా అట్టి ఐక్య సంఘటన అభివృద్ధి చెందుతుంది.

ఐక్య సంఘటనను నిర్మించుటకు అత్యంత ఫలప్రదమైన మార్గం క్రిందినుండి నిర్మించుట. వివిధ పార్టీల, సంస్థల, నాయకులు, వ్యక్తులు వాదంబడికలు చేసుకొనుట నిషిద్ధముకాదు. క్రిందినుండి యేర్పడే ఐక్యతను, అట్టి వాదంబడికలు సుగమం చేస్తాయి. దీనిని సాధించుటకు పార్టీ క్రమబద్ధంగా, నిరవధికంగా వివిధ పార్టీలను, గ్రూపులను, వ్యక్తులను కలుసుకొని వాపిక. వారుతో వివిధ దృక్పథాలవారితో చర్చించుతు, ఆచరణ వాప్సందాన్ని అందరి ఆమోదంతో రూపొందించవలసి వుంటుంది. ఈ ప్రయత్నాల కాలంలోనే విచ్చిన్న శక్తులను బహిరంగ విమర్శన చేస్తూ, బూర్జువా జాతీయ భావ ప్రభావాన్ని తొలగించుటకు ఎడతెగని పోరాటం సాగించాలి.

కార్మికవర్గం, కమ్యూనిస్టుపార్టీ సంఘటనలోని అన్నివర్గాల, గ్రూపులన్యాయ బద్ధమూ, ప్రజాస్వామ్యమూ అయిన కోర్కెలకై వాకవైపు పోరాడుతు, సంఘటన లోని యేవొక్కరుగాని, పార్టీ గాని, పెక్కురు, పెక్కుపార్టీలుగాని, ప్రతినిధులు గాని సంకుచిత, పాక్షిక, అప్రజాస్వామ్య కోర్కెలు, ప్రజలకు, కార్మికులకు వ్యతిరేకంగా వెలిబుచ్చిన సంకోచించక నిర్భయంగా, వూగినలాట బ్రమలను విడనాడి, సహృదయంతో వివరణాత్మకంగా వాప్పించని విధంగా, గట్టిగా విమర్శించి ప్రతిఘటా పోరాటాన్ని సిద్ధాంతరంగంలో సాగించినపుడే జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన రూపొందగలదు. “ఐక్యత-పోరాటం” రెండూ లోపల, బయట కొనసాగించుతూ సంక్లిష్ట, కఠినమార్గంలో పయనించవలసి వుంటుంది. ఎట్టి పోరాటంలేకుండా ఐక్యత దృఢతరంకాదు.

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన విజయవంతంగా నిర్మించబడుటకు ప్రజా సమీకరణకు, కార్యాచరణకు కార్మికవర్గ పార్టీ యొక్క స్వతంత్రపాత్ర తప్పనిసరి. పార్టీ కార్మికవర్గ స్వతంత్ర సమీకరణశక్తిపై ఆధారపడి అన్నివర్గాల ప్రజాస్వామ్య శక్తుల పోరాట ఐక్యత నిర్మించబడుతుంది. ఈ వాస్తవాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని, ఎటువైదొలగకుండా అచరణ వుండాలి. దీనికి అనుగుణంగానే ఐక్య సంఘటనలో చేరుటకు తమ పార్టీలను రద్దుచేసుకొనాలనే షరతునువిధించదు. పైగా యే వర్గమైనా పార్టీయైనా అట్టి షరతులను విధించ ప్రయత్నించితే, ఆ విచ్చిన్నకర చర్యను ఎదుర్కొని పోరాడుట సంఘటన కర్తవ్యం.

పార్టీ అన్ని ప్రజాస్వామ్య వామపక్షాల, గ్రూపుల వారి ప్రజాసంఘాలతో ఐక్య కార్యాచరణకు సిద్ధంగావుంది. జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనలో చేరమని ఆహ్వానించుచున్నది. ఏపార్టీ, గ్రూపు లేక వ్యక్తియైనా ఐక్య కార్యాచరణను, ఐక్య సంఘటన నిర్మాణాన్ని విచ్చినం లేక విద్రోహం చేయప్రయత్నించినా, విమర్శించే హక్కును విడనాడజాలదు. ఇతరుల అట్టి హక్కును గుర్తిస్తుంది. వాస్తవతను గుర్తిస్తూ అన్ని వామపక్ష పార్టీలతో సహకార, ఐక్యతలనునెలకొల్పుతూ, ఆ పార్టీ

లను ప్రోత్సహిస్తుంది కాని ఆ పార్టీలను నిర్మించదు. అదేకాలంలో పార్టీ స్వతంత్రంగా ప్రజాస్వామ్య మార్గాలలో నేరుగా కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో ఐక్యతా నిర్మాణానికై పోరాడుతుంది.

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనా యేర్పాటు, సాయుధ పోరాటంలో తన ప్రచార, సాయుధగెరిల్లా పోరాటం, ప్రస్తుత జాతీయ విముక్తి వుద్యమంలో ప్రధాన పోరాట రూపంగా అవరించే హక్కును వుంచుకొంటుంది, ఈ పోరాట రూపాన్ని ఆమోదించిన వర్గాలు, పార్టీలపై తాను చేబట్టిన పోరాటరూపాన్ని రుద్దే ప్రయత్నం చేయదు. అదే విధంగా సంస్కరణవాద పార్టీలు, వాటి పోరాట రూపాలను అవి ఎంత సమర్థవంతమైనా తనపైరుద్దే ప్రయత్నాన్ని తిరస్కరిస్తుంది.

సాయుధ పోరాట సమర్థతను ప్రదర్శించి పార్టీ జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనలోని పార్టీలు, వర్గాలు, గ్రూపులు తమంతటామే అంగీకరించునటుల, తమ స్వతంత్ర కార్యాచరణద్వారా సాధ్యమైన ప్రాంతాలలో సాధ్యమైనపుడు ప్రజాసమీకరణ గావించి, వారి విశ్వాసాన్ని పొందుతుంది సాయుధ ప్రతిఘటన స్థానికంగా, ప్రాంతీయంగా అభివృద్ధి చెందునపుడు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పార్టీల గ్రూపుల సహకారపైత్ర, జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనగా, స్థానికంగా, ప్రాంతీయంగా క్రమేణా రూపొందగలదనే అవగాహన పార్టీకివుంది. అదే క్రమాభివృద్ధిలో విస్తరించి, పిస్త్యుత లక్షణాలను సంతరించుకొంటుంది.

పార్టీ, ఐక్య కార్యాచరణకుగాని, ఐక్య సంఘటనకుగాని ఒక ప్రత్యేక పోరాట రూపాన్ని ఆమోదించాలనే షరతు విధించదు, యితర పార్టీలు ఐక్య సంఘటనలో సాయుధపోరాటాన్ని నిషేధించాలనే షరతును ఆమోదించదు. ముందే వివరించిన విధంగాయే యే పోరాటరూపాలు, ఎక్కడెక్కడ చేబట్టవలసి వుంటుందో అట్టి పోరాట రూపాలను, ప్రధాన పోరాటరూపానికి, వుప పోరాట రూపాలుగా స్వీకరిస్తుంది. ఆ విధంగా పార్టీ అన్ని చట్టబద్ధ, అర్థ చట్టబద్ధ పోరాట రూపాలను చేబట్టుటయేగాక, యితర పార్టీలు చేబట్టిన పోరాట రూపాలు సమర్థవంతమైనవి కావని నమ్మినా, వారికి పూర్తి సహకారాన్ని యిస్తుంది. ఆ పోరాటంలో పాల్గొంటూ ఆ పోరాటంతోని ప్రజలకు ఆ పోరాటంపై పార్టీ తన విమర్శనను ఓర్పుతో వివరిస్తుంది. ఆ విధంగా వివిధ సమస్యలపై పార్టీ చేబట్టే పోరాటరూపాలు పట్టునిడుపులతో వాస్తవంగా నిజమైన విప్లవ సాయుధపోరాట ఐక్య సంఘటన ఏర్పడి విస్తరించే విధంగా, ఆచరణ సాగిస్తుంది. ¹

3) ఐక్య సంఘటనా కార్యక్రమం, దాని నిర్మాణం, ఐక్య కార్యాచరణలో ప్రధానపాత్ర వహించుతుంది. సంఘటనలోవుండే, పోరాడే వర్గాలను మిత్రులను ఆ ప్రాతిపదికలతోనే నిర్ణయించబడతారు. ప్రజాస్వామ్య పార్టీల, వర్గాల, గ్రూపుల వర్గ సంఘటన, సామ్రాజ్యవాద, దేశీయగుత్త పెట్టుబడిదారి, పూర్వీకులు, భూస్వామ్య వర్గాల

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర. (1977) అధికార పత్రాలు (ఆంగ్లంలో) పి. పి.

కూటమికి వ్యతిరేకంగా సమాయత్తమై, అభివృద్ధి నిరోధక పాలకవర్గాలను త్రోసి బుచ్చి, జనతా ప్రజాస్వామ్యాన్ని నెలకొల్పుతుంది. అట్టి సమీకరణ, సంఘటనలకై ఆచరణ ప్రాథమిక కార్యక్రమము పొలిట్ బ్యూరో యిచ్చింది

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమనగా, బ్రిటిష్ కామన్ వెల్త్ నుండి, ఆంగ్లో-ఆమెరికన్ యుద్ధకూటమినుండి విడిపోయి, నిజమైన ప్రజాస్వామ్య దేశాలతో ముఖ్యంగా సోవియట్ యూనియన్, చైనా ప్రజా రిపబ్లిక్ లతో ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక సంబంధాలను కలిగియుండుట. అభివృద్ధి నిరోధక పాలక ముఠాచేసిన చట్టాలను, జానిన రాజ్యాంగాన్ని రద్దుచేసి, వయోజనవాదు హక్కుతో ఎన్నికైన రాజ్యాంగ పరిషత్తుచే రచింపబడిన జనతా ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాంగం, పూర్తి స్వాతంత్ర్యాన్ని, ప్రజాస్వామ్యాన్ని, పౌరహక్కులను, జాతి, కులముత, లింగ భేదంలేకుండా హామి యిస్తుంది. సామ్రాజ్యవ్యతిరేక అన్ని కార్మిక, కర్షక, పెట్టిబూర్జువా మధ్యతరగతి వర్గాల ప్రతినిధులతో జనతా ప్రజాస్వామ్య రిపబ్లిక్ ల యూనియన్ యేర్పరచుట అనగా సంస్థానాలను రద్దుచేసి, భారత ఉపఖండంలోని వివిధజాతుల, వుపజాతుల నివాసప్రాంతాలకు స్వయంనిర్ణయ హక్కు ప్రాతిపదికగా, ఐక్య భారతాన్ని ఏర్పాటు చేయుట. భూస్వామ్య విధానాన్ని నష్టపరిహారంలేకుండా రద్దుచేసి, దున్నేవానికే భూమిని పంచుట. విదేశీ పెట్టుబడిని స్వాధీనం చేసుకొని, అన్ని కీలకవ్యవసాయ జాతీయం చేయుట. కార్మికులకు జీవనవేతనం, వుద్యోగహామి, పృథ్వావ్య ఫెన్షన్ కార్మికులకు యేర్పరచుట. రోజుకు 7 గంటలపని నిర్ణయించాలి. మైనారిటీ జాతుల, మతస్తుల ఆటవిక జాతుల, యితర మైనారిటీల హక్కుల రక్షణ, ప్రజల ప్రజాస్వామ్య రక్షణకు, విప్లవ విజయానికై ప్రజావిముక్తి పైన్యాన్ని నిర్మించుట, ప్రజలు ఆయుధాలు ధరించే హక్కునిచ్చుట ఆదర్శం, ఆచరణకావాలి. నేటి పాలకవర్గకూటమి పరిపాలన సాగించుచున్నంతవరకు పై కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచుట అసాధ్యం. ఆ కూటమిని వోడించుటకై సామ్రాజ్యవాద శక్తులన్నిటి పోరాట ఐక్య సంఘటనను యేర్పరచి, కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో సాయుధపోరాటాన్ని సాగించవలసివుంటుంది, ఈ ప్రాథమిక సత్యాన్ని అవగాహన చేసుకోనిచో తక్షణ ప్రజా సమన్వయను, సంయుక్త సంఘటన కార్యక్రమాన్ని సాధింపజాలము.

4) ఐక్య సంఘటన, పార్టీ, సాయుధపోరాటం పరస్పర సంబంధాలపై పొలిట్ బ్యూరో దృక్పథం తెలుసుకొందాము.

జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో ఐక్యసంఘటన (వ్యూహం) సాయుధ పోరాటం (ప్రధాన ఎత్తుగడ), కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వం (కార్మికవర్గ నాయకత్వం) వాటి పరస్పర సంబంధాలు మూడు ప్రధాన మౌలికసమన్వయ వాటి శాస్త్రీయ విశ్లేషణ, అవగాహన విప్లవ విజయాన్నో, అపజయాన్నో నిర్ణయిస్తుంది. వీటిని విడివిడిగా కాక సమిష్టిగా పరిశీలించవలసి వుంటుంది.¹

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) వా VII పే. 1051-2.

పార్టీ బలమైనదైన సాయుధ పోరాటం సమర్థవంతమౌతుంది. ఐక్య సంఘటన నిర్మాణం వేగంగా జరుగుతుంది, సాయుధపోరాటపు లోతు, విస్తృతి అభివృద్ధి చెందుతుంది, ఐక్య సంఘటన బలపడుతుంది పార్టీని ప్రజల పార్టీగా చేయుటకు పరిస్థితులు వక్యానికొస్తాయి, ఐక్య సంఘటన మహాన్నతంగా, స్థిరంగా రూపొందుటతో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ప్రజలపార్టీ అగుటకు మరింత గొప్ప అవకాశం లభిస్తుంది. సాయుధపోరాటం మరింత లోతు, విస్తృతమైంది విముక్తి యుద్ధపు చివరిదశగా రూపొందుతుంది.

ప్రపంచ విప్లవ కార్మికోద్యమ చరిత్ర, మన పార్టీ గత చరిత్ర యీ వాస్తవికతనే ధ్రువపరుస్తున్నాయి. యుద్ధానంతర జాతీయ విముక్తి విప్లవ ఉద్యమాల వెల్లువను, ప్రధాన పోరాట రూపాలను మరచి పరవ్వాహాన్ని గందరగోళ పరచుటతో పాటు మితవాద అవకాశవాదం, అతివాద నెక్జేరియని మర వైఫల్యాలకు కారణాలయ్యాయి. ఆర్థిక, రాజకీయ ప్రదర్శనలు, సమ్మెల పోరాటాలు, రైతుల పోరాటాలు నడుపుటలోని వైఫల్యాలు కారణంగాదు. విప్లవ పురోగమన దశను గుర్తించక పోవుటతోపాటు, విజయవంతంగా విప్లవోద్యమాలను విప్లవ ప్రతీకూతక శక్తులనుండి వదిలివేయటమైన వున్నత పోరాటరూపాలను చేబట్టాలని గుర్తించకపోవుటయే అసలుకారణం. పోరాట రూపాలను ఎన్నుకొనుటలోనే ప్రధాన వైఫల్యముంది

సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలు ప్రారంభించుటకు దేశమంతటా వ్యాపించిన ఐక్య సంఘటన నిర్మాణం తప్పనిసరి ప్రాథమికాంశమని, దేశవ్యాపిత బలమైన కమ్యూనిస్టుపార్టీకి ప్రజలలో బలమైన పునాదులు కలిగివుండుట సాయుధ పోరాటానికి అత్యవసరమని తలంచుట పూర్వజనితమగుతుంది కార్మికవర్గపార్టీవున్న బలంతో రాజకీయ విధానంలోని మూడు అంశాలను సరిచేసుకొని, తగురీతిలో వాస్తవ పరిస్థితులకు అన్వయించి, పురోగమించుటయో, లేక మూడు అంశాలను యాంత్రికంగా విడివిడిగా పరిగణించి యే వొక్కదానినో ముందుకు తీసుకొని పోవప్రయత్నించిన విప్లవాన్ని నీరుగార్చే ప్రమాదముంది.

పోరాట ప్రధాన రూపం సాయుధ పోరాటం జాతీయవిముక్తి సాయుధవిప్లవ పోరాటాలు సాంప్రదాయ రాజకీయ సార్వజనీన సమ్మెతోపాటు దేశమంతటా జరిగే సాయుధ తిరుగుబాటులకు భిన్నమైనది. సాయుధ పోరాటంకూడ సాయుధ తిరుగుబాటు విస్తృతార్థంలోనికి వచ్చినా, దాని ప్రత్యేక సూత్రాలు, దేశమంతటా తిరుగుబాటు సూత్రాలకు భిన్నమైనవి. ఈ రెండు పోరాటాలను గందరగోళ పరచరాదు. ఈ పోరాటం, కార్మికవర్గ నాయకత్వంలోని రైతాంగ సాయుధగెరిల్లా పోరాటం. ఈ విధమైన పోరాటపు మొత్తం దృక్పథం, మావో చెప్పినట్లు “గెరిల్లాయుద్ధం” వలన, అర్థవలన వెనుకబడిన విశాల దేశాలప్రాంతాలలో, దీర్ఘకాలం జరిగే సాయుధ ప్రజాప్రతిఘటన, సాయుధ శత్రువును పారద్రోలి తమ స్థావరాలను యేర్పాటు చేసుకొనుట గెరిల్లా వ్యూహం ఎత్తుగడలు సాంప్రదాయ వ్యూహం, ఎత్తుగడలకు భిన్నమైనవి. రెండూ శత్రువును వోడించి విప్లవ విజయానికి వుద్దేశించబడినవే.

రెండవది గెరిల్లా పోరాట పంధా, మన దేశ పరిస్థితుల దృష్ట్యా అన్వయించుటకై పరిశీలించవలసివుంది. పూర్వము, అర్థ పూర్వము, ఆర్థిక విధాన ఆధిక్యత, వాస్తవానికి స్వాతంత్ర్యం, ప్రజాస్వామ్యం కొరవగుట, కార్మికవర్గం నగర బడుగు వర్గాల సంఖ్య తక్కువగా, 83 శాతము ప్రజాస్వామ్యం గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వుండుట, వ్యవసాయ విప్లవం తక్షణ కార్యక్రమమగుట, సామ్రాజ్యవాదలు వారి తొత్తులు ప్రజలపై సాయుధ హింసాకాండ జరుపుట, విప్లవ శక్తుల అభివృద్ధి కాక వాటి అస్థిత్వాన్నే నహించలేకపోవుట మనదేశ ప్రత్యేక లక్షణాలు. సామాన్య శాంతి యత పోరాట రూపాలు మనజాలక పోవుట, ప్రధానంగా హింసాకాండ ద్వారా అణచివేయుట జరుగుచున్నది. మొదట గ్రామీణ ప్రాంతాలను వశపరచుకొని, తరువాత నగరాలను విముక్తిచేయుట పార్టీ పంధా. ఈ ప్రత్యేక లక్షణాలను పరిగణించి తీసుకొనుటలోని వైఫల్యం కారణంగా విప్లవాభివృద్ధి నీరసించి, సామ్రాజ్యవాదం తన ఆయుధాలతో పురోగమించే అవకాశముంది. ఈ వైఫల్యంతోపాటు పూర్వోక్తా మితవాద, అతివాద తప్పిదాల కారణంగా యుద్ధానంతర విప్లవ పోరాటాల చొరవ శత్రువుల హస్తగతమైంది.

మూడో ముఖ్య విషయం. మన పరిస్థితులలో సాయుధ పోరాటం, దొరికిన ఆయుధాలతో గెరిల్లా ప్రతిఘటన పోరాటం, విస్తార గెరిల్లా పోరాటాల ప్రాంతాల యేర్పాటు, విముక్తి స్థాపనల స్థాపన, విముక్తి వైన్యాలనిర్మాణం, పరిస్థితులు అనుకూలించిన అఖిరి విజయానికై సాయుధ వైనిక పోరాట మార్గదర్శక పంధా. సాయుధ పోరాటంలో వివిధ రూపాలు పరిణామక్రమం నృప్తం. ప్రతిఘటన ప్రాంతాలనుండి విముక్తి ప్రాంతాలు లేక గెరిల్లా దళాల ప్రాంతాలను రెగ్యులరు వైన్యాల దండయాత్ర దశకు పురోగమనం, సరళరేఖా తలంచుట పొరపాటు. వైనిక విధానాన్ని అధ్యయనంతో వైపుజ్యాన్ని పొందవలసి వుంది. విముక్తిపోరాట విజయానికిది అవసరము.

నాలుగవ సమస్య విముక్తి స్థాపనల నిర్మాణాన్ని యెప్పుడూ దృష్టిలో ఉంచుకొని దృఢతర పోరాటాలు నిరవధికంగా సాగించాలి. విముక్తి ప్రాంతాలు యేర్పాటు చేయకుండా దీర్ఘకాలం ప్రభుత్వ హింసాచర్యాలకు తట్టుకొని గెరిల్లా పోరాటము మనజాలదు. అడవులు, కొండలు, నదులు, వాగులు వ్యాపించిన ప్రాంతాలు గెరిల్లా చర్యలకు అనువైనప్పటికీ, మైదాన ప్రాంతాలలో తగు పరిస్థితులభివృద్ధి చెందిన, తగిన పోరాట రూపాలను చేటు గెరిల్లా పోరాటాన్ని అసాధ్యమనియెంచుట అశాస్త్రీయం. తగిన ప్రజా కార్యచరణ, నిర్మాణ పద్ధతులను రూపొందించవలసి వుంటుంది.

ఐవరి విషయం. నేటి వ్యవసాయ విప్లవదశలో ప్రధాన పోరాట రూపము, సాయుధ గెరిల్లా విప్లవపోరాటమని, ప్రధానంగా రైతాంగ సాయుధ పోరాటం, అదే విముక్తి పోరాట మార్గమనే స్థిరమైన అవగాహన వుండాలి. ఈ ప్రధాన పోరాట రూపమొక్కటే మార్గమని తలచుట పొరపాటు. అన్ని పోరాట రూపాలను ఆయా ప్రాంత పరిస్థితులబట్టి ఆర్థిక, రాజకీయ సమస్యలు, ప్రదర్శనలు, వ్యవసాయ కూలి,

కొలుదూరుల పోరాటాలు, శాంతి ప్రణాళికకు సంతకాల వుద్యమమూ, ఎలక్షను పోరాటం కొనసాగించుతు, ప్రధాన పోరాట రూపమైన సాయుధ పోరాటంతో సమన్వయం చేసుకొనాలి. ఒక్క సాయుధపోరాటమే విజయాన్ని చేకూర్చదు. ¹

5. జాతీయ విముక్తి వుద్యమంలో, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలలో కార్మికవర్గం వహించే నిర్మాణాత్మకమైన, చురుకైన పాత్ర ఎంతవరకు నిర్వహించగలుగుతుందో ఆ మేరకు జాతీయోద్యమ విముక్తి వుద్యమంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వం యేర్పడుతుంది.

జాతీయోద్యమంలో బూర్జువా కాంగ్రెసు నాయకత్వం దశాబ్దం పూర్వమే యేర్పడి గాంధీయన్ సంస్కరణ పోరాటాలను నడుపుటతోబలపడింది. కార్మికవర్గం దశాబ్దాల తరువాత రాజకీయరంగ ప్రవేశించేయుట, జాతీయోద్యమంలో పాల్గొనక పోవుట బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదపు అమానుష నిర్బంధకాండతోపాటు, కుటిలనీతి, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ అపరివక్షత, బాల్యారిష్టాలు, సంస్కరణవాదం అన్నీ కలసి జాతీయోద్యమంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వం ఏర్పడుటలోని వైఫల్యానికి దారితీసింది.

పార్టీ 2వ కాంగ్రెసు నాటికి మితవాదం క్రమేణా అనేక బూర్జువా విధానాలను పార్టీలో ప్రవేశపెట్టి, పోరాటపటిమను, సిద్ధాంతాభివృద్ధిని నీరుగార్చివేసింది. పార్టీలో అత్యధికభాగంలో “సెల్ వనితరు” రద్దచేయబడి, సభ్యులు, సానుభూతి పరులతో కూడిన సర్వసభ్య సమావేశాలు మొదలయ్యాయి. పార్టీ అగ్రనాయకులు, ఆగ్రనేజర్లు విసుగుపట్టించే సుదీర్ఘ పుషన్యాసాలతో పార్టీ జాతీయ, విదేశీయ రాజకీయ విధానాలను పుషన్యాసాలలో గుప్పించుట తప్ప, పనిపై నివేదికలు. చర్చలు, పనివిభజన, పర్యవేక్షణకు యెట్టి అవకాశంలేకుండా పోయింది. అదేవిధంగా ప్రజాసంఘాలలో. పార్టీ ప్రాక్షన్ విధానం, పని రద్దచేయబడింది. ప్రతి సభ్యుడు కనీసం కొంత పని చేయాలనే నియమం సడలించబడుటతో వివిధ వృత్తులలోనివారు “పార్టుటైము” పని చేసే కార్యకర్తలు కరువై పార్టీ బృతితో పనిచేయు “హోల్ టైమర్లు” అనే పూర్తి కాలం పనిచేయువారు కొన్ని జిల్లాలలో 100-150కి పెరిగి, నిర్మాణం తల బరువైంది. పార్టీ పనిలో పార్టీ సభ్యత్వమంతా పాల్గొన్న బలాన్ని చేకూర్చే వద్దతిపోయి, పార్టీ అలవెన్యూలతో పనిచేసే వారిపై ఆధారపడే వద్దతిపోయి, పార్టీ సాధారణ సభ్యులు, హోల్ టైమర్స్ అనే ఉన్నత పార్టీ సభ్యులవర్గం, రెండు అంతరాల నిర్మాణం ఆచరణలో యేర్పడింది తాలూకా, జిల్లా, పార్టీల కమిటీలలోకూడ యీ అంతరాల భేదం క్రమేణా యేర్పడి, క్రమేణా అట్టి కమిటీలలో హోల్ టైమర్లు అత్యధికులుగా వుండుట జరిగింది. సామాన్య సభ్యుల అభిప్రాయాలు పరిగణనలోకి అంతరం యేర్పడింది. అంతేగాక, పార్టీ సభ్యత్వం రుసుం లెవీలనుకూడ రెగ్యులర్ గా యివ్వని, వసూలుకాని పరిస్థితి యేర్పడింది. సానుభూతిపరులు, భూస్వా

ములు, బూర్జువాలనుండి లభించిన చందాలతో, పెద్ద మొత్తాలపై ఆధారపడే పరిస్థితి యేర్పడింది.

సిద్ధాంత పరిజ్ఞానాభివృద్ధి నిరుత్సాహపరచబడింది. పార్టీ పాఠశాలలో కొద్ది వందలమందికి మాత్రమే కొద్దిపాటి రాజకీయ పరిజ్ఞానాన్ని ఇచ్చి, రాజకీయ నిర్మాణ సమస్యలపై, ప్రజాస్వామ్యభావాలను, సోషలిస్టు భావాలతోపాటు బోధించే పాఠశాలలు అయ్యాయి. ప్రామాణిక గ్రంథాలను చదువుటను “పుస్తకాల పురుగులని, ఆచరణ శూన్య సిద్ధాంతకారులని” యీసడించుట జరిగింది.

పార్టీలో క్రిందినుండివచ్చే చొరవ గొంతు నులిమి పేయబడింది. పార్టీ పాఠశాలలో “పెరుగు ముద్దులు”గా తినిపించే బోధనా పద్ధతులు పేరూని “రాజకీయ నాయకత్వం, ఆచరణ నాయకత్వం” అనే రెండు వర్గాల నాయకత్వ సిద్ధాంతం ఆచరణలో బయలుదేరింది, విష ఫలితాల నిచ్చింది. కేంద్రసమితి వొక్కటే రాజకీయ నాయకత్వం వహించగలిగినది, దాని ననుసరించి అందరూ కర్తవ్యాలను ఆచరణలో పెట్టాలనే, బూర్జువా పద్ధతులలో “నాయకులు-అనుచరులు” అనే సిద్ధాంతం పని నిధానం, రచనలు కొనసాగాయి. కమ్యూనిస్టు పార్టీలో విమర్శన, ఆత్మ విమర్శన లేకపోతే తుప్పుపట్టి బద్దలైపోతుంది. అట్టి దానిని పూర్తిగా వదలిపేయుటయో లేక మొక్కుబడిగా అనుసరించుట జరిగింది. కేంద్రసమితి 1940 - 48లలో ఆత్మవిమర్శనా నివేదికను వొక్కసారై ప్రవేశపెట్టలేదు. అదే కాలంలో కేంద్రసమితి తీవ్రమైన పొరపాట్లను చేసింది. సోవియట్ యూనియన్ పై పాశిస్టు దండయాత్రతో యుద్ధంలో వచ్చిన ప్రధాన మార్పును గమనించుటకు ఆరుమాసాలు పట్టినా, ఎట్టి ఆత్మ విమర్శనా నివేదిక అందించలేదు. పాశిస్టు వ్యతిరేక యుద్ధకాలంలో ఎప్పుడూ రాజకీయ విధానాలను, ఆచరణను ఆత్మ విమర్శనా పద్ధతులలో వివరించలేదు. యుద్ధానంతరమైన యుద్ధకాలంలోని పూర్తి పనిని విశ్లేషణచేసి పరిశీలించలేదు.

యుద్ధానంతర కాలంలో అరడజను రాజకీయ విధాన తీర్మానాలను నెప్టెంబరు 1945 చిత్తు తీర్మానంలో శాంతియుతంగా స్వాతంత్ర్యానికి పరివర్తన అవగాహనతో ప్రారంభించి, జూన్ 1947 మౌంటబాటన్ అవార్డు తీర్మానాలను చేసినా, కేంద్ర సమితి తీర్మానాలలోని తీవ్రమైన మార్పులను వివరించే ఆత్మవిమర్శనా నివేదికలను పార్టీ సభ్యులకుగాని, రాష్ట్ర, జిల్లా కమిటీలకుగాని ఎప్పుడూ పంపలేదు. పార్టీ వర్గాలను విశ్వాసంలోనికి తీసుకొనక, సరియైన రాజకీయపథాకై పార్టీలో అంతర్గత రాజకీయ సిద్ధాంత పోరాటాన్ని చర్యలను ప్రోత్సహించుటకు కేంద్రసమితి భయపడి పోయింది. కేంద్రసమితి సభ్యులు ఎప్పటికప్పుడు రాజకీయ విధానాలపై తమ అభిప్రాయ బేధాలను తీవ్రంగా వెలిబుచ్చుతున్నా పార్టీ ఐక్యత పేరుతో అవకాశవాద రాజకీయ విధానాన్ని అనుసరించారు. ఆ విధంగా వొక కృత్రిమ రాజకీయ ఐక్యతను కేంద్రసమితి ప్రదర్శించింది. పార్టీ వర్గాలను మోసబుచ్చి నోరు మెదపకుండా చేసింది. సిద్ధాంత, రాజకీయ, నిర్మాణసూత్రాలపై పార్టీలో అంతర్గత పోరాటం అనేది కేంద్ర పరిభాషలో లేకుండాపోయింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీని ప్రజాపార్టీగా చేయాలనే నినాదంతో పార్టీ సభ్యుల స్థాయిని దిగజార్చి, చురుకైనవారిని, సానుభూతిపరులను నగుటాటు రీతిని పార్టీలో చేర్చి, జీర్ణించుకొనలేనంతగా విస్తరణ గావించింది. ప్రజాయుద్ధ కాలంలో పెరిగిన పార్టీ సభ్యులను పర్లపోరాటాలలో రాటుదేలించుటపోయి, పార్టీ సభ్యత్వ అర్హతలను పూర్తిగా దిగజార్చి పార్టీ నిర్మాణంలో సామాన్య ప్రజలను అదే విధంగా చేర్చి, దగ్గర దగ్గరగా పార్టీని ప్రజాసంస్థగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్మాణసూత్రాలను గాలికి వదలి వేసింది. కార్యకవర్గం యితర శ్రామికులనుండి వచ్చేవారిని అభివృద్ధిపరచి యే స్థాయి నాయకత్వంలోనికి ప్రోమోటు చేయకపోగా కాలేజీలు, యూనివర్సిటీలనుండి వచ్చే వారిని, నేరుగా నాయకత్వంలోనికి పార్టీ నిర్మాణ బాధ్యత స్థానాలలోనికి తీసుకొనుట జరిగింది.

పాకిస్థాన్ వ్యతిరేక యుద్ధకాలంలో వలస పరిస్థితులను నిర్లక్ష్యంవేసి, శాంతి మార్గాన స్వాతంత్ర్య పరివర్తన ద్రుమలకులోనై, దారుణ హింసాపూరిత సామ్రాజ్య వాద పరిపాలనా దౌష్ట్యాన్ని మరచి, పూర్తి బహిరంగ కార్యచరణ పని పద్ధతులను, బూర్జువా ప్రజాస్వామ్య దేశాలలోని కమ్యూనిస్టుపార్టీ పని పద్ధతులను, దిగుమతి చేసుకొని యధాతథంగా అమలుచేయుట జరిగింది. పార్టీ నాయకత్వం తిరిగి రహస్యంగా పనిచేయవలసి వస్తుందనే కనీస ఆలోచన లేక వైమానిక, నావిక, మిలిటరీ, ప్రభుత్వ వివిధ శాఖలలోని పార్టీ సానుభూతిపరులను, పరిచయస్థులను అందరిని రోజువారీ కార్యక్రమాలలో బహిరంగపరచింది. ఒక సానుభూతిపరుడు గాని, ఒక చందాచారుడుగాని సామ్రాజ్యవాదపు దృష్టిలోనికి రాకుండా కాపాడుకొన జాలకపోయింది. ఈ దూరదృష్టి లేనితనము పార్టీ అన్ని పార్శ్వాలకు శతృవు దృష్టికి తీసుకొని వచ్చింది. పార్టీ రహస్యంగా పనిచేయవలసిన పరిస్థితి వచ్చునప్పటికీ శతృవు అన్ని నాడీ కేంద్రాలపై దాడిచేసి, రహస్యపార్టీ పనిని అసాధ్యం చేయుట జరిగింది.

ఈ విధంగా వైద్ధాంతిక, రాజకీయ, నిర్మాణరంగంలో ప్రజాసోషలిస్టు పద్ధతులను అవలంబించి కీవ్ర తప్పులను చేసినందుకు క్లిష్ట రహస్య పరిస్థితులలో శత్రువు పార్టీపై దాడిచేయుట అతి సులభమైంది. పార్టీ శక్తిహీనమై, కృంగి, కృశించి, సంస్కరణవాద, శాంతి వంధాన బహిరంగ చట్టబద్ధ పోరాటాన్ని మాత్రమే సాగించ గల పరిస్థితికి చేరింది. రహస్య పద్ధతులలో ఎట్టి తీవ్రకర్తవ్యాలను నిర్వహించ జాలని స్థితికి చేరింది. ఈ పరిస్థితులలో పార్టీ, వ్యవసాయ విప్లవాన్ని సాయుధ రైతాంగ పోరాటాలద్వారా ఆవిష్కరింపజేయుటకు పిలుపునిచ్చుట, వాస్తవ పరిస్థితులను గుర్తించని గ్రుడ్డిపిడివాదమే అగుతుంది. మాజీ నాయకత్వపు “రష్యానమూనా విప్లవం” ఎంతటి “ఊహజనితమో, చైనా నమూనా” సవరించబడిన వ్యవసాయ విప్లవవంధా కూడా అంతటి “ఊహజనితమే” అగుట స్పష్టము.

6. సంగ్రహంగా, పార్టీ 2వ కాంగ్రెసు నాటికే దక్షిణాది రాష్ట్రాల 50 పేల సభ్యత్వ ప్రతినిధులు, అరెస్టు వారంట్లున్న కారణంగా రహస్యంగానే కాంగ్రెసులో పాల్గొనుట జరిగింది. పార్టీని కాంగ్రెసు అయిన వెంటనే బెంగాల్ లో నిషేధించారు. ప్రభుత్వం, పార్టీ డిరెక్టరు 1947 కేంద్రసమితి తీర్మానం ఆమోదించబడి, క్రింది కార్యకర్తలకు చేరకముందే నిర్బంధచర్యలు ప్రారంభించి, కాంగ్రెసులో ఆమోదించ

బడుటతో, తీవ్రతరం చేసింది. పొలిట్ బ్యూరో రహస్య పార్టీ నిర్మాణం, రహస్య పార్టీ కార్యక్రమ ఆచరణలపై సూచనలు, పార్టీ లేఖలు రూపొందికముందే అరెస్టులు జరిగాయి సంస్కరణవాద బ్రతులలో పార్టీ బహిరంగ కార్యాచరణ సాధ్యమని తలచినట్లు కన్పడుతున్నది. జోషిని తొలగించుటతోనే సంస్కరణవాదంపై పోరాటం ముగిసినట్లు తలచింది. ఆర్థిక పాక్షిక పోరాటాలు తీవ్రమగుటతోనే పార్టీపై ప్రభుత్వ నిర్బంధకాండ తీవ్రమైంది ఫలితంగా కాంగ్రెసు నాటి సభ్యత్వంలో సగం పార్టీ ని వదిలిపోయారు. పొలిట్ బ్యూరో దీనినుండి ఎటువంటి పాఠాన్ని తీసుకొనలేదు. పెగా బహిరంగ విప్లవ పోరాట నినాదాన్నియిచ్చింది. అప్పటికి 75 శాతం పార్టీ సభ్యత్వమున్న ప్రాంతాలలో పార్టీ ఆచరణలో నిషేధపు పరిస్థితులలో వుంది. పార్టీ కేంద్ర నాయకత్వం పెరుగుతున్న ప్రభుత్వ హింసాకాండను పరిగణించి, పార్టీ నిర్మాణ రక్షణకు ఎట్టి చర్యలు తీసుకొనక, పాలకవర్గపు పాశవిక దాడులకు, పార్టీ నాశనానికి కారణమైంది. నాయకత్వం క్రమశిక్షణా చర్యలు అనే పేరుతో రాష్ట్ర, జిల్లా కమిటీలను రద్దుచేసి, ఆత్మవిమర్శనపేరుతో “స్వయంకృతాపరాధ” వాగ్ములాలను తీసుకొని, పార్టీ నుండి సస్పెండు, బహిష్కరణ చేయుట జరిగింది. “ఆజ్ఞా బద్ధ” అధికారం అమలు జరిగింది. పార్టీలో పాత తలబరువు ఆర్థికవిధానం హోల్ ట్రైమర్స్ తో పని కొనసాగింది. వీటన్నిటి కారణంగా ప్రభుత్వ రాక్షస నిర్బంధ కాండకు నిలబడలేక కృశించి, తీవ్రనష్టాలతో పార్టీ సంక్షోభంలో పడింది.

పార్టీలో అంగీకృత రాజకీయ విధానం, వ్యూహం, ఎత్తుగడలులేవు. చిత్తు రాజకీయ విధానంపై కూడ అదే పరిస్థితివుంది. ఈ పరిస్థితిలో చర్చల నిమిత్తం బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ రాజకీయకమిటీ పామీదత్తు నాయకత్వం, అక్టోబరు 1950లో పంపినలేఖ భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ పొలిట్ బ్యూరోకు చేరింది. దీనితోడు కొమిన్ ఫారం పత్రికలో సంపాదకీయంతో పార్టీలో అంతర్గత పోరాటం తీవ్రతరమైంది. ఫలితంగా డిశెంబరు 1950లో సి.సి. సమావేశం, వివరణలకొరకు దత్తును, యితర సోదరపార్టీల సహకారాన్ని తీసుకొనాలని నిర్ణయించింది, ఎన్ని ఆభిప్రాయభేదాలున్నా పార్టీ అంతర్గత పోరాటం, పార్టీ ఐక్యతను విచ్చిన్నం చేసేదిగాకాకుండా పార్టీ ఐక్యతను పెంపొందించే విధంగా సాగుతుందని హామీనిచ్చింది. చర్చల అనంతరం పార్టీ కాంగ్రెసులో రాజకీయవిధానం నిర్ణయింపబడుతుందని, పార్టీ సభ్యులందరి సోదర పార్టీల సలహా సహకారాలతో ప్రస్తుత సంక్షోభస్థితినుండి బయటపడి, స్వాతంత్ర్యం, ప్రజాస్వామ్యం, శాంతి కై వర్గ, ప్రజాపోరాటాలతో పురోగమించగలమని తెలిపింది. ¹

అ దు పు లో అ తి వా దం

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ లో వివాదాస్పదంగావున్న సమస్యలపై సోవియట్ పార్టీ నాయకులతోను, స్టాలిన్ తోను చర్చించి వివరణలను కోరుటకు కా॥ రాజేశ్వర రావు, బసవపున్నయ్య, అజయ్ ఘోష్ డాంగేలతో వొక పార్టీ ప్రతినిధివర్గం మాస్కోకు పంపబడింది. మన పార్టీ ప్రతినిధివర్గంతో చర్చించి, సహాయపడేందుకు స్టాలిన్ నాయకత్వాన మాలదోవ్, మాలెంకోవ్, సుక్లోవ్ లతో కూడిన ఒక కమిషన్ ను సోవియట్ పార్టీ కేంద్రకమిటీ నియమించింది. ¹

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రతినిధివర్గం మాస్కో చర్చల తదనంతరం తిరిగివచ్చి చిత్తు పార్టీ కార్యక్రమాన్ని ఏప్రిల్ 1951లోను, రాజకీయ విధానమును మే 1951లోను పార్టీ లో అంతర్గత చర్చల నిమిత్తం పార్టీ వర్గాలకు అందజేసింది. అక్టోబరు 1951లో కలకత్తాలో జరిగిన రహస్యపార్టీ కాంగ్రెసుచే చర్చించబడి, సమగ్రరూపాన్ని సంతరించుకొంది. మాతన రాజకీయ పరిస్థితులలో పార్టీ పంధా, వ్యూహం, ఎత్తుగడలు, తక్షణ కార్యక్రమంపై పార్టీలో ఐక్యత యేర్పడుటకు తోడ్పడి, ఎన్నికల పొరాటంలో నిమగ్నులగునట్లు చేసింది. కార్యక్రమ ముఖ్యాంశాలు క్లుప్తంగా యిలావున్నవి. ²

1. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదపు సమ్యుత్తిపైనే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అధికారం లోనికివచ్చింది. ఇండియాలో విదేశ బ్రిటిషు పెట్టుబడులను సంరక్షించుటకు మాట యిచ్చింది. సంస్థానాధీశులను, భూస్వాములను, వారి ధనాగారాలను, విధానాలను రాజ్యాంగంకాపాడుతోంది. ఈ ప్రభుత్వం భూస్వాముల, సంస్థానాధీశుల, బ్యాంకర్లు, అభివృద్ధి నిరోధక బడా బూర్జువా వర్గాలు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదం కామన్ వెల్తులతో సహకారాన్ని నెరపుతుంది. విదేశాంగ విధానంలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం, అమెరికాల భేదాభిప్రాయాలనుద్య దోబూచులాడినా ప్రధానంగా బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదాన్ని అనుసరించుతుంది రాజ్యాంగం భూస్వామ్య, పెట్టుబడిదారి విదేశ సామ్రాజ్యవాద ముఖ్యంగా బ్రిటిష్ ప్రయోజనాలను కాపాడుతున్నది. నిజమైన ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాంగం అనలేము. భారత నావికాదళము బ్రిటిషు నావికాదళములో భాగంగానే. బ్రిటిషు నౌకాదళాధిపతి క్రిందవుంది. బ్రిటిషు వైనిక నలహాదారుల చేతులలోనే తాళున్నాయి. స్వాతంత్ర్యానికి. సార్వభౌమత్వానికి, స్వతంత్ర సైన్యం సూచికయైనచో యింకా స్వాతంత్ర్యం ముఖ్యాంగం బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదం చేతులలోనే ఉంది. అమెరికన్ పెట్టుబడులు ఎక్కువగుటతో అమెరికనులకు అదనపు బానిసత్వం చేయవలసి వస్తుంది.

1. సుందరయ్య (1983) వీరతెలంగాణా విప్లవపోరాటం, గుణపాఠాలు పే. 490.

2 భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యక్రమము (1954) ఆంగ్లంలో రెండవ ముద్రణ పే. 1-19.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ ధ్యేయం సోషలిజమ్ అయినా నేటి దేశాభివృద్ధి దశలో ఆర్థికాభివృద్ధిలో భారతదేశం వెనుకబడివున్న కారణంగా కార్మిక, కర్షక, యతర బడుగువర్గాల ఉద్యమాలు బలహీనంగా వున్నందున సోషలిస్టు పరివర్తన అసాధ్యమని తలంచుతుంది. అయితే యీ ప్రభుత్వాన్ని తొలగించి, అన్ని ప్రజాస్వామ్య పక్షాల, భూస్వామ్య వ్యతిరేక సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకశక్తుల ప్రభుత్వస్థాపనతో పరిస్థితులు పరివర్తకమౌతాయని తలంచుతుంది. అట్టి ప్రభుత్వం రైతులకు ఉచితంగా భూములను, మన పరిశ్రమలకు రక్షణను, పారిశ్రామికీకరణను, ప్రజలకు పౌర హక్కుల గ్యారంటీని, కార్మికులకు అనుచిత జీవిత ప్రమాణాలను, నిరుద్యోగ నిర్మూలనను గావించి, స్వాతంత్ర్యాన్ని అభివృద్ధి పథకంలో నడువగలదు.

2) మనదేశ జీవనం వ్యవసాయంపై ప్రధానంగా ఆధారపడివుంది. వ్యవసాయాభివృద్ధి అందరికీ తిండి, బట్ట, పరిశ్రమలకు ముడిసరుకులు అందాలంటే భూములు కోల్పోయిన రైతులకు భూములనిచ్చి వ్యవసాయ అప్పులు యివ్వవలసి వుంటుంది. అందుకు భూస్వాముల భూములను దున్నేవానికే నష్టపరిహారం లేకుండా యిచ్చి, చట్టబద్ధం చేయాలి. అన్ని వ్యవసాయ అప్పులను రద్దుచేయాలి.

రైతుల కొనుగోలుశక్తి చాల తక్కువగావుంది, దేశంలో విదేశీయ వస్తువుల పోటీ అధికమైనందున, దేశీయ వస్తువుల క్రయం పడిపోయి, పరిశ్రమలు దెబ్బతింటున్నాయి. జాతీయ పరిశ్రమలకు రక్షణ కల్పించే, విస్తృత పారిశ్రామికీకరణ కార్యక్రమాన్ని చేబట్టునటుల ప్రోత్సహిస్తుంది. నిజమైన స్వాతంత్ర్యానికై దేశంలోని బ్రిటిష్ పెట్టుబడులకు స్వస్తిచెప్పాలి, బ్రిటిష్ కామన్ వెల్తు నుండి ఉపసంహరించుకొని, బ్రిటిష్ అధ్వర్యంలోని అన్ని పరిశ్రమలను, బ్యాంకులను, తోటలను, గనులను వారి పేరునవున్న లేక ఇండియనుల కంపెనీలుగవున్న స్వాధీనం చేసుకొని జాతీయం చేయాలి.

3) గుత్తపెట్టుబడిదారుల, భూస్వాముల, సంస్థానాధీశుల, వారి విదేశ సలహాదారుల ప్రభావంలో ప్రభుత్వ విధానాలుండుటతో పారిశ్రామికవేత్తలు, వుత్పత్తిదారులు, వ్యాపారులు నష్టపోతున్నారు. పెట్టుబడులనుండి సరుకుల వనరుల, రవాణా ఎగుమతి, దిగుమతి లైసెన్సులు, చిన్న పరిశ్రమలకు, వ్యాపారులకు అందుబాటులో లేకుండా ప్రభుత్వ యంత్రాంగం లాలూచీతో గుత్త పెట్టుబడిదారులు, విదేశీ కంపెనీలు ప్రయోజనం పొందుతున్నాయి.

4) ప్రపంచం-యుద్ధం-శాంతి-అను రెండు పక్షాలుగవుంది. యుద్ధకాములకు అమెరికా నాయకత్వం వహించి, అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులన్నిటిని కూటమిగ యేర్పరచుతుంది. శాంతిపక్షం-చైనా, తూర్పు యూరపుజనతా ప్రజాస్వామ్య దేశాలు, సోవియట్ నాయకత్వంలో శాంతి పోరాటం జరుపుతున్నాయి. భారతదేశం రెండుపక్షాల మధ్యదోబూచులాడుతున్నది.

శాంతినికోరే అన్ని రాజ్యాల దురాక్రమణ వ్యతిరేక శాంతిసంఘటనలో భారతదేశం, నిరంతరం శాంతి విధానాన్ని అవరించే, సహకారాన్ని నెరవే, సంపూర్ణ

స్వాతంత్ర్యం ప్రాతిపదికపై, ఎట్టి వివక్షణ లేకుండా, ఆర్థిక సహకార విధానాన్ని అవలంబించే దేశాలతో ఆర్థిక సహకారాన్ని నెరవేరి. మైత్రిని పెంపొందించాలి. పాకిస్తాన్, లంక, నేపాల్ లతో శాంతి, స్నేహం, సహకార విధానాలు అవలంబించాలి.

5) జాతుల స్వయం నిర్ణయసూత్రాన్ని ఆమోదించి, భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలోని వివిధ జాతులు ఐచ్ఛికంగా భారత రిపబ్లిక్ లో చేరు విధానాన్ని అవలంబించి, భారత ఐక్యతను కాపాడాలి. భాషా ప్రాతిపదిక సూత్రాలపై రాష్ట్రాలను పునర్నిర్మించాలి.

మాతృభాషలో అన్ని విద్యాలయాలలో బోధన జరగాలి. అన్ని ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో ఆయా ప్రాంతీయ భాషలలో పరిపాలన జరగాలి. కేంద్ర, రాష్ట్రాల సంధానభాషగా హిందీని ఐచ్ఛికంగా ఆమోదించునట్లు చేయాలి. బలవంతాన రుద్దరాదు. బాల, బాలకలకు 14 సంవత్సరముల వరకు నిర్బంధ ఉచితవిద్య గరవాలి.

ప్రభుత్వాన్ని అన్ని మత సంస్థలనుండి పేరుచేయాలి. రాజ్యాంగం మరే ప్రమేయం లేని లౌకిక రాజ్యాంగమై వుండాలి.

6) కార్మికుల జీవన ప్రమాణాన్ని మెరుగుపరచుటకై, జీవనవేతన నిశ్చయం. 8 గంటల పని, వారంలో 44 గంటల పని, అన్ని పరిశ్రమలలోను, వ్యాపారంలోను అమలుచేయాలి. భూగర్భ గనులలో, యితర అనారోగ్య పనులలో 6 గంటల పనినే నిర్ణయించాలి. సామాజిక ఆరోగ్యభీమాని పెట్టుబడిదారుల ప్రభుత్వం భరించాలి, అంగవైకల్య, నిరుద్యోగభృతులను యివ్వాలి. కార్మికులకు సంఘ నిర్మాణ, సమిష్టి కోర్కెలబేరం, సమ్మెహక్కు గుర్తించాలి.

ద్వితీయంగా ఆమోదించిన రాజకీయ విధాన అంశాలు యిలా ఉన్నవి.¹

ప్రజలకు గత నాలుగు సంవత్సరాల అనుభవం, భూమి ఆహార, నిరుద్యోగము, వేతనాలు, శాంతి, స్వాతంత్ర్యం నమన్యలను పూర్ణము భూస్వాముల, గుత్త పెట్టుబడిదారుల, పరోక్షంగా బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదుల ప్రభుత్వం వ-ష్కరించ జాలదని స్పష్టమైంది. ప్రజల ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక యీ ప్రభుత్వస్థానంలో అన్ని ప్రజాస్వామ్యవజ్రాల, పూర్ణము, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక జనతా ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం యేర్పడుతుందని ఆశించుతున్నారు. వలస, అర్థవలస, అన్యతంత్ర దేశాలలో జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం వలనే అది సాధ్యమని, ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వం వహించినపుడేనని మార్క్సిజం తెలుపుతుంది.

కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ మాసాల చర్చల తరువాత, జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం రష్యా మార్గంలో, చైనా మార్గంలోగా భారతీయ పంథాలోనే జరుగుతుందనే అవగాహన యిచ్చింది. మన దేశపు ప్రత్యేక పరిస్థితుల ననుసరించి, మార్క్సిజం, లెనినిజం అనుభవాల పాఠాల ననుసరించి వుంటుంది.

మనదేశం వ్యవసాయంపై ఆధారపడి, కార్మికులకూడ వ్యవసాయ సంబంధాలను విడువజాలని, ప్రధానంగా వలసదేశం ఈ రోజున వాస్తవ స్వాతంత్ర్యం అంటే పూర్వం భూస్వాముల భూములను స్వాధీనం చేసుకొని రైతులకు వుచితంగా పంచుట. అప్పుడే పూర్వం వ్యతిరేక కార్యక్రమము పూర్తియై సమూహ వాస్తవ స్వాతంత్ర్యమగుతుంది చైనాలో వలె సామ్రాజ్యవాదశక్తులే పూర్వం శక్తులకు ఆధార భూమికలు. ఈ కారణంగా రైతాంగ పోరాటాలు అత్యంత ప్రాముఖ్యత కలిగి చైనాలోవలె మనం పూర్వం, సామ్రాజ్యవాద శక్తులపై పోరాడవలసివుంది. కాన మన విప్లవం పూర్వం, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక స్వభావం కలిగి అంతమాత్రాన చైనాలోవలె సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలు, భూమి పంపకం, విముక్తి పైన్యనిర్మాణం అనే వాకే వాక మార్గంలోనే భారత విప్లవం పయనిస్తుందని తలంచుట, చైనా విప్లవంలోని యితర ముఖ్యాంశాలను, మన ప్రత్యేక పరిస్థితులను గమనించుటలో అశ్రద్ధ వహించుటయేనని కేంద్రసమితి తలంచుతున్నది

చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ రైతాంగాన్ని విముక్తి పోరాటంలో సమీకరించు నప్పటి 1925-27 విప్లవంలోని చీలికనుండి నలభైవేల పైన్యాన్ని వారసత్వంగా కలిగివుందని ముచుపరాదు. శతృపైన్యాల సమీకరణకు, త్వరితంగా బలమైన కేంద్రీకృతదాడుల కనుపై న సమాచార, రవాణా, సౌకర్యాలు చైనాలోలేవు అనే విషయాన్ని ముచుపరాదు. భారతదేశంలో అందుకు భిన్నంగా, సమర్థవంతమైన, విస్తార, సమాచార, రవాణా సౌకర్యాలు వాస్తవంగా ఉన్నవనుట సుష్టం. అనేక పర్యాయముల చైనా రెడ్ ఆర్మీ చుట్టుముట్టబడి నాశనమయ్యే పరిస్థితులలో మంచూరియా చేరి, పారిశ్రామిక కార్మికవర్గం, వెనుకతట్టున సోవియట్ మిత్రదేశం అండతో పైన్యాన్ని పునఃనిర్మించుకొని, శైత్రయాత్రలు చివరకు సాగించడనే విషయం అందరూ తెలిసినదే. దీనివర్గం, విప్లవ స్వభావం తప్ప సారూప్యతలు లేవనికాదు. భారతదేశం చైనావలె విస్తారమైనది, అత్యధిక రైతాంగం గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కలిగి, కాన మన విప్లవం చైనా విప్లవంతో అనేక సారూప్యతలను కలిగివుంటుంది అయితే చైనా మార్గంలోవలె సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలు మాత్రమే భారతదేశంలో విజయాన్ని సాధించజాలవు.

“మరో ముఖ్య విషయం, చైనాలో సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలకు మాత్రమే అంటిపెట్టుకొనుట. తప్పనిసరి ప్రత్యేక పరిస్థితులలో జరిగింది. కాని సాధారణ సూత్రబద్ధంగా కాదు.” అంటే ప్రత్యేక పరిస్థితులలో జరిగినదానిని సాధారణ సూత్రంగా చేయరాదని, చేసినచో గ్రుడ్డిపిడివాద మగుతుందని మనం వివరించుకొనివలసి వుంటుంది “దీర్ఘకాల పోరాటాలలో పార్టీ, రైతుపోరాట స్థావరాలు, నగరాలకు కార్మికవర్గానికి దూరమై పేరయ్యాయి. ఆ కారణంగా శతృపైన్యాలను చేరవేసే నానికా కార్మికులనుగాని, పారిశ్రామిక కార్మికులనుగాని పిలుపునిచ్చి, పోరాట రంగంలో సమీకరించజాలకపోయింది. వారి తప్పనిసరి అవసరాన్ని మనం పిడి సూత్రంగాచేసి విముక్తి పోరాటానికి అచరణలో కార్మికవర్గ పోరాట నాయకత్వం లేకుండా ఎందుకు చేయాలి?

మనకు ఎన్నోరెట్లు బలమైన కార్మికవర్గ నిర్మాణం ఉంది. మన స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో నిర్ణయాత్మక పాత్ర వహించగలదు. కార్మిక, కర్షకవర్గాల బ్రహ్మాండమైన ఆచరణ ఐక్యత, కార్మికపోరాటాల, రైతాంగ పోరాటాల కలయిక, సమన్వయం, ప్రధానంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వంలో పురోగమన విప్లవపంథా, మన విప్లవ పంథా అన్ని చారిత్రక అనుభవాల సారాశము.

గతంలో ఒక పంథా "నగరాలలో సార్వజనీన సమ్మె పోరాటాలని" రైతాంగ సాయుధగెరిల్లా పోరాటాలను నిర్లక్ష్యం చేసింది, మరో పంథా "రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలే ప్రధానమని," కార్మికవర్గ పాత్రను, పోరాటాలను అత్యల్పం చేసింది. అంటే, కార్మికవర్గ నాయకత్వాన్ని, మిత్రత్వాన్ని లేకుండా చేసింది. పార్టీ అంటే కార్మికవర్గ పార్టీయని నిర్వచించి, పార్టీద్వారా, కార్మికవర్గ నాయకత్వం అనే సిద్ధాంతాన్ని, ఆచరణలో నాయకత్వం అనే మాలికాంశాన్నివదలి, పిడి సిద్ధాంతంగా మాత్రమే మిగిల్చింది.

ఈ సందర్భంలో భారత కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధివర్గం, చర్చలలో లేవనెత్తిన ప్రశ్నల కొన్నింటికీ స్టాలిన్ యిచ్చిన వివరణలు¹ మన అవగాహన పరిధిని విస్తృతం చేస్తాయి.

1) రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలు ప్రజల బలమైన కోరిక, నిర్మాణ స్థాయిపై అధారపడి మాత్రమే ప్రారంభమగుతవి. ఏ ఒకరి ఇష్టా, అయిష్టాలపై కాదు. పరిస్థితులు పరివక్ష్యతకు వచ్చినపుడు యే చొక్క ప్రాంతంలోనైనా, పరిసర ప్రాంతాలలో అట్టి పరిస్థితి లేకపోయినా, కార్మికవర్గ సహకారం లేకపోయినా రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలు ప్రారంభం కావచ్చు. పోరాటంలో దళలున్నవి. చిన్న కోర్కెలు-కాలు తగ్గింపు సమస్యతో మొదలుకావచ్చు. పాక్షిక సమస్యలపై పోరాటం ప్రారంభమై, భూమి పంపకం, గ్రామ కమిటీల నిర్మాణదళకు చేరినపుడే రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటం చేబట్టాలనే నియమంలేదు. ప్రజల సంసిద్ధతయే ప్రధానం. కాలు తగ్గింపుకై ప్రారంభించబడిన పోరాటం, భూస్వాముల వ్యతిరేకతను, దౌర్జన్యాన్ని ఎదుర్కొనవలసి వచ్చినప్పుడు పోరాటం బలప్రయోగంతో తమ కోర్కెలను సాధించ నిర్ణయపడినపుడు రైతాంగ సాయుధగెరిల్లా పోరాటం ప్రారంభమగుతుంది. భూమిని స్వాధీనం చేసుకొని పంచే పోరాటం కాదు. కాలు తగ్గింపుకై పోరాటం మాత్రమే. అయినా అది రైతాంగ సాయుధ పోరాటం. కారణం బలప్రయోగం ఉపయోగించబడింది.

రైతాంగపు కోర్కెలను బలప్రయోగంతో అమలుచేయుటయే రైతాంగ సాయుధ పోరాటం. రైతాంగం వారి కోర్కెలకై బహిరంగ పోరాటం సాగించుటతో ప్రారంభమగుతుంది. ఇది పోరాట మొదటి దశ. వారి వుద్యమ ప్రధానకోర్కెకై

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (అంగ్లంలో)

జరిగిన పోరాటం వున్నదశకు చేరుతుంది. శత్రువు సాయుధ ప్రతిఘటనను అణచుటకై రైతాంగం జరిపే సాయుధ పోరాటం, కార్మికవర్గ పోరాటం వలనే ఉన్నత పోరాట రూపమగుతుంది కాన పోరాటం ఎవరి చేతులలోను లేదు. ప్రజలు సంసిధులై తమకోర్కెలను అమలుపరచ దృఢసంకల్పంతోవుంటే వారికి సహాయాన్నిచ్చుటయే కర్తవ్యం.

2) గెరిల్లా పోరాటాల ప్రారంభదశలో, రైతాంగదళ రక్షణదృష్ట్యా, మిగతా వారిని భయభ్రాంతులను చేయుటకు కాకపోయినా, ప్రజా కంఠకులైన వారిపై జరిపిన వ్యక్తిగత చర్యలు ప్రజాపోరాటాన్ని నీరుగార్చునో తెలియదంటున్నారు కొందరు అని స్టాలిన్ యిలా వివరించారు. ప్రజా పీడకులైన వ్యవ్వలచే జరుపబడుతున్న కారణంగా మాత్రమే “వ్యక్తిగత హింసావాద”మన బడుటలేదు. వ్యక్తి లేక దళంచే ప్రజలకు సంబంధంలేకుండా జరుగుట వలన “వ్యక్తిగత హింసావాద” మనబడుచున్నది. వ్యక్తిగత హింసావాదం మనకు ప్రధాన అవకారి. శత్రువు పాలకవ్యవస్థకాక వ్యక్తి అని, అట్టి శత్రులను కొందరిని నాశనంచేస్తే, పాలనా వ్యవస్థ నాశనమగుతుందనే బ్రతుకును ప్రజలలో కలుగజేస్తుంది. అట్టి నిర్ణయానికి నచ్చిన రైతాంగం, ప్రజావుద్యమం అవునరంలేదని, మన వీరులు ఆపని చేస్తారని అంటుంది. ప్రజలు దుష్టపాలనపై దాడిచేసే వుద్యమాలను అట్టి అభిప్రాయాలు బలహీనపరచుటయేగాక ప్రమాదకరమైనవి. ప్రజలపాత్ర ప్రేక్షకులపై చప్పట్లుకొట్టుట అగుతుంది. ప్రజలలోని స్తబ్ధత కలుగుతుంది. ప్రజలే తమ విముక్తిని సాధించుకొనాలని మార్క్సు, ఎంజెల్సులు చెప్పారు. ప్రజలకు మనం యిదేచెప్పాలి. వ్యక్తిగత హింసావాదం వలన ప్రజలు వారిని వీరులు, విముక్తి ప్రదాతలుగా నెంచుతారు. వ్యక్తిగత హింసావాదం ఉద్యమం పెనుకాడిన దశలో సిద్ధాంత రూపంలోవస్తుంది. అది వుద్యమ బలహీనతా దర్పణం విప్లవోద్యమం వున్నదశలో ప్రజలు పెనుతుఫాన్లా లేచినపుడు, వ్యక్తిగత హింసావాద సిద్ధాంతం అదృశ్యమౌతుంది.

విశ్వ జాతీయ సంఘటన

ఆచరణలో “రష్యామార్గం”, “చైనామార్గం” నమూనాలు రెండూ, విశ్వ జాతీయ సంఘటనకు భూమికయైన కార్మిక, కర్షక మైత్రిని, సహకారాన్ని నిర్మించే కార్యక్రమాన్ని విముక్తిపోరాటంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో నిర్మించే కార్యక్రమాన్ని నిర్లక్ష్యం చేశారు.

రైతు పోరాటాలలోపాక్షి నాయకత్వంద్వారా కార్మికవర్గ నాయకత్వం నిర్మించబడాలనే దృక్పథం తప్పు. ఆచరణలో రైతుల కోర్కెలను దైర్యంగా కార్మికవర్గం పోరాటాలతో బలపరుచుట మాత్రమే ఆచరణలో నాయకత్వం వహించుటకు తోడ్పడుతుంది. వాస్తవంగా ఆచరణలో సంఘటనరూపొందాలి, సిద్ధాంతంగాకాదు. పోరాడే కార్మికవర్గం పోరాడే రైతులకు ఆచరణలో సహాయపడి పుమ్మడి శత్రువుపై విజయాన్ని స్థిరపరచాలి.

వ్యవసాయ కూలీలు, పేద రైతులపై ఆధారపడి కార్మికవర్గం రైతులతో సంఘటనగా మేర్పడి, ప్రజలందరితో కలిసి నగరాలలో, గ్రామసీమలలో విముక్తికి, భూమికి, తిండికి, పనికి, శాంతికై పోరాటాలకు నాయకత్వం వహించాలి. ఇదే చరిత్ర నేర్పిన పాఠము. రష్యామార్గమూ కాదు, చైనా మార్గమూ కాదు, భారత పరిస్థితులకు అన్వయించిన తెలివితేటల మార్గం, భారత పంథా.

ప్రధాన సమస్య సాయుధ పోరాటమా, కాదా? అనేదికాదు. ఆ సమస్యను మార్క్సిజం చరిత్ర ప్రజలను, పార్టీకి యెప్పుడో నిర్ణయించింది ప్రజలు తమ ప్రయోజనాలకై, విముక్తికై, ఆత్మరక్షణకై జరిపే అన్ని చర్యలు సమర్థనీయం, పవిత్రమూ అయినవే స్వాతంత్ర్యానికి, అభ్యుదయానికి తాము మోయలేని అభివృద్ధి నిరోధక, కృశించే బరువును మార్గంలోనుండి తొలగించే చర్యలన్నిటినీ చరిత్ర ఆమోదిస్తుంది.

చరిత్ర ఆమోదించనిది వాకేవాకటి వుంది. అదే వ్యక్తిగత హింసావాదం. ప్రజల ఆచరణకాదు గాన మార్క్సిజం ఆమోదించదు. వర్గంపైగాక వ్యక్తులపై వ్యక్తులు, దళాలు, గ్రూపులు జరిపే చర్య నిస్వార్థమైనవి, ప్రజలు ఆహ్వానించేది, ప్రజలు ద్వేషించేవారపై జరిగినా తెలినిజం ఆమోదించజాలదు. ప్రజలలో చలన రాహిత్యాన్ని, వారి పాత్రలేమిని పెంపొందించుతుంది కాన వ్యక్తిగత హింసావాదాన్ని మార్క్సిజం నిషేదిస్తుంది. ¹

వ్యూహం. ఎత్తుగడలు

కమ్యూనిస్టుపార్టీ వ్యూహం, ఎత్తుగడల పంథా. సోవియట్ నాయకత్వంతో సంభాషణల అనంతరం చిత్తప్రతి తయారుచేయబడి, కేంద్రసమితిచే ఏప్రిల్ 1951లో ఆమోదించబడి. పార్టీ వర్గాలలో చర్చించబడి, కలకత్తా అఖిలభారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ రహస్య సమావేశంలో అక్టోబరు 1951 సవరణలతో ఆమోదించబడింది. వ్యూహం, ఎత్తుగడల చిత్తును తయారుచేయనపుడు వుద్భవించిన ప్రశ్నలకు కొన్ని సందేహాలకు అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్ట్ నాయకత్వం యిచ్చిన వివరణలు సంగ్రహంగా తెలుసుకొందాము. ²

1) కమ్యూనిస్టుపార్టీ చిత్తు కార్యక్రమంలోని తక్షణ ప్రధాన ఛేద్యమైన వ్యూడలిజం నిర్మూలన, ఆ భూములను రైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు పంచుట, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సందాదన, శాంతి పార్లమెంటరీ విధానాలలో సాధ్యంకాదు. జనతా ప్రజాస్వామ్యాన్ని విప్లవం ప్రభుత్వంవలనే సాధ్యమౌతుంది. ఇది విస్తృత

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ రాజకీయ విధానప్రకటన (ఆంగ్లంలో) 1951 పి.పి.హెచ్. పే. 6-7.

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికార పత్రాలు పి.పి.హెచ్. (ఆంగ్లంలో) VII వా¹ పే. 35.

జాతీయ సంఘటనతోనే విజయం పొందుతుంది, అన్ని పోరాట రూపాలను, ప్రాథమిక, చట్టసమ్మత పోరాట రూపాలను ప్రజా సమీకరణను వినియోగించుతుంది. ఈ పోరాట రూపాలను ప్రభుత్వం అనేక నిర్బంధాలకు గురిచేయుటతో ఈ ప్రభుత్వాన్ని మార్చజాలమని తెలుసు. అది ప్రజల సాయుధ పోరాటం విజయం పొందుటవలనే సాధ్యమని గత మూడు సంవత్సరాల అనుభవం తెలియజేస్తుంది.

భారతదేశ వలస ఆర్థిక ధాన అధికృతను మరచి, చైనా విప్లవానుభవాలు మన ప్రత్యేక పరిస్థితులు గుర్తించకపోవుట, ప్రధమంలో రైతు పోరాటాల ప్రాధాన్యతను తదుపరి కార్మికవర్గ పోరాటాల ప్రాముఖ్యతను గుర్తించని అవగాహనలతో, వ్యూహరచన, కార్మిక కర్షక ఐక్యత నిర్మాణ కర్తవ్యాన్ని దానిననుసరించి ఐక్య జాతీయ సంఘటన నిర్మాణాన్ని, కార్మికవర్గ నాయకత్వాన్ని, వ్యూహాలు వ్యతిరేక, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విప్లవంలో త్రోసి రాజనుట జరిగింది. శాస్త్రీయ వ్యూహరచన యీ రెండు సిద్ధాంతాలను త్రోసివేయవలసివంది.

భారతదేశం విశాలమైంది. వెనుకబడినది మౌలికంగా వలస ఆర్థికవిధానం, 80 శాతం వ్యవసాయంపై ఆధారపడినవారు కట్టి దేశాలలో చైనా అనుభవంతో విప్లవోద్యమాల ఆయుధాగారంలో రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటరూపం ముఖ్యమైనవాటిలో వొకటి. జాతీయ విముక్తిపోరాటంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఈ ఆయుధాన్ని చేబట్టవలసివుంది. అదే కాలంలో భారత ప్రత్యేక పరిస్థితులను, లక్షణాలను పరిగణించినచో యీ వొక్క ఆయుధంతో విజయం అసాధ్యం. చైనాలో 1927లో 30 వేల సైన్యం చీలి, కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైపుకు ప్రారంభంలోనే వచ్చింది. కమ్యూనిస్టుల ప్రాంతాలకు రవాణా సౌకర్యాలులేవు. ప్రభుత్వ సైనికులు వేగంగా చుట్టిముట్టి దండయాత్రలు చేయలేకపోయారు. విప్లవ సైన్యాలకు అంతటి అనుకూల పరిస్థితులున్నా, జంగై షేక్ సైన్యాలచే చుట్టముట్టబడి అనేకసార్లు విపరీత నష్టాలకు గురై, చేదించుకొని పోవలసి వచ్చింది. మంచూరియాకు చేరిన తరువాత వెనుకతట్టున బలమైన సోవియట్ ప్రాంతం వుండుటతో చుట్టముట్టడుట జరుగలేదు. తడనంతరం సోవియట్ బారి ఆయుధాల సహాయంతో ఎదురు దండయాత్రగావించి, చైనా విప్లవం విజయం పొందింది. వెనుక సోవియట్ సరిహద్దు, సోవియట్ విలలబరీ బారి ఆయుధ సహాయం ప్రధానపాత్ర వహించుటతో విజయం లభించింది రైతాంగ సాయుధగెల్లా పోరాటం విజయం పొందుటకు, సోవియట్ ఆయుధ సహాయం ముఖ్యపాత్ర వహించినందుచే చారిత్రక సత్యం.

2) భారతదేశ పరిస్థితి పూర్తిగా భిన్నమైనది. అన్ని విధానాలైన రవాణా, సమాచార సౌకర్యాలు బాగా అభివృద్ధి చెందివున్నవి. రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లాదళాలు, నవీన ఆయుధసైన్యాలను ఎదిరించుట అనే ప్రశ్న వుదయించదు. పైగా ప్రభుత్వ సైనిక, పోలీసుదళాలు గెరిల్లాదళాలపై దెబ్బతీయగలవు. మిత్ర సరిహద్దుదేశాలు వెనుకతట్టున లేవు. అంతమాత్రాన భారతదేశంలో రైతాంగ సాయుధగెరిల్లాటాలకు ఎట్టి అవకాశము లేదనుకొనరాదు. అందుకు భిన్నంగా, రైతాంగ

గెరిల్లా సాయుధపోరాటం ఒక్కటే విజయాన్ని చేకూర్చదు. నగరాలలో సార్వజనీన సమ్మెలు, కార్మికవర్గ సాయుధదళాల తిరుగుబాటులు, సమ్మెలతో, గ్రామీణ ప్రాంతాల రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలతో మేళవించవలసి వుంటుంది.

సంక్షోభం తీవ్రమగుటతో రైతాంగ ప్రజాపుద్యమము ఆహారం, భూమిని విప్లవ పోరాటాలలో స్వాధీనం చేసుకొను దశకు విజృంభించినపుడు స్థానిక శతృ బలగాలను నిర్వీర్యం చేయుటకు, నాశనం చేయుటకు వివిధ ప్రాంతాలలో సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లాదళాల ప్రాంతాలు యేర్పడుతవి. ఈ ప్రాంతాలు, విప్లవశక్తులు శతృ సైన్యాలతో చుట్టుముట్టబడి నాశనం చేయబడే పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. దేశంలోని అనేక ప్రాంతాలలో విముక్తి ప్రాంతాలు వాటి స్వంత సాయుధదళాలతో యేర్పడినా, అవి వ్యతిరేక శతృశక్తులచే చుట్టుముట్టబడి వుండుటచే, ప్రమాదాన్నుండి కాపాడబడ జాలవు భారత వాస్తవ పరిస్థితులలో విముక్త ప్రాంతం ఎంత విస్తరించినా, ఎన్ని ప్రాంతాలలో యేర్పడినా, రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లాపోరాటం స్థిరమైన విజయాన్ని పొందజాలదు వందల, వేల రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా ప్రాంతాల ప్రవాహాలు, నగరాలలో కార్మిక సార్వజనీన సమ్మెలు, తిరుగుబాటులు మిళితమైనపుడు శతృవు తన శక్తులను ఎక్కడా కేంద్రీకరించలేక, విప్లవ పోరాటశక్తులను వోడించుట ఆసాధ్యమై తానే వోటమి పొందుట జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ సైన్యంలో సంక్షోభం యేర్పడి పెద్ద భాగం విప్లవశక్తులతో కలుస్తుంది.

3) పార్టీ దృక్పథంలో కార్మిక, రైతాంగవర్గాల ఐక్యత, ఆ సమ్మేళనంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వం అత్యంత అవశ్యకం. రైతాంగపు కోర్కెలను, పోరాటాలను కార్మికవర్గం ధైర్యంగా ప్రదర్శనలు, సానుభూతి సమ్మెలతోపాటు, కార్మిక వర్గాలు గ్రామీణ పోరాటాలలో పాల్గొన్నపుడు, ఆచరణలో కార్మికవర్గపు నాయకత్వం శాస్త్రీయంగాను, కార్మికవర్గ అగ్రగమిదశ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నాయకత్వం యేర్పడు తుంది. అప్పుడే రైతాంగం కార్మికవర్గాన్ని తమ మిత్రవర్గంగా, పోరాట నాయకత్వ వర్గంగా గుర్తించుతారు. కార్మికులలో యెక్కువ భాగం గ్రామసీమలనుండి వచ్చినందున గ్రామసీమలతో సంబంధాలను కలిగివున్నందున యీ విధంగా కార్మిక, కర్షక ఐక్యత బలోపేతమగుటకు అవకాశాలు యెక్కువగా ఉన్నవి. జాతీయోద్యమ చరిత్ర, గ్రామసీమలలో జాతీయోద్యమవ్యాప్తికి కార్మికులు యెంతగా తోడ్పడింది దీనినే స్పష్టం చేస్తుంది.

కార్మికులలో దైనందిన పోరాటాలద్వారా రాజకీయ చైతన్యాన్ని పెంపొందించి, కార్మికవర్గంలో నేటి అనైక్యతను అధిగమించి, కీలక పరిశ్రమలలోని కార్మికులలో అత్యధికులను సమీకరించి, బలమైన కార్మికోద్యమాన్ని నిర్మించి, ఫ్యాక్టరీ, వర్కుషాపులలో రహస్యకమిటీలను పోరాట కేంద్రాలుగా యేర్పరచి, చురుకైన వారిని పార్టీలో చేర్చాలి. కార్మికుల కోర్కెలపై రోజువారీ పోరాటాలు జరుపుతు బలమైన ప్రేడు యూనియన్ పుద్యమాన్ని నిర్మించాలి. ఐక్యతను, తనవర్గప్రాత్రను నెరిగిన కార్మికవర్గం జాతీయ ఐక్యతను నిర్మించగలుగుతుంది, విప్లవ పోరాటాలకు నాయకత్వం వహించగలుగుతుంది

4) గ్రామీణులలో వ్యవసాయ కూలీలు, పేద రైతులు అత్యధికులు, ఓరితో పాటు మధ్యతరగతి, ధనిక రైతులందరూ పూడ్లలు భూస్వామ్యవర్గంచే అనేక విధాల పీడింపబడుతున్నవారే. పార్టీ పీరిని సమీకరించి పూడ్లలు భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాన్ని సాగించాలి. పూడ్లలు భూస్వామ్య విధానరద్దు, వ్యవసాయభూముల పంపక నివాదం వ్యవసాయ విప్లవ కాలమంతటి నివాదంగా వుండాలి. రైతాంగపు తక్షణ కోర్కెలైన కౌలు తగ్గింపు, వెట్టిచాకిరి రద్దు, పూడ్లలు నజరానాలా నమాళ్ళు రద్దు, పంటలకు తగిన ధరలు, వ్యవసాయ కార్మికులకు జీవనశేతనం, తదితర సామాజికపీడనలపై పోరాటాలు సాగించాలి. అసంతృప్తి వ్యాపిస్తున్నా, చాల బలహీనంగా రైతు సంఘాల నిర్మాణం ఉన్నది. దేశంలో విస్తార ప్రాంతంలో రైతు సంఘాలు లేవు. మన వ్యవసాయ కార్యక్రమాన్ని ప్రచారంచేస్తూ, స్థానిక కోర్కెలపై విస్తృత రైతాంగాన్ని సమీకరించి పోరాటాలు సాగిస్తూ, సంఘ నిర్మాణం గ్రామాలలో రహస్యంగా కమిటీల నేర్పాటు చేయాలి. శతృవులనుండి వుద్యమ రక్షణకు వలంటీరు దళాలు నిర్మించాలి. అవే వుద్యమాభివృద్ధిలో, భూముల స్వాధీనదశలో రైతాంగపు సాయుధ గెరిల్లా దళాలకు బీజాలగుతాయి.

సంక్షోభం పరిపక్వమైన కొలది ఐక్యత, జాగృతి, నిర్మాణం, బలం, ప్రభావం పొరిగిన కొలది శతృవు వ్యవసాయ వుద్యమాన్ని అణచుటకై క్యూరదమనకాండ సాగించుట, ఎప్పుడు, ఎక్కడ సాయుధ ప్రతిఘటన అనేది జెండాలో ప్రత్యక్ష మౌతుంది పార్టీ అప్పుడు ఆచరణ ప్రాముఖ్యత కారణంగా స్పష్టమైన సమాధాన మివ్వవలసి వుంటుంది.

భారతదేశం విశాలమైనది, అసమాన ప్రజాచైతన్యం, ప్రజా వుద్యమ అసమానతలవలన వ్యవసాయ వుద్యమ తీవ్రత, పార్టీ బలం, ప్రభావం అసమానంగా వుండుటవలన, అన్ని ప్రాంతాలలో రైతాంగ వుద్యమం చొకే విధంగా అభివృద్ధి చెందదు. పరిస్థితి పరిపక్వత చెందని తిరుగుబాటులు, దుందుడుకు చర్యలు చేబట్టరాదు అదేకాలంలో దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలలో తిరుగుబాటుల శ పోరాటం అభివృద్ధి చెందిన తరువాతే రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా చర్యలనే నిర్ణయం తప్పుకు విధానమగుతుంది.

రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలు ప్రారంభమైనపుడు అవి తప్పనిసరిగా కార్మికవర్గపు ప్రజాపోరాటాలలో, ముఖ్యంగా పరిసర ప్రాంతాలలో నమ్మెలు, ప్రజా ప్రదర్శనలు, తదితర పోరాటాలను మేళవించవలసి వుంటుంది. శతృవర్గాల బల మెక్కువై, రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లాల నాశనమయ్యేపరిస్థితి యేర్పడినపుడు, పార్టీ పట్టువిడుపులతో పోరాట శక్తులను కాపాడుకొనవలసి వుంటుంది.

5) రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటం ముఖ్యంగా రైతులను భూస్వాముల సాయుధ రౌకీముకలనుండి, ప్రభుత్వ పోలీసు దౌర్జన్యాలనుండి కాపాడుటకై జరుగుతుంది, ఈ పోరాటంలో రైతుల కోర్కెలను సాధించుటకై ప్రాధాన్యత యివ్వబడుతుంది.

రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలను, వ్యక్తిగత హింసావాదంతో గందరగోళ పరచుటయేగాక, అది రైతాంగ పోరాటంలో భాగమని, ఆ పోరాటానికి ముఖ్యమైనదనే దురభిప్రాయంవుంది. ఇది నిస్సందేహంగా పొరపాటు. వ్యక్తిగత హింసావాదం, రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాట ద్వేయాన్ని, దాని సారాన్ని వ్యతిరేకిస్తుంది. వ్యక్తిగత హింసావాదం వ్యవస్థపై పోరాటంగాక, వ్యక్తులపై కేంద్రీకరించబడుతుంది. వ్యవస్థ ప్రతిఘటనను నాశనం చేసినందున వ్యవస్థ నాశనమౌతుందనేది, ప్రమాదకర బ్రతులను కలుగజేస్తుంది వ్యవస్థగాక, వ్యవస్థ సృష్టించిన వ్యక్తుల వినాశంతో దోపిడి నిర్మూలించబడుతుందనే అభిప్రాయాన్ని పెంపొందించి ప్రజాపోరాటాలను బలహీనపరుస్తున్నది ప్రభుత్వం ప్రజాపోరాటాలను అణచివేసే అవకాశాన్ని కలుగజేస్తుంది. ప్రజలపాత్ర లేకుండా చేస్తుంది. ఇదే వ్యక్తిగత హింసావాదం కలిగించే ప్రధాన ప్రమాదం కాన నిరాకరించాలి

6) గత మూడు సంవత్సరాలలో ప్రజలలో యెంతో జాగృతి కలిగింది. అనేక ప్రజాపోరాటాలు జరిగినా, జరుగుతున్నా సాయుధ తిరుగుబాటు అంతర్యుద్ధంలో యిప్పటికే వున్నామని చెప్పట యెంతో అతిశయోక్తి అనుటలో సందేహం లేదు ప్రభుత్వ ప్రజా వ్యతిరేక శక్తులు ప్రజలనుండి దూరమై, యేకాకులయ్యారని చెప్పట అతిశయోక్తి అగుతుంది. అతిశయోక్తులు, నేటి రాజకీయ ఉద్యమ వాస్తవ పరిస్థితులను పరిగణించక, వాగాదంబర నినాదాలు, పోరాట పిలుపులు యివ్వటమే కాగలదు. ఆవరణలో పార్టీ స్వయంగావొంటిరదై శత్రువు దెబ్బతీసే అవకాశమిచ్చుటయే అగుతుంది సోషలిస్టులకు, విద్రోహులకు ప్రజలను అప్పజెప్పటయే కాగలదు

ప్రజా ఉద్యమాల బలహీనతను, అనైక్యతను చూసి "అణగిమణిగి వుండి" ప్రజా సమీకరణాలు చేయాలనుట తిరోగమనము మితవాద సంస్కరణవాద తప్పిదము. నగరాలలో, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పోరాటాలు విరమించట, ప్రజల తోకను వట్టుకొని పోవుట అగుతుంది. కాని, ప్రజలకు నాయకత్వం పహించి నడుపుట కాజాలదు. అది అతిహీనమైన సంస్కరణవాద మగుతుంది.

పొలిట్ బ్యూరో ప్రకారం వాస్తవ పరిస్థితి ఏమిటనగా సెక్షన్లలో పరిస్థితి పరిపక్వతపై పు పయనిస్తున్నది. ప్రభుత్వం ఆహారభూమి సమన్వయం పరిష్కరించలేని కారణంగా ప్రజల బ్రతులు తొలగిపోతున్నాయని, యీ ప్రభుత్వాన్ని దోపిడి వర్గాలను ఎన్నికల ద్వారా తొలగించగలమనే నూతన బ్రతులతో వున్నారు అయినా దైనందిన కోర్కెలపై ప్రజలు పోరాటాలలోనికి వస్తున్నారు ప్రజాఉద్యమ పెరుగుదల అంతగా లేదు. కారణం ప్రభుత్వం అమలుపరచు దమనకాండతోపాటు, పార్టీలోని అనైక్యత, బలహీనత, అభ్యుదయ శక్తులలో గందరగోళం ప్రధానంగా కనిపించుతున్నది.

ఈ ప్రయత్నాన్ని వోడించాలని ప్రజా ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచాలని బ్రిటిష్ కామన్ వెల్త్తో ఎట్టి సంబంధం వుండరాదనే నినాదంతో ఎన్నికలలో పాల్గొని ప్రజలకు గల బ్రతులను తొలగించాలి. రాబోవు అవకాశాన్ని ఎన్నికలను అందుకుపయోగించు

కొనాలి. ప్రజలను వారి రోజువారి పోరాటాలలో మెట్టుమెట్టుగా వున్నత పోరాట రూపాలలోనికి తీసుకొనిపోతూ రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాల ఆవశ్యకతను గుర్తించునట్లు చేయాలి. ఇది నేటి తక్షణ కర్తవ్యమని పొలిట్ బ్యూరో స్పష్టంచేసింది.

7) పార్టీ చేబట్టవలసిన అత్యంత ముఖ్యమైన శాంతి పోరాటానికి ప్రజా సమీకరణ చేయాలి. నైరృతి ఆసియాలో అధిక జనాభా కలిగి కీలకస్థానాన్ని ఆక్రమించిన భారతదేశం, అమెరికా, బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి యుద్ధపిపాసులకు వ్యతిరేకంగా శాంతి పోరాటంలో ముఖ్యపాత్ర వహించాలి. అందుకు కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ తన పాత్ర నిర్వహించి, శాంతి వుద్యమాన్ని నడపాలి

ఇండియాలో పాకిస్థాన్ పై యుద్ధం అనే బూర్జువా ప్రచారాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ, దానిని తమ కుటిలయత్నాలకు వినియోగించుకొనాలనుకొనే సామ్రాజ్యవాదుల ప్రజా శికలను భగ్నం చేస్తూ, శాంతి పోరాటాన్ని తీవ్రతరం చేయాలి. ప్రపదా విలేఖరికి స్థాలిన్ చెప్పిన విధంగా యుద్ధ వ్యతిరేక ప్రచారాన్ని వుద్యతంచేసి, అమెరికా, బ్రిటన్ సామ్రాజ్యవాదులను బట్టబయలు చేస్తూ, శాంతి పరిరక్షణ కృషి వుద్యతం చేయాలి.

భారత కమ్యూనిస్ట్ ప్రతినిధివర్గం అడిగిన ప్రశ్నలు కొన్నింటికి స్థాలిన్ సమాధానమిస్తూ, భారత బూర్జువావర్గ విశ్లేషణపై యిలా పేర్కొన్నారు.

భారత బడా బూర్జువావర్గంలో కొంతభాగం చివరకు సామ్రాజ్యవాదంతో చేతులు కలిపింది. బూర్జువావర్గమంతా కాదు. బూర్జువావర్గంలో యెక్కువభాగం పారిశ్రామికీకరణకు అనుకూలరు, విదేశీ పెట్టుబడులకు వ్యతిరేకులు. భారత బడా బూర్జువావర్గంలో కొన్ని నెతనులు యింకా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపాత్రను కలిగి వున్నాయి. దేశీయ మార్కెట్టును అదుపు చేస్తుందని, రైతాంగాన్ని దోచివేస్తుందని, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పాత్రను కలిగివున్నారు. చేతులు కలిపిన బడా బూర్జువా వ్యవసాయాలను తూకము పేయుట సరికాదు జాతీయ బూర్జువావర్గంలోని అత్యధిక భాగం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపాత్ర కలిగివుంది. కొంతభాగం మాత్రమే నిస్సందేహంగా అభివృద్ధి నిరోధకమైనది. అన్ని వర్గాల, జాతీయ బూర్జువావర్గంతోనహా జ్యనంఘటనను నిర్మించుట సరియైనది.

బడా బూర్జువా భూస్వామ్య ప్రభుత్వం సామ్రాజ్యవాదంతో చేతులు కలుపుట పూర్తి సత్యం కాదు. ధనిక రైతాం అందులో భాగస్వామి, కాన ప్రభుత్వ వునాది అంత చిన్నదికాదు, విస్తృతమైనది. తేలికగా వడిపోవుటకు తోలుబొమ్మ ప్రభుత్వం కాదు. అత్యధిక రైతాంగం, కార్మిక, మేదావులపై ప్రభుత్వం ఆధారపడిలేదు. అదే దాని బలహీనత. ఘోషలు వ్యతిరేక పోరాటంలో ధనికరైతు ప్రయోజనం కొంత వున్నదని దానిని బలపరచుటో లేక తటస్థుడుగానో వుంటాడు, కాన పోరాటంలో కలుపుకొననలసి వుంది.

విదేశాంగ విధానం, బ్రిటిష్, అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదుల మధ్యనేకాకుండా యుద్ధోన్మాద దేశాలు, శాంతి కాముక దేశాలమధ్యకూడా భారత ప్రభుత్వం ద్వంద

విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నది. అధ్యుడయకర విధానాలను బలపరస్తూ అభివృద్ధినిరోధక విధానాలను విమర్శించి బహిరంగపరచు విధానం సరియైనది. కొన్ని ప్రత్యేక సమస్యలపై ప్రభుత్వాన్ని సమర్థిస్తూ, సాధారణ వ్యతిరేక విధానాన్ని అనుసరించుటలో పరస్పరం పై ఒకదానిపై¹ అని స్టాలిన్ వివరించారు.

VI

అతివాదంలో అంతర్ధానమైన ఐక్యసంఘటన

భారతదేశ సవీనచరిత్రలో 1947-1951, రాజకీయ పరిణామాలు అత్యంత పేంగంగా మార్పుచెందుతు, చరిత్రకణిని మార్చిన శారిత్రకకాలం. కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ మితవాదంనుండి బయటపడ్డామని చెప్పుకొంటూ, తీవ్ర అతివాదం, నెక్లెరియనిజం, పిడివాదం సాహసిక వాదాలలో మునిగిపోయింది పార్టీ “సంయుక్త సంఘటన”, “జాతీయ సంఘటన”, “విస్తృత ఐక్య సంఘటన”, “జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన”లను, “వామపక్ష ఐక్యత”, “కార్మిక, కర్షక, ఐక్యత”లను అనేకసార్లు అధికారికంగా ప్రస్తావించుతున్నా ఆచరణలో పూర్తిగా పదిలివేసి, ప్రజలనుండి, ప్రజాస్వామ్య అన్నివర్గాలనుండి దూరమైంది. ఐక్య సంఘటనా సమస్యలను అధ్యయనం చేయునపుడు వ్యూహం, ఎత్తుగడలను రెండింటిని ఏకంగా పరిశీలించనిచో నేలను విడిచి సాముచేయుటయే జగుతుంది.

పోరాట వ్యూహం, ఐక్యసంఘటన

సామ్రాజ్యవాదం, పూర్వదలిజం, భారత బడాబూర్జువావర్గాల కూటమిని వోడించుటకై ప్రజా విప్లవ పోరాటశక్తులు నూతన ఐక్య సంఘటనకు కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్మికవర్గం, పార్టీ ననుసరించే ప్రజాసంఘాలు ప్రధానపునాది. వామపక్ష పార్టీలను అనుసరించే పోరాటశక్తులు, ఆ పార్టీ లలోని నిజమైన వామపక్షవాదులు ఐక్యసంఘటనలో భాగస్వాములగుతారు ఈ ఐక్య సంఘటన కాంగ్రెసు లీగులలోని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వర్గాలతోనూ, అన్ని సామ్రాజ్యవాద, పూర్వదలిజ వ్యతిరేక శక్తులందరితో కలసి యేర్పడుతుంది. ఇది 2వ, పార్టీ కాంగ్రెసు సిద్ధాంతపత్రపు అవగాహన. ఈ సంఘటనలో జాతీయ “జాతీయ బూర్జువా వర్గానికి స్థానంలేకుండుట, పైనుండి ఐక్య సంఘటన నిర్మాణంకాక, క్రిందినుండి యేర్పడుట ఏ వామపక్ష పార్టీ లతోకలసిగాక ఆ పార్టీ లలోని అభ్యుదయశక్తులతో క్రిందినుండి అనేదికూడన్నప్రజ్ఞ. పైనుండి ఐక్యసంఘటన నిర్మాణప్రయత్నం పూర్తిగా పదలివేయబడింది.

ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యవర్గం డిశెంబరు, 1948కే రాజకీయవిధానం ఎత్తుగడలపై కొన్ని ప్రశ్నలు లేవనెత్తింది. కాంగ్రెసు సిద్ధాంతపత్రానికి భిన్నంగా బడాబూర్జువావర్గం మాత్రమే సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీవిధానాన్ని అవలంబించిందని,

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1:77) అధికార పత్రాలు పి.పి. హెచ్.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పోరాటాలు, పూడ్లలు, భూస్వామ్యవ్యతిరేకిమైనవి మాత్రమే అయిన కారణంగా మధ్యతరగతి రైతును పోరాటంలో సమీకరించాలని, ధనశక్తిరైతుపై పోరాటంగాక తటస్థతపరచే ఎత్తుగడల నవలంబించాలని సూచించి దీనిని కేంద్ర నాయకత్వం “ప్రజాస్వామ్య విప్లవానికి పూహం, ఎత్తుగడలు” అనే సుదీర్ఘ పత్రంలో “అవకాశవాద సహకార సిద్ధాంతంగా” తీవ్ర విమర్శకు గురిచేసింది అది రూపొందించిన సంక్షిప్త ఎత్తుగడల పత్రం ఈ క్రిందివిధంగా పేర్కొంది.

“లక్ష్యం : సామ్రాజ్యవాద, పూడ్లలు, బూర్జువావర్గ కూటమికి నాయకత్వం వహించుతున్న బూర్జువా ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టి, పూడ్లలు అవశేషాలను రూపుమాపి, జాతీయకరణ, పరిణామమార్గంలో తాత్కాలిక ఆర్థిక విధానాన్ని చేబట్టుట, విప్లవ ప్రధానశక్తి : కార్మికవర్గం, రిజర్వు శక్తులు, వ్యవసాయ కార్మికులు, పేద రైతులు, మధ్య తరగతి రైతులు, బస్తీలలో అణగారిన మధ్యతరగతి పేద బూర్జువాలు. ప్రధానదాడి దిశ : పాలక బూర్జువా శక్తులను, బూర్జువా, పెట్టిబూర్జువా సోషలిస్టు పార్టీలను వారిననుసరించే ప్రజలనుండి పేరుచేయుట, పోరాట శక్తులను మోహరించు ప్రజాశక్తి : వ్యవసాయ కూలీలు, పేదరైతులపై ప్రధానంగా ఆధారపడి కార్మికవర్గ మిత్రత్వంతో మధ్యతరగతి రైతాంగం వెంటరాగా, బూర్జువాలను ప్రజలనుండి పేరుచేసి, వారి ప్రతిఘటనను రూపుమాపి, జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవాన్ని జయప్రదం చేయాలి.

ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణాన్నివామపక్షశక్తుల, వజ్రాల సహకారంతో ప్రయత్నిస్తుంది. కార్మికవర్గ కార్యక్రమానికి రైతులను మధ్యతరగతి బూర్జువాను సమీకరిస్తుంది. కిమ్యూనిస్టులు ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వాన్ని మరువజాలరు. ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణ పోరాటంలో సామాన్య కార్యక్రమాన్ని రూపొందించు సిద్ధాంతపోరాటం యిమిడివుంది ఐక్య ప్రజాపుద్యమాన్ని, ప్రజాస్వామ్య వద్దతులతో ప్రజా ఐక్యత పునాదిగా నిర్మించుక్రిమంలో క్రిమేజా కార్మికవర్గ నాయకత్వాన్ని రూపొందించవలసివుంది అంచేతనే పైనుండి యేర్పడే వామపక్షాల మిత్రకూటమి మాత్రంగాకాక కార్మిక, కర్షక మేధావివర్గాల క్రిందనుండి కూడా యేర్పడే ఐక్య సంఘటనగా సరియైన అవగాహన ఉండాలి.

జూన్ 1950లో ఏర్పడిన నూతన కేంద్రకమిటి మాజీనాయకత్వపు అతివాద ప్రకీరకణపై నివేదికను నిర్మాణక్రమంలో చర్చించి ఆమోదించింది గత నాయకత్వం ప్రకటించిన “జనతా ప్రజాస్వామ్యం” “వ్యవసాయ సమన్య”, “పూహం ఎత్తుగడలు”ను పునసంహరించింది తాత్కాలికంగా వ్యవసాయ రంగంలో కర్తవ్యాలు, ఎత్తుగడలపై ఆంధ్రా దాక్యుమెంటును అనుసరించవలసినదిగా కోరింది. నూతన విధానాన్ని జూన్ 1950 లేఖలో వివరించింది. అదే భారతదేశంలో విప్లవానికి “చైనా మార్గంగా” ప్రచారం పొందింది.

భారత విముక్తి పోరాటం చైనామార్గంలో పురోగమించుటకు రెండు ప్రధాన అంశాలు వివరించింది. ఒకటి : విస్తృత రైతాంగం మేధావివర్గం, పట్టణ పెట్టి

బూర్జువా వర్గం, సామ్రాజ్యవాదం గుత్త పెట్టుబడిదారి వర్గంచే అణచివేయబడుతున్న జాతీయ బూర్జువావర్గం, కమ్యూనిస్టు పార్టీ కలిసి యేర్పడే జనతా ప్రజాస్వామ్య ఐక్య సంఘటన, సామ్రాజ్యవాదం, వారి తాబేదారులకు వ్యతిరేకంగా క్రొత్తవర్గ అగ్రదళమైన కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వంలో జరిగే పోరాటం. రెండు : గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పూర్వీకులు భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా జరిగే సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటం, ఈ ద్వీముఖ పోరాటాల సమన్వయంతో, సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాల భూమికతో అధికారం కొరకై ఆఖరి పోరాటం “చైనా మార్గంగా” వివరించబడింది.

పూర్వీకులు సంబంధాల ఆధిక్యత కారణంగా వ్యవసాయ విప్లవం భారత జాతీయ విముక్తి పుర్యమానికి “ఇరుసు”, “దున్నేవానికి భూమి” నినాదం విస్తృత రైతాంగవర్గాలను పోరాటానికి సమీకరించే నినాదం కాగలదు. పోరాటరూపం సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాల భూమికతో అధికారం కొరకై ఆఖరి పోరాటం, విప్లవ స్థావరాలు, విముక్తి ప్రాంతాలు, ఆఖరికి అధికార స్వాధీన పోరాట మార్గంగా పూర్వహరచన వివరించబడింది.

నూతన కేంద్ర కమిటీ తమ పత్రం నూతన రాజకీయ సిద్ధాంతంకాదని, గత రెండున్నర సంవత్సరాలుగ ప్రబలిన అతివాద వాంఛెత్తుపోకడల దుస్సాహసిక విధానాల ఫలితంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ సంక్షోభంలో పడిపోయిందని, దేశంలో వాస్తవ రాజకీయ పరిస్థితులకు దూరమై రూపొందించిన రాజకీయ అవగాహన, పూర్వహం, ఎత్తుగడల ఫలితంగా యేర్పడిన దుష్పలితాల విమర్శనా పత్రమే తమ లేఖయని స్పష్టంచేసింది. వ్యవసాయ విప్లవ ప్రాతిపదికగా సాయుధరైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలుగ ప్రారంభమై, చివరకు నగరాల ఆక్రమణ, అధికారానికై ఆఖరి పోరాటంగా వివరించింది. పార్టీ 2వ కాంగ్రెసు రాజకీయ సిద్ధాంత అవగాహనతో భేదించకపోగా ప్రధాన విషయాలన్నిటితో యేకీభవించింది. ఎత్తుగడలలో మాత్రమే చైనా మార్గం, వ్యవసాయ విప్లవమార్గాన అనుసరించింది.

అజయ్ ఘోష్, డాంగే, ఘాటేలు నూతన కమిటీ రాజకీయ అవగాహనను, పూర్వహం, ఎత్తుగడలను విమర్శించి వ్యతిరేకించారు. మాజీ నాయకత్వం “రష్యా మార్గమని” వాటికనుగుణంగా “విప్లవ వెల్లువ”ను నూతన నాయకత్వం “చైనా మార్గమని దానికనుగుణంగా “అంతర్యుద్ధ పరిస్థితిని, రష్యావిప్లవ పోలికలు, చైనా 1927 విప్లవ సారూప్యతలను. వాస్తవదేశ పరిస్థితులను, ప్రత్యేకాంశాలను అధ్యయనంచేయక, యాంత్రికంగా ఆ సమూహాలను దిగుమతి చేయుటవలనే స్వయం సంతృప్తి, సెక్టేరియనిజం, దుస్సాహసిక వాదంతో పార్టీ మునిగి సంక్షోభంలో పడి పోయిందని వారి ప్రధాన విమర్శ. కొమిన్ పారం పత్రిక సంపాదకీయంలో మాజీ పొలిట్ బ్యూరో తన అతివాద రాజకీయ విధానానికి పూర్తిమద్దతును, నూతన పొలిట్ బ్యూరో 1948 ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతర్యుద్ధ భావనకు పూర్తిమద్దతును, స్వీయ మానక దృక్పథంతోమంచి, వ్యవసాయ సంస్కరణలకై కార్మిక, కర్షక పోరాట ఐక్యత ర్పించాలని, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విస్తృత ఐక్య సంఘటనను అన్నివర్గాలతో

కలసి నిర్మించాలని సూచించిన ప్రధాన వ్యూహ కర్తవ్యాన్ని విస్మరించారు. కార్మిక, కర్షక, ప్రజాసామాన్య ఐక్యతా నిర్మాణానికి, ప్రజా కమ్యూనిస్టుపార్టీ నిర్మాణానికి, సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటమే ప్రధాన ఆయుధం, మార్గం అని నూతన నాయకత్వం వాదించింది.

ముగ్గురు పార్టీ నాయకులు, నూతన కేంద్రసమితి నేటి రాజకీయ పరిస్థితుల అంచనాను, ఎత్తుగడలను, రాజకీయ విధానాన్ని కొమిన్ పారం పత్రిక సంపాదకీయానికి వారిచ్చిన వివరణనను అంగీకరించజాలకున్నారు. ధనిక రైతులను, ప్యూడలు రూపంలో కొలుకిస్తున్నారని కొందరు మధ్యతరగతి రైతులను శతృవర్గంలో జమ చేయుటను అంగీకరించజాలవన్నారు. ఒకా బూర్జువాలతో సంబంధాలున్న వూగిన లాడే జాతీయ బూర్జువా వర్గాలను శతృవులుగ తంచలేమన్నారు. ఎత్తుగడలో సెక్టేరియనిజం దుస్సాహసిక విధానాలు కొనసాగుతున్నాయన్నారు.

నవంబరు 1950లో పార్టీ నూతన పోలిట్ బ్యూరో చిత్తు రాజకీయతీర్మానాన్ని విడుదలచేసింది. ఆర్థిక, రాజకీయ పరిస్థితుల విశ్లేషణతోపాటు జనతా ప్రజాస్వామిక విప్లవంలో వివిధవర్గాల పాత్ర. వ్యూహం, ఎత్తుగడలు వివరించింది.

వలస వ్యవసాయ విప్లవంలో కార్మికవర్గం, కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వంలో జాతుల విముక్తి పోరాటాలలో నాయకత్వ పాత్రకు తగినది. రైతాంగం పోరాట శక్తులలో అత్యంత సంఖ్యాబలం కలది. ప్యూడలు, అర్థప్యూడలు, సామ్రాజ్యవాద దోపిడీలకు గురి అగుతున్నందున వ్యవసాయ విప్లవంలో ముఖ్యపాత్ర వహించగలదు. గ్రామసీమలలో రైతులలో వర్గవిభజన కొనసాగుతునే ఉంది. పేదరైతులు, వ్యవసాయ కూలీలుగ మారుతున్నారు. భూమి కేంద్రీకరణ నిరవధికంగా జరుగుతున్నది.

జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవనివాదాలైన "భూస్వామ్య విధానపురస్కార" "మన్నేవానికే భూమి" అనే నివాదాలు గ్రామసీమలలో వ్యవసాయ కూలీలు, కొదారులు, పేదరైతులు, మధ్యతరగతి రైతులు, ధనిక రైతులు అందరినీ ఐక్య కార్యచరణలో. ఐక్య పోరాటాలలో సమీకరించగలుగుతాయి. నివాదాలలో ధనిక రైతు కోరికలు యిమిడివున్నందున సామ్రాజ్యవాద, గుత్త పెట్టుబడిదారి, భూస్వామ్య ప్యూడలు వ్యతిరేక పోరాటాలలో పాల్గొనుట, వూగినలాడుట లేక తటస్థత వహించే అవకాశాలున్నవి. కాన శతృవర్గంలోనికి త్రోసివేయరాదు.

పేద బూర్జువాలపాత్ర జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో అత్యంత ప్రాముఖ్యత వహించుతుంది. చేతివృత్తులవారు, చిన్నఉద్యోగులు, మధ్యరకపు పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిదారులు, విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, మేదావివర్గాలు, స్వేచ్ఛావృత్తులవారు, నగర బడుగువర్గాలు, కార్మిక వర్గానికి ప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో మిత్రులు, వీరు పాల్గొనుటపైనే విప్లవ విజయం ఆధారపడివుంది.

మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గం సామ్రాజ్యవాదంతోగాని, పూర్వం వర్గాలతో గాని సంబంధంలేనిది, వారితో కూటమి కట్టనిది. చిన్న మధ్యతరగతి పరిశ్రమలను కలిగిన గుత్తేతర బూర్జువావర్గం, సామ్రాజ్యవాదం, గుత్తపెట్టుబడి వర్గాలచే పరోక్షంగా దోసిడికి గురౌతుంది. వ్యవసాయవిప్లవంతో ముడిసరుకులు మరింత స్వేచ్ఛగా లభించుటతో తన పారిశ్రామికాభివృద్ధికి అవకాశాలు పెరుగును. కాన ఈ వర్గం విప్లవపోరాటాలకు ప్రత్యక్షంగా కాని పరోక్షంగా కాని తోడ్పడుతుంది. పార్టీ కార్మిక వర్గంతో తగురితి వ్యవహరించిన విప్లవ మిత్రులగుదురు.

కార్మికవర్గ పార్టీ నాయకత్వంలో కార్మికులు, వ్యవసాయ కూలీలు, కౌలు దారులు, పేదరైతులు, మధ్యతరగతి రైతులు, పెటీబూర్జువావర్గాలు, మేధావివర్గాలు, మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గం, జనతాప్రజాస్వామ్య విప్లవంలో, సామ్రాజ్యవాద, గుత్త పెట్టుబడిదారీ, పూర్వం వ్యతిరేక జనతా ప్రజాస్వామ్య ఐక్య సంఘటనను ఏర్పాటు చేసుకొని విప్లవ పోరాటాలు సాగించిన విజయాన్ని పొందగలరు.

ఇది సంక్షిప్తంగా నవంబరు 1950, నూతన పార్టీ నాయకత్వం చిత్తు రాజకీయ విధానంలో ప్రతిపాదించిన వ్యూహం, ఎత్తుగడల అవగాహన దీనిపై పార్టీ వాక అంగీకృత అవగాహనకు రాకపోగా తీవ్ర భేదాభిప్రాయాలతో సంక్షోభంలో పడింది. పార్టీ అంతర్జాతీయనాయకత్వంతో చర్చల అనంతరం చిత్తు కార్యక్రమాన్ని రాజకీయ విధానాన్ని, ఎత్తుగడలను రూపొందించగా అక్టోబరు 1951 కలకత్తా అఖిల భారత సమావేశంలో పార్టీ ఆమోదించింది.

భారత బూర్జువావర్గ అవగాహనపై మరికొంత స్పష్టత చేకూరింది. భారత దేశం, వలస, పూర్వం, అర్థపూర్వం ఆర్థికవిధానంలోవుంది. సామ్రాజ్యవాదంతో బడాబూర్జువా వర్గంలో కొందరు చేతులుకలిపారు. బూర్జువావర్గంలో అత్యధికులు పారిశ్రామికీ కరణకు అనుకూలురు. మన మార్కెట్టులో విదేశ పెట్టుబడులకు వ్యతిరేకులు. బడా బూర్జువావర్గంలోని కొన్ని శాఖలు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపాత్రను యికాకలిగివున్నవి. జాతీయ బూర్జువా వర్గంలోని అత్యధికభాగం బూర్జువా వ్యతిరేక పాత్రను కలిగివుంది. అందువలన మొత్తంకాక, కొంతభాగమే అభివృద్ధినిరోధకమైనది. అదేవిధంగా భూస్వామ్యవర్గమంతా సామ్రాజ్యవాదంతో చేతులు కలుపుట పూర్తి సత్యంకాదు. మనది సామ్రాజ్యవాద, బడాబూర్జువా, పూర్వం వ్యతిరేక పోరాటమైనందున జాతీయ బూర్జువావర్గంతోనూ అన్ని వర్గాలు జరిపే ఐక్యసంఘటన పోరాటమగుతుంది. పూర్తిగాయిది ప్రశ్నలకు స్టాలిన్ యిచ్చిన వివరణననుసరించి తీసుకున్నది.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వ్యవసాయ కూలీలు, పేద రైతులుపై ఆధారపడి, మధ్యతరగతి రైతు, ధనికరైతుతోనూ అందరినీ పూర్వం భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా ఐక్యపరచి, పూర్వం, భూస్వామ్య విధానాన్ని దద్దురించే, భూమిని సంచాలనే నినాదంతో వ్యవసాయ విప్లవంకొనసాగించాలి. రైతాంగ కోర్కెలపై పోరాటం భూస్వాముల ప్రతిఘటనను, ప్రజల సంసిద్ధతను బట్టి పోరాటం బలప్రయో

గంతో తమ కోర్కెలను సాధించబూనినపుడు సాయధ రైతాంగ పోరాటంగా రూపొందుతుంది. వీటిని కార్మికవర్గపు ప్రజా పోరాటాలతో ముఖ్యంగా సమ్మెలు, ప్రజాప్రదర్శనలతో సమ్మేళనం చేయవలసి వుంటుంది. ఇందుకు కార్మికులలో రాజకీయ చైతన్యం పెంపొందించి నేటి అనైక్యతను అధిగమించి, అత్యధికులను సమ్మె పోరాటంలో సమీకరించి. ప్యాక్షరీ పోరాట కమిటీలను యేర్పాటు చేయాలి, అప్పుడే కార్మికవర్గ నాయకత్వానికి సరైన అర్థం ఆచరణలో వుంటుంది.

అయితే యీ 1947-51 నాటి వ్యూహం, ఎత్తుగడల సమస్యలపై 1960 - 70-80లలో వివిధ కమ్యూనిస్ట్ వర్గాలు భిన్నాభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చుతున్నవన్నవి.

నూతన 1951 కార్యక్రమమునకుచేసిన అవగాహనలసవరణలను పేర్కొంటూ సంబూద్రిపాద్ "చాలవరకు 1947-51 గందరగోళాన్ని సరిచేయప్రయత్నించింది". మొట్టమొదటగా సంస్కరణవాదం, మితవాద అవకాశ వాదాన్ని వొకవైపున, పిడివాదం, అతివాద సెక్షేరియనిజం మరోవైపున ప్రబలంగా వున్నప్పుడు వాటినుండి బయటపడి తత్కాలానికి తగిన కార్యక్రమాన్ని "యిచ్చింది". వేగంగా మూడున్న దేశ, విదేశ పరిణామాలకు వెనుకబడిపోయింది". అని వ్యాఖ్యానించారు అంతే గాక 1947 తీర్మానంలోని సంస్కరణవాద, వర్గ దృక్పథలేమిని సరిదిద్దుట వొకవైపు సేద్ధాంతపత్రాలలోని పిడివాదాన్ని సెక్షేరియనిజాన్ని మరోవైపు సరిజేసింది. అదే తరుణంలో కార్యక్రమం ప్రధానంగా పిడివాద దృక్పథాన్ని బయట పడజాలక పోయింది." అంతేగాక "సేద్ధాంతపత్రాలు, ఎత్తుగడలపంథా, అతివాద సెక్షేరియన్ వక్రీకరణ, సామ్రాజ్యవాద అనుకూల నైజాన్ని చూడగలిగి, ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టుటకు పిలుపుయిచ్చినా, యాంత్రికంగా రష్యా, చైనా విప్లవపాతాలను వర్తింపజేశారు. దీనిని సరిజేయుట జరిగింది" అని అంటూ "కార్యక్రమం పెట్టుబడిదారివిధానంలోని సామాన్య సంక్షోభంలోని నూతనదశను, నూతనావకాశాలను చూడజాలకపోయిందని" వ్యాఖ్యానించారు.¹ నూతన కార్యక్రమము, రాజకీయ విధానం ప్రధానంగా 1947-51లో అనుసరించిన పిడివాద, సెక్షేరియనిజాల వక్రీకరణ వ్యక్తిగత హింసావాద దుందుడుకు చర్యల విమర్శనను సంబూద్రిపాద్ అంగీకరించారని కార్యక్రమం పెట్టుబడిదారి విధాన సామాన్య సంక్షోభంలోని నూతనదశను, నూతనావకాశాలను గుర్తించలేకపోవుట మాత్రం తనకామోదయోగ్యంకాదని పరోక్షంగా మనం క్రోడీకరించుకొనవచ్చును. ²

ఏప్రిల్ 1951 ముసాయిదా కార్యక్రమంపై వ్యాఖ్యానించుతూ సుందరయ్య "నూతనంగా అవతరించిన రాజ్యాం ప్రధానంగా పాత సామ్రాజ్యవాద రాజ్యమే. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదుల సమ్మతిమీదనే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం" బ్రిటిష్ పెట్టుబడుల సంరక్షణకు యేర్పరచబడింది". జనతా ప్రజాతంత్ర సంఘటనలో ధనిక రైతుతో

1. సంబూద్రిపాద్, ఇ.యం.యన్ (1963) రివిజనిజం అండ్ డాక్యుమెంటేషన్ ది కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆఫ్ ఇండియా పే. 25-29.

2. అదే అదే పే. 25-29.

మొత్తం బూర్జువావర్గం వుండదని పార్టీ ద్వితీయ మహాసభయిచ్చిన అవగాహనను ఈ కార్యక్రమము తిరస్కరించింది జాతీయ బూర్జువావర్గమంతటినీ. వ్యస్తలు, కొన్ని గ్రూపులు మినహాయించి, జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనలోనికి తీసుకొని రాగలిగే అవకాశముందనే అవగాహన యిచ్చింది. రెండుదశలూ మిళితమైపోతాయన్న పొరపాటు సిద్ధాంతాన్ని యీ కార్యక్రమము సరిదిద్దింది. అది చెప్పిన వర్గాల కలయిక సామ్రాజ్యవాదానికి, దాని పూర్వదలు మిత్రులకు వ్యతిరేకంగా మొత్తం ఐక్య సంఘటనదశకుసరిపోతుంది¹. అని సుందరయ్య తన అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు.

ఆంధ్ర సిద్ధాంతాన్ని గురించి ప్రస్తావించుతూ “మొదటి (మెజారిటీ) అభిప్రాయం కలవారు, అప్పటి వర్గ స్వభావాన్ని గురించి ఒక స్పష్టమైన అభిప్రాయం చెప్పారు. కేంద్రంలోని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం దళారీ బూర్జువా వర్గానికి భూస్వామ్య వర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుందని, దీనిని కార్మికవర్గం కూలద్రోయవలసి వుంటుందని, అందుకు ఐక్యసంఘటనను యేర్పరచాలని వారు చెప్పారు. ఈ సంఘటనలో కార్మికులు కర్షకులు, జాతీయ బూర్జువావర్గం వుంటాయని, కార్మికవర్గ నాయకత్వం వుంటుందని చెప్పారు. గ్రామస్థాయికివెళ్ళినపుడు, పూర్వదలజానికి వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరాటంలో వ్యవసాయకూలీలు, పేదరైతులు మధ్యతరగతి రైతులు, ధనికరైతులు కూడ వుంటారు. ఈ ధనిక రైతులు రెండు భాగాలుగవుంటారు. పూర్వదలు లక్షణాలు లేక పూర్వదలతో కలువగలవారు ఒక భాగం. వీరు వడ్డీవ్యాపారంచేసి పెద్దయెత్తున భూములు కలిగివుండి, పూర్వదలు భూస్వాములలో కలసిపోతారు. తక్కినవారు ధనిక రైతులుగ యీ ఐక్య సంఘటనలో కలసివస్తారు.

“ఈ పోరాటం రష్యామార్గాన కాకుండా చైనామార్గంలో నడుస్తుందని చెప్పారు. “చైనామార్గంలో” గ్రామసీమలలో విముక్తి స్థాపరాలను యేర్పాటుచేసి గ్రామాన్ని విముక్తిచేసి, తరువాత నగరాలను, తరువాత కేంద్రప్రభుత్వాన్ని సుదీర్ఘ కాల సాయుధ పోరాటాలలో, అంకర్యుద్ధం, జాతీయ విముక్తి పోరాటాలలో అధికారం హస్తగతం చేసుకొనుట ఇక్కడ అర్థవలసిన పరిస్థితులుండుటవలన చైనాలో లాగానే గెరిల్లా పోరాటాన్ని నిర్మాణంచేసి విముక్తిసైన్యాన్ని ఏర్పాటుచేసి, గ్రామాలను విముక్తిచేసి, అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకొనవలసివుంటుంది. ఇది చైనా మార్గం. ఇది భారతదేశానికి గూడ వర్తిస్తుంది”² అని వెంకటేశ్వరరావు వివరించారు.

ఆంధ్ర మైనారిటీ సభ్యుని రాజకీయ అవగాహన మెజారిటీ సభ్యుల అవగాహనకు పూర్తి భిన్నంగా వుంది. “ఇది బూర్జువా భూస్వాముల ప్రభుత్వం కూలద్రోయవలసిన అవసరముంది. విప్లవదళ ప్రధానంగా రెండు విప్లవాలు అంటే, ప్రజాతంత్ర

1. సుందరయ్య, పుచ్చలపల్లి (1973) పీఠతెలంగాణా విప్లవపోరాటం, గుణపాఠాలు పే. 482.

2. వెంకటేశ్వరరావు, దేవులపల్లి (988) తెలంగాణా ప్రజాసాయుధ పోరాట చరిత్ర 1946-51. మొ. భా. పే. 526-7.

విప్లవం, సోషలిస్టు విప్లవం, రెండూ కలిగా పులగంగా వచ్చిన దశ, రష్యాలో ఆనాటి పరిస్థితిలాగానే వుంది. భారతదేశంలో చైనా మార్గంలోనే, వ్యవసాయ విప్లవ మార్గం వయనిస్తుందని అంగీకరించింది. అంతేగాక, మెజారిటీ అవగాహనను సంస్కరణవాదమని, దాదాపు జోషివంధాకు పోతుందని, మితవాదమని నిర్ధారణచేసి, దానిని ఖండించాలని చెప్పింది¹. దీనిని గ్రామసీమలలో వ్యవసాయ విప్లవం, చైనా మార్గసవరణతో 1948 రణదివె మార్గమనుట సత్యదూరం కాదేమో.

చిత్తు కార్యక్రమం, రాజకీయ విధానం, 1950లో పేర్కొన్న విధంగా చైనా రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాల నాటికి 30 వేల రెగ్యులర్ సైన్యం వుంది. సామ్రాజ్యవాదం రాజకీయాధికారంలో పాత్ర వహించిందనుట, దీనికై రైతు విప్లవ పోరాటాలకు మిత్రుడు కాదనుట పొరపాటు అని వెంకటేశ్వరరావు తన అభిప్రాయాన్ని స్పష్టంచేస్తూ, దనికరైతును పూర్వం తోకలు కలవారుగ, తోకలు లేనివారుగ విభజించుట, పొరపాటుని వివరించారు² అంతేగాక అఖిల భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ కేంద్రం, క్రింది శాఖలు లేవనెత్తిన ప్రధాన సిద్ధాంత సమస్యలను పరిశీలన, అధ్యయనం చేసి. మార్గదర్శకమగుటకు ముందు కాలాన్ని వృధా చేసిందని, కేంద్ర వారపత్రికకు ప్రత్యేకంగా తెలంగాణా పోరాట సమాచారాన్ని అందించుటకై వొకరిని పంపుట మినహా, సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాన్ని నడుపుటకు యెట్టి సహకారాన్ని అందించలేదని తీవ్రవిమర్శనా నేరారోపణ, సోదాహరణంగా పేర్కొనుట జరిగింది³, ఆశ్చర్యాన్ని గొల్పే కేంద్ర నాయకత్వవర్య బాధ్యతా రాహిత్యాన్ని, పార్టీ కాంగ్రెసు నిర్ణయాలను అమలుచేయ నిరాకరించుట, కర్తవ్యాన్ని, విధి నిర్వహణను త్రోసి బుచ్చుట, అంచేతనే కేంద్రపు ప్రవర్తన క్షమార్హం కాదు

అధికారి 1964లో “తదనంతర పరిణామాల అవగాహనలవలన మన కేర్పడిన దృక్పథం, జూన్ 1947 తీర్మానపు విశ్లేషణకు దగ్గరగావుంది. సామ్రాజ్యవాదానికి సంబంధించినంతవరకు రెండూ అంటే, తిరోగమనం, నూతనమార్గంలో తన పరిపాలనను పునఃప్రతిష్ఠించుటకై మోసపూరిత యెదురుదాడి అగుతుంది. రెండవ కాంగ్రెసు రాజకీయ విధానం చెప్పినట్లు ఒక్క మోసపు ఎదురుదాడి (తిరోగమనం) మాత్రమేగాదు, జాతీయ బూర్జువా వర్గానికి రాజీ విధానం, పురోగమనం రెండూ అయింది సామ్రాజ్యవాద రాజ్యానికి బదులు ప్రజానాయకుల అధ్వర్యంలోని రాజ్యం కాన, పురోగమనం. సామ్రాజ్యవాదుల యిష్టాఅయిష్టాలపై యేర్పడిన తోటబొమ్మ ప్రభుత్వంకాదు. యుద్ధానంతర ప్రపంచ, దేశపరిస్థితుల వొత్తిడి వారా విధంగాచేయు నట్లు చేసిందని” అధికారి పేర్కొన్నారు.

1. వెంకటేశ్వరరావు, దేవలపల్లి (1988) తెలంగాణా ప్రజల సాయుధపోరాట చరిత్ర 1946-57. మొ. భా. పే. 528,
2. అదే పే. 536-7.
3. అదే పే. 537.

ఇంకా, “మనం ఐక్యత-పోరాటం” ఎత్తుగడలు అవలంబించవలసి వచ్చింది. సంస్థానాధీశులకు, సామ్రాజ్యవాదుల కుట్రలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడినప్పుడు మద్దతు నిస్తూ, ఐక్యమవ్వాలి. ప్రజాపోరాటాలను అణచునపుడు ప్రజలను బాధలకు గురి చేయునపుడు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడాలి. జాతీయ నాయకత్వం గురించి యేమీ చెప్పకుండా, బడా బూర్జువావర్గం రాజీవడిందని తీర్మానం పెట్కానుట పొర పాటు. వాస్తవానికి జాతీయ బూర్జువావర్గానికి మొత్తంగా ప్రాతినిధ్యం వహించే జాతీయ నాయకత్వం మొత్తం రాజీవడింది. అదేకాలంలో జాతీయ బూర్జువావర్గము మొత్తం, రాజ్యాధికారాన్ని, స్వాతంత్ర్యాన్ని సుస్థిరం చేయుటకు ప్రయత్నిస్తుంది.

“ఈ విధంగా జాతీయ బూర్జువావర్గం, జాతీయ నాయకత్వం నూతన పరిస్థితులలో నూతన ద్వంద్వవైఖరి చేబట్టింది. కార్మికవర్గం, పార్టీ నూతన రాజకీయ విధానాన్ని, “ఐక్యతా పోరాటం వంధాని”కై, జాతీయ బూర్జువావర్గం యెడల, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాన్ని సుస్థిరం చేయుటకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యానికై సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, పూర్వదలు వ్యతిరేక పోరాట సంపూర్ణ విజయానికై సాగించవలసిందని¹” అధికారి వివరించారు.

ఐక్య సంఘటన, సమగ్ర అవగాహన :

రెండవ పార్టీ కాంగ్రెసు, సామ్రాజ్యవాద, పూర్వదలు, బూర్జువా వ్యతిరేక ప్రజాస్వామ్య, సోషలిస్టు విప్లవాలు రెండు కలకలుపుగా సంలీనమైన విప్లవ పోరాటముగా నిర్వచించి, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో బూర్జువావర్గం పోరాడేదశ అంతమైందని, జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవం, ప్రజాస్వామ్య కర్తవ్యాలను పూర్తి చేసి, అదే కాలంలో సోషలిస్టు విప్లవ కర్తవ్యాలను చేబట్టుతుందని వివరించింది.

కాంగ్రెసు-ముస్లిం లీగుల విధానాలతో నిరాశ, నిస్పృహ, అసంతృప్తిలోనైన ప్రజాసామాన్యం, సంస్థానాలలో పోరాటాలలో జాగృతి చెందిన ప్రజలు, వామపక్ష ఐక్యత భూమికగా, జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనను యేర్పరచాలని మౌలిక పూర్వకార్యక్రమాన్ని యిచ్చింది కమ్యూనిస్టు పార్టీ వామపక్షితో పోరాట ఐక్యతకై సంప్రదించుటకు, చొప్పుదాలకు తన సంసిద్ధతను తెలియజేస్తూ బహిరంగంగా వామపక్ష పార్టీలకు ఐక్యతా విజ్ఞప్తి చేసింది ఆ విధంగా, పార్టీ, దాని నాయకత్వంలోని కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి యువజనోద్యమాలు, వామపక్ష పార్టీలు, వారి నాయకత్వంలోని ప్రజాసంఘాలతో కలిసి జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనను యేర్పరుచుటకై, చొరవతో ముందుకొచ్చినవి.

అతివాదులలో అనేకులు కాంగ్రెసు విధానాలతో అసంతృప్తి చెంది, సోషలిస్టు పార్టీపై వై ఆకర్షితులయ్యారు. కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థి, యువజన సంఘంలో పని జేసే నిజాయితీపరులైన అనేకమంది కార్యకర్తలున్నారు. అత్యధికులు మధ్యతరగతి

1. అధికారి, జి. (1964) భారత పునర్నివనానికి, సోషలిజానికి భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ పంథా. (ఆంగ్లంలో) సి పి ఐ పే. 92-94.

బూర్జువావర్గంనుండి వచ్చినవారు. సామాన్య సోషలిస్టులు పెట్టుబడిదారి వర్గం, వారి నాయకత్వంపై అసంతృప్తి, విద్వేషంతో వున్నారు. వామపక్ష జాతీయవాదులను, సోషలిస్టు అభిమానులను ప్రజాస్వామ్య విప్లవం, ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ నినాదాలపై ఆకర్షితులైన వారిని సమీకరించి పురోగమించుటలోనే వామపక్ష సంఘటనా విజయం యిమిడివుంది. నాయకత్వంపై సిద్ధాంత పోరాటాన్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా కొనసాగించి, మార్క్సిజం ప్రాతిపదికపై సోషలిస్టు వర్గాలను సమీకరించాలి.

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన రూపొందు క్రమంలో కార్మికవర్గ ఐక్యత అత్యంత ప్రాముఖ్యత వహించుతుంది. నేడు కార్మికవర్గం బ్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు, జాతీయ బ్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు, హిందూస్తాన్ మజ్దూర్ సభలుగా చీలిపోయి కమ్యూనిస్టులు, కాంగ్రెసు, సోషలిస్టు నాయకత్వాల క్రిందవున్నవి. ఈ మూడు బ్రేడు యూనియనుల ఐక్య కార్యచరణలేనిచో ఐక్యసంఘటన వూహించ జాలము. బూర్జువావర్గం ఆర్థిక సంక్షోభాన్ని పనిగంటలు పెంచి, వేతనాల కోతలు, పని వుధృతిని పెంచి, రిట్రైచింగ్ మెంటులతో నిరుద్యోగాన్ని పెంచి, ఆ భారాన్ని కార్మికవర్గంపై మోపజూస్తున్నది ఈ సమస్యలతోపాటు, తక్షణ సమస్యలపై ఐక్య పోరాట కమిటీలను యేర్పాటుచేసి, పోరాటాలకు సంసిద్ధులు కావలసివుంది. వాస్తవ పరిస్థితులు అట్టి ఐక్య కార్యచరణకు అనుకూలంగానేవున్నా, బూర్జువావర్గం కార్మికులలోని అనైక్యతను, వివిధ సంఘాలలో సమీకరించబడి ఉండుటను అవకాశంగా తీసుకొని సమ్మె పోరాటాలను తేలికగా విచ్చిన్నం చేయగలుగుతున్నది. దీనిని అధిగమించి కార్మికవర్గం పురోగమించాలంటే, తక్షణ సమస్యలపై పోరాట కమిటీలను యేర్పాటు చేసుకొని ఐక్యపోరాటం జరుపవలసివుంది. అదే ఐక్య సంఘటనా మార్గం.

ఈ సంఘటన కార్మికవర్గం, వ్యవసాయకూలీలు, కౌలుదారులు, పేద రైతులు, నగరాలలో నలిగిపోయే మధ్యతరగతి మేధావివర్గాలు, తదితర బడుగువర్గాలతో యేర్పడి, మధ్యతరగతి రైతును కలుపుకొని, ధనికరైతును వేరుచేస్తూ, బూర్జువా వర్గాన్ని వేరుచేసి దాని ప్రతిఘటనాశక్తిని వమ్ముచేసి, అది నాయకత్వం వహించే ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోసి, జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవాన్ని జయప్రద మొనర్చుట తన ధ్యేయంగా యెంచుతున్నది.

ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణ కార్యక్రమ పోరాటాలలో, సిద్ధాంత పోరాటం, కార్మికవర్గ అగ్రగామిదళ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వ నిర్మాణ పోరాటం యిమిడి వుండుటను మరువజాలము. ఈ సంఘటనను వామపక్ష పార్టీల, ప్రజాసంస్థల, సంఘాల నాయకత్వాలు పైనుండి వోప్సందాల ద్వారా యేర్పాటుచేసే సంఘటనగానే నెంచరాదు. వివిధ వర్గాల ప్రజలు తమతమ వర్గ సంఘాలలో ఐక్యకార్యచరణ, పోరాటాలు, సామాన్య ప్రజానీకపు ఆర్థిక, రాజకీయ తక్షణనినాదాలపై ఐక్య పోరాటాల సంఘటనగా రూపొందాలి.

సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజాతి వ్యతిరేక ప్రజాసామాన్యం లక్ష్యపలక్షలు కాంగ్రెసు, ముగ్లంబీగుల ప్రభావంలో ఉన్నారు. ప్రజాస్వామ్య విప్లవం, జనతా ప్రజా

స్వామ్య విప్లవం, జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనా పోరాటాలలో అశేష ప్రజా సామాన్యం పాల్గొన్ననాడే విజయం పొందుతుంది ప్రచారం, సంయుక్త ఉద్యమాలు, పోరాటాలద్వారా కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన శ్రద్ధాశక్తులన్నిటిని వినియోగించి వారిని సమీకరించగలగాలి.

రెండవ పార్టీ కాంగ్రెసు తాను చిత్రించిన జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన ప్రధానాంశాలను యిలా పేర్కొంది. బ్రిటిషు కామన్ వెల్తుతో ఎట్టి సంబంధంలేని రాజ్యాంగం, జాతీయ ప్రభుత్వం, వాస్తవ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం, సామ్రాజ్యవాద న్యతిరేకత, అన్ని దేశాల శాంతి, స్వాతంత్ర్యం కాక్షించే ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం, ప్రజాస్వామ్య ప్రాథమిక పౌరహక్కులు, ఆర్థిక, సామాజిక హక్కులు, వయోజన వారీగా దామాషా ప్రాతినిధ్యం గ్యారంటీచేయు రాజ్యాంగం, జాతులకు విడిపోయే హక్కుతోనూ స్వయం నిర్ణయాధికారం, స్వపరిపాలిత భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు, ఐచ్ఛికంగా కలసిన ఇండియన్ యూనియన్, మైనారిటీలకు భాషా, సంస్కృతి సమానతల రక్షణ, కుల, జాతి వివక్షణ, అసమానతలు చట్టరీత్యా రద్దుచేసి, ఉల్లంఘన చట్టరీత్యా నేరం చేయాలి.

ఇండియా, పాకిస్తాన్లు ప్రజా సామాన్యభివృద్ధికి, సామ్రాజ్యవాద జోక్యాలకు న్యతిరేకంగా సైనిక, రాజకీయ సహకారం సుస్థానాలలో రాచరికము, భూస్వామ్య విధానాల రద్దు, ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనా సంస్కరణలు, తరువాత స్వేచ్ఛగా వారు ఎటు చేరదలచుకొనేది నిర్ణయించుకొనగలరు.

పరిశ్రమలు, బ్యాంకులు, రవాణా, తోటలు, గనులలోని విదేశీ పెట్టుబడులను స్వాధీనం చేసుకొని, జాతీయం చేయుట భారీ పరిశ్రమలు, భీమా కంపెనీలు, బ్యాంకులను జాతీయంచేసి కార్మికుల వర్యవేక్షణను, కనీస వేతనాన్ని, 8 గంటల పనిని గ్యారంటీ జేయుట, దేశసమృద్ధి అభివృద్ధికి ప్రణాళిక, ఆర్థిక, వ్యూహాత్మక స్థానాలనుండి గుత్త వ్యాపారసంస్థలను తొలగించుట వ్యక్తుల యాజమాన్యపు పరిశ్రమలలో లాభాల నియంత్రణ, నిఘా, సమర్థ వర్యవేక్షణ యేర్పాటు చేయాలి. భూస్వామ్య విధానాన్ని నష్టపరిహారం లేకుండా రద్దుచేసి, దున్నేరైతుకే భూమిని పంచుట, టీమీం దారీ, జాగిర్దారీ విధానాన్ని రద్దుచేయుట కౌలుదారులకే స్వాధీనపు భూమి పట్టాలు నిచ్చుట, గ్రామీణ అప్పులు రద్దు, వ్యవసాయకూలీలకు కనీస వేతన నిర్ణయం చేయాలి.

పరిపాలనా శాఖలలో నియంతృత్వ వుద్యోగులను తొలగించి ఎన్నుకొనబడిన పరిపాలనా యంత్రాంగం, ప్రజాకమిటీల సలహాలపై ప్రజాస్వామికపాలన అమలు చేయాలి. నిర్బంధ వుచితవిద్య, స్త్రీలకు సమాన హక్కులు, నిర్బంధ చట్టాలరద్దు, ప్రజలను సాయుధులను చేసి, ప్రజాపైన్య నిర్మాణం చేయాలి.

ప్రాథమిక వర్యగా జనతా ప్రజాస్వామ్య ఐక్యసంఘటనా కార్యక్రమాన్ని పూర్తిగా అంగీకరించేవారితో సంయుక్త సంఘటనను యేర్పరస్తుంది. వెంటనే వివిధ వర్గాల ప్రత్యేక సమస్యలపై ఐక్యకార్యాచరణ ప్రారంభమగుతుంది. సంయుక్త

కార్యాచరణాభివృద్ధితో, వామపక్ష సహకారాభివృద్ధి, అన్ని ప్రజావృద్ధ్యమాలు వామ పక్షం అనుభవాలతో జనతా ప్రజాస్వామ్య ఐక్యసంఘటన పోరాట క్రమంలో రూపొందుతుంది.

రెండవ పార్టీ కాంగ్రెసు సిద్ధాంతం తదనంతర పోలిట్ బ్యూరో పత్రాలు, జనతా ప్రజాస్వామ్య ఐక్యసంఘటన నిర్మాణం, కార్యక్రమాలపై యిచ్చిన అవగాహనా సంగ్రహమిది. రెండు ప్రధాన విషయాలను ఒకటి: సామ్రాజ్యవాద, పూర్వీకాలు బూర్జువా కూటమిలో నాయకత్వపాత్ర, బూర్జువాదిగా తలచింది. వాస్తవంలో సామ్రాజ్యవాదం, దాని వుపగ్రహాలైన, పూర్వీకాలు శక్తులు నాయకత్వం వహించగా బూర్జువా ప్రభుత్వం వారి ఆజ్ఞాపాలన చేస్తుంది. రెండు : భారత బూర్జువావర్గాన్ని గుర్త, గుర్తేతర బూర్జువా వర్గాలుగ విడి, విడిగా చూడలేక అధికారంలో వున్నది, బడా బూర్జువావర్గమని, అది సామ్రాజ్యవాదంతో రాజీవడిందని గుర్తించుటలో విఫలమైంది. ఫలితంగా జనతా ప్రజాస్వామ్య ఐక్య సంఘటనలో గుర్తేతర జాతీయ బూర్జువావర్గం కలసివచ్చే అవకాశాన్ని గుర్తించలేకపోయింది.

జూన్ 1950లో యేర్పడిన నూతన కేంద్రసమితి, ఆంధ్ర కమ్యూనిస్ట్ నాయకత్వం ప్రతిపాదించిన “చైనామార్గ” అవగాహనను ఆమోదించి జూన్ 1950 పార్టీ లేఖతో నూతన విధానాన్ని వివరించింది.

జాతీయ విముక్తి పోరాటం చైనామార్గంలో పురోగమించుటకు జనతా ప్రజాస్వామ్య ఐక్యసంఘటన ప్రధానపాత్ర వహించుతుంది. ఈ ఐక్య సంఘటన ద్వీముఖమైనదిగా వివరించబడింది. ఒక వైపు జాతీయ బూర్జువావర్గం, పట్టణ పెట్టిబూర్జువా వర్గాలు, మేధావివర్గాలు, కార్మికులు, పట్టణ బడుగువర్గాల కలయికతో నగరాలలో ఐక్య సంఘటన, మరోవైపు గ్రామసీమలలో వ్యవసాయ కార్మికులు, కౌలుదారులు, పేదరైతులు, మధ్యతరగతి రైతులు, పూర్వీకాలు తోకలులేని ధనికరైతులు, చేతి వృత్తులవారితో కలసి ఏర్పడి, కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వంలో వ్యవసాయ విప్లవం ప్రధాననిదానంగా, రైతాంగ సాయుధగెరిల్లా పోరాట రూపంలో కొనసాగుతుంది ఇది ప్రధానంగా అన్నివర్గాల ఐక్యసంఘటన. ప్రధానంగా సామ్రాజ్యవాద, పూర్వీకాలు బడాబూర్జువా వ్యతిరేక పోరాటం. కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో కార్మిక, శ్రామిక రైతుల కూటమి ఐక్యసంఘటనకు భూమిక అగుతుంది. మధ్యతరగతి రైతు నిలకడైన మిత్రుడు పూర్వీకాలు తోకలులేని ధనికరైతు ఐక్యసంఘటనలో చేరుటకు లేక తటస్థంగా వుండుటకు అవకాశాలున్నవి.

గుర్తేతర, మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గాలు, పూర్వీకాలు వర్గాలతో సంబంధం లేనివి. లేక నామమాత్ర సంబంధం కలవి, పరస్పరం గొంతులు నులిమిపేసుకొనే సామ్రాజ్యవాద-బడా బూర్జువావర్గాల పోటీలోనలిగిపోతువుంటుంది. కాన, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపాత్రను కొంత కలిగివుంటుంది అంతేగాక వివిధ జాతులలో వారి అభివృద్ధితోపాటు తలెత్తుతున్న మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గంతోపాటు. తలెత్తుతున్న మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గం, గుర్త గుజరాతీ మార్వాడీ ప్రధాన బడా బూర్జువావర్గా

లచే అణచివేయబడుతున్న కారణంగా సామ్రాజ్యవాద గుత్తబడాబూర్జువా, పూర్వజల వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనలో ఆర్థిక సంక్షోభం తీవ్రమైనకొలది చేరి పోరాడే అవకాశముంది కాన వారికి ఐక్యసంఘటన ద్వారాలు మూసివేయరాదు.

జాతీయ విముక్తి పుద్యమానికి, వ్యవసాయ విప్లవం ఇరుసులాంటిది. దున్నే వానికే భూమి నినాదం విస్తృత రైతాంగాన్ని పోరాటానికి సమీకరించే నినాదం. పైనుండి వివిధపార్టీల సంస్థల, వర్గాల నాయకత్వాలమధ్య జరిగే వాప్సందాలతో పాటు, క్రిందినుండి సమిష్టి పూరేగింపులు, ప్రదర్శనలు, స్థానిక సమన్వయపై పోరాటాలు, ఐక్యకార్యాచరణ, క్రమంగా శాంతి, స్వాతంత్ర్యం, తిండి, భూమికై ఉన్నత పోరాట రూపాలను చేబట్టి, తాత్కాలిక, కూటమి దశలను దాటి మరింత శాశ్వత ప్రాతిపదికపై ఐక్య సంఘటన రూపొందుతుంది.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పూర్వజలు, అర్థ పూర్వజలు సంబంధాలే ఆదికృత వహించుచున్నవి. సామ్రాజ్యవాదులు తమ దోపిడిని కొనసాగించుటకు ఆ సంబంధాలను కొనసాగించారు. పూర్వజలిజం వాడినుండే వ్యవసాయంలో పెట్టుబడిదారివిధానం పుట్టి గణనీయంగా పెరిగిందనే విషయం మరువరాదు. గతంలో ఈ విషయం పరిగణలోనికి తీసుకొననందున వ్యవసాయ కూలి పుద్యమం అంతగా పురోగమించలేదు. వేతన బానిసత్వం, పూర్వజలు బానిసత్వాలచే కూలివర్గం అధికంగా పీడింపబడుతున్నది నిజానికి దారిద్ర్యానికి గురైన పేద రైతులే రేపటి వ్యవసాయ కూలీలు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వ్యవసాయకూలీలు, పేదరైతులు ఐక్యసంఘటనలో ప్రధాన పునాది వర్గాలు. వ్యవసాయ విప్లవంలో ఐక్యసంఘటన సాగించే పోరాటంలో మధ్య తరగతి పూర్తి సహకారాన్ని పొందగలిగి పూర్వజలు సంబంధాలులేని ధనిక రైతు సహకారాన్ని ఐక్య సంఘటన పొందగల అవకాశాలున్నవి. వీరితోపాటు గ్రామీణ ప్రాంతాల చేతివృత్తులవారు, బడుగువర్గాలవారు ఐక్య కార్యాచరణ పోరాటాలలో పాల్గొంటారు.

నెప్టెంబరు 1950లో అజయ్ ఘోష్, మాటే, డాంగేలు, మాజీ నాయకత్వాన్ని సరిగానే నూతన కేంద్రసమితి విమర్శించినా, సరియైన నిర్ధారణలు విఫలమై పాత పొరపాటులనే తిరిగి చేసిందని విమర్శించారు ప్రధానాంశాలపై వివరమైన విమర్శనతోపాటు, మాజీనాయకత్వపు ఐక్యసంఘటన అవగాహనలపై నిర్దిష్ట అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చారు.

ఐక్య సంఘటన నిర్మాణానికి కార్మికవర్గ ఐక్యత, వామపక్ష ఐక్యత రెండు ప్రధానపార్శ్వాలు. నవంబరు 1949లో కొమిన్ ఫారం తీర్మానం “కార్మికవర్గ ఐక్యత ప్రతిదేశంలోను, ప్రపంచ మొత్తంగాను నిర్ణయాత్మకపాత్ర వహించుతుందని స్పష్టం చేసింది. కార్మికోద్యమంలో యేర్పడిన చీలికను అధిగమించుటకు ఐక్యతను పునరుద్ధరించుటకు పార్టీ ఎట్టి ప్రయత్నంచేయలేదు “ఎటెయిని”కి “యుటియిసి” చేసిన ప్రతిపాదనల భూమికగా ఐక్యతను నిర్మించాలి. హైదరాబాద్ సమావేశంలో సోషలిస్టు కార్యకర్తలు వెలిబుచ్చిన దలమైన ఐక్యతా కోర్కె, కార్మికవర్గ ఐక్యతను

పార్టీ నిర్మించుప్రయత్నాలను ప్రోత్సహకరమవ్వాలి. సోషలిస్టు నాయకత్వం అమెరికన్ యుద్ధోన్మాదవాదులతో చేతులు కలుపుతున్నా, వారి యూనియనులను “ఐయన్ టీయుసి” యూనియనులవలె చూడరాదు. కొన్ని సోషలిస్ట్ యూనియనులని వాస్తవంగా ప్రజాసభ్యత్వముంది. నిజాయితీగల కార్యవర్గ కార్యకర్తలున్నారు. దీనిని కార్మికవర్గ ఐక్యతకై సరియైన దృక్పథం, ఆచరణలతో ఐక్య కార్యాచరణ సహకారాన్ని పెంపొందించాలి. క్రమేణా రెండు జాతీయ కార్మికోద్యమాలమధ్య ఐక్యతను సాధించవలసివుంది. కార్మికవర్గ ఐక్యతకు, సంఘటనకు పునాది కాగలదు. ఎంత త్వరగా యీ ఐక్యతను నిర్మించగలిగితే అంతత్వరగా కార్మికవర్గ చైతన్యం పెరిగి, రైతుల యితరవర్గాల కోర్కెలను బలపరచితే జాతీయ ఐక్య సంఘటన బలవర్ధనమైనదగుతుంది. ఈ విధమైన కార్మిక, కర్షక ఐక్యత విద్యార్థి, పుష్పాద్యాయ మధ్యతరగతి వుద్యమాలలో జాగృతిని కలిగించి ఐక్య పోరాటాలలో కలసివచ్చునట్లుచేసి, ఐక్య సంఘటనను బలవర్ధన మొనర్చగలదు.

వామపక్షాలైన కమ్యూనిస్టు పార్టీ, సంయుక్త సోషలిస్టు పార్టీ, ఫార్వర్డ్ బ్లాక్, వర్కర్స్ అండ్ పీజంట్యు పార్టీల ఐక్యత, కార్మికవర్గ విద్యార్థి, యువజన, మధ్యతరగతి, రైతాంగ అనేకతా అమాతాన్ని పూడ్చి, ఐక్య కార్యాచరణ కార్యక్రమాలను చేయగలదు. ఐక్యతా సుముఖాలైన సోషలిస్టులను, కాంగ్రెసులోని అతివాద వర్గాలను చొరవతో పిలుపునిచ్చి సమావేశపరచుటకు ప్రయత్నించాలి. సోషలిస్టు పార్టీకి నేరుగా ఐక్యతా నిర్మాణానికి పిలుపునివ్వాలి. అట్టి ఐక్యతామార్గం ఐక్యత్రేడు యూనియన్, కిసాన్సభ, విద్యార్థి వుద్యమాలకు దారితీసి, ఐక్య సహోద్యమానికి దారితీయగలదు. ఈ ఐక్యత పైనుండి నాయకత్వాల వొప్పందాల ఐక్యతగానేకాక ఐక్య కార్యాచరణాలద్వారా క్రిందినుండి యేర్పడాలి. అప్పుడప్పుడే తలెత్తే ఐక్యంగా విచ్చిన్నకరకత్తులను వోర్పుతో నిర్వాక్షిణ్యంగా, ఐక్యతాభివృద్ధి ప్రధాన ద్యేయంగా, సాభాకృత్య విమర్శన చేయుటవలన వుద్యమం బలపడుతుందేగాని బలహీనపడదు. విమర్శ ఐక్యతను పెంపొందించినదేకాని, ఐక్యతా విచ్చిన్నానికి దారితీసేదిగా యేమాత్రం వుండరాదు.

రైతాంగం వ్యవసాయ విప్లవంలో ప్రధానశక్తి. అన్నివర్గాలకంటే, రైతాగానికి కాంగ్రెసుపై బ్రమలెక్కువగా వున్నాయి. వాస్తవానికి కాంగ్రెసు రైతులకు చేసినంత ద్రోహం మరెవ్వరికీ చేయలేదు. భూములపై హక్కులులేని జమీందారీ, జాగీర్దారులకు భూములపై హక్కులనిచ్చి, వారికి నష్టపరిహారాన్నిచ్చి, ఆ బరువు భారాన్ని రైతులపై మోపింది. భూసంస్కరణల నత్తనడక, పంటల, పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరల నిర్ణయంద్వారా రైతాంగపు దోపిడి నిరవధికంగా సాగుతునేవుంది. పారిశ్రామికాభివృద్ధి భారాన్ని పరోక్షంగా రైతులపైనే అధికంగా మోపింది. గత పోలిట్ బ్యూరో ధనికరైతును శత్రువుగ, మధ్యతరగతి రైతును పూగినలాడే మిత్రుడుగానెంచి, రైతాంగాన్ని ఐక్యపరచుటలో విఫలమైంది.

ముగ్గురు ముఖ్యులు అజయ్, ఘాతే, డాంగేలు. ఇదరూ ఆమోదించిన మూడు ముఖ్యకాలు: 1) మనవిప్లవం ఆనాడు ప్రజాస్వామ్య విప్లవమని, వ్యవసాయవిప్లవం దాని ఇరుసవి, ప్రధానంగా జాతివిముక్తి పోరాటమై జాన్ని కలిగివుందని, సామ్రాజ్యవాదం దానితో సహకరించే పూర్వజం, బడా బూర్జువావర్గాలు శతృవులని 2) సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజలు, బడా బూర్జువా వ్యతిరేక, జాతీయ బూర్జువావర్గంతోసహా అన్ని వర్గాల, కార్మిక, కర్షక ఐక్యత పునాదిగా, కార్మికవర్గ పార్టీ నాయకత్వంలో యేర్పడే విస్తృత ఐక్య సంఘటన విప్లవ నాయకత్వం వహించాలని 3) విప్లవం చైనామార్గంలో అభివృద్ధిచెంది సుదీర్ఘ సాయుధ రైతాంగ పోరాటమై, విముక్తి ప్రాంతాలను, ప్రజావిముక్తి సైన్యాన్ని నిర్మాణంచేసి, సామ్రాజ్యవాద పాలనను అంతంచేసి, దేశాన్ని విముక్తిచేస్తుందని స్పష్టమైందని పేర్కొన్నారు.

అజయ్, ఘాతే, డాంగేలు, వ్యవసాయ విప్లవ ప్రాధాన్యతను గుర్తిస్తూనే ప్రజోద్యమాలను పెంపొందించాలని నొక్కిచెప్పి, విముక్తి వుద్యమ కర్తవ్యాలను నిర్వచించారు అవి 1) కార్మిక, కర్షక ఐక్యత పునాదిగా అన్ని వర్గాల సామ్రాజ్యవాద, దాని సహచరులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడే విస్తృత ఐక్య సంఘటన నిర్మాణం 2) కార్మికవర్గ ఐక్యతతో ఐక్య సంఘటనకు నాయకత్వం వహించి, రైతాంగ, యితర వర్గాల, ప్రజోద్యమాల పోరాటాలతోనే యిది సాధ్యము. 3) విస్తృతరైతు వుద్యమాన్ని దేశమంతటా వ్యాప్తిచేసి, క్రమేణా సాయుధ రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలను తెలంగాణా మార్గంలో సాయుధదళాలనిర్మాణం, గ్రామీణ స్థావరాల ఏర్పాటు చేయుటగా స్పష్టంచేశారు.

ఇంకా ప్రధాన విషయాలలో నూతన కేంద్రసమితితో భేదించుకున్నామని, అతిముఖ్యమైన ఈ విషయంలో పార్టీ సంక్షోభంలోపడిన ఈ దశలో అంతర్జాతీయ మిత్రులతో సంప్రదింపుల అనంతరం, నిషేధికలను తయారుచేసి, పార్టీ లో ఓర్పులకు పంపిణీచేసి, పార్టీ కాంగ్రెసు జరిపి రాజకీయ విధానాన్ని ఆచరణ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించాలన్నారు.

నూతన కేంద్రసమితి పార్టీ ముగ్గురు ముఖ్యులు. వివిధ ప్రాంతాలలోని పార్టీ వర్గాలు లేవనెత్తిన ప్రశ్నలకు కొంతవరకు స్పందించినా, తమ పూర్వ దృక్పథం లోనే చిత్తు రాజకీయ విధానాన్ని ప్రణాళికను తయారుచేసి, నవంబరు 1950 లో విడుదల చేసింది. చిత్తు తీర్మానంలోని పాలకవర్గాల, ప్రభుత్వ విధానం, విశ్లేషణలను యింతకుముందే వివిధ శీర్షికలలో అధ్యయనంచేశాము. జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన నిర్మాణ కార్యక్రమం ఆచరణలో ఎలాంటి రూపాంతరాలు పొందింది తెలుసుకొందాము.

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన, సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజల వ్యతిరేక అన్ని వర్గాల శత్రుల ఐక్యపోరాట సంఘటనయని, కార్మిక, కర్షక, పెట్టిబూర్జువా, మధ్య తరగతులకు ప్రాతినిధ్యం వహించే పార్టీల, పక్షాల, ముఠాల, గ్రూపుల వ్యక్తులు, కనీస కార్యక్రమ ప్రాతిపదికపై యేర్పడు సంఘటనయని వివరించింది. కార్మిక,

కర్షక, ఐక్యతపై ఆధారపడి, కార్మికవర్గ అగ్రగామియైన కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వంలో నిర్మించబడుతుందని స్పష్టంచేసింది. అంతేగాక అంతర్జాతీయ అనుభవాను అధ్యయనంచేసి, గుణపాఠాలు నేర్చుకొనాలని చిత్తు తీర్మానం స్పష్టంచేసింది. ఇంకా 1930 దశకంలో సెక్టేరియనిజంతో, సంస్కరణవాద నాయకత్వంలో వున్న ప్రేడు యూనియనులలో పనిచేయ నిరాకరించి, “రెడ్ ప్రేడు యూనియన్ ను” యేర్పాటు చేయుటను మాటలలో విమర్శించి గుణపాఠాలంటూనే అత్యంత తీవ్రవాద, సెక్టేరియనిజంలో పడిపోయింది.

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన కార్మిక, కర్షక, పెటీబూర్జువా, మధ్యతరగతి బూర్జువాలకు పాత్రినిధ్యం కనపించే పార్టీలు, గ్రూపులు, కమ్యూనిస్టుపార్టీ కనీస కార్యక్రమాన్ని అనగా జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవ తక్షణ కార్యక్రమం దీనిని ఆమోదించి పోరాడసిద్ధపడే అన్నివర్గాల ఐక్యసంఘటన. పార్టీ గరిష్టకార్యక్రమమైన సోషలిజాన్ని ఆమోదించాలని వొత్తిడి చేయదని అంటూనే, ఐక్యసంఘటనను శిలానదృశ్యంగా చెప్పట అతివాద ప్రభావమే. మార్క్సిజం, లెనినిజం సిద్ధాంత పునాదిపై, కేంద్రీకృత ప్రజాస్వామ్య క్రమశిక్షణ గలిగి, కనిష్ట, గరిష్ట కార్యక్రమాలను ఆమోదించి, ఆచరణ ప్రాధాన్యతగల పార్టీ మాత్రమే వాస్తవానికి శిలానదృశ్యం, గుత్తాధిపత్యంకల పార్టీగ చెప్పబడుతుంది అనేక వర్గాల పార్టీల ఐక్యసంఘటనను శిలానదృశ్యంగా పేర్కొనుట, అతివాద సెక్టేరియనిజంపై పార్టీ ఎంత దూరం పయనించిందో తెలియజేస్తుంది. రూపొందిన ఐక్యసంఘటనను పురిటిలోనే “సంధి” గొట్టించుట అగుతుంది.

అంతేగాక, జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన అంటే పార్టీ దృక్పథంలో, సాయుధపోరాట ఐక్యసంఘటన, పాలకపక్షాలైన సామ్రాజ్యవాదం, దాని ఉపగ్రహ శక్తులను వోడించి, అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకొని జనతా ప్రజాస్వామ్యాన్ని నెలకొల్పుట, అది సాయుధపోరాట ఐక్యసంఘటన ద్వారానే సాధ్యమగుతుంది, అయితే సాయుధపోరాట ఐక్యసంఘటన వొకేసారి రూపొంది, విస్తరించదని, ఆచరణలో ఐక్యతకై జరిగే పోరాటాల క్రమంలో, వివిధ వర్గాల ఆమోదం పొందిన కొర్కెలతో సంయుక్త ప్రదర్శనలు, పోరాటాలతో ప్రారంభించి, శాంతి, రొట్టె, భూమి, స్వాతంత్ర్యాలకై అత్యున్నత పోరాట రూపాలను, దీర్ఘకాల పోరాట ప్రాతిపదికపై, చేబట్టుబద్ధారా అట్టి ఐక్యసంఘటన రూపొంది అభివృద్ధి చెందుతుంది.

ఐక్యసంఘటనను నిర్మించుటకు అత్యంత ఫలప్రదమైన మార్గం, క్రిందినుండి నిర్మించుట. వివిధ పార్టీల, సంస్థల, నాయకుల, వ్యక్తుల మధ్య వొడంబడికలు నిషేధం కాదు. క్రిందినుండి యేర్పడే ఐక్యతను, అట్టి వొడంబడికలు సుగమం చేస్తాయి. దీనిని సాధించుటకు పార్టీ క్రమబద్ధంగా, నిరవధికంగా వివిధ పార్టీలతోను, గ్రూపులు వ్యక్తులతో సంప్రదింపులు, ఓపిక, నేర్పుతో వివిధ దృక్పథాల వారితో చర్చించి, ఆమోదం పొందిన అంశాల ఆచరణ వొప్పందాలను రూపొందించవలసి ఉంటుంది. ఈ ప్రయత్నాల కాలంలోనే విచ్ఛిన్నశక్తులను బహిరంగ విమర్శచేస్తూ, బూర్జువా

జాతీయ భావప్రధానాన్ని తొలగించుటకు ఎడతెగని పోరాటం సాగించాలి. ఈ విధంగా “ఐక్యతా-పోరాటం” రెండూ లోపల, బయట కొనసాగించుట, సంక్లిష్ట, కఠిన మార్గంలో పయనించవలసి ఉంటుంది. ఎట్టి పోరాటం లేకుండా ఐక్యత దృఢతరం కాదు.

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనా యేర్పాటులో, సాయుధపోరాటంలో తన ప్రచారం, గెరిల్లా పోరాటం, ప్రస్తుత జాతీయ విముక్తి వుద్యమంలో సాయుధ పోరాటం ప్రధాన పోరాటంగా, అచరించే హక్కును వుంచుకొంటుంది. ఈ పోరాట రూపాన్ని ఆమోదించని పార్టీల, వర్గాలపై తాను చేబట్టిన పోరాటరూపాన్ని రుద్దే ప్రయత్నం చేయదు. అదే విధంగా సంస్కరణవాద పార్టీలు, వాటి పోరాట రూపాలను అవి ఎంతసమర్థవంతమైనా ఇతరులపై రుద్దే ప్రయత్నం చేయదు. అదే విధంగా యితర పార్టీలు వాటి పోరాటరూపాలు ఎంతటి సమర్థవంతమైనవి అయినా తమపై రుద్దే ప్రయత్నాన్ని తిరస్కరిస్తుంది. అంటే ఐక్యకార్యాచరణకుగాని, ఐక్య సంఘటనకుగాని ఒక ప్రత్యేకపోరాటరూపాన్ని ఆమోదించాలనే షరతును విధించదు. ఇతర పార్టీలు ఐక్య సంఘటనలో సాయుధ పోరాటాన్ని నిషేధించాలనే షరతును ఆమోదించదు. సాయుధ పోరాట సమర్థతను ప్రదర్శించి, కమ్యూనిస్టు పార్టీ జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనలోని పార్టీలు, గ్రూపులు, వర్గాలు తమంతామే అంగీకరించవట్లు తమ స్వంత కార్యాచరణ ద్వారా సాధ్యమైన ప్రాంతాలలో, సాధ్యమైనపుడు ప్రజా సమీకరణగావించి, సాయుధ రైతాంగపోరాటాన్ని సాగించుతుంది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సాయుధ ప్రతిఘటన, సహకార మైత్రీ జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటనగా క్రమేణా రూపొందిగలదనే అవగాహనున్న పోలిట్ బ్యూరో చిత్తు తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. పార్టీ వివిధ సమస్యలపై చేబట్టే పోరాట రూపాలను పట్టువిడుపులతో, వాస్తవంగా నిజమైన విప్లవసాయుధ పోరాట సంఘటన యేర్పడి విస్తరించేవిధంగా, ఆచరణ సాగిస్తుండేని అంటున్నది.

ఈ విధమైన అవగాహనలను నూతన పోలిట్ బ్యూరో నవంబరు 1950 చిత్తు రాజకీయ విధానంలో సుస్పష్టంచేయుట, “కొన్ని ప్రాంతాలలో మినహా దేశమంతటా సాయుధరైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలు ప్రారంభించుటకు తగిన పరిస్థితులున్నవను టలో” అతివాద, వర్జీకరణలనుండి వెనుదిరిగిన సూచనలు యేమాత్రం కనుపించక పోగా “జనతా ఐక్య సంఘటన” అవగాహనలోకూడ, సెక్టేరియన్, వాంఛిత్తు, తీవ్రసాయుధ పోరాట అవగాహన సుస్పష్టం.

ఈనాలుగు సంవత్సరాలలో కమ్యూనిస్టు పార్టీలోని వివిధ వర్గాలు ఐక్య సంఘటన, కార్యక్రమం, వర్గాల పొందికలపై స్పందించిన తీరులను సంగ్రహంగా చెప్పకొందాము.

1) పార్టీ 2వ కాంగ్రెసు సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజాతి, బూర్జువా వ్యతిరేక ప్రజాస్వామ్య, సోషలిస్టు విప్లవాలు రెండు సరిగ్గా వాకే విప్లవంగా, కార్మిక, కర్షక, వ్యవసాయ కూలీ, పేదరైతాంగం. పట్టణ మధ్యతరగతి మేధావివర్గాల ఐక్య

సంఘటన, జనతా ప్రజాస్వామిక విప్లవాన్ని అవిష్కరించే క్రమంలో మధ్యతరగతి రైతును కలుపుకొని, ధనికరైతును పేరుచేసి, కార్మికవర్గం కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వంలో జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవాన్ని జయప్రదించేయటకు తగిన విప్లవ వసీలైతలున్నవని సిద్ధాంతీకరించింది ప్రజాస్వామ్య కర్తవ్యాలతోపాటు, అన్ని విదేశ పెట్టుబడులు, భారీపరిశ్రమలు, బ్యాంకులు, రవాణా, భీమాకంపెనీలు ఐక్యసంఘటనా ప్రభుత్వం జాతీయం చేస్తుందని, భూస్వామ్య నిధానాన్ని నష్టపరిహారంలేకుండా రద్దు చేసి, దున్నేవానికే భూమినిస్తుందని జమీందారి, జాగిర్దారీ విధానాలను రద్దుచేస్తుందని తెలిపింది

2) జూన్ 1950లో నూతన కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వం, చారిత్రాత్మిక విముక్తిపోరాటం “చైనా మార్గంలో” పయనిస్తుందని జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన ప్రధానపాత్ర వహించుతుందని ద్వీముఖమైనదని, ఒకవైపు జాతీయ బూర్జువా వర్గం, పట్టణ పెట్టి బూర్జువావర్గం, మేధావీవర్గాలు, నగర బడుగువర్గాలు, కార్మికవర్గ ఐక్యసంఘటన; మరోవైపు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వ్యవసాయ కార్మికులు, కౌలు దారులు, పేద-మధ్యతరగతి రైతులు, పూర్వీకులు, దోపిడిచేయని ధనికరైతులు, చేతి వృత్తులవారు కలసి యేర్పడి జనతాప్రజాస్వామ్య సంఘటన, కార్మికవర్గ కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వంలో వ్యవసాయ విప్లవ ప్రాతిపదికగా అధికారంపై పోరాటం జరుపుతుంది. పోరాటం ప్రధానంగా పూర్వీకులు, సామ్రాజ్యవాద, బడాబూర్జువా వ్యతిరేక అన్ని వర్గాల ఐక్య సంఘటనా పోరాటంగా వివరించింది. గుత్తేతర బూర్జువావర్గానికి, సామ్రాజ్యవాద పూర్వీకుల వ్యతిరేక పాత్రను గుర్తించి ఐక్య సంఘటనా ద్వారాలు తెరిచివుంచింది

3) ముగ్గురు ముఖ్యులు ఐక్యసంఘటనకు కార్మికవర్గ ఐక్యత, వామపక్ష ఐక్యత రెండు ప్రధాన పార్శ్వాలన్నారు గత మూడు సంవత్సరాల కార్మికవర్గ పోరాటాలు చారి ఐక్యతా వాంఛ యొత బలమైనదో తెలియజేస్తున్నాయి. హైదరాబాద్ లో సోషలిస్టులు వెలిబుచ్చిన ఐక్యతావాంఛ, మన ఐక్యతా పోరాటానికి ప్రోత్సాహ మివ్వాలి. కార్మిక, కర్షక ఐక్యతకై సరియైన దృక్పథం, ఆచరణ, ఐక్యకార్యాచరణ, సహకారాన్ని పెంపొందిస్తూ, క్రమేణా రెండు చైడు యూనియన్ ల ఐక్యత సాధించి, కార్మికవర్గ ఐక్యతద్వారా జాతీయ ఐక్యసంఘటనకు దృఢమైన పునాదిని యేర్పరచాలనే వైఖరిని చేబట్టాలని ముగ్గురు ముఖ్యుల అవగాహనగా ఉంది.

ఐక్యతా సుముఖమైన సోషలిస్టులకు, కాంగ్రెసులోని అతివాదులకు చొరవతో పిలుపునిచ్చి, సమావేశపరచి, సోషలిస్టు పార్టీకి ఐక్య కార్యాచరణను నేరుగా పిలుపు నివ్వాలి. ఈ విధంగా కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు పార్వర్తులకు, వర్కర్స్ అండ్ పీజంటుస్ పార్టీల ఐక్యకార్యాచరణ, ఐక్యతా నిర్మాణం, ఐక్య చైడు యూనియన్, కిసాన్ సభ, విద్యార్థి, యువజన పుద్యమాలను నిర్మించి, మహాత్తర ప్రజోద్యమాలను నిర్మించాలి. ఈ ఐక్యతపైనుండి నాయకత్వాల, పార్టీల వొప్పందాల ద్వారానేగాక, క్రిందినుండి ఐక్యకార్యాచరణ ద్వారా యేర్పడిన ఐక్యసంఘటన మహోద్యమంగా అభివృద్ధి చెంది నిర్ణయాత్మక పాత్ర వహించగలదని కూడ వివరించారు.

ఈ విధంగా సామ్రాజ్యవాద పూర్వజులు, బూర్జువా వ్యతిరేక అన్నివర్గాల, జాతీయ బూర్జువావర్గంతోనూ యేర్పడిన, కార్మిక, కర్షక ఐక్యత, వామపక్ష ఐక్యతా పునాదులుగ, కార్మికవర్గం కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వంలో యేర్పడిన, విప్లవ జనతా ప్రజాస్వామ్య ఐక్యసంఘటన, వ్యవసాయ విప్లవమార్గంలో జనతా ప్రజాస్వామిక విప్లవ విజయానికి ఆయుధంగా తోడ్పడుతుందని వారి విశ్వాసంగా వుంది.

4) నూతన పొలిట్ బ్యూరో నవంబరు 1950లో ప్రభుత్వాధికారం బడా బూర్జువావర్గం, గుత్త పెట్టుబడిదారులు, పూర్వజులు సంస్థానాధిపతులు, జమీందారులు, జాగీర్దారులు, భూస్వాములది. సామ్రాజ్యవాదపు చెప్పచేతలలో ఉంది. జాతీయ బూర్జువావర్గంలోని అత్యధికులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పాత్రను కలిగివున్నారు. చిన్న, మధ్యతరగతి పారిశ్రామికులు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకులని స్పష్టం.

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన కార్మికులు, వ్యవసాయకూలీలు, కౌలుదారులు, పేద, మధ్యతరగతి రైతులు, పెట్టి బూర్జువా మధ్యతరగతి వర్గాలు, చిన్న పాటి శ్రామికులు, చేతివృత్తులవారు, విద్యార్థి, యువజన, పుస్తాకాలయ, మేధావి వర్గాలు, నగర బడుగువర్గాలతో వారి పార్టీల, సంస్థలు, జాతీయ బూర్జువావర్గంతోనూ అన్ని వర్గాల ఐక్యకార్యాచరణలో పాల్గొని, పోరాటాలు జరుపుకున్నారా ఐక్యసంఘటన యేర్పడుతుంది. జాతీయ బూర్జువావర్గంతోపాటు ధనికరైతు ఐక్యసంఘటనలో భాగస్వామి అగుతాడు. కార్మికవర్గ ఐక్యత, వామపక్ష ఐక్యత ఐక్యసంఘటనా నిర్మాణానికి ప్రధానభూమిక అగుతుంది

మితవాద సంస్కరణవాదం, ఐక్యసంఘటనలో కార్మికవర్గ స్వతంత్రపాత్రను, ప్రజాసమీకరణను తక్కువగా అంచనా వేసి, బూర్జువావర్గపు లోకంగా మారిస్తే, అతివాద దుందుడుకు, సెక్షేరియనిజం స్వతంత్ర సమీకరణశక్తి, కార్మికవర్గ పార్టీ నాయకత్వాల పేరుతో టిబ్బాయిస్టు శిలాసదృశ్య సంఘటన అవగాహనలో అన్ని ప్రజాస్వామ్యపక్షాల, వర్గాల, ప్రజలనుండి దూరమైందని గత అనుభవం స్పష్టం చేసింది, శాస్త్రీయ ఐక్యసంఘటనా నిర్మాణక్రమాన్ని వివరించింది.

అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకొనే పోరాటంలో జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవ అత్యున్నతదశలో సంఘటన, సాయుధ పోరాట ఐక్యసంఘటన, దాని ప్రాతిపదిక యైన ప్రజా వ్యవసాయ విప్లవం, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సాయుధ రైతాంగ ఐక్య సంఘటనగా, భూసమన్యను విప్లవమార్గంలో పరిష్కరిస్తూ విజయం పొందుతుంది. సంఘటన ఒక ప్రత్యేక పోరాటరూపాన్ని ఆమోదించాలనే షరతును పెట్టదు, యితరులు అట్టి షరతును పెట్టుటకు ఆమోదించదు. ఉద్యమ అనమానాభివృద్ధి ఫలితంగా, వివిధ ప్రాంతాలలో వివిధ పోరాట రూపాలకు చేబట్టవలసి ఉంటుందనే అవగాహన పార్టీకి వుంది.

5) కమ్యూనిస్టుపార్టీ అక్టోబరు 1951 అఖిలభారత సమావేశానంతరం రాజకీయ విధానము, కార్యక్రమం, ఎత్తుగడలు, పత్రాలను విడుదలచేసింది. భారత విప్లవము పూర్వజులు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విప్లవం గతంలో "రష్యా", "చైనా"

సంఘటనలు వ్యాసం. ఎత్తుగడలు, ఆచరణ, సిద్ధాంతం ఐక్య జాతీయ సంఘటనకు మూలాధారమైన కార్మిక, కర్షక ఐక్యత, వామపక్ష ఐక్యత, నిర్మాణకేంద్ర కర్తవ్యాలను త్రోసి రాజనుట, హృదలు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విప్లవంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వ పాత్రను నిరాకరించుటవల్ల మరొకటిగదు. భారత విప్లవపథాగ్రామీణ ప్రాంతాలలోని సాయుధ రైతాంగ వ్యవసాయ విప్లవ గెరిల్లా పోరాటాలను నగరాలలోని సార్వజనీన సమ్మె తీరుగుబాటులను సమ్మేళనంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వాన జనతా ప్రజాస్వామ్య విప్లవ పథా అని తెలిపింది.

ప్రభుత్వాన్ని తొలగించి, అన్ని ప్రజాస్వామ్యపక్షాల భూస్వామ్య, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక శక్తుల ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించుటకు పరిస్థితులు వక్రమైనాయని పార్టీ తలచింది. వ్యవసాయ విప్లవ పోరాటాలను, నగరాలలోని విప్లవ కార్మికుల పోరాటాలను సమన్వయం, సంలీనం చేయుటను నొక్కిచెప్పింది. కాని యేలనో ఐక్య సంఘటన వివరాలను పదిలిచేసింది.

ఐక్య సంఘటన అవగాహనలో గత నాలుగు సంవత్సరాలలో బూర్జువావర్గం ధనిక రైతువర్గాల పాత్రలపై రెండు దృక్పథాలు సంఘర్షించాయి. బూర్జువావర్గం మొత్తంగా బ్రిటిష్ వారితో రాజీవడించని, తత్కారణంగా విప్లవం సామ్రాజ్యవాద బూర్జువా వ్యతిరేకమని వాకదృక్పథం, బడా బూర్జువా లేక గుత్త బూర్జువావర్గం మాత్రమే రాజీవడించునన, గుత్తేతర జాతీయ బూర్జువావర్గం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పాత్ర కలిగివుందని, తత్కారణంగా ఐక్యసంఘటన ద్వారాలు దానికి తెరచి వుంచాలనే మరో దృక్పథం ప్రధానంగా పార్టీలో అంతర్గతంగా సంఘర్షించాయి. బడా బూర్జువావర్గం మొత్తంగా సామ్రాజ్యవాదంతో చేతులు కలుపలేదని, కొన్ని వర్గాలు మాత్రమే ఆయనందున మినహాయింపులను సామాన్యీకరణచేయుట అశాస్త్రీయం కాన బడా బూర్జువావర్గానికి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పాత్ర వున్న కారణంగా విప్లవం ప్రధానంగా హృదలు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకమనే అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు అవగాహనా పరిధిలో మూడో దృక్పథం సిద్ధాంతచర్యలలో ప్రతిబింబించింది. ఈ మూడో దృక్పథం అంతగా కనపడకపోయినా వున్నది. ధనిక రైతుల యెడల భిన్నాభిప్రాయాలు వివిధ దృక్పథవాదులలో వెల్లడయ్యాయి. ఈ వివిధ ఐక్య సంఘటన దృక్పథాలు, వ్యవసాయ విప్లవం, రైతాంగ సాయుధగెరిల్లా పోరాటాలే యేకైక పోరాటం అనే దృక్పథం, అవగాహనలో, ఐక్యపోరాటం, ఐక్య సంఘటన అవగాహన కానరాకుండాపోయింది.

సభాపర్వం

I

ప్రథమ ఎన్నికలు, ఐక్యసంఘటన పోరాటాలు

భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ 26 నవంబరు 1949న రాజ్యాంగచట్టాన్ని ఆమోదించింది. నూతన భారత రిపబ్లిక్ 26 జనవరి 1950న అవతరించింది. నర్దార పక్షాలు బలంతో కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా 1950 నాటికా కాంగ్రెసు మహాసభలో పురు పోత్తమదాన్ టాండన్ ఎన్నిక కాబడినా, ప్రథమ జనరలు ఎన్నికలు దృష్టిలో పెట్టు కొని, నెహ్రూని నెప్టెంబరు 1951లో అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొంది. నెహ్రూ మొట్ట మొదటగా ప్రధానమంత్రి, కాంగ్రెసు అధ్యక్ష పదవి రెంటిని చేబట్టారు. కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీలోని వామపక్ష సోషలిస్టు వర్గాలు అరుణా అసపాలి నాయకత్వంలో కమ్యూనిస్టులతో సహకరించే విషయంలో విభేదించి, విడిపోయాయి.

దేశం సంక్షోభంవైపు వయనిస్తున్నది. ప్రభుత్వం ఆహార, భూ సమస్యలను పరిష్కరించకపోవుటతో ప్రజల భ్రమలు తోవచున్నవి. ఈ ప్రభుత్వాన్ని, దోపిడి వర్గాలను ఎన్నికలద్వారా తొలగించగలమనే నూతన భ్రమలు యేర్పడుచున్నవి. ప్రజలు దైనందిన కోర్కెలతో పోరాటాలలోనికి వస్తున్నారు. అయినా ప్రజాఉద్యమ పుధ్యతి అంతగా పెరుగలేదు. ప్రభుత్వం అవలంబించు మన విధానాలతో పాటు పాల్లోని అనైక్యత, బలహీనత, అభ్యుదయశక్తులలో గుంధరగోళం ప్రధానంగా కన్నడు తున్నది. ఈ ప్రభుత్వాన్ని వోడించాలని ప్రజా ప్రభుత్వాన్ని యేర్పరచాలని, కామన్ వెల్తునుండి విడిపోవాలనే నినాదాలతో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఎన్నికలలో పాల్గొని, ప్రజలకుగల బ్రమలను తొలగించాలి. ప్రజలను దైనందిన పోరాటాలలో మెట్టుమెట్టుగ ఉన్నత పోరాటరూపాలను, రైతాంగ సాయుధ పోరాటాన్ని చేబట్టు అవసరాన్ని గుర్తించునట్లు చేయాలి. ఇది యిప్పటి తక్షణ కర్తవ్యమని అంతర్జాతీయ సలహా లభించింది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రథమ ఎన్నికల ప్రణాళిక :

కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిషేధంలోనే ఆగస్టు 1951లో ఎన్నికల ప్రణాళికను ప్రకటించింది. పార్టీ కేంద్రసమితి, వామపక్ష పార్టీలతో ఎన్నికల సమస్యలు, ప్రణాళిక, ఐక్యసంఘటనా కార్యక్రమాలను రూపొందించుటకు, ప్లిడుగురు సభ్యులుగల షాక కమిటీని యేర్పరచింది.

పాలకపార్టీ కాంగ్రెసు నాయకత్వం స్వాతంత్ర్యం సంపాదించామని, సంస్థానాలు విలీనీకరణం, దేశ ఐక్యత సాధించామని, భూసంస్కరణలు చేపట్టామని అది

కారోత్పత్తి, జల విద్యుత్తుక్తి పెంపొందించామని చాటుకొంటున్నారు. తమశక్తి కొలది మంచి చేసామని, ఇంకా మంచి చేయుటకు తమపై విశ్వాసముంచి తమ నెన్నుకొనాలని కోరారు.

కాంగ్రెసు విజయాలు వారిచ్చిన అంకెలు, నాటిన చెట్లు త్రవ్విన బావులలోనే గాక, లోతుకుపోయిన ప్రజల కళ్ళలో, చిక్కిశల్యావశిష్టమై నడస్తున్న అస్థి పంజరాలలో వాస్తవ సమాధానాలు లభిస్తాయి. దేశంలో జరిగిన లాతీ చార్జీలు, బాష్ప వాయువులు, కాల్పులు, మూకుమ్మడి అరెస్టులు, నిషేధాలు, నిర్బంధాలు తెలియజేస్తాయి. తిండి, గుడ్డ, మానవుని అన్ని అవసరాలు మార్కెట్టులో అంతర్గానమై బ్లాక్ మార్కెట్టుకు చేరాయి ఖిహార్ లో కరువు పరిస్థితి వుంది అప్పులు, కౌలు, పన్నుల భారాలతో క్రుంగిపోవుచున్నారు. వ్యవసాయ కూలీల జీవితం దుర్భరమై, వారి సంఖ్య, నిరుద్యోగం పెరిగిపోయింది. పెరిగే ధరలతో, తరిగే వేతనాలతో ఆకలి తీర్చుకొనలేకపోతున్నారు. మధ్యతరగతి వుద్యోగుల పరిస్థితి దినదినానికి దిగజారిపోతున్నది. ఇది నేటి ప్రజా జీవిత చిత్రం.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించకపోగా రాజీవడి, విదేశీయుల దోపిడిలో భాగస్వాములై, బ్రిటిషు చక్రవర్తి ఆధ్వర్యంలోని కామన్ వెల్తులో మనలను భాగస్వాములుగ జేసారు. మన సైన్యం, నావికాదళం, విమానదళం బ్రిటిషు ఆఫీసర్ల ఆధ్వర్యంలో వున్నాయి. సంస్థానాధీశులకు, రాజులకు ప్రాణంపోసి రాజప్రముఖులు, గవర్నరులుగజేసి, రాజభరణాలను యేర్పాటుచేసి, ఆ భారాన్ని శాశ్వతంగా ప్రజలపై మోపింది. ఈ ప్రభుత్వం గుత్త పెట్టుబడిదారులది, భూస్వాములది, రాజులది.... సామ్రాజ్యవాదంతో బ్రహ్మమండి పేసుకొన్నది. అభివృద్ధి నిరోధక ప్రభుత్వం. న్యతంత్ర, అభ్యుదయకర శాంతి విదేశాంగ విధానాన్ని వాస్తవంగా అవలంబించజాలదు.

కాన యీ ప్రభుత్వాన్ని వోదించి, జనతా ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాన్ని యేర్పరచాలి. అన్ని ప్రజాస్వామ్య పార్టీలు, గ్రూపులు, వ్యక్తులు, కార్మికులు, కర్షకులు, మధ్యతరగతి వర్గాలు, జాతీయ బూర్జువా వర్గాలు, భారత పారిశ్రామికీకరణకు పోరాడే తదితర బూర్జువావర్గాల కలయికతో అట్టి ప్రభుత్వ మేర్పడుతుంది. కామన్ వెల్తునుండి బయటకు వస్తుంది, సైన్యంలోని విదేశీయ అధికారులందరిని, ప్రభుత్వములో విదేశీయ అధికారులందరిని తొలగించి బ్రిటిషు పెట్టుబడితోపాటు జాతీయం చేస్తుంది.

రైతుల అప్పులను రద్దుచేసి, భూస్వాముల, జమీందారుల భూములను నష్టపరిహారం లేకుండా స్వాధీనం చేసుకొని, దున్నేవారికే భూమి నిస్తుంది. ధనికరైతుల, పారిశ్రామికవేత్తలకు న్యాయబద్ధ లాభాలకు హామీ యిస్తుంది. పారిశ్రామికీకరణను గావించుతుంది. పోలీసు, సైన్య తదితర మితిమీరిన అవసర ప్రభుత్వ ఖర్చును తగ్గిస్తుంది. చిన్న పరిశ్రమలను, చేతివృత్తులను ప్రోత్సహిస్తుంది.

కార్మికుల జీవనవేతనం, వారి హక్కులను గుర్తిస్తుంది. జాతీయ సైన్యాన్ని యేర్పాటుచేస్తుంది. ప్రభుత్వాన్ని ప్రజా ప్రభుత్వంగా సంస్కరించి, ఎన్నికైన ఉద్యోగులను నియమించి, అన్ని అధికారాలను వారికిస్తుంది. ప్రజల విశ్వాసాన్ని కోల్పోయిన వారిని తొలగిస్తుంది స్థానిక స్వపరిపాలనతో ప్రజాపాలన కొనసాగుతుంది.

ఈ లక్ష్యాన్ని చేరుటకు, ఈ ప్రభుత్వాన్ని తొలగించుటకు ప్రజల ఐక్య పోరాటాలే మార్గం. మనదేశంపై సామ్రాజ్యవాదుల పిడికెలి పట్టును బద్దలు చేయగల ఐక్యత, రైతులకు భూములివ్వగల ఐక్యత, అందరికీ వని, తిండి, బట్టలు యివ్వగలిగిన ఐక్యత, బలమైన శాంతి పుద్గమాన్ని నిర్మించగల ఐక్యత ప్రజా ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటు చేయగల ఐక్యతా నిర్మాణం చేయగలగాలి. ప్రజలు ఈ ఆకాంక్షలపై సమీకృతులై ఎన్నికలలో అట్టి పరిస్థితులకు కర్తలగుతారు. జొంబాయి గుడ్డలమిల్లల కార్మికులు ఒకే ఒక యూనియన్ గా యేర్పడుటకు చారిత్రాత్మక నిర్ణయం గావించి, భారత కార్మికవర్గానికి మార్గదర్శకులయ్యారు హువరా, బర్దాస్, చంద్రనగర్, రాజనందగావ్ లలో ఐక్య ఎన్నికల పోరాట విజయాలు దీనినే సూచిస్తున్నాయి¹.

ఎన్నికల ఐక్య సంఘటనలు

అనేక రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టు నాయకత్వాలు, కేంద్రం ఎట్టి సూచనలు యివ్వనప్పటికీ, ఎన్నికలు చదరంగంలో "మిత్రకూటముల" నేర్పరచుటలో పట్టువిడుపులతో సంక్లిష్టమైన వివిధ రాష్ట్ర స్థానిక పరిస్థితులలో సమర్థవంతంగానే నిర్వహించారని చెప్పవలసివుంటుంది.

భారత సోషలిస్టుపార్టీ కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకత ఎన్నికల ఐక్య సంఘటనల నేర్పరచుటలో మరింత క్లిష్టతను, సాధారణ వైఫల్యాన్ని కలుగజేసిందని స్పష్టం చేయవలసివుంది. ఈ పార్టీ 1786 అసెంబ్లీ స్థానాలకు పోటీచేస్తూ కమ్యూనిస్టు పార్టీ తోనేగాక మరే యితర పార్టీ తో కలువక వొక్క అంభేత్కర్ తో ప్రొత్తుపెట్టుకొని అనేక మంచి అవకాశవాదులకు, అధికారపేటగాళ్ళకు సేట్లునిచ్చింది. ఏ స్థానంలోనైనా కమ్యూనిస్టుల గెలుపుకంటే కాంగ్రెసు గెలుపునే తాము వాంఛించుతామని స్పష్టం చేసింది. అనేక స్థానాలలో అభ్యర్థులను నిలబెట్టి ఓట్లను చీల్చి, కాంగ్రెసు గెలుపును విభరంచేసింది అయినా కమ్యూనిస్టులు, ఐక్యసంఘటన అభ్యర్థులులేనిచోట, పోరాట అనుకూలురు, సోవియట్ వ్యతిరేకులు కాని సోషలిస్టులకు మద్దతునిచ్చుట జరిగింది. ప్రజలచే ద్వేషింపబడే కాంగ్రెసు నాయకుడుగాని, మంత్రిగాని అభ్యర్థి అయినపుడు సోషలిస్టు అభ్యర్థి సోవియట్. కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకి అయినా మద్దతునిచ్చుటకూడ జరిగింది. కార్మికవర్గ ప్రాంతాలలో నిలబడిన సోషలిస్టు అభ్యర్థి కొంతవరకు కార్మిక వర్గ అనుకూలుడైన కార్మికవర్గ ఐక్యత విచ్చిన్నం కాకుండుటకై సోషలిస్టు బల పరచుట జరిగింది. వామపక్ష సోషలిస్టులతో అత్యంత సన్నిహిత, సహకారాలతో వారు నిలబడిన అన్ని నియోజకవర్గాలలో కమ్యూనిస్టులు కలసి పనిచేయుట జరి

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఎన్నికల ప్రణాళిక (1951), భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ పరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (అంగ్లంలో) వా VII. పే. 61-84.

గింది స్థానిక వామపక్ష సోషలిస్టులు కమ్యూనిస్టులకు పూర్తి సహకారాన్నందించుట జరిగింది.

బెంగాల్, బీహార్, ఒరిస్సాలలో పార్వర్త్యుజాక్ (మార్క్సిస్టు)తో పూర్తి ఎన్నికల అవగాహన, వొప్పందం కుదిరింది. మహారాష్ట్రలోని పెక్కు ప్రాంతాలలో హైదరాబాద్ లోని మరాట్వాడాలో కాంగ్రెస్, కిసాన్ పార్టీతో కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఎన్నికల వొప్పందం కుదిర్చుకొంది. మహారాష్ట్రలో కమ్యూనిస్టు, పీజిఎస్సీ అండ్ వర్క్స్ పార్టీ ఒకరి కొకరు పోటీచేసినా, షోలాపూర్ లో కలిసి పనిచేశారు. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో పార్టీ, రివల్యూషనరీ పార్టీ సోషలిస్ట్ పార్టీ కలిసి ఎన్నికలలో పాల్గొన్నారు. పంజాబులో లాల్ బేందా కమ్యూనిస్టు పార్టీతో, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఎన్నికల వొప్పందంచేసుకొంది.

కేరళలో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ రివల్యూషనరీ సోషలిస్ట్ పార్టీ కేరళ సోషలిస్ట్ పార్టీలతో యేర్పడిన ఐక్యవామపక్ష సంఘటన కొచ్చిన్, తిరువన్కుర్, మలబార్ ప్రజలలో నూతనోత్సాహాన్నిచ్చి, విస్తృత ఐక్య సంఘటనా కమిటీలు స్థానికంగా ప్రజాస్వామ్య వాదులందరితో కలుపి యేర్పాటు గావించుటకు తగిన వాతావరణాన్ని సృష్టించింది.

హైదరాబాద్ లో వామపక్షాలు, ఆంధ్రమహాసభ పునాదిగా, గ్రూపులు, వ్యక్తులు కలిసి జనతా ప్రజాతంత్ర సంఘటనను నిషేధంలో వున్న కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలోని రైతాంగంతో యేర్పడి అత్యద్భుత విజయాలను సాధించి అందరిని ఆశ్చర్యచకితులను చేసింది.

ఈ ఐక్య సంఘటనల ప్రత్యేక లక్షణం సోషలిజం ధ్యేయంగా నెంచిన వామపక్షాలు, మార్క్సిజం మార్గదర్శకం అనుకొనేవారు వొప్పందాలకు వచ్చుటతో యేర్పడినవి. అట్టి ఐక్య సంఘటనలు అవసరమైనవి, ఆశించతగినవి. అత్యధిక ప్రజాసామాన్యాన్ని ఆకర్షించునంత విస్తృతి కలిగినవికావు. కాంగ్రెసును మొత్తంగా వోడించగలిగినంతటి శక్తివంతమైనవి కావు. దేశవ్యాప్తంగా అవి యేర్పడలేదు. ప్రధానంగా స్థానికమైనవి వ్యాధలు, మతతత్వ పార్టీలను, శక్తులను మిశ్రమయించి అన్ని ప్రజాస్వామ్య పార్టీల, వామపక్షాల, అభ్యుదయ గ్రూపుల, పార్టీల, వ్యక్తుల ముఖ్యంగా కాంగ్రెసు వ్యతిరేక శక్తులన్నిటిని విస్తృత ఐక్యసంఘటనలో సమీకరించే ప్రయత్నం పాక్షిక విజయమే లభించింది.

తమిళనాడులో కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్మికవర్గంలోను, తంజవూరు జిల్లా రైతాంగంలోను ప్రధానంగా కొంతబలం కలిగివుంది. ద్రవిడ కజగం రాష్ట్ర మంతటా ఐక్య సంఘటన యేర్పాటుకు ప్రయత్నించింది. కజగం రాజకీయ సంస్థగా ఐక్యసంఘటనలో చేరకపోయినా అత్యధిక ద్రవిడ కజగం నాయకులు కార్యకర్తలు కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థులను బలపరచి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను వోడించుటలో ప్రధాన పాత్ర వహించారు.

అంధ్రలో కిసాన్ మజ్డూర్ ప్రజాపార్టీ, క్రిష్కార్ లోక్ పార్టీలతో ఎన్నికల వొప్పంద ప్రయత్నాలు విఫలమైనా, కాంగ్రెసును వోడించుటకై కమ్యూనిస్టుపార్టీ కిసాన్ మజ్డూర్ ప్రజాపార్టీకి, ఏకపక్షంగా పూర్తిమద్దతు నిచ్చింది. స్థానికంగా ఐక్య సంఘటనల అవగాహన యేర్పడింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ మద్దతుతో 11 మంది కిసాన్ మజ్డూర్ ప్రజాపార్టీ అభ్యర్థులు గెలుపొందారు. ఇద్దరు కాంగ్రెసు మంత్రులు తమ వోటుమికి, తమ ప్రత్యర్థులను కమ్యూనిస్టులు బలపరచుటయే కారణమని ప్రకటించారు.

మలబార్ లో కిసాన్ మజ్డూర్ ప్రజాపార్టీతో కమ్యూనిస్టు పార్టీ కలసి ఐక్య సంఘటన యేర్పరచుట, కాంగ్రెసును వోడించుటలో ముఖ్యపాత్ర వహించింది.

బెంగల్ లో కమ్యూనిస్టు, పార్వర్థుల్లాక్, కిసాన్ మజ్డూర్ ప్రజాపార్టీలు కలసి ఐక్యసంఘటనగా యేర్పడినవి. కిసాన్ మజ్డూర్ ప్రజాపార్టీ పెక్కుస్థానాలలో పోటీ చేసి, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదాన్నిచ్చింది, కాని ఆ పార్టీ అంత బలంగా లేదు.

ఐక్యసంఘటనా నిర్మాణంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ కొంత పురోగమనాన్ని సాధించినా, అన్ని కాంగ్రెసు వ్యతిరేక అభ్యుదయశక్తులు పాలకపార్టీని వోడించుటకై ఐక్యమవ్వాలనే నినాదం పాక్షిక విజయాన్నే సాధించింది. వామపక్షాల ఐక్యత పూర్తిగా సాధించబడలేదు. ఐక్యసంఘటన శాస్త్రీయ దృక్పథం కొరవగుట, వొంటెత్తు పోకడలు ప్రతిబంధకాలై సంఘటనాభివృద్ధిని అరికట్టాయి.¹

ఐక్యసంఘటనా నిర్మాత, చోడకళక్తి కమ్యూనిస్టు పార్టీయే కాన దానిబలం, సమన్వయశక్తి ప్రాధాన్యత వహిస్తాయి. విస్తృత ప్రజోద్యమ నిర్మాణం సెక్షేరియ నిజాన్ని అంటిపెట్టుకొని చేయజాలం. ప్రజోద్యమ పోరాటాలలోనే దానిని వదిలించుకొనగలము, బలాన్ని పొందగలము.

ప్రప్రథమంగా పార్టీ బలమైన ప్రజాశక్తియైన, ఐక్యతానినాదంతో తన వర్గ సమీకరణ కానించేది. ఆ బల ప్రదర్శనోద్యమాలతో ప్రజలలో శక్తివంతమైన ఐక్య ప్రజోద్యమాన్ని నిర్మించగలిగేది. పార్టీ స్వతంత్ర సమీకరణశక్తితోపాటు సరియైన ఐక్యసంఘటనా దృక్పథం కేరళలో పార్టీ, కిసాన్ మజ్డూర్ ప్రజాపార్టీల మధ్య విజయ వంతమైన సంఘటనాభివృద్ధిని సాధ్యం చేసింది.

ద్వితీయంగా ఎలక్షనులకు ముందు అన్ని పార్టీలు తమ బలాలను అతిగా అంచనా వేయుట, కమ్యూనిస్టుపార్టీ బలాన్ని గుర్తించ నిరాకరించాయి. బూర్జువాపార్టీలు సహజంగానే, సంఘటన బలాన్ని పెంచుట ప్రధాన ద్యేయంగాకాక తమ పార్టీల అనెంట్ల బలాన్ని పెంచుకొనుటకు ప్రాధాన్యత నిచ్చాయి. కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఐక్యతా పిలుపును పార్టీ బలహీనతగా నెంచాయి. పార్టీ బలమైన కేంద్రాలలోకూడ వారు పార్టీ ని బలహీనపరచుటకై షరతులు పెట్టు విధాన్ని అవలంబించారు.

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు. (అంగ్లంలో).

ఎన్నికల ఫలితాలు కర్తవ్యాలు పార్టీ తెటర్ నం. 9. ఏప్రిల్ 1952. వా. VIII.

పే. 10.

తృతీయంగా, ఐక్యసంఘటన ఎన్నికలలోనే ముందుకువచ్చింది. తక్షణకోర్కెలపై పోరాటానికై యేర్పడినదికాదు. ఐక్య ప్రజాసంఘాల, ప్రజోద్యమాల సంఘటనగాదు. కనీస కార్యక్రమంపై ఎన్నికలకై, ప్రభుత్వ నిర్మాణంలో పాలు పంచుకొనుట కేర్పడినవిగా యెంచారు. అందువలనే భేదాభిప్రాయాలు మౌలికాంశాలపై గాక, యేవరు గెలవగలరనే ప్రశ్నపైగాక సీటు యే పార్టీ అభ్యర్థి కివ్వాలనే విషయంపై ఉద్భవించాయి.¹

ఈ కారణంగానే ఎన్నికల ఐక్యసంఘటనలు విస్తృత, శక్తివంత ఉద్యమాలు కాజాలకపోయాయి అయినా ఎన్నికల అనంతరం ఐక్యతాభివృద్ధికి, అపకాశాల అభివృద్ధికి తోడ్పడినవి. కాంగ్రెసును యే చొక్కాపార్టీ వోడించజాలదని కమ్యూనిస్టులు బలమైన శక్తియని, కాంగ్రెసు కమ్యూనిస్టులు బలంగావున్న ప్రాంతాలలోనే ప్రధానంగా వోడిపోయిందని, ఒక్క కమ్యూనిస్టులుగల ఐక్యసంఘటనయే కాంగ్రెసును వోడించే ప్రత్యామ్నాయమని అందరికీ స్పష్టమైంది. ప్రజల అసంతృప్తి చొక్కాపే చాలదని, ప్రజాపోరాటాలద్వారా దానికి నిర్మాణ స్వరూపమివ్వాలని అందరు గమనించారు.

ఎన్నికలు, ఐక్యసంఘటన నిర్మాణాలు ప్రధానంగా రాజకీయ పోరాటాలు అని మరువరాదు. అన్ని పక్షాలు ఆమోదించే శాంతి, యుద్ధ వ్యతిరేకత, అసియా విముక్తి ఉద్యమాల యెడల సుహృద్భావం ఐక్యసంఘటనల ప్రచారాలలో తగిన ప్రాచుర్యం పొందలేదు. పహజంగానే, తప్పనిసరిగా తిండి, బట్ట, పని, వేతనం పోలీసు దౌర్జన్యాలు, పౌరహక్కులు ఎన్నికల ప్రచారంలో ప్రధానాంశాలు అయినప్పటికీ, వలస దేశాలలో సామ్రాజ్యవాదం జరిపే హింసా, దౌర్జన్యాలను ఖండించే ప్రచారం చేబట్టుటలోను, శాంతి, యుద్ధ వ్యతిరేకతల యెడల అశ్రద్ధ వహించుట ప్రధాన లోపంగా నెంచవచ్చు.

ఎన్నికలు మరో ప్రధాన బలహీనతను వెలుగులోనికి తెచ్చాయి. కార్మికవర్గ పోరాట కేంద్రాలుగ ప్రసిద్ధికెక్కిన బొంబాయి, కాన్పూరు, అహమ్మదాబాద్, నాగపూర్, ఢిల్లీ, తాతానగర్, కలకత్తా, కోలార్ గోల్డ్ ఫీల్డు, షోలాపూర్ లో ఒక్క సీటునైనా వామపక్ష సంఘటన సంపాదించలేకపోయింది. కార్మికవర్గ అనైక్యత, బలహీనతలకు మచ్చుతునక, కార్మిక, కర్షక పోరాటాలలో రాజకీయ చైతన్యాన్ని కలుగజేయుటలోని విఫలత, అనేక రాష్ట్రాలలో రైతు ఉద్యమ బలహీనతను తెలియజేస్తుంది.²

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు. (ఆంగ్లంలో) ఎన్నికల ఫలితాలు కర్తవ్యాలు, పార్టీ లెటర్ నం. 9. ఏప్రిల్ 1952. వా. VII, పే. 10-23.
2. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) ఎన్నికల ఫలితాలు కర్తవ్యాలు, వా. VIII, పే. 104-5.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ, వామపక్షశక్తులు చాల బలహీనంగానేగాక అసమానవ్యూహితీ, తరతమ భేదం విస్తారంగావుంది. దేశంలో విస్తారమైన అత్యధికభాగంలోని కార్మిక వర్గంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీకి నిలకడగల స్థానంలేదు. అత్యధికంగా అణచివేయబడుతున్న రైతాంగంలో, పునాదివర్గమైన వ్యవసాయ కార్మికవర్గంలో చాల బలహీనంగా ఉంది. కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ విజయాలకు గర్వపడినా, యీ బలహీనతలను మరువజాలము.

ఎన్నికల ఫలితాలు పున్వ్యూహాల ఫలితం :

కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, ప్రజాస్వామ్యశక్తుల విజయాలతో ముఖ్యంగా మద్రాసు, ట్రావెంకూరు-కొచ్చిన్, హైదరాబాద్ లో కాంగ్రెసు తీవ్ర అపజయాలను పొందుటతో నూతన పరిస్థితు లేర్పడి, నూతన అవకాశాలు కలిగాయి. అత్యధిక మెజారిటీ ప్రజాసామాన్యంలో కాంగ్రెసుకు ప్రతిపక్షంగా నిలిచింది. మద్రాసు అసెంబ్లీలో 375 స్థానాలలో 152 స్థానాలు, కొచ్చిన్ లో 108 స్థానాలలో 44 స్థానాలు ప్రతిపక్షాలకు లభించాయి. మొత్తంమీద ప్రజాస్వామ్యపక్షం కాంగ్రెసుకు ప్రతిపక్షంగా ఉంది. ప్రతిపక్షంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ అత్యధికబలం కలిగిన యేకైక పార్టీ గవుంది పెళ్ళాలో గూడ కాంగ్రెసు మైనారిటీ పక్షంగావుంది. ప్రధానశక్తి పెళ్ళాలో పూర్వం, మత అభ్యుదయ నిరోధక అకాలీ పార్టీ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ప్రధానశక్తిగాలేదు ఒరిస్సాలో ప్రధాన ప్రతిపక్షం, మాజీజాలు, జమీందారులు నాయకత్వం వహించే గణతంత్ర పరిషత్తు ఉంది. ఈ ఐక్య ప్రజాస్వామ్య సంఘటన అధికారం వహించే ప్రశ్న నేడు లేదు.

మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఐక్యప్రజాస్వామ్య సంఘటన ప్రభుత్వం యేర్పడుట, ట్రావెంకూరు-కొచ్చిన్ లో ఐక్యసంఘటన యేర్పాటు, దక్షిణాదిలో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల యేర్పాటుకు, కార్మికుల, కర్షకుల, వ్యవసాయకూలీల, మధ్యతరగతి ప్రజల సమస్యల పరిష్కారాన్ని చేబట్టి, సహాయ కార్యక్రమాలను, లంచగొండితనాన్ని నల్లబజారు వ్యాపారాన్ని అరికట్టి, పౌరహక్కులు పునరుద్ధరించుటకు పూర్తి అవకాశాలు కలిగాయి ప్రజలు తమ జీవన విధానాన్ని మెరుగుపరచుకొను పోరాటంలో, వారికి సహాయపడే అవకాశం లభించింది. పూర్వం గుత్త పెట్టుబడివర్గాల రోపిడివి, ఈ ప్రభుత్వాలు కొంతవరకు అరికట్టగల అవకాశాలున్నా వాటికిగల పరిమితులను గమనించాలి. కాంగ్రెసు ఎన్నికల వోటమి ఫలితంగా యేర్పడిన సంకీర్ణ ప్రభుత్వాలు కాంగ్రేసేతర ప్రభుత్వాలు ప్రజాపోరాటాల విజయాల ఫలితంగా యేర్పడినవి కావు. అవి సమిష్టిగా ఎట్టి ప్రజాపోరాటాలలో పాల్గొని వుండలేదు. ఎన్నికల ఐక్యసంఘటనా ప్రభుత్వాలు తగినంత ఐక్యత, స్థిరత్వం కలిగినవి కావు. ప్రజాపుద్యమాలు వేగంగా అభివృద్ధి, ప్రజావృత్తిడి, ఐక్యప్రజాపుద్యమం మాత్రమే వాటికి ఐక్యతను, స్థిరత్వాన్ని చేకూర్చగలవు.

ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటుచేయు అవకాశమున్నప్పుడు వాటిని యేర్పాటుచేయుట పార్టీ కర్తవ్యం తప్పనిసరియైనది. అవకాశాలను వాస్తవాలు చేయు

ఊకు అన్ని ప్రయత్నాలు చేయాలి. ప్రజలు ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వాన్ని వాంఛించారు. అట్టి ప్రభుత్వ మేర్పాటు పెద్ద ముందడుగు అవుతుంది. ప్రయత్నం విఫలమైనా ప్రజలు ఎవరిపై విశ్వాసముంచవలసింది స్పష్టమౌతుంది తిరిగి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఎర్పడుటకు బాధ్యులెవ్వరో ప్రజలకు తెలుస్తుంది.

పెటే బూర్జువా “అతివాదులు” దీనిని “ఆవకాశవాదం, విప్లవ విద్రోహం” అని కేకలు పేయవచ్చు. పాలకపర్గాలు అందుకే కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకతను రెచ్చగొట్టి, స్వతంత్ర అభ్యర్థులను కొంటూ “ఐక్య ప్రజాస్వామ్య సంఘటనా ప్రభుత్వాలు ఏర్పడకుండా, చరితెగించి అన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తూ ప్రజలను మభ్యపెట్టుతుంటారు”¹

హైదరాబాద్ లో జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన
(పి.డి.యఫ్) సమస్యలు

హైదరాబాద్ లో ప్రథమ సార్వజనిక ఎన్నికల ముందు, ప్రజాస్వామ్య పార్టీలు, గ్రూపులు, వ్యక్తులు కనీసకార్యక్రమంపై ప్రజలను సమీకరించి కాంగ్రెసును వోడించుటకై జనతా ప్రజాస్వామ్యసంఘటన (పి.డి.యఫ్.)ను యేర్పరచారు. ప్రధానంగా తెలంగాణాలో నిజాంకు వారితోత్తులైన దేశముఖలకు, వాళ్ళ సాయుధ దండులకు వ్యతిరేకంగా భూమి, భుక్తి, స్వాతంత్ర్యంకొరకు రాజీలేని పోరాటం సాగించిన రైతాంగంపై మారణయుద్ధం హింసాకాండ సాగింది. ప్రతిగా సాయుధ రైతాంగం గెరిల్లా పోరాటాల ప్రతిఘటన జరిగింది. దేశముఖల జాగిర్దారుల, పూదలు, భూస్వాముల భూములను స్వాధీనం చేసుకొని రైతులు పంచుకొన్నారు. నైజాం నవాబు నైన్యాలు రైతాంగం గెరిల్లా పోరాటాలను అణచజాలని స్థితిలో కేంద్ర ప్రభుత్వ నైన్యాలు పోలీసు చర్యపేరుతో రైతుపోరాటాలను అణచసాగారు. ఒక్క నైనిక చర్యవలనే రైతుల భూసమస్య పరిష్కరించడజాలదని కేంద్రప్రభుత్వం భూసంస్కరణలు, ఎక్కినీ కలు ప్రకటించింది. సాయుధరైతాంగం పోరాటాన్ని నడుపుతున్న కమ్యూనిస్టుపార్టీ, దాని ప్రధానాంగమైన ఆంధ్రమహాసభ నిషేధంలో వున్న కారణంగా ఎన్నికల వేదికగా పి.డి.యఫ్. యేర్పడింది. ప్రజలలో కాంగ్రెసు పాలన యెడల అసహ్యత దానితో పోరాడి పాలనను మార్చాలనే విశాల ఆకాంక్ష వుంది.

అట్టివారికి స్పష్టమైన కార్యక్రమం, దృక్పథం లేనందున అది వొక స్వరూపాన్ని పొందలేదు కాంగ్రెసు నుండి బయటపడ్డవారు లీగ్ ఆఫ్ సోషలిస్టు వర్కర్లను స్థాపించి, మరాట్వాడాలో తమ కార్యక్రమాలను కొనసాగించారు. నగరానికి పరిభ్రమిస్తూ పీపిల్స్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ నూతనంగా యేర్పడింది. మరాట్వాడాలోని

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) ఎన్నికల పలితాలు, పార్టీ కర్తవ్యాలు. పార్టీ లెటర్ నం. 9. ఏప్రిల్ 1952
ఎన్నికల సమీక్షలోని భాగాలు. వా VIII. పే 113.

పిజెంటు అండ్ వర్క్స్ పార్టీ నుండి విడిపోయిన కొందరు “కిసాన్-కాంగ్రెస్” వజెన్ని స్థాపించారు. ఈ వజం సంస్థానంలో బీడ్ జిల్లా బలంగావుంది. ప్రముఖులనే కులు కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంగా ముందుకొచ్చారు. కాని కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంగా ఐక్య జనతా ప్రజాస్వామ్య ప్రతిఘటన యెలా రూపొందించాలో సరియైన దృక్పథం కలే ప్రతిష్టంబనకు గురయ్యారు¹.

ఈ పరిస్థితులలో పార్టీ నూతన కార్యక్రమం, ప్రధాన శతృవులైన పూర్వ లిజం, సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజాస్వామ్య శక్తులను సమీకరిస్తూ ప్రధాన పోరాటదిశ నిర్ణయిస్తూ, సమిషికార్యచరణ, ఐక్యసంఘటనకై పిలుపునిచ్చింది. కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంగా జరిగే ఎన్నికల పోరాటంలో ప్రజాస్వామ్య శక్తులన్ని కలసి పోరాడవలసిందిగా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఎన్నికలప్రణాళిక పిలుపునిచ్చింది. సంస్థానంలో ప్రతిష్టంభనలోవున్న రాజకీయ శక్తులకు ఈపిలుపు వుత్తేజాన్నిచ్చి, మార్గాన్ని చూపింది.

“ఫలితంగా కమ్యూనిస్టులు, పీపిల్స్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ కిసాన్ కాంగ్రెస్ వజం, వీక్ అప్ సోషలిస్టు వర్క్స్, కొంతమంది ప్రముఖవ్యక్తులు కలసి పీపుల్స్ డెమోక్రటిక్ ఫ్రంట్ (పీ డి యఫ్.) కొనిల్సును యేర్పరచారు. ఇది ఆయావ్యక్తుల, పార్టీల కేంద్రనాయకుల ఐక్య సంఘటన కమిటీగ యేర్పడింది. సోవియట్, చైనాలు గల ప్రపంచ శాంతి శిఖరంతో మిత్రత్వం, ఐక్య ప్రజాసంఘాలనుబలపరస్తూ ప్రజా సేన, కమ్యూనిస్టు పార్టీతో ఐక్యత అనే మూడు సూత్రాలు, ఐక్యసంఘటనకు, దాని కార్యక్రమానికి పునాదిరాళ్ళు”²

సుప్రసిద్ధ తెలంగాణా పోరాటాన్ని నడపిన కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ పి.డి.యఫ్.లో వుండుట ప్రజలు గమనించారు. అదే ప్రజల్లో పి.డి.యఫ్. పై విశ్వాసాన్ని పెం పొందించింది. ఐక్యసంఘటన వెనుక ప్రజాసమీకరణ కావించబడి, ప్రభుత్వ పైశాచిక నిర్బంధ విధానాన్ని బ్రద్ధలుచేసి, తెలంగాణాలో కాంగ్రెసును చిత్తుగా ఓడించింది.

తెలంగాణా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ముఖ్యులలో అజయ్ ఘోష్ వుపన్యసించుట “మనం ఈరోజు కొన్ని రాష్ట్రాలలో ఐక్యసంఘటన ప్రభుత్వాలను యేర్పరచేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాము....అవి యే రాష్ట్రాలలోనైనా యేర్పడితే దీర్ఘకాలం వాటిని పనిచేయనిస్తారనుకోవటం బ్రమే అవుతుంది. అవి అనేక సమస్యలపై కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మర్షణపడవూగి వస్తుంది. ఈ విషయాన్ని గుర్తించికూడ మనం ఐక్య సంఘటనా ప్రభుత్వ నిర్మాణాన్ని కోరుతున్నాం కారణం, ఐక్యసంఘటనా నినాదం శతృవు క్యాంపును గందరగోళపరచేదానికి, ప్రభుత్వ యంత్రాంగపు బిగువు నడలించే దానికి, ప్రజాపోరాటాన్ని మరో అడుగు ముందుకు తీసుకువెళ్ళడానికి ఉపయోగపడుతుంది. కొన్ని సందర్భాల్లో ప్రజలకు కొన్ని హక్కులు సాధించగలుగు

1. ప్రథమ తెలంగాణా కమ్యూనిస్టు మహాసభ (1954) తీర్మానాలు పే. 89-90.

2. ప్రథమ తెలంగాణా కమ్యూనిస్టు మహాసభ (1954) తీర్మానాలు. కమ్యూనిస్టుపార్టీ హైదరాబాద్ ప్రచురణ పే. 91.

తుంది. మన పార్టీ కార్యక్రమం కంటే, తక్కువైన కనీస కార్యక్రమంతో ఐక్య సంఘటనా ప్రభుత్వ నిర్మాణానికి పూనుకొనుట గమనిస్తే మనం పిడివాదంతో ఏవో కొన్ని పోరాటాలకు మాత్రమే కట్టుబడివుండకుండా, వాస్తవ పరిస్థితుల కనుగుణంగా పోరాట రూపాలను, ఎత్తుగడలను నిర్ణయించుకొంటున్నామనుట స్పష్టం.

“అయితే ఐక్యసంఘటనా ప్రభుత్వం ఏర్పరచుటకు మన పార్టీ ఆచర్యాలను, సిద్ధాంతాలను వదులుకొని అవకాశవాద ధోరణిలో ఎవరితోబడితే వారితో చేతులు కలుపరాదు. అట్లే మన సిద్ధాంతాల పేరిట, ఆశయాల పేరిట ఉన్న అనుకూల పరిస్థితులను, అవకాశాలను వదులుకొనరాదు. మనం ముఖ్యంగా గుర్తుంచుకొనవలసింది రెండు విషయాలు. ఒకటి, పిడివాద పంథాలో మన నినాదాలు, పోరాటరూపాలు, ఎత్తుగడలు వుండరాదు రెండు, భవిష్యత్తులో మనం ఏమి చేయబోతున్నామో, ఆ ఎత్తుగడల వివరాలన్నీ ముందుగానే యిల్లెక్కి కేకలుపేయుట పనికిరాదు.”¹

మైదరాబాద్ పి. డి. యఫ్. లో రెండు దృష్టిధాలు :

“కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ముందుకు వస్తున్న ప్రజాస్వామిక శక్తులను యే రకంగా ఐక్యపరచాలి అనే అంశంపై ప్రధానంగా పి.డి.యఫ్. నిర్మాణం, అది యెలా పని చేయాలనే సమస్యమీద (కమ్యూనిస్టు పార్టీకి) మనకు పి.డి.యఫ్. లోని యితర మిత్రులకు ఎన్నికల అనంతరం తీవ్ర అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చినాయి.”²

గోవింద్ లాల్ ప్రాప్, డా. యం. యన్. జయసూర్య, సోషలిస్టు పర్కర్స్ లీగ్, ప్రజాస్వామ్య ప్రజాపార్టీల నాయకులు భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ పొలిట్ బ్యూరోకు 2 సెప్టెంబరు 1953న లేఖలో మైదరాబాద్ జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన పనితీరుపై తమ అసంతృప్తిని వెల్లడించారు. సంఘటన స్వరూపం, నడవడి, పాత్రలపై తమ అభిప్రాయాలను స్పష్టం చేయుటయేగాక, కమ్యూనిస్టుపార్టీ వ్యూహం ఎత్తుగడలపై సంఘటనకు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని సిద్ధాంతప్రశ్నలు లేవనెత్తారు. వాటిని సంక్షిప్తంగా చెప్పవలసిన అవసరముంది.

1) ఐక్య ప్రజాస్వామ్య సంఘటన వివిధ ప్రజాసంఘాల పునాదిని, ప్రత్యేక నిర్మాణాన్ని, ప్రజాస్వామ్య విధానాన్ని, కార్యక్రమాన్ని తానే రూపొందించుకొని అమలుచేయాలి. అందుకు దానికి ప్రత్యేక క్రమశిక్షణ కలిగివుండాలి. వివిధ పార్టీల ఐక్యసంఘటన నేడు దేశమంతా సమర్థవంతమైన యేర్పాటు కాజాలదు. ప్రజా సంఘాలు సంఘటనకు భూమికయైనచో దేశవ్యాప్తం, వాకే విధమైన లక్షణాలను కలిగి వుంటుంది.

1. ప్రధమ తెలంగాణా కమ్యూనిస్టు మహాసభ (1954) తీర్మానాలు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ మైదరాబాద్ ప్రచురణ పే. 31-32.

2. ప్రధమ తెలంగాణా కమ్యూనిస్టుపార్టీ మహాసభ(1954) తీర్మానాలు పే. 91-2.

2) రాజకీయ పార్టీలు తాయాకా, జిల్లా, రాష్ట్ర, అఖిల భారత ఐక్యసంఘటనలలో వివిధ స్థాయిలలో ప్రాతినిధ్యం కలిగివుండాలి. ప్రజాసంఘాల ప్రాతినిధ్యం, రాజకీయపార్టీల ప్రాతినిధ్య ప్రాముఖ్యతకు మించివుండరాదు.

3) ప్రజాసంఘాలు ఆర్థిక సమస్యలకు సంబంధించినంతవరకు పూర్తి స్వాతంత్ర్యం కలిగివుండాలి. వాటి రాజకీయాభిప్రాయాలు ఐక్యసంఘటనా అభిప్రాయాలతో పూర్తి యేకీకరణ వుండాలి. ఐక్యసంఘటనే రాజకీయాభిప్రాయ వేదిక కావాలి. ఐక్యసంఘటన అన్ని స్థాయిలలో వారికి ప్రాతినిధ్యముండాలి, తప్పనిసరిగా అనుబంధ సంస్థలుగా పనిచేయాలి.

4) ఐక్యసంఘటనలోని పార్టీలన్ని వుమ్మడి కార్యక్రమాన్ని సంఘటన వేదికపైనే ప్రచారం చేయాలి. విభేదాలను వారి పార్టీ వేదికలపై ప్రచారం చేసుకొనాలి. ప్రజోద్యమాలకు సంబంధించి అన్ని ఆచరణ కార్యక్రమాలు ఐక్యసంఘటన ఆధ్వర్యంలో జరగాలి.

5) ఐక్యసంఘటన వేదికపైన ఎన్నికైన కమ్యూనిస్టు పార్లమెంటు సభ్యులు పార్లమెంటులోని కమ్యూనిస్ట్ ప్రతిపక్షంగాకాక, ఐక్యసంఘటనా సభ్యులుగా వ్యవహరించాలి.

6) హైదరాబాద్ సంస్థాన ప్రజలు ఐక్యసంఘటనగా ఆలోచించారేకాని, రాజకీయ పార్టీల సభ్యులుగా ఆలోచింపలేదనుటకు స్థానిక అనుభవాలు చాలు:

7) ఐక్య సంఘటనలో ఏకగ్రీవ నిర్ణయాలు సాధ్యం కానప్పుడు మూడింట రెండు వంతుల మెజారిటీతో నిర్ణయాలుచేయగలిగిన కార్యక్రమాల ఆచరణ పేగంగా జరుగుటతో ప్రజలు పోరాట సుముఖులగుదురు. ప్రజోద్యమాలు చొరవతో పురోగమిస్తాయి.

8) భారత కార్మికవర్గం రైతుల పోరాటాలకుగాని, యితర శ్రామిక పోరాటాలకుగాని నాయకత్వం వహించి నడుపలేదు. రష్యన్ కార్మికవర్గం 1918లో సామాజిక విప్లవ చైతన్యాన్ని అభివృద్ధిచేసినట్లు చేయలేదు. ఆచరణలో కార్మికవర్గ నాయకత్వం అంటే కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వమైంది. మా అనుభవంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వాన్ని కమ్యూనిస్టు నాయకత్వంతో సమానంచేసింది. కారణం కమ్యూనిస్టు పార్టీ తనను తప్ప మరే యితర పార్టీని కార్మికవర్గ పార్టీ గ గుర్తించదు. మా అభిప్రాయం పోరపాటుగావచ్చు, కాని కమ్యూనిస్టుపార్టీ క్రిందినాయకత్వం వారి కార్యచరణ ద్వారా మాకు కలుగజేసిన అభిప్రాయమిది. ఈ నేపథ్యంలో కార్మికవర్గ నాయకత్వం అనే నినాదం యేవిధంగా ప్రతి ఐక్య సంఘటనపై పార్టీ నాయకత్వాన్ని అన్ని వ్యూహాత్మక స్థానాలలో నెలకొల్పుట తప్ప మరొకటిగాదు.

9) చైనాలో వివిధ వర్గాలు తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చుటకేగాక, ఆచరణలో కమ్యూనిస్టుల పరిపాలిత ప్రాంతాలలో 3-3-3 సూత్రాన్ని అమలుచేశారు. పరిపాలనా యంత్రాంగంలో, ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణంలో, ప్రజా రాజకీయ సలహా

సంఘాలలో ఒక వంతు కమ్యూనిస్టులు, ఒకవంతు కొమింగుటాంగు, మూడోవంతు ప్రజాస్వామ్య పక్షం తదితర ప్రతినిధులు వుండే ప్రాతినిధ్యాన్ని అనుసరించారు. ఈ విధంగా సన్ యత్ సెన్ మూడు సూత్రాలను అమలుచేశారు.

10) కమ్యూనిస్టుపార్టీ విధానాలు 'మాస్కోలో కొమింటర్న్ లేక కొమిన్ ఫారం'చే నిర్ణయించబడుతున్నవి. 'హింసావాదాన్ని' లేక 'సాయుధ ఖోరాటాన్ని' విశ్వసించుతున్నారు వీటిని విడనాడాలి.

జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన సమస్యలపై హైదరాబాద్ ఫ్రంట్ నాయకులు లేవనెత్తినపై ప్రశ్నలకు, కేంద్రసమితి చర్చించిన మీదట నవంబరు 1953లో సమాధానాలు వివరంగా ఇచ్చారు. ఈ సుదీర్ఘ సమాధానలేఖను సంక్షిప్తంగా తెలుసుకొన్న ఐక్య సంఘటన నిర్మాణం, పని విధానాలపై కమ్యూనిస్టు పార్టీ పూర్తి అవగాహన తెలియగలదు.

ప్రజాస్వామ్య పార్టీలు ఐక్య సంఘటనపై కమ్యూనిస్టుపార్టీ అవగాహనను తెలుసుకొన ప్రయత్నించుట సహజం, సరియైనది. ఐక్య సంఘటనా సమస్యలపై ప్రశ్నలు లేవనెత్తుటతోపాటు లేఖలో నిరాధార ఆరోపణలు, అపవాదులు సాధారణ కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకులవలెనే చేయుట పార్టీకి విచారాన్ని కలుగజేసిందని తెలిపింది. భారతదేశంలో అన్ని ప్రజాస్వామ్య పక్షాల ఐక్యసంఘటనా అభిప్రాయాన్ని ప్రవేశ పెట్టింది భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ, గతంలో అట్టి సంఘటనకు ప్రయత్నించాం యిక ముందు ప్రయత్నిస్తామన్నారు. అభివృద్ధి నిరోధక కాంగ్రెసు పాలనను తుదముట్టించుటకు అన్ని ప్రజాస్వామ్య పార్టీల, గ్రూపుల, వ్యక్తుల సంఘటన అవసరమని కమ్యూనిస్టుల అవగాహన, విశ్వాసం. భారతదేశానికి ఏకపార్టీ పాలన సరియైనది కాదని, అన్ని ప్రజాస్వామ్య పార్టీల సంయుక్త-కొయలిషన్ పాలన తగినదని కమ్యూనిస్టుల నమ్మకం, ఆ విశ్వాసంతోనే ట్రావెంకూర్-కొచ్చిన్, హైదరాబాద్, మద్రాసు, బెంగల్, యు. పి. లలో, ఒక్కమాటలో పీలైన అన్ని రాష్ట్రాలలో అట్టి ప్రయత్నాలు చేసింది.

ఐక్యసంఘటనకు "ప్రత్యేక పునాది, నిర్మాణం, క్రమశిక్షణను, ప్రజాసంఘాలు పునాదిగా" దేశవ్యాప్తంగా వొకే విధమైన చిట్టానిని కలిగి వుండాలనుట, సంఘటనను ఒక రాజకీయ పార్టీగా నిర్మాణం చేయుటతప్ప మరొకటిగాదు. ప్రజాసంఘాలు ఆర్థిక సమస్యలలో స్వాతంత్ర్యం కలిగివుండి, రాజకీయ విషయాలలో ఐక్యసంఘటనాభిప్రాయంతో పూర్తి ఏకీభావం వుండాలనుటకూడ, దానిని రాజకీయపార్టీగా చేయాలనే అభిప్రాయాన్నే బలపరస్తుంది. సంఘటన తానే కార్యక్రమాన్ని, రాజకీయ విధానాన్ని రూపొందించుకొని, స్వయం క్రమశిక్షణ విధానంతో వొక "సూపరు పార్టీని" నిర్మించే ప్రయత్నంగా జయసూర్య, గోవింద్ లాల్ ప్రాసాద్ అవగాహనగ కన్నుడు తున్నది. ఇది ఐక్యసంఘటనా అవగాహన మాత్రం కాజాలదు. వివిధ పార్టీల, గ్రూపుల, వ్యక్తుల స్వాతంత్ర్యం ఐక్యసంఘటన భూమిక, అవి వొప్పందాల ప్రాతిపదికగా ఐక్యకార్యాచరణకు పునుకొంటాయి, కొన్ని ప్రత్యేక సమస్యలపైగవచ్చు లేక అంగీకృత సామాన్య కార్యక్రమమూ కావచ్చు.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఐక్యసంఘటనా అవగాహన, సామ్రాజ్యవాద, పూర్వజల వ్యతిరేక సంఘటన, అట్టి కార్యక్రమాన్నే ప్రజల ముందుంచింది. ఆ కార్యక్రమం ఒక్క పూర్వజల భూస్వాములకు తప్ప అందరికీ, అన్ని వర్గాలకు ఆమోదయోగ్యమైనదని పార్టీ నమ్మకం. ఈ వర్గాలకు పరస్పర వైరుధ్యాలు ప్రయోజనాలు ఉన్నప్పటికీ సామ్రాజ్యవాదం, పూర్వజలిజంబు అందరి సామాన్య శత్రువులు, దేశాభివృద్ధికి ఆటంకమైన కారణంగా, అన్ని వర్గాల ప్రయోజనాల అవగాహననుండి ఐక్యసంఘటన రూపొందుతుంది. ఇది కమ్యూనిస్టుల అవగాహన.

దేశంలో వివిధ ప్రజాస్వామ్య రాజకీయ పార్టీలు, గ్రూపులు, కొన్ని దేశ వ్యాప్తంగా, కొన్ని రాష్ట్రాలకే పరిమితమైనవి, వివిధ వర్గాలకు చెందినవి కొన్ని, మరికొన్ని కొన్ని వర్గాలకే చెందినవి ఉన్నవి. ఈ పార్టీలకు వాటి ఆశయాలు, రాజకీయ, నిర్మాణ, అవగాహనలున్నవి. ఏ పార్టీ, ఏ వర్గానికి ఎంతవరకు ప్రాతినిధ్యం వహించుతుంది, ఏ పార్టీ సిద్ధాంతం, ఆచరణ యెంతవరకు సరియైనదనే చర్య అప్రస్తుతం. ఈ వాస్తవాన్ని పరిగణించుట ముఖ్యం.

రాజకీయ పార్టీల, గ్రూపుల స్వతంత్ర ఆచరణ, ప్రశ్నించిన వారి అభిప్రాయం ప్రకారం, ప్రచారపార్టీల, గ్రూపులకు కుదించబడి, ప్రజావ్యవహార కార్యాచరణ ఐక్యసంఘటనద్వారా మాత్రమే కొనసాగుటతో పార్టీల స్వతంత్ర రాజకీయ కార్యాచరణ సూన్యమగుతుంది. దాని అర్థం వివిధ రాజకీయ పార్టీల దైనందిన సమన్వయపై ప్రజోద్యమాల స్వతంత్ర కార్యాచరణకు యేమాత్రం అవకాశముండదు.

అట్లే ఐక్య సంఘటన అవగాహన నేడున్న వివిధ పార్టీలను ఒక్కచోటికి తీసుకొని వచ్చుటకు వయోగవడదు. నేటి బోరాటదశలో ఈ పరిస్థితులలో నేటి ప్రజాస్వామ్య రాజకీయపార్టీలను వొక అంగీకృత సామాన్య కార్యక్రమం రూపొందుటకై కూడ గట్టుట కష్టమౌతుంది. ఉదాహరణకు సూత్రప్రాయంగా మార్క్సిజాన్ని అంగీకరించే రివల్యూషనరీ సోషలిస్టు పార్టీ, పార్వర్త్యులైకు, పేజంట్సు అండ్ వర్కర్సు పార్టీలు అనేక ముఖ్య జాతీయ, అంతర్జాతీయ మౌలిక సమన్వయపై ప్రధాన భేదాలున్నప్పుడు సహజంగానే ఆచరణలో దైనందిన సమన్వయపై అనేక భేదాభిప్రాయాలు వస్తవి.

ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీని, అనేక యితర గ్రూపులను, కాంగ్రెసు నాయకత్వంపై అసంతృప్తి చెందిన అనేకమంది కాంగ్రెసు వారిని ఒక మిత్రకూటమిగా చేయవలసిన అవసరమెంతోవుంది. ఇది గుర్తించనందున హైదరాబాద్ ప్రజాస్వామ్య సంఘటన పేజంట్సు అండ్ వర్కర్సు పార్టీతో కలిపి కనీసం సీట్లలో త్రికోణపు పోటీలను నివారించుటకై వొప్పందానికి వచ్చుటను నిరాకరించింది. ఫలితాలు తెలిసినపే, అవజయం అంతటా కలిగింది.

పార్టీ కనీస కార్యక్రమాన్ని లేక మరో పార్టీ లేక గ్రూపు కార్యక్రమాన్ని తప్పనిసరిగా అంగీకరించాలనే షరతు ప్రజాస్వామ్య పార్టీల, గ్రూపుల, వ్యక్తులందరిని వొక కూటమిగా యేర్పరచుటకు తోడ్పడదనుట స్పష్టం.

నేటి వాస్తవ పరిస్థితులలో వివిధ పార్టీలు, గ్రూపులు సమీకరించబడుటకు, ఎక్కడ యే దైనందిన సమస్యలపై ప్రజోద్యమాలను నడుపగలిగితే ఆ విధాన క్రమంలో ఐక్యసంఘటనాభివృద్ధియిమిడివుంది. ప్రజాపోరాటాలను నడిపిన ఫలితంగా పార్టీల మధ్య సమిష్టి అవగాహన అభివృద్ధిచెందే క్రమంలో సమిష్టి కార్యాచరణ సృష్టమైన రూపాన్ని సంతరించుకొంటుంది. అటువంటి కార్యక్రమంపై వాప్వందాలతో సమిష్టి పోరాటాలు విస్తృతి చెందుతవి. ప్రజల సమిష్టి పోరాటాల అభివృద్ధికి తోడ్పడేదంతా, ఐక్య సంఘటనాభివృద్ధికి తోడ్పడుతుంది. ఇదే గీటురాయి.

అఖిలభారత వ్యాప్తిగల పార్టీలు, గ్రూపులు లేవని మీనమేషాలు లెక్కబెట్టుటతో అర్థంలేదు. వామపక్ష ఐక్యత నిర్మించే ప్రయత్నమొక్కటే చాలదు. ప్రజాస్వామ్య పార్టీల, గ్రూపుల, వ్యక్తుల విస్తృత ఐక్యసంఘటన నిర్మించుటయే కర్తవ్యం.

స్థానిక సమస్యల, కోర్కెలపై కలసి ఐక్యకార్యాచరణ వాప్వదానికి సిద్ధపడిన యే రాజకీయ పార్టీ, గ్రూపు, వ్యక్తులైనా వారితో సఖ్యతకు సిద్ధపడాలి. ఒప్పందం యే వొక్క సమస్యపైనైనా కావచ్చు, లేదా పెక్కు సమస్యలపైనైనా కావచ్చు. ఈ విధమైన ఐక్య కార్యాచరణ ప్రత్యేక సమస్యపై ఐక్య ప్రజాస్వామ సమితులను నిర్మించుట, క్రమేణా వివిధ వర్గాలమధ్య విస్తృత అవగాహనకు దారి తీసి, దగ్గరకు చేర్చి, చివరకు బలీయ సమిష్టి బంధనాల ఐక్యప్రజాస్వామ్య సంఘటన నిర్మాణానికి దారితీస్తుంది.¹

“పి. డి. యచ్”ను దాదాపు ఒక ఏకీకృత రాజకీయ సంస్థగా తయారుచేసే యీ దృక్పథంతో కమ్యూనిస్టు పార్టీ సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించజాలదు. వివిధ పార్టీల, గ్రూపుల, వ్యక్తుల కలయికయే పి. డి. యచ్ అన్న భావనకే యిది విరుద్ధం అనుబంధసంస్థల వ్యక్తిత్వాన్ని అణచే ప్రయత్నం చేస్తే, యితరులు తమ వ్యక్తిత్వాన్ని కోల్పోతామనే భయంతో పి. డి. యచ్.లో చేరుటకు జంకుతారు. ఇది పి. డి. యచ్ అభివృద్ధికే ఆటంకము.²”

ఈ భేదాభిప్రాయాలు ఐక్య ప్రజాస్వామ్య సంఘటన, ప్రజాసంఘాల మధ్య సంబంధాలకు విస్తరించాయి.

ప్రజాసంఘాలు ఐక్యవర్గ సంఘాలు. అవి వాటి హక్కులను యే వొక్క రాజకీయ పార్టీకి సమర్పించుకొనజాలవు. అట్టి వాటిని ఆర్థికసమస్యలలో స్వతంత్రత, రాజకీయ విధానాలలో ఐక్యసంఘటనతో పూర్తిగా అనుసరించాలనుట ఆమోదయోగ్యం కాదు. అట్టి ప్రయత్నం ప్రజాసంఘాల విచ్ఛిన్నానికి దారితీస్తుంది. జాతీయ కాంగ్రెసు, సోషలిస్టులు వారి బ్రేడు యూనియనులు, ప్రజాసంఘాలు స్థాపించారు. ఈ విధానం ప్రజాసంఘాల విచ్ఛిన్నానికి దారితీసింది. గత కొన్ని సంవత్సరాలనుండి కార్మిక

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు. వా. VII.

పే. 269-71.

2. ప్రథమ తెలంగాణా కమ్యూనిస్టుపార్టీ మహాసభ (1954) తీర్మానాలు పే. 92-3.

వర్గం, తదితరులు యీ అనైక్యత తమ పోరాటాన్ని బలహీనపరుస్తుందని గుర్తించారు. ఫలితంగా ఐక్యతావాంఛ త్వరితంగా పెరుగుతున్నది. ప్రజాసంఘాలు ఐక్య సంఘటన విధానాలను అనుసరించాలనుట ప్రజాసంఘాలను విచ్ఛిన్నం చేయాలను వారికి ప్రోద్బలం యిచ్చినట్లుగుతుంది. ప్రేడు యూనియన్ల, కిసాన్సభల ఐక్యతకై పోరాటం సాగించవలసిన నేటి పరిస్థితులలో ఐక్యసంఘటనలకు ప్రజాసంఘాలు అనుబంధ సంస్థలు కావాలనుటను తీవ్రంగా ఎదుర్కొని పోరాడవలసివుంది. అదే విధంగా యే రాజకీయ పార్టీయైనా, యే సంస్థయైనా కార్మిక సంఘాలను అనుబంధ సంస్థలుగా చేయ ప్రయత్నాన్ని యెదిరించాలి. అది ఐక్యసంఘటనగా వచ్చు, కాంగ్రెసు లేక కాంగ్రెసు సోషలిస్ట్ పార్టీగా వచ్చు, మరే పార్టీయైనా గావచ్చు. సూక్రబద్ధంగా వ్యతిరేకించవలసివుంది. రాజకీయ పార్టీలకు ప్రజాసంఘాలు అనుబంధ సంస్థలుగా ఉండా లేనే సిద్ధాంతాన్ని కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తుంది.¹

ప్రజాసంఘాలు చీలికలై వివిధ రాజకీయ పార్టీల మధ్య చీల్చబడి ఉంటున్న యీ దశలో, నేడు వాటిని సమిష్టిగా అనుబంధించడం, వారి జీవన ప్రమాణం పెంపు దలకు, రోజువారీ కోర్కెలకై సాగించే పోరాటంలో నిర్మించాల్సిన ఐక్యతకు హాని కలిగిస్తుంది.... ప్రజా సంఘాలను రాజకీయం పంథాల మీద విడదీసే ప్రయత్నం, ఉమ్మడి శతృవుమీద రోజువారీ కోర్కెలకోసం, హక్కుల కోసం అవి సాగించే పోరాటంలో వాటిని నిరాయుధం చేస్తుంది².

పార్లమెంటు, అసెంబ్లీలలో ఐక్యసంఘటన పార్టీ సంబంధాలలో కూడ కొన్ని భిన్నాభిప్రాయాలు తలెత్తాయి

కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రసమితి మార్చి, 1952 తీర్మానం పార్లమెంటులో పార్టీ అనుసరించవలసిన విధానాన్ని వివరించింది. అది ప్రకటించబడింది. కమ్యూనిస్ట్ పార్లమెంటు సభ్యుల సమావేశంలో, దాంగే తీర్మానాన్ని వివరించారు. డా॥ జయ సూర్య ఆ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. ఎట్టి వ్యతిరేకతను తెలుపలేదు. దాని ననుసరించి సమన్వయ కమిటీని, వివిధ రాజకీయ పార్టీల, గ్రూపుల, వ్యక్తులమధ్య అవగాహనలను పెంపొందించుటకు యేర్పరచుట జరిగింది. ప్రతి పార్టీ తన పేరుమీద గాని, ఐక్యసంఘటన పేరుమీదగాని ఐక్యప్రతిపక్షంగా పనిచేయవచ్చు. ఈ కారణం చేతనే చాలవరకు ఐక్యతను, వొప్పందాన్ని కొనసాగించగలిగారు. యునైటెడ్ సోషలిస్టు ఆర్గనైజేషన్, పి.డి.యచ్ కేరళ సోషలిస్టుపార్టీలు నిరాధారనిందలువేసినా ఐక్య ప్రజాస్వామ్య సంఘటన కారణంగా వదలివేయుట అనేకసార్లు జరిగింది.

వీటినిబట్టి ఐక్య సంఘటనను నిర్మించుట, బలపరచుట కమ్యూనిస్టుపార్టీ అభిప్రాయాలను యితర పార్టీలపై రుద్దుటకు కాదు అనేది స్పష్టంకాగలదు. ఇతరులు పార్టీ కార్యక్రమాన్ని ఆమోదించాలని, ఐక్య సంఘటనలో కలసిపోవాలని వొత్తిడి

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు. వా. VIII.

పే. 272-73.

2. ప్రథమ తెలంగాణా కమ్యూనిస్టు మహాసభ (1954) తీర్మానాలు పే. 93.

చేయరు. ప్రతిపార్టీ, గ్రూపు, వ్యక్తులు ఆమోదించిన అంశాలపైనే సహకారానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఆ విధంగానే అంగీకృత అంశాలపైనే దేశవ్యాపిత ఐక్య సంఘటనను, వివిధ పార్టీల, గ్రూపుల, వ్యక్తుల స్వాతంత్ర్యానికి దెబ్బతగలకుండా నిర్మించే అవకాశాలను పెంపొందించగలమని లేఖ తెల్పింది.

సంస్థాన ప్రజలు ఐక్య సంఘటనగా ఆలోచించారేగాని, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ విషయం ఆలోచించలేదనుట అసంగతం, నిషేధంలోవున్న కమ్యూనిస్టుపార్టీ, వారి నాయకుల పాత్ర ఐక్య సంఘటనలో వుండుటనే ప్రజలు ప్రధానంగా చూసారు. అదే వారిని వుత్సాహ పరచింది. తెలంగాణాలో జరిగినదిదే.

సంఘటనలో మూడింట రెండువంతుల మెజారిటీతో నిర్ణయాలు తీసుకొనవచ్చు అనే అభిప్రాయంపై కమ్యూనిస్టుపార్టీ యిలా వివరించింది. కలకత్తా, హైదరాబాద్, మద్రాసు అనుభవాలు ఆ విధంగా యేర్పడిన ఐక్య సంఘటనలు యేర్పడి బలపడుటకు బదులు విచ్చిన్నమగుటో లేక సంఘటన ఆశయాలకు భిన్నంగా జరుగుటో జరిగే అవకాశముందని తెలిపాయి. ఐక్య సంఘటనా కమిటీలు ఎంత చిన్న గ్రూపుకైనా వ్యక్తులకైనా సమాన పాత్రినిధ్యంతో యేర్పాటు అయ్యాయి. ప్రజా బలం ప్రాతిపదిక తీసుకొనబడలేదు ప్రజాబలంగల యే పార్టీయైనా వొక సమస్యపై తన అభిప్రాయాన్ని విడజాలనపుడు, మెజారిటీ సభ్యులు ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలో తీసుకొన్న నిర్ణయాలను ఒక పార్టీ ఆమోదించుటలేదనే నిందా ప్రచారం మొదలైతారు. ఈ ప్రజాస్వామ్య మెజారిటీ నిర్ణయానికి వెనుక మెజారిటీ ప్రజాసామాన్యపు బలం లేదనేదికూడ స్పష్టమే. అందువలన ఆ ప్రజాబలంగల పార్టీ, పార్టీ బలాలపై సంఘటనల కమిటీలు యేర్పడాలని కోరితే, అది చిన్నపార్టీలకు. గ్రూపులకు కష్టతరమైన పరిస్థితిని కలుగజేస్తుంది. ప్రజాబలంగల పార్టీ యితరులను మ్రింగివేయుటకు ప్రయత్నిస్తుందనే నిందా ప్రచారానికి అవకాశముంది. ఆ విధంగా అయితే సంఘటనా కమిటీలే యేర్పడే అవకాశముండదు. అందువలనే ఐక్యసంఘటన కమిటీలు యేకగ్రీవపు నిర్ణయాలనే తీసుకొంటున్నాయి.

హైదరాబాద్ లో జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన అసెంబ్లీ గ్రూపుకు సంబంధించినంతవరకు వచ్చే సమస్యలపై వొప్పందం ప్రాతిపదికగా పనిచేయవలసి ఉంది. వొప్పందం కుదరని సమస్యలపై ప్రతి పార్టీ తమ తమ నిర్ణయాలను చేసుకొనే స్వాతంత్ర్యం వుంది. అసెంబ్లీలోని సంఘటన కమిటీ అసెంబ్లీ కార్యక్రమాలను కొనసాగించుటకు, అసెంబ్లీలో సమస్యలపై పోరాటాలకు, దానికి మద్దతుగా బయట, ఐక్యసంఘటనా ఆందోళనోద్యమాలను పోరాటాలను కొనసాగించవలసి ఉంటుంది. ఈ లక్ష్యాలకు మెజారిటీ నిర్ణయ సిద్ధాంతం తోడ్పడదు, అందుకే ఏకగ్రీవ నిర్ణయాల అవసరము.

కార్మికవర్గ నాయకత్వ విషయమై కొందరు చేసిన వ్యాఖ్య కమ్యూనిస్ట్ పార్టీని ఆశ్చర్యంలో ముంచింది. “కమ్యూనిస్టులు ఎప్పుడూ కార్మికవర్గ నాయకత్వం నిర్మించబడుతుందని గొంతు చించుకొని చెప్పలేదు. వివిధ వర్గాలు వారి కోరికలకై జరిగే

పోరాటంలో, వాటికి మద్దతుగా కార్మికవర్గం పోరాటాలలో పాల్గొని వహించే పాత్ర, నాయకత్వాన్ని పోరాట ప్రజలు ఆమోదించుతారు."

"కార్మికవర్గం, రైతువర్గపు సహకార మైత్రితో ఎంతవరకు విప్లవోద్యమాన్ని నిర్మించగలుగుతారో ఆ మేరకు మధ్యతరగతిలోని కొన్నిభాగాలు, మేధావివర్గాలు, తదుపరి జాతీయ బూర్జువావర్గం, ఐక్య ప్రజాస్వామ్య సంఘటనలో సమీకరించబడు తుంది.¹"

చైసీన్ కమ్యూనిస్టులు అనుసరించిన "మూడు-మూడు-మూడు" విధానం ఐక్యప్రజాస్వామ్య ఉద్యమాన్ని నిర్మించ ప్రారంభించినపుడు అనుసరించ లేదు, విప్లవం బాగా పురోగమించినపుడు, పోరాటాలలో ఐక్యసంఘటన అభివృద్ధి చెంది, ప్రజాప్రభుత్వ సలహా సంఘాల ఎన్నికలు విముక్తి ప్రాంతాలలో జరిగినపుడు అనుస రించారు. ఈ సలహా సంఘాలలో వారు యీ 3-3-3 ప్రాతినిధ్య విధానాన్ని అనుసరిం చారు.

"ఇక్కడ ఐక్యసంఘటన ఉద్యమం ప్రాథమిక దశలో వున్నపుడు, ఆ ఉదా హరణలను పేర్కొనుటలో ఉపయోగం లేదు."²

"కార్మికవర్గ నాయకత్వం అంటే ఆచరణలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వ మైంది" అని లేవనెత్తిన సమస్య ఐక్య సంఘటనా సమన్వయకాదనేమో సమాధానం యివ్వలేదు. అదేవిధంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ తనను తప్ప మరేయితర పార్టీని, కార్మిక వర్గ పార్టీ గ గుర్తించదు" అనే విషయాన్ని వదలివేయుట జరిగింది.

కమ్యూనిస్టుల దేశభక్తి అంటే దేశప్రజలపై విశ్వాసం ఆశయం, స్వాతంత్ర్యం. ఆ స్వాతంత్ర్యంకోసం పోరాడారు. పూర్వం ప్రభువుల గుత్తపెట్టుబడు దారుల, వారి పార్టీలు దేశప్రయోజనాలకు, స్వాతంత్ర్యద్యేయానికి, భారత ఐక్యతకు చేసిన ద్రోహం ఎప్పుడూ బట్టబయలు చేస్తారు.... వారి కార్యక్రమం మనదేశ స్వాతంత్ర్యం, సర్వాసత్తాకతను కాపాడితే. దానికై నిరంతరంపోరాడుతారు. కమ్యూ నిస్టుల విధానాలు మాస్కోలో నిర్ణయింపబడతాయనే నింద పూర్వం గుత్తపెట్టుబడి దారులు, సామ్రాజ్యవాదులు చేయనిందను పునశ్చరణచేయుట తప్ప మరొకటి గాదు.³

"ఈనాడు యీ ప్రశ్నను ఎందుకు లేవనెత్తుతున్నారని తప్పనిసరిగా అడగ వలసివుంది. ఎవరైనా మీరు యీ ప్రశ్నను హైదరాబాద్ ప్రభుత్వాన్ని, భూస్వాము లను, రైతులను దోసిడి, హత్యలు విచ్చలవిడిగా చేసిన వారి గూండాలను అడిగి వుండవలసింది. తెలంగాణ గ్రామాలలో యీ సాయుధ గూండాల చేసిన మారణ హోమం జగద్వికరమూ, మరువరానిది"⁴

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు వా VIII పే.279.

2. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు, వా VIII.

పే. 279-80.

3. అదే పే. 281-2

4. అదే పే. 283.

అంతర్జాతీయ అనుభవాలను గ్రహించుట, అంతర్జాతీయ పరిస్థితి, కార్యక్రమాలకు భారతదేశ కార్యక్రమాలను సమన్వయం చేసుకొనుటనే “మాస్కోలో విధానం నిర్ణయం” అనుట నిందతప్ప మరొకటిగాదు. అయితే అంతర్జాతీయ రాజకీయాలకే అధిష్ట ప్రాధాన్యతనిచ్చుట, యిట్టి నిందా ప్రచారానికి అవకాశం ఇచ్చింది.

ప్రథమ తెలంగాణా కమ్యూనిస్టు మహాసభ 1954 పి.డి.యఫ్.లోని సంబంధిత లందరూ కూర్చోని విశాల ఐక్యత, ఐక్యకార్యాచరణ ప్రాతిపదికగా తక్షణ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించాలని, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆ కార్యక్రమానికి ఈ క్రింది సూచనలు యిచ్చింది¹

విదేశాలకు లాభాల ఎగుమతి నిషేధం, గుత్త వ్యాపారుల లాభాలకు గరిష్ట పరిమితి నిర్ణయం, కార్మికుల జీవన ప్రమాణాన్ని పెంచుట, నూతన పరిశ్రమలను తెరచుట, చిన్న పరిశ్రమలకు సహాయం చేయాలి. లాకౌటులను, రిట్రెంచిమెంటు నిషేధించి, నిరుద్యోగులకు జీవన బృతి, ప్రజాస్వామిక పన్నుల విధానం చేబట్టాలి. పరిశ్రమలకు సహాయం చేయాలి”.

హైదరాబాద్ ను విభజించి భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు యేర్పాటుచేయుట, రాజప్రముఖ్ పదవిని, భరణాన్ని, జాగీర్దారులకు, పెద్దభూస్వాములకు నష్టపరిహారాన్ని రద్దుచేయాలి.

భేదభిన్నాలను అరికట్టే దీర్ఘకాలపు ఋణాలను రద్దుచేసి, ప్రభుత్వ, గరిష్ట పరిమితికి మించిన భూ కమతాల భూములను వుచితంగా వ్యవసాయ కూలి, పేద రైతులకు పంచాలి. నందికొండ, పూర్ణాప్రాజెక్టులను త్వరితం చేయాలి. చిన్న ప్రాజెక్టులను ప్రారంభించుటం, రైతుల పంటలను, ధరలను స్థిరీకరించాలి.

విద్య, వైద్య సౌకర్యాలను విస్తృతపరచుట, పూర్తి పౌరహక్కుల పునరుద్ధరణ, గృహపరిశ్రమలను, సహకార సంఘాలను ప్రోత్సహించాలి.

ఆటవిక తెగల, వెనుకబడిన జాతుల ఆర్థిక, సాంస్కృతికభివృద్ధికి ప్రత్యేక సదుపాయాలు, న్యాయమైన హక్కులరక్షణ, మైనారిటీల హక్కులను బలపరచి, ప్రజాస్వామికోద్యమంలో సమీకరించాలి.

కార్యక్రమాన్ని రూపొందించుటకు, పై సూచనలను చర్చించుటకు ఒక సదస్సును పిలవాలని కమ్యూనిస్టుపార్టీ భావిస్తున్నది. ఈ కార్యక్రమానికి అనుగుణమైన జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన స్వరూపం, పార్టీల, గ్రూపుల, వ్యక్తులయొక్క ఐక్య సంఘటనగానే వుండగలుగుతుంది.

అందుచేత పి.డి.యఫ్.ను నిలబెట్టుటకు, నిర్దిష్టమైన సమన్వయపై విశాల ప్రజాసీకాన్ని సమీకరించుటకు, ప్రత్యేక ఐక్య సంఘటన కమిటీలను నిర్మించుటకు అత్యధిక ప్రాముఖ్యతనివ్వాలి. ఈ మూడు కర్తవ్యాలను వొకేసారి నిర్వహించగలిగితేనే మన గమ్యానికి దగ్గరగా చేరగలము.

1. ప్రథమ తెలంగాణా కమ్యూనిస్టు మహాసభ (1954) తీర్మానాలు. పే. 97-99.

రాజకీయ పరిణామాలు, విశ్వసంఘటనా దృక్పథం :

అమెరికా, బ్రిటన్ లలో వస్తుత్పత్తిపడిపోయి, అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం క్షీణించుట పెట్టుబడిదారి సంక్షోభ తీవ్రతను తెల్పుతుంది. సామ్రాజ్యవాద శిబిరంలో వైరుధ్యాలు, సంఘర్షణలు తీవ్రమయ్యాయి. “యూరోపియన్ సైన్య నిర్మాణానికి అమెరికా చొత్తిడి యూరోపియన్ దేశాలపై యెక్కువైంది. వలస, అర్ధవలస దేశాలలో ఆర్థిక, రాజకీయ పరిస్థితులు క్షీణించుటతో ఎదురుతిరిగే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. చైనా-సిలోన్లమధ్య, ఈజిప్టు-సోషలిస్ట్ దేశాలమధ్య వర్తకపు వాదంబడికలు, బొలివియా, ఇరాన్ లలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకత పెరిగింది. వియత్నాం, అల్జీరియా, ట్యునిసియా, మొరాకోలలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలు విజృంభించాయి మలయా, బర్మాలలో ప్రజల స్వాతంత్ర్య పోరాటాలు కొనసాగుతున్నాయి. ఈ పోరాటాలన్నిటిలో కమ్యూనిస్టులు ప్రధానపాత్ర వహించుతున్నారు. ప్రపంచ శాంతి వృద్ధ్యులం విస్తృత స్వభావాన్ని పొందింది.

భారతదేశం శాంతికోసం జరిపే పోరాటానికి, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి అవినాభావ సంబంధముంది సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం అంటే బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదుల పెత్తనాన్ని సైన్యంలో, ప్రభుత్వంలోని అన్ని కీలకస్థానాలనుండి తొలగించి, కామన్ వెల్తునుండి విడిపోవుట. “భారతదేశం బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదంపై యీ పోరాటాన్ని సాగిస్తూనే, వివిధ రంగాలలో అతివేగంగా చొచ్చుకువస్తున్న అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదాన్నికూడ ప్రతిఘటించవలసి వుంటుంది. శాంతికోసం, స్వాతంత్ర్యం కోసం జరిగే పోరాటంలో యిదొక విడదీయరాని భాగం,¹”

“పెట్టుబడిదారి ప్రపంచ సంక్షోభం తీవ్రమౌతున్న కొలది, ఆ దేశాల మార్కెట్టు సంకుచితమై సామ్రాజ్యవాదులు వలస, పరాధీనదేశాలను మరింతగా దోచుకొంటున్నారు. వలసలు, సామ్రాజ్యవాద దేశాల మధ్య యుద్ధ పరిస్థితులు యేర్పడుచున్నవి. బ్రిటన్-అమెరికాల పోటీ యీ దేశాలలో తీవ్రమై మనదేశం యీ సంఘర్షణకు ఒక ప్రధాన రంగస్థలంగా తయారైంది.²”

ఆర్థిక సంక్షోభం తీవ్రమగుటతో ప్రజల పరిస్థితి అధ్వాన్నమైనందున ప్రభుత్వ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాపురస్కరాలు బలపడుట, పాలకవర్గాలలోను, కాంగ్రెసు లోను చీలికలు ఎక్కువయ్యాయి. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య ఆదాయాల పంపకంపై సంఘర్షణ పెరుగుతున్నది. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల నిర్మాణంలో ప్రభుత్వ విధానాన్ని, కాంగ్రెసు అగ్రనాయకత్వ వైఖరిని అనేకమంది కాంగ్రెసువాదులు బహిరంగంగా ఖండించుట, ఆంధ్ర ప్రజల బ్రహ్మాండమైన విజయంతో, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రోద్యమాలకు బలం చేకూరింది. అయితే కాంగ్రెసు బలహీనమైనంతగా, ప్రజాస్వామ్యశక్తులు బలపడలేదు.

1. కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర సమితి, రాజకీయ తీర్మానం (తెలుగు) మార్చి 1953.

పే. 36.

2.

అదే

పే. 39-40.

“ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీతో కలిసి సంయుక్త మంత్రివర్గాన్ని నెలకొల్పే వద్దే శ్వంతో నెహ్రూ, జయప్రకాశ్ నారాయణతో సంప్రదింపులు జరుపుట గమనించవలసి నది. సంవత్సరం క్రితం సంయుక్త మంత్రివర్గాన్ని గురించి ఆలోచించుటకు విముఖత చూపిన నెహ్రూ స్వయంగా తానే చొరవ తీసుకొని సంయుక్త మంత్రివర్గ ప్రయత్నాలకు, ప్రజలలో కాంగ్రెసు పలుకుబడి క్రిమేజా క్షీణించుటను, నెహ్రూ గుర్తించుట వలన జరిగింది.

“ప్రజా సోషలిస్ట్ పార్టీ నాయకత్వం యిట్టి అభివృద్ధి నిరోధకమైన సంయుక్త మంత్రివర్గ నిర్మాణంపట్ల అదుర్దాగా వుండుటకు కారణం, అమీకూడ సంక్షోభంలో పడిపోయింది. అది అవలంబించిన ఎత్తుగడలు, ప్రజాపార్టీ, సోషలిస్ట్ పార్టీ విలసి కరణ, సంక్షోభాన్ని తొలగించకపోగా తీవ్రతరం చేసింది ప్రజా సోషలిస్ట్ పార్టీ నాయకులు, వొక కార్యక్రమాన్ని ప్రకటించి, అభివృద్ధి నిరోధక లక్ష్యాలను కప్పి పెట్టుకొనజూస్తున్నారు.” ఈ కార్యక్రమంలో “జమీందారీ విధానాన్ని నష్ట పరిచారం లేకుండా రద్దుచేసి వ్యవసాయ కూలీలకు పేదరైతులకు భూమిని పంచాలని, రైతుల శిస్తుభారాన్ని తగ్గించాలని, కౌలుదారుల రక్షణ” వారు కోరలేదు. పైగా “భూములన్నిటిని నిర్బంధంగా సమైక్యం చేయాలని కోరి,” కౌలుదారులను, చిన్న రైతులను భూములనుండి తొలగించే ప్రయత్నాలకు ప్రోత్సహించారు. అంతేగాక “ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో వివిధ ప్రేడు యూనియన్లను నిర్బంధంగా ఒకే సంస్థలో కలిపి పేయాలని, కనీస వేతనం, నిరుద్యోగంల గురించి” చెప్పకుండా, కార్మిక సంఘాల సామాజిక బాధ్యతల గురించి ప్రత్యేకంగా వాదించుచున్నారు.

“భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు, రాష్ట్రాలకు అధిక స్వపరిపాలనాధికారాలు వుండాలని కాక, కొన్ని భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలను కలిపి, పరిపాలన, ఆర్థిక సౌలభ్యం కొరకు రాష్ట్రాలను పునర్విభజించి రీజినల్ గవర్నర్లను నియమించాలని, హైకోర్టులను యేర్పాటు చేయాలంటూ, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల సిద్ధాంతానికి ఎవరు పెడుతున్నారు. నిరంకుశ చట్టాల రద్దుపై మౌనంపాటారు”¹.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రసమితి మార్చి 1953 సమావేశం మూడు కర్తవ్యాలను నిర్ణయించింది. ఒకటి, జనత ప్రజాతంత్ర సంఘటనను నిర్మించుట; రెండు, ప్రజాసంస్థలను నిర్మించుట; మూడు, కమ్యూనిస్టుపార్టీని నిర్మించుట.

దేశంలోని ప్రజాస్వామిక పక్షాలు, గ్రూపులు, వ్యక్తులు కలిసి పనిచేయవలసిన అవసరముంది. ఇట్టి ఐక్యతకు అవకాశాలిరోజున చాలవున్నవి. కమ్యూనిస్టు పార్టీ కర్తవ్యం, ఈ అవకాశాలను కార్యరూపం ధరించేటట్లు చేయుట ఈ కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చాలంటే నివాదాల విషయంలో కమ్యూనిస్టేటరుల విషయంలో, ప్రజాసంస్థలను ప్రజాస్వామ్యవాదులను నడిపే పద్ధతులలో నెట్టేరియన్ వైఖరిని, విధానాలను విడ

1 కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రసమితి రాజకీయ తీర్మానం, మార్చి 1953 (తెలుగు)

నాడవలసి వుంటుంది. పార్టీ ప్రజలందరిని ఐక్యపరచవలసిన అవసరముంది. ప్రజా తంత్ర శక్తులన్నీ ఐక్యతతో ప్రజల హక్కులను రక్షించుటకు పోరాడాలనే ప్రజా వాంఛ కార్యరూపం ధరించేటట్లు పార్టీ చూడాలి. పరిమిత ఐక్య సంఘటనయైనా ఏర్పడి పనిచేసిన దాని ప్రభావం ఎంతగా వుంటుందో గత ఎన్నికలలో స్పష్టమైంది. అందు చేత వివిధ ప్రతిపక్షాలమధ్య ఐక్య సంఘటనను నిర్మించుటకు పార్టీ కాయశక్తులూ పనిచేయాలి. ఎన్నికల అనంతరం కొన్ని ప్రాంతాలలో ఈ ఐక్యసంఘటన బలహీన పడినప్పటికీ, తిరిగి దాన్ని బలీయమొనర్చుటకు కృషి చేయవలల వుంది.

ఐక్య సంఘటనోద్యమాన్ని అభివృద్ధి పరచుటకు కాంగ్రెసు, సోషలిస్టుపార్టీల ప్రజాసామాన్యం, అభ్యుదయ శక్తులు పోరాటాల్లోను, సమిష్టి కార్యక్రమాల్లోను పాల్గొనునట్లుచూడాలి. ఈ విషయంలో పార్టీ చేసిన కృషి చాలస్వల్పం. మన నినాదాలను బలపరచనివారు లేదా మన పోరాటాలలో పాల్గొననివారిని అభివృద్ధి నిరోధకులుగా జనుకట్టే ధోరణి ప్రజల సేవచేయదలచినవారినందరిని సమీకరించగల పోరాట పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టలేకపోవుట, వివిధ రాజకీయ దృక్పథాలు కలవారి మధ్య ఏ సమన్వయంపై వెంటనే ఐక్యతసాధ్యమో, అట్టి నిర్దిష్ట సమన్వయం విస్మరించటంలాంటి ధోరణులు పార్టీ లో వున్నాయి. ఈ కారణంగా ప్రతిరాష్ట్రంలో ప్రతి ప్రాంతంలో విస్తృత ఐక్య సంఘటన యేర్పడుటకు అంతరాయము కలుగుతున్నది.

పార్టీ ఆందోళన నిర్దిష్ట స్వభావాన్ని కలిగిలేదు. ప్రభుత్వ విధానాలలోని ఒక్కొక్క సమస్యను తీసుకొని బిట్టబయలుచేయుటగాక జనరలు విమర్శనలు చేయ బడుచున్నవి. అసెంబ్లీలలోను, పార్లమెంటులోను, బహిరంగ సభల్లోను ఊకదం పుడు వుపన్యాసాలు జరుగుతున్నవి. ప్రతిక రచనలలో కొట్టినపిండి కన్నడుతున్నది. ఇట్టి ఆందోళనా పద్ధతులవలన ప్రజాపుద్యమం విస్తృతం కావటంలేదు. ఫలితంగా ఐక్య సంఘటన అభివృద్ధికావడంలేదు. పార్టీ విధానాన్ని అంగీకరించినవారిని ఒప్పించటంకోసం వుపన్యాసాలిస్తున్నారు. ప్రజల పరిస్థితిని బాగుచేయుటకు, సౌకర్యాల కొరకు కౌలుదారుల చట్టం, సాంఘిక భీమాచట్టం, వేతనాల చట్టాలు వుపయోగించు కొనుటలో అశ్రద్ధ కన్నడుతున్నది. ఈ చట్టాలు ప్రజాపోరాటాల ఫలితంగా లభించినవని, అవి వొక ఆయుధమని మరచారు. ప్రజలలో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కలిగించుటకు, ఐక్యత, పోరాటం వలన వారికోర్కెలు నెరవేరగలవనే నమ్మకం కలుగుటకు, ప్రజలు సాధించిన ఎంతటి చిన్న విజయాన్నియైనా విరివిగా ప్రచారంచేయాలి. దాని నాధారంచేసుకొని ముందుకుపోవాలని స్పష్టంచేయాలి. ఇది సంస్కరణవాదమనే బ్రహ్మ తిప్పు. వయోజన విద్యాప్రచారం వల్లనే బెంగాల్, త్రిపుర, మలబార్ లలో ఒక పుడు పార్టీ, రైతు పుద్యమాలు బలపడినవని మరువరారు.

కార్మికవర్గంలో ఐక్యత కొరకు “ఒకే పరిశ్రమలో ఒకే యూనియన్, దేశాని కంతటికీ ఒకే ప్రేమ యూనియన్ సంస్థ” అనేనినాదం కార్యరూపం ధరించేందుకు తీవ్రంగా కృషి చేయవలసివుంది. ఉన్న ఐక్య ప్యాక్షరీ కమిటీలను బలీయమొనర్చాలి. అట్టి కమిటీలను అన్ని పరిశ్రమలలోను నిర్మించాలి. ప్రభుత్వం, యజమానులు చేసే దాడిని, ఐక్య ప్రతిఘటనద్వారా ఎదుర్కొనాలి. ఐక్య కమిటీలే పోరాటాలకు, సంప్ర

దింపులకు సాధనాలు. ప్రతి పోరాటం, ప్రతి వుద్యమం ప్రచారం కొరకుకాక వివిధ సంఘాల నిర్మాణానికి, బలపరచుకొనుటకు వుపయోగించుకొనాలి. ప్రజల ఆసంతృప్తి కంటే ప్రజా వుద్యమాలు వెనుకబడుటకు, ప్రజాసంఘాలు బలహీనంగా వుండుటయే కారణం. ప్రజాతంత్ర సంఘటనకు పునాది, ఐక్య ప్రజాసంఘాలు, దేశవ్యాప్తంగా అట్టిసంఘాలు నిర్మించకపోతే దేశవ్యాపిత ప్రజావుద్యమాన్ని అభివృద్ధి పరచుట అసంభవం.

అన్ని రాష్ట్రాలలోను ప్రజాస్వామ్య పక్షాలను, గ్రూపులను, పార్టీలను వ్యక్తులను నమీకరించగల తక్షణ నినాదాలను పార్టీ ముందుకు తీసుకొనిరావాలి. వాటిని ఒకదానితో సమన్వయపరచి, ఆ నినాదాలే ఐక్య సంఘటన యొక్క తక్షణ కార్యక్రమంగా రూపొందునట్లు చూడాలి.

కార్యక్రమంలో నిర్బంధ చట్టాలరద్దు, రాజకీయ ఖైదీల విడుదల భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల నిర్మాణం, రాజ్ ప్రముఖులరద్దు, స్వదేశీ సంస్థానాల రద్దుచేసి, ఆయా భాషా ప్రాంతాలలో కలిపిపేయుట, 'బి', 'సి' రాష్ట్రాలలో ఎన్నికైన ప్రతి నిఘలకు పూర్తి శాసనాధికారాలను, రాష్ట్రపరిపాలనాధికారాలను యిచ్చి, ఎ. బి. సి. రాష్ట్రాల విభేదాలను రద్దుచేయుట, కేంద్రం రాష్ట్రాలలో ఎగువనభలను రద్దుచేయుట ప్రధాన అంశాలుగా వుండాలి.

విదేశీయ వస్తువుల దిగుమతినిషేదం, విదేశీయ కంపెనీల లాభాల తరలింపుపై నిషేదం, పరిశ్రమల లాభాలను తిరిగి పరిశ్రమలోనే పెట్టుబడిగా పెట్టాలని, కనీస శేతనాన్ని చట్టబద్ధం చేయుట, నిరుద్యోగ భృతి కోర్కెలుగా వుండాలి.

జమీందార్ల, జాగీర్దార్ల నష్టపరిహార చెల్లింపులను ఆపుచేయుట, భూమినిస్తు తగ్గించుట, భేదభక్ష్మను ఆపుచేయుట, తొలగింపబడిన భూములను తిరిగి వారికిచ్చుట, అట్టి భూములలో సాగుహక్కు భూస్వాముల కుండరాదని, వ్యవసాయరంగంలోని కోర్కెలను కార్యక్రమం ప్రతిబింబించాలి.

పైన్యపు, పరిపాలనా ఖర్చులు సగానికి తగ్గించి, ఆదాయాన్ని ప్రజాశ్రేయస్సుకు వినియోగించాలి.

భారత ప్రజలను శాంతికోసం, కార్యరంగంలోనికి తీసుకొని రావలసిన అవసరముంది. ఇది అంతర్జాతీయ ప్రధాన కర్తవ్యంగా నెంచాలి.

ఐక్యసంఘటన భూమిక కార్మికవర్గ ఐక్యత :

కార్మికవర్గం నిరుద్యోగానికి, రేషన్ పై జేషన్ పేరుతో నూతన యాంత్రికరణ చేసి పనిభారాన్ని పెంచుటకు వ్యతిరేకంగా, ఐక్యకార్యాచరణలో పెద్దయెత్తున కదలుతున్నది. అనేక రాష్ట్రాలలో మే 1953 వత్సవాలలో, 2000 మంది కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యోగులను రిట్రైంచిమెంటు చేసినపుడు, గుడ్డల మిల్లుల, బ్యాంకు కార్మికుల వివాదాలపై అవార్డులపై, తదితర కార్మిక సమస్యలపై జరిగిన సమ్మెలలో యిది ప్రస్ఫుటమైంది. ఈ పోరాటాలు ఎ ఐ టి యు సి, హెచ్ యం యస్. ఐ యన్ టి యు

సి యు టి యు సి ల ఐక్యతావేదికలపై జరిగినపుడు ప్రజాసామాన్యం విస్తృతంగా పాల్గొంది గతంలో కంటే 1953లో కార్మికవర్గ ఐక్యపోరాటాలలో విస్తృత ప్రజా సామాన్య సమీకరణ జరిగింది.

ఈ విధంగా కార్మికవర్గం క్రిందినుండి ఆచరణలో ఐక్యతపై పు పయనించుట, జాతీయ కేంద్ర కార్మిక సంఘాల ఐక్య నిర్మాణ సమస్యను ముందుకు తెచ్చింది. ఐ యన్ టి యు సి సమస్య, దాని నాయకులు, ఆ యూనియన్లతో వుండవలసిన సంబంధాల సమస్య ముఖ్యమైనది ఈ విషయంలో గత రెండు సంవత్సరాలలో చెప్పుకొన తగిన మార్పులు వచ్చాయి. కార్మిక సంఘాల ఐక్యతా మార్గంలో యీ వచ్చిన మార్పులను సమగ్రంగా పరిశీలించవలసివుంది.¹

అఖిలభారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు సిద్ధాంతరీత్యా, నిర్మాణరీత్యా కార్మికవర్గ ప్రజాసామాన్యంలో ఆత్మదీక భాగాన్ని ఆకర్షించి, సమీకరించజాలక పోయిందనుట స్పష్టం. ఐ యన్ టి యు సి-యాజమాన్యపు, వారి తొత్తుల రౌడీలనే అభిప్రాయం కలిగి యుండుటతోపాటు, వాటికి వాస్తవంగా, హేతుబద్ధంగా కార్మిక వర్గ ప్రజాపునాది లేదనే బలమైన అభిప్రాయాన్ని కలిగియుండుట, యీ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించుటకేమాత్రం తోడ్పడదు అవును తేయాకుతోటల యజమానులు వారి క్షేత్రాలగేటులను తెరచి, ఐయన్ టియుసి అర్గనైజర్లకు అన్ని సౌకర్యాలను యిచ్చి వుండకపోయినచో, ప్రభుత్వం వెంట వెంటనే ఐయన్ టియుసి యూనియనులను గుర్తించుటతో, బొంబాయి గుడ్డలమిల్లుల యజమానులు వారికి అన్ని వసతులు కలిగించి వుండనిచో ఐయన్ టియుసి యీ బలాన్ని పొందగలిగేదికాదు. వారి బలాన్ని గుర్తించకపోవుట కార్మికవర్గంలో పార్టీ కర్తవ్యనిర్వహణలో ఐక్యతా నిర్మాణంలో వై ఫల్యాలుక కారణం అనుట స్పష్టం

నిషేధం, నిర్బంధం, స్వయంకృతపరాధం వలన 1951 వరకు ఎఐటియుసి యూనియనులన్నీ చిన్నాభిన్నమై అనేక పరిశ్రమలలో కార్మికవర్గాన్నుండి పేరుపడి పోవుట జరిగింది. ఆ కాలంలో హేచ్ యంయస్ బలపడినా క్రమేణా 1953కు తన కార్యకర్తలను "ఐయన్ టియుసి"కిగాని "ఎఐటియుసి"కిగాని కోల్పోయి బలహీన పడింది కార్మిక సంఘాలలో, బలాబలాలలో వచ్చిన మార్పులు, ఆలిండియా రైల్వే మెన్స్ ఫెడరేషను. ఇండియన్ సేషనల్ రైల్వేవర్కర్సు ఫెడరేషన్ లో కలసిపోయి "ఐయన్ టియుసి"కి "హేచ్ యంయస్" లొంగిపోయింది గుడ్డలమిల్లుల "హేచ్ ఎం ఎస్" యూనియన్ గెర్నీ కాంగార్ యూనియన్ తో కలియుటతో "ఎఐటియుసి" బల పడి పురోగమించింది.

భారత బూర్జువావర్గం 1946-47లలో కార్మికులలో తన స్థానాన్ని బలహరమ కొనుటకు కార్మికోద్యమాన్ని చీల్చి "ఐయన్ టియుసి"ని నెలకొల్పింది. ఆగస్టు 1947 అధికార మార్పిడితో కాంగ్రెసు మంత్రివదవులు చేబట్టుటతో కార్మికవర్గంలో బ్రమ లను పెంపొందించి మరికొంత బలపడింది, ఆర్థిక సంక్షోభం కార్మికవర్గపు కనీస

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు వా. VII.

కోర్కెలను తీర్చజాలకపోవుటతో బ్రమలు తొలగిపోనారంభించాయి. బూర్జువావర్గపు దాడి, సంక్షోభం పెరిగినకొలది, అదేమేరకు బ్రమలుపోయాయి. కాంగ్రెసు, “ఐ ఎన్ టియుసి”లోని కొన్ని గ్రూపులనుండి దూరమగుట మొదలైంది.

ప్రజాశక్తిలకు, పునర్నిర్మాణానికి “ఐయన్ టియుసి”వలెనే “హెచ్ యం యన్” ప్రభుత్వంతో సహకారాన్ని నెరవేరుటకు అంగీకరించింది. అయితే సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకపోరాటం ముగిసిందని, పెట్టుబడిదారి వ్యతిరేక పోరాటం ప్రారంభమైందనే నినాదాన్ని యిచ్చింది. బూర్జువాలపై బ్రమలులేని, పున్నా లొంగిపోయిన “ఐయన్ టియుసి” వర్గాలు “హెచ్ యం యన్”వైపు మొగ్గుచూపాయి. ఆ మార్గాలలో అంతర్జాతీయ సౌభాతృత్వంపై అభిమానం కలవారు “ఐఎంటియుసి”వైపు మొగ్గుచూపారు. సహజంగానే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ కార్మిక విధానాలతో అసంతృప్తి చెందిన వర్గాలు “ఐఎంటియుసి”లో చేరి బలపరచాయి. ఈ విధంగా ఐఎంటియుసి తిరిగి బలాన్ని పుంజుకొనుట ప్రారంభమైంది. కార్మికవర్గంలో ఐయన్ టియుసి - ఐఎంటియుసి లు రెండు బలమైన ప్రత్యర్థి కార్మికోద్యమాలుగ తలెత్తాయి. కార్మికవర్గంలో ఐయన్ టియుసి బలపడినా కాంగ్రెసు సాధారణంగా బలాన్ని కోల్పోవుటతో బలహీనపడింది. అదే విధంగా హెచ్ యం యన్ బలహీన పడినంతమాత్రాన సోషలిస్టు సిద్ధాంతం బలహీన పడినట్లు తలచరాదు. కాంగ్రెసు మితవాద సోషలిస్టువర్గాలకు ఐయన్ టియుసి, హెచ్ యం యన్ లలో తమ బలాలను కాపాడుకొనుట కిష్టంకావడమిందించుటకు బెంగాల్ లో ఐయన్ టియుసి చీలిపోవుచే స్పష్టంచేస్తుంది. సోషలిస్టు పార్టీ, ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీలో కలిసిపోవుట హెచ్ యం యన్ వర్గాలు బూర్జువా ప్రజా సోషలిస్టు వర్గాలతో పూర్తిగ చేతులు కలిపినట్లు తలచరాదు. ఐయన్ టియుసి కార్మికవర్గంలో కొంత పురోగమించినా, మొత్తంమీద పరిస్థితి కార్మికవర్గానికి అనుకూలంగానే మారిందనుటలో సందేహంలేదు. కార్మికవర్గంలో వచ్చిన బలాబలాల్ని మార్పులు కార్మిక సంఘాల పుద్యమాల ఐక్యతా సమస్యలో నూతన ప్రశ్నలు పుడయించుటకు కారణ భూతమైనాయి.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ యుద్ధానంతరకాలంలో ప్రధానంగా హెచ్ యం యన్. నాయకత్వాన్ని, కార్యకర్తలను పోరాటంపైపు ఆకర్షించి ఐక్యతను నెలకొల్పే మార్గాన్ని అనుసరించింది. మారిన నేటి పరిస్థితులలో హెచ్ యం యన్ వర్గాలలో ఐక్యతామార్గాన్ని కొనసాగించుట, పార్టీ ఐ యన్ టి యు సి విషయమై గట్టి ప్రయత్నం చేయవలసింది. కాన ఐ యన్ టి యు సి యెడల పార్టీ దృక్పథంలో మార్పు వస్తే, కార్మికోద్యమ ఐక్యత సాధ్యమౌతుంది.

అఖిల భారత ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రాక్షన్ కమిటీ మే 1953లో పూనాలో సమావేశమై, కార్మికోద్యమ ఐక్యత, ముఖ్యంగా భారత జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు గురించి చర్చించింది. పార్టీ కేంద్ర కమిటీ సభ్యకమిటీ ఆ చర్చలను సమీక్షించి యేకగ్రీవాంశాలను పార్టీ వర్గాలకు ప్రకటించింది అందులో కమ్యూనిస్ట్ దృక్పథానికి సంబంధించి కొన్ని ప్రశ్నలకు వివరణ యివ్వబడినవి.¹

మొదటి ప్రశ్న : జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు కార్మిక సంఘం కూడా? దానినే విధంగా చూడాలి? యాజమాన్యపు తొత్తులు, రౌడీలు, సమ్మె విచ్ఛిన్న కారులుగల బూర్జువా సంస్థా? దీనికి సూటియైన, స్పష్టమైన జవాబు వుండాలి.

రెండవ అభిప్రాయాన్ని కలిగిన వొక వర్గం, వారి చర్యల ననుసరించి మన యెత్తుగడలుండాలనే వారుగూడ, ఐ యన్ టి యు సి లో ఐక్యతా నినాదాన్ని ఇవ్వటం సబ్ కమిటీకి ఆశ్చర్యాన్నిచ్చిందన్నది వారు ఐక్యతా నినాదాన్ని వొక ఎత్తుగడగా నెంచుతున్నారు. ఇది ఐక్యతా సమస్యను తప్పుగా అర్థం చేసుకొనుట తప్ప మరొకటి గాదు. ప్రపంచప్రేడు యూనియన్ ఫెడరేషన్ ఐక్యతా సమస్యను ప్రధాన సూత్రముగా నెంచుతున్నది. ఐక్యతానినాదాన్ని అది ఎత్తుగడగాకాక కార్మికోద్యమ ప్రధాన సూత్రంగా నెంచుతున్నది. జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు గుత్త పెట్టుబడిదారి విధానాలను అనుసరించుతున్నా వాటివెనుక కొంత కార్మికపునాది ఉన్నదని, అన్ని యూనియన్ లలో కాకపోయినా పెక్కింటిలో కార్మికవర్గ విశ్వాసం గల కార్యకర్తలు వాస్తవంగా కార్మికశ్రేయస్సుకు పనిచేసే వారున్నారని మరచిపోరాదు.

ఈ కార్మికవర్గ పునాది ఐ యన్ టి యు సి కి యెలా లభించింది అనేది ఆలోచించవలసివుంది వర్గసౌభ్రాతృత్వం బలమైన ప్రేడు యూనియన్ వారసత్వంలో నుండి వచ్చిన కార్యకర్తలు కారు. భారత కార్మికోద్యమ ముఖ్య బలహీనతే యిది. వారికి జాతీయ బూర్జువాబ్రమలు, ప్రభుత్వ ఆదరణతో తమ కోర్కెలు నెరవేర్చుకొనాలనే అభిప్రాయాలున్నాయి జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు పోరాటాల నుండి పుట్టిందనేది అందరికీ తెలిసినదే. ఇది వాస్తవికత ఎవ్వరూ కాదనలేదు

రెండవ ప్రశ్న : జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసును ఇంటర్నేషనల్ కాన్ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ప్రేడు యూనియన్లుకు అనుబంధించినంత మాత్రాన వారి నాయకత్వమంతా బూర్జువావర్గపు యేజంటా? లేక కరుడుగట్టిన ప్రధాన నాయకత్వ భాగాన్ని మాత్రమే ఆ విధంగా నెంచాలి? వాస్తవానికి ఐ యన్ టి యు సి లోని కరుడుగట్టిన చిన్న నాయకత్వభాగం మాత్రమే నేరుగా బూర్జువావర్గపు యేజంటుగా నెంచవచ్చు మరో చిన్నవర్గం ఐ సి యు టి యు తో నేరుగా సంబంధం కలిగి సామ్రాజ్యవాదంతో సహకరించుతున్నారని అనుకొనవచ్చు. వాస్తవం ఐ యన్ టి యు సి నాయకత్వంలోని కొన్నివర్గాలు తప్పుడుదారిలో వున్నారు. వారి ననుసరించే కార్మిక ప్రజాసామాన్యంలో చైతన్యాన్ని కలిగించి, కార్మిక పోరాటాల మార్గానికి కొవిరావచ్చు అంటే ఐ యన్ టి యు సి నాయకత్వంలోని కొన్నివర్గాలు మాత్రమే, బూర్జువా యేజంటు అత్యధికభాగం ముఖ్యంగా స్థానిక నాయకత్వాలు కార్మికపోరాటాలకు అనుకూలురుగానే యెంచాలి. ఇదే ఐక్యతాపథం, దృక్పథం.

మూడవ ప్రశ్న : జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసులోని అన్ని యూనియనులను నిజమైన కార్మిక సంఘాలుగ నెంచాలి? లేక కొన్నిటిని ప్రభుత్వ, బూర్జువా, యాజమాన్యపు రౌడీమూకలుగ నెంచాలి? ఐ యన్ టి యు సి మొత్తంగా కార్మికవర్గ సంస్థ, అందులో కొన్ని యాజమాన్యపు ఏజన్సీ, రౌడీమూకలు వుండ

వచ్చు. ఎక్కడ అట్టి రోడీమూకలు వుంటే వారి నా విధంగానే చూడవచ్చు. కాని 'ఐ యన్ టి యు సి' ని కార్మికవర్గ సంస్థగానే చూడవలసివుంది. కొన్ని నిజానికి రోడీమూకల యూనియన్లై వుండవచ్చు అలాగే నాయకత్వంలో కొంతమంది వ్యక్తిగతంగా రోడీలు, ఏజంట్లు అయివుండవచ్చు. అంత మాత్రాన నాయకత్వమంతా అభివృద్ధి నిరోధకులు, బూర్జువా యేజంట్లుగా నెంచుట పొరపాటు ఈ విధమైన అవగాహన ఐ యన్ టి యు సి, దాని నాయకత్వం యెడల అనుసరించవలసిన విధానాన్ని, ఎత్తుగడలను, నినాదాలను స్పష్టం చేస్తుంది. జనరలు విధానాన్ని, కొన్ని ప్రత్యేక యూనియన్ల యెడల, నాయకత్వం యెడల చేబట్టవలసిన విధానాన్ని స్పష్టంచేస్తుంది. ఐ యన్ టి యు సి తో సామాన్య ఐక్య కార్యాచరణ, వాస్తవంగా కొన్ని ప్రత్యేక యూనియన్లు కార్మిక సంఘాలుగ లేక రింగ్ బీడర్లుగా ఉండి, కార్మికవర్గంలో వారి దుశ్చర్యల ఫలితంగా పేరుపడి ఉండిన చోట్ల వారితో సహకారం, ఐక్యకార్యాచరణ ప్రయత్నం కార్మికవర్గంలో సద్భావాన్ని పెంపొందించదు మిగతా అన్నిచోట్ల ఐక్యతా మార్గం కొనసాగించాలి.

ఆచారాల కార్మికవర్గ ఐక్యతా సమస్య :

ఐక్యతా సమస్యపై అవగాహన యూనియన్ కు యూనియన్ కు మధ్య సంబంధాల సమస్యను, యూనియన్ కలియుట లేక సంలీనం, రద్దుచేయు ప్రశ్నల లేవనెత్తుతుంది. ఏ పరిస్థితులలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ యూనియన్లను రద్దుచేసి, సభ్యత్వాన్ని ఐ యన్ టి యు సి లో చేరమంటుందో, ఏ పరిస్థితులలో ఐ యన్ టి యు సి యూనియన్ నుండి విడిపోయి మరో యూనియన్ ను స్థాపించుట జరుగుతుందో, ఏ పరిస్థితులలో క్రిందినుండి ఐక్యత కోరుతూ, పార్టీ యూనియన్ బలపడునట్లు చేస్తూ, పోటీ యూనియన్ ను విచ్ఛిన్నం చేయుటలేక పార్టీ యూనియన్ కు బలం చేకూర్చుతూ, పోటీ యూనియన్ లో పనిచేయాలి? ఇట్టి ప్రశ్నలెన్నో వివిధ ప్రాంతాలలో పార్టీ కి యెదురౌతున్నాయి.¹

కార్మిక సంఘాల ఐక్యత అంటే యేకపక్షంగా యీ యూనియన్ నో, ఆ యూనియన్ నో రద్దు చేయుటగాదు, పోరాటంలో సంలీనమై కార్యక్రమ ప్రాతిపదికపై ఐక్యత సాధించుట. అంతేగాని పార్టీ వ్యతిరేకులు కోరే విధంగా ఏ ఐ టి యు సి ని స్వతంత్రసంస్థగా రద్దు చేసినంత మాత్రాన కార్మికవర్గ ఐక్యత యేర్పడదని స్పష్టంగా తెలుసుకొనుట అవసరం. అందువలన ఏ ఐ టి యు సి ని, జాతీయ కార్మికసంస్థ కేంద్రాన్ని రద్దుచేయుట అనే ప్రశ్న ఉదయించదు. అలా రద్దుచేయుట కార్మికవర్గానికి ఒక ఆయుధాన్ని లేకుండాచేసి, వారిని బూర్జువావర్గ నాయకత్వానికి ఆప్పజెప్పుటయే అగుతుంది.

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు. వా. VIII.

కార్మికవర్గ అత్యధిక సంఘటితశక్తి, ఐక్యతకు యూనియన్‌ను రద్దుచేయవలసిన పరిస్థితి రైల్వేలలో వుంది. గతంలో కొన్ని సంఘటనలు యాజమాన్యం, కార్మికుల స్వభావం, ఈ రంగంలో యూనియన్‌లు యేర్పడిన తీరు, వారసత్వపు కారణంగా బే షరతుగా కమ్యూనిస్టు యూనియన్‌లను రద్దుచేసే సభ్యులను ఆలిండియా రైల్వేమెన్స్ ఫెడరేషనులో లేక నూతనంగా సంలీనమైన ఫెడరేషన్‌లో చేరమని కోరవలసిన అవసరముంది. ఈ అవగాహనను నదరన్ రైల్వేలో అనుసరించక పార్టీ, నదరన్ రైల్వే యూనియన్‌ను కొనసాగించాలని బలవత్తరమైనదిగా చేయాలని నిర్ణయించింది ఇదే దృక్పథం పశ్చిమ రైల్వేయూనియన్ యేడల కొనసాగింది. సాధారణ అవగాహనకు ప్రత్యేక పరిస్థితుల కారణంగా మినహాయింపుగా నెంచాలి.

నేటి పరిస్థితులు కొందరు ప్రతిపాదించిన విధంగా నదరన్, తదితర రైల్వే యూనియన్‌లతో కొత్త స్వతంత్ర రైల్వేసంఘాల ఫెడరేషన్ యేర్పాటును సమర్థించజాలవు.

బొంబాయి గుడ్డలమిల్లుల కార్మికవర్గ పరిస్థితి యిందుకు భిన్నంగావుంది పారిశ్రామిక సంబంధాల చట్టాలనునరించి, పోలీసు, యాజమాన్యం, ప్రభుత్వ షుద్ధతుతో ఐయన్‌టియుసిలో సభ్యులు ఎక్కువగా వున్నారు. కాని పరపతిలేదు. ఏఐటియుసికి పరపతి వుందిగాని సభ్యుల సంఖ్యాబలంలేదు. పార్టీ సంఘం పిలుపునిస్తే ఐయన్‌టియుసి ఆవలేదు. కానీ ఏఐటియుసి అత్యధికులను సభ్యులుగ చేర్పించలేదు. ఇది వాస్తవ పరిస్థితి.

కానీ ఏఐటియుసి ప్రజాసామాన్యానికి ఎట్టిపిలుపునివ్వలేదు. యాంత్రికంగా దాని నాయకత్వాన్ని విమర్శించుటతో దాని కార్యకర్తల్లో యెట్టి ప్రభావాన్ని కలుగజేయలేదు. యూనియన్‌లలో పనిచేయుటలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ అశ్రద్ధచేసింది అనేక పోరాటాల చరిత్ర కలిగిన బొంబాయి గుడ్డలమిల్లుల కార్మికులలో సరియైన దృక్పథంతో పనిచేయాలి. 'ఐయన్‌టియుసి' గుణపాఠాలు నేర్చుకొంది. అహమ్మదాబాద్‌లో వలె బొంబాయిలో పనిచేయుటలేదు. బొంబాయి కార్మికులలో వారికి అంత బలంలేదు. అందుకే కార్మికపోరాటాల గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఒక విధంగా యిది పార్టీ విజయమే.

కార్మికోద్యమంలో ఐక్యతా వాచ మరో విధంగాకూడ ప్రతిబింబించుచున్నది. కొన్ని సంఘాలు, యూనియన్‌ యే కేంద్ర ప్రేక్షకులయూనియన్‌లోను చేరకుండా కార్మికపోరాటాలలో పాల్గొంటూ వున్నవి. ప్రభుత్వోద్యోగుల సంఘాలు, బ్యాంకింగ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీల వుద్యోగుల సంఘాలు యే కేంద్రప్రేక్షకు యూనియన్‌లో చేరినా సంఘం విచ్ఛిన్నమౌతుందనే అభిప్రాయంతో అనుబంధ సమన్వయైతడస్థంగావుంటూ, పోరాటాలలో పాల్గొంటూ కార్మికవర్గ ఐక్యతను కాపాడుతున్నవి. యుద్ధాంతరం 1946లో సమ్మె సమావేశాలలో కాంగ్రెసు కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు సంయుక్త పోరాటాలలో బొంబాయిలో ఐక్యమైన అనుభవాలున్నవి. ఈ సంయుక్త పోరాటాలలో ఎర్రజండాకాని, కాంగ్రెసు జండాగాని, వారి ఐక్యతను కొనసాగించు

టకై వుపయోగించని సందర్భాలున్నవి. అన్నివర్గాల కార్మికవర్గ ఐక్యతను బలమైన దిగా చేయుటకు ఈ విధానాన్ని అనుసరించిన అనుభవాలున్నవి. ఐక్యత, ఐక్య పోరాటం ముఖ్యం. జండాకాదు. అందుకు తాత్కాలికమే అయినా ప్రజాసామాన్యంలో ఆ అభిప్రాయం ఐక్యతా భావానికి ప్రతిబింబం. అది ఆనాటి వాస్తవం

కేంద్ర ప్రేడు యూనియనుల నాల్గింటిలో దేనిలోనూ చేరక తటస్థంగావున్నా ఆ నాలుగు కేంద్రసంస్థలకు చెందిన నాయకత్వాలు కలసి స్వతంత్ర ఫెడరేషన్ గా యేర్పడిన ప్రత్యేకతలోని ఐక్యతావాంఛయే నిర్ణయాత్మకమైనది. ఈ విధంగా అఖిల భారత సిమెంటు వర్కర్స్ ఫెడరేషన్, పీల్ లేన్ వర్కర్స్ ఫెడరేషను, ఆయిల్ అండ్ పెట్రోలియంవర్కర్స్ ఫెడరేషన్ అతిపెద్దదైన డిఫెన్సు ఎంప్లాయిస్ ఫెడరేషన్లు యీవిధంగా యేర్పడినవే. ఇవేగాక అతిపెద్దదైన బ్యాంక్ ఎంప్లాయిస్ ఫెడరేషన్, యూనియన్ ఆఫ్ పోస్ట్ అండ్ తెలిగ్రాఫ్ వర్కర్స్ చెప్పకొనతగినవి. కార్యకర్తలు, యూనియన్లు, 'ఐయన్ టీయుసి', 'ఎఐటియుసి', 'హెచ్ యం యస్', 'యుటియుసి'లు అన్ని కేంద్ర సంఘాలకు చెందిన సంఘాలన్నీ కలసి సంయుక్తంగా ఈ ఫెడరేషన్లుగా యేర్పడినవి. ఈ సంఘాలు యూనియన్ లలోని ప్రజలు, కార్యకర్తలు, నాయకత్వాలు, వారి ఐక్యపోరాటాల అనుభవాలు పర్యవసానంగా ఆయా కార్మిక సంఘాల ఎంప్లాయిస్ వర్గాలలో ఐక్యతను ముఖ్యంగా పోరాట ఐక్యతను నిర్మించుకొనగలిగారు. ఇందులో వివిధ రాజకీయ, సిద్ధాంత అవగాహనలు గలవారున్నారనే విషయం మరువరాదు.

ఈ అనుభవం కార్మికవర్గంలో వున్నది. అనైక్యత ఒక్కటేగాదని రాజకీయ, సిద్ధాంత, అభిప్రాయ భేదాలను అధిగమించి కార్మికవర్గం ఐక్యతామార్గాన్ని అన్వేషించి, నిర్మించుకొంటున్నదని తెలుపుతుంది. ఈ ఫెడరేషన్ లలోని పార్టీ తదితరవర్గ నాయకత్వాలు ఈ దృక్పథాన్ని అభివృద్ధి చేస్తూ ఏదోవొక కేంద్ర సంఘానికి అనుబంధసంస్థగా చేయవలెనన్నంత ఈ ఫెడరేషన్ లలో పదవులను ఏదోవొక విధంగా ఆక్రమించే ప్రయత్నంచేయక వారి కోర్కెలు, వాటి పోరాటాలపై కేంద్రీకరించుటయే సరియైన కార్మికవర్గ సిద్ధాంతంగా, మార్గంగా నెంచాలి. ఈ ఐక్య పోరాటాభివృద్ధికి ప్రత్యక్ష, పరోక్ష అడ్డంకులన్నీటిని అధిగమించి వర్గఐక్యతను, పోరాట ఐక్యతను నిర్మించాలి.

మరో ముఖ్య ఐక్యతాభివృద్ధి అంశాన్ని గుర్తించుకొనాలి. ఇండియాలో పార్టీతో, పార్టీ సంస్థలతో అంగీకరించజాలని "హెచ్ యం యస్", "యుటియుసి" ప్రతినిధులు పెకింగ్ వరల్డ్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ప్రేడు యూనియన్స్ సమావేశము వకు ఆహ్వానించబడినపుడు అనేక అంతర్జాతీయ సమస్యలపై "ఎఐటియుసి" ప్రతినిధులతో కలసి యేకాభిప్రాయాన్ని, తమ సానుభూతిని, తమ ఆమోదాన్ని అంతర్జాతీయ కార్మికసంస్థ ఆశయాల యెడల వ్యక్తం చేశారు. ఈ అనుభవాలతో వారిలోని కొన్ని దురభిప్రాయాలుపోయి ఐక్యతామార్గం సుగమమైంది.

ప్రపంచ శ్రేణు యూనియనులపై ఫెడరేషన్, ఐక్య కార్యచరణ అవగాహన

మూడవ ప్రపంచ శ్రేణు యూనియన్ కాంగ్రెసులో కార్యదర్శి బ్రదర్ లూయిస్ శాలియంట్ అక్టోబరు 1953లో ప్రవేశపెట్టిన నివేదికలో భారత కార్మికోద్యమముపై వ్యాఖ్యలు, సూచనలు, ఐక్యకార్యచరణ కార్మికవర్గ ఐక్యతలపై ప్రధానాంశాలను ఘననందేనుకొనుట అవసరము.

“ప్రపంచ కార్మికసంస్థ అనుబంధసంస్థ ‘ఎఐటియుసి’ 1947 వరకు సంఘటిత కార్మికవర్గంలో అత్యంత మెజారిటీని కలిగివుంది.

“తదుపరి కాలంలో మార్పులు సంభవించాయి. సంఘటిత మెజారిటీ కార్మిక వర్గం ప్రపంచ కార్మిక సంస్థకు అనుబంధ సంస్థగాలేదు మెజారిటీ నేతలు ప్రపంచ సంస్థకు అనుబంధ సంస్థకాని శ్రేణు యూనియన్ లో వున్నారు.

“ఇప్పుడు ఐక్యకార్యచరణ, కార్మికసంస్థల ఐక్యతాసమన్య ప్రపంచసంస్థకు అనుబంధ సంస్థలుగాని కార్మికవర్గ సంస్థలలో మెజారిటీ సంఘటిత కార్మికవర్గం వున్నపుడు అనుబంధ సంస్థలకు పరపతి మాత్రమేవుండి సభ్యత్వం తక్కువగా నున్న పరిస్థితి సంబంధించినది”

“పెట్టుబడిదారీ, వలస దేశాలలో తక్షణ సమన్యతలపై పోరాటాలలో ఐక్య కార్యచరణను ఐక్యతా విధానాన్ని సాధ్యం, విజయవంతం చేయుటకు అనుసరించే ఎత్తుగడలు. సూత్రాలను పరిగణించవలసి వుంటుందని నొక్కిచెప్పదలచామని” నివేదిక స్పష్టంచేసింది¹.

ఎ) “చారవ చైతన్యాన్ని ప్రదర్శించి, దానిని ప్రజాచైతన్యంగా అభివృద్ధి చేసి, కార్యచరణ వాస్తవ సాధ్యా సాధ్యాలను ప్రజలనుండి నేర్చుకొనుట మైసారిటీ కార్యచరణగాక ప్రజాసామాన్యపు మొత్తపు కార్యచరణలో కార్మికసంఘాల కార్యచరణ భాగం అయ్యేటట్లు చూడగలందుకు. వారితో ఎడతెగని శాశ్వత సంబంధం కలిగివుండాలి.

“బి) వాస్తవాలు నిర్మాణం బలహీనతలను పరిగణించునపుడు దాంభిక ఆధిక్యతా భావాలను విడనాడి, వాస్తవ, ప్రత్యేకతలను గుర్తుంచుకొనాలి.

“సి) వైద్యాంతిక పుషన్యాసాలలో, రచనలలోగాని, దైనిక కార్యచరణలో స్పష్టమైన విషయాలలో ఒంటెత్తు పోకడ, అవకాశవాదాన్ని తొలగించేకోరిక, ప్రయత్నం రుజువుకావాలి.

1. ఐక్యకార్యచరణ బలపరచండి. (1953) (ఆంగ్లలో) శ్రేణు యూనియన్ కాంగ్రెసుచే ప్రకటితం. బ్రదర్ లూయిస్ శాలియంట్ నివేదిక. ప్రపంచ శ్రేణు యూనియన్ కాంగ్రెసు అక్టోబరు, 1953. పే. 48.

“డి) కార్మిక సంఘాలలో ఫలప్రదమైన ప్రజాస్వామ్య పని విధానాన్ని నెలకొల్పి, ఆ మార్గాన్నుండి వైదొలగినపుడు, కార్మికసంఘ నాయకత్వంలో సమిష్టిపని విధానాన్ని ఆచరించి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులకై పోరాడాలి.

“ఇ) కార్మికసంఘ అధికారతత్వం బలపివెల్లడైనపుడు దానిని తొలగించుటకు ప్రజా కార్యక్రమాన్ని అనుసరించాలి.

ఎఫ్) కార్మికసంఘ నిర్మాణాన్ని-సంస్థను-పార్టీ యేతర అందరి ప్రజాసంఘంగా నెంచి, దాని నిర్మాణ రూపాలను వదలి కార్మికవర్గ రాజకీయ అగ్రగణ్యుడైన పాత్ర నిచ్చి, నిర్మాణాన్ని తప్పదారి పట్టించరాదు.

“జీ) సరియైన నిర్మాణరూపాలను చేబట్టి, కార్యక్రమము కార్మిక కోర్కెలు ఐక్య కార్యాచరణ రూపొందించాలి. కార్మికవర్గం రాజకీయంగా చీలి, వివిధ రాజకీయ పార్టీల ప్రభావంలో వున్నపుడు ప్రేడు యూనియన్ సంస్థ తన కార్యాచరణ అంతర్గత పనివిధానం యేక గ్రూపు కార్యకర్తలు తమ రాజకీయ దృక్పథం అనుసరించరాదు.

“ప్రేడు యూనియన్ సంస్థలో, దాని నిర్మాణంలో నాయకత్వంలో సంస్థలోని వివిధ రాజకీయ దృక్పథాలు ప్రతిబింబించేవిధంగా నిర్మాణ పద్ధతులు అవలంబించాలి.

“అసంఘటిత కార్మికవర్గాన్ని పోరాటంలో పాల్గొనుటకు పిలుపునిచ్చి, సభ్యత్వానికి వారిని తయారుచేసి, సభ్యత్వాన్ని చేర్పించునపుడు వారికి ప్రాధాన్యతనివ్వాలి.

హెచ్) కార్మికులకు వారి ఐక్యతకై వచ్చే అన్ని అడ్డంకులను వెల్లడించి, వివరాలతో ముఖ్యంగా విచ్చిన్నకుల ప్రభావంలో వున్నవారిలో వోర్పుతో వివరణ కార్యక్రమము జరగాలి.

ఈ సూచనలు రోజువారీ కార్యక్రమ ఆచరణలో తమ కర్తవ్య నిర్వహణకు దోహదకారి కాగలవని, వారు తమ పాత్రను నిర్వహించగలరని, కార్మికవర్గాన్ని పోరాటమార్గంలో సమీకరించగలరని ప్రపంచ కార్మిక సంస్థ విశ్వసిస్తున్నది.

కార్మికవర్గ పోరాటం విజయానికి వారి ఐక్యతే ప్రధానమని గత నాలుగు సంవత్సరాల అనుభవం స్పష్టం చేసింది. ఉద్దేశ్యం ఐక్యతకై పోరాటం, ర్యేయం ఐక్యత. ప్రతి పరిశ్రమలో వోకే వోక యూనియన్, ప్రతి పరిశ్రమలో వోకే వోక జాతీయ ప్రేడు యూనియన్ ఫెడరేషన్, అన్ని ప్రేడు యూనియనులకు ఒకేవోక జాతీయకేంద్రం, ఒకేవోక ప్రపంచప్రేడు యూనియన్ నిర్మాణానికి దారితీయాలి.

ఐక్య కార్యాచరణ

ఇంటర్నేషనల్ కన్ఫెడరేషన్ కు ప్రపంచ ప్రేడు యూనియన్ కాలగ్రెసు ఐక్య కార్యాచరణను ప్రతిపాదించింది. కార్మికసంఘాల కార్మికుల అభిప్రాయాలకు ప్రాముఖ్యతనిస్తుంది. ప్రతిదేశంలో సమర్థులు వుద్భవించిన క్రమంలోనే అధ్యయనం చేసి ఐక్యకార్యాచరణ పరిశీలన, ఆచరణ చేపట్టబడుతుంది. కాని సాధారణ ఐక్య కార్యాచరణ, ఐక్యసంఘటన మార్గాలలోకాదు:

వశ్రమలోనే ఐక్య కార్యచరణ పునాదిని, నిర్మాణ ఐక్యతకు తగిన శక్తులను చూడగలము. అదే క్రిందినుండి పైవరకు దృఢనిర్మాణానికి శక్తులు. ఐక్యతా సమర్థ వొక్క రాజకీయవిధాన సమన్వయమాత్రమేకాదు, సంఘ సమన్వయ, రోజువారీ ఆచరణ సమన్వయ.

స్పష్టమైన లక్ష్యాల నాధారంగా కార్మిక ఐక్యకార్యచరణ, కార్మిక సంఘాల మధ్య క్రిందినుండి పైవరకువుండాలి సాధించగలిగిన స్పష్టమైన లక్ష్యాలు ధ్యేయంగా కాలపరిమితితో, ఐక్య సంఘటన నిర్మించి, వివిధ సంఘాలు, సంస్థలు సాధారణ సమిష్టి కార్యక్రమం రూపొందించి, ఐక్య కార్యచరణకు పునాదులని ఐక్యకార్యచరణకు అంగీకృత పూర్తి కార్యక్రమం వుండాలనే నియమంలేదు. వివిధ ప్రేడు యూనియన్లమధ్య ఆమోదంపొందిన యే వొక్కకోర్కె లేక నినాదంపైనైనా ఐక్య కార్యచరణ ఐక్యపోరాటం రూపొందించవచ్చు. ఈ క్రమంలో విస్తృత ఐక్య సంఘటన కనీస తక్షణ కార్యక్రమంపై యేర్పడి, శాశ్వత లేక దీర్ఘకాల ప్రాతిపదికను సంతరించుకొంటుంది. అట్టిది రాజకీయ పరిణామాలకు ఆట పోటులకు తట్టుకొనగలిగిన విస్తృత దశకంతటికి మనగలిగిన ఐక్య సంఘటనగా పరిణామమొందుతుంది. అయితే ఆ దశలో పార్టీ రాజకీయ, నిర్మాణ, ఆచరణ యేమాత్రం ఒకైక్కు ధోరణులకు, వక్రీకరణలకు గురైనా సంఘటన విచ్ఛిన్నమగు పరిస్థితులు యేర్పడుట జరుగవచ్చు.

ప్రాస్తు, ఇజిల్లలోని అనుభవాలు, వివిధ ప్రేడు యూనియనుల మధ్య జాతీయస్థాయిలో ఐక్య కార్యచరణ, ఐక్య పోరాటాలు, ఐక్య సంఘటనల నిర్మాణాలకు అవకాశాలున్నవని, సాధ్యమని రుజువు చేస్తున్నవి మధ్యస్థాయిలో అట్టి యేర్పాటులు కష్టతరంగాదు. క్రిందిస్థాయిలో పరిశ్రమ, ఫ్యాక్టరీస్థాయిలో మునికొంత తేలికగాను కన్పడుతున్నది. క్రిందిస్థాయిలో స్థానిక పరిస్థితుల పాత్ర ప్రాధాన్యత వహించుతుంది.

“భారతదేశంలో జాతీయ కార్మిక సంఘాల మధ్య ఐక్య కార్యచరణ సాధించుటకు విస్తృత బృహత్తర ప్రయత్నం చేయవలసి వుంటుంది. ఈ దేశంలోని రాష్ట్రాలలో ఐక్యకార్యచరణ, రైల్వే, బ్యాంకింగ్, ఇన్సూరెన్సు ప్రేడు యూనియనుల వర్గాలలో ప్రేడు యూనియనుల ఐక్యత జాతీయస్థాయిలో ఒకేవొక ఫెడరేషనుల ఏర్పాటుకు దారితీసింది.”

సారాంశము

సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో 1940 దశకంలో ఐక్య సంఘటన నిర్మాణ ప్రయత్నాలు ఎట్టి నత్పలికాలను యివ్వజాలకపోయాయి. ప్రధాన ప్రపంతినుండి పేరుపడిన కారణంగా పాకిస్తాన్ యెడల అవలంబింపనై ఖరీతో రాజకీయ జాగృతిగల ప్రజాసామాన్యం నుండి కమ్యూనిస్టుపార్టీ దూరమగుట చారిత్రకనత్యం. ఆ కారణంగా ఐక్యసంఘటన నిర్మాణంలో పురోగమించజాలక పోయింది.

భారత రిపబ్లిక్ అశతరణ అనంతరం 1952 ఎన్నికలలో అత్యంత బలీయమైన కాంగ్రెసును ఎదుర్కొనుటకు వివిధ పార్టీలు, గ్రూపులు, వ్యక్తులు కలసి ఒకే పేదికపై పోరాడవలసిన వాస్తవ పరిస్థితి, ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణ సమస్యను ముందుకు తెచ్చింది. పోరాటాల ఫలితంగా ముందుకొచ్చిన సమస్యగాదు. పార్లమెంటరీ పోరాటాల సమస్యగా ముందుకొచ్చింది.

కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, జన సంఘాలుమాత్రమే దేశవ్యాప్తి గలిగిన పార్టీలుగ వున్నవి. కాంగ్రెసు మినహా మిగతా పార్టీలు అసమాన వ్యాప్తిని కలిగివున్నవి. ఎన్నికలలో యిది ప్రధానంగా రాజకీయ, ఆర్థిక సమస్యలపైగాక స్థానిక సమస్యలపైనే కేంద్రీకరించాయి. ప్రాంతీయ సమస్యలనుట మరింత సరియైనది.

ప్రపంచయుద్ధకాలంలో కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు తదితరులు కలసి రూపొందించిన పాశిస్టు వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటన, యుద్ధానంతర కాలంలో ప్రాన్సు, ఇటలీలలో యేర్పడిన ప్రభుత్వాలనుండి కమ్యూనిస్టులను తొలగించి కమ్యూనిస్టుల వ్యాప్తికి అమెరికన్ మార్షల్ ప్లానుతో చెలియలకట్టు నిర్మించ తలపెట్టుట జడనోవ్ 'రెడు శిథిలాల సిద్ధాంతం', 'సోషల్ డెమోక్రెట్లను గుత్తపెట్టుబడిదారుల "ద్వితీయ రక్షణ శ్రేణిగా" నిర్వచించుటతో వామపక్షాల మధ్య అమాతమేర్పడింది. ఈ ప్రభావం భారతదేశంపై పడినందున, దీనితోపాటు కమ్యూనిస్టులు ప్రధాన ప్రపంచాన్ని 1942లో వేరుపడిపోయిన కారణంగా, ఎన్నికలలో తాత్కాలికంగానైనా సోషలిస్టులతో కలసి సంఘటనగా యేర్పడి పోరాడే పరిణామాలు పోయింది. కమ్యూనిస్టులు పోటీదేయని స్థానాలలో సోషలిస్టులను బలపరచుట హద్దనీయం. అదేవనిని సోషలిస్టులు చేయ జాలకపోవుట గర్హనీయమనుటలో సందేహంలేదు. ఫలితంగా అఖిలభారత స్థాయిలో సంఘటనకు ప్రాతిపదిక లోపించినా, రాష్ట్రాలలో స్థానిక సోషలిస్టులు, యితర వామ పక్షాలతో కొన్ని రాష్ట్రాలలో పరిమితిగానైనా ఐక్య సంఘటనలను యేర్పరచి కమ్యూనిస్టు పార్టీ గణనీయ విజయాన్ని సాధించింది.

హైదరాబాద్ సంస్థానంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ పిపుల్స్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ కీసాన్ కాంగ్రెస్ పక్షం, సోషలిస్టు వర్కర్స్ లీగ్, కొంతమంది ప్రముఖ వ్యక్తులు, కేరళలో రిపబ్లికన్ సోషలిస్టు పార్టీ, కేరళ సోషలిస్టుపార్టీలు కలసి కనీస కార్యక్రమం ప్రాతిపదికగా, ఐక్య సంఘటనగా ఎన్నికల పోరాటం జరిపాయి. బెంగాల్, బీహార్, ఒరిస్సాలలో పార్వర్లుక్ (మార్క్సిస్టు)తో పూర్తి ఎన్నికల అవగాహన వాస్తవం కుదిరింది. మహారాష్ట్ర, హైదరాబాద్ లలోని మరాట్వాడాలలో పెక్కు చోట్ల కీసాన్ కాంగ్రెస్ పార్టీ, పిజంటు అండ్ వర్కర్స్ పార్టీలతో సేట్ల నర్సబాటు ఎన్నికల వాస్తవాలు కుదిరాయి.

ఉత్తరప్రదేశ్ లో రిపబ్లికన్ సోషలిస్టు పార్టీతోను, పంజాబ్ లో లాల్ కమ్యూనిస్టుపార్టీతోను ఎన్నికల వాస్తవం కుదిరింది. తమిళనాడులో బాయిలర్స్ పార్టీ, ధ్రువిడ కజగంలతో ఎన్నికల ఒప్పందం కుదిరి వారిని బలపరచుట జరి

గింది. ఆంధ్రలో కిసాన్ మజ్దూరుపార్టీ, కృష్ణాలోక పార్టీలతోవాపసందం కుదరక పోయినా వారి 11 మంది అభ్యర్థులను బలపరచి గెలుపుకు కారణమైంది.

ఐక్య సంఘటనా నిర్మాణంలో కొన్ని ప్రాథమిక విజయాలు సాధించుటతో, అన్ని అభ్యుదయశక్తులు కాంగ్రెసును వోడించుటకై ఐక్యమవ్వాలనే జాగృతిని కలిగించుట జరిగింది. వామపక్షం ఐక్యత సాధించబడలేదు. పార్టీ గతంలోని వొంటెత్తు పోకడలు, సరియైన ఐక్యసంఘటనా దృక్పథం లేకపోవుట స్పష్టంగా కన్పడుతున్నది.

కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ బలమైన శక్తియై కార్మికవర్గాన్ని సమీకరించుకొనినప్పుడు, వామపక్ష సంఘటన ప్రాతిపదికగా వివిధ రాజకీయపార్టీల, గ్రూపుల, వ్యక్తులతో కనీస కార్యక్రమ పూనిదిగా ప్రజా ఐక్య సంఘటనను నిర్మించగలుగుతుంది. అప్పుడే బలమైన సంఘటన ప్రధానంగా పోరాటాలనుండి శుద్ధవించిన సంఘటనయై రాజకీయ గతిని మార్చగలిగినంతటి శక్తిని ప్రభావాన్ని గలిగించగలుగుతుంది.

II

రెండు దృక్పథాలు రూపొందుట

(జాతీయ ప్రజాస్వామ్య సంఘటన : జనతా ప్రజాస్వామ్య సంఘటన)

పాలకవర్గాల పార్టీయైన కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ విధానాలు 1946లోనే తాత్కాలిక ప్రభుత్వం యే కూటమిలో చేరిన "తటస్థత సిద్ధాంత" ప్రకటన చేసింది. స్వాతంత్ర్యానంతరం "శాంతి సుముఖ తటస్థత సిద్ధాంతం"గా రూపొందించ నారంభించింది. భారతదేశం 1950కి 39 దేశాలతో విదేశ సంబంధాలను యేర్పరచుకొంది. జయపూర్ లో 1948లో జరిగిన జాతీయ కాంగ్రెసు సహసభ భారతదేశ విదేశాంగ విధానాన్ని "సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, శాంతి తటస్థత, అలీన విధానంగా" నిర్వచించింది. దక్షిణాఫ్రికాలో జాతి విచక్షణ విధానాలపై 'ఐక్యరాజ్య సమితి'లో భారత ప్రతినిధి జరిపిన పోరాటాలు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విధానం స్పష్టంగా నిర్ధారణ చేయబడింది. ఢిల్లీ లో 1947 చివరలో ఆసియా దేశాల సంబంధాల సమావేశము, కాంగ్రెసు జాతీయ ప్రభుత్వం సోవియట్ రష్యా, ప్రజాచైనాతో మిత్ర సంబంధాలను నెలకొల్పింది. ఆర్థిక, రాజకీయ బ్రిటిష్ బంధనాలు బలీయంగా వుండుటతో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విధానాలలో 'మౌనసలాట' లేకపోలేదు. ఒక వైపు హోచి మిన్ ప్రభుత్వాన్ని బలపరస్తు, మరోవైపు మలయంలో బ్రిటిషు విధానాన్ని బలపరచింది. ఇండోనేషియా సమస్యపై అక్కడి జాతీయ శక్తులకు ఎట్టి మద్దతు నివ్వజాలని మిత్రరాజ్యసమితి తీర్మానాన్ని ఢిల్లీ అంతర్జాతీయ సమావేశంలో బలపరచింది.

భారతదేశ ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రజాశక్తులకు అమెరికా సహాయపు ఆశలే అందుకు కారణం. అదే 1949 నవంబరులో నెహ్రూ అమెరికా పర్యటన అంతరార్థం సత్వర ఫలితాలు లేకపోయినా 1950 దశకంలో అమెరికా పెట్టుబడులు ప్రవహించుటకు దోహదరికారి అయిందనుటలో సందేహం లేదు. కాశ్మీర్ సమస్యను మిత్రరాజ్య

సమితికి నివేదించి ఇండియా, పాకిస్తాన్ రెండు దేశాలు ఆంగ్లో అమెరికనులు దేశ అంతర్గత విషయాలలో కలుగజేసుకొనుటకు అవకాశమిచ్చినా, మిత్రరాజ్య సమితి స్లెబిస్మెటును అంగీకరించక, రష్యా, చైనా, ఇండియా పాకిస్తాన్, అప్ మనిస్తాన్ దేశాల కేంద్ర వైనిక వ్యూహప్రాంతాన్ని నాటో రాజ్యాల వైనిక కేంద్రం కాకుండా నివారించింది.

జయపూర్ జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభలో బలమైన ప్రతినిధివర్గం బ్రిటన్ తో రాజకీయంగా పూర్తిగా తెగతెంపులు చేసుకొనాలని కోరినా, 1943 లండన్ కాన్ఫరెన్సు నిర్ణయాల ననుసరించి, 1949లో లండన్ లో జరిగిన కామన్ వెల్తు సభలో రాయబారం నెరపాలనే నిర్ణయం చేయబడింది లండన్ లో ఇండియా సర్వ స్వతంత్ర రిపబ్లిక్ గానే, బ్రిటిష్ కామన్ వెల్తు రాజ్యాల భాగస్వామిగా, బ్రిటిషు సింహాసనాన్ని నామమాత్రంగా గుర్తించి పాల్గొనుట ఆమోదించబడింది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు రాజ్యాంగ నిర్ణయసభ యీ యేర్పాటును అంగీకరించింది. అదేమి విచిత్రబంధమో రాజ్యాంగచట్టంలో యిదెక్కడా పేర్కొనబడలేదు

కాంగ్రెసు 1928లోనే అయోదించిన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల యేర్పాటుపై జయపూర్ కాంగ్రెసులో తీవ్ర వాగ్వివాదాలు చెలరేగాయి. ఆంధ్ర, కర్నాటక, కేరళ మహారాష్ట్ర ప్రతినిధుల వొత్తిడి కారణంగా, రాజ్యాంగ, నిర్మాణసభ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల ప్రాతిపదికపై రాష్ట్రాల పునర్విభజనసమస్యను పరిశీలించిన ధర్ కమిషన్ 1948లో వ్యతిరేకంగా నివేదిక సమర్పించింది. ఈ సమస్య పునఃపరిశీలనకై జయ పూర్ కాంగ్రెసు జనహరలాల్ నెహ్రూ వల్లభాయ్ పటేల్ పట్టాభిశేకరామయ్య లతో కై వి పి కమిటీని యేర్పాటుచేసి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల యేర్పాటును పరిశీ లించవలసిందిగా కోరింది. ఆ కమిటీ కూడ ధర్ కమిటీ నిర్ణయాన్ని పునరుద్ధాటించింది ఈ నేపథ్యంలో నవంబరు 1949లో భారతదేశం సర్వసత్తాక స్వతంత్ర రిపబ్లిక్ గా రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ ప్రకటించింది రాజ్యాంగ చట్టం 26 జనవరి 1950న అమలులోనికి వచ్చింది. అప్పటినుండి స్వతంత్రదినోత్సవంగా జరుపుకొంటున్న జనవరి 26 రిపబ్లిక్ దినోత్సవంగా అవతరించింది. ఆంధ్రులలో అసంతృప్తి జ్వాలలు అలముకొంటున్నాయి.

స్వాతంత్ర్యానంతరం 1952లో జరిగిన ప్రథమ ఎన్నికలలోనే మద్రాసు రాష్ట్రంలోని ఆంధ్రప్రాంతంలో, హైదరాబాద్ సంస్థానంలోని ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతంలోను, ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమం విశాలాంధ్రోద్యమంగా విస్తరించిన కారణంగా ఎన్నికలలో ముఖ్య సమస్య అయింది కాంగ్రెసు రెండు ప్రాంతాలలో తీవ్ర పరా జయంపొందింది. ఈ పరిస్థితులలో నెప్టెంబరు 1952లో మద్రాసు రాజధాని తెలుగు కాంగ్రెసు నాయకుడు గాంధేయవాదియైన పొట్టి శ్రీరాములు భారత కాంగ్రెసు నాయకులకు మద్రాసు ప్రభుత్వ నాయకులకు ఆంధ్రరాష్ట్రం యేర్పాటు విషయమై విజ్ఞప్తి చేశారు. అక్టోబరు చివరకు కేంద్ర రాష్ట్రప్రభుత్వాలలో ఎట్టి స్పందన లేనందున 15 డిసెంబరున, 58 దినములు నిరాహారదీక్ష వహించి ఆత్మార్పణచేశారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర

ప్రభుత్వాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజోద్యమం విజృంభించి, అన్ని రకాల రవాణాలను స్తంభింపజేసింది. అన్ని ప్యాక్షరీలలో, విద్యాలయాలలో, కోర్టులలో సమ్మెలు కొనసాగాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం డిశంబరు 19న ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పాటుకు తీర్మానించింది. నవంబరు 1953లో వాస్తవరూపం దాల్చింది.

వివిధ సంస్థానాలలో, రాష్ట్రాలలో వివిధజాతుల ప్రజలు ముఖ్యంగా ఆంధ్రులు మలయాళీలు, కన్నడులు, మహారాష్ట్రీలు, గుజరాతీలు, ఒరియాప్రజలు సామ్రాజ్య వాదంచే చీల్చబడి తమ భాష సంస్కృతులు కోల్పోయారు. ఆయా ప్రజలు తమ భాషా, సంస్కృతుల పునర్జీవనానికి వాకే ప్రాంతంలో కలిసి జీవించాలనే నూతన జాగృతి వెల్లివిరిసింది. దాని ప్రతిబింబంగానే విశాలాంధ్ర, ఐక్య కేరళ, విశాల కర్ణాటక, సంయుక్త మహారాష్ట్ర, మహాగుజరాత్ పుద్యమాలు, ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమాన్ని పూర్వజులు సంస్థానాల వ్యతిరేకోద్యమంగా దేశాన్ని భాషాప్రాతిపదికపై రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణోద్యమంగా రూపొందించాయి. వివిధ భాషా ప్రాంతాలలో యే 'పడి బలపడుతున్న స్థానిక వివిధ జాతుల మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గాలు, మరో వైపు దేశవ్యాపితంగా బలపడుతున్న గుత్తపెట్టువారులకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటంలో పరోక్షంగాను, ప్రత్యక్షంగాను ముఖ్యపాత్ర వహించారు. ఫలితంగానే రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణం, సంస్థానాల రద్దు జరిగింది. అయితే యీ సంస్థానాల రద్దు, వివిధ భాషా ప్రాంతాలలో కలిపివేయుటలో గుత్తపెట్టుబడి వర్గాల షారికి ప్రాతినిధ్యం వహించే ప్రభుత్వ ప్రయోజనాలు యిమిడిపున్నవనుట నిస్సందేహం.

కాంగ్రెసు నుండి సోషలిస్టు వర్గాల నిష్క్రమణ, డిశంబరు 1959లో సర్దార్ వటేల్ మరణంతో కాంగ్రెసులో అటు మితవాద వర్గాలు, ఇటు వామపక్షవర్గాలు రెండూ బలహీనపడ్డాయి. ఫలితంగా మధ్యేమర్గాన్ని అనుసరించే నెహ్రూవర్గం బలవహించింది. కాని టాడన్ నాయకత్వంలో మితవాద వర్గాల సమీకరణ కొనసాగుతూనే ఉంది.

ఫలన ఆర్థిక సంబంధాలను పెట్టుబడిదారి పంధాన రూపొందించుటకు ప్రాధమిక చర్యలు ఆర్థిక విధానంలో, ప్రథమంగా వ్యవసాయ సంస్కరణల రూపంలో 1940 దశకం చివరలో ప్రారంభించబడి 1954కు వాక నిర్దిష్టరూపాన్ని సంతరించుకొన్నాయి. భూమిపై తెలంగాణా రైతాంగపు సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలు, బెంగాల్ తెభాగ రైతుల పోరాటాల పాత్ర ప్రాముఖ్యత నేటి ప్రభుత్వ ప్రాపకపు చరిత్రకారులు చెప్పకపోయినా భవిష్యత్ చరిత్రకారులు స్వర్ణాక్షరాలతో లిఖించగలరు.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో తమ పునాదులు కదలిపోవుటను, పూర్వజులు భూస్వామ్య వర్గాలు పాలకవర్గాలను మరెంతో కాలం రక్షించజాలవని గమనించి, నూతనవర్గ ప్రాతిపదికపై తమ బలాన్ని పెంపొందించుకొనాలని మేధావివర్గాలు యిచ్చిన సలహాపై, నూతన ధనికరైతు వర్గాన్ని సృష్టించి, బలపరచుకొను ప్రధాననిశ్చయంతో వివిధ రాష్ట్రాలలో 1949-54 మధ్యకాలంలో అనేక భూసంస్కరణ చట్టాలను చేయునట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించింది. కాంగ్రెసు

వీన్నికల ప్రణాళికలో వాగ్దానం చేసిన విధంగా జమీందారి విధానాన్ని రద్దుచేయుటగా కాంగ్రెసు విస్తృత ప్రచారాన్ని కావించుకొంది. వాస్తవానికి పూర్వం భూస్వాముల ప్రత్యక్ష దోపిడిపోయి, పరోక్షపు దోపిడి యినుమడిచింది. పూర్వం భూస్వాములు 7000 మిలియనుల రూపాయలు నష్టపరిహారం పొంది పారిశ్రామికవేత్తలుగా, పెట్టుబడిదారి ధనిక భూస్వాములుగా రూపొందారు. దోపిడిరూపం మాత్రమే మారింది. నష్టపరిహార భారం రైతాంగంపైనే పడింది.

దేశంలో 57 శాతం వ్యవసాయ భూముల విస్తీర్ణంలో వ్యాపించివున్న రైతాకీ ప్రాంతాలలో ఎట్టి వ్యవసాయ సంస్కరణల మాట తలపెట్టలేదు. వ్యవసాయ సంస్కరణలో భూగరిష్ట పరిమితి నిర్ణయించవలసివుంది. ఈ సమస్య జాతీయ బూర్జువావర్గంలో తీవ్రవిభేదాలకు ప్రధాన కారణమైంది. పరిమితి నిర్ణయం ఒక్క పూర్వం భూస్వాములకేగాక పెట్టుబడిదారి పద్ధతులలో తోటలు వ్యాపార పంటలు పండించే భూస్వాములకుకూడ వర్తించాలి. గ్రామంలో ఉండే అభివృద్ధి చెందుతున్న ధనిక రైతులు భూమిని లోనగుటతో బూర్జువావర్గంలో చీలికలకు అసకాశ మేర్పడింది.

ఈ పరిస్థితులలో రైతులలో క్షీణించే కాంగ్రెసు బలాన్ని నిలబెట్టుకొనుటకు, "భూదాన, గ్రామదాన" వుద్యమాన్ని ఆచార్య వినోబాభావే ప్రారంభించుట, కర్మ సిద్ధాంత నిలయమైన భారతదేశంలో "యీ మానవతా సిద్ధాంతం" బూర్జువావర్గం ప్రచారంతో నూతన బ్రమలను కలుగజేయుటకు తోడ్పడింది. మరో ముఖ్య విషయం భూమి కొరకై రైతాంగం సాయుధగెరిల్లా పోరాటాలు జరిగిన తెలంగాణా ప్రాంతం లోనే యీ వుద్యమం వుద్భవించుట గమనార్హం. రైతులు పంచుకొన్న భూస్వాముల భూములు "గాలికిపోవు పేలవుపిండి కృష్ణార్పణం"గా ప్రజలెంచుటలో వింతలేదు. ఈ ఉద్యమం రైతులలో కలిగించిన బ్రమలు అచిరకాలంలోనే తొలగిపోయాయనుట సత్యదూరంకాదు.

పాలకవర్గాల ప్రతినిధియైన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం, కాపిటలు కంట్రోలు 1947 చట్టం, విదేశీ మారకపు ద్రవ్యక్రమ బద్ధీకరణ 1947 చట్టం, ఎగుమతి దిగుమతుల కంట్రోలు 1947 చట్టం, బ్యాంకింగ్ 1949చట్టం, పారిశ్రామిక అభివృద్ధి, పనిధాన 1951 చట్టం, ఈ చట్టాలు ప్రధానంగా రైసెన్సు సూత్రాలు, పనిచేయు విధానం, అభివృద్ధి, విస్తరణలపై ప్రభుత్వం స్పష్టమైన సూత్రాలను సూచించింది. ఇవన్నీ చొకే విషయాన్ని, అర్థిక, పారిశ్రామిక విధానంలో ప్రభుత్వపాత్రవిస్తరణను ప్రాతిపదికను సూచిస్తుంది. ప్రభుత్వపు యాజమాన్యంలో ప్రభుత్వ పరిశ్రమలనేగాక జాతి పారిశ్రామికీకృతిని, వ్యక్తి యాజమాన్యంలోని పరిశ్రమల ప్రాధాన్యత, యేయే శాఖల అభివృద్ధి పరచాలో క్రమాన్ని నిర్దేశించుటూ, అర్థిక విధానంతోపాటు, పారిశ్రామిక విధానాన్ని నిర్దేశించేపాత్రను ప్రభుత్వం చేబట్టి, ప్రభుత్వ పెట్టుబడిదారి విధానాభివృద్ధికి బీజాలను నాటమొదలెట్టింది. నాడు యిది అంత స్పష్టంగా అందరికి విశిదం కాకపోయినా, నేడు అందరకు స్పష్టమైన కారణంగా అన్నివర్గాలు యీ విశ్లేషణను అమోదించాయి.

విదేశాంగ విధానంలో రెండు కూటముల యెడల “అలీన తటస్థ విధానాలు” అవలంబించుటతో ప్రారంభించి, ప్రపంచశాంతి “సుముఖ తటస్థవిధాన” సిద్ధాంతాన్ని రూపొందించుకొంటూ, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విధానం బ్రిటన్, అమెరికాకు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించిన వూగినలాటకు లోనగుతూ దేశీయ విధానాలలో “వూగిన లాట మధ్యేమార్గాన్ని” అవలంబించుతూ, పూర్వజుల, జమీందారి విధానాన్ని రద్దు చేస్తూ వారినే మరో రూపంలో పెట్టుబడిదారి భూస్వాములుగ, పారిశ్రామికపేత్రలుగ రూపొందుటకు తోడ్పడుతూ, వ్యవసాయ సంస్కరణల పేరుతో పాలక బూర్జువా వర్గానికి, పెట్టుబడిదారి ధనికరైతు వర్గాన్ని రూపొందించి బలాన్ని చేకూర్చుతూ, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక విధానాలలో “మిత్రమ ఆర్థిక విధానాన్ని సిద్ధాంతంగా” ప్రవచించుతూ, చొకవైపు వ్యక్తి యాజమాన్యంలోని పారిశ్రామికాభివృద్ధికి, మరోవైపు ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలో భారీపారిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రథమ తాంబూలమంటూ కొనసాగించేదేశీయ, విదేశీయ రాజకీయ విధానాలు ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యవసాయ సంస్కరణ విధానాలు అన్ని ప్రభుత్వ పెట్టుబడిదారి విధానాన్ని పెంపొందించే మార్గాలే అవి అనాడు అంత స్పష్టంగా విశదం కాకపోయినా నేడు అందరికీ స్పష్టమైంది.

పార్టీ కాంగ్రెసు మార్గంలో :

ఎన్నికలు పార్టీ లో రాజకీయ విధానంపై జరుగుతున్న అంతర్గత సిద్ధాంత పోరాటాన్ని తాత్కాలికంగా వాయిదా వేసాయి. ఎన్నికల అనంతరం రాజకీయ విధాన ఐక్యతను సాధించుటకై తెలంగాణా పార్టీ ఐక్యతను సాధించటమే ప్రధాన కర్తవ్యంగా అఖిల భారత పార్టీ కేంద్రం తలచింది. అందుకు తెలంగాణా పోరాట ముఖ్యులందరి సమావేశం యేర్పాటు గావించి, అజయ్ ఘోష్ ప్రధాన కార్యదర్శి ఘోషిర్లు వుపన్యాసం చేసారు. నాటి పార్టీ పరిస్థితి, ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలు, పరిష్కారానికి సూచనలు, వివిధ రాజకీయ పరిణామాలపై పార్టీ రాజకీయ విధాన అవగాహనకు వుపన్యాసం అద్దం పట్టుతుంది. ముఖ్యంగా తెలుసుకొందాం.

“ఎన్నికల ఫలితాలు భారతదేశంలోనేగాక ప్రపంచమంతటిలో సంచలనాన్ని కలుగజేసాయి. భారతదేశంలో కాంగ్రెసును వోడించగల ఒక పార్టీ ఉందని. నూతన ప్రజాతంత్ర ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించగలదని అశేష ప్రజానీకం ఎదురుచూస్తున్నారు. పార్టీ తప్పులేగాక మంచి పనులు చేసిందని స్పష్టమైంది. మిత్రులు లేవనెత్తుతున్న అనేక ప్రశ్నలకు ఎన్నికల ఫలితాలలో సమాధానాలుకూడ లభించాయి.

“మనలో యే చొక్కరం ప్రధాన చర్యనీయాంశాలపైన రాజకీయంగా కరెక్టుగా ఉన్నామనుట సరియైనది కాదు. ఆ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని చర్యలు సాగించితే ఐక్యతను సులభంగా సాధించగలం. ప్రతి చొక్కరం పాక్షిక సత్యాన్ని మాత్రం చూస్తువచ్చాం. “నేను ముందుగానే యిదే దృక్పథంలో ఉన్నాననిగాని” సరిగా చెప్పినదిగాని అనుకోవడం ఆత్మ, పరవంచన అవుతుంది.¹”

1. అజయ్ ఘోష్ (1952) తెలంగాణా పార్టీ ముఖ్యుల సమావేశంలో ఉపన్యాసం. (తెలుగులో) పే 3-4.

“అది నుండి కరెక్టు రాజకీయ పంథాకోసరం పోరాడిన వారు పార్టీ కమిటీ లలో మెజారిటీగా వుండాలని, వారి పంథాయే సరియైనదని రుజువైందనే” వొక ధోరణి, “జూన్ సి. సి. రైన్ కు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన వారే మెజారిటీగా వుండాలనే” మరో ధోరణి వున్నాయి. ఈ ధోరణులు తాము తమ ప్రత్యర్థులకంటే ఎక్కువ సరిగా ఉన్నామని అవగాహన నుండి జనించినవి. ఈ ధోరణులతో ఆలోచించితే రాజకీయ నిర్మాణం దుష్ఫలితాలకు దారితీస్తుంది ” సంస్కరణవాదులకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం సాగించాము కనుకనే యీ విజయాలు సాధ్యమైనవని కొందరు, “నెత్తే రియంజంకు వ్యతిరేకంగా పోరాడి ఎన్నికలలో పాల్గొనినందునే యీ విజయాలు” అని, మరి కొందరు చేయవదనలు పొరపాటు. “మన ముందు ఒక రాజకీయపంథా వుంది. రెండు ధోరణులు అనే వాదానికి స్వస్తి చెప్పబడింది. పాత అవగాహన దృష్టితో కొత్త పంథాను చూడరాదు.”

“మనం రైతుల భూమి పోరాటాలు సాగించటం, సాధించిన విజయాలను రక్షించుకొనటం, శతృవానికి నిలబడి ప్రతిఘటించాలంటే, పార్టీ ఐక్యతను సాధించటం అవసరం. ఎన్నికలే సర్వస్వం కాదు. దున్నేవానికి భూమి సాధించగల విప్లవోద్యమాన్ని నిర్మించుకొనాలి.

“గతాన్ని గురించి, ఆత్మవిమర్శన అప్పుడే తయారు చేయలేమనే అభిప్రాయానికి వచ్చాం. భవిష్యత్తులో కార్యక్రమం ఆచరించే కొలది, ప్రజలతో సన్నిహిత సుబంధం దృఢతరమయ్యే కొలది, అట్టి ఆత్మవిమర్శన సులభ సాధ్యమగుతుంది. తొందరపడి ఆత్మవిమర్శనకు పూనుకొంటే లాభం కంటే నష్టం హెచ్చు. రెండవ కాంగ్రెసులో గతమంతా తప్పని ఆత్మవిమర్శ చేసుకొన్నాం. అది నేడు తప్పని చరిత్ర రుజువు చేసింది.”

“మన విప్లవదళలో నేడు వుత్పత్తికి, అభివృద్ధికి ఆటంకమైన భూస్వామ్య, సామ్రాజ్యవాద శక్తులను నాశనం చేయుట మన కర్తవ్యం. అంటే మన విప్లవం నూతన ప్రజాతంత్ర విప్లవ మొదటిదళ. ఈ దళలో ధనిక రైతువర్గానికి పరిమితుల విధించుట, పరిశ్రమలు జాతీయం చేయాలనే నివాదం విడనాడాలి. కార్మికుల న్యాయమైన కూలి, హక్కుల కొరకు పోరాటం సాగిస్తాం. ఉత్పత్తిశక్తుల అభివృద్ధి నిరోధించే ఉత్పత్తి సంబంధాలను నాశనం చేయటం విప్లవంయొక్క కర్తవ్యం. దోపిడి వర్గాలనున్నిటిని తుడిచిపెట్టుట కర్తవ్యంగా నెంచుట గతంలో మనం చేసిన పొరపాటు. చైనాలోవలె మొదటి దళలో ఉన్నాం. ఈ దళలో అన్నివర్గాల ప్రజాప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటుచేయుట నేటి కర్తవ్యం.

“జాతీయ బూర్జువావర్గం అంటే మన దేశానికి చెందిన బూర్జువా వర్గమని నేరుగా, స్పష్టంగా చెప్పలేకపోయాం. జాతీయ బూర్జువావర్గ అభివృద్ధికి భూస్వామ్య, సామ్రాజ్యవాద దోపిడి పెద్ద ఆటంకం. కాన జాతీయ బూర్జువావర్గాన్ని విప్లవ పోరాటంలో కలుపుకొని వచ్చుటో లేక తటస్థం చేయుటకో పరిస్థితులు అనుకూలంగా వున్నాయి.” అని అజయ్ వివరించారు. ఇంకా “జాతీయ బూర్జువావర్గానికి చెందిన

పరిశ్రమలను జాతీయం చేస్తామని నినాదమీయరాదు. దున్నేరై తుకే భూమినిస్తామని, సామ్రాజ్యవాదుల పెట్టుబడి, పరిశ్రమలు జాతీయం చేస్తామని నినాదమిస్తాం, అమలు పప్పుతాం.¹

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం అంటే, సామ్రాజ్యవాదాన్ని తుడిచిపెట్టడం, పూర్ణ స్వామ్య విధానాన్ని రద్దుచేసి రైతులకు భూమి లివ్వటంగా అజయ్ నిర్వచించారు. మౌంటబాటన్ అవాస్తవో వచ్చిన స్వాతంత్ర్య స్వభావాన్ని అర్థం చేసుకొనక, నిజమైన స్వాతంత్ర్యంగా అంగీకరించాం. రెండవ కాంగ్రెసులో సరిచేసుకొన ప్రయత్నించి “స్వాతంత్ర్యం మోసపూరితమైనదని, నిజమైన స్వాతంత్ర్యం కాదని నిర్వచించామని, స్పష్టత, సూటి పదనూలేవు” అని అజయ్ అన్నారు. నూతన కార్యక్రమంలో సామ్రాజ్యవాదుల అంటే బ్రిటిషు ఆస్తులను మాత్రమే జాతీయం చేయుట అని స్పష్టం చేసారు అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదం మన విముక్తి పోరాటానికి ప్రత్యక్షంగా ఎదురుపడే అప్పుడు మన వైఖరి నిర్ణయించుకొంటామన్నారు.

కార్యక్రమం (1951)లోని కర్తవ్యాలను ముఖ్యంగా వ్యవసాయ విప్లవంపై అజయ్ పేర్కొన్న ముఖ్యాంశాలు యిలావున్నాయి.

“శాంతియుత పార్లమెంటరీ పద్ధతుల ద్వారానే వ్యవసాయ విప్లవం సాధ్యమని పార్టీ చాలించదు. రైతులు చొరవతో పంచుకొనుట ద్వారానే సాధ్యమౌతుంది. అట్టి పంపకాన్ని చట్టబద్ధం చేయాలని కార్యక్రమం స్పష్టంచేస్తున్నది. రాష్ట్ర శాసనసభల్లో మనం పూర్తి మెజారిటీ వచ్చినప్పటికీ దున్నేరై తుకు భూమిరాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంఘర్షణతప్పదు.

“నేడు తెలంగాణాలోనేగాక అనేక యితరరాష్ట్రాలలోనూ కాంగ్రెసు ప్రజల నుండి వేరైందని ఎన్నికలు రుజువుచేసాయి. అట్టివారికి భూమి పంపక విప్లవోద్యమానికి, తెలంగాణా రైతాంగం మార్గం చూపింది. అంటే అర్థం ఆ భూముల రక్షణకు రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటాలు విధిగా పుత్పన్నమౌతాయన్నమాట. మన ప్రత్యేక పరిస్థితులలో ఒక్క రైతాంగ సాయుధ గెరిల్లా పోరాటంద్వారానే సంపూర్ణ విజయం సాధ్యంకాదు. కార్మికవర్గం యొక్క ప్రత్యేక ప్రత్యక్షపాత్ర అని వార్యమౌతుంది. రవాణా, కీలక పరిశ్రమల కార్మికుల పాత్రకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత వుంది. కార్మికవర్గం సమ్మెలు, తిరుగుబాటులతో రైతాంగానికి తోడురావలసి వుంది. అంటే భారత విప్లవం రైతుగెరిల్లా పోరాటాల, కార్మికవర్గ తిరుగుబాటుల సమ్మేళనంగా వుంటుంది. అది భారతదేశ విప్లవపథాగానే వుంటుంది. దీనిని పిడివాదం చేయరాదు. మారే పరిస్థితుల కనుగుణంగా ఎత్తుగడలతో వున్న లీగలు అవకాశాలను వినియోగించుకొని పురోగమించాలి. లీగలు అవకాశాలు అలాగే కొనసాగుననే బ్రతుకుతున్నారాదు. భవిష్యత్తు కాలానికంతా వ్యూహాన్ని ఎత్తుగడల

1. అజయ్ మోష (1952) తెలంగాణా పార్టీ ముఖ్యుల సమావేశంలో పునన్యాసం (తెలుగు) పే. 182.

వంధాని నిర్ణయించి వుద్ధునిచే సమస్యలకు అందులోనే సమాధానాలు వేతుకుట పొరపాటు. వ్యూహం ఎత్తుగడల పత్రంలో కొన్ని విశాల సూత్రాలు చేయబడ్డాయి. వాటిపై ఆధారపడి, ఎదుర్కొనవలసిన పరిస్థితులకు అనువగు ఎత్తుగడలను రూపొందించుకొనాలి”¹. అజయ్ తదుపరి రైతుగెరిల్లా పోరాటాలంటే యేమిదో కొంత వివరించారు.

“ఎత్తుగడల పత్రం రూపొందించి సంవత్సరంపైగా అయింది. ప్రజలలో అత్యధికులు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకులని, ప్రజా ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించాలని కోరుతున్నారన్నాం. కాని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయాలనే విప్లవ చైతన్యానికి రాలేదు. ఎత్తుగడలు నిర్ణయించునపుడు అత్యధిక ప్రజల మనస్తత్వాన్ని, చైతన్యాన్ని గమనంలోనికి తీసుకొనాలి. ఒక కార్యక్రమముండాలి. దానిపై ఐక్య సంఘటన నిర్మించాలి. ఈ దశలో పరిస్థితులనుబట్టి రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలు తక్షణ హక్కులకై పాక్షిక పోరాట పరిమితులలోనే సాగించాలి. అవి నేటి ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోసే లక్ష్యాన్ని పెట్టుకొనలేవు. ఇలాంటి అనేక గెరిల్లా పోరాటాలు సాగించుటద్వారా అత్యధిక ప్రజాసేవాన్ని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోసే ఆఖరి పోరాటానికి సమీకరించగలుగుతాము. దేశంలో అంతిమ పోరాట పరిస్థితులులేవు. అంటే రైతాంగ గెరిల్లా పోరాటాలు సాగించరాదని కాదు, అవి రైతుల పాక్షిక హక్కుల రక్షణకై జరుగుతున్నవని గుర్తించుకొనాలి. తదుపరి అజయ్ రైతాంగ సాయుధగెరిల్లా పోరాటాలు ఏ పరిస్థితులలో, ఏక్రమంలో అంతర్యుద్ధ పోరాటాలుగ మారునో వివరించారు.

ఐక్య సంఘటనలు, సంఘటనా ప్రభుత్వాలు, వాటి విధానాల అవగాహనలపై అజయ్ ఘోష్ కొన్ని నిశ్చితాభిప్రాయాలను వెల్లడించారు. “ఈ ప్రభుత్వాలకు కనీస కార్యక్రమం యిస్తున్నాం. దశకంతకు యిచ్చిన కార్యక్రమంలో కొంత తగ్గించిన కొత్తకార్యక్రమము. ఐక్య సంఘటనా ప్రభుత్వాలు ప్రజా వ్యతిరేక శక్తులతో పోరాడుటకు ఒక పోరాట సాధనంగా వుంటాయి. దీర్ఘకాలం వీటిని వనిచేయనిస్తారనుకోవటం బ్రమ అవుతుంది. కేంద్రప్రభుత్వంతో సంఘర్షణలు వస్తాయి. అయినా వాటిని కోరుతున్నాం. ఐక్య సంఘటనా నినాదం శత్రువర్గాలను గందరగోళ పర్చేందుకు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగపు బిగువును సడలించేందుకు, ప్రజాపోరాటాలు పురోగమించేందుకు వుపయోగపడుతుంది. ప్రజలకు కొన్ని రాయితీలను చేకూర్చేందుకు తోడ్పడుతుంది. పీడివాదంతో కొన్ని పోరాట రూపాలకే పరిమితంకాకుండా, వాస్తవ పరిస్థితుల కనుగుణంగా పోరాట రూపాలను, ఎత్తుగడలను నిర్ణయించుకొనుట స్పష్టం.

పార్టీ ఆదర్శాలు, సిద్ధాంతాలు, విడనాడి అవకాశవాదంతో చేతులు కలుపరాదు. సిద్ధాంతాల పేరిట అనుకూల పరిస్థితులను, అవకాశాలను వదులుకొనరాదు;

1. అజయ్ ఘోష్ (1952) తెలంగాణాపార్టీ ముఖ్యుల సమావేశంలో వుపన్యాసం (తెలుగు) పే. 182.

పిడివాద పంథాలో నినాదాలు, పోరాట రూపాలు, ఎత్తుగడలు వుండరాదు. అట్లే భవిష్యత్తులో ఎత్తుగడల వివరాలను ప్రకటించరాదు. అన్ని అభివృద్ధికర ప్రజాశక్తులను విస్తృత ప్రజా సంఘటనలో సమీకరించేందుకు అలా చేయవలసి వుంటుంది. నినాదాలు, పోరాట రూపాలు, చెప్పేటోస్తామి కాంగ్రెసు వ్యతిరేక బహుసంఖ్యక ప్రజానీక చైతన్యానికి అందుబాటులో వుండాలి.

పార్టీ నిర్మాణం కొన్నాభిన్నమైవుంది. రాజకీయ విధానం, వ్యూహం, ఎత్తుగడలపై భేదాభిప్రాయాలు ఎక్కువై పార్టీలో అంతర్గత పోరాటం తీవ్రరూపం దాల్చింది. ఎన్నికల పోరాటంలో తాత్కాలికంగా కలసిపనిచేసిన, ఎన్నికల ఫలితాలను వివిధ దృక్పథవాదులు తమతమ రాజకీయ ధోరణులకు అనుకూలంగా వాఖ్యానించుకొంటూ అభిప్రాయభేదాలు యినుమడింప చేసుకొంటున్నారు. నిర్మాణరంగంలోనూ యిదే జరుగుతున్నది ఈ నేపథ్యంలో అజయ్ వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలు గమనార్హము.

“విశాలమైన పార్టీలో భేదాభిప్రాయాలు, భిన్నదృక్పథాలు, వైఖరులు సహజం. చర్చించి, పరస్పరం వాప్పించుకొనే విధానమే పరిష్కారమార్గం. నిర్ణయించిన తరువాత మెజారిటీ అభిప్రాయాలకు మైనారిటీ కట్టుబడివుండాలి. మెజారిటీ మైనారిటీ అభిప్రాయాలను గౌరవించాలి. ఒకరినొకరు అనుమానించుకొనుటగాని, అతివాదులని, మితవాదులని పేర్కొనుట తగనిది. ఈవిధాన క్రమంలో చర్చలు, నిర్ణయాలు, వాటిని అమలుపరచే శిక్షణ పార్టీకి ప్రాణం. ఇదిలేకుంటే పార్టీయేలేదు:

“ఇటీవల మన పార్టీలో జరిగిన చర్చల పద్ధతి ఒక గాడితప్పిన పద్ధతి. అలాంటి చర్చలు ప్రపంచంలో యే పార్టీలో జరుగలేదు. మన అంతరంగిక చర్చలు, పార్టీ నిర్మాణసూత్రాలను దాటిపోయాయి. ఆ చర్చల్లో పార్టీ గతాన్నంతా నిరశించే పంథాలో కొన్ని వున్నాయి ప్రజాస్వామ్యం పేరిట శిక్షణ శూన్యమైన అరాజకము, కేంద్రీకృత నాయకత్వం పేరిట నిరంకుశ పెత్తందారీతనం తలెత్తాయి. కేంద్రీకృత ప్రజాస్వామ్యం దెబ్బతినిపోయింది. అంటే, ప్రజాస్వామ్య చర్చలు, కేంద్రీకృత ఆచరణ రెండూ ఓజిడించిపోయాయి. చర్చల్లో వుపయోగించిన భాష, శతృవును దుయ్యబట్టే పద్ధతులతో నడచింది. లెనిన్ కాట్కెని యే తైలిలో దుయ్యబట్టాడో ఆ పద్ధతుల అంతరంగిక చర్చల్లో ఒకరిపై మరొకరు వుపయోగించారు. టిబోయిస్టులని, ట్రాట్స్కీయిస్టులని, సామ్రాజ్యవాద యేజంట్లని విడివిగా ఉపయోగించబడ్డాయి. చర్చలు యిద్దరు పార్టీ బాధ్యుల మధ్య అనే దృష్టి మృగ్యమైంది. ఒకరి నొకరు వాప్పించుకొనాననే పంథాలు చర్చలు కొనసాగాలి. అభిప్రాయ భేదాలు రావటం సహజం. కేంద్రకమిటీ సభ్యులలోగాని, పై కమిటీలలోగాని భేదాభిప్రాయాలు వచ్చినపుడు, అవి ఆ కమిటీలలోనే చర్చించుకోవాలి. ఆ కమిటీలలో తేలకపోతే విస్తృత కమిటీ సమావేశాలలో చర్చించి, తేల్చుకోవాలి. అక్కడా తేలకపోతే, నియమావళి ననుసరించి పార్టీ కాన్ఫరెన్సులలోనో, కాంగ్రెసులోనో తేల్చుకోవాలి. అంతేగాని చర్చలను, భేదాభిప్రాయాలను ఎప్పటికప్పుడు క్రిందివరకు తీసుకొని పోవడం సరికాదు.

ముఖ్యంగా సాయుధ పోరాటం సాగించాలా? విరమించాలా? అనేటటువంటి సమస్యలను ఎన్నడూ బాహుళ్యమైన చర్చలకు పెట్టరాదు అలాంటి చర్చలు శతృవు కుపయోగపడతాయి, విప్లవానికి నష్టం చేస్తాయి. నేడు మన పార్టీలో మార్క్సిజానికి వ్యతిరేకంగా కరుడుగట్టిన మూలాలంటూ లేవు కాన బహిరంగపర్చే చర్చలు మన కవనరం లేదు, పైగా హానికరము.¹

అజయ్ తెలంగాణా పోరాటాన్ని ఎప్పుడు ఉపసంహరించి వుండాలిసందనే ప్రశ్నకు “తెలంగాణా పోరాటం, ఉధృత, శతృసైన్యాల కేంద్రీకరణ ప్రజలను మెసలకుండా, నిర్బంధ విధానంలో వుంచగలిగినపుడు పోరాటరూపాన్ని, నినాదాలను మార్చుకొనవలసింది కారణం, ప్రజలు పోరాటంలో పాల్గొనే అవకాశం సన్నగిల్లి, ప్రజల పాత్ర లేకుండా పోయినపుడు, గెరిల్లా పోరాటం సాధ్యంకాదు. తగదుకూడాను అట్టి స్థితిలో ఒక్కొక్కసారి గెరిల్లా పోరాటం, రెండవ దశనుండి మొదటి దశకు లేక మూడవదశ నుండి మొదటి దశకు వెనుకకు పోవలసిరావచ్చు. నాయకత్వం చాచకవ్యంతో తిరోగమనం, పురోగమనం చేయుటకు సిద్ధంగా వుండాలి.”²

విస్తృత 30 డిసెంబరు, 1952 కేంద్రసమితి సమావేశం :

అక్టోబరు 1951, అఖిల భారత కమ్యూనిస్టు కాన్ఫరెన్సు తరువాత కేంద్ర సమితి, రాష్ట్రాల కమిటీల సభ్యుల విస్తృత స్థిర సమావేశం 30 డిసెంబరు 1952 నుండి 10 జనవరి 1953 వరకు జరిగింది సమావేశం ముఖ్య రాజకీయ పరిణామాలను సమీక్షించింది.³ సారాంశం యిలా వుంది.

1) ఎన్నికల పోరాటంలో పార్టీ సభ్యులందరూ, సానుభూతిపరులు, బలపరచే వారు అసంఖ్యాకంగా పాల్గొని పార్టీ విజయాలను, నినాదాలను విస్తృత ప్రచారం గావించి లక్షల మందిని సమీకరించారు. ఎన్నికలలో పార్టీ విజయాలు పార్టీలో నిరాశ, నిస్పృహ, నిరుత్సాహంతో పార్టీ ప్రజలనుండి వేరుపడుటనే చూచి నీరుగారి పోయిన వారికి కనువిప్ప కలిగించింది.

2) కాంగ్రెసు ఎత్తుగడలలో నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించి, ప్రజలను గందరగోళ పరచి, కార్యకర్తలలో చీలికలు కలుగజేసి తిరువాన్కూర్ - కొచ్చిన్, మద్రాసు రాష్ట్రాలలో అధికారాన్ని చేబట్టి. ఎన్నికలలో చావుదెబ్బతిన్న కాంగ్రెసుకు ప్రాణం పోసింది. ఆచరణలో ప్రజావికృతను నిర్మించి పోరాడుట కాంగ్రెసును తీవ్రవిమర్శకు గురిచేయుట ద్వారా ప్రజా ఉద్యమాలు పురోగమించగలవు.

1. అజయ్ ఘోష్ (1952) తెలంగాణా పార్టీ ముఖ్యుల సమావేశంలో ఉపన్యాసం: (తెలుగులో) పే 35-38.

2. అదే పే. 43-44.

3. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు. వా. VIII. పే. 199-202.

3) కాంగ్రెసు అధికారంలో స్వశక్తిపైనేగాక, ప్రజా పోషలిష్టుపార్టీ విచ్చిన్న కర శక్తులపై, తదితర కమ్యూనిస్ట్ వ్యతిరేకశక్తులపై ఆధారపడివుంది. ఆ విధంగా ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమానికి హాని చేసింది. ఈ శక్తులలో కొన్ని మతతత్వ శక్తులతో చేతులు కలిపి పాకిస్తాన్ పై ఆంక్షలు విధించాలనే ఆందోళన కొనసాగించాయి.

4) ఆగస్టు 1947 తరువాత, యింతటి ఐక్యతావాంఛ, యిన్ని ప్రజా పోరాటాలు, శక్తివంతమైన నాయకత్వం లభించనపుడు యాదృచ్ఛికంగా యింతటి బలమైన ప్రజా ఐక్యతావాంఛ కానరాలేదు. అయినా ఆర్థిక సంక్షోభం తీవ్రమగుటతో ప్రభుత్వం ప్రజలపై భారాన్ని అధికం చేయుట, గుత్త పెట్టుబడిదారులకు, భూస్వాములకు రాయితీల నిచ్చింది.

5) ఈ పోరాటాల ప్రత్యేక లక్షణగ్రాహతన ప్రాంతాలనుండి, నూతన ప్రజావర్గాలు పాల్గొనుట. ఈ సమావేశకాలంలో అమృతపు పన్నుకు వ్యతిరేకంగానే రాష్ట్రములో అన్ని వర్గాల ఐక్యపోరాటం, పంజాబులో వుపాధ్యాయుల సమ్మె, మద్రాసులో పోలీసుల సమ్మె జరుగుతున్నది. ఎన్నికల అనంతరం ప్రజా పోరాటాలు వెనుకాడినవని, చొరవ అభివృద్ధి నిరోధకుల చేతులలోనికి పోయిందని కొందరనుట వాస్తవం కాదు.

6) వ్యవసాయ సంక్షోభం గతంలో కంటే తీవ్రమైంది. రైతుల కొనుగోలు శక్తి హార్తిగ పడిపోయింది రాష్ట్రం నుండి రాష్ట్రానికి కరువు పరిస్థితులు వ్యాపించుచున్నవి. పారిశ్రామికరంగంలో చిన్న, భారీ పరిశ్రమలలో సంక్షోభం యిప్పుడు వ్యాపించింది. నిరుద్యోగం పెరిగిపోయి సర్వసాధారణమైంది. వ్యాపార సంబంధాలలో ఆంగ్లో-అమెరికన్లపై ఆధారపడినందున ద్రవ్యోల్బణం పెరిగిపోయి, ధనికులను మరింత ధనికులుగా, బీదలను మరింత బీదలుగా చేసింది. రైతులపై భారాన్ని ప్రభుత్వం తగ్గించనందున మరింత బీదలయ్యారు.

7) సంక్షోభానికి కారణమైన విధానాలను మార్చక ప్రభుత్వం, సామ్రాజ్యవాదులకు మరింత చేరువగుచున్నది. భారత అర్థవలస-ఆర్థిక విధానాన్ని కొనసాగించే వంచవర్ష ప్రణాళికల భారాన్ని ప్రజలపై ప్రభుత్వం మోపుతున్నది. గుత్త పెట్టుబడిదారులు సంక్షోభంనుండి బయటపడుటకు అవలంబించు మార్గమిది.

8) అల్పసంఖ్యాకులైన భూస్వాములు, గుత్త పెట్టుబడిదారులను, బహుళ సంఖ్యాకులైన అన్నివర్గాల ప్రజానీకం సంఘర్షించే పరిస్థితి తీవ్రమగుచున్నది. ప్రభుత్వ వర్గాలలో గూడ సంఘర్షణలు తీవ్రమగుచున్నవి. ఫలితంగా ఐక్యసంఘటన యేర్పాటు పరిస్థితులు రూపొందుతున్నవి.

9) ప్రభుత్వపు అభివృద్ధి నిరోధకశక్తుల దాడితో భారత స్వాతంత్ర్యం ప్రమాదమగుటతో ప్రజలు ఆచరణలో ఐక్యతకు, ప్రభుత్వ ఆహార విధానాలకు నిరుద్యోగానికి, కాలేజీల, పాఠశాలల టీచర్ల పెరుగుదలకు, బేదఖళ్ళకు వ్యతిరేకంగా, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలకై రైతులు పోరాటాలు జరుపుతారు.

10) విస్తృత ప్రజాపోరాటాలను యెదుర్కొనవలసినపుడు ప్రభుత్వం వెనుతిరిగి ప్రజలకు రాయితీల నిచ్చింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రమేర్పాటు ప్రకటన నిదర్శనం. ప్రజా ఐక్యత, ప్రజాపోరాటాలు ప్రభుత్వదాడిని త్రిప్పికొట్టగలవు.

11) ఎలక్షనుల తరువాత ప్రజోద్యమాలు ఎంతో అభివృద్ధిచెందినా, అశూన వ్యాప్తివలన బలహీనంగా వున్నవి. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యం, ప్రజాస్వామ్యానికై నిజమైన జాతీయ పోరాట వెలుగు అభివృద్ధిచెందజాలసివ్వంది పాక్షిక యింకా బలహీనంగానే వుంది. అది ప్రధాన బలమైన శక్తియైన రాష్ట్రాలలోగూడ చిన్నప్రాంతాలలోనే బలంగా వుంది.

12) స్టాలిన్ తాజాగ్రంథంలో సూచించిన విధంగానే భారత అభివృద్ధి, అంతర్జాతీయ పరిణామాలు అభివృద్ధిలో భాగంగానే జరుగుతుంది. అదే సి పి యస్ యు కాంగ్రెసులో స్పష్టంచేయబడింది. మెరికోవ్ చెప్పిన విధంగా శాంతి పరిరక్షణ, యుద్ధోన్మాదులకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం నేటిమౌలిక కర్తవ్యం, జాతి రక్షణ స్వాతంత్ర్యం, విస్తరణ పోరాటాలతో ముడివేయబడివుంది. మానవాళి కర్తవ్యమిది.

విస్తృత స్థితి సమావేశంపై రాజకీయ అవగాహనతోపాటు, ప్రపంచశాంతి పరిరక్షణ, ఇండో-సోవియట్, ఇండో-చైనా మిత్ర సంఘాలను బలపరచుట, ప్యాక్టరీ, గ్రామాలలో వాటిని యేర్పాటు చేయాలని ఆహారపుత్పత్తి, పంపకం సరఫరాలో పడుటతో లభించే కొద్దిపాటి ఆహార పదార్థాలను కొనుగోలు చేయలేకపోతున్నారని, ధరలు తగ్గించాలని, కరువు బాధితులకు సేవా కేంద్రాలను ప్రభుత్వం యేర్పాటు చేయాలని ఆందోళనగావించాలని; రైతులు ఋణభారం, వడ్డీలు, పన్నుల భారాన్ని మోచులేకుండా వున్నారని కొలు తగ్గించుకు, వడ్డీరేటులతగ్గించుకు, పన్నుల తగ్గించుకు, బేదఖళ్ళకు వ్యతిరేకంగా రైతుల సమీకరించి, పోరాటాలు కొనసాగించాలని, నిరుద్యోగానికి, వేతనాల తగ్గించుకు వ్యతిరేకంగా కార్మికుల సమీకరించాలని, పంచవర్ష ప్రణాళికల భండారాన్ని ప్రచారంలోవెల్లడించాలని, ఇండియా పాకిస్తాన్లు పరస్పర ఆర్థిక సహకారాన్ని పెంపొందించుకొనాలని, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలను యేర్పాటుగావించాలని, పౌరహక్కులకై పోరాడాలని తీర్మానించింది.

పార్టీ పునర్నిర్మాణం :

విస్తృత స్థితి సమావేశం, పార్టీ పునర్నిర్మాణం, పటిష్టంచేయు ప్రయత్నంగా కొన్ని ముఖ్యసూచనలు చేసింది. క్లుప్తంగా అవి యివి.

పార్టీ నిర్మాణ ఐక్యతను. సిద్ధాంత ఐక్యతను కలిగియుండిన పై కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించుట సుసాధ్యం. వైద్ధాంతికంగా పరిపూర్ణునిగా నిర్మాణంలో వుక్కు క్రమ శిక్షణ కలవానిగా ప్రతి సభ్యుని సానుభూతిపరుని చేయుట ప్రథమ కర్తవ్యం. నిర్మాణ ఐక్యతను పునరుద్ధరించుట, బలపరచుట వుక్కు, శిక్షణ గరపుట మౌలిక కర్తవ్యం. ఇదొక ప్రత్యేక కర్తవ్యంగా నెంచినపుడే యిది సాధ్యం. ఈ కర్తవ్యం మొదల అశ్రద్ధవహించుట పార్టీకి, ప్రజాస్వామ్య పుద్యమాలకు అత్యంత నష్ట

దాయకం. ఈ సందర్భంగా “కొన్ని మన ముఖ్య బలహీనతలు” అన్న వ్యాసాన్ని కాప్రేమ్స్కు గుర్తుచేయవలసివుంది.

ఈ కర్తవ్యాన్ని వెంటనే చేబట్టుటకు కొన్ని వర్గాలలో నేటి పరిస్థితులలో ఈ కర్తవ్యాన్ని చేబట్టరాదని గల వ్యతిరేక వాదాన్ని పరిశీలించవలసివుంది. పార్టీ రాజకీయ ఐక్యతను పూర్తిగా సాదించలేదు. వాస్తవమేమంటే పార్టీ రాజకీయ ఐక్యతకు తగిన భూమిక కేంద్రసమితి అధికారపత్రాలలో, యల్ పి సి డీ న్యూజైమ్స్ క్రాస్రోడ్సు న్యూయేజ్లలో వచ్చిన వ్యాసాలలో యేర్పడివుంది. ఆ ఐక్యతను ముందుకు కొనిపోవుటయే కర్తవ్యం. ఈ కర్తవ్యాన్ని చూడజాలకపోవుట అంటే, రోజువారీ ఎత్తుగడలలో ప్రతి చిన్నవిషయాన్ని వివరాలతో ప్రతివొక్కరు సంతృప్తి కరంగా పరిశీలించకపోవుట కారణంగా వ్యక్తిగతంగా ప్రతి పార్టీ నభ్యుడు యిష్టానుసారం మాట్లాడుటకు, ఆచరించుటకు పూర్తి స్వాతంత్ర్యం అనే దాని అర్థం. తెని నిజానికి సంబంధంలేనిది ఈ నిర్మాణ సూత్రం లెనిన్, స్టాలిన్లు అనేక పర్యాయములు చెప్పినట్లు సరియైన రాజకీయ ఎత్తుగడల విధానపు ఆచరణ బాగా నిర్మించబడిన రాజకీయ విధాన మార్గాన పార్టీ వద్దతులలో, నిర్మాణక్రమ పద్ధతిలో పార్టీలో అంతర్గత పోరాటం కొనసాగించవలసి వుంటుంది.

పార్టీని, ఐక్యతను, క్రమశిక్షణను పునరుద్ధరించుట, తప్పకుండా విధానాలకు, సిద్ధాంతాలకు, ఎత్తుగడలకు వ్యతిరేకంగా పార్టీలో అంతర్గత పోరాటానికి ముడిపడి వుంది. వాస్తవం, స్థిరమైన పార్టీ ఐక్యత, నిజమైన కార్మికవర్గ క్రమశిక్షణ, సూత్ర బద్ధం, క్రమబద్ధమైన పార్టీ అంతర్గత పోరాటంవలననే ఏర్పడి ఆచరించుట జరుగుతుంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ అభివృద్ధికి యిదే మూల సిద్ధాంత సూత్రమని స్టాలిన్ పదే పదే నొక్కి చెప్పాడు¹.

అంతేగాక “పార్టీ అన్ని స్థాయిల నాయకత్వం, ముఖ్యంగా కేంద్రసమితి నాయకత్వం, కేంద్ర నాయకత్వంపై, క్రమబద్ధంగా, విమర్శ, ఆత్మవిమర్శనను ప్రయత్నాపూర్వకంగా, నిర్మాణయుతంగా కొనసాగించే గురుతర బాధ్యత, వారి భుజస్కందాలపైవుంది. నామమాత్రంగా పార్టీ వర్గాలు వారి అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చుటను ఆమోదించుట మాత్రమేగాక, వారి అభిప్రాయాలను స్వేచ్ఛగా, నిర్భయంగా వెలిబుచ్చునట్లు ప్రోత్సహించుటయేగాక, వారి సూచనలు, ఫిర్యాదులను, విమర్శనలను నాయకత్వం పార్టీ రాజకీయ విధానం, ఎత్తుగడలు, పని విధానాన్ని మెరుగుపరచుటకై ప్రత్యేకించి పరిగణలోనికి తీసుకొనవలసిన అవసరమంది” చివరి పేరాలో వివరించింది.

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) వా. VIII. పే. 210.

2. భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) వా. VIII. పే. 210.

మధురై పార్టీ కాంగ్రెసు రాజకీయ విధానం :

మధురై కమ్యూనిస్టుపార్టీ కాంగ్రెసు ముందున్న పరిస్థితిని, ముఖ్యంగా 1951 కార్యక్రమంపై పార్టీ అంతర్గత చర్చల తీవ్రస్థాయిని “కార్యక్రమం యేమైనా, మౌలికంగా పిడివాద దృక్పథంతో విడిచివేసింది” నంబూద్రిపాద్, “పిడివాదం, సంస్కరణ వాదం అని వాద ప్రతివాదనలు జరిగాయి” అని అధికారి 1960 దశకంలో వ్యాఖ్యానించాడు. పార్టీ కాంగ్రెసు చిత్తు తీర్మానాన్ని, డిశంబరు 1952 విస్తృత సీనరీ సమావేశంలో చర్చించి, వివిధ స్థాయి పార్టీ కాన్ఫరెన్సులలో చర్చల నిమిత్తం జనవరి 1953లో విడుదల చేసింది మధురై పార్టీ కాంగ్రెసు డిశంబరు 1953 నుండి జనవరి 4, 1954 వరకు జరిగింది, ఆమోదించిన ప్రధాన రాజకీయ విధాన తీర్మానం లోని ముఖ్యాంశాలు యీ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

1. కొరియా యుద్ధం కోరికొరియా పైనిశులు, చైనీస్ వలంటీర్లు అమెరికా ఆశలను అడియాశలు చేయుటతో, సామ్రాజ్యవాదుల పక్షంలో ఆర్థిక, రాజకీయ సంక్షోభం తీవ్రతరం కాజొచ్చింది, ముఖ్యంగా ఆంగ్లో-అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదాల మధ్య వైరుధ్యాలు తీవ్రమైనాయి. అటు, హైద్రోజన్ బాంబుల అమెరికా గుర్తాధిపత్యాన్ని రష్యా బ్రష్టలు చేసింది వలన, అర్ధవలన దేశాలలో ప్రజాపోరాటాలు వెల్లువగా విజృంభించాయి. ప్రపంచశాంతి, యుద్ధ వ్యతిరేకోద్యమం ప్రపంచ ప్రజలను ఆకర్షించి బలీనుమైనదైంది.

భారతదేశపు శాంతి విదేశాంగ విధానము, కొరియాలో శాంతిస్థాపన ప్రయత్నాలు, రష్యాతో కలిసి ఐక్యరాజ్య సమితిలో చైనా సభ్యత్వాన్ని పునరుద్ధరణ చేసిన ప్రయత్నాలు ప్రపంచ ప్రజల మన్ననలను పొందాయి. బ్రిటన్, ఫ్రాంస్ సామ్రాజ్యవాదాలు ఆసియామండి యుద్ధానంతరం నిష్క్రమించుటతో అమెరికా ఆశూన్యాన్ని ఆక్రమించే ప్రయత్నాలలో భాగంగా వియత్నాం, ఇండోనేషియా, ఇండోచైనా, మలయా, బర్మాలో శేష సామ్రాజ్యవాద శక్తులు కాలూని బలపడుటకు ఆర్థిక, పైనిక సహాయాన్నందిస్తూ పైనిక కూటములు యేర్పరచుటకు ప్రయత్నిస్తున్నది అమెరికా, పాకిస్తాన్తో పైనికకూటమికి ప్రయత్నిస్తూ, కాశ్మీర్ లో జోక్యానికి వేసే ఎత్తుగడలు భారతదేశాన్ని ప్రమాదంలోకి తోస్తున్నాయి. దీనితోపాటు ఆర్థిక, పారిశ్రామిక రంగాలలో అమెరికా ప్రవేశం యీ ప్రమాదాన్ని చేరువ చేస్తున్నాయి.

కాన, కమ్యూనిస్టు పార్టీ అమెరికా యీ దుష్టపన్నాగాలను దేశభక్తులైన ప్రజలలో బట్టబయలుచేసి, విస్తృత ఐక్యతను నిర్మించి, శాంతి, స్వాతంత్ర్యం,

1. నంబూద్రిపాద్, E M S (1964) రివిజనిజం అండ్ డాక్ట్రీజం ఇన్ ఇండియన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ . పే. 2.
2. అధికారి, జి. (1964) కమ్యూనిస్టు పార్టీ అండ్ ఇండియన్ పాత్ టు నేషనల్ రీజనరేషన్ అండ్ సోషలిజం.... పే. 12.

ప్రజాస్వామ్యాలను ప్రమాదాన్నుండి దేశాన్ని కాపాడాలి. సామ్రాజ్యవాదాల క్రింద అణగారిన పోతున్న గోవా, పుదుచ్చేరి, యానాం, చంద్రనగర్ ప్రజల విముక్తికై ప్రజాపోరాటాలు కొనసాగించాలి.

2) భారత ఆర్థిక, వ్యాపార సంబంధాలు బ్రిటన్ తో బ్రహ్మముడి పేను కొన్నందున వివిధ రూపాలలో ఇండియా దోపిడి కొనసాగుతూనే వుంది. అసమాన వ్యాపార సంబంధాలు, మన ఎగుమతులు, దిగుమతులన్నీ బ్రిటన్-అమెరికాల దయా దాక్షిణ్యాలపైన ఆధారపడినందున ధరల కుంభకోణాలు, వ్యాపారలోటుల మన స్వేచ్ఛింగు నిల్వలను కరిమింగిన వేలగవండు చందం చేస్తున్నాయి. ఎంతో అవసరమైన యంత్రాల దిగుమతి నిరాకరణ, విదేశీయ పోటీతో దేశీయ పరిశ్రమల క్షీణత, దేశీయ పరిశ్రమలలో విదేశీ పెట్టుబడి వొత్తిడి ఫలితంగా సామ్రాజ్యవాదులకు భారత జాతీయ బూజువావర్గానికిగల వైరుధ్యం తీవ్రతరమై బడా బూజువావర్గంలోని కొన్ని వర్గాలు నైతం తమ వ్యతిరేకతకు రూపాన్నిస్తున్నారు. జాతీయ పరిశ్రమలలో ముఖ్యంగా వినిమయ వస్తు పరిశ్రమలలో యీ సంక్షోభం తీవ్రమైంది. ఇప్పటివరకు ప్రభుత్వం, గుత్త పెట్టుబడిదారి మిలీటరీ వర్గాలు వుత్పత్తి తగ్గినందునే మార్కెట్టులో వస్తువుల కొరతంటూ వచ్చి, యిప్పుడు 'అధికోత్పత్తి సంక్షోభం' ముఖ్యంగా పంచదార, గుడ్డల మిల్లులలో వచ్చిందంటున్నారు. వాస్తవానికి సంక్షోభం వచ్చింది అధికోత్పత్తుల వలన కాదు, ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పూర్తిగా పడిపోవుటవలన వచ్చింది. దీనితోపాటు వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరల మధ్యగల అంతరం యీ సంక్షోభ తీవ్రతను యినుమడింప జేసింది.

3) "అధిక పారిశ్రామికోత్పత్తి సంక్షోభానికి" మూలకారణం "అహిరోత్పత్తి పడిపోయిన కారణంగా యేర్పడిన వ్యవసాయార్థిక సంక్షోభం" అని ప్రజాశికా సంఘం పేర్కొంది వ్యాపార పంటల ధరలు పడిపోయాయి. గ్రామీణ పరిశ్రమలు క్షీణించుటతో కరువు పరిస్థితులు యేర్పడినవి. వ్యవసాయ సంక్షోభం జాతి సంక్షోభమైంది. అంటే జాతి ఆహారకొరత, పరిశ్రమలకు ముడి పదార్థాల కొరత యేర్పడింది. ఎగుమతి దిగుమతుల అంతరం పెరిగింది. విదేశాలపై ఆధారపడుటతో జాతి స్వాతంత్ర్యం, సార్వభౌమాధికారులకు ప్రమాదం యేర్పడింది.

భూస్వామ్య విధానాన్ని రద్దుచేసి, రైతులకు అధికోత్పత్తి ప్రోత్సాహమిచ్చి, పరిశ్రమలకు ముడిసరుకులు, పంటల ధరలు పెంచి ప్రజల కొనుగోలు శక్తిని పెంచుట మినహా ప్రభుత్వానికి మరో మార్గంలేదు. బ్రిటిషు పరిశ్రమలను జాతీయంచేసి, ప్రభుత్వరంగాన్ని విస్తరించి, సామ్రాజ్యవాదుల చెప్పుచేతలనుండి పార్టీ శ్రామిక విధానాన్ని రక్షించాలి.

4) ప్రభుత్వం ఖాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల ప్రాతిపదికపై సంస్థానాలను విచ్చిన్నం చేసి రాష్ట్రాలను పునర్నిర్మాణంచేయుట, రాజప్రముఖులను తొలగించుట, 'సి' రాష్ట్రాలలో ప్రజల స్వపరిపాలన నెలకొల్పుటకు విముఖంగా వుంది. త్రిపుర, మణిపూర్, కచ్ రాష్ట్రాలలో శాసనసభల యేర్పాటును నిరాకరించుతున్నది. వైనిక, పోలీసు

పద్దులక్రింద బడ్జెటులో పెద్దమొత్తాలను చేర్చుతూ, ప్రజా సర్వీసు శాఖలను, విద్య, ఆరోగ్య, వల్లికవర్క్సు శాఖలకు తగిన మొత్తాలను కేటాయించక ఎండగట్టుచున్నది.

5) ప్రభుత్వ గుత్త పెట్టుబడిదారీ, భూస్వామ్యవర్గాల విధానాలకు వ్యతిరేకంగా గత రెండు సంవత్సరాలనుండి ప్రతిఘటన వేగంగా పెరుగుచున్నది. ఆర్థిక సంక్షోభంతో ధరలు పెరుగుట ప్రజల జీవితం దుర్భరమైంది. ప్రభుత్వ విధానాలకు ప్రతిఘటన వివిధ రూపాలలో వెల్లడి అగుట గమనించాలి.¹

1) దైనిక జీవిత దుర్భర సమస్యలు : అధికవస్తులు, ఆహార సబ్సిడీలు, వేతనాలు, బోనసు, రిటైరింగ్ మెంటు, బేదఖళ్ళు, అద్దె, కరువుపనుల సమస్యపై పోరాటాలు తీవ్రతరమగుతున్నవి.

2) ఈ పోరాటాలు కాంగ్రెసు బలంగావున్న రాష్ట్రాలలో గూడ అన్నిచోట్ల జరుగుచున్నవి. సేల్ఫ్ టాక్సుకు వ్యతిరేకంగా సౌరాష్ట్రంలో, ఆక్టోబర్ వస్తుకు వ్యతిరేకంగా రాజస్థాన్ లో, యు. పి. లో విద్యార్థుల పోరాటాలు పేర్కొనదగినవి.

3) ఈ నూతన పోరాటాలు వెల్లువగా నూతన ప్రాంతాలలో, చిన్న వ్యాపారులు, పుష్కారాలు, గవర్నమెంటు పుద్యోగులు, తదితర నూతన వర్గాలు పాల్గొంటున్నాయి.

4) ఈ పోరాటాలలో ముఖ్యంగా రాజకీయ పోరాటాలలో స్త్రీల చురుకైన పాత్ర నూతనంగా పేర్కొనతగినది.

5) ఒక వర్గంలో ప్రారంభమైన పోరాటం, నిర్బంధాన్ని ప్రతిఘటించవలసి వచ్చేటప్పటికి అన్నివర్గాల ప్రజాసామాన్య పోరాటంగా రూపొందుట, యు. పి. విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థుల పోరాటాలలో చూడగలము.

6) ఈ ప్రజా పోరాటాలలో కాంగ్రెసును అనుసరించే ప్రజలు పాల్గొనుట ప్రత్యేకంగా గమనించాం, నిరుద్యోగం, నిర్బంధ విధానం, కార్మిక కర్షకులపై పోలీసుల దాడులు, భూసంస్కరణ వైఫల్యం కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు కాంగ్రెసు విధానాలను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించునట్లు చేయుటతో విస్తృత ప్రజాసమీకరణ అవకాశాలు పెరుగుతున్నవి.

7) నూతన పోరాటవెల్లువ అన్ని వర్గాలలో బలమైన ఐక్యతా వాంఛను పెంపొందించుతూ, కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకతను, ప్రజలలో చీలికను అధిగమించుతున్నది. పార్టీ ప్రజాఐక్యతా మార్గాన్ని అనుసరించిన ప్రజా సమీకరణ అవకాశాలు పెరిగి పోరాటాలు-జయప్రదమగుతున్నవి.

8) నూతన పోరాట వెలుగులో కార్మికవర్గం ప్రధానపాత్ర వహించుచున్నది. వివిధ కార్మిక వర్గాల రాష్ట్ర దేశవ్యాపిత పోరాటాలు ప్రారంభమయ్యాయి. బెంగాలులో పూజ బోనసుకొరకు, రక్షణశాఖ, బ్యాంకింగు వుద్యోగులు, వైద్యులు పోరాడారు ప్రజల సామాన్య సమస్యలపై కార్మికవర్గం యిప్పుడిప్పుడే పోరాటాలలోనికి దిగింది.

9) తక్షణ సమస్యలపై పోరాటాలు జరుగుచున్నవి. రాజకీయ సమస్యలపై కూడ పోరాటాలు వృద్ధిచెందుతున్నవి. పౌరహక్కులకై అనేక పెద్దపోరాటాలు జరిగాయి. త్రిపురలో ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వానికై బలమైన పుద్యమం ప్రారంభమైంది. ఆంధ్రప్రజల విజయం అనేక భాషారాష్ట్రోద్యమాలకు బలాన్నిచ్చింది కాంగ్రెసుకు, ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా అనేకమంది కాంగ్రెసు వాదులు బహిరంగంగా వచ్చుట జరిగింది.

10) ఈ పోరాటాలు అసెంబ్లీలలో ప్రతిబింబించాయి. అసెంబ్లీలలోకూడ కొనసాగాయి. బయటి పోరాటాలు, అసెంబ్లీ పోరాటాలు సంలీనమై మంత్రివర్గాలను సంక్షోభంలో పడవేశాయి. రాజాజీ ప్రభుత్వం 1952లో పన్నుల ప్రతిపాదనలను వుపసంహరించుకొనవలసి వచ్చింది. భూమి శిస్తుపై సర్చార్జీ సమస్య 1952లో బొంబాయి కాంగ్రెసు లెజిస్లేషన్ పార్టీలో చీలికవచ్చినంత పని జరిగింది. ట్రాంప్ చార్జీల పెరుగుదల సమస్యపై బెంగాల్లో పోరాటంతో మంత్రివర్గంలో చీలిక వచ్చినంతపని జరిగింది.

11) ప్రజాచైతన్యం, ఐక్యతల కారణంగా అనేక పోరాటాలలో ప్రజలకు రాయితీలు లభించాయి. అవి ప్రజలలో తమ పోరాటశక్తిపై ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంపొందించాయి. అంతేగాక గుత్తపెట్టుబడిదారుల భూస్వాముల ప్రభుత్వపు బల హీనతలను వెల్లడించాయి.

12) కమ్యూనిస్టుపార్టీ యీ పోరాటాలలో నాయకత్వం వహించి ప్రధాన పాత్ర వహించింది. పార్టీ బలం, పరపతి, ప్రజల మన్నన పెరిగింది.

ఈ పోరాటాలన్నిటిలో ప్రత్యేకంగా గమనించవలసినది ఐక్య కార్యచరణ, ఐక్య పోరాట సమితులు నిర్మాణాలకై పెరుగుతున్న ఉద్యోగం, ఐక్యతా వాంఛ, విచ్చిన్న గ్రూపుల, నాయకత్వాల వ్యతిరేకంగా ప్రేమ యూనియనులు, కిసాన్ సభలలో ప్రత్యేక సమస్యలపై ఐక్యతా మార్గాన ఐక్య పోరాట సమితులద్వారా పోరాడే జాగృతిని పెంపొందించుతున్నది. ఐరన్ పూర్ రక్షణ కార్మికులు, అస్సాం తేయాకు కార్మికుల పుష్కల పోరాటాలలోను, ట్రాంప్ చార్జీల పెంపుకు వ్యతిరేకంగా కలకత్తాలో, బెంగాల్ ఆహారపు పోరాటాలలోను యీ ఐక్యతా ఉద్యోగవాంఛ కన్నడు తున్నది. బీజప్రాయంగావున్న యీ పోకడ, అన్ని ప్రాంతాలలో విస్తృతిపొంది సామాన్య లక్షణంగా అభివృద్ధిచెందినప్పుడే దానికి నిర్ణయాత్మక ప్రాధాన్యత నివ్వవలసివుంటుంది.

కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం, మధురై అవగాహన :

విస్తృత ఐక్యకార్మిక, కర్షక, ప్రజాపోరాటాలు, ప్రభుత్వవిధాన వైఫల్యం, బలమైన పుద్యమాల ఫలితంగా, కాంగ్రెసులో అంతర్గత వైరుధ్యాలు తీవ్రతరమై, కాంగ్రెసు వివిధశాఖలు యుద్ధరంగాలుగా మారుతున్నవి. కాంగ్రెసు కమిటీలు, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాల మధ్య సంఘర్షణలు ఎక్కువై, కాంగ్రెసు ప్రజలనుండి దూరమగుటకు మీరంఛేమీకవి నిందాప్రచారం జరుగుచున్నది కాంగ్రెసు అసెంబ్లీపార్టీలలో అంతర్గత కలహాలు తీవ్రరూపం ధరించాయి. కాంగ్రెసు బలహీనంగావున్న రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసుకు, దాని మిత్ర సహకారులమధ్య సంఘర్షణలు తీవ్రమై ప్రభుత్వ విధానాల, మంత్రివర్గాల సంక్షోభానికి దారితీస్తున్నాయి. తిరువాన్కూర్ - కొచ్చిన్ ప్రభుత్వ పతనం యీ విభేదాల సంఘర్షణల తీవ్రతనే తెలియజేస్తుంది.

“ఇవన్నీ నేడు మనం చూస్తున్నది ఆర్థిక సంక్షోభపు పరిపక్వత మాత్రమే కాదని, దానితోపాటు రాజకీయ సంక్షోభపు అభివృద్ధి ప్రాథమిక దశలని నిస్సందేహంగా సృష్టమైంది. ఎన్నికల ఫలితాలు నేటి ప్రభుత్వంపై ప్రజల విశ్వాసం నడలుట మాత్రమే కాదని, ప్రజలు దానిని తమ శత్రువుగ నెంచే విధానక్రమం ప్రారంభమైందని, కాంగ్రెసు మైనారిటీ పార్టీగ అసెంబ్లీలో వచ్చుటయేగాక, రాజకీయ సంక్షోభం ఉప్పెనలాగ లేచే అవకాశముందనుట స్పష్టం. ఆర్థిక సంక్షోభం తీవ్రమగుటతో అవకాశం వస్తవనుట ప్రభుత్వ ఆర్థిక రాజకీయ విధానాలపై వైఫల్యంతోపాటు ప్రజోద్యమాల వెల్లువ విజృంభించుట చూడగలము.

“కాంగ్రెసు నాయకత్వంలోని కొన్ని వర్గాలు యీ పరిస్థితి వెదుక్కొనుటకు ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీతో కొయలిషన్ ప్రయత్నాలు మొదలిడినా, జయాన్ని యింకా పొందలేదు.”

ప్రభుత్వాన్ని బలవత్తరం చేయుటకై ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీలో కొయలిషన్ యేర్పాటుచేయు నెహ్రూ ప్రయత్నం విఫలమైంది. ప్రజా సోషలిస్టు కార్యకర్తలతో మధ్యంతర నాయకత్వంలో ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీ అగ్ర నాయకత్వం తమ అభివృద్ధి నిరోధక విధానాలను కొనసాగించుటకు వ్యతిరేకత ప్రబలుటయేగాక, అట్టిచర్య అసాధ్యమైంది, ప్రజా పోరాటాలు అభివృద్ధియై, ప్రజాస్వామ్య శక్తులతో వాటి ఐక్యతావాంఛ ప్రబలుటతో యిది జరిగింది. ఈ పరిస్థితులలో ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీ నాయకత్వం ప్రజాస్వామ్య పుద్యమ విచ్ఛిన్న విధానాలను, ప్రజాస్వామ్య శక్తుల ఐక్యతకు వ్యతిరేకంగా, కాంగ్రెసుకు మద్దతు చేకూర్చే విధానాన్ని ముందుకు నెట్టజాలకపోయింది. ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీలో సంక్షోభానికి, విచ్ఛిన్నానికి దారితీస్తుందని భయపడింది.

2. భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో) వా.

VIII. పే. 302.

“కాంగ్రెసు యిప్పటికే శక్తివంతమైన కోల్పోయిందని, యింక యేమాత్రం బ్రతుకు కలిగించగల శక్తిలేదని తలంచుట పొరపాటు. అది యింకా బలంకలది. బలమైన శక్తులెన్నిటినో నడిపించగలదు. ఆ సంస్థకు పండిట్ నెహ్రూ వ్యక్తిత్వ బలం అప్రతిమానమని మరువరాదు. ప్రభుత్వ దేశీయ విధానం అప్రదిష్టపాలైనా విదేశాంగ విధాన ఖ్యాతి బలాన్ని చేకూర్చుతునేవుంది. ప్రజాసామాన్యంలో గాంధేయ సిద్ధాంతాల ప్రభావం కార్మిక యితర వర్గాలలోకూడ భూదానం, సత్యాగ్రహ పోరాట పంథా బలమైన సాధనంగా యింకా యెంతో బలంగా వుంది.

కాంగ్రెసుపై బ్రతుకు తొలగిన ప్రజాసామాన్యంలో ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీ నియంతృత్వానికి వ్యతిరేకత, తటస్థత అంటూ నూతన బ్రతుకు యింకా కలుగ చేయగల శక్తిని కలిగివుంది. అదేవిధంగా మతతత్వశక్తులు వాటి బలాన్ని కోల్పో యాయని తలంచుట పొరపాటు కాగలదు.

“ఏమైనా వాస్తవ పరిస్థితులు, సంక్షోభ తీవ్రత ప్రజాఐక్యతా ఉద్వేగం ఎంతగా పెరిగిందంటే కమ్యూనిస్టుపార్టీ తన పాత్ర సరిగా నిర్వహించిన ప్రజా హక్కులకు రక్షకుడుగా, వారి పోరాటాలకు నాయకుడుగా ప్రజాస్వామ్య శక్తులకు ఐక్యతాబంధంగా, దైర్యంగా అనుకూల, ప్రతికూల భావాలను అధిగమించగలదు.”

“గతంలోనే జనరలు ఎన్నికలలో అత్యంత ప్రాముఖ్యత వహించి పార్టీ కాంగ్రెసు పాలనకు వ్యతిరేక ప్రతిపక్ష ప్రజాస్వామ్య శక్తుల నాయకుడుగా వుద్భవించింది. కార్మిక, కర్షక, విద్యార్థివర్గాల వుద్యమాల ఐక్యతకై పోరాడి నేడు వివిధ రాష్ట్రాలలో పోరాడుతూ రాష్ట్ర అసెంబ్లీలలో సూత్రబద్ధంగా సదలించులేని ప్రతి పక్షంగా పోరాడి, 1951 పార్టీ కాన్ఫరెన్సు నాటినుండి రాజకీయ పరిణామాలపై చెర గని ముద్రవేసింది. తిరువాన్కూర్ కొచ్చిన్ లలో అసెంబ్లీ చర్చకు దారితీసిన రాజకీయ పరిణామాలపై హైదరాబాద్, పెహ్లూలలోని సంక్షోభం, పరిస్థితులలో అనేక యితర రాష్ట్రాలలో పార్టీ పాత్ర, పార్టీ సభ్యులు అసెంబ్లీల బయట కొనసాగించిన పోరాటాలు నిర్ణయాత్మక పాత్రవహించాయి¹.”

“పరిపక్వత చెందే పరిస్థితులు, అభివృద్ధిచెందే ప్రజాచైతన్యం, కరుకుదనం ప్రజాస్వామ్య వుద్యమాల నినాదాలను, ఎత్తుగడలను నిర్ణయించగలవు”² పోరాడే ప్రజలే అనే మాటకూడ చేర్చాలి.

మధురై కాంగ్రెసు ఐక్యసంఘటనా పంథా :

“ఐక్య ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ నివాదం, విస్తృత ప్రజా ఐక్యసంఘటనా నిర్మాణం, ఐక్య ప్రజా పోరాటాల విజృంభణ ఫలితంగా యివ్వబడాలి. పాలకవర్గాల ఆర్థిక, రాజకీయ విధానాలను, ప్రజల జీవన ప్రమాణాల, హక్కుల, స్వాతంత్ర్యా

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో)

వా. VIII పే. 304.

2. అదే.

పే 305.

లపై జరుగుదాడిని, త్రిప్పికొట్టి, ఓడించుటకై జరిగిన నిర్ణయాత్మకమైన ప్రజా పోరాటాల ఫలితంగా ఆ క్రమంలో అది సాధించబడుతుంది. కాన నేటి అత్యంత ప్రధాన కర్తవ్యం కార్మిక, కర్షక విద్యార్థుల, యితర వర్గాల తక్షణ నిర్ణయాత్మక కోర్కెలపై అట్టి మహోద్యమాన్ని నిర్మించాలి. బలమైన ప్రజాసంఘాలను, పార్టీని నిర్మించాలి అభివృద్ధి చెందే సంక్షోభం నేపథ్యంలో ఆర్థిక కోర్కెలపై కార్మిక సంఘాలు, రైతు సంఘాలు నడిపే ప్రజోద్యమాలు, యితరు ముందెన్నటి కంటే అత్యంత ప్రాముఖ్యత కలిగివుంది. గత రెండు సంవత్సరాల చరిత్ర రుజువు చేసినట్లు యీ పోరాటాలతోనే బలం పెరుగుతుంది, ఐక్యతామార్గం మలచబడుతుంది, యిదే విజయానికి మార్గం అప్పుడుమాత్రమే కాంగ్రెసులోని సంఘర్షణలు ప్రయోజనాత్మకంగా వుపయోగపడుతుంది. ఈ వాస్తవాన్ని చూడజాలకపోతే, వ్యూహాత్మకనినాదాలు, తక్షణ కర్తవ్యాలనుండి ప్రజోద్యమాలను ప్రక్కదారుల పట్టించుట, అగ్రనాయకులతో సంభాషణలపై ఆధారపడుట, ఎత్తుకు పైఎత్తులు, ప్రజోద్యమాలను బలహీనపరచుట అగుతుంది.¹

“ప్రచారోద్యమాల విజయాలు ఆధారపడిన మూడు విడదీయరాని ముఖ్య కర్తవ్యాలు, పార్టీ నిర్మాణం, ప్రజా సంఘాల నిర్మాణం, ప్రజాస్వామ్య సంఘటనలుగా గుర్తించాలి. సమన్వయ, సంఘీభంధంలో యీ కర్తవ్యాల యే మేరకు నిర్వహింపబడునో ఆ మేరకు, సంక్షోభం బరువును ప్రజలపై రుద్దే ప్రభుత్వపు, పాలక వర్గాల ప్రయత్నాలను వమ్ముచేయుట, ప్రజోద్యమం బలపడుట, తన లక్ష్యసాధనకు ఎదుగుట జరుగుతుంది.

“ప్రజలపై పెరిగే భారం, దుర్బర జీవన పరిస్థితులు, ప్రభుత్వపు ప్రజావ్యతిరేక విధానాలు పెరుగుదలతోపాటు, భారత స్వాతంత్ర్యానికి పెరుగుతున్న ప్రమాదం, ప్రజాస్వామ్య శక్తులన్నీ ఐక్యమవ్వాలని వొత్తికి చేస్తున్నవి. అట్టి ఐక్యతావకాశాలు బహుళంగా ఉన్నవి. ఈ ఐక్యతను క్రమాభివృద్ధి క్రమంలో బలపత్రం చేయుటయే కమ్యూనిస్టు పార్టీ మౌలిక కర్తవ్యం. అందుకు ఐక్యతా సమన్వయపై స్పష్టత అవసరం. నిర్మించవలసిన ఐక్యతా స్వభావం, నిర్మాణక్రమంపై స్పష్టమైన అవగాహన అవసరం.

‘ప్రజాస్వామ్య సంఘటన అన్ని వర్గాల గ్రూపుల ఐక్యసంఘటన. సామ్రాజ్యవాదం, వ్యూహవిజయం రద్దు చేయబడుటలో ప్రజల ప్రయోజనాలు నిర్మాణాత్మకంగా పెంపొందుతాయి. ప్రజలు యెదుర్కొనే తక్షణ ఆర్థిక, రాజకీయకోర్కెల, పోరాటాల ప్రాతిపదికపై విస్తృత ప్రజోద్యమాలను అభివృద్ధి చేయుట ద్వారానే అది నిర్మించబడుతుంది. ప్రజాసామాన్యం వివిధ రాజకీయ పార్టీల ప్రభావాలలో ఉన్నపుడు, కార్మికవర్గంకూడ చీలికలై ఉన్నపుడు, ప్రతి సమన్వయ, కోర్కెలపై, పోరాటాల నినాదాలపై వివిధ రాజకీయ పార్టీల, సంస్థల ఐక్య సంఘటనా వాస్తవం, ప్రజ

అను ఐక్యపోరాటాలలో సమీకరించుటకు, శక్తివంతమైన చోదక శక్తులగుతాయి. అట్టి ఐక్య సంఘటనలు కాంగ్రెసు అనుసరించే ప్రజాసామాన్యాన్ని గూడ, సాధారణ పోరాటంలో సమీకరించుటకు తోడ్పడుతుంది. కాన కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ వాటిని కొనసాగించుతూ, అట్టి వాప్పందాలకై తీవ్రప్రయత్నాలు చేయుట అవసరం. అదే కాలంలో ఐక్య సంఘటనాభివృద్ధి, ముఖ్యంగా కార్మికవర్గాన్ని, కష్టజీవులను సమీకరించుటలో పార్టీ వహించే పాత్రపై ఆధారపడి వుంటుందని గుర్తుంచుకొనాలి.¹

“ఐక్యసంఘటన అంటే కమ్యూనిస్టు పార్టీ, వామపక్షాల ఐక్యసంఘటన అని మాత్రమే అర్థంకాదు. ప్రధానంగా ప్రజాసమూహాల ఐక్యసంఘటన. అంతేగాక, కాంగ్రెసు ప్రభావంలోవున్న ప్రజా సమూహాలతోనూ సంఘటన. కాన ఐక్య సంఘటన ఉద్యమాభివృద్ధి, విస్తార కాంగ్రెసు, ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీ ప్రజా సామాన్యాన్ని, అభివృద్ధి కాముకులైన వ్యక్తులను సమిష్టి కార్యచరణ పోరాటాలతో సమీకరించుటగ నొక్కి చెప్పుతుంది. కాంగ్రెసు అభివృద్ధి నిరోధక నాయకత్వం. ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీ నాయకత్వపు విచ్ఛిన్నకర విధానాల వలన కాంగ్రెసువాదులందరినీ, ప్రజా సోషలిస్టులందరినీ అభివృద్ధి నిరోధకులుగ నెంచే పోకడలను వ్యతిరేకించాలి. ప్రజా పోరాటాల అభివృద్ధితో కాంగ్రెసు, ప్రజా సోషలిస్టు నాయకత్వాల బ్రతులు వీడిన ప్రజాసామాన్యం పోరాటాలలో సమీకరించబడే అవకాశాలు యిప్పటికే వున్నాయి, అవి యినుమడించే అవకాశాలు భవిష్యత్తులో కన్పడుతున్నవి.”

ఆ విధమైన సమిష్టి కార్యచరణను అభివృద్ధి చేయునపుడు, ప్రజలు అంత ఊండుకు రానపుడు, వారు నిర్వహించే సత్యాగ్రహ పోరాటరూపాన్ని ప్రజాపోరాట రూపంగా మార్చి ప్రయత్నించే పోకడ లేక ప్రజా పోరాటరూపాలు అభివృద్ధి చెందునపుడు తమంతట తామే పోరాటాన్ని సత్యాగ్రహ పరిధికి కుదించే ప్రయత్నం, నిర్దిష్ట విమర్శనకు బదులు సాధారణ విమర్శన, అసెంబ్లీ, పార్లమెంటులలో ‘ఉకదంపుడు’ ఉపన్యాసాలు, ఐక్యసంఘటన వేదిక పార్టీ వేదికల భేదాన్ని గుర్తించక పోవుట, ఐక్యతను, ఐక్యసంఘటనను, ప్రజోద్యమాభివృద్ధిని కుంటుపరుస్తుంది.

వ్యవసాయ రంగంలో విస్తృత రైతు ఐక్యత, రైతుల వ్యవసాయ కూలీల సంఘాల నిర్మాణం, బేదఖళ్ళకు, కౌలు తగ్గించుట, అధిక పన్నులకు వ్యతిరేకంగా జరుగు పోరాటాలతోపాటు కొనసాగించి బలోపేతం చేయాలి. శేష నెట్టేరియన్ పోకడలు కార్మిక సంఘాల ఐక్యతకు ఆటంకంగా వున్నది. కార్మిక సంఘాల ఐక్యత సూత్రప్రాయంగా మాత్రమే ఆమోదించబడి అదివొక ఎత్తుగడగా చూడబడుతుందే గాని మూలపిఠాంతంగా ఆచరించబడుటలేదు. అది సాధించకపోవుట కార్మికవర్గాన్ని నిరాయుధులను చేయుటయే కాగలదు. ఐక్యతా సూత్రాన్ని షేజువాణిగా ఆమోదించి వాస్తవంగా ప్రజాసంస్థలైన చోట్లగూడ ఐయన్ టీయుపిని హెజ్ యంయస్ సంస్థలను

1. భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు (ఆంగ్లంలో)

మధురై 3వ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెసు, రాజకీయ తీర్మానం పే. 306.

2. అదే

అదే

పేజీ 307-8

యజమానుల జేబు సంస్థలుగానెంచే సెక్టేరియన్ విధానాన్ని విడనాడాలి. ఆ సంస్థలు కొన్నిచోట్ల జరిపే పోరాటాలలో పాల్గొనకపోవుట లేక చూచిచూడనివై ఖరీదా కార్మిక సంఘాల ఐక్యత, సంవీలనానికి హృదయపూర్వకంగా ముందుకువచ్చే చోట్లగూడ, ఐక్యతా నిర్మాణ విజయాన్ని పొందలేకపోవుటకు కారణమైంది. నాయకత్వాన్ని బహిరంగ విమర్శన ప్రధానలక్ష్యంగా కొనసాగించే సెక్టేరియనిజాన్ని, పోలడలను, అన్ని సంఘాలలో నిరోధించే పోరాటాన్ని కొనసాగించాలి. కార్మిక ప్రజా సామాన్యాన్ని వారి తక్షణ కోర్కెలపై చైతన్యవంతులను చేయజాలకపోవుట. వారిలో సంఘ ప్రాథమిక చైతన్యాన్ని కలుగజేయకపోవుట, గిరిగీసుకొని గిరిలోనే వుండుటతో కార్మిక వుద్యమాల ఐక్యతతో ముందుకుపోజాలక పోయింది.

కార్మికవర్గ ఐక్యతకు, ఐక్య ప్యాక్షరీ కమిటీలు, యేర్పడి పనిచేయుట పరియైన మార్గం. ఉన్న అట్టి ప్యాక్షరీ కమిటీలను బలవత్తరం చేయాలి. ప్రభుత్వ, యజమాన్యపు దాడులను ఎన్నికకాబడిన ఐక్య సంయుక్త కమిటీలు తిప్పికొట్టాలి.

కార్మిక, కర్షక వర్గ ఐక్యతా నిర్మాణం అత్యంత ప్రాముఖ్యతగల కర్తవ్యం. రైతుల కోర్కెలను కార్మికవర్గం చొరవ, దైర్యంతో బలపరచుటకు తన స్వంత కార్యాచరణతో పాల్గొనుటయే కార్మికవర్గ, రైతువర్గ ఐక్యతకు మార్గం.

కేంద్రసమితి ఏప్రిల్ 1954 నిర్ణయాలు

సమితి వివిధ సమస్యలను చర్చించి తీర్మానాలు చేసింది. ఆ నిర్ణయాలపై “పార్టీకాంగ్రెసు ఆమోదించింది. అంతర్జాతీయంగా, జాతీయంగా జరిగిన ప్రధాన పరిణామాలు, పార్టీ కాంగ్రెసు రాజకీయ అవగాహనలను బలపరచాయి.¹” అని అజయ్ ఘోష్ వ్యాఖ్యానించారు. సమితి గోవా, పుదుచ్చేరి యితర వలసలపై హైద్రాబాద్ జన్ బాంబు ప్రయోగం, ఇండో చైనాపై, పరిశ్రమ రేషన్లపై జేషన్ పై, రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణంపై వివిధ తీర్మానాలు చేసింది. వీటితోపాటు కేంద్రసమితి “రైతాంగంలో మన కర్తవ్యాలు” అనే పత్రాన్ని ఆమోదించింది. ఈ సమావేశం “కొన్ని లోపాలున్నా మూడవ పార్టీ మధురై కాంగ్రెసు విధానాలను ముందుకుతీసుకొని పోయింది. పార్టీలో రాజకీయ ఐక్యతను, నిర్మాణాన్ని బలపరచుటలో కొంత తోడ్పడిందని” అజయ్ అన్నారు.

భారతదేశంలోని గ్రెంచి వలసప్రాంతాల ప్రజలు విముక్తి పోరాటాలకు కేంద్రసమితి సౌహార్ద అభినందనలను, మద్దతును ప్రకటించింది. గత ఏడు సంవత్సరాలుగ దేశభక్తులను అమానుషంగా అణచిపేయుటను గద్దించి మానం రోజులుగా భారత యూనియన్ లో కలసిపోవాలని ప్రజలు జరుగుతున్న పోరాటాన్ని బలంతో అణచజాలరని పేర్కొంది. గ్రెంచి వలసలు యింకా కొనసాగుట భారత సార్వభౌమత్వానికి, శాంతికి, రక్షణకు ప్రమాదమని స్పష్టంచేసింది. గ్రెంచి ప్రాంతాలలో

1. అజయ్ ఘోష్ (1954) కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రసమితి నిర్ణయాలగురించి న్యూజ్ 2మే, 1954 వీక్లీ నుండి పునర్ముద్రితము. పే. 1.

ప్రజలు జరిపే ఈ పోరాటం, భారత స్వాతంత్ర్య పరిరక్షణకై ప్రజలందరూ జరిపే పోరాటమని, అన్ని విధాలా ఈ పోరాటానికి భారత ప్రభుత్వం మద్దతునివ్వాలని విజ్ఞప్తి చేసింది.

అమెరికా ఫసిఫిక్ లో హైద్రోజన్ బాంబు ప్రయోగాన్ని గర్హించింది. ఆటం, హైద్రోజన్ బాంబులను పూర్తిగా నిషేధించకపోయినచో మానవప్రపంచానికి ఎంతటి ఘోరవిపత్తును కొనిరాగలవో స్పష్టమైంది. పార్లమెంటులో ఏప్రిల్ 2న ప్రధాని నెహ్రూ హైద్రోజన్ బాంబు ఆపుదలకు, యధాస్థితి వాడందడిక, ప్రజా నాశనాన్ని చేసే అట్టి యితర ఆయుధాల నిషేధానికై నిరాయుధీకరణ కమిటీ సమావేశానికై ప్రపంచ రాజ్యాలకు నెహ్రూచేసిన విజ్ఞప్తిని పార్టీ బలపరచింది.

ఇందోచైనా సమస్య, వియత్నాం, చైనాలపై “బృహత్తరదాడి” అంటూ అమెరికా భయపెట్ట ప్రయత్నించుట; బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండ్ దాయిలాండ్, ఫిలిప్పైనులచే సంయుక్తంగా చైనా, వియత్నాంలకు హెచ్చరికచేయించే యత్నం ఆసియాలో శాంతికి ఘుప్పను తెచ్చిపెట్టుచున్నది, కొరియాకు మద్దతుగా చైనా వలంటీర్లు అమెరికాను వీరోచితంగా ప్రతిఘటించుటతో అమెరికా యెత్తులు తలక్రిందులై బెర్లిన్ రష్యాతో సమావేశానికి ఆమెరికాను సిద్ధంచేశాయి. యుద్ధాన్ని చైనాకి విస్తరింపజేయాలనే అమెరికా ఎత్తుగడ విఫలమైంది. ఫ్రెంచి సామ్రాజ్య వాదంపై వియత్నాం వీరుల విజయం ఆసియా విముక్తి పోరాటాలకు ప్రోత్సాహ మిచ్చింది. కేంద్ర సమితి భారతప్రజలు యేకమై అమెరికా ఎత్తుగడలు వమ్ముచేసి జనీవా సమావేశాన్ని జయప్రదం చేయాలని కోరింది.

కేంద్రసమితి గుడ్డల మిల్లుల అధునికరణ ప్లానులకు ఆందోళన చెందుతున్నది. దీనిని ప్రత్యామ్నాయం కార్మికులు చూపించకుండా అమలుచేయుట, వారిని నిరుద్యోగానికి లోనుచేయుటతప్ప మరొకటిగాదు. కార్మిక నిరుద్యోగం మరెన్నోరెట్లు పెరిగి పోతుంది వారి జీవితం దుర్భరమాతుంది. కాన కేంద్రసమితి ఈ అధునికరణను, ప్లానును వెంటనే ఆపివేయాలని కోరుతున్నది. లేనిచో ప్రభుత్వం కార్మికుల ప్రతిఘటనను ఎదుర్కొనవలసి వుంటుందని హెచ్చరించింది

కేంద్ర సమితి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల ప్రాతిపదికపై రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణం అంటే బాల్కన్ సైజేషన్ అనే ప్రతిపక్ష వాదాన్ని బట్టిబయలు చేస్తూ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు దేశ ఐక్యతను బలపరచునని స్పష్టంచేసింది. ప్రజాస్వామ్య పార్టీలకు, శక్తులకు రాష్ట్రపునర్నిర్మాణ కమీషన్ కు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల ప్రాతిపదికపై రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణం దేశాన్ని చీల్చకపోగా, ఐక్యతను పెంపొందిస్తుందని, ఆ సూత్రాన్ని ఆమోదించనటుల ఆందోళన వొత్తిడి చేయవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేసింది.

వ్యవసాయరంగంలో శక్తవాదాలు :

“వ్యవసాయ సమస్యలపై పార్టీలో అనేక అంశాలపై పరస్పర విరుద్ధ అభిప్రాయాలున్నవి రైతుల వర్గీకరణ, వలస వ్యవసాయ ఆర్థిక విధానంపై వ్యవసాయ

యాభివృద్ధి పోకడలు, కాంగ్రెసు వ్యవసాయ సంస్కరణల పంథా, పూర్వం అవ శేషాలుపై తీవ్రచర్చలు జరుగుచున్నవి అంగీకృత అవగాహనకు యింకా రావలసి వుంది¹” అని అజయ్, ఏప్రిల్ 1954 కేంద్రసమితి నిర్ణయాలపై వ్యాఖ్యానించారు.

మధురై 3వ, పార్టీ కాంగ్రెసు కేంద్రసమితిని వ్యవసాయ సమస్యలను అధ్యయనం చేయాలని కోరినా, అన్ని సమస్యలను చర్చించజాలక పోయింది. మరికొంత అధ్యయనం చర్చించవలసిన అవసరముంది. అయినా కేంద్రసమితి వొక తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. వ్యవసాయరంగంలో తక్షణ కర్తవ్యాలను నిర్ణయించి, వివాదాస్పదమైన ఎత్తుగడలను పరిష్కరించింది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టుతున్న సంస్కరణ చట్టాలు దీర్ఘకాలంగా రైతులు, ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమం బలపడి పోరాడిన ఫలితంగా వాటి నెంచాలి. దీనినర్థం పాలకవర్గాలనుండి సంపాదించిన వీటిలో కొన్ని రాయితీలు ఉన్నవి అదే కాలంలో యీ సంస్కరణలు కాంగ్రెసు బలాన్ని స్థిరీకరించుకొనుటకు, రైతాంగాన్ని చీల్చుటకు వుద్దేశించబడినవని గుర్తించాలి. రైతాంగంలోని పైవర్గాలకు లాభం చేకూర్చిన కారణంగా వారిలో కాంగ్రెసు పునాది విస్తరించుతుంది, యిది పరిగణలోనికి తీసుకొనవలసిన అంశం.

“కాబట్టి యీ వ్యవసాయ సంస్కరణల యెడల వైరుధ్య దృక్పదాన్ని కలిగి వుండుట, అనుసరించుట పొరపాటు కాగలదు. సంస్కరణలోని రాయితీలను రైతులు పొందగలగుటకై రైతాంగాన్ని, ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమాన్ని సమీకరించవలసివుంది. రైతాంగాన్ని చీల్చి వారిలో గందరగోళం సృష్టించే కాంగ్రెసు విధానాన్ని వోడించవలసివుంది.

“వ్యవసాయ భూముల గరిష్ట పరిమితి సమస్యను కేంద్రసమితి పరిశీలించింది. ఈ సమస్యలోని రెండు ఫెడరేషన్లను పోరాడవలసి ఉంది.

“మొట్టమొదటి ఫెడరేషన్; గరిష్ట పరిమితి సామాన్య సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించుట, మరొక వైపున నవీన పెట్టుబడిదారి వ్యవసాయ భూములకు, జాతీయ బూర్జువావర్గం భూముల ఉత్పత్తి పడిపోతుందని సాకుతో, లేక జాతీయ బూర్జువా వర్గాన్ని దూరం చేసుకొనుట జరుగుతుందనో గరిష్ట పరిమితి ఉండరాదనుట.

రెండవ ఫెడరేషన్; గరిష్ట భూపరిమితిని, ధనికరైతు భూములకుకూడ వర్తించే అంత తక్కువగా ఉండాలనుట.

ఈ సమస్యపై సరియైన దృక్పథం చేబట్టుటకై ప్రధానంగా కావలసింది వర్గ దృక్పథమని కేంద్రసమితి తలచింది. ఉత్పత్తి సమస్య దృక్పథం ప్రధానంగా సాంకేతిక సమస్య. నేడు ఉత్పత్తి ప్రధాన ప్రతి బంధకాలు, ఉత్పత్తి సంబంధాలు, రైతు ప్రజాసేవ పోరాటంద్వారానే వాటిని మార్చుట సాధ్యం. కాబట్టి విస్తృత రైతాంగపు

1. అజయ్ హెచ్ (1954) కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రసమితి నిర్ణయాలపై న్యూయేజ్ మే 2, 1954 నుండి పునర్ముద్రితం చిరు పుస్తకము పి పి హెచ్. పే. 10.

ఐక్యతా ఆవశ్యకత, భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటంలో ఆవశ్యకతా కోణాన్ని చూడవలసి వుంటుంది. వారి కోర్కెలను ఆచరణలో సాధించుకొనుటకై రైతాంగాన్ని సమీకరించుటకై తగిన గరిష్టపరిమితి, రైతాంగ ప్రజాసామాన్యానికి భూపంపకంలో తగుమాత్రంకూడ లభించనంతటి ఎక్కువ గరిష్ట పరిమితి వుండరాదు. రైతులకు, వ్యవసాయకూలీలకు తగుమాత్రం భూమి లభించగలనంతటి గరిష్ట పరిమితి ఉండాలి.

“కాబట్టి, ఒక వ్యక్తి అతని కుటుంబం ధనికరైతు స్థాయిలో జీవించుటకు అవుసరమైన ఆదాయాన్ని యివ్వగలిగిన “గరిష్ట పరిమితి” ఉండాలి. అయితే రైతాంగానికి, వ్యవసాయ కూలీలకు పంచుటకు తగినంత లేనివిధంగా, అంత ఎక్కువగా గరిష్ట పరిమితి వుండరాదు.

“ఆయా ప్రాంతాలలో అధ్యయనం కావించి, రైతాంగంతో చర్చించి నిఖరమైన గరిష్ట పరిమితిని నిర్దిష్టంగా లెక్కగట్టి నిర్ణయించవలసి ఉంటుంది.¹”

రైతాంగంలో మన కర్తవ్యాలు :

పార్టీ రెండవ కాంగ్రెసు రాజకీయ విధాన తీర్మానం. 1949లో పోలిట్ బ్యూరో వ్యవసాయ సమస్యను వివరించిన ప్రత్యేక పత్రం, తదితర పత్రాలతోపాటు గత ఆరు సంవత్సరాలనుండి తీవ్రచర్చలకు గురి అగుతూనే వచ్చాయి. కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1951లో కలకత్తా కాన్ఫరెన్సులో ఆమోదించిన రాజకీయ విధానం, ఎత్తుగడల విధానం, కార్యక్రమాలలో కొన్ని సమస్యలకు కొంత వివరణ లభించినా, వ్యవసాయ సమస్య ప్రత్యేక సమస్య అయింది. ఆచరణలో రోజువారీ సమస్యలతో కొంత ముడిపడివున్న కారణంగా మధురై 3వ, పార్టీ కాంగ్రెసుకు ముందు, అనంతరం తీవ్రచర్చలు జరిగాయి. వివిధ అవగాహనలను, అభిప్రాయాలను ఏప్రిల్ 1954 ఢిల్లీ కేంద్రసమితి “రైతాంగ ప్రజాసామాన్యంలో మన కర్తవ్యాలు²” అనే పత్రాన్ని చర్చించి, ఆమోదించి ప్రకటించింది.

పోలిట్ బ్యూరో ఉపాధ్యక్షులు :

“మనం గత రెండు సంవత్సరాలనుండి రైతులలో, వ్యవసాయ కూలీలలో మన కర్తవ్యాలకు స్పష్టమైన రూపాన్ని ప్రయత్నిస్తున్నాము. ఈ చర్చా విధాన క్రమంలో వివిధ సమస్యలపై విరుద్ధ అభిప్రాయాలు ముందుకొచ్చాయి. ఇందులో ముఖ్యమైనవి కొన్ని యీ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి” అని సంక్షిప్తంగా చూద్దాము.

కేంద్రసమితి వాక నిర్ణయానికి రాని కారణంగా, ఆ ప్రధాన సమస్యలను తీర్మానాలలో తీసుకొవబడలేదన్నది ఈ విరుద్ధ అభిప్రాయాలుగల సమస్యల పరిష్కరించుట మరియు అధ్యయనం చర్చలు అవసరం అన్నది పోలిట్ బ్యూరో.

1. అజయ్ హెష్ (1954) కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రసమితి నిర్ణయాలపై చిరుపుస్తకం ఏ ఏ హెచ్. పే. 11.

2. అవర్ టాస్కన్ అమాంగ్ పీజెంట్యూమానెన్ (1954) ఏ ఏ 1954 ఏప్రియల్ తీర్మానం. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర. అధికారపత్రాలు. పే. 32.

కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ వ్యవసాయ సంస్కరణలు చట్టాల యెడల అవలంబించ పలసిన విధానాలు అత్యవసర సమస్యలైన కారణంగా, తీర్మానం కార్యకరణకొన్ని సూచనలు యిస్తున్నది. కాంగ్రెసు వ్యవసాయ చట్టాల అధ్యయనంలోనికి పెళ్ళకుండా కేంద్రసమితి యీ క్రింది నిర్ణయాలకు వచ్చింది.

ఎ) రైతాంగ పోరాటాల అభివృద్ధి, ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమ సాధారణాభివృద్ధి ఫలితంగా కాంగ్రెసు వ్యవసాయ సంస్కరణల చట్టాలు లభించాయని యెంచాలి. సహజంగానే రైతాంగ పోరాటాలు నియాయితంగా, తీవ్రంగా జరిగి, ప్రజా స్వామ్య ఉద్యమం పురోగమించిన ప్రాంతాలలో లభించిన రాయితీలు తప్పనిసరిగా రైతులకు యొక్కవ ప్రయోజనకారిగా వున్నవి.

బి) కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు పెరిగే రైతాంగ పోరాటాలను ఎదుర్కొనుటకు ద్వీముఖ ఎత్తుగడల నవలంబించాయి.

-ఒకవైపు కొన్ని రాయితీలనిస్తూ వ్యవసాయ సంస్కరణచట్టాలను చేస్తున్నారు. ఈ చట్టాలు కొలుదాయలను తొలగించుటకు, రైతుల దోపిడిని కొనసాగించుటకు, చాలినన్ని కంతలు కలిగివున్నవి. ఫలితంగా బేదఖళ్ళు తొలగింపులు విస్తారంగా భూస్వాములు కొనసాగిస్తున్నారు.

-మరోవైపు ప్రభుత్వపు పోలీసువర్గాలు నేరుగా రైతాంగంపై దాడిని కొనసాగిస్తున్నారు. భూదాన ఉద్యమం, పంచవర్ష ప్రణాళికలు, కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు, ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలు రైతాంగంలో బ్రములు కల్పించుతున్నవి. ప్రజాస్వామ్య వాదులను గందరగోళపరస్తున్నవి.

మన ఎత్తుగడలు తప్పనిసరిగా

-రైతుల ప్రయోజనాలకై లభించిన రాయితీలు పునయోగపడనట్లు మరికొన్ని రాయితీలకై పోరాటం సాగించాలి.

-ఉన్నహక్కులపై దాడి జరిగినపుడు, రక్షణ పోరాటం,

-భూదాన నివాదాలతో ప్రభుత్వం కలిగించే బ్రములను, అసలు సమస్యలను వదలి 'సరిగ' సమస్యలను చేబట్టి, కలిగించే బ్రములను రాజకీయ, సైద్ధాంతిక పోరాటంలో ఎండగట్టాలి.¹

తీర్మానం సారాంశం :

ప్రభుత్వం యీ రాయితీలను పెరుగుతున్న రైతాంగ పోరాటాల కారణంగాను, రైతాంగాన్ని చీల్చి, పై వర్గాలలో తన రాజకీయ పునాదిని బలపరచుకొనుటకై చేయుచున్నదనే స్పష్టమైన అవగాహన వుండాలి. ఈ రాయితీలను పునయో

1. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర (1977) అధికార పత్రాలు.

వా. VIII. పే. 324-5.

గించుకొంటూ, రైతులను వ్యవసాయకూలీలను, పేద రైతులను సమీకరించి పోరాటాలు కొనసాగించి ప్రభుత్వ ప్రధాన వుద్దేశ్యమైన రైతాంగాన్ని చీల్చు వూహగానాన్ని వమ్ముచేయాలి.

కాంగ్రెసు వ్యవసాయ సంస్కరణల యెడల పూర్తి వ్యతిరేక వైఖరి కలిగి వుండుటను కేంద్రసమితి హెచ్చరిస్తున్నది. రాయితీల నువయోగించుకొనుటద్వారానే, మరిన్ని రాయితీలకొరకు పోరాడుటద్వారానే పోరాడే రైతాంగపు పూర్తికోర్కెలను రూపొందించగలము.

ప్రతి సమస్యకు తీర్మానం పరిష్కారమార్గాన్ని సూచించుటలేదని, అది సాధ్యంకాదని వివిధ రాష్ట్రాలలో పరిస్థితులు, సమస్యలు, భిన్నంగా వుండునని, ఒకే రాష్ట్రంలోనే వాక ప్రాంతానికి, మరో ప్రాంతానికి తేడాలుంటవని, ఆయా కమిటీలు, రైతాంగంతో దగ్గరి సంబంధాలు పెట్టుకొని తగిన నినాదాలను రూపొందించవలసి వుంటుందని కేంద్రసమితి స్పష్టం చేయదలచుకొన్నది తీర్మానం వారు ఆ పనిని నిర్వహించుటకై విస్తృతకాటను మాత్రమే చూపుతున్నది.

వ్యవసాయ కూలీల కోర్కెలు రూపొందించి ప్రత్యేక నిర్మాణాన్ని చేబట్టుట తక్షణ కర్తవ్యమని కేంద్రసమితి మరోసారి నొక్కి చెప్పదలచుకొంది. గతంలో అశ్రద్ధ వహించాము. మన కిసాన్ వుద్యమపు ప్రధాన బలహీనతయింది. వ్యవసాయ కూలీల, పేదరైతుల నిర్మాణసంఘాలు లేకుండా రైతు ప్రయోజనాల రక్షణను, వారి కోర్కెలు సాధించగలిగిన విస్తృత వుద్యమం వుండజాలదు.

“మన వ్యవసాయ, జాతీయ పారిశ్రామికాభివృద్ధికి, కార్మికవర్గ జీవన ప్రమాణాన్ని మెరుగుపరచుటకు, సాంస్కృతికంగా మన వెనుకబాటు తనాన్నుండి బయట పడుటకు, మన ప్రభుత్వానికి స్థిరత్వాన్ని చేకూర్చుటకు, రైతాంగంలో మానవతా పరిస్థితులను సృష్టించుట అత్యవసరం” అని అదే వ్యవసాయ, జాతీయ సంక్షోభాన్ని పరిష్కరించుటకు యేకైకమార్గమని కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యక్రమము స్పష్టము చేసింది.

అందుకుగాను, 1) నష్టపరిహారం లేకుండా భూస్వామ్య విధానాన్ని రద్దుచేసి, భూమిని రైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు ఉచితంగా యిచ్చుట. 2) రైతుల, చిన్న చేతివృత్తులవారి అప్పుల రద్దు, స్వల్పవడ్డీకి దీర్ఘకాలపు అప్పులు యిచ్చుట, 3) వ్యవసాయ కూలీలకు జీవనబృత్తికి తగిన వేతనాలు. 4) రైతుల పంటలకు తగిన ధరలు, పన్నుల తగ్గింపు. 5) నీటి పారుదల పౌకర్యాలు తప్పనిసరిగా చేయవలసినవి.

ఈ కోర్కెలకై రైతాంగం పోరాటాలు జరుపుచున్నారు. ఇంకా పోరాడవలసిన అవసరముంది.¹ కేంద్రసమితి తీర్మానం వీటితోపాటు జమీందారి, ఈనాందార్ల రైతుల 12 అంశాల కోర్కెల కార్యక్రమాన్ని యిచ్చింది. ఇది ప్రధానంగా బేద అశ్శుకు వ్యతిరేకంగా, కొలు తగ్గింపు సమస్యలపై కేంద్రీకరించబడివున్నాయి.²

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్ర (1977) అధికారపత్రాలు

వా. VIII. పే. 330.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రప్రథమంగా అఖిల భారతస్థాయిలో ప్రత్యేకవర్గ ప్రజా సంఘాలను యేర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని యితర రోజు కూలి వేతనాన్ని పొందేవారిని, వ్యవసాయ కూలి సంఘాలలో సమీకరించాలని నిర్ణయించింది. పెద్ద పూజలు భూస్వాములున్న ప్రాంతాలలో వెట్టికి వ్యతిరేకంగా, బేదఖళ్ళకు వ్యతిరేకంగా వ్యవసాయ కూలీలను, రైతాంగాన్ని యితర వర్గాలను సమీకరించాలని, అవకాశం లేని ప్రాంతాలలో తక్షణం వ్యవసాయ కూలి సంఘాలను యేర్పాటు చేయవలసిన అవసరం లేదని గుర్తుంచుకోవాలి. అయితే సంయుక్త పోరాటం విజయవంతమైన వెంటనే ధనికరైతు పొందిన రాయితీలను తన కనుకూలంగా చేసుకొనుటకు, వ్యవసాయకూలీల, పేద రైతుల ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రయత్నం చేస్తాడు. అప్పుడు వ్యవసాయ కూలి సంఘ మేర్పాటు తప్పనిసరి అగుతుంది.

కేంద్రసమితి తీర్మానంపై అవగాహనను యిచ్చి, 9 అంశాల తక్షణకోర్కెల ప్రణాళిక నిచ్చింది.¹

రైతాంగ ఐక్యత :

రైతాంగంలో అత్యధికభాగానికి భూసమస్య కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ భూ సంస్కరణలద్వారా పరిష్కరింపబడుననే బ్రమలున్నవి. కాని కోర్కెలు రైతులలో బలంగానే వున్నవి. దేశంలో అభివృద్ధి నిరోధకులకు వ్యతిరేకంగా విప్లవకీసాన్ వుద్యమంలోనికి రైతాంగాన్ని సమీకరించే అవకాశముంది కాంగ్రెసుతో అసంతృప్తి చెందిన అనేక లక్షలమంది జాతీయశక్తులు తమ సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రజా సోషలిస్టు తదితర పార్టీల ప్రభావాలకు లోనగుతున్నారు. అయితే పంజాబులో అధిక సంఖ్యాకులైన శిక్కురైతులు యింకా అకాలీలనే అనుసరిస్తున్నారని, వ్యవసాయ కూలీలలోని అత్యధికులైన హరిజనులు పెడూలు తరగతుల ఫెడరేషన్ వెనుక వున్నారని మరువరాదు.

“రైతాంగంలో మన కర్తవ్యాలు” అన్న తీర్మానం, అన్ని వర్గాల రైతాంగ ఐక్యతా నిర్మాణానికి యీ క్రింది అంశాలను సూచించింది.

1) పార్టీ యీ ప్రజాసామాన్యాన్ని, కాంగ్రెసు, ప్రజా సోషలిస్టు కార్యకర్తలను ఐక్యసంఘటనా కార్యాచరణతో సమీకరించాలి. ఆ పోరాటాలలోనే వారి బ్రమలు తొలగిపోతాయి. కాంగ్రెసు ప్రచారంచేసే సర్వోదయ, భూదానోద్యమాలు వలన సమస్య పరిష్కారం కాదనే సిద్ధాంత పోరాటాన్ని క్రమంగా సాగించుట వలన సంస్కరణ బ్రమలు పోగలవు.

ఈ సైద్ధాంతిక పోరాటం, ఐక్యకార్యాచరణ పోరాటాల నిర్మాణక్రమంలో బలపరచుటతో, లక్షల కొలది రైతాంగం, వ్యవసాయకూలీలు వ్యవసాయ విప్లవంలో సమీకరించబడగలరు. బేదఖళ్ళకు, నూతన పన్నులకు వ్యతిరేకంగా; కౌలు, శిస్తు

తగ్గింపులకై జరుగు ఐక్యపోరాటాలలో విస్తృతంగా రైతాంగాన్ని సమీకరించి, కిసాన్ సభలో సభ్యులు కాకుండానే రైతు సమస్యలపై పనిచేసేవారిని రైతు సంఘాలలో చేర్చి వాటి బలాన్ని పెంపొందించాలి. ఆ విధంగానే రైతాంగన్నంతటినీ ఐక్య ప్రజాసంఘాలలో సమీకరించగలము.

2) ఐక్య కిసాన్ సభ నిర్మాణక్రమంలో భూస్వామ్య, సామ్రాజ్యవాద దోపిడికి వ్యతిరేకంగా రైతాంగమంతటినీ ఐక్య పోరాటంలో సమీకరించే కర్తవ్యం అత్యంత ప్రాముఖ్యత పొందినది.

రైతాంగ ఐక్యతా సమస్య ప్రధానంగా వ్యవసాయ కూలీల, రైతుల, ధనిక రైతులతో సహా అందరూ పూర్వజులు, భూస్వాములకు, సామ్రాజ్యవాదులకు, గుత్త పెట్టుబడిదారులకు వ్యతిరేకంగా ఐక్యమగుట, గ్రామీణ శ్రామికి వర్గాల వేతనాల తదితర కోర్కెలను బలపరచుటద్వారా రైతు-కూలీ ఐక్యతామార్గం, పండ్లీతులు పరివర్తమగునని రైతు కార్యకర్తలు గుర్తించవలసివుంది.

రైతాంగమంతా ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం చెల్లింపు సమస్య, అధిక పన్నులు, కరువుసమస్యలపై ప్రభుత్వ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ఐక్య పోరాటాలలో ఐక్యమై పాల్గొంటుంది. భూస్వాముల గరిష్టపరిమితికీమించిన భూములను, సాగుకులాయకై న బంజరు భూములను వ్యవసాయ కూలీలకు యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో రైతాంగాన్ని కూడ సమీకరించుట ద్వారా రైతు-కూలీ ఐక్యత, గ్రామసీమలలో అన్నివర్గాల ఐక్యత యేర్పడి భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటంతో ఆ ఐక్యత మరింత సుస్థిరత యేర్పడుతుంది.

3) విస్తృత ఐక్యకిసాన్ ఉద్యమాభివృద్ధికి, రైతు ఉద్యమం సాధించిన వివిధ రాయితీలు, భూసంస్కరణలు ఎంతటి వీరోచిత రైతాంగ పోరాటాలద్వారా సాగించగలిగింది ప్రచారం చేయాలి. ప్రజల ఆత్మబలాన్ని, స్వయంశక్తిని పెంపొందించుటకు, వారు తమ కోర్కెలు, హక్కులకై పోరాడునట్లు చేయుటకై వారు సాధించినట్టి చిన్న విజయమైనా ప్రచారం చేయాలి. ఆ ప్రాథమిక విజయాలనుండి నూతన విజయాలకు మార్గమేర్పడుతుంది. అదే జాతి విముక్తి పోరాటమగుతుంది.

4) విస్తృత ఐక్య రైతుఉద్యమాన్ని అభివృద్ధిచేయుటకు ప్రతి ప్రభుత్వ చిన్నచట్టానైనా, రాయితీలనైనా రైతులకు విస్తరించుటకై ప్రచారంచేయాలి. రాయితీలను రైతుల అనుభవంలోనికి తీసుకొనివచ్చి, రైతులు మరికొన్ని రాయితీలకై పోరాడునట్లుచేయాలి. పార్లమెంటులో పనిని, కిసాన్ సభల వెలపల పనిని సమన్వయం చేయాలి.

5) కిసాన్ సభ, వ్యవసాయ కూలీసంఘాలు సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ సమస్యలన్నింటినీ చేబట్టి, వాటితోబాటు సాంస్కృతిక, విద్య, వినోద, ఆరోగ్య, ఆటలు, కరువుకాటకాలు అన్ని సమస్యలు చేబట్టి, వారిని సమీకరించు పోరాటబలాన్ని పెంపొందించు రైతు, కూలీ ఉద్యమాలను పెంపొందించాలి.

6) రైతులను వారితక్షణకోర్కెలు రూపొందించునపుడు సమీకరించి, వారు ఆ చర్యలలో పాల్గొనునట్లు చేసిన రైతువుద్యమం అత్యంత బలమైనదిగుతుంది. కిసాన్ సభ రైతులుచేప్పే విషయాలను పార్టీ అత్యంత శ్రద్ధతో వినాలి. వాస్తవపరిస్థితులబట్టి పట్టువిడుపులతో తక్షణ కోర్కెలను రూపొందించాలి. ఆచరణలో అన్ని స్థాయిలలో ఈ క్రమాన్ని అనుసరించాలి.

7) కిసాన్ పోరాటాలను అభివృద్ధిచేయునపుడు, పోరాటరూపాలను రూపొందించునపుడు, రైతాంగ మనోబలస్థితి, సమాయత్తత, సంఘ నిర్మాణ స్థితి, పట్టు విడుపులతో కోర్కెలకు, పోరాటానికి చివరి రూపాన్నియివ్వాలి ఉన్న పరిస్థితినిబట్టి సంతకాలు, పిటిషనులు, పూరేగింపులు, ప్రదర్శనలు, సత్యాగ్రహాలు, సమ్మెలు, హర్తాకులు అన్ని పోరాట రూపాలు చేపట్టాలి.

ఒక్కమాటలో రైతు, వ్యవసాయ కూలి సంఘాలపని గ్రామీణ జీవితంలో భాగమవ్వాలి. దానినినుండి సలహా, సహాయం లభించాలి.

8) కోర్కెలు విస్తృత ప్రచారం పొందితే ముఖ్యంగా వాటి వలన బాధపడుతున్న వర్గాలకు వివరించితే వుద్యమంలో వారు విశేషంగా పాల్గొంటారు. పరిసర పట్టణ, గ్రామ ప్రాంతాలతో కోర్కెల విస్తృత ప్రచారం జరిగితే వారినుండి సహాయ సానుభూతి, మద్దతులను పొందే అవకాశంవుంది.¹

కార్మిక-కర్షక ఐక్యత

1) రైతాంగ పోరాటాలలో విజయాన్ని పొందుటకు కార్మికవర్గ మద్దతును ఆచరణలో పొందగలగాలి. ఈ విషయంలోనే పార్టీ విఫలత కనపడుతుంది. కార్మిక వర్గంలో రైతాంగపు విస్తృత ప్రచారం పొందజాలక పోయాయి. వారి జీవితం సమస్యలు, రైతాంగ పోరాటాలతో ఎంత సన్నిహిత సంబంధం కలిగివున్నవో గుర్తించ గలుగునట్లు ఆ విధంగా ఆ పోరాటాలకు అన్ని విధాల మద్దతు లభించునట్లు పార్టీ చేయజాలకపోయింది. కార్మికవర్గం పూరేగింపులు, ప్రదర్శనలు సానుభూతి సమ్మెలు సార్వజనీన సమ్మెలతో రైతు పోరాటాలకు మద్దతుగావచ్చునట్లు ఎప్పుడూ చేయజాలక పోయింది పార్టీ. పార్టీ యీ పై ఫల్యం పార్టీ చరిత్రంతావుంది. అదేవిధంగా, పార్టీ కార్మికవర్గ కోర్కెలను, వారి పోరాటాలను రైతాంగంలో ప్రచారంగావించి, సానుభూతి సమీకరణ చేయజాలకపోయింది. రెండువైపులనుండి సానుభూతి, సహార్యత, మద్దతులను క్రమబద్ధంగా పెంపొందించిన కార్మిక-కర్షక ఐక్యతను నిర్మించుటలో విజయాన్ని పొందగలం.

పార్టీ కార్మికవర్గ కార్యకర్తలు ప్రధాన బలమైన పారిశ్రామిక కేంద్రాలనుండి పరిసర రైతాంగ పోరాట ప్రాంతాలకు రైతు వుద్యమాభివృద్ధికి, ఆ విధంగా బలమైన రైతు వుద్యమ ప్రాంతాలనుండి నగరాలకు పోరాట కాలంలోనైనా కనీసం పార్టీ ఆచరణలో పెట్టగలిగితే కార్మిక-కర్షక ఐక్యత సులభమౌతుంది.

2) అమెరికా నాయకత్వంలో సామ్రాజ్యవాదం యుద్ధోన్మాదంతో మూడవ ప్రపంచయుద్ధంతో వినాశనానికి చేయు ప్రయత్నాలకు వ్యతిరేకంగా పాక్షిక రైతాంగ పుద్యమాన్ని, గ్రామీణులను సమీకరించాలి

3) కమ్యూనిస్టుపార్టీ తన రాజకీయ విధానాన్ని, కార్యక్రమాన్ని, ప్రజా దృక్పథాన్ని రైతాంగంలో విశేషంగా ప్రచారం చేయవలసివుంది చురుకైన రైతు, వ్యవసాయ కూలి కార్యకర్తలను చేర్చుకొని విద్య, విజ్ఞానం, రాజకీయ పరిజ్ఞానాన్ని కలిగించుట, సుదృఢరగతి మేధావి వర్గాల కార్యకర్తలను రైతాంగంలో తదితర ప్రజాసామాన్యంలో పనిచేయుటకు వినియోగించుట వలననే రాజకీయ సిద్ధాంత నిర్మాణ సంబంధాలను కోట్లకొలది రైతు, వ్యవసాయ కూలీలలో బలవత్తరంచేయుట తక్షణ అవస్యకర్తవ్యం. ఈ విషయంలో వైఫల్యం, పూజలు, సామ్రాజ్యవాదుల, గుత్తపెట్టుబడిదారుల దాడిని ఎదుర్కొనుటతో రైతు, వ్యవసాయకూలీలను నిర్వీర్యులను చేయుట అగుతుంది.

4) పార్టీ, రైతు పుద్యమం రైతులు, రైతు స్త్రీలు; రైతు యువకులు, రైతు పుద్యమాలలోచేరి పాల్గొనునట్లు చేయుటకు ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించాలి.

5) అనేక విషయాలలో పుద్యమ అవసరాలకు యెంతో వెనుకబడి ఉన్నాం. కారణం మౌలిక సమస్యలపై సిద్ధాంత అవగాహన లేకపోవుట ప్రధానమైంది, పార్టీ రైతాంగ విశ్లేషణ, వర్గీకరణ, వలన వ్యవసాయ ఆర్థిక విధానం, నేటి కాంగ్రెసు వ్యవసాయాభివృద్ధి పథకాలు అధ్యయనం చేయాలి. కేంద్రసమితి కిసాన్సభ ముఖ్యులను సంప్రదించి యీ కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చాలి.

6) అన్ని స్థాయిలలో కిసాన్సభ, వ్యవసాయ కూలి సంఘాలు పనిచేయుటను పార్టీ ప్రధాన కర్తవ్యంగా నెంచాలి. రోజువారీ సూచనలు కేంద్రంనుండి లభించవు. కాన రాష్ట్ర శాఖలను బలవత్తరంచేసి పనిచేయించాలి. గ్రామ శాఖకాశాఖలు జీవం వట్టిపడే శాఖలు కావాలి. ఇప్పటివరకు శాఖలు నామమాత్రంగానే ఉన్నాయి. వాటిని నిర్మించుట, పనిచేయుట మౌలిక కర్తవ్యం. అన్నిస్థాయిలలో రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు తమ తమ వృత్తి పనులలో చురుకుగా పాల్గొనే వారిని సమర్థులను మన వివిధ కమిటీలలో కొంతకాలాన్ని వినియోగించునట్లు చేయుట అత్యవసరం. ఆ విధంగానే కిసాన్సభ, వ్యవసాయ కూలి సంఘాలు ప్రజాపుద్యమాలగూతవి. పార్టీ నాయకత్వమే, పార్టీ రాజకీయ కమిటీలే బాధ్యత వహించాలనుట సరికాదు. రైతు, కూలీలలో అప్పుడు మాత్రమే వివిధ శాఖల కమిటీలు జీవ సంబంధాలను కలిగివుంటవి¹.

ఈ తీర్మానం ప్రధానంగా రైతాంగంలోని వివిధ వర్గాల ఐక్యతను అదే విధంగా కార్మిక, కర్షక, వ్యవసాయకూలివర్గాల ఐక్యతను పెంపొందించుటకై బలోపేతమైన కిసాన్ పుద్యమాన్ని నిర్మించుటకు వివిధ వర్గాలకు వివిధ కోర్కెల ప్రణాళికలు సమన్వయ దృక్పథంతో వివరించింది. అంతేగాక ప్రప్రథమంగా వ్యవసాయ కూలి పుద్యమ నిర్మాణానికి సూచనలు, పిలుపునిచ్చింది.

తప్ప - ఒప్పుల పట్టిక

వేడి	లైను	తప్ప	ఒప్పు
1	26	ఎడారిలో	ఏడాదిలో
3	6	సిద్ధాంతచర్యలు	సిద్ధాంతచర్చలు
4	20	విస్తృత	విస్తృత
5	3	చేదించక	భేదించక
5	6	సిద్ధాంతచర్యలు	సిద్ధాంతచర్చలు
5	10	యీ చర్యలలో	యీ చర్చలలో
6	23	ట్రాంలే	ట్రాంపే
7	7-8	పేర్కొనంతగా	పేర్కొనకగినంతగా
8	12	హస్త మెరాని	హస్త మెహరాని
13	21	లిట్టికమిషన్	లిట్టికమిషన్
14	18	పరిష్కృత	భవిష్యత్తులో
23	29	భారతదేశాన్ని	భారతదేశాన్ని
30	4	వాదవర్గాలకు	వాదవర్గాలు
45	7	సిద్ధాంతపత్రం	సిద్ధాంత పత్రంలో
50	18	వచ్చేవికాదు	వచ్చేది కాదు
50	28	మానులిస్కి	మానులిస్కి
	30	మానులిస్కి	మాన లిస్కి
51	5	కొమింటర్లను	కొమింటరను
52	8	సమగ్రచర్యలకు	సమగ్రచర్చలకు
53	3	నేరుగాపాఠాభ్యాస	నేరుగా పాఠాభ్యాస
60	28	వృద్ధిచేయుకొవ్వలి	వృద్ధిచేయునది కావాలి
62	32	పునయోగపడదాయని	పునయోగపడకాయని
63	25	కాంగ్రెసు	కాంగ్రెసు
66	21	పంపినా	పంపినా
67	4	వెంచరు	భావించరు
67	14	సోషలిస్టు	సోషలిస్టు
88	1	అరిఅనరు	అని అన్నరు
93	19	వేతనాలలో	వేతనాలలో
96	12	91 99 లక్షలలో	91.99 లక్షలలో
102	9	పాకతైవ	పార్థావ్యతైవ
123	17	సంరక్షలు	సవరణలు
125	35	నాయకుల	నాయకుల
126	12	ప్రాంసు	ప్రాన్సు
134	18	మాల్టార్	మాల్టావ్
135	24	నవంబరు	నవంబరు

146	10	చెందిందనది	చెందిందనేది
147	20	బంచాలను	బంధాలను
152	23	మ్యునిస్ట్	కమ్యూనిస్ట్
154	32	మాత్రయే	మాత్రమే
	13	శ్రద్ధవహించనా	శ్రద్ధ వహించినా
156	29	పెట్టుబడిచారి	పెట్టుబడిదారి
157	30	తమ కిష్టమైన	తమ కిష్టమైన
160	31	ప్రభుజ్వ	ప్రభుత్వ
161	23	కేంద్రాన్ని	కేంద్రానికి
165	13	కొన్నిచో	కొన్నిచోట్ల
167	4	కాంగ్రసు	కాంగ్రెసు
168	9	సంఘటనను	సంఘటనను
171	33	తెలియప	తెలియపరచ
176	4	పరిపట్టం	పటిష్టం
177	1	జాగదూకత	జాగరూకత
177	12	నిబమైన	నిబమైన
177	27	జనజాతులకు	జాతులకు
178	14	శ్కూర్తి	పూర్తి
178	29	తక్షకుం	తక్షణం
178	34	చేబట్టంది	చేబట్టింది
179	27	విప్రుత	విస్తృత
	30	వాసుపక్ష	వాచుపక్ష
180	7	స్వాతంత్ర్యానికి	స్వాతంత్ర్యానికి
181	6	మానసికచోరయలు	మానసికచోరణులు
	9	గానిపై	దానిపై
	25	యూజినెరార్గా	యూజినెవార్గా
182	6	సోవియట్ కి	సోవియట్
	7	ఏర్పటు	ఏర్పాటు
183	18	వర్గవివక్షణ	వర్గవివక్షణ
184	8	రాజులా	రాజులు
185	14	పునర్నిర్మించి	పునర్మూర్ధించి
187	4	తిరుగురాటు	తిరుగుబాటు
	33	వ్యరేకంగా	వ్యతిరేకంగా
188	27	దానివెలెనె	దానివలెనే
190	19	సవిరణ	సవిరంగా
193	2	పురంకితం	పునరంకితం
195	2	అవుదానం	అప్రదానం

195	5	ప్రభుత్వానికి	ప్రభుత్వాన్ని
197	27	మధ్యతరగతి	మధ్యతరగతి
	32	యేర్పడుటకు	యేర్పడుటకు ఎంత
	33	వామప	వామపక్ష
200	14	చేయబడిమని	చేయబడాలి
204	29	విజ్ఞప్తి	విజ్ఞప్తి
211	23	ఇండియా	ఇండియా
213	12	పునరుద్ధాటించు	పునరుద్ధాటించారు
	21	నాయత్వాన్ని	నాయకత్వాన్ని
215	19	యెత్తుగడలు	ఎత్తుగడలు
224	20	ప్రాతికపై	ప్రాతిపదికపై
226	31	పరోక్షంగా	పరోక్షంగా
229	15	సమీకరించు	సమీకరించు
230	34	సమ్మెకు	సమ్మెకు
231	6	ఆంధ్రపత్రం	ఆంధ్రపత్రం
236	1	డికెకబరు	డికెంబరు
237	28	మెజారిటీదత్తను	మెజారిటీ మద్దతును
243	2	ఆ సంఘటిలో	ఆ సంఘటనలో
253	20	దృష్టికి	దృష్టికి
254	30	తెలింది	తెలిపింది
227	12	మత	మత
262	35	టాలకు	పోరాటాలకు
262	27	సాయుధగెల్లా	సాయుధగెరిల్లా
265	3	ముఖ్యమైనదనే	ముఖ్యమైనదనే
266	21	పురు	పున్నరు
270	15	వి వంలో	విప్లవంలో
271	4	బూర్జువా	బూర్జువా
275	2	సి. పి. ఐ ల	సి. పి. ఐ లో
276	35	ముస్లింలగుల	ముస్లింలగుల
280	10	బలవత్తర	బలవత్తర
289	22	అంబేద్కర్	అంబేద్కర్
295	5	కతే	లేక
	14	వీక్	లీగ్
304	4	అధిప్రాధాన్యత	అధిక ప్రాధాన్యత
312	3	రాజీమూకల	రాజీమూకల
320	7	1943	1948
	12	మేర్పాటును	యేర్పాటును